

Suzana s'a născut la 1 Ianuarie
1809 în Miskolcz, și a murit la
16 Iunie 1873, și este îngropat la
Răsinari. —

AGREȘ SABUNA,
intropoleț el drădădu
23

Enchiridionu,

adeca

Carte manuale

de

canóne

ale unei, sântei, sobornicesci, și apostolesci Biserici

cu Comentare

de

Andrieu Baronu de Siagun'a,

din mil'a lui Dumnedieu Archiepiscopu alu Ardealului, și Mitropolitu alu Româniloru de Relegea ortodocsa greco-resariteana din Ungari'a și Ardealu, Consiliariu intimu de Statu, Marele Cruceriu alu ordinului cesaro-austriacu Leopoldinu, și Cavaleriu alu ordinului cesaro-austriacu alu Corónei de fieru, și c. a.

S a b i i u,

in tipografi'a archidiecezana, 1871.

88.

Biblioteca Centrală Universitară
BUCUREȘTI
Cota 5270342
Inventar 705516

631

D e d i c a t u

Clerului și poporului credinciosu din Mitropoli'a Românilor de Relegea greco-resariteana din Ungari'a și Transilvani'a,

de Auctorulu.

**Facile picioriloru mele, și lumina carari-
loru mele este Legea Ta!**

Psalmu 118, v. 106.

Câtra Clerulu și poporulu credintiosu din Mitropoli'a Româniloru de Relegea greco-resari-teana din Ungari'a și Transilvani'a,

Daru Vóue și pace, și binecuvântare dela Dumnedieu Tatalu, și Domnulu nostru Iisusu Christosu!

Astadi, dupa ce amu implinitu dóue-dieci și cinci ani, de cându amu primitu asupra'mi in urm'a denumi-rei preainalte de Vicariu din $15/_{27}$ Iuniu 1846. cărm'a bisericei nóstre din Ardealu;

astadi, cându clerulu și poporulu nostru credintiosu din Ardealu petrece, in modu serbatorescu in și afora de Biserici jubileulu acestoru dóue-dieci și cinci de ani;

astadi, cându sumu eu patrunsu de insufletirea cle-rului și poporului credintiosu alu Bisericei nóstre din Ardealu, ce o desvólta in dîu'a de astadi, ear eu m'amu retrasu in singuretate, petrecându cu postu și rugaciuni;

astadi, dîcu, me insufletiesce vapai'a inimei mele, și provóca in mine acelu doru invapaiatu, cá sa 'Ti dedicu Tie, Iubite cleru, și poporu credintiosu alu Mitropoliei

nóstre nationale române de relegea greco-resariteana din Ungari'a și Transilvani'a, cartea această scrisă, și comentată de mine, și intitulată: Enchiridionu, adică: Carte manuale de Canóne ale unei, sântei, sobornicesci și apostolesci Biserici, și a Ti-o întinde cu asiá doru mare și sinceru, precum cerbulu doresce spre isvórele apelu, cá din trâns'a asiá sa Te recreezi în religiunea, religiositatea, și în moralitatea Strabuniloru tei, precum cerbulu se recreéza din isvórele apelu, pentru că Canónele Bisericei nóstre sunt compuse cu mare întieptiune, și acomodată literii și spiritului invetiaturiloru celoru vecinice ale lui Christosu, și înainteaza folósele teoretice și practice ale Clerului și poporului credintiosu, căci ele cuprindu în sine invetiaturile lumatóre și civilisatóre pentru toti timpii.

Vechimea și clasicitatea Canóneloru Bisericei nóstre nu numai n'au pierdut nimic'a pona astadi din însemnatatea lor intensiva și estensiva, ci încă s'au maritu valórea lor, pentru că scim din opuri științifice, ca literatii natiuniloru culte și civilisate, fora deosebire de religiunea lor, din întreag'a Europa, le studiaza, și le traducu acele în limbile loru cá nisee produse clasice ale creștinatáții primitive, și cu laude le infatisiaza posteritáții (·).

Pre acestu adevéru cunoscutu bazându-ne, nimic'a

(·) Afóra de cei 9 scriitori străini despre Canónele bisericei nóstre, pe cari i-ama espusu în opulu nostru: Compendiu de Dreptulu Canonicu din a. 1868, §-fu 360, — mai amintimú aci 1, Monumentum fidei Ecclesiae orientalis, edidit Ernestus Julius Kimmel Ienae 1850. — 2, Constantini Harmenopuli Ma-

mai bine nu putem face, decâtu aceea, că noi sa ne tienemu credintiosu de aceste Canóne in afacerile și conviciunile nóstre bisericesci, religióse, și morale, va sa dîca, de normele acelea clasice primitive crestine, care le aflamu in ele, că sa nu vatamâmu nici liter'a, nici spirtulu celu maretiu alu Cristianismului celui mai purificatu și genuinu atunci cându priceperea nóstra, sedusa de lucruri lumesci, aru voi sa faca vre-o schimbare și abatere in ele.

Sa considerâmu numai aceste optu principii din Canónele Bisericei nóstre și adeca :

I. ca organismulu Bisericei nóstre recunósce de factori activi numai clerulu și poporulu credintiosu egal indreptatitu in tóte afacerile bisericesci, si nu iarta in sinulu seu nici o casta privilegiata, seau esceptionale, prin urmare nici dreptulu de patronatu ; I. Corint. Capu XII, v. 14—27 ; Mateiu V. v. 7.—Mateiu VI, v. 12. — Luc'a XXI, v. 1. — Can. 2, I—II. —

II. ca dupa organismulu bisericei nóstre, fiii mireniloru au acela'si dreptu de a se inaintá in treapta sacerdotale pona și la treptele cele mai inalte ale preotiei, cá și fiii preotiloru, Can. 33, VI.

III. ca acela'si organismu alu Bisericei nóstre prescrie form'a sinodale, adeca constitutionale atátu pentru

nuale Legum, sive Hexabiblos, illustravit Gustavus Ernestus Heimbach, Lipsiae 1851. — 3. Dr. Carl Ioseph Hefele Conciliengeschichte, Freiburg in Breisgau, 1855. — Apoi scrierile S. Cirilu AEppu alu Alesandriei s'au edatu la Parisu in a. 1638, — ale lui S. Atanasiu la Parisu in a. 1698 — ale lui Vasiliu Mare la Parisu in a. 1730. —

legislațiune, câtu și pentru administrațiune a afaceriloru bisericesci, Mateiu XVIII. v. 6—7;

IV. ca nu iarta nici cea mai mica abatere unilaterale dela Canóne fora unu Sinodu ecumenicu cu voturi unanime, adeca dogme nóue, și prin astfeliu de masura universale pentru totu clerulu și poporulu credintiosu deobligátore, se pastreaza sântieni'a, uniformitatea, vadi'a, și pacea Bisericei ecumenice din launtru și din afara, Can. 3, VI;

V. ca institutiunile canonice ale Bisericei nóstre orientale iarta părtiloru litigante, pre lângă concesiunea Eppului eparchialu, alegerea judecatoriloru electivi spre prejudecarea și deciderea finale a controversiei loru, dela carii apoi nu se mai póte apelá, Can. 9, VI. si Can. 16. Cartag.

VI. in privinti'a promotiunei Clerului și a poporului credintiosu in dignități bisericesci sta nestramutaveru acelu maretiu principiu, ca oficiile bisericesci nu atârna dela potestatea episcopeasca, ci dela auctoritatea și dignitatea Canóneloru; — Balsamonu in Coment. la Can. 39. Cartag.

VII. cá Episcopii să fia de un'a și aceeași nationalitate cu Mitropolitulu loru, și nimicu mai insemnatu să nu faca fora sentinti'a lui, nici acest'a fora sentinti'a Eppiloru; Can. 34. Apostol;

VIII. cá clerulu și poporulu credintiosu să ceteasca bibli'a, de unde urmeaza 1) cá bibli'a trebuie să se tra-

duca in limbile popóreloru crestine; 2) ca si cârtile rituali bisericesci trebuie sa fie traduse in limbile feliuriteloru popóre; 3) ca limb'a bisericasca are sa fie limb'a poporului respectiv; 4) ca limb'a administrativa in afaceri bisericesci la Mitropolie, Episcopie, parohie, manastire, si la totu feliulu de Sinóde trebuie sa fie asisiderea limb'a nationale a poporului, clerului, si Archiereiloru respectivi; Can. 85. Apostol, — 2, IV. — 60 Laodic. — 32. Cartag; —

sa consideramu, dicu, numai aceste optu principii din Sant'a Scriptura, si din Canónele bisericei nóstre, si numai de catu ne vomu convinge, ca acele stau deasupra inaltimei sciintieloru si cunoscintieloru civilisatorie de astadi.

De si acestu adeveru s'au sustienutu nestramutatu intre fortunele si vijeliile lumei acesteia, ca si fanarul luminatoriu pre malurile marii, totusi suntemu siliti a marturisi, ca aceste si acestoru asemene principii din canónele nóstre nu suntu in intrebuintiare practica peste totu in intreag'a nóstra biserică ecumenica, din caus'a aceea simpla, ca dela Statulu celu dintâiu crestinescu din timpii fericitului intailea Imperatu crestinu, Constantinu celu mare, pona la Staturile din dílele nóstre, s'au impedecatu punerea in lucrare a acelu institutiuni bisericesci, căci Statele fiindu parte absolutistice, parte si constitutionale, dar fatia cu Biseric'a, absolutistice, unde se gasesce biseric'a nóstra, — ocarmuirea bisericei astfelu o au stramtoratu, incatu cu dreptu se póte díce, ca Statele acele tienu biseric'a si afacerile ei in catusiele volniciei lor, si ne-

duşiescu cultur'a, civilisatiunea, şi înaintarea civilor lor creştini în viaţ'a bisericească.

Multămita lui Dumnezeu, că noi am ajunsu timpul acela fericit, cându statulu nostru la a. 1848 au stabilitu principiulu egalei îndreptăţiri şi alu libertăţii conştiinţei pentru toate popoarele sale fără deosebire de religii, şi principiulu independinţei dela Statu alu afacerilor bisericeşti din partea competenţelor Auctorităţi, şi si-au rezervatu numai Suprem'a Inspectiune a Coronei.

După ce am ajunsu această'ă epochă norocoasă, Provedinţ'a dumnezeiască neau şi luminatu pe noi, cum să ne folosim de aceste principii umane ale Statului Patriei noastre, şi cum acele să le aducem în armonie cu Canónele Bisericei noastre; şi asiá în urmă'ă urmelor amu recastigatu la anul 1864 mitropoli'a noastră naţională română, şi s'au înarticulată aceea prin Legea IX în a. 1868, şi apoi pe baz'a Canónelor recunoscute prin acum amintit'ă lege a Tierii, neam adunatu într'unu congresu naţionalu român bisericescu în lun'ă lui Octombrie 1868, şi cu învoirea tuturor celor prezenţi la acestu Congresu amu stabilitu potrivit canónelor unu Statutu organicu pentru afaceri bisericeşti, şcolare, şi fundationale, care Statutu apoi la a. 1869. s'au sancţionatu de către Locurile preînalte, şi în fine numai decâtu s'au şi pusu în lucrare în toate partile organice ale Mitropoliei noastre spre obşcească multămita.

Deci Iubite Cleru şi poporu credinţiosu din Mitropoli'a noastră română naţională, astfelu fiindu Canónele

Bisericeii n6stre, si Legile Patriei n6stre, precum le amu
espusu mai susu, portate dupa ele, si lumineadiate de
ele, av6ndu fric'a lui Dumnedieu, care este inceputulu in-
tieleptiunei, si dic6ndu: D6mne! Facie pici6reloru mele,
si lumina carariloru mele este Legea Ta!

Sabiiu $\frac{23 \text{ Augustu}}{2 \text{ Septembrie.}}$ 1871.

Andrei m. p.

Archieppu si Mitropolitu.

Sumariu.

A. Canónele Santiloru Apostoli.

1. Canónele S. Apostoli cu numerulu 85, pag. 1.

B. Canónele Sinódeloru ecumenice.

2.	Canónele Sinodului I. ecumenicu cu numerulu 20.	pag.	42.
3.	" " II. " " " 7.	"	54.
4.	" " III. " " " 8.	"	61.
5.	" " IV. " " " 30.	"	67.
6.	" " V. " fora. canonu "	"	88.
7.	" " VI. " cu numerulu 102.	"	89.
8.	" " VII. " " " 22.	"	166.

C. Canónele Sinódeloru locale.

9.	Canónele Sinodului I-II localu din Constantinopole cu num.	17.	pag.	188.
10.	" Sinodului localu din Bis. S. Sofii in Constantinop. cu "	3.	"	205.
11.	Canonulu Sinodului localu din Cartagen'a subt Ciprianu " "	1.	"	208.
12.	Can. Sinod. localu din Ancira " "	25.	"	213.
13.	" " " " Neocesaria " "	15.	"	224.
14.	" " " " Gangra " "	21.	"	230.
15.	" " " " Antiochi'a " "	25.	"	237.
16.	" " " " Laodicea " "	60.	"	251.
17.	" " " " Sardicea " "	20.	"	268.
18.	" " " " Constanti- nopole " "	2.	"	283.
19.	" " " " Cartagen'a " "	141.	"	284.

D. Canónele Santiloru Parinti.

	pag.
20. Canónele S. Dionisiu Aeppu alu Alesandriei cu numerulu 4.	353.
21. Canónele S. Grigoriu Aeppu alu Neocesariei cu numerulu 12.	360.
22. Canónele S. Petru Aeppu alu Alesandriei cu numerulu 15.	367.
23. Epistol'a I. a S. marelui Atanasiu câtra Monachulu Amunu.	382.
24. Epistol'a II. a S. marelui Atanastu câtra Eppulu Rufinianu.	387.
25. Epistol'a III. a S. marelui Atanasiu despre cartile Santei Scripturi.	390.
26. Canónele S. Vasiliu cu numerulu 93.	394.
27. Canónele S. Grigoriu din Nisa cu numerulu 8.	457.
28. Sântulu Grigoriu Teologulu despre cârtile, care se cuviniu a se ceti.	472.
29. Sântulu Amfilochiu Eppulu Iconiei câtra Seleucu Eppu despre cârtile primite sî prescise pentru cetire.	474.
30. Canónele cele 18 cu intrebari sî respunsuri ale lui Timoteiu Archieppu alu Alesandriei	477.
31. Cele patrusprediece Canóne ale lui Teofilu Archieppu alu Alesandriei.	483.
32. Cele cinci Canóne ale S. Cirilu Archieppu alu Alesandriei.	490.
33. Canonulu S. Genadiu Archieppu alu Constantinoplei sî alu Sinodului patriarchalu din locu câtra toti Mitropolitii, sî Papa Romei despre Simonieni.	496.
34. Canónele cele 35 ale lui Ioannu Postnicu sî Patriarchulu Constantinoplei.	500.
35. Epistol'a Patriarchului Tarasiu din Constantinopole câtra Pap'a Adrianu din Rom'a despre Simonie.	542.
36. Cele 37 Canóne ale S. Niceforu Patriarchu alu Constantinoplei,	522.
37. Alte siapte Canóne ale Sântului Niceforu	530.

38. Intrebări ale unora Monachi, cari se nevoia afora de cetate, și răspunsuri la ele dela Sinodulu din Constantinopole, fiindu Patriarchu Nicolau.	531.
39. Epistol'a Sinodului III ecumenicu cătra Sinodulu partialu din Pamfili'a pentru Eustathiu Mitropolitu	535.
40. Epistol'a I a Sinodului din Afric'a cătra Bonifatiu Pap'a Romei	538.
41. Epistol'a II. a aceluiași Sinodu din Afric'a cătra Celestinu Pap'a	543.

Indicele alfabeticu

alu celoru cuprinse in aceasta carte (·).

A.

Absolutu nime nu se pôte hirotoni de Eppu, ori de presbíteru, ori diaconu IV. 6. —

Acheldama se chiama loculu celu cumparatu cu bani de Iud'a 90, Vasil.

Acubite ce suntu? VI. 74. — nu este iertatu a asterne in Biserici acubite, 28 Laodic. —

Administratoriu alu Eparchiei veduvite datoriu este a starui intr'unu anu pentru reintregirea scaunului eppescu Cartag. 82. —

Aecitiu Eppu se defaima 86. Cartag. —

Afinitatea spirituale este mai mare, decâtu cea trupeasca VI. 33 — care nu se potu luá? VI. 5. 54.

Agape ce suntu? VI. 74. — a nu le defaimá 11 Gangr. — cei chiamati la Agape sa nu'si faca parte, cá sa o duca acasa 27 Laod. — a nu face in Biserici, 28 Laod.

Aharu furu de cele sânte 4. Can. Grigor. Neocesar. —

Ajunare Duminec'a sí Sâmbat'a afora de cea mare Sâmbata se opresce 64 A. — VI. 55. — 18 Gangr. — ajunarea la diu'a Paschei cându se se lasa? 1. Can. Dionis. —

Alegerea de Eppu se face in ori-ce locu va voi Mitropoli-

(·) Indrumare pentru intielegerea citatelor:

s. e. 1. A. va sa dica: 1-lea Canonu apostolescu;

20. I. " " " : 20-lea Canonu alu Sinodului I-lea ecumenicu.

4. II. " " " : 4-lea " " " II-lea "

9. I—II. va sa dica: 9-lea " " " întâilea—doilea din Constantinopele.

tulu. Cartag. 13. — in deobsce alegerile sa nu se faca in presentia ascultatoriloru 5 Laodic. — la cea a Eppului si a presbiterului si a diaconului nu se lasa poporul de randu 5. Laodic. — alegerea de Eppi sa se faca prin toti Eppii din Mitropolie, seau celu putienu prin trei, si ceia-lalti dau voturile sale in scrisu 13. Cartag. —

Alegările cu cai oprite. VI. 24. —

Altariu, numai prescura, vinu, untu de lemnu si tamâie se pôte aduce in Altariu. 3. A. — 44. Cartag. — nici miere seau lapte VI. 57. — in altariu a intră nu este iertatu nimenui, fora Imparatului VI. 69. — femeiloru a intră nu li se cuvine 44. Laod. — cele paganesci sa se desfiintieze 91. Cartag.

Amestecarea cu sor'a sea se pedepsesce cu timpulu ucigasiului 67. Vasil. — nu se lasa la biserica 75. Vasil. —

Amvonu — pre — a ceti si a cântă, cui este iertatu? 15. Laodic. si 14. VII. —

Antimisulu nu'si pierde sântieni'a, deaca din nesciintia se spala 1, Niceforu — 7. Apost. — 7. VII. — trebuie sa fia prevediutu cu mositele mucenicesci 7. VII. —

Apelatiunea cum are a se face 15, si 16. Cartag. — 12. Antioch. — cându nu se iarta? 16. 115. Cartag. — Pap'a nu pôte primi apelatii dela Afric'a pag. 538 si 543.

Apianiu recurge la Pap'a, Epistol'a I. si II a Sinod. din Afric'a câtra Papii Bonifatiu si Celestinu pag. 538 si pag. 543. —

Apostatiloru sa nu li se denege harulu si impacaciunea 53 Cartag. —

Apotactiscii — lepadatii — cadu sub epitimie cá si Novatianii 47 Vasil. —

Arândile suntu oprite Eppiloru, presbiteriloru si diaconiloru IV. 3, 7. — VI. 9. — I=II. 11. — 18. Cartag. —

Arianii cum se primescu? Epist. II a S. Atanas. — cei ce se impartasiescu cu arienii, se punu sub epitimie; 1 a lui Teofilu AEppu alu Ales. —

Astrologii cine'su? 36. Laod.

Avariti'a si avarulu se osândesce 5. Cartag.

Averi ale Domnului, averi ale seraciloru ce suntu? 40. A.

— cele ale Bisericii pentru Biserici sa se pastreze 38, 40 A. —
24 Antioch. — 34 Cartag. — cum se potu vinde? 34 Cartag. —

Azimile cele dela evrei nu se iarta a mâncá nimerui din
cleru VI. 11. —

B.

Barbatulu ortodocsu nu se pôte insurá cu femeie ieretica.
VI. 72. — sa nu paraseasca pe muierea sea VI. 87. — de va
parasi copiii sei, anatema sa fia 15. Gangr. — sa se impace cu
muierea sea invrajbita 113. Cartag. — barbatulu ucigasiu de
prunci 2 Vasil. — carele intrebuintiaza in manie secure asupr'a
muierei sale, este ucigatoriu 8. Vasil. — carele intrebuintiaza
otrava in contra muierei sale, ucigatoriu voluntariu este 8. Vasil.
— celu preacurvariul cu o muiere despartita, nu se pune sub epi-
timie 21. Vasil. — celui ce au râpitu muierea, de o va luá i se
iarta 22 Vasil. — celu ce ia cumnata, nu se primesce de bise-
rica, pona nu se va desparti de ea 23. Vasil. — celu ce se tiene
de muierea stricata prin elu, va suferi pedeapsa pentru stricare,
dar pôte sa o aiba de muiere 25 Vasil. — celu parasitu de mu-
iere fora causa, este vrednicu de iertare 35. Vasil. — celu ce
s'au insuratu cu muierea straina, seau cu logodnic'a altui'a, se
lipsesce de muierea nelegiuita, si pôte luá alt'a dupa lege 37.
Vasil. — care lasa muierea sea, si ia in cas'a sea pe alt'a, este
preacurvariul 77. Vasil. —

Bataia se opresce 27. A. — 5. Antioch. — I=II. 9.

Bestialistulu se pedepsesce in 15 ani, 63. Vasil. —

Bigamia, bigamii nu potu functioná 17, 18, 19. A. — VI. 3,
26. — Vasil. 12, 27. — deacu se insóra scade din treapta 1.
Neoces. —

Biserica — in — a mâncá nu se iarta VI. 74. — nici a
locu VI. 97. — nici a pune dobitocu in trâns'a fora mare nevoie
VI. 88. — cârnuri acolo nu se potu fierbe VI. 99. — trebue sa
aiba mosite de Mncenici VII. 7. — sa nu se despretiniasca 5.
Gangr. — numai preotulu pôte functioná in trâns'a 6. Gangr. —
a o defaimá anatema 20. Gangr. — iereticiloru nu se iarta a in-
trá in Biserici 6. Laodic. — sa nu se ceteasca in biserica psalmi
privati si cârti anticanonice ci numai cele canonice ale testamen-

tului vechiu și nou 59. Laod. — în biserică nime să nu se ospezeze 49. Cartag. —

Bogatulu din foru, care s'aru găsi vrednicu de Eppie trebuie să treacă prin toate gradurile chiamării sacerdotale 10. Sardin. —

Bolnavii se botează, cându voru cere ei botezulu 52. Cartag. — se comunica, și după ce au mâncatu 9. Niceforu. —

Bonifatiu — lui — Pap'a — arată Sinodulu din Africă, ca nu-i compete a primi apelatie dela Apiariu din Africă, pag. 538.

Botezulu nu-lu poate administra valide iereticulu Can. 1. alu Sin. loc. din Cartagen'a de sub Ciprianu. — 46, A. — nu se repetesce 47. A. — cu trei afundări are a se face 50. A. — la botezu nu se cade a primi pe nime după două Septamâni a Patrudecimeii 45. Laod. — se poate da numai celoru ce au investiatu credința 46. Laod. — carii în boala au primitu botezulu, aceia trebuie să învie credința 47. Laod. — după botezu se face ungerea cu s. miru 48. Laod. — celoru morți nu li se poate da 25. Cartag. — Botezati cei mici de Donatisti cum se socotescu? 66. Cartag. — cum de ortodocși 121. Cartag.

Brachiulu civilu cându și cum se cere 31. A. și 5. Antioch.

Brumaliile se oprescu VI. 62. —

Bun'a-vestire, de se va întâmplă în Joi'a ori Vinerea mare, se face deslegare de pește. 5. Niceforu. —

C.

Calcatoriulu de jurământu se pedepsesce în 10 ani 64. 82. Vasil. —

Calendele se oprescu VI. 62.

Calugerulu să nu parasească manastirea sea, nici să petreacă în orășie IV. 4. — de 17 ani se poate calugeri cine-va VI. 40. — celu escesivu cum se pedepsesce VI. 41. — se primesce în calugarie cu ori-ce greșială VI. 43, — nu poate dormi în manastirea de monachine VI. 47. — în grabă nu se face I—II. 5. — nu poate avea nimic'a alu seu I—II. 6. — să nu se înalte peste cei ce nu feciorescu 10. Gangr. — celu neînfrănatu se pedepsesce că curvariulu 19. Vasil. — celu ce vrea să se facă calugeru, trebuie să meargă la Manastire 41, VI. — calugerulu curvariu 12. a lui Ioanu Postn. și Patriarchu. —

Canatari'a in deobsce se opresce I. 17. — VI. 10. — se iarta, de o va dá la seraci 14. Vasiliu.

Canónele recepte dela biserica VI. 2. — 1. Cartag. — 2. Cartag. — Canónele spre ce scopu s'au datu? 51. Vasil. —

Canonici, carii suntu? si care este dependinti'a loru fatia cu Eppulu eparehialu 6. Antioch. — cum se pedepsescu pentru fornicatiune 6. Vasiliu — fornicatiunea loru nu se privesce de matrimoniu 6. Vasil. —

Cantáretiulu se póte insurá 26. A. —

Cantáretului nu-i este iertatu a se jucá in cârti 43. A. — nu póte functioná in cetate straina IV. 13. — sotie de alta religiune nu póte luá IV. 14. — deaca va comite cu calugaritia adulteriu VI. 4. — in cantári sa nu intrebuinteze strigári VI. 75. — nu póte purtá orariu 23. Laod. — nu i se iarta a intrá in cârcima 24. Laod. —

Cantárite sa se faca cu voce domóla VI. 75. —

Capel'a — in — numai cu concediulu Eppului póte sluji preotulu VI. 31. — VI. 59. — I=II. 12. —

Cârcima, acolo a mânca clericului nu i se iarta, ci numai in mare necesitate 54. A. — cârcima a tiené nu se iarta nici unui clericu VI. 9. — a nu asiediá in curtile bisericeloru VI. 76. — a intrá in cârcima nu se iarta preotului, diaconului, clericului, cetitoriului, cantáretiului, nici vre-unui servitoriu bisericescu 24. Laod.

Cárnuri in biserica nu se potu fierbe VI. 99. — presbiterii si diaconii, carii se abtieniu de cârnuri, si nu le mananca, si se ingretiosiadia si de verdetiuri fierte cu carne, inceata dela functionarea loru 14. Ancir'a. — sa nu se osândeasca celu ce mananca carne in timpulu dulcelui 2. Gangr.

Carte de recomandatiune trebuie sa aiba celu ce calatoresce 33. A. — ce cârti sa se ceteasca in biserica 59. Laod. — care cârti se cade a le ceti 60. Laod. —

Cârtile iereticiloru, nu este iertatu a se ceti in biserica 60. A. — cârti de cetitu pentru preoti si mireni 85. A. — Cârtile testamentului vechiu si nou, ori câtu sa fia de vechi, si rupte, nu se potu vinde, ci trebuie ingropate intr'unu locu necalcatu VI. 68. — cârti batjocoritóre de s. icóne trebuie adunate si predate Archiereiloru spre nimicire VII. 9. — fora cârti canonice sa

nu calatoreasca preotulu, nici clericulu 41. Laod. — cârtile testamentului vechiu și nou sa se ceteasca in, și afora de biserica 32. Cartag. — care suntu canonice, și care suntu apogrite? Epistol'a III a S. Atanas. — Grigor. teolog. pag. 472. — Amfilochiu pag. 474. —

Casatori'a este iertata numai cetitoriloru și cantâretiloru, dar nu și ipo=și diaconiloru și Presbiteriloru VI. 6. — cu persoane suspecte se opresce celoru ce vreau sa se inaintedie in cleru 18. A. — carele au tienutu două surori ori nepoța de sora nu pôte fi clericu 19. A. — a două și a trei'a se iarta 3. Neoces. —

Cataritii, și botezulu loru 1. Vasil. —

Catechetu cine pôte fi? 26. Laodic. —

Catechumenulu, deaca au pecatuitu, cum se pedepsesce 5. Neoces. — celu botezatu pentru boala de moarte, nu se face preotu, afora deaca este individu cu exemplara religiositate și moralitate 12. Neoces. — cându se sevârsiescu rugaciuni de Eppu asupr'a catechumeniloru. 19. Laodic. — nu i se iarta a intră in cârcima 24. Laod. — Catechumenulu impartasindu-se ce este de facutu? 1. intrebare a lui Timoteiu pag. 477. — pôte-se boteza catechumenulu indracitu? 2. intreb. a lui Timoteiu pag. 478, — pôte-se impartasi cu cuminezătura catechumenulu, celu ce au pierdutu mintile? 4. intreb. a lui Timoteiu pag. 478. — catechumenulu se boteaza, deaca spre mörte se bolnavesce 5. Cirilu Ales. —

Causele preotiesci personali au a se prejudecă de câtra preoti, dar nu și de câtra mireni 15. Cartag. — cause criminali și civili preotiesci 14. Cartag.

Celestienii cum invetia despre justificatiune? 124. Cartag.

Celestinu — lui — Pap'a scrie Sinodulu din Afric'a, ca nu-i compete dreptulu a primii apelatii din Afric'a pag. 543.

Celibatul se osandesce, Titu cap I. v. 5, 6, vedi presbiterulu.

Centuriatu Eppu se sorocesce la Sinodu 96. Cartag. —

Cetitoriulu se pôte insurá 26. A. —

Cetitoriului nu-i este iertatu a se jocá in cârti 43. A. — nu pôte funcioná in cetate straina IV. 13. — muiere de alta religiune nu pôte luá IV. 13. — de va comite cu calugaritia adul-

teriu VI. 4. — nu pôte purtã orariu 23 Laod. — nu i se iarta a intrã in cãrcima 24. Laod. — sa se casatoreasca, ori sa marturiseasca infrãnare 19. Cartag. — nu se inchina poporului 22. Cartag. — carele odata au cetitu in biserica, sa nu se detiena pentru clericatulul altei biserici 98. Cartag. — Cum se pedepsesce, deaca cu logodnic'a sea se impreuna inainte de nunta? 69 Vasil. —

Chrim'a se da dupa botezu 48. Laod. — se compune si se face de Eppu, si cãndu se face? 6. Cartag. —

Christosu — de — celu ce se leapada, are a plãnge in tãta viat'i'a sea, si numai la ór'a mortii se pôte cuminecã 73. Vasil. — de se pocaiesce de sevãrsitu unui'a cá acest'a, i se pôte scurtã epitimi'a 74. Vasil. —

Cipru e independente de Antiochi'a III. 8. — VI. 39. —

Circuitori se asiadia in sate mici 57. Laod. —

Cirilu Patriarch. Alesandriei Eppiloru din Livi'a si Pentapolu le da invetiatura, de a se ingrigi pentru lucruri bisericesci si monastiresci 4 a lui Cirilu din Ales. —

Clericulu se depune, deaca se róga cu altu clericu depusu 11. A. — se depune a dóu'a óra deaca fiindu depusu se duce in alta cetate fora scrisóre recomandatore, si acolo se primesce 12. A. — nu pôte fi chizesiu 20. A. — de se va mutilã, se depune 23. A. — deaca se va aflã in cãrcima mancãndu 54. A. — deaca ocaresce pe Eppulu seu 55 A. — deaca pe presbiteru ori diaconu va ocãri 56. A. — deaca va batjocóri pe celu schiopu, surdu ori orbu 57. A. — clericulu aflatu in adulteriu nu se face preotu 61. A. — celu ce se lepada de numele lui Christosu, lepadatu sa fia, eara de se va lepadã de numele de clericu, se depune 62. A. — postindu Duminec'a seu Sãmbat'a, afora de un'a, se depune 64. A. — deaca in vre-o gãlceava prin lovitura aru omóri pe cine-va, se depune, 66. A. — de nu va postí sãntulu marele postu, seu Miercurea si Vinerea, se depune 69. A. — de va serbã cu jidovi s. Pasci, se depune 70. A. — de va luã din biserica ceara ori untu de lemnu, se segregadia 72. A. — cãrti vrednice de cetitu 85. A. — inainte de diaconie are sa se esamine die I. 8. — Clericii sa nu se mute din cetãti in cetãti. IV. 5. — nu potu intrã in óste IV. 7. — clericulu avãndu

judicata cu altu clericu, sa nu lase pe Eppulu seu IV. 9. —
 muiere de alta religie nu pôte luá IV. 13. — sa remâna credin-
 tiosu, unde s'au rânduitu în parochie IV. 20. — care pôte incusá
 pe Eppulu seu IV. 21. — nu li este iertatu a instrainá din ave-
 rea Eppului reposatu IV. 22. — nu i se iarta a tiené cârcima
 VI. 9. — nu este iertatu a parasi pe Eppulu seu VI. 17. — celu
 emigratu pentru persecutiune are a se reintórce la locul desti-
 natiunei sale VI. 18. — i se opresce joculu cârtiloru VI. 50. —
 nici a se desfatá la spectacule, la venaturi, sí saltatiuni VI. 51.
 — nu se cuvine a se scaldá cu mireni VI. 77. — în trei Septa-
 mâni lipsindu-se din biserica se pedepsesce VI. 80. — nu se pôte
 santi, deaca soti'a lui este adultera 8. Neoces. — nu potu sluji
 în biserici din cetate 13. Neoces. — nu se potu scaldá cu muieri
 30. Laod. — fora cârti canonice sa nu calatoreasca 41. Laod. —
 sa nu calatoreasca fora concediulu Eppului seu 42. Laod. — nu
 i se cuvine a privi la nunti nisce spectacole, ci a se îndepartá
 pona n'au venitu acolo musicantii 54. Laod. — sa nu faca cõ-
 lecte, spre a face ospetiuri 55. Laod. — depusu de alu seu Eppu
 nu se pôte primí de Eppu strainu 13. Sardic. — sa nu se osân-
 deasca cu graba 14. Sardic. — curatu sa fia 3. Cartag. — ca-
 diendu în controversie criminale seau civile sa nu alerge la iuris-
 dictiuni politice 14. Cartag. — nu-i este iertatu a luá camata
 pentru bani 20. Cartag. — sa nu testeze celoru neortodoci ni-
 mic'a 30. Cartag. — sa se apere la ori-ce imputatiune într'unu
 anu, căci apoi nu li se iarta 87. Cartag. — celu neimpartasítu
 în Afric'a nu se pôte impartasí nici în transmaritime pârti 116.
 Cartag. — celu ce se jura, nu se primesce la hirotonia 10. Vasil.
 care au pecatuitu de mórte, nu pôte fi preotu 32. Vasil. —

Conjuratiunea se opresce 31, 55. A. — IV, 18. — VI, 34.
 Cartag. 10, 62. —

Consciulu de pecatele altui'a se pedepsesce cá sí facatoriulu
 de pecate 71. Vasil. —

Consensulu parintiloru se cere la casatori'a fiiloru sí fice-
 loro loru 40 sí 44. Vasil. —

Copilulu de siapte ani impartasíndu-se, ce sa se faca cu elu ?
 1. întreb. a lui Timoteiu pag. 477. — murindu nebotezatu 24. a

lui Ioanu Postn. Patriarch. — din concubinatu pôte fi preotu 8. Niceforu. —

Credinț'a sa o invetie cei ce vreau sa se luminezie adeca sa se botedie VI. 78.

Cresconiū Eppu se sorocesce 85. Cartag. —

Crestiniloru nu li este iertatu a aduce alte prinose la altariu, decātu prescura, vinu, untu de lemnu, tamâie sî lumini de ceara. 3. A. — Ei suntu datori a remanê in biserică pona la finitulu servitiului dumnedieescu 9. A. — Celu ce cu escomunicatulu se rōga intr'o casa, se segregadia 10. A. — mutilându-se trei ani se segregadia 24. A. — deaca s'au lepadatu de muierea sea, sî au luatu alta 40. A. — de se va vadî adulteriu nu pôte fi preotu 61. A. — de va lovî pe cine-va de mōrte, se segregadia 66. A. — de va tienê pe logodit'a feciōra cu sil'a la sine, se segregadia, sî nu-i este lui iertatu a luâ pe alt'a 67. A. — de nu va posti marele postu, sî Miercurea sî Vinerea, se segregadia 69. A. — de va serbâ Pascile cu jidovi, se segregadia 70. A. — de va duce in Sinagog'a evreiloru prinose, se segregadia 71. A. — de va luâ din biserică ceara ori untu de lemnu se segregadia 72. A. — sa nu'si insusiasca siesi spre intrebuintiare vasu sântitu de auru, de argintu, seau perdele 73. A. — de are duchu necuratu nu se primesce in cleru 79. A. — neofitu nu se inaintedia numai decātu in cleru 80. A. — de va ocarî pe Imperatulu seau pe alti Stapanitori, se pedepsesce 84. A. — care cârti sa ceteasca? 85. A. — cându potu incusâ pe Eppulu loru? IV. 21. — sa nu'si dee lui'si Cuminecatur'a VI. 58. — Sa nu faca cu contrariulu familiaritate VI. 60. — sa nu dee pe sine fermecatoriloru VI. 61. — nu-i este iertatu a cuvântă publicu in biserică VI. 64. — in trei Septemâni lipsindu-se din biserică se pedepsesce VI. 80. — cum sa se apropie de s. cuminecatura? VI. 101. — nu li este iertatu a bate seau a inchide pe Eppu Sin. I. Cons. din Bis. S. Sofii Can. 3. — cei scadiuti din ortodocsie pe timpulu gōneloru se lasa la s. cuminecatura 3. Ancir'a. — nu li se iarta a merge la ingropatorele, seau martiriile iericiloru spre rugaciune sî vindecare 9. Laodic. — fiii sî ficele loru sa nu se casatoreasca cu fetie ieretice 10. Laodic. — nu li se iarta a iudaisî, sî Sâmbat'a a o petrece in otîu 29 Laodic. —

va mânca sânge ori carne de dobitocul omorâtu de fiara, se depune 63 A. — de nu va posti postulul mare, Miercurea și Vinerea, și Duminec'a și Sâmbat'a afara de cea mare, se depune 64, 69, A. — de aru primi a două hirotonie, se depune 68. A. — de va posti cu iudei, și de va duce în Sinagog'a Evreiloru prinose se depune 70, 71 A. — deaca va luá din biserică ceara ori untu de lemn, se segregădia 72 A. — asisiderea de va luá vasu sântitu, seau perdele din biserică spre a lui întrebuintiare 73 A. — vatămatu la ochi și la picioru se pôte înaintá 77 A. — orbu și surdu fiindu nu, 78 A. — neofitul nu se primesce 80 A. — să nu se dee în lucruri lumesci 81 A. — nu pôte purtá dregatori'a sacerdotale și militare 83. A. — ce cărti să ceteasca 85 A. — vedăvu să nu aiba muiere împreunălocuitoare I. 3. — nu pôte cuminecă pe preotu I. 18 — nu pôte luá în arenda averi straine IV. 3. — absolutu nu se hirotonesece IV. 6. — nu potu intrá în oste IV. 7. — să nu alerge la stapănituri mireni pentru beneficii IV. 12. — să rămâna credinciosu în parochie, unde s'au randuitu IV. 20 — cându potu încusá pe Eppulu loru IV. 21 — de va comite cu calugăria adulteriu VI. 4 — nu potu siedé înaintea presbiteriloru VI. 7. — să nu fie camatarnicu VI. 10 — neinsorati nu se facu VI. 13 — de 25 ani se hirotonesece VI. 14 — ce se întielege subț cei șapte diaconi VI. 16 — celu depusu pentru nisece crime, dar s'au pocăitu, se pôte tunde după chipulu clerului, dar nu mai multu face VI. 21. — i se oprește a se jocá în cărti VI. 50 — nu se cuvine a se scaldá cu muieri VI. 77 — în trei septemâni lipsinduse din Biserică se pedepsesece VI. 80. — nu pôte parasi cu volnicie pe Eppulu seu I-II. 13. — cum să se primeasca celu caduitu din ortodocsie pentru fric'a góneloru, atârna dela Eppu 2. Ancira. — căti au protestatu, ca ei cá celibi s'au diaconitu, se potu insurá 10 Ancira. — deaca nu mananca carnea, nici verdetiurile fierțe cu carne înceată a functioná 14 Ancira. — Diaconulu, carele au pecatuitu în trupu, înceată a fidiaconu 10 Neoces. — numai șapte potu fi într'o cetate 15 Neoces. — să nu paraseasca parochi'a sea 3 Antioch. — celu depusu de Eppulu seu nu pôte functioná 4 Antioch. — nu se pôte desbiná de Eppulu seu 5 Antioch. — celu escomunicatu prin Eppulu seu numai prin acest'a se pôte éra și reprimi 6. Antioch. — nui este

iertatu a merge la Imparatu fora concediulu Eppului 11. Antioch. — segregatu fiindu a nu molestá pe Imparatulu, ci a recurge la Sinodu 12 Antioch. — fiii sí ficele loru sà nu se casatoareasca cu fetie ieretice 10 Laodic. — nu pòte siedé inaintea presbiterului 20. Laodic. — sà aiba onorulu dela servitori sí toti clerici, acolo. — nu i se iarta a intrá in càrcima 24 Laodic. — nu se potu scaldá cù muieri 30 Laod. — sà nu fia vrajitoriu, sí descantatoriu 36 Laod. — sà nu calatoareasca fora concediulu Eppului seu 42 Laod. — sà nu priveasca la nunti nisce spectacule, ci mai nainte de a intrá musicantii, sà se duca deacolo 54 Laod. — sà nu faca colecte, spre a se ospetá 55 Laod. — depusu de alu seu Eppu nu se pòte primi de altu Eppu 13 Sardic. — nu se pòte condemná cu graba si din iutiala 14 Sardic. — curatu sa fia 3. 4. Cartag. — de trei Eppi se judeca 12 Cartag. — cadindu in controversie criminale ori civile sà nu paraseasca iurisdictionea sea bisericasca 14 Cartag. — mai nainte de 25 ani nu se hirotoneasca 21. Cartag. — inainte de sântire se admoneaza a tiené strânsu Canónele 24 Cartag. — sà nu testeze celoru neortodocsi nimicu 30 Cartag. — sà se multumeasca cu judecatoriele bisericesci, sí potu apelá la Mitropolitu 36 Cartag. — pentru lenevire lipsitu de cuninecatura sà aiba ascultare 37 Cartag. — treapt'a mai mare trebuie sà o primeasca dela Eppulu seu, càci altcum isi pierde sí cea mai mica 39 Cartag. — seracu facându-se diaconu, sí apoi cumparândusi nisce mosii, sí scriindule pe numele seu, se socotesce, cá sí cumu aru fi rapitu bunurile domnesci 40 Cartag. — sà nu între la veduve sí fetióre fora concediulu Eppului 45 Cartag. — sà se curatie de invinuiiri intr'unu anu, càci mai tardiu nu i se primesce 87 Cartag. — cei agravati cu sentinti'a Eppului ce au sà faca. 134 Cartag. — de este fornicatoriu, se lipsesce de diaconie 3. Vasil. — digamulu se opresce dela servitiuri 12, Vasil. — spurcându-se cu buzele, se opresce dela servitiu 70 Vasil. — cei siapte diaconi din faptele Apostoliloru n'au fostu pusi spre slujirea misterieloru, ci spre economi'a obscescii trebuintie 16, VI.—

Dignitatile sí servitiile bisericesci pre ce baza se conferea-za? Coment. Can. 39 din Cartag.—

Dílele patimiloru lui Christosu cum trebuie sà se petreaca VI. 89.—

Discusiunea între bisericile din Rom'a și Alesandri'a are a încetă 112, Cartag. —

Dobitocu în biserică să nu bage nime, și cându pôte acea-
st'a să facă VI. 88. — cei ce gusta cele dobitocesci cum se pedep-
sescu 16. Ancira. — 28 Niceforu. —

Dogmele și predicatiunile le avem parte în scrisu, parte
din tradițiuni 91. Vasil. —

Donatistii cându potu boteză valide? 66 Cartag. — cu do-
natisti a se pasi încetu 75 Cartag — a conversă 99 Cartag. —
se cere scutinti'a Stăpânirei politice contra lor 100, 103 Cartag.
— pedepsirea lor 101, 102 Cartag. — să aiba Eppulu lor 110
Cartag. — afilierea lor 130 Cartag. —

Drepturile cele vechi ale Mitropoliilor să se tina nevata-
mate III 8. —

Duchovniculu cum să se pörte fatia cu bolnavulu spiritualu
VI. 102 — și cele 17 invetiaturi ale lui Ioanu Postn. și Patriar-
chu pag. 509. — ce să pazeasca cu cei ce 'și marturisescu peca-
tele lor 27 Niceforu — 29 Niceforu —

Duminecile și Sămbatele în Patrudiecime nu se iarta a mân-
că oue și branza VI. 56. — cea luminata întreagă a o petrece în
evlavie VI, 66. — a ajună Duminec'a, se opresce 18 Gangr. —

E.

Economu sa aiba fiecare parochie, eppia, Mitropolie și pa-
triarchatu IV. 26. — 10 Teofilu din Ales.

Ecutiu depusu din dignitate eppale nu selasa a se defendă
din nou 74 Cartag. —

Eparchi'a veduvita trebuie să capete în trei luni pe noulu
Eppu VI. 35 — Cartag. 82 — nu se potu instraină lucrurile
ei 15. Ancira. — lucrurile eparchiei nu le pôte instraină Eppulu
38, 40 A. — 25 Antioch. — fie care Eparchie pe timpul Sino-
dului se visiteaza 61 Cartag. — cum se face eparchie noua 62,
65, 109, Cartag. —

Eppulu se hirotonesce de doi seau trei Eppi eparchiali, 1.
A. — Balsam. în Comentariulu Can. 39. Cartag. — Eppulu
se depune, deca aduce alte prinöse în altariu decâtu pâne și
vinu 3. A — Tôte celelalte pôme să se duca acasa la Eppu și
presbiteri, carii suntu datori a le distribui între diaconi și ceia-

falti clerici, 4 A. — trebuie să se cuminece la liturgie 8. A. —
 nui este iertatu a parasi eparchi'a sea și a trece in alta 14 A. —
 se depune deaca va scuti pe clerici opriti de câtra Eppulu loru
 respectivu 16 A. — se depune deaca bate pe credintiosulu ori ne-
 credintiosulu 27 A. — Eppulu celu segregatu se scôte de totu
 dela biserica, deaca cuteadia a se repune in oficiu 28 A. — care au
 ajunsu la eppie cu bani, sa se depuna 29. A. — deaca prin Prin-
 cipi lumesci ajunge la vre-o biserica, se segregeadia 30 A. — Ep-
 pii din o natie să cunoscă pe Mitropolitulu loru, și nimicu să nu
 faca fora elu mai insemnatu 34 A. — să nu faca hirotonii afora
 de Eparchi'a sea 35 A. — să aiba purtarea de grija a tuturoru
 lucruriloru 38 A. — 25 Antioch.—averea lui să fia aretata, dara
 și a eparchiei; a lui o pôte testá cui voiesce 40 A. — 24 Antioch.
 — are potestate peste lucrurile bisericesci 41 A.—Eppulu jucându-se
 in cârti și predandu-se betiei ori se inceteze, ori să se depuna 42.
 A. — Eppulu camatarnicu ori sa incetedie, ori să se depuna 44 A.—
 deaca se va rugá cu ieretici, se depune 45 A.—deaca va primi bote-
 diulu seau sacrificiulu iereticiloru de bunu, se depune 46 A. —
 deaca boteadia pe celu ce are botediu dupa adeveru, se depune
 47 A. — deaca va botediá in trei fora de inceputu, se depune
 49 A. — deaca la botediu nu va sevârsi trei afundari, se depune
 50 A. — deaca se indepartiadia dela vinu și cârnuri se depune
 51, 53 A. — de nu va primi pe peccatosulu, celu ce se pocaieste,
 se depune 52 A. — deaca n'are grija de cleru și poporu, se a-
 furisesce 58 A. — deaca unui clericu seracu nui va da cele tre-
 buintiose, se depune 59 A. — de va mâncá carnea dobitocului
 omorâtu de vre-o fiara seau mortaciune, se depune 63 A. — de
 va primi a dou'a hirotonie, se depune 68 A. — de nu va posti
 postulu mare, și Miercurea și Vinerea, se depune 69 A. — de
 va serbá Pascile cu jidovi se depune 70 A. — de se invinova-
 tiesce, cum să se judece? 74 A. — carii se potu primi de mar-
 tori in contr'a Eppului? 75 A. — nui este iertatu a pune succe-
 soru 76 A.—pôte fi Eppu celu vatamatu la ochi și la picióre 77
 A. — surdu și orbu fiindu nu se face Eppu 78 A. — neofitu nu
 se pôte face Eppu 80 A. — nu se pôte lasá in lucruri lumesci
 81 A. — se depune, de va voi a purta oficiulu sacerdotalu și mi-
 litariu 83 A. — nu pote fi de curendu botezatu I, 2. — să nu
 aiba muieri impreuna locuitoare I. 3 — se asiadia de câtra toti

Eppri cu invoirea Mitropolitului I. 4 — Eppulu din Rom'a sã aiba întâietate I 6. — sî celu din Alesandri'a, Antiochi'a, sî Eppulu nou se face cu invoirea Mitropolitului, totacolo — nui este iertatu stramutare I. 15 — nu i se iarta a trece hotarele eppiei sale II. 2. — celu din Constãntinopole capeta dreptulu întâietãtii dupa celu alu Romei II 3 — nu se pôte incusã de cãtra vinovati II. 6 — de nu va merge la Sinodu, sî va tiené cu iceretici, se depune III. 2 — Eppulu din Antiochi'a nu pôte face hirotonii in Cipru III. 8 — sã nu faca pentru bani hirotonii IV. 2. — nu pôte luã in arenda averi straine IV. 3. — Eppii titulari nu se iarta 6 IV. — sa nu se mute din orasie in orasie IV. 5. — sã nu alerge la Stapãnisi lumesci pentru desbinarea in doue a mitropoliei IV. 12. — nu se pôte aduce la treapt'a de presbiteru IV 29. — de va comite cu Calugaritia adulteriu VI 4. — sã nu fia camatarnicu VI 10. — li s'au opritu loru din timpii primitivi a trai cu muierile loru VI. 12. — cum suntu datori a invetiã VI. 19. — afora de eparchi'a sea nui este iertatu a invetiã VI. 20. — de n'au potutu ocupã scaunulu seu pentru invasiuni barbare, sã 'lu ocupe dupa incetarea acestora VI. 37. — de se face Eppu dintre preoti insurati ce sã fia cu toti'a sea VI. 48 — este datoriũ a predicã in biserica VI. 64. — in trei septamãni lipsinduse din biserica se pedepsesce VI 80. — se examineadia de cãtra Mitropolitulu, de scie psaltirea, sî altele VII. 2. — nu pôte parasi cu volnicie pe Mitropolitulu seu I=II. 14. — nu se pôte asiediã in eparchia, careã are Eppu I=II. 16. — nui este lui iertatu a petrece afora de eparchie I=II. 16. — in graba nu se pôte inaintã nime de Eppu I=II. 17. — retragãnduse la vre-o manastire cu resignatiunea Eparchiei sale, are a petrece in Manastire fora vre-o functiune, in retragere sî evlavie. Sin. I. Const. din Bis. S. Sofii Can. 2. — se segregedia pentru turburarile, care le aru face in eparchie straina 18. Ancira. — Eppii dintr'o natie sã aiba pe Mitropolitulu loru nationalu, sî fora elu nimicu mai insemnatu nu potu sã faca 34. A. — i este opritu a face hirotonii afora de eparchi'a sea 35 A. — de nu primesce servitiulu dupa hirotonie sã fia segregatu 36 A. — celu depusu de Sinod. nu pôte functionã 4 Antioch. — trebuie sa recunósca depedinti'a loru de Mitropolitulu 9 Antioch. — nui este iertatu a merge la Imperatu fora concediulu Mitropolitului 11 Antioch. — sã segregatu a nu molestã pe Imperatu 12 Antioch.

— nu i se iarta a merge in eparchii straine și acolo a funcționa
 13, 22. Antioch. — celu osânditu prin sentința unanima, nu mai
 pôte fi judecatu prin altii 15 Antioch. — nu i este iertatu a i-
 rumpe in eparchie vacanta 16 Antioch. — este datoriu a primi
 eparchi'a, pe care s'au sântitu 31 Antioch. — deaca nu din vin'a
 dânsului nu se duce 18 Antioch. — nu se pôte sânti fora Sinodu
 și fora Mitropolitu 19 Antioch. — nu pôte asedia succesoru 23
 Antioch. — multu timpu probatu in cuvântulu credintei și in pre-
 dicare pôte fi cineva Eppu 11 Laodic. — chiamatu la Sinodu,
 are să mearga 40 Laod. — in sate mici nu se asiadia 57 Laod.
 — in casa privata nu liturgiscesce 58 Laod. — nu pôte a se mută
 din un'a in alt'a Cetate 1, 2, 3, Sardic. — inainte de decisiunea
 finale a controversiei Eppulu nu se pôte depune 4 Sardic. — Ep-
 pulu osânditu pôte apelă dela unu foru inferioru la celu superi-
 oru 5 Sardic. — Eppii suntu datori a se infatisia la Sinodu in
 urm'a convocarii Mitropolitului 6 Sardic. — nu potu sa mearga
 la Imperatu in armadie 7 Sardic. — prin diaconi potu trimite ce-
 reri Imperatului la armadie 8 Sardic. — asisiderea la mitropolie și
 și la curtea imparateasca potu trimite cereri prin diaconi 9 Sar-
 dic. — prin tôte gradurile chiamarij sacerdotali trebue să treaca acel'a,
 carele are a se sânti de Eppu 10 Sard. — in straina Eparchie
 nu pôte concionă nici a petrece spre defaimarea Eppului localu
 11 Sardic. — preste trei Septamâni nu i este iertatu a petrece,
 in Eparchie straina 11. Sardic. — când pôte petrece trei Septemâni
 Eppulu unei eparchii serace intr'o eparchie bogata, 12 Sardic. —
 nu pôte primi de alu seu pe vre-unu presbiteru, ori diaconu ori
 clericu depusu 13 Sardic. — cu grabire și diniutiala să nu osân-
 deasca pe nime 14 Sardic. — nu se pôte hirotoni de doi Eppi 1.
 alu Sin. loc. Constant. din frontispitiulu Bisericei — se examinea-
 dia de câtra toti Eppii, și se judeca de câtra toti, 2 Sin. loc. Con-
 stant. din frontispitiulu Bisericei — curatu să fia 34 Cartag —
 se judeca de 12 Eppi 12 Cartag. — pe Eppulu nou alegu toti
 Epii din Mitropolie, seau celu putinu trei, și ceialalti dau in scrisu
 voturile loru 13 Cartag. — cadindu in controversie criminale ori
 civile să nu paraseasca iurisdictionea sea bisericasca 14 Cartag.
 — Eppulu inainte de sântire să se admoneze spre a tiené strânsu
 canónele, 24 Cartag. — să nu testeze celoru neortodocsi nimicū

39 Cartag. — să nu calatoreasca fora concediulu Mitropolitului
 31 Cartag. — seracu facându-se Eppu, și apoi cumparânduși mo-
 siii și scriindule pe numele lui, se considera, că și cum bunurile
 bisericesci le aru fi rapitu; numai cele erezite și donate lui se
 potu considerá că proprietatea lui 40 Cartag. — elu prefige pen-
 tru pecatosi timpul pocaintiei 50 Cartag. — nu'si póte insusí pe
 clericulu strainu 63, 64 Cartag. — nu se iarta Eppului mutarea
 din un'a in alt'a eparchie 79 Cartag. — datori suntu a se infati-
 siá la Sinodu 84 Cartag. — nu i se iarta a primi și a sânti pe
 cineva din straina manastire 88 Cartag. — nu póte lasá de mo-
 stenitoriu pe ieretici, trebue diata să faca 89 Cartag. — celu mai
 batránu cu hirotoni'a are întâietate fatia cu celu mai tineru cu hi-
 rotonie 95 Cartag. — nu póte fi judecatoriu in propriai causa
 118 Cartag. — datoriu este cu zelu a aduce pe ieretici la orto-
 docsie, căci fiindu indiferentu, se incusa Sinodului 131, 132, 133
 Cartag. — póte scuti pe feciór'a in primejduirea ficioriei ei 135
 Cartag. — să nu se tiena toti lungu timpu la Sinodu 136 Car-
 tag. — nui face nici o injurie, deaca crestinulu neaga pecatulu,
 ce iau marturisu 141 Cartag. — Eppiloru li sau datu putere, a
 promová in trepte mai inalte pe clericii loru, Bevereg. tom I pag.
 557 la Can. 39. din Cartag. — Eppii vecini potu pári pe altu
 Eppu vecinu, deaca nu'si póta bine dregatori'a sea, 131 și 132 Car-
 tag. —

Epistolii de pace și de recomandatie cui se dau? și ce suntu
 ele? VI. 11, — 8 Antioch. — canonice de cătra cine se dau 8
 Antioch.—

Escomunicatulu — cu—nu este iertatu a se rugá 10 A. —
 cându se ingreoiadia epitimi'a lui 13 A.—

Eucratistii — infránatii — cadu sub epitimie cá și Nova-
 tianii 47 Vasil. — nu se pedepsescu, căci nu manâncá carnuri 86
 Vasil.—

Eustathiu — lui — Mitropolitu scrie Sinodulu III ecum.
 pag. 535. —

Evreii cum se primescu in ortodocsie? VII 8.

Exactori pentru nevoile bisericeloru ale diverseloru eparchii
 106 Cartag. —

F.

Famenulu cându pôte sî cându nu pôte a se inaintá, in cleru? 21, 22, 23. A. —

Faustinu Locotiitoriu papalu in caus'a lui Apiariu se pórtá cu sumetie fatia cu Sinodulu din Afric'a, acela'si Sinodu aratá Papei Bonifaciu vatamârile, care Faustinu le-au facutu lui, Epistol'a I. sî II. a Sin. din Afric'a câtra Pap'a Bonifatiu sî Celestinu pag. 538 sî pag. 543. —

Feciórele pe timpulu pregatirei loru spre treapt'a monachale nu potu purtá haine stralucite de matasa sî luxurióse VI. 45. — care cá surori cu feciori traiescu 19. Ancir'a. — feciórele care au cadíutu dupa calugarie, unu anu se pedepsescu 18 Vasil. — cele ce s'au marítatu fora scirea parintiloru, précurvescu, pona cându parintii loru nu voru aprobá casatoriile loru 38 Vasil. — cele ce locuiescu cu précurvarii, précurve suntu 39 Vasil. — cele marítate fora voi'a Stapânului précurvescu 40. Vasil. —

Femei'a de straina religie nu pôte fi preoteasa IV. 14. — inainte de 40 ani nu pôte fi diaconisa IV. 15. — suspecte nu potu fi la clerici sî preoti VI. 5. — femeie ortodocsa nu se pôte marítá dupa barbatu iereticu VI. 72. — curve a nu aduná la sine VI. 86. — femei'a sa nu paraseasca pe barbatulu seu VI. 87. — a nu vorbí in Biserica VI. 70. — ceea ce pórtá in pân-tece, trebue sa se boteze, sî dupa ce au nascutu sî prunculu 6. Neoces. — cele ce au apromisu virginitatea, sî au cadíutu, se pedepsescu cá preacurvele 60. Vasil. —

Fermecatori VI. 61. — se pedepsescu cá sî idololatrii 7, 64. Vasil. —

Fetele logodite cu unii, sî râpíte de altii, au a se redá celoru dintâiu 11. Ancir'a.

Fii preotiloru sî ai crestiniloru potu fi preoti VI. 33. — 9. Neoces. — fiii sa asculte de parinti 16. Gangr. — nici sa faca, nici sa priveasca comedii lumesci 17. Cartag. — sa nu se casatoreasca cu fetiele págâne ori ieretice 29. Cartag. —

Filacterii ce'su? 36. Laod. —

Form'a hirotonisirei 7. a lui Teofilu din Alessand. —

Fornicatoriulu preotu scade din treapta 1. Neoces. — fornicatiunea nu se primesce de matrimoniu 6. Vasil. —

Fotinianii, Novatianii și Patrudiecenii nu se primescu, de nu voru anatemisi eresulu lor 7. Laodic. —

Fotiu Patriarchulu pe carii iau depusu, ori iau anatemisatu, pe acci'a și Ioanu Pap'a i considera de depusi și anatemisati Sin. loc. Const. din Bis. S. Sofii Can. 1. —

Frigii eretici cum se primescu? 8. Laodic. —

Irupte a primii in Biserica, și ale impartii afora de Biserica se iarta numai Eppului și presbiterului 7. 8. Gangr. —

Furarea de cele sante 8. Grigor. din Nisa — 30. a lui Ioanu Postn. și Patriarch. —

Furulu, ce epitimie capata? 27, 28. a lui Ioanu Postn. și Patriarch. — celu ce sparge morminte 29. a lui Ioanu Postn. și Patriarch. —

G.

Genadiu Patriarch. Constant. scrie Eppiloru resariteni, și Papei din Rom'a in contr'a simoniei pag. 496.

Genunchele a plecá se cuvine pentru sarutare Duminec'a și in tota Cincidieceimea, in sa nu a face obicinuitele metanii mari 10. Niceforu. —

H.

Haine necuvenite se oprescu clerului VI. 27. — haine barbatesci a purtá se opresce muieriloru 13. Gangr.

Harthiele sinodali Presiedintele le subserie 93. Cartag. —

Hirotoni'a insemneadia „sântirea“ și „alegerea“ 5. Laod. și 1. A. — sa nu se faca pentru bani IV. 2. — absolutu sa nu se faca IV. 6. — sa nu se faca in presenti'a ascultatoriloru 5. Laod. — hirotoni'a Eppului nou nu se pôte sevârsi prin doi Eppi 1. alu Sin. loc. Constantin. din frontispitiulu Bisericei. — trei Eppi se ceru la hirotoni'a Eppului nou 58. Cartag. — hirotoni'a nou-lui Eppu trebuie sa se amâne, pona cându incus'a data in contr'a lui nu se examineaza inaintea acelu poporu, la care va fi Eppu, și aflându-se nevinovatu se sântiesce 59. Cartag. — nu se pôte repeti 68. A. —

Horeppiloru nu li este iertatu a hirotoni 13. Ancir'a. — 10. Antioch. — ce suntu ei? 14. Neoces. — potu dá epistolii pacifice 8. Antioch. —

Hotii cum se pedepsescu? 61. Vasil.

I.

Icon'a nascerii Domnului cum să se zugraveasca? VI. 79. —

Icon'a S. Ioannu Botezatoriulu cum să se zugraveasca? VI. 82. —

Idoliloru — sacrificatorii — cum se primescu 4, 5, 6. Ancir'a. — remasitiile loru sa se nimiceasca 92. Cartag. —

Ieracsu ce au incusatu, sa se examineze 6. a lui Teoflu din Alesand. —

Iereticii cum se primescu in ortodocsie? II. 7. — carii suntu ieretici VI. 1. — cum se reprimescu VI. 95. — dupa botezu se potu inaintá in cleru 12. Ancir'a. — nu potu intrá in cas'a Domnului 6. Laodic. — cu ei a se rugá, este opritu 33. Laod. — de voie libera trebue sa se intórca la ortodocsie 119. Cartag. —

Ieromonachulu tineru de aru slují la Calugaritie, si le-aru cuminecá, nu se cuvine dela elu a ne impartasi 22. Niceforu. — nu i se cuvine a liturgisi fora mantie 26. Niceforu. —

Igumenu nu póte primí pe nime din straina monastire 88. Cartag. — se cuvine a-i primí la ór'a mortii 5. Vasil. — deaca are hirotesia de Igumenu, póte hirotesi in monastire pe cetitoriulu si Ipodiaconulu 6. Niceforu. — sa nu lipseasca de Camilavca pe monachulu, vrându a-lu scóte din monastire 23. Niceforu. —

Imbracamintele mesei din altariu nu se potu intrebuintiá afora din altariu I=II. 10. — pentru imbracaminte sa nu se osandiasca nime 12. Gangr.

Imperatulu deaca au innoitu vre-o cetate, acolo treab'a bisericeii are a se acomodá impregiuráriloru politice VI. 38. — IV. 17. — se róga a nimici Capiscile pagániloru 67. Cartag. — se róga a scuti autoritatea judecatorieloru biser. 68. Cartag. — se róga opri ospetiurile 69. Cartag. — se róga a opri jocurile teatrale la serbatori 70. Cartag. — se róga, a porunci osándirea preotului criminalistu prin Sinodulu eppescu 71. Cartag. — se

róga a demandá, cá nici unu teatralistu facându-se creștinu, sa nu se sileasca la jocuri teatrali 72. Cartag. — sa iarte a constitui defensori scolastici pentru lucrurile bisericesci 107. Cartag. — dela Imperatu a cere judecatori civili este opritu preotiloru 115, Cartag. — cum se pôte calatori la Imperatu 117. Cartag. — cine se lasa și cine nu se lasa la incusa 137, 138. Cartag. — care cu un'a incusa au caduutu, la cele-lalte nu se admite 139. Cartag. — care ocâresce pe Imperatulu, se pedepsește 84. A.

Inainte sântit'a liturgie in paresimi Miercurea și Vinerea se face VI. 52. —

Incusatorii Eppiloru nu se primescu fora esaminare II. 6. — 27. Cartag. — incusatorii presbiteriloru și ai diaconiloru 28. Cartag. — incusatoriulu și incusatulu, in loculu, unde este incusatulu, de s'aru teme de vre-o sila a unei multimi indrasnetie, 'și pôte alege altu locu proximu pentru ascultarea marturiiloru 38. Cartag. —

Infalibilitatea o da Biseric'a ortodocsa resariteana numai Sinodului ecumenicu cu voturi unanime Coment. la Can. 1. alu Sinod. I ecumenicu.

Infamiscii nu se primescu de incusatori 8. Cartag. —

Infrênarea dela sotiele pentru preoti și diaconi, 5. A. 6. 12, 33. Cartag.

Ingenunchierile se oprescu, și rugaciunile au a se face stându I. 20 — cându sa se faca VI. 90. — se oprescu afora la rugaciunea de sear'a la rosalii 20. I.

Ioanu Pup'a pe carii iau depusu, ori iau anatemisatu, pe aceea și Fotiu Patriarchulu i considerá de depusi și anatemisati Sin. I. din Bis. S. Sofii Can. 1. —

Ipodiaconului nu-i este iertatu a se jucá in cârti 42. A. — se hirotesește de 20 de ani VI. 15.

Istori'a martiriloru scrisa de ieretici sa nu se ceteasca VI. 63. —

J.

Jacobi presbiterulu se osândesce pentru neînfrânare 6. a Iu'i Teofilu din Ales. —

Jocuri scenice oprite VI. 24. —

Joi'a cea in Septamâu'a din urma a Patrudicímei nu se cuvine a o deslegá 50. Laodic. — in Joi'a mare preotii sa faca rugaciunile de sear'a dupa ce au pranditu 48. Cartag. —

Juramântulu pre sacramentele pagâniloru este opritu VI 94. — cându este legiuitu ? VI. 85. calcatorii lui se depunu fora privire la persóna sî pusetiune 25. A. — cei ce au juratu in Antiochi'a, potu fi preoti 17. Vasil. — sa nu se faca lesne 29. Vasil. — juramântulu din necesitate 81. Vasil. — calcatorii de juramântu din nevoie 82. Vasil. — 31. a lui Ioanu Post. sî Patriarch. —

Justinianopolu sa aiba drepturile Constantinoplei VI. 39. —

L.

Lacomî'a se opresce sî se osândesce 3. Can. Grigor. Neoces. — 6. Grigor. din Nis'a. —

Legatur'a spre nunta a opritei rudenii se pedepsesce cu epiti'mî'a curvariloru 68. Vasil.

Lepadatii din biserica nu se potu primi de nime la cuminecatura 9. Cartag. —

Leprosii cum se pedepsescu 17. Ancir'a.

Limb'a in servitiurile dumnediesci, sî afacerile bisericesci este limba natiunale a poporului credintiosu din un'a Mitropolie Can. 85. A. — 2, IV. — 60. Laodic. — 32. Cartag.

Liturgia sa se faca prin cei ajunati inainte de prândiu 56. Cartag. — numai un'a liturgia se pôte face intr'o dî in un'a biserica, Coment. Can. 68. in Pidalionu. —

Loculu celoru tânguiti, alu celoru ascultatori, alu celoru ce cadu, unde este ? 12. Can. Grigor. Neocesar. —

Logodnic'a pôte sa se marite numai dupa logodniculu seu VI. 98.

Logodniculu, care s'au logoditu cu un'a fecióra, dar mainainte au stricatu pe sor'a ei sî au ingrecat'o, sî apoi s'au cununatu cu logodit'a, sî pe cea stricata o au sugrumatu 25. Ancir'a. —

Lucrulu aflatu trebue sa se restituie 5. 6. 10. C. Grigor. Neoces. —

M.

Maksimianistii se osândescu, căci au secuestratu unele bisericici 76, 78. Cartag.

Malachie celu ce face, cum se pedepsesce ? 8. a lui Ioanu Postn. sî Patriarch. — deaca clericulu au cadiautu in Malachie ? 10. a lui Ioanu Postn. sî Patriarch. —

Manastiri a zidi fora concediulu Eppului nu este iertatu IV. 4. — nu se potu secularisá IV. 24. — cei ce petrecu in orasie viatia contemplativa, aceia se indreapta la monastire VI. 41. — nu se pôte secularisá VI. 49. — fora scopu nu se potu face I=II. 7. — la o monastire strainii nu se potu primí 78. Cartag. —

Mancári in altariu sí in Biserica se oprescu VI. 74. — Cartag. 49. — Gangr'a 11. — din jertvele idoliloru 81. Vasil. —

Mani'a ce este, sí cum se pedepsece? 5. Grigor. din Nis'a. —

Marchionistií se osândescu, căci se ingretiosiescu de nunta sí vinu 47. Vasil. —

Martoriu cine pôte fi? 140. Cartag.

Masalieni se osândescu 125. Cartag.

Masceri — spre — cei ce se turbeaza se supunu canonului prescisu pentru cei ce se turbeaza spre surorile loru 97. Vasil. —

Matematicii cine'su 36. Laod. —

Maurentiu Eppu cere judecatori 111. Cartag. —

Mauritani'a Sitifensa sa aiba Mitropolie 23. Cartag. —

Midiulocitorii ce suntu? Cartag. 82.

Milosteniele pentru morti se primescu, deaca ei au reposatu sí fora testamentu 4. Niceforu. —

Mimiloru sa nu li se denege harulu sí impacaciunea 53. Cartag. —

Mireanulu mutilându-se cade sub epitime 24. A. — sa nu faca colecte, spre a se ospetá 55. Laod. —

Mireni nu potu fi judecatori in lucruri bisericesci, Balsam. la 15. Can. din Cartagen'a.

Mirulu sântu — cu — se unge botezatulu 48. Laod. — i'lu pregatesce Eppulu, eara preotulu i'lu administreaza 6. Cartag. —

Mitropolitulu conchiama Sinodulu anualu eppescu 34. A. — I. 5. — Mitropoliile le administra Sinódele din Mitropolii II. 2. — de nu se duce la Sinodu ecumenicu, ci se tiene cu ieretici, elu prin fapt'a aceast'a s'au lipsitu de dignitatea sí oficiulu seu III. 1. — din Cipru este independinte de Mitropolitulu Antiochiei III. 8. — drepturile Mitropolielor nu se potu vatamá III. 8. — datoriu este a implini in trei luni veduvitul scaunu eppescu IV. 25. — nu pôte fungá in eparchia veduvita, ci in trei luni este

datoriu a reintregi scaunulu veduvitu eppescu VI. 35. — unde voiesce, se face alegerea de Eppu Cartag. 13. — nu pôte parasí cu volnicie Patriarchulu seu I=II. 15. — fora Eppi nimic'a mai insemnatu nu pôte face 34. A. sa nu faca nimic'a unilateralu fora Sinodulu eppescu 9. Antioch. — trebuie sa chieime Sinodu immultitu, deaca parerile Eppiloru din întâiulu Sinodu au fostu impartite in dóue pârti egale 14. Antioch. — ce are sa faca, cându rămâne cu unu Eppu, sî acest'a nu va sa se prezenteze la Mitrolicie? 6. Sardin. — sa nu se chieime Esarchu, sî Principe alu Iereiloru 46. Cartag. — elu subscrie espeditiunile sinodali 93. Cartag. — inzestreaza cu gramata pe nousântitulu Eppu 97. Cartag. —

Mitropolitulu Ierusalimului capata intaietatea siederii dupa cea a Romei, Alesandriei sî a Antiochiei 1. 7. —

Monachin'a se face de 17 ani VI. 40. — cându sî cum i se iarta a merge unde-va din Monastire VI. 46. — nu pôte dormi in monastirea calugeriloru VI. 47. — sa nu se inaltie peste cele ce nu feciorescu 10. Gangr. — nu se face prin presbiteru 6. Cartag. — ele sa pazescu unele pe altele 51. Cartag. — carea ascunde sî pretace viati'a necurata a altoru monachine 25. a lui Ioanu Postn. sî Patriarch. — pôte intrá in altariu spre a aprinde luminári sî candelu, sî spre a'lu mesurá 15. Niceforu. — cea stricata de Varvari, carea au avutu viatia curata, numai se pedepsesce 40 de díle, eara deaca viati'a ei de mainainte au fostu intinata, se pedepsesce cá o preacurva 20. Niceforu.

Monachulu sa nu paraseasca monastirea sea, nici sa petreaca in orásie, IV. 4. — nu-i este iertatu casatori'a IV. 16. — escesivulu se pedepsesce VI. 44. — in graba nu se face I=II. 5. nu pôte avea nimic'a alu seu I=II. 6. — nu se face celu de curându botezatu 3. Laodic. — nu i se cuvine a se scaldá cu muieri 30. Laod. celu ce se gasesce in necuratie, cum se pedepsesce 12. a lui Ioanu Postn. sî Patriarch. — nu i se cetescu rugaciunile shimei calugaresci, deaca odata au parasitu monastirea, sî earasi s'au intorsu 14. Niceforu — nu i se cuvine se faca lucruri plugaresci in postulu mare 16. Niceforu. — care suntu acele trei cause, pentru care se iarta monachului a parasí monastirea sea? 17. Niceforu. — celui sub epitimie i se cuvine a mancá laolalta cu ceia-lalti, sî a se rugá 18. Niceforu. — in postulu Sántiloru

Apostoli, sî alu Nascerii Domnului se cuvine a mancă odata Miercurea sî Vinerea, de este la monastire ear de se afla in servitiuri, a mancă de dóue ori, dupa alu siaselea ceasu, sî sear'a 19. Niceforu. — celu ce de frica, cá sa nu'lu duca la militia, s'au calugaritu, se pedepsece cu 120 de dile dela cuminecatura 21. Niceforu. — Monachulu sa nu se primeasca in casa, nici de herede, deaca parasindu monastirea, nu se întérce acolo 24 Niceforu. — monachii suntu datori a ajuná Miercurea sî Vinerea in Septamân'a Brândiei 32. Niceforu. — celu ce parascesce monastire, sî se însóra, eade sub anatema 34. Niceforu. — celu ce sî odata numai au curvitu, sa nu se preotiasca 35. Niceforu. —

Mortiloru nu se póte dá cuminecatura VI. 83. —

Mositele Muceniciloru sa se puna in Biserici VII. 7. —

Muierele in biserică sa taca VI. 70. — sa nu otraveasca cu burueni rodulu pântecelui VI. 91. — trebue sa se convinga despre mórtea absentului seu barbatu VI. 93. — pe cea logodita póte luá numai logodniculu VI. 98. — muierea ieretica nu se póte maritá dupa barbatu crestinu VI. 72. — de au précurvitu 20, Ancir'a. — cele ce omóra fátulu 21. Ancir. — deaca se marita cu doi frati, pona la mórte se opresce dela cuminecatura 2. Neoces. — adulter'a face barbatului impedecare, ca nu se póte preoti 8. Neoces. — deaca s'au facutu preacurva dupa hirotoni'a barbatului se dimite, de nu, barbatulu nu póte functioná 8. Neoc. — cea maritata sa nu se ocareasca 1. Gangr. — li se opresce a purtá haine barbatesci 13. Gangr. — de va parasí pe barbatulu seu din ingretiosiare câtra casatorie, anatem'a sa fia 14. Gangr. — de va negligá pe copiii sei, anatem'a sa fia 15. Gangr. — a tunde pârulu din paruta pietate, nu i se iarta 17. Gangr. — sa se impace cu barbatulu seu invrajbitu 113. Cartag. — cele ce au rânduri, potu intrá in biserică 2. C. Dionis. — cele in robie stricate nu se potu admite curându la impartasíre 2. C. Grigor. Neoces. — cele ce sugruma fetulu 2. Vasiliu. — nu potu parasí pe barbatii loru afora de fornicatiune, 9. Vasil. — care au fostu ieretice, sî s'au botezatu, apoi au dusu viatia adultera, au iertare 20. Vasil. — carea se marita dupa cumnatu, nu se primesce de biserică, pona nu s'au despartitu de elu 25. Vasil. — de 60 de ani nu se póte maritá 24. Vasil. — cele lasate de barbati, nu se

potu maritá, pona nu se dovedesce mórtea acestoru 31 Vasil. —
 Muierea, ceea ce au nascutu pe cale, sî n'au avutu grija de prun-
 culu seu, se socotesce ucigasia 33 Vasil. — care au curvitu, sà
 nu se publice 34 Vasil. — cele ale ostasiloru, neintorcându-se
 acesti'a, cum se tracteadia? 36 Vasil. — cele veduve suntu libere
 a se maritá 41 Vasil. — ceea ce s'au maritatu din nesciintia cu
 barbatulu parasitu pe unu timpu de muiere, sî aceast'a s'au in-
 torsu la barbatu, — aceea au curvitu, dar are iertare 46 Vasil.
 cele lepadate de barbati au sà remâna 48 Vasil. — cele ce n'au
 purtatu grija de fetulu loru, cá sà acopera rusinea sea, se judeca
 cá pentru ucidere 52 Vasil. — preotii nu potu tiené muieri stra-
 ine in casele loru 88 Vasil. — carea au nascutu, este datóre a
 ajuná sî a nu bea vinu? 8 intrebu. a lui Timoteiu pag. 479. —
 cele ce strica cu mestersiugiri pe prunculu in partele, seau asu-
 pra pruncului adormindu, ilu omóra, seau prunculu móre nebote-
 zatu seau fora voie au pierdutu prunculu, 21 22. 23, 24 alui Ioanu
 Postn. sî Patriarch. — cele ce leapada pe pruncii loru la intrarile
 bisericeloru 26 a lui Ioanu Post. sî Patriarch. —

Mutilati 21, 22, 23 A — I. 1. —

N.

Nati'a — de un'a natia trebue sà fia Eppii unei mitropolii
 cu Mitropolitulu loru Can. 34 A. —

Nationalitatea poporului credintiosu sî limb'a lui are a se
 observá in carti sî in servitiuri bisericesci, sî in administratiunea
 bisericeasca, sî in punerea preotiloru Can. 85 A.—2. IV.—60 Laod.
 sî 32 Cartag.

Navalirea dulcetii prin gânduri in inima, nu este pecatu, sî
 nu póte fi obiectulu pedepsirei, 2. a lui Ioanu Postnicu sî Patriar.

Neemanu n'au fostu mare la Dumnedieu, ci la Domnulu seu
 Imperatulu Siriloru, 16. Vasiliu. —

Neofitu nu se face clericu numai decátu 80. A. —

Novatiani seau Fotiniani seau Patrudiecenii nu se primescu,
 pona mai nainte n'au anatemisatu ieresulu loru 7 Laodic. —

Novitiulu cum sà se pregateasca pentru primirea shimei
 VI. 41.

Nunt'a sà o paraseasca preotulu mai nainte de glume sî jocuri VI. 24 — a dou'a sî a trei'a se iarta 3 Neoces. — la a dou'a nunta nu pòte luá parte la ospetiu preotulu 7. Neoces. — nu se iarta a o ocâri 1. Gangr. — a repasí dela nunta din ingretiosiare nu se iarta 9 Gangr. — se iarta nunt'a a dou'a 1 Laodic. — nunt'a se opresce a se face in Patrudiecime 52 Laod. — nu se iarta la nunti a se jucá, ci modestu a petrece 53. Laod. — cea fora voi'a Stapânitoriului facuta, este curvie 42 Vasil. — nunt'a a trei'a cum se considera? 50 Vasil. — a dou'a nunta nu se binecuvânta cu cununi? Niceforu. —

O.

Obiceiulu are puterea legii 87 Vasil. — ce feliu de obicei? totu acolo.

Ospetiurile se oprescu in biserica VI. 74.

P.

Papa Romei are intâietatea siederii I. 6 — IV. 28. — lui Inocentiu Pap'a i se scrie despre discutiune intre Rom'a sî Alexandria 112. Cartag. —

Papalivra ce este? 21 VI. —

Parasinagogi? 1. Vasil. —

Paresimi — in — Inainte sântit'a se face in tóte dílele afora de Duminec'a sî Sambat'a VI. 52.

Parintii suntu datori a se ingriji pentru copiii loru 15 Gangr. —

Parochiele sà remâna nestramutate IV. 17. — VI. 25. —

Parochulu, parochii, vedi la presbiteru.

Pârulu capului cu maiestrii a impleti se opresce VI. 96. — a 'lu tunde din paruta pietate, se opresce muieriloru 17. Gangr. —

Pascile nu se potu celebrá cu pasc'a evreeasca intr'unu timpu. 7. A. — 1. Antioch. — carii au cadíutu in sclavie, sî acolo au marturisitu ortodecsie, la Paschi se lasa la impartasire 1, 2, C. Petru alu Alexandriei. — vedi 1. Grigor. Nis. —

Patimile Muceniceloru, cându este diu'a aniversale a loru se cetescu in biserica 54 Cartag.

Patriarchii; randulu loru la inceputu: alu Romei, Alesandriei, Antiochiei și Ierusalimului I. 7. — să nu treaca peste hotarele Eparchieloru loru 2, II. — Patriarchu s'au facutu celu din Constantinopole II. 3. — IV. 28. — patriarchulu Constantinopolei s'au facutu egalu indreptatitu cu celu alu Romei, și rândulu celoru cinci patriarhi VI. 36. —

Patrudiecenii nu se primescu, de nu voru anatemisi eresulu loru 7. Laodic. —

Patrudiecime — *in* — nu se proaduce pâine, decâtu Sambat'a și Duminec'a 49. Laodic. —

Patrudiecimea întreaga se cuvine a ajună cu mâncare uscata 50. Laod. —

Patrudiecime — *in* — nu se cade a servârsi serbatorile nasceriloru martiriloru, și pomenirile loru, ci a le lasă pe Sambat'ele și Duminecele 51. Laod. —

Paunfu diaconu ia pe nepót'a sea 5. a lui Teofilu din Ales. —

Pecatele de câte feluri suntu? 2. Grigor. Nis. — cum se impartu cele din pofta și din indulcire 4. Grigor. Nis. — cum se pedepsescu? totu acolo. —

Pecatosiloru se iarta pecatele dupa pocainti'a deplina 2 Laodic. —

Pedeaps'a adusa asupr'a vreunui presbiteru are a se vesti Eppiloru invecinati spre publicare 11. Cartag. —

Pelagianii cum invétia despre botezu? 121 Cartag. — cum invétia despre justificatiune? 124 Cartag. — se osandescu 125. Cartag. —

Petru Eppu — lui — treab'a să se cerceteze, și banii lui să i se restituie 1, 2, și 3 alui Cirilu din Alesan. —

Pocaitiloru cându Eppulu le cetesce rugaciunea? 19 Laodic. — Eppulu le prefige timpulu durarii pocaintiei loru 50. Cartag. —

Poligami'a se pedepsesce că și trigami'a 4, 80. Vasil. —

Pómele cu pârge se trimitu Eppului și presbiterului acasa, și facu partasi de ele pe diaconi și ceialalti clerici 4. A. —

Portariulu de va comite cu calugaritia adulteriu VI. 4. —

Posturile a le tiené, este datoriu vercine VI. 29 — 69. A.

— de posturi a se deslegá din mandrie, nu se iarta 19 Gang. —
Miercurea sî Vinerea díle de postu 15 C. Petru alu Alesand. —

Preacurvarii se pedepsescu cá sî idololatrii 7 Vasil. — se
pedepsescu cu 15 ani. 58. Vasil. — 28 Niceforu —

Presbiteru ce suntu? nu se cade a le asiediá in Biserici 11.
Laodic. —

Presbiterulu se hirotonesce de unu Eppu 2. A. — Presbiterulu se depune, deaca aduce alte prinóse in altariu decâtu vinu sî prescura 3. A. — Tóte celelalte póme sà se trimétia acasa, pârga Eppului sî Presbiteriloru, sî nu la Altariu, sî suntu datori ale distribui intre diaconi sî ceialalti clerici, 4. A. — Presb. muierea sea sà nu o leapede, câci se depune 5. A, nici sà iee asuprasi lucruri lumesci 6. A. — sà nu serbedie impreuna cu e-vrei Pascile, câci se depune 7. A. — trebue sà se cuminece la liturgie 8. A. — nu póte fi presbiteru, care a dou'a óra s'au casatoritu 17. A. — nici care va luá veduva 18. A. — se depune, deaca se afla in fornicatiune, seau in calcare de juramântu seau in furtu 25 A — se depune, deaca bate pe credintiosulu seau pe necredintiosulu 27 A. — deaca cuteadia sà slujeasca cá depusu dupa tóte formele, se taia de totu dela biserica 28 A. — deaca va lasá pe Eppulu seu, se depune 31 A. — celu segregatu de Eppulu seu, nu se póte primi prin altu Eppu 32 A. — este datoriu a primi parochi'a, ce i da Eppulu 36 A. — jucânduse in cârti se depune 42 A. — se depune fiindu camatarnicu 44 A. — nu i este iertatu a face ceva fora Eppu 49 A. — nici a se rugá cu ieretici 45 A. — nici a primi de bunu botediulu iereticiloru 46 A. — nici a botediá de nou precelu odata botediatu dupa ade-veru 47 A. — a nu botediá in trei fora de inceputu 49 A. — ci in trei afundari 50 A. — nui este iertatu a se departá de carnuri ori de vinu 51, 53, A. — este datoriu a primi pe celu ce se pocaliesce 52 A. — nepurtându grija de poporu se depune 58 A. — pe clericulu seracu sà 'lu miluiasca 59 A. — de va mân-cásânge ori carnea dobitocului omorátu de fiara 63 A. — de va posti Duminec'a sî Sambat'a afora de un'a 64 A. — deaca va omori prin lovitura pe cineva 66 A. — sî va primi a dóu'a hiro-tonie se depune 68 A. — de nu va posti marele postu, sî Mier-curea sî Vinerea sî de va posti cu jidovii, sî cu ei va serbá

Pascile 69. 70 A. — de va luá din biserica ceará sî untu de lemnu
 72 A. — seau vasu sântitu de apun^u, ori perdele din biserica 73
 A. — de va fi vatamatu la ochi ori picióre póte fi Eppu 77. A.
 — daru nu surdu sî orbu 78 A. — bantuitu de'epilepsie nu póte
 fi 79 A. — neofitu nu póte fi presbiteru 80 A. — sà nu se lase
 in lucruri civili 81 A. — nu póte fi preotu sî ostasiu 83. A. —
 de va ocári pe Imperatulu se depune 84 A. — ce cãrti sà ce-
 teasca? 85 A. — nu póte fi de curându botezatu I. 2. — sà
 n'aiba muieri impreuna locuitoře I. 3. — nui este iertatu stramu-
 tare I. 15, 16. — sà nu fia camatarnicu I. 17. — depusi de cãtra
 ieretici, lucrarea acést'a n'are valóre III 3. — cei ce cadu in a-
 postasia, se depunu III 3. — cei cadiuti in vreo osânda pentru
 faptele loru necuvióse, sî de catra ieretici se primescu, se segre-
 geadia III 5 — segregati suntu sî cei ce se scóla in contra celoru
 hotarite in Sinodulu ecum. din Efesu III. 7. — nu póte luá in
 arenda averi straine IV. 3. — absolutu nu se hirotonesce IV. 6.
 — nu potu intrá in oste IV. 7. — cei asiadiati la bisericile Spi-
 taleloru suntu supusi Eppului locului IV. 8. — in bisericelé a
 dóue cetati nu póte functioná IV. 10. — sà nu alerge la Sta-
 pânitori lumeni pentru beneficii IV. 12. — sà remâna credintiosu
 in parochie, unde s'au rânduitu IV. 20—cându se lasa la acus'a in
 contra Eppului? IV. 21. — nui este iertatu a instrainá ceva din
 lucrurile reposatului Eppu. IV. 22. — li se opresce a nu alergá
 cu acuse in contra Eppului la Constantinopole IV. 23. — deaca
 va comite cu calugaritia adulteriu VI. 4. — nu i este iertatu a
 tiené in cas'a sea carcima VI. 9. — sà nu fia camatarnicu VI.
 10. — neinsurati nu se facu VI. 13. — de 30 ani se hirotonesce
 VI. 14. — celu depusu pentru vreo crime, se póte tunde in chi-
 pulu clerului, dar altu nimicu VI. 21. de s'au poticnitu la nunta
 neiertata VI. 26 — de se va imbracă in haine necuvenite VI. 27.
 de s'au despartitu cu invoirea obsceasca de preoteas'a sea, nu mai
 póte trai cu ea VI. 30. — numai cu concediulu Eppului potu li-
 turgisi sî botezá in Capela VI. 31. — nui este iertatu a jocá in
 carti, VI. 50. — nu se cuvine a se scaldá cu muieri VI. 77. —
 in trei Septemâni lipsinduse din biserica se pedepsesce VI 80. —
 sà nu paraseasca fora concediulu Eppului parochi'a sea VII. 10.
 — nu póte parasi cu volnicie pe Eppulu seu I=II. 13. — nu li

este iertatu a hirotoni 13 Ancira — de nu manânca carnea, nici verdetiurile cele fierte cu carne, înceată dela funcțiune 14. Ancira — nu potu instrainá nimicu din lucrurile Epárchiei pe timpulu veduviei ei. 15 Ancira. — de se însóra ca preotu, din treapta scade, si deaca este fornicatoru 1. Neoces. — i se opresce a luá parte la ospetiu de a dóu'a nunta 7. Neoces. — nu póte fi presbiteru, a carui muiere este adultera 8 Neoces. — de au preacurvitu ea dupa hirotoni'a lui, este datoriu a o dimiti, de nu, nu póte funcționá 8. Neoces. — de au pecatuitu in trupu inaintea de chirotoni'a sea, sí apoi o va'marturisi aceast'a, sà nu sacrifice, ear de nu recunósce pecatulu lui imputatu, faca, cum va voi 9. Neoces. — fiindu de 30 ani se sântiesce 11. Neoces. — numai preotulu póte funcționá in Biserica 6 Gangr. — nui este iertatu a parasi parochi'a sea 3 Antioch. — celu depusu sà nu cutedie a funcționá 4 Antioch. — nu se póte desbiná de Eppulu seu, altcum se póte cere asistinti'a civile, 5 Antioch. — celu escomunicatu de Eppulu seu numai de acest'a se póte earasi reprimi 6. Antioch. — potu da epistolii canonice numai catra Eppi vecini 8. Antioch. — nu i este iertatu a mergela Imperatu fora concediulu Eppului 11 Antioch. — segregatu a nu molestá pe Imperatu 12 Antioch. — sà nu fia camatarnicu, sí sà nu iee camata jumetatea imprumutului seu 4. Laodic. — fiii sí ficele loru sà nu se casatoreasca cu fetie ieretice 10. Laod. — nu li se iarta a intrá in carcima 24 Laod. — nu se potu scaldá cu muieri 30 Laod. — sà nu fia vrajitoriu, nici descantatoriu 36 Laod. — fora cârti canonice sà nu calatoreasca 41 Laod. — sà nu porneasca la drumu fora concediulu Eppului seu 42 Laod. sà nu priveasca la nunti la nisce spectacule, ci mainainte de a veni musicantii, sà se duca de acolo 54 Laod. — sà nu faca colecte, spre a se ospetá 55 Laod. — sà nu intre in altariu inaintea Eppului 56 Laod. — nu liturgiscesce in casa privata 58 Laod. — depusu de Eppulu seu nu se póte primi de altu Eppu 13 Sardic. — nu se póte condemná cu iutiala ori cu grabire 14 Sardic. — nu póte promová pe nici unu clericu seuu preotu din straina Eparchie 15 Sardic. — curatu sà fia 3, 4. Cartag. — elu administreadia chrim'a (st. miru) pregatita de Eppu 6. Cartag. — póte cuminecá pe cineva cu concediulu Eppului 7 Cartag. — osânditu dar renitentu câtra Eppulu

seu, anatema să fie 10 Cartag. — pedeaps'a adusa asupra vre unui presbiteru are a se vesti Eppilorv vecini spre mai departe publicare 11 Cartag. — de se desparte din mândrie de câtra Eppulu seu, anatema se socotesce 11. Cartag. — de siase Eppi se judeca 12 Cartag. — cadiendu in controversie criminale ori civile să nu paraseasca iurisdictioneã sea bisericeasca 14 Cartag. — inainte de sântire se admoneaza a tiené strânsu canónele 24 Cartag. — să nu testeze celoru neortodoci nimicu 30 Cartag. — lipsitu de oficiulu sacru nu se pôte sânti a dóu'a óra 35 Cartag. — să se multiimeasca cu judecatoriile bisericesci, si potu apelá la Mitropolitu 36 Cartag. — pentru lenevire lipsitu de cuminecatura să fie in ascultare 37. Cartag. — seracu facânduse presbiteru apoi cumparândusi mosii, si acele scriindule pe numele seu, se socotesce, cá si cum aru fi rapitu bunurile bisericesci 40 Cartag. — nu potu vinde nimicu din averea parochiale fora concediulu Eppului 41 Cartag. — cându potu dechiará pe fiii sei de maioreni? 41 Cartag. — nu se hirotonesce, pona cându nu face ortodoci pe toti casnicii sei 42 Cartag. — să nu intre la veduve seuu fetióre fora concediu 45 Cartag. — să se curetie de invinuri intr'unu anu, altcum nu i se primesce 87 Cartag. — ce are să faca celu agravatu cu sentinti'a Eppului seu? 134 Cartag. — nu potu remâne in servitiulu divin, carii au parasitu turm'a loru 10. C. Petru alu Alexand. — digamu se opresce cu totul delá servitiu 12. Vasil. — celu alunecatu in casatori'a nelegiuita, nu pôte remané in tagma 27. Vasil. — spurcânduse cu buzele, se opresce delá servitiu 70 Vasil. — nu pôte tiené in cas'a sea muiere straina 88 Vasil. — sa nu binecuvânte nunt'a nelegiuita 11 intrebar. a lui Timoteiu pag. 480. — nu i este iertatu a liturgisi fora caldura 13 Niceforu.—

Prevalie de carcima nu pôte avea preotulu in cas'a sea 9. VI.

Promisiunea facuta câtra Dumnedieu nu se pôte calcá 28. Vasil. —

Protopopiloru instructiune se da 89 Vasil. —

Pruncii au a se botezá, deaca este indoiala pentru botezulu loru VI. 84, 80. Cartag. — parintii suntu datori a se ingriji pentru crescerea copiiloru loru 15 Gang. — datori suntu cu ascultare câtra parinti 16 Gangr. —

Psalmii a nui ingramadi in biserică, ci să se ceteasca după interieciuni a unui intervalu 17 Laodic. —

Psaltirea să o scia Eppulu VII. 2. —

Pustnicii să se asiedie in manastiri; de nu voru voi această, să se izgoneasca din cetati in pustietate VI. 42.

Q.

Quod—vult—Deo Eppu se sorocesce la Sinodu 96 Cartag.—

R.

Rapitorii de feciore se osândescu IV. 27, 92. — Vasil. 30—

Rebotezarile se oprescu 57 Cartag. —

Recomendationale trebuie să aiba celu ce calatoresce, și fora ea nu se primesce 33. A. —

Rehirotoniile suntu oprite 57 Cartag. —

Renegatii preoti nu se potu repune in functiune 1. Ancira.— cum să se primeasca renegatii diaconi, atârna dela Eppu 2. Ancira. — cei ce au scadiutu din ortodocsie, și s'au sculatu in contr'a ei, și au indemnatu și pe altii, cadu sub epitimie 9. Ancira.

Resaritu — câtra — intorecândune, facemu rugaciuni 91. Vasil. —

Resplat'a să nu se ceara pentru restituirea lucrului pierdutu 11. Can. Grigor. Neocesar. —

Rugaciunile prescise se iarta, dar nu si nerecunoscute de Biserica I. 8—114 Cartag. — despre „Tatălu nostru“ rugaciune domneasca 126, 127. Cartag. — stându, dar nu ingenunchindu se facu 20. I.—

S.

Saccofagii — saccopurtatorii — cadu sub epitimie că și Novatienii, 47 Vasil. —

Sâmbatele și Duminicile in Patrudieceime nu se iarta a mâncă oue și brânza IV. 56. — Sâmbat'a cu alte scripturi să se ceteasca și Evangeli'a 16 Laodic. —

Sânge a nu mâncă VI. 67. —

Sântele să nu se trimeta in parochii straine la serbatorea Paschei sub cuvântu de binecuvântare 14 Laodic. —

Sâpatorii de morminte in 10 ani nu se cumineca 66 Vasil. —

Scald'a 30. Laodic. —

Sceniciloru să nu li se denege harulu și impacaciunea 53 Cartag. —

Sclav'a stricata de Stapânulu seu este nevinovata Vasil. 19

— *Sclav'a* maritându-se a dou'a oara n'au gresitu 53. Vasil. —

Sclavii fora consensulu Stapâniloru loru nu potu fi clerici 82. A. — cum se elibereaza VI. 85. —

Scôl'a populare 13 Gangra. —

Scolasticu din foru mai nainte de a se sânti de Eppu, trebuie sa treaca prin tôte gradurile preotiesci 10 Sardic. —

Scolî populari 13 Gangra. —

Scopitii 21. 22, 23. A. — I. 1. — nu potu fi preoti I=II. 8. —

Segregatulu clericu ori mireanu nu se primesce in alta cetate fora recomandatie 12. A. — de Eppulu seu segregatu, de altulu nu se pôte primi 32. A. —

Serbatorile pagâniloru se oprescu VI. 62. — VI. 65. — cei ce s'au ospetatu acolo, cadu sub epitimie 7. 8. Ancira. — serbatorile nasceriloru și pomenirile Martiriloru in Paresimi se facu numai Sâmbatele și Duminicele 51. Laod. — pentru serbatorea Dumineceloru 1 a lui Teofilu AEppu alu Alesandr. —

Servitiulu acelasi de rugaciuni trebuie să se faca in ór'a a noualea, cá și sear'a (vecerni'a) 18 Laodic. —

Servitiuri civili nu potu primi asuprale preotii Can. 6, 81, 83. A. — IV. 3, 7. — VII. 10. — Cartag. 18. — I=II. 11. — servitiurile și dignitatile biseresci pre ce baza se confereaza? Coment. Can. 39. Cartag. —

Servitorii să nu se atitie a iesi din servitiuri 3. Gangr. — nu se cade a intră in diaconiconu, și a se atinge de sântele vase 21 Laodic. — nui este iertatu a porta orariu 22. Laod. — nu potu sa dea pâine, nici a binecuvântă potirulu 25 Laod. — nu li se iarta a parasi usile bisericeii și a petrece in rugaciuni 43 Laod. —

Simoni'a se opresce 29. A. — IV, 2. — VI. 22. — VII. 4, 5, 19. — Vasil. 90. — Epist. S. Tarasiu. — 31, Niceforu. —

Simplicianu se întreaba despre botezulu facutu prin Donatisti 55. Cartag. —

Simvolulu credintiei dela Nicea se întreasec II. 1. — nu se iarta a compune altulu, seau ceva a adaoge seau a lasá afora III. 7. — se întreasec VI. 1. —

Sinodulu Eppescu sà fie de dóue ori pe anu 37. A.—I. 5.—VI. 8. — 20 Antioch. — 60 Cartag. — odata in anu si ce obiecte sa tractedie VII. 6. — perfectu este, cându Mitropolitulu este de fatia 16 Antioch. — anualu sà se faca 26 Cartag. — sà fia la Sinodu de fatia toti Eppii, cându are a fi judecatu vreunu Eppu 59 Cartag. — Eppii datori suntu a se infatisia 84 Cartag. toti Eppii presentí au a subscrie lucrarea Sinodale 94 Cartag. — dupa lipsa sà se adune 104 Cartag. — sinodulu III ecum. catra Sinodulu partialu din Pamfilí'a pentru Eustathiu pag. 535. —

Sinuciugasiu care este? I—II 8. —

Siriciu se întreaba despre botezulu facutu prin Donatisci 55 Cartag. —

Sodomleanulu se pedepsese cá si preacurvariulu 62 Vasil.—

Soli se trimitu la Donatisti spre ai inpacá 78 Cartag. — la Imperati de a iertá constituirea unoru defensori scolastici pentru treburi bisericesci 107. Cartag.

Spargerea de morminte cam se deosebesce? 7 Grig. din Nis'a — 29 alui Ioanu Postn. si Patr.

Stapánitarii lumesci nu potu pune Eppi presbiteri, ori diaconi VII. 3, — 30, A. — I. 4. — Laodic. 5, 13.—Cartag. 59.—VII. 10. —

Staropigionu pòte se faca si unu preotu cu iertarea Archie-reului seu 30 Niceforu. —

Strainii nu se primescu fora scrisori pacifice 12, 33. A. — 7. Antioch. —

Stramutarile Eppiloru se oprescu 57 Cartag. —

Stricarile cu sila nu suntu obiecte de incusa 49. Vasil.—

Stricatorii de partea barbatésca si de vite suntu vrednici de pedéps'a ucigatoriloru 7. Vasil. —

Struguri in altariu nu este iertatu a aduce, ci se sântiescu de preotu cá pânga, si se dau la crestini. 3, 4. A. — VI 28. —

Sugrumatu a nu manca VI. 67.

Surori două nu pôte luá nime 78 Vasil. —

Suru presbiterulu se pedepsesce 4 a lui Teofilu din Ales. —

Suspendatulu Eppu, ori presbiteru, ori diaconu deaca va cutediá sà slujeasca, sà se taie dela Biserica 28 Apost. —

T.

Traditiunea, feliurimea ei, sí valórea ei 87, 91, 92. Vasil. —

Trei-sánta-cántare — la — nu se pôte adaoge nimicu VI. 81. —

Trigamia se numesce poligami'a, dar nu nunt'a 4. Vasil. —

Trupuriloru morte nu se pôte da cuminecatura, nici potu ele a se botediá 25 Cartag. —

U.

Ucideri voluntari sí nevoluntari 22, 23. Ancira. — pentru uciderea voluntaria se pedepsesce cu unspredece ani 11 Vasil. — cele in resboie se iarta 13 Vasil. — involuntarie se pedepsescu mai multu, seau mai scurtu timpu 54. Vasil. — 20 alui Ioanu Postn. sí Patriar. —

Ucigasi se pedepsescu cá sí idololatrii 7. Vasilu — ucigasi suntu, cei ce au datu de apropieloru lora lovituri de mórte 43 Vasil. — ucigasi voluntari se supunu epitimiei de 20 de ani 56. Vasil. — cei involuntari se pedepsescu cu 10 ani. 57. Vasil. — pentru cei ce se ucigu pe sine, nu se face nici o proaducere, Intrebar. 14 a lui Timoteiu AEppu alu Alesandriei. — 28 Niceforu. —

Ungerea cu s. miru se face numai decátu dupa botezu 48. Laod. —

V.

Vase sántite nu se potu intrebuintiá afora de Altariu I=II 10. —

Veduv'a facându-se diaconisa, nu se pôte maritá 24 Vasil. —

Veduvulu facându-se monachu, nu se pôte insurá 24 Vasil. —

— *Veduvele*, sí seracii sí calatorii straini sa aiba tóta odichna — 11 alui Teofilu din Alesand. —

Vestminte sântite nu se potu întrebuintă afora de biserică
I=II. 10. —

Vinulu trebuie mestecat cu apa la liturgie VI 32. —

Virginitatea cei ce nu o pazescu, vinu sub pedeaps'a bigamiei 19 Ancira. —

Vistu presbiterulu cade sub cercetare 3 a lui Teofilu din Alesan. —

Vrajitorii VI. 61. — 24 Ancira. — să nu fie preotii ori clericii 36 Laod. — se pedepsescu cu timpul ucigasiloru 65 Vasil. — celu ce se predă vrajitoriloru, seau asemenea acestora, se pedepsescu cu timpul ucigasiloru 72, 83, 84, 85, Vasil. — cei ce se duc la vrajitori se pedepsescu 3. Grigor. Nis. — 32. a lui Ioanu Postn. sî Patriarch. —

Z.

Zugraviri oprite VI. 100. —

Canónele

Sântiloru Apostoli cu numerulu optdieci și cinci *).

Can. 1. Episcopulu să se hirotonésca de doi, séu de trei Episcopi.

I. Dupa Zonara aci sub „hirotonia“ se întielege sevársirea rugaciúniloru, și chiamarea Sântului Duchu, cându cineva se înaintédia la o trépta a preotiei, și primesce sântirea. Functiunca sântirei de Episcopu pentru aceea se chiama „hirotonia“, caci Episcopii sântitori estindu manile peste celu ce are a se sânti de Episcopu. Hirotonia se dice și insasi alegere, caci, cându poporulu alegea in timpii vechi pe preotii și arhieriei sei, se aduná in Sinóde, și prin ridicarea de mâna isi dedea voturile, care apoi dupa mânile ridicate se numera; ridicarea aceast'a de mana se dice grecesce „hirotonia“. De aceea in 5-lea canonu Laudiceanu, care asiá suna: Nu se cuvine, cá hirotoniile să se faca in presentia ascultatoriloru, sub „hirotoniile“ se întielegu aci votisatiile la alegeri de Arhieriei și de alte fetie bisericesci.— Vedi alinea din urma a §-fului 69 din dreptulu meu canonicu.

II. Aci mai vine de a se insemná, ca de și in acestu canonu apostolescu se dice: cá Episcopulu se hirotonesce de doi séu de trei Episcopi, totusi între acesti doi, séu trei Episcopi se întielege, ca unulu trebue să fia Mitropolitulu respectivu, precum se vede din Can. 4. 6, I.—din Can. 34 Apost.—din Can. 16, Antioch,— și din Can. 68, III.

*) Aceste canóne nu suntu scrise nemidilocitu de catra Apostoli, ci de catra Climentu Episcopulu Romei, precum singuru atestédia in 85-lea canonu apostolescu. Despre elu face amintire Apostolulu Pavelu catra Filipiseni IV, 3. caci calatorisa multu cu Apostolulu fiindu invatiecelulu lui, Climentu au muritu la Roma, in a. 102. dupa Christosu, și era coetanu cu Apostoli.

Can. 2. Presbiterulu, Diaconulu și ceialalti clerici să se hirotonéșca de unu Episcopu.

1. Dupa limbagiulu bisericescu sub clerici se întielegu acele fetie bisericesci, care I. au vreo hirotesia dela Episcopu, precum suntu: cetitorii, cântaretii, catechumenii, și crsnici; II care au hirotonia, precum: diaconii, și presbiterii, dupa canonulu 26, 68 și 70 apost., și dupa canonulu 24 și 30 Laudiceanu.

II De și canonulu acest'a nu amintesce mai de aprópe pe Episcopulu, carui i s'aru cuveni să hirotonéșca pe unu presbiteru, ori diaconu séu să hironéșca pe vrunu cântareti, ipodiaconu, și purtatori de lumina: totusi sa întielege, ca numai Episcopulu respectivu eparchialu are dreptu să hirotonéșca in Eparchia pe presbiteri, și diaconi, și să hirotonéșca pe cântareti, ipodiaconi, purtatori de lumini, pe Proto-si Archidiaconi, pe Protopresbiteri, Igu-
meni, Protosingeli și Archimandriti.

Can. 3. Déca vre-unu Episcopu, ori presbiteru in contr'a asiedierii Domnului despre jertva, va aduce la Altariu alte celea, ori miere, ori lapte, ori in locu de vinu beuturi mesitersiugite ori paseri, ori orice vite, ori legumi afara de rânduiala, să se lipsésca de tagm'a preotiasca, a-fara de manunchii de grâu nou, ori struguri la vremea cuviintiósá. Dar sa nu fia iertatu a aduce in Altariu altuceva decâtu untu de lemnu la candela și tamaia la timpulu sânteii jertviri.

I. Asiezarea Mântuitoriului despre cin'a cea de taina este, ca la aceea să se întrebuinteze pânea și vinulu; și fiindca Christosu n'au numitu și póme, cá sa se aduca in pomenirea lui: pentru aceea Apostolii întrebuintiá la jertviri numai pânea și vinulu, și pracs'a acést'a s'au adoptatu apoi de catra intrég'a biserica, și s'au sanctionatu prin acestu canonu pentru toti timpii, oprinduse totodata a se aduce la jertvelnicu ori ce póme, miere, lapte, și in locu de vinu beuturi mestesiugite, ori paseri, ori vite, ori legumi.

II. Acestu canonu iarta aducerea grâului și a struguriloru la biserica, dar nu și la Altariu, că și cum s'aru putea întrebuinția la jertvire; va sa dica, este iertatu creștiniloru a aduce greu nou dupa secerisiu, și struguri dupa culesu la Biserica cu scopu, că preotulu sa cetesca asuprale rugaciunea de multumire, căci Dumnedieu au datu buna intocmire a vazduchuriloru, și inbelsiugare a roduriloru pamentului, și căci au datu creștiniloru prin aceste roduri hran'a cea trebuincioasa.—

III. Afara de pâne și vinu se iarta creștiniloru aducerea untului de lemnu pentru candele, și tamaia pentru caditu.

IV. Transgresorii acestui canonu se pedepsesc cu depunere.

Vedi și canónele—4 apostolescu—44 Cartag. —28, 57, și 99, VI.—

Cap. 4. Tóte celelalte póme sa se trimita a casa, pârga Episcopului și Presbiteriloru, și nu la altariu. Invederatu in sa este, ca Episcopulu și Presbiterii voru distribui Diaconiloru și celoralalti Clerici.

I. Zonar'a dice la acestu canonu: ca nu se cuvine a aduce fructe de tóamna la altariu, ci cei ce vreau să ofereze lui Dumnedieu din multumire ceva din acele, zecinele, ori pârge, acele, Episcopului și Presbiteriloru să le dee, carii primindule acele, să nu le tina numai spre utilitatea loru domestica, nici ei singuri să le întrebuintieze, ci sa distribue și clerului intregu.

II. Din acestu canonu neinvatiamu, ca in veaculu dintaiu se sustiené Archi-sî Ierei din prinósele, care creștinii le aducea la Biserica, și că cu ele sa nu se faca abusu, canonululu acest'a arata modulu, cum să se urmeze cu ele.

Vedi §-fii 260 și 261 din dreptulu meu canonicu;

III. Canonulu acest'a apostolescu ne invatia pe noi și despre aceea, ca slujitoriloru mai mici bisericesci, cum suntu Diaconii, Cântaretii, Paraclisierii și cetitorii, li se cuvine dreptulu de a se împartasi in masura cuviințioasa, precum s'au obicinuitu pe alocurea, din prinóse și preotii, carii, denéga servitoriloru partea cuviințioasa din aceste prinóse, vátama acestu canonu, și cadu sub pedépsa.

Vedi Canónele: 28, 32, 57, și 59, VI.—8 alu lui Teofilu din Alecsandria.

Can. 5. Episcopulu ori Presbiterulu ori Diaconulu muierea sea sã nu o leapede sub cuvântu de evlavia, ear de o va lepadã, sã se lipsesca de impartasirea bisericésca, și de se va perseverã, sã se depuna.

I. Legea cea vechia la evrei iarta celoru casatoriti indeobsece, a se desface dela femeile loru, cându voiã fara cea mai mica vina. Dar in legea noua se opresce desfacerea cununii inca și sub cuvântu de evlavia, caci invatia Apostolulu in I. Corint. Capu VII, v. 5 pe casatoriti, dîcãndu: sã nu opriti datori'a unulu altuia, fara numai cu buna vointia la o vreme, cã sã ve indeletniciti in postu și rugaciune; și earasi: sã ve impreunati, cã sã nu ve ispitésca pe voi satan'a pentru neînfrânarea vóstra. Și acést'a o dîcu dupa sfatu, dar nu dupa porunca.

II. Episcopii in vremile vechi erau insurati, caci se alegeau dintre preoti mireni, și caci arareori se aflã preoti neinsurati, carii aru fi posesu cualitatile recerute pentru Episcopi; pentru aceea acestu canonu nu iartã Episcopulu despartire dela legiuit'a sea muiere inca nici sub cuvântu de evlavia. Iara din timpii Sinodulu ecumenicu I. s'au introdusu obiceiulu, cã de Episcopi sa se aléga dintre preoti necasatoriti, carii séu nici cându nu erau casatoriti, séu facãnduse veduvi nu mai vrea sã se casatorésca. Obiceiulu acest'a s'au sãnctionatu la Sinodulu ecumenicu VI prin Canonulu 12, caci Parintii acestui Sinodu ecumenicu au intielesu cu neplacere, cum in Afric'a, Livi'a, și in alte locuri Episcopii totu mai locuiescu cu muierele loru spre vatamare și scandalulu altora, și avãndu acesti Parinti ai Sinodulu ecumenicu VI mare ingrijire, cã sa faca tóte spre folosulu celoru ce li suntu loru sufletesce incredintiati, au otaritu: cã nici decum un'a cã acést'a sa nu se mai faca, cã Episcopii sã aiba muieri. Și asiã prin acestu 12 canonu s'au legiuitu pentru toti timpii, ca numai calugari, și preoti neinsurati, carii s'au calugeritu, potu sã se aléga de Archierei. De aci urméza, ca acestu Sinodu ecumenicu nu vatama nici acestu canonu apostolescu, nici obiceiulu din timpii Sinodulu

ecumenicu I, caci casatori'a preotiloru și a altoru fetie bisericesci o lasa in vigóre, și numai din privinti'a esigentiei convingeriloru, care au ajunsu atunci la o putere mare morale la crestini, au o-târîtu, cá de aci înainte Episcopii să n' aiba femei, de aceea și Apostolulu dîce din proprii esperintia: ca celu neinsuratu grijesce de ale Domnului, cum să placa Domnului, ear celu insuratu se ingrijesce de cele ale lumii, cum va placea femeii, I. Corint. Capu VII, v. 32, 33.—Vedi și §-fulu 153 din dreptulu meu canonicu.

Can. 6. Episcopulu, Presbiterulu séu Diaconulu sa nu iee asuprași lucruri lumesci, eara de nu, se depune.

I. Canonulu acest'a va să ferésca pe cleru dela amesteculu in lucruri lumesci, și in zarva lumésca, caci acést'a o oprescu și legile civili, și totodata voiesce acestu canonu, cá Clerulu să se retina de ori și ce lucru sgomotosu, și a se consecrá chiamarii sale prin cetirea cartiloru referitóre la biserica, religiositate și moralitate.

II. Insa sa iarta Clerului de a luá asuprași ingrijirea lucrurilor bisericesci cu scirea Episcopului și a orfaniloru, cându este provocatu din partea stapânirei civile,

Vedi can. 81 și 83, apostol.—can 3, IV.—can. 1, VII.—can. 2, I-II.—can. 18. Cartag.

Can. 7. Déca vre unu Episcopu, ori Presbiteru, ori Diaconu va serbá sant'a di a Paschei cu iudeii înainte de ecuinocțiulu vernalu, să se depuna.

I. Cuprinsulu acestui canonu tintesce intr'acolo, ca serbatórea invierii lui Christosu sa nu se tina nici candu cu iudei; și fiindca jidovii serbéza pasce'a loru înainte de ecuinocțiulu vernalu, pentru aceea canonulu statornicesce principiulu, cá serbatórea Pasciloru crescinesci să nu se tina cu evreii înainte de ecuinocțiulu primaverii, și otaresce depunerea Episcopului, a Presbiterului, și a Diaconului, care aru-cutezá să faca alteum.

II. Patru imprejurari sa ceru pentru defigerea dilei sântelorlu Pasci; a) cá Pascile, sa cada dupa ecuinocțiulu de prima-

vara; b) cá să nu căda într'o di cu pāsh'a evreeasca; c) cá să nu se facă chiaru sî nemidilocitu dupa ecuinoctiulu vernalu; sî a d) cá să se faca in intāi'a duminica dupa lun'a plina, ce se va intemplá dupa ecuinoctiulu de primavara.

III. Sântii Parinti îngrijiti fiindu, cá serbatórea Pasciloru să se tina in tóta lumea într'un'a si aceeași di, au stabilitu unu indreptariu pentru toti timpii viitori, care in cartea Evangelielor se gasesce.

IV. Mai vine de a se observá, cumca impregiurarea a patr'a, ca adeca pascile trebuie sa se serbeze in intāi'a Dumineca, ce se va intemplá dupa luna plina, — nu se póte pazi totu-dé-un'a, fiindu ca dupa Blastaru in 300 de ani urméza a se face pascile nóstre cu dóue dile mai târdiú dupa intāi'a plenilunia; pentru ce aceste dóue dile, care provinu din acele minute, ce in totu anulu prisosescu, nu se potu perde din vedere, sî asiá trecu une-ori preste Duminec'a intāi'a dupa pleniluniu a lunei lni Martiu, sî atunci in acésta Dumineca serbāmu Duminec'a Floriiloru, sî in cea urmatóre Pascile. — din considerarea acestoru dóue dile in 300 de ani nu se face acestui Canonu apostolescu nici o vatemare, căci dice S. Ioanu Chrisostomu in a VIII cuventare: scumpetatea timpului, sî pandirea díleloru Biseric'a lui Christosu nu scie.

V. Fiindu ca evreii, dupa legea lui Moise, serbeau amintirea dilei, cându au esítu din rob'i'a Egipteniloru in pamentulu fagaduintiei, inainte de ecuinoctiulu primaverei in 14-lea di in lun'a intāi'a, ce erá lun'a lui Martiu; sî fiindu ca la anulu 325, cându s'a tienutu Sinodulu ecumenicu I, au cadíutu ecuinoctiulu de primavéra in 21 a lunei lui Martiu: pentru aceea Sântii parinti ai acestui Sinodu ecumenicu I-lea au fipsatu pentru toti timpii ecuinoctiulu vernalu pe 11-lea Martiu in acea firma a loru credintia, ca biseric'a lui Christosu dupa acésta basa nici cându nu va serbá inainte, dar nici cu evreiesc'a pasha pascile crestinesci, adeca diu'a cea preamarita a invierei Domnului. Acést'a este caus'a principale, ca Biseric'a nóstra nu póte primí calendariulu nou, căci dupa acest'a pascile crestinesci potu cadé inainte, si cu, sî dupa pasc'a jidovésca.

Can. 8. Déca vre unu Episcopu, ori Presbiteru, ori

Diaconu, séu ori-cine din Catalogulu ieraticu la cuminecatura nu se va cuminecă, sa spuna caus'a, și de va fi binecuventata, sa aiba iertare ; iéra de nu, sa se segregie cá unulu; carele s'au facutu poporului caus'a vata-márei, și au suspiciunatu pre celu ce au saversítu cuminecatur'a, cá și cum aru fi vrednicu de aceea.

I. Canonulu acest'a demanda : ca toti, cei ce se apropia de Altariu, va sa dâca, liturgiescu, datori suntu a se cuminecă, séu a se rectificá, ca i-au cursu sânge din gura séu din nâsu, ca reu facându-i-se au beutu apa, ori au versatu și asemenea, și atunci i se iérta, ca nu s'au cuminecatu, altcum cade sub pedeaps'a segregârei.

II. Acestu canonu este acelu canonu principalu, dupa care in biserica nâstra toti, cei ce liturgiescu, Episcopi, Presbiteri și Diaconi, datori suntu a se cuminecă.

Can. 9. Toti crestinii, carii intra in biserica, și audu scripturile, dar nu remanu la rugaciune și la sânt'a impartasíre, sa se segregie cá unii, carii facu in biserica confusiune (nerenduíela).

Ací se prescrie, ca toti crestinii, carii mergu la liturgia, dar nu astépta sfarsítulu ei, adeca nu astépta impartírea Anaforei, nici se cumineca in tempulu prescisu, sa se segregie, câci facu nerenduíela.

Vedi Can. 2 din Antioch. — Can. 3 și 13 alu lui Timotei.

Can. 10. Déca cine-va cu celu escomunicatu macaru intr'o casa s'aru rugá, acel'a sa se segregie.

Fiíndu ca unulu cá acel'a, carele in urm'a sânteii scripturi și a canóneloru s'au scosu din biserica, au facutu o crima mare bisericésea; pentru aceea renduiesce Canonulu, cá nime sa nu se róge nici in casa cu unu escomunicatu. De unde urméza, ca Canonulu nu se multiamesce numai cu aceea, déca unu criminalistu

bisericescu s'au scos din numărul creștinilor, ci încă demanda, că nici unu creștinu să nu se însoțiască cu escomunicatulu nici la rugăciune, că escomunicatulu prin desprețuirea lui din partea creștinilor să simtă mărimea crimei sale patrate în contr'a bisericeii și a datorințelor sale creștine, și asiá să-i para reu de pecate, să se pocăieșcă, și să se întorcă cătra viața plăcută lui Dumnezeu.

Vedi Canonulu 11 și 12 apostol. — Can. 2. Antioch. — Can. 9. Cartag.

Can. 11. Deaca cine-va clericu fiindu, s'aru rugă dimpreună cu altu clericu depusu, să se depună și elu.

I. Acestu Canonu oprește fia-cărui clericu rugăciune, adeca liturgia său ori-care funcțiune publică a seversî cu unu clericu depusu, și acest'a este înțelesulu literalu alu acestui Canonu.

II. Eu sumu de acea convicțiune, că în acestu Canonu nu se oprește nici unui clericu a face cu clericulu depusu rugăciuni private de pocăință și de îndreptarea vieții, pentru că nici Canonulu acest'a nu poate voi mărta peccatosulu, ci viața și îndreptarea lui.

Can. 12. Deaca vre-unu clericu, ori mireanu segregatu, adeca neprimibilu se va duce în alta cetate, și acolo se va primi fora scrisori recomandatorie, să se depună și celu ce l'au primitu, și celu ce s'au primitu.

I. Altulu este clericu său mireanu segregatu, și altulu celu neprimibilu; acel'a este îndepărtatu dela biserică, și rugăciuni cu creștinii, ear acest'a este îndreptatu dela Arhiepiscopulu sau la așteptare pentru sănătirea sea de diaconu său de preotu, pona cându Episcopulu își va procură date sigure despre moralitatea și vrednicia lui.

II. Canonulu acest'a nu atât se referă la unu clericu său mireanu segregatu, câtu la unu clericu și mireanu neprimibilu, alu cărui timpu de sănătire în diaconu său de preotu s'au suspendatu de cătra Episcopulu respectivu, și elu aru merge la altu Episcopu, și acest'a l'aru primi pre elu fora scrisoarea recomandatorie

dela Episcopulu seu respectivu, sî l'aru hirotoni de diaconu séu de preotu ; sî asiá Canonulu acest'a apostolescu osandesce la depunere sî pre Episcopulu strainu, carele pre unu clericu séu mireanu neprimibilu l'au primitu, sî pre celu ce s'au primitu.

Asprimea pedepsei pentru unu Archiereu, carele primesce pre unu strainu clericu seau mireanu, carele nu este primibilu, căci n'are cartea recomandatória dela Episcopulu seu respectivu, este asiá aspra, cá prin aceea mai siguru sa se observe die otarulu jurisdicțiuniloru alu singuraticiloru Episcopi sî alu ordinei canonice.

Vedi Can. 32, 33 apostol. — Can. 11, 13, IV. — Can. 17, VI. — Can. 6, 7, 8, 11 Antioch. — Can. 7, 8, 9, Sardice'a, — Can. 41. 42. Laodic. — Can. 97, 117. Cartagen. —

Can. 13. Ear de aru fi escomunicatu, sa i se ingreuneze escomunicatiunea.

Canonulu acest'a este continuarea celui precedente canonu apostolescu 12-lea, acolo s'au legiuitu despre segregatulu, ori neprimibilulu clericu sî mireanu, ear aci despre escomunicatulu clericu séu mirénu, cându adeca unulu asemenea clericu ori mirénu in alta eparchia ducându-se, si acolo aru tainui pedéps'a de escomunicatiune, sub care au caduitu dela Episcopulu seu legiuitu, sî Episcopulu eparchiei streine nesciindu, ca elu se afla escomunicatu, l'aru privi, sî primi pe elu cá pe unu clericu ori mirénu neprihanitu ; atunci pedéps'a de escomunicatiune se ingreuneza, va sa dica, se prelungesce spre pagub'a escomunicatului, căci ducându-se in alta eparchia au tainuitu pedéps'a, sub care se afla, sî prin aceea au amagitu pe Episcopulu acelei eparchie.

Vedi Can. 116. Cartag.

Can. 14. Episcopului nui este iertatu a parasi eparchia sa, sî a trece in alta de sî de mai multi s'aru indemná, fara numai de va fi vreo causa binecuvântata, carea 'lu si-lesce pe elu a face acést'a, adeca, cá sa póta face celoru ce locuiescu acolo mai mare folosu prin cuventulu de pietate ; insa sî acést'a nu de sinesi, ci cu judecal'a mai multoru Episcopi, sî cu indemnulu celui mai mare.

I. Aei se opresce Episcopului a trece dintr'o Eparchia in alta, de l'aru sî pofii poporul pentru a lui utilitate, pentru ca precum acestu Canonu asiá sî Canonulu 16 sî 21 din Antiochi'a opresce Episcopului sarirea din un'a in alt'a Eparchia.

II. Stramutarea unui Episcopu in alta Eparchia din cauza binecuvântata, sî prelânga otarirea sinodale a Mitropolitului sî a Episcopiloru este iertata.

III. Unii vreau sa afirme ca stramutarea acést'a numai transitória o iarta acestu Canonu, pona cându adeca caus'a binecuvântata a stramutárei dura, sî cum au incetatu aceea, Episcopulu stramutatu are a se întórce la Eparchi'a sea primitiva. Noi dícemu cu Balsamonu, ca, fiindca nu se póte deduce din liter'a ori iniielesulu acestui canonu aceea, ca unu Episcopu stramutatu la alta Eparchia cu observarea prescrişeloru canonice aru fi indatoratu a se reintórce in preavut'a sea eparchia, pentru aceea o asemenea deductiune din acestu Canonu apostolescu suntemu siliti a o dechiará de gresita.

IV. Caus'a binecuvântata de astfeliu de stramutare póte sa fia: cualificatiunea scientifica, elocuinti'a esemplare, facultatea mare de a invetiá, precum sî evlavi'a. Stricteti'a acestoru sî a altoru inca mai multoru canóne are de scopu, a pune stavila patimii unoru Episcopi, carii din privinti'a finantiale aru vrea sa se stramute dintr'o eparchia mai mica in alta mai mare sî mai bogata.

Vedi mai pre largu Canonulu 1 sî 2 din Sardice'a. — Can. 15, I. — Can. 5, IV. sî Can. 57. Cartag.

Can. 15. Déca vreunu presbíteru, séu Diaconu, séu ori-cine din catalogulu clericiforu, parasindusi parochi'a sea se va duce la alt'a, si déca desavârsitu se va mutá in aceea, va petrece acolo peste otarirea Episcopului, poruncimu, cá acel'a sa nu mai liturgisésca mai cu séma, déca chiamândulu Episcopulu lui, cá sa se întórca, va remáné in contumatia sî insolentia, cá unu laicu sa se cuminece acolo.

I. Fiindu ca in biseric'a nóstra, precum se vede din Ca-

nonulu 6. IV. nu pôte să se saptiésca nime de Episcopu, ori presbiteru, ori diaconu titularu; pentru aceea, demanda acestu Canonu: ca presbiterulu, séu diaconulu, séu ori-cine din catalogulu clericiloru nu pôte parasí cu volnici'a parochi'a sea, va sa dîca: postulu seu, pe care este hirotonitu ori hirotesitu; sî déca la demandarea Episcopului seu nu se va întórce la postulu seu, atunci in parochia straina, unde petrece cu volnicia, se va puté cuminecá numai cá unu laicu, sî nu pôte avé voia spre a functiuná mai cu séma, déca la provocarea Episcopului seu nu se va întórce la postulu seu, pentru ca au documentatu in contr'a mai marelui seu contumatí'a sî isolenti'a.

Vedi Can. 15, 16, I. — Can. 5, 10, 20, 23, IV. — Can. 17, 18, IV. —

Can. 16. Iéra déca vre-unu Episcopu, la carele se afla unii cá acesti'a, intru nimic'a va considerá oprirea decretata in contr'a loru, sî i va primí cá pre unii clerici, sa se segregeze cá unu invetiatoriu alu neorenduelei.

I. De-sî Canonulu 64 alu Sinodului localu din Cartagen'a da voia Episcopului din Cartagen'a a primí, de unde aru voi, dupa óre-care obiceiú invehitu pre clericii straini, fiindu ca in sa acestu Canonu este contrariu apostolicescului Canonu 15, dar sî este contra Canonului 63 alu aceli'a-si Canonu 64 Cartageneanu: pentru aceea noi nu putemu fi de unu acordu cu susu amintitulu 64 Canonu din Cartagen'a.

II. Nu suntemu de unu acordu nici cu parerea Canonistului Balsamonu, carele dîce in Comentariulu acestui Canonu 16 apostolescu: ca patriarchatului constantinopolitanu i s'aru compete dreptulu de a primí pre ori-care clericu sub jurisdictiunea sea, déca la acést'a 'si va procurá aprobarea imperiale; pentru ca astfeliu de dreptu uu se baséza in Canónele, sî Canonulu presentu 16 apostolescu trebuie sa se privésca cá o norma primitiva in privinti'a jurisdictiuniloru bisericesci, care norma de nu se va observá preste totu, ordinea buna a dependintiei Clericiloru dela Episcopii loru competenti nu s'aru puté sustiené. Prin urmare afirmâmu, ca nici Episcopulu Cartagenii, nici Patriarchulu

Constantinoplei nu suntu esemti de sub observarea acestui Canonu 16 apostolescu.

Vedi Can. 7, 18, VI.—Can. 3. Antiochianu.

Can. 17. Celu ce dupa sântulu botezu s'au insuratu de dóue ori, ori au avutu tiitóre, nu póte fi Episcopu, nici presbiteru, nici diaconu, nici altu ce-va din catalogu sacerdotalu.

I. Canonulu acest'a are dóue intielesuri; dupa celu dintâiu adeca, ca acel'a nu póte fi inaintatu la dignitate de Episcopi, carele ca presbiteru, diaconu, séu ori-ce feliu de individu din catalogulu preotiescu este bigamu ori au avutu tiitórie (concubina), dupa alu doilea intielesu, nici unu individu bigamu, oricare au tienutu la sine tiitórea, nu se póte inaintá la diaconia, presbiteria, nici la Archieria.

II. Din acestu Canonu urméza, ca numai acei individi binepregatiti spre treptele preotiesci se potu hirotoni de diaconi sî presbiteri, carii odata numai s'au insuratu cu o fecióra de legea nóstra, carea n'au fostu logodita mai nainte cu nime altu.

Can. 18. Cine va luá veduva ori lepadata (de barbatulu ei), ori curva, ori sclava, ori din cele dela teatre, nu póte fi Episcopu, nici presbiteru, nici diaconu, nici altceva din catalogulu preotiescu.

I. Acestu canonu sta in legatura cu celu precedente, legiindu, ca precum bigamulu, asiá sî acela, carele va luá siesi de sot'ia pe vaduva, ori lepadata de barbatulu ei, ori curva, ori sclava, ori din cele dela teatre, nu se póte inaintá nici la diaconia, ne cum la presbiteria ori la archieria.

Vedi sî Can. 3, VI, sî Can. 27 alu Sânt. Basiliu.

Can. 19. Carele au tinutu dóue surori ori nepóta de sora, nu póte fi clericu.

I. Fiindca nunt'a ce seface cu dóue surori, ori sî cu nepóta de sora, in Biseric'a nóstra se privesce de nelegiuite, precum se

vede mai pre largu in canonulu 3, VI, carele nuntile amintite in Can. 17 și 18 apostolescu, le numesce asisiderea de nelegiuite: pentru aceea nime nu pôte sa remâna preotu séu diaconu in funcțiune, carele tiene dóue sorori ori nepóta de sora, ci i se lasa lui numai siedere cu preoti ori diaconi dupa can. 27 alu Marelui Basiliu.

II. Asisiderea spre inyatiarea cursului clericalu nu se pôte primi acelu individuu, carele s'au casatoritu cu dóue sorori, ori cu nepóta de sora, caci nu s'aru putea inaintá in cleru.

Vedi Can. 3, și 26, VI,—2, Neoces.— Can. 23, 47, alu Mar. Vasil.— Can. 5, Teofilu.

Can. 20. Clericulu, carele da chizesii, sa se depuna.

I. Noi suntemu de parerea lui Balsamonu in privinti'a intiesului acestui Canonu, și adeca, ca preotulu, diaconulu, séu și vericine dintre fetiele bisericesci va sta bunu pentru vre-unu seracu spre ai fi in ajutoriu, nu se depune, din contra se depune, déca sta bunu pentru ori și cine din privinti'a castigului și intiesului urátu.

Vedi și Can. 30, IV.

Can. 21. Famenulu, déca cu bântuirea oameniloru s'au facutu, ori in persecutiune s'au lipsitu de cele virili, ori de s'au nascutu asiá, și este vrednicu, facase Episcopu.

Can. 22. Ceta ce s'au mutilatu pe sine insusi, nu pôte fi clericu, caci s'au facutu ucigatoriu de sine, și inimicu alu lucrului lui Dumnedieu.

Can. 23. Déca cineva clericu fiindu, se va ciunti (mutilá:) pe sine, sa se depuna, caci este ucigasiu de sine.

Can. 24. Mirénulu mutilându pe sine, trei ani sa se segregeze, caci este vrajmasiu alu vietii sale.

I. Aceste patru canóne apostolesci din urma au unulu și acelasu intiesu, și adeca, ca numai acela pôte fi inaintatu in treptele preotiei, carele ca famenu s'au nascutu, séu cadiându in persecutiune s'au lipsitu de cele virili.

II. Nu se póte primi nime în tagm'a preotiesca, carele pre sine insusi s'au mutilatu, câci se socotesce de ucigatoriu de sine, sî cá mirénu se pedepsesce cu lipsire de trei ani dela cuminecatura; iéra déca vre-unu preotu ori diaconu s'au mutilatu pe sine, se depune.

III. Canónele acestea patru au de basa invetiatur'a cea luminatórie a religiunei crestine, care merge intr'acolo: ca crestiniulu are sa aduca lui Dumnedieu de sacrificiu inima infránta sî duchu smeritu, dar nu mutilarea trupului, câci dîce sî Mantuitoriulu: ca celu ce se inchina lui Dumnedieu, are de a se inchiná cu duchulu sî cu-adeverulu; insa cându se opresce in legea crestinésca mutilarea trupului cu scopu de a placea lui Dumnedieu, atunci totu odata se opresce sî ori-ce sacrificiu de sânge, precum este: jungierea copiiloru proprii, séu a sclaviloru; vedi mai pre largu in cuventarea nóstra la serbatórea celoru patru-dieci de Mucenici in 9 Martiu in Chiriadromionu.

Can. 25. Epişcopulu, ori Presbiterulu, prindiendu-se in fornicatiune, ori in calcare de juramentu ori in furtu, sa se depuna, dara sa nu se segregeze de impartasîrea bisericésca, câci dîce scriptur'a: nu vei isbandi de dóue ori pentru un'a sî aceeasi. Asemenea sî ceialalti clerici.

Can. 26. Dintre cei ce au intratu in cleru neinsurati, vrendu sa se însóre, se potu insurá numai cetitorii sî cantaretii.

I. Precum este sciutu, Biseric'a nóstra nu primesce pentru preoti celibatul, sî voiesce, cá preotulu sî cele-lalte fetie bisericesci sa se însóre inainte de a se sânti, sî iérta numai cetitoriloru sî cantáretiloru hirosesiti de câtra Epişcopulu loru casatori'a, adeca prin acestu canonu prescrie: ca numai clericii, carii suntu hirosesiti de cetitori séu cantáreti, se potu insurá sî asiá inaintá in cele-lalte trepte ale preotiei, ear carele s'au hirotonitu de ipodiáconu, ori de diaconu, ori sî de presbiteru nu se mai póte casatori, câci casatorindu-se pierde trépt'a sea, si-i remane numai cinstea de siedere între diaconi sî respective între presbiteri.

Acésta sôrte au sî diaconii sî presbiterii, cari remanendu veduvi se casatorescu a dáu'a óra.

II. Clericii suntu datori a-si luá siesi de sotii fete de religiunea nóstra dupa Canonulu 14, IV. Vedi sî Can. 6, VI. — Can. 19, sî 33 Cartag. — Can. 69 alu Mar. Bas.

Can. 27. Episcopulu, ori presbiterulu, ori diaconulu, carele va bate pre credinciosii, carii pacatuescu, séu pre necredinciosii, carii au facutu vre-o injuria, sî prin bataia voiescu sa infricosiedie pre acesti'a, demandâmu, de a se depune, căci Domnulu nici cându nu ne-au inveliatu acésti'a, ci din contra elu batutu fiindu, nu batea, ocarându-se, nu ocârea, patimindu nu ingrozea.

Vedi sî Can. 9 alu celui I—II Sin. localu din Constantino-pole; Can. 5. din Ant. — Can. 57, 62, 76, 83, 99, 100, 106, 107 din Cartag. — Trim. I a lui Petru Capu II, v. 23. — Marcu, Capu XIII, v. 37. — Mateiu, Capu V, v. 39. — I. Trim. a lui Pavelu câtra Timot. Capu III, v. 3. —

Can. 28. Déca vre-unu Episcopu, ori presbiteru ori diaconu depusu pe dreptu pentru constatatele crime, aru îndrasni a se atinge de servitiulu, ce au fostu lui órecându incredintiatu, unulu cá acel'a sa se taie de totu dela biserica.

I. Dupa intielesulu acestui Canonu Episcopulu, ori presbiterulu, ori diaconulu depusu prin judecatori'a bisericsca competente pentru doveditele sale crime ori-ce lucrare sântita aru cuediá sa saversiésca, aceea se privesce de nelegiuita, sî trage dupa sine taierea lui dela biserica.

II. Ear' déca unu Episcopu depusu pre calea legei aru cuediá sa hirotonésca pre cine-va de diaconu ori de preotu, atunci astfeliu de Episcopu se taia dela biserica, ear individulu, carele au sciutu, ca Episcopulu, carele va sa-lu santiésca pre elu de

diaconu, ori de presbiteru, este depusu; se considera de invalide sântitu, sî pentru aceea are a remané cá unu laicu.

III. La subînsemnarea acestui canonu in Pidalionu se dice intr'altele: Manuilu Malacosu, notariulu la talmacirea canóneloru, ce au facutu la a. 1565 la capu 30 amintesce, cum Patriarchulu Constantinopolei sa fia demandatu, ca cáti s'au hirotonitu de Archierei depusi, de au sciutu depunerea loru, sa fia sî ei depusi, sî sa nu se hirotoneasca de alu doilea; ear de n'au sciutu, sa se hirotoneasca de alu doilea. Noi nu ne putemu imprietení cu acésta parere patriarchale, cáci nu este fundata nicairi in Canóne, dar nici din canonulu susu atinsu apostolescu 28 nu se póte deduce un'a cá aceea, sî asiá dícemu: ca acelu individu, pre carele unu Episcopu depusu l'au sântitu de diaconu ori presbiteru, fia ca n'au sciutu acél'a, ca Episcopulu este depusu, nu se póte considerá de diaconu ori presbiteru legalu, nici se póte hirotóni de alu doilea prin altu Episcopu, pentru ca: a) misteriuulu preotiei nu se póte repetí; b) cáci inainte de sântirea vre-unui individu de diaconu sî presbiteru trebuie sa procedá unele forme canonice, ádeca rugarea cátra Episcopulu eparchialu, documentata cu testimoni scolari despre cualificatiunile sale, cu testimoniu despre purtarea lui religiósá sî morale, sî despre conditiunea sea de pâna atunci. Episcopulu eparchialu are sa presentedie Consistoriuulu astfelu de rugáre, sî Consistoriuulu affándu, ea recurintele se vede din testimoniile sale, ca aru fi vrednicu de diaconu ori de presbiteria, renduiesce, cá recurintele sa depuna esamenu din sciintiele teologice, sî déca au datu esamenu bunu, atunci din partea Consistoriuului se recomanda Episcopului spre sântire. De aci urméza, ca acelu individu, care va, cá sa se inaintedie in trépt'a preotiei, sî nu observa aceste forme canonice, umbla pre cái retacite, sî cá sa dícu cu cuvintele Mantuitoriului, nu va sa intre prin usi'a cea strimta, ci cauta usi'a cea larga, sî calea cea lata, care duce la pierdiare, sî ocolesce usi'a cea strimta sî calea cea angusta, ce duce la viatia, Mateiu VII, 13, 14; sî asiá celu ce nu intra pe usia in staululu oiloru, ci sare pe airea, acél'a este furu sî talhariu — Ioanu X, v. 1, va sa dica nu este vrednicu de preotia, pentru ca nu se póte nici presupune, ca unu individu, carele va sa se initieze in trépt'a preotiesca n'aru sci sî n'aru cunósce pre Episcopulu, care nisuiescé pentru preoti'a sea.

IV. Alta este, deca unu Episcopu, ori presbiteru depusu au botezatu séu au cuminecatu pe cine-va, pentru ca de-sî astfelii de Episcopu séu presbiteru n'au avutu voia a botezá ori a cuminecă pre cine-va, totusi invaliditatea lucrârei lui se reduce numai la elu, dar nu sî la celu botezatu sî cuminecatu, fia ca au sciutu, fia ca n'au sciutu, ca Episcopulu ori presbiterulu este depusu.

Can. 29. Déca vre-unu Episcopu prin bani au ajunsu la acésta dignitate, séu sî presbiteru sî diaconu, sa se depuna sî elu sî celu ce l'au hirotonitu, inca sî dela impartasire sa se eschida cá Simonu vrajitoriulu de mine Petru.

De-sî Canonulu 25 apostolescu opresce', cá nime sa nu isbandésca de dóue ori pentru unu pecatu: totusi Canonulu presentu demanda, cá acel'a, carele s'au hirotonitu pentru bani de Episcopu, ori presbiteru, ori diaconu, sa se depuna, sî sa se eschida dela impartasire, va sa dica, cá acel'a, care vinde ori cumpera cele sânte, sa se pedepsésca cu dóue pedepse, sî adeca cu depunere, sî cu eschidere din societatea crestiniloru, precum au facutu sî Apostolulu Petru cu Simonu vrajitoriulu; pentru ca unii cá acesti'a se socotescu mai rei decâtu luptatorii asupr'a Duchului sântu, căci acesti'a vorbescu in contr'a Duchului sântu, ear' acei'a vendu cu bani darulu Duchului sântu, precum Iud'a au vendutu pentru bani pre fiulu lui Dumnedieu.

Vedi Can. 2, IV. — Can. 22, 23, VI; — Can. 4, 5, 19, VII. — Can. 90 alu Mar. Bas. —

Can. 30. Déca vre-unu Episcopu, intrebuintându Principi lumesci, sî aru castigá prin ei vre-o biserică, sa se depuna sî sa se segregeze, sî cu elu toti partisanii lui.

Sî acestu Canonu hotaresce pedéps'a indoita pentru acelu Episcopu, carele prin Principi lumesci aru cautá sa-si castige vre-o biserică, adeca: episcopia, metropolia, ori patriarhia, căci in chipulu acest'a se va vatemá nu numai ordinea buna sî legale bisericésca, ci sî dreptulu de alegere, ce compete clerului sî poporului in constituirea arhieriloru loru; apoi se strimtoresce sî dreptulu sinodului episcopescu, cărui i se cuvine a censurá cano-

nicesce pre noulu Episcopu; inca se vatema sî dreptulu mitropolitau, dupa care nime nu se pôte face Episcopu fâra voi'a Metropolitanului.

Vedi sî Can. 2, IV. — Can. 3, 5, VII. — Can. 13, Ladic.

Can. 31. Déca vre-unu presbiteru despretiuindu pre Episcopulu seu deosebi va tiené adunâri, sî altu altariu i-si va radicá, neputendu condemná pre Episcopulu seu cu nimic'a in contr'a buneii cinstiri sî a dreptátiei, acel'a sa se depuna cá unu ambitiosu, câci este tiranu. Asemenea sa se depuna sî cei'a-lalti clerici, sî câti i se voru acede lui. Eara laicii sa se segregeze. Acést'a in sa se faca dupa intâi'a, a dóu'a sî a trei'a admonitiune.

I. Dupa Balsamonu toti preotii sî laicii dîntr'o eparchia suntu datori a se supune Episcopului loru, sî cu elu a se aduná la rugaciune in biserica, afara numai, déca 'lu potu condemná de impiu sî injustu. Ear carele aru face afara de acestea, sî fâra cauza s'aru desbiná dela Episcopulu seu sî separatu s'aru tiené in biserica, sa se depuna, déca este clericu, cá unu iubitoriu de stapanire, sî sa se segregeze, déca este laicu. Insa pedéps'a acést'a, precum voiesce Canonulu, se pôte pune in lucrare numai dupa a trei'a admonitiune.

II. Fiindu ca Balsamonu in comentarea sea la acestu Canonu amintesce sî despre aceea, ca Patriarchii au dreptu a infintiá Stavropigesci monastiri in ori sî care eparchia la rugarea ori-cârui crestínu, sî prin acést'a nu se vatema acestu Canonu, câci ordinatiunea unui patriarchatu in privinti'a acést'a se justifica prin usulu indelungatu, pentru aceea sî noi aci espunemu parerea nôstra in privinti'a Stavropigieloru, ca acele suntu eflusuri de nesuintia câtra exercitarea unui dreptu din partea patriarchateloru, care din Canóne nu se pôte rectificá, câci documentulu lui Balsamonu, prin care voiesce a demustrá acestu dreptu in favórea patriarchateloru, adeca prin tempulu indelungatu, nu este de ajunsu, câci déca sî vre-unu abusu s'au sustienutu prin indelungatu tempu, inca pentru aceea nu s'au facutu legea, ci au remasu abusu. Mai

pre largu vedi in dreptulu meu canonicu dêspre „manastiri Stavropigii.“

Vedi Can. 18, IV. — Can. 31, 34, VI. — Can. 13, 14, 15, I—II. — Can. 6, Gangr'a. — Can. 5, Antioch. — Can. 10, 11, 62, Cartagen. —

Can. 32. Déca vre-unu presbiteru, sên diaconu se segregeaza prin Episcopu, acest'a sa nu se póta primí de altulu, ci numai de celu ce au segregatu pre elu, fâra numai déca din intemulare aru murí Episcopulu, carele l'au segregatu.

Canonulu acest'a este in legatura cu Canónele 12, si 13 apostolesci, si asiá afara de cele espuse la acele dóue canóne, avemu a mai adauge aci aceea, ca nu altu Episcopu, ci urmate-riulu legiuitu alu unui reposatu Episcopu, carele au segregatu pe vre-unu presbiteru, ori diaconu, póte deslegá pe segregatulu de pedépsa. Inca mai adaugemu, ca nici Metropolitulu, nici Patriarchulu fia ca traiesce Episcopulu, fia ca scaunulu episcopescu este veduvitu, n'au dreptulu de a deslegá pe vre-unu preotu sêu diaconu, pe carele l'au legatu Episcopulu, câci precum Metropolitulu ori Patriarchulu nu i se cuvine nici o jurisdictiune imediata asupr'a vre-unei eparchii, cându Episcopulu ei traiesce, asiá nu li se cuvine loru nici atunci vre-unu dreptu de juridictiune, cându eparchi'a este veduvita afara de ingrigire, cá eparchi'a veduvita sa-si capete pe Episcopulu seu in timpu de trei luni dupa mórtea Eppului.

Vedi Can. 35, VI. — Can. 5, I. — Can. 1, alu Sinodului tienutu in Biseric'a Sântei Sofii. — Can. 6. Antioch. — Can. 14. Sardich. — Can. 11, 37, 140, Cartag. —

Can. 33. Nime sa nu se primésca dintre Episcopi, ori presbiteri ori diaconi straini fâra carte de recomen-datiune; si aducendu-o aceea sa se cerceteze; si de voru fi propoveditori ai evlaviei, sa se primésca, dar de nu, dandu-li-se cele de trebuintia, sa nu se primésca la impartasire, câci multe se facu cu amögire.

I. Canonulu acest'a este in strinsa legatura cu canonulu 12-lea apostolescu ; acolo se renduiesce : cá nici unu clericu strainu, presbiteru adeca ori diaconu sa nu se primésca de altu Episcopu fâra carte de recomandatiune dela legiuitulu Episcopu respectivu, ear aci se ordinéza sí mai multu sí mai pre larga, sí adeca, ca nici unu Episcopu, nici presbiteru, nici diaconu strainu sa nu se primésca de câtra nime fâra carte de recomandatiune, sí ca aducându un'a cá acést'a, sa se examineze, sí déca cartea de recomandatiune se va aflá buna, atunci sa se primésca, ear de nu, sa se dee strainului Episcopu, ori presbiteru, ori diaconu ce-va de drumu, sí sa se duca de unde au venitu, sí sa nu se primésca ; acésta precăutiune este necesaria, căci dice insusi canonulu acest'a, ca multe se facu cu amagire.

II. Episcopulu calatoriu are sa fia provediutu cu cartea de recomandatiune dela Metropolitulu seu, ear presbiterii, diaconii sí cei'a-lalti clerici dela Episcopulu loru eparchialu.

Can. 34. Episcopiloru fiesce cârui neamu (natiune) se cuvine a sci pre celu întâiu între densii, sí alu esistimá pe elu cá capu ; sí a nu face nimic'a de unu momentu mai mare fâra sentinti'a lui ; eara ei nu mai acele să faca, cele ce se referu la eparchia, sí la satele supuse loru. Dar nici elu (celu dintâiu) sa nu faca fâra sentinti'a tuturoru nimic'a, căci asiá va fi concordia, sí se va prémari Dumnedieu prin Domnulu intru Duchulu sântu, Tatalu, sí fiiulu sí sântulu Duchu.

I. Acestu canouu 34 apostolescu pune functiuneloru arhieresci pentru obiecte momentóse temeiu sí norma de sinodalitate, adeca de solidaritate, căci prescrie Episcopiloru, cá pre celu dintâiu dintre densii sa-lu recunósca cá de capu, sí nimic'a mai insemnatu sa nu otársca in eparchiele loru fâra sentinti'a celui dintâiu, adeca a Metropolitului, ci numai acele functiuni sa le saversiésca, care se tienu de eparchiele loru. sí de satele tienátore de ele ; dar nici Metropolitulu sa nu întreprinda ce-va mai momentosu in Metropolia fâra sentinti'a tutu-

roru Episcopiloru, căci numai asiá va fi concordia între ei, și se va prémări Dumnedieu prin Domnulu intru Duchulu sântu.

II. Canonulu acest'a pune și acelei institutiuni temeiu, cá adeca Metropoliele au de a se infintiá cu privire la nationalitatea poporului crestinu, și ca Episcopii unui poporu, va sa dîca, unei natiuni trebuie sa aiba și unu Metropolitu din sinulu Episcopiloru nationali, pre carele sa-lu recunósca cá capu alu loru.

III. Cele ce unu Episcopu nu póte sa le faca in eparchi'ea sea fára sentinti'a Metropolitanului, séu mai bine dîcendu fára de sinodulu episcopescu dela Metropolia, se potu reduce la urmatórele: 1, a supune esamenului canonicu pre vre-unu nou alesu Episcopu; 2, a tractá și a decide vre o intrebare dogmatica, sacramentale, și rituale; a tiené consultári pentru alegerea și sântirea vre-unui Episcopu; 3, a se lasá in pertractári asupr'a indreptárei vre-unui pecatu alu intregului poporu din Metropolia; 4, a aduce hotariri in treburi referitórie la Metropolia, și a se consultá asupra individiloru, pe carii intentionédia a inainta in trepte mai inalte ierarhice, și altele acestoru asemenea, care tóte trecu preste hotarele unei episcopii, și se referu la dreptulu provinciei metropolitane.

Vedi Canonulu 6, 7, I. — Can. 2, 3, II. — Can. 8, III. — Can. 28, IV. — Can. 36, 39, VI. — Can. 9. Antiochianu.

Can. 35. Episcopulu sa nu indrasnéscá a face afara de hotarele sele hirotonii in cetátile și satele, ce nu suntu supuse lui; ear' déca se va vadí, ca au facutu acelea fára sentinti'a celoru ce tienu acele cetáti și sate, sa se depuna și elu, și cei ce s'au hirotonitu.

I. Balsamonu are dreptu, cându stricteti'a acestui canonu o estinde și asupr'a Metropolitaniloru, carii aru cutediá sa faca hirotonii in eparchiele sufragane fára invoirea episcopului respectivu eparchialu, căci a seversí hirotonii intr'o eparchia este dreptulu eschisivu alu Episcopului eparchialu.

II. Canonulu acest'a este in strinsa legatura cu canonulu 20-lea VI, prin care se renduiesce: cá déca unu Episcopu aru merge in eparchia straina, și acolo aru invetiá in publicu fára voi'a Episcopului concernente, acel'a sa incetedie de lucrarea arhierésca, și sa lucredie numai cele ale presbiterului.

Vedi Can. 2, II. — Can. 8, III. — Can. 20, VI. — Can. 13, 22, Antioch. — Can. 3, 11, 12, Sardich.

Can. 36. Déca cine-va hirotonindu-se de Episcopu, n'aru primí servitiulu și purlarea de grigia a poporului, ce i s'au incredintiatu, acel'a sa fia segregatu, pâna ce va primí aceea; asemenea și presbiterulu și diaconulu; eara mergendu acolo, n'aru fi primitu, nu dupa voi'a sea, ci dupa reutatea poporului, elu sa remana Episcopu, eara clerulu cetătiei sa se segregeze, căci n'au invetiatu pe astfeliu de poporu nesupusu.

Canonulu acest'a se refera la astfeliu de Episcopi, presbiteri și diaconi, carii s'au hirotonitu spre acelu scopu, că ei sa mérga acolo, unde ierarchi'a i va tramite spre invetiarea și luminarea poporului, și asiá acestu canonu prescrie, ca unulu cá acest'a Episcopu, ori presbiteru, ori și diaconu sa se segregeze pâna atunci, pâna cându nu se va duce la acea eparchia, ori parochia, unde ierarchi'a l'au designatu pre elu; ear' déca mergendu acolo, poporulu nu l'aru primí, atunci Episcopulu, cá și presbiterulu și diaconulu, remane in cinste, dar' clerulu acelu poporu neascultatoriu se segregaza, căci n'au invetiatu și n'au luminatu poporulu neascultatoriu, și nu l'au adusu la ascultare câtra mai marii sei bisericesci, cari priveghiéza pentru sufletele loru.

Vedi Can. 37, VI. — Can. 18, Ancir. — Can. 17, 18, Antioch.

Can. 37. De dóue ori intr'unu anu se fia sinodulu Episcopiloru, și ei sa cercetedie dogmele religiunei, și sa decida controversiele incidente bisericesci, odata in a patr'a septamâna de Rusale, ear' apoi in dóue-spre-diece zile ale lunei lui Octobré.

I. Acestu canonu este in legatura cu canonulu 34 apostolescu, căci aci se prescrie: ca Episcopii sa nu faca nimic'a mai însemnatu in eparchiele loru fâra de sentinti'a Metropolitanului, pre-

cum nici acest'a fără de sentinți'a Episcopiloru sufragani, ear aci se designéza timpulu a patr'a septamâna de Rusale, va sa dica a patr'a septamâna dupa Pasci, și in dóue-spre-diecelea zile ale luni lui Octobre in totu anulu, cá atunci sa se tiena Sinodulu Episcopiloru cu Metropolitulu, și acolo sa tracteze obiectele mai insemnate in cointielegere, precum suntu: dogmele religiunei și controversiele incidente bisericesci.

II. Acestu canonu apostolescu, precum și canónele: 9-lea alu Antiochiei, — 5, I. — renduiesce tienerea Sinódeloru episcopesci de dóue ori preste anu; insa acésta mesura canonica s'au schimbatu in decurgerea tempului din caus'a multoru greutâti, care Episcopii le-au iutempinatu in calatoriile loru, și s'au renduitu in Can. 8, VI — 6, VII. — și 26, 60, și 104 din Cartagen'a, cá Sinodulu episcopescu dela Metropolia sa se tiena odata in anu in restimpulu, ce este dela Pasci pâna la finitulu luni lui Octobre.

Can. 38. Episcopulu sa aiba purtarea de grigia a tuturoru lucruriloru bisericesci, și sa le ocârmuiésca pe ele fiindu-i Dumnedieu cercetatoriu; insa sa nu-i fia lui cu putintia a-si insusi siesi ce-va din ele séu a darui rudeniiloru sele cele daruite lui Dumnedieu. Léra de aru fi seraci, sa le dee cá unoru seraci; insa sub acestu cuventu sa nu vendia cele ce suntu ale bisericeii.

Vedi Can. 41 apostolescu. — Can. 26, IV. — Can. 11, 12, VII. — Can. 7, I—II. — Can. 15, Anciranu. — Can. 7, 8, din Gangr'a. —

Can. 39. Presbiterii și diaconii sa nu sevarsiesca nimic'a fără voi'a Episcopului, căci lui i s'au incredintiatu poporulu Domnului, și elu va dá respunsu pentru sufletele loru.

Vedi Can. 14, VII. — Can. 57 Laud. — Can. 6, 7, 41, și 50 Cartag. — Aceste canóne se concentréza in aceea, ca presbiterii și diaconii nu potu sa lucrede nici o functiune bisericésca

fâra sa aiba spre aceea imputernicire archierésca, pentru ca prin hirotonia capeta ei numai putintia de a saversî functiuni bisericesci, ear prin gramat'a archierésca primescu ei dreptulu de a sevarsî intr'o anumita parochia functiuni bisericesci; aceea se chiama ius ad rem, ear acést'a ius in re, adeca dreptulu la functiunare, sî dreptulu in functiunare. Pre scurtu preotulu sî diaconulu functiunéza in puterea Episcopului, cârui'a i s'au incredintiatu poporul crestinescu.

Can. 40. Fia aretate lucrurile proprii ale Episcopului, — déca aru avé de acestea — sî fia aretate sî cele domnesci, ca Episcopulu sevarsîndu-se, sa aiba putere a lasá ale sele, cui va voi, sî cum va voi, cá nu sub cuventu de lucruri bisericesci sa sufere vre-o scadere avereá Episcopului, déca aru avé muiere sî copii séu rudenii, séu slugi, câci dreptu este inaintea lui Dumædieu sî inaintea ómeniloru, cá nici biseric'a sa nu sufere vre-o paguba pentru nearatarea lucrurilor Episcopului, nici dela Episcopu, nici dela rudeniile lui sa nu se iee ce-va pentru bisericá, sî Episcopulu, séu cei de aprópe ai lui sa nu cadia in vorbe, sî mórtea lui sa nu se imbrace cu ocári.

I. Acestu canonu renduiesce: cá averea, ceea ce unu Episcopu posedé, sa se arete eparchiei, precum sî averea domnésca, adeca eparchiale inca sa fia cunoscuta inaintea eparchiei.

II. Averile eparchieloru, precum sî ale manastiriloru sî ale altoru fundatiuni menite spre scopuri filantropice, se numescu in canóne „averi ale Domnului“ sî suntu instrainaveri.

III. Canonulu, cându prescrie deosebirea averei private a Eppului de cátra cea a Eparchiei, voiesce, cá murindu Eppulu sa nu se conturbe averea Eppului cu cea a eparchiei, cá Eppulu sa póta testá cui sî cum va voi din averea sa; caci din contra intamplându-se, lesne s'aru putea intamplá, cá séu eparchi'a sa remâna in paguba, séu mostenitorii Eppului, sî sa se nasca procesu;

IV. de aceea este de lipsa, ca Eppulu venindu in eparchia,

sà arate intr'unu inventariu lucrurile sale, care leau adusu cu sine, cá despre o parte din acele sa póta testá cu sufletu curatu; a-siderea dupa unu inventariu sa i se predee noului Eppu lucrurile Eparchiei, cá murindu elu acele sà nu se mestece cu ale sale private.

V. Eppulu nu póte testá rudeloru sale dupa canonulu 89 Cartag. mai multu, decâtu eparchiei, caci atunci dupa mórte i se díce anatem'a, sî numele lui nu se pomenesce in rugaciuni pentru morti, nici se póte desvinovati, déca va muri fara testamentu, fiindca Eppu facându-se, este datoriu de asi face rânduial'a lucrurilor sale amesuratu pusatiunei sale.

VI. Eppulu murindu fara testamentu, eparchi'a mostenesce tóta averea lui, ear murindu Protopresbiterulu, parochulu, sî diaconulu fara mostenitori legiuiti sî fara testamentu, protopresbiteratulu, sî parochi'a mostenesce averile lor.

Can. 41. Poruncimu, ca Eppulu sa aiba potestate peste lucrurile Bisericeii, caci déca sufletele cele scumpe ale ómeniloru lui i sau incredintiati, atunci cu câtú mai multu este datoriu elu, sa poruncésca peste baui, cá tóte sa se ocârmuiasca dupa a lui potestate, sî celoru ce au trebuintia sa li se dee prin presbiteri sî diaconi cu fric'a lui Dumnedieu sî cu tóta evlavi'a. Sa se împártasiasca in sa sî elu—avându trebuintia— din cele trebuincióse la lipsele sale, sî la ale fratiloru celoru din strainatate, cá sa nu sufere lipsa in nici o privintia; caci legea lui Dumnedieu au asediatu, cá cei ce slujescu altariului, dela altariu sa se hranésca, pentruca nici ostasiulu nu se lipsesce de simbri'a sa purtându arme asupra vrajmasiului.

Canonulu acest'a da Episcopului indatorire de a priveghia asupr'a averiloru bisericesci sî ale controlá, cá fara judecat'a lui comunele bisericesci sî manastiresci nimicu sà nu chieituiasca; prin urmare Eppulu póte sa dee comuneloru bisericesci sî manastiresci

sî unele reguli regulative in conducerea averi loru bisericesci sî manastiresci sî ale altoru fundatii filantropice.

II. Vedi Can. apost. 38.—Sin. IV, 26.—Sin. VII, 12.—Can. 24, 25, antioch.—Can. 10, 11, alu lui Teofilu.—Can. 2. alu lui Cirilu.

Can. 42. Episcopulu, ori presbiterulu, ori diaconulu jucânduse in carti, sî predânduse betiei, ori sa inceteze, ori sa se depuna.

I. fiindca Episcopulu, presbiterulu, sî diaconulu trebuie sa fia cu purtare esemplara, sî a se feri de ori sî ce scandalu; pentru aceea acestu canonu le opresce loru jocurile in carti, sî cu sorti, sî betia, cá unele, care preiudeca onestatii loru, sî deca n'aru inceta de aceste demanda depunerea loru.

II. Vedi Can. apost. 54.—Sin. VI. Can. 9, 50.—Sin. VII, 22.—Can. 24, 55 Laod.—Can. 47, 69, Cart.

Can. 43. Ipodiaconulu, ori Cetitoriulu ori Cántáretiulu facandu asemene, ori sa inceteze, ori sa se depuna. Asisidera si mirénulu.

Aci sî fetieloru celoru mai mici bisericesci se opresce a se juca in carti, séu cu sorti, sî a petrece in betii, altcumu se depunu. Inca sî mireniloru li se opresce asemene patima, altcum deca nu se lasa de acele, se eschidu dela sânt'a cuminecatura.

Vedi Can. 9, 10 alu Sin. ecum. VI.—Can. 24, 55 Laodic.—Can. 47, 69 Cartag.—

Can. 44. Episcopulu, ori presbiterulu, ori diaconulu, carele va cere cameta dela datorasiu, ori sa incete, ori sa se depuna.

I. Aci peste totu se opresce Clerului a lua cameta pentru banii imprumutati dupa invetiatur'a lui Moisi din a dóua lege Capu 23, versu 19: „sa nu iai dela fratele teu cameta, cameta de argintu, séu cameta de totu lucrulu, cu care 'lu vei imprumuta“. Se intielege de sine, ca acestu canonu este basatu pe aceea convingere morale, ca preotulu sî in privinti'a imprumutului, ce 'lu

face cuiva, trebue sa se arete mai presusu de alti crestini, sî imprumutulu lui sa pôrte icôn'a dragostei de aprópelui s. c. a.

II. Vedi Can. 17, I.—Can. 10, VI.—Can. 4. Laud. Can. 5, 6. Cartag.—Can. 14 alu lui Vasiliu mare.

Can. 45. Déca Episcopulu, ori presbiterulu, ori diaconulu se va ruga cu ieretici, sa se suspenda numai, eara de va da loru voia a lucra cá slujitori ai Bisericei, sa se depuna.

Vedi Can. 65. apost.—Can. 2, III.—Can. 6, 9, 32, 33, 84, din Laud.

Can. 46. Episcopulu ori presbiterulu, de va primí de bunu botezulu séu sacrificiulu iereticiloru, poruncimu, sà se depuna, caci ce impartasire are Christosu cu Veliaru, séu ce parte are credinciosulu cu necredinciosulu?

I. Fiindeca Episcopulu sî presbiterulu are indatorire a lumina pe ieretici, sî ai aduce la credinti'a lui Christosu; pentru aceea prescrie canonulu, cá Episcopulu ori presbiterulu sà nu considere de bunu botezulu iereticiloru, nici sacrificiulu loru, caci altcum facându cade din treapt'a loru.

II. Vedi Can. 47, 58 apost.—Can. 7, II.—95, VI.—Can. 1. Cart. — Can. 1, 20, 47 alu St. Vasiliu mare.

Can. 47. Episcopulu, ori presbiterulu de va boteza de nou pe celu ce are botezu dupa adevaru, séu de va boteza pe celu spurcatu prin cei necinstitori de Dumnezeu, sa se depuna, cá unulu, carele 'si bate jocu de crucea sî de mórtea Domnului, sî nu osebesce pe ierei de catra minciunoierei.

Aci se opresce alu doilea botezu, sî se demanda a se botedia celu ce au fostu botediatu de minciunoierei adeca iereticu.

Vedi apost. 46, 66. II, 7. VI, 95,—Chatechid. 1.

Can. 48. Déca vreunu mireanu lepadându pe mu-

ierea sea, pe alt'a va lua, séu pe cea lepadata de altu barbatu, sa se segregedie.

Cuvântulu Domnului intocma voiesce, cá nici barbatulu sa nu se desparta de muierea sea, nici muierea dela barbatulu ei. Canonulu acesta asiadara de o potriua deobléga pe barbatulu a nu lepada pe muierea sea, sí cu alt'a a se casatori, cá sí pe muierea, a nu se lepada de barbatulu ei legiuitu, sí a nu se maritá dupa altu barbatu.

Vedi VI, 87.—Angir. 20.—Cartag. 113.—Vas. 9. 21, 35, 67.

Can. 49. Déca vreunu Episcopu, ori Presbiteru va boteza nu dupa oranduirea lui Dumnedieu, in Tatalu, sí in fiulu, sí in sântulu Duchu, ci in trei fara de inceputu, séu in trei mângaitori, sa se depuna.

Vedi: Mateiu capu 28. v. 19.

Can. 50. Déca vre unu Episcopu, ori Presbiteru nu va sevârsi trei afundari la lucrarea unui botediu, ci nu mai una afundare, carea se da in'ru mórtea Domnului, sa se depuna, caci n'au disu Domnulu intru mórtea mea botezati, ci: mergându invatiasi tóte némurile, botezandui pe ei in numele Tatalui, sí alu Fiiului sí alu sântului Duchu.

Trei imprejurari esentiale se ceru la tain'a Botediului, adeca apa sântita, afundare intreita, sí recitarea „in numele Tatalui, sí alu fiului, sí alu sântului Duchu“. Despre cele trei afundari trebuie sa scimu, 1, ca vabtizo cuvântu grecescu insemnéza pre limb'a nostra afundare, 2, ca prin cele trei afundari credinti'a cea in sânt'a Treime se vestesce, sí mórtea cea de trei dile a Mântuitoriului; 3 afundarea trebuie sa se faca in colimvitr'a, adeca baptisteriulu, ce trebuie sa fia asiediatu in biserica sí sa fia de marmora séu alta piatra scobitu afundu, ca afundarea pruncului sa se póta face cu inlesnire, de aceea nu se iarta a botedia in legeanuri, séu in covate, in care debia se póte afunda o parte a

plicioreloru pruncului.—Se afla in Iesiconulu frantiodiescu Pivatu, ca sântulu Otonu prin trei afundari botedia, temându-se in sa dîce, ca nu cumva latinii stricându apostolescile legiuri despre botediu, sasi causeze lorusi ocară, au poruncitu, sasi faca colimvitra de marmora, sî sa o puna in launtru Bisericeii, mai inalta fiindu de cātu fatia pamântului cu unu cotu, pentru că intrâns'a sa se pōta botedia pruncii cu inlesnire. Sî in Biseric'a S. Marcu din Venetia sî pana astadi se afla Colimvitra. Apoi sî Papa Palagiu invatia, ca neaparatu trebuie, că cele trei afundari la botediu sa se faca.

Vedi Pidal. pag. 47 $\frac{1}{2}$.—

Can. 51. Déca vre unu Episcopu, ori presbiteru, ori diaconu, ori vercine din catalogulu ieraticu se indepartédia de casatoria, sî de carnuri, sî de vinu, nu pentru nevointi'a înfrânării, ci din caus'a ingretiosării, uitându, ca tôte suntu fôrte bune, sî ca barbatu sî femeie au facatu Dumnedieu pe omu, sî hulindu in chipulu acesta clevetesce faptur'a, — ori sa se indreptedie, ori sa se depuna, sî sa se lepede din Biserica. Asisidera sî mirénulu.

Greati'a catra asiediamânturile lui Dumnedieu o opresce acestu canonu apostolescu, caci sî Apostolulu catra Titu Cap. I, v. 15, apoi I. Irim. catra Timot. capu 4. v. 4 dîce: tôte suntu curate celoru curati, sî celoru necurati tôte suntu necurate, sî din privinti'a acést'a demânda acestu canonu, sî celu 14-lea din Anchira, că Episcopulu, Presbiterulu sî Diaconulu, care nu din evlavia, ci din ingratosare se lapada de casatoria, de carnuri sî de vinu, séu sa se indreptedie, séu sa se depuna; asisidera sî mirénulu.

Vedi sin. ecum. VI. 17.—Antiochu 14, Gangra 1, 9, 14, 21.—Vasil. 86.

Can. 52. Déca Episcopulu, ori Presbiterulu nu primesce pe cela ce se întôrce dela pecatu, ci ilu lépada, sa se depuna, caci machnesce pe Christosu, carele au disu :

bucurie se face in ceriu pentru unu pecatosu, carele se pocaiesce.

Canonulu acest'a are baza temeinica in Cuvintele Mântuito-riului—Ioanu Capu 6, v. 37 — „pe cela ce vine catra mine, nulu voiu scóte afara“. Prin urmare duhovniculu Episcopu, séu Presbiteru trebue sa se pórte dupa aceste cuvinte la marturisirea vreunui crestinu, si ai da deslegare de pecate, cându i le marturisesce cresti- nulu, si-i pare reu pentru ele. Si fiindu ca duhovniculu nu se póte purtá la marturisiri dupa placulu lui, va sa dica, dupa patima, si volnicia personale; pentru aceea canonulu renduiesce a se de- pune din dregatoria Episcopulu si Presbiterulu facendu in contr'a cuventului Domnului la marturisire.

Vedi Can. Carth. 53, 72. Mat. Cap. 18, v. 11, — Luc'a 15, 7.

Can. 53. Déca vre-unu Episcopu, ori Presbiteru, ori Diaconu in dile de serbatóre nu se impartasiesce de cárnuri si de vinu, din ingretiosiare, dar nu din infránare, sa se depuna cá unulu, carele 'si are cunoscinti'a sea va- tamata, si s'au facutu multor'a causa de smintéla.

Canonulu acest'a stá in strinsa legatura cu celu 51 aposto- lescu; sub caus'a smintelei la multi, se intielegu acei crestini, cari se adun'au laolalta la Serbatori, si faceau prândiuri comune, si se ospet'au; deci Episcopulu, presbiterulu, si diaconulu subtragen- du-se dela astfeliu de ospetiuri din vre-o greatia se depune. Vasil. 86.

Vedi Can. 1, 9, 14, 18 din Gangr'a. —

Can. 54. Déca vre-unu clericu se va aflá in cárcima mancându, sa se segregaze, afara de intemplanrea, cându in caletoria va trage de nevoia la ospetaria.

Ací sub clerici se intielegu toti acei'a, carii prin sorti s'au alesu in vre-unu servitiu bisericescu, prin urmare preotii si dia- conii se intielegu aci; si fiindu ca ei suntu datori de a fi cresti- niloru eu pilda buna; pentru aceea li se opresce loru a merge,

a mancă și a bea în cărcima, afara deca ei în calatoria suntă, potu trage din nevoie la ospetarie. Intrându clericulu în cărcima ce alta arata, decātu ca are o viétia necorecta, și ca este stricatu nu numai dupa poff'a mancărilor și a beuturilor, oi și intru cele-lalte ale moralului.

Vedi Can. apostolescu 42, 43. — VII. 22. Laudic. 24. Cart. 47, 69.

Can. 55. Déca vre-unu clericu aru ocări pe Episcopulu, sa se depuna, căci pe mai marele poporului teu nu-lu vei grâi de reu.

Lucru urātu este a ocări pre vecinulu seu, și mai urātu este a ocări pre Episcopulu seu; ori-cui este iertatu pre calea legi a incusá pre celu ce iau facutu vre-o nedreptate, prin urmare și pe unu Episcopu; de aceea și Canonulu 3-lea alu Sinodului locatu tienutu în biseric'a Sântei Sofii dîce: ori-carele va îndresni a lovi séu a inchide pe Episcopulu cu séu fâra causa, să se afuriséscă.

Vedi Cartea iesîrei Cap. 12, v. 28.

Can. 56. Déca vre-unu clericu va ocări pe Presbiteru ori Diaconu, sa se afuriséscă.

Fiindu ca și presbiterii și diaconii au rangulu loru între servitorii mai înalti bisericesci, și precum onórea crestiniloru, asiá și onórea presbiteriloru și a diaconiloru nu pôte sa atârne dela volnici'a nimerui, ci deca are cine-va ce-va asupr'a loru, acel'a trebuie sa caute pre calea legi dreptatea sea: pentru aceea canonulu presentu afurisesce pre acelu clericu, carele va cutediá a ocări în publicu pre presbiteru ori pe diaconu.

Can. 57. Déca vre-unu clericu va batjocóri pre celu schiopu, ori pre celu surdu, ori pre celu orbu, ori pre celu chilavu de picioére, sa se afuriséscă; asijderea și mîrénulu.

Sa se multiaméscă toti, cei ce din darulu lui Dumnedieu

suntu sanatosi cu trupu, și a dá ajutoriu celoru ce suntu vate-
mati în trupu, precum au trebuinția. Și fiindu ca suntu ómeni,
carii batjocorescu, în locu sa compatimesca pe unu orbu, schiopu,
surdu și chilavu, pentru acést'a canonulu acest'a pedepsește pre
clericulu întocm'a cá și pre mirénulu, carele batjocoresce pre dea-
própele seu schiopu, orbu, chilavu și surdu.

Can. 58. **Episcopulu ori Presbiterulu nepurtandu**
grija de cleru, séu de poporu, și neinvetiându-i pre ei
bun'a cinstire (pietate), sa se afurisésca; eara remanendu
în neingrigire și în lenevire, sa se depuna.

Scopulu acestui canonu este, a areta Episcopului și Presbi-
terului, cumca datorinti'a loru de capetenie este a invetia și lumina
clerulu și poporulu, și apoi a administrá sântele misterii, și ca
negliganduo au sa fia pedepsitu cu segregare, si mai pre urma cu
depunere, și pre dreptu, cací unu Episcopu și presbiteru suntu
în line'a dintâiu invetiatorii clerului și poporului; acést'a pretinde
dela ei si fiintia crestinismului, care este religiunea luminarii și
culturei; deci care Episcopu, ori presbiteru nu luminédia cu in-
vatieturi clerulu și poporulu, acela este și petrece în intunerecu
pana se face și singuru intunerecu, și asiá nu este vrednicu de
chiamarea cea invetiatorésca.

Vedi IV, 25.—6, 19, 80.—I, II, 16,—Sard. 11, 12.—Carth.
79, 82, 86, 131.

Can. 59. **Déca vre unu Episcopu, ori Presbiteru ori**
Diaconu nu va da unui clericu seracu cele trebuințióse, sa
se segregadie, eara remanendu intru aceea, sa se depuna,
ca unulu, carele au ucisu pe fratele seu.

Lucrurile și veniturile bisericesci se numescu seracesci, pen-
truca se cuvine ale imparti la seraci. Și déca se cade a se da la
seraci din ele de catra Proestosi, cu multu mai vârtosu se cade
a se imparti din acestea la clerici loru subordinati seraci și lip-
siti. Intielesulu internu alu acestui canonu este indreptatu asupr'a
avaritiei Episcopiloru și a Presbiteriloru, și o pedepsește dintâiu

cu segregare dela oficiu, și apoi cu depunere din oficiu, de ôre-
ce dupa acestu canonu se socotesce Episcopulu ori Presbiterulu
ori și Diaconulu avaru de ucigasiu alu fratelui seu, pe carele fi-
indu in trebuinti'a pânei de tôte dilele, nu s'au induratu alu milui
din prisosinti'a venituriloru bisericesci, care se dicu seracesci, ci
acele le privesce de ale sale eschisivu.

Vedi IV, 4.—Apost. 4, 41.

Can. 60. Déca cineva cartile necinstitoriloru de Dum-
nedieu, cele cu inscriptii mincinóse, le aru celi în bise-
rica cá pe cele sânte spre stricarea poporului și a cleru-
lui, sa se depuna.

Din acestu canonu lemuritu se vede, ca numai cartile cele
prescrise de Ierarchia se potu intrebuintiá pe la biserici, și nu
și alte carti, care Ierarchiá nu leau autorisatu, și de aceea déca
cineva aru cutediá sa intrebuintiedie in Biserica și alte carti, are
a se depune din dregatoria.

Vedi VI. 2, 63.—VII. 9. Laud. 51.

Can. 61. Déca asupra vreunui crestinu se va face
vreo invinuire de curvia, ori de adulteriu, ori de ori ce
fapta oprita, și se va vadi, acela sa nu se inaintiedie in
Cleru.

In canonulu este tóta precautiunea, de a nu se face nime
nenorocosu in urm'a vreunei incuse false; de aceea prescrie, cá
déca se va vadi incusa, atunci individulu acelé sa nu se promo-
vedie in cleru. De unde urmédia, ca judecatoriulu are a cercetá
strânsu moralitatea incusatorului, și dupa gradulu aceleia va luá
in pertractare incus'a, séu o va socoti de cleвета. Și déca incusa-
torulu in restimpu de trei luni nu va putea dovedi incus'a sa, a-
tunci elu se opresce de s. Cuminecatura [cá unu clevetitoriu, și
individulu incusatu se inaintedia in cleru.

Vedi Can. apost. 17.—II. 6.—Carth. 59, 138.—

Can. 62. Déca vreunu clericu pentru frica ómenésca
—adeca de Iudeiu, de Elinu séu de Iereticu — se va

lepada de numele lui Christosu, lepadatu sa fia; eara de se va lepada de numele de clericu, sa se depuna; insa déca s'aru pocai, sa se primésca cá mirénu.

Vedi I. 10.—Anghir 1.—Vasil 45.

Can. 63. Déca vreunu Episcopu, ori Presbiteru ori Diaconu, seu indeobsce ori cine din catalogulu ieraticu aru mancă carne in sângele inimei sale—carne in sangele vreunui dobitocu—seu carnea dobitocului omorátu de vreo fiara, seu mortaciune, sa se depuna, caci aceast'a opresce legea. Ear de va fi mireanu, sa se segregedie.

Vedi VI. 67.—Gangr. 2.—Fapt. Apost. Capu 18, v. 19.

Can. 64. Deaca vreunu clericu s'aru aflá postindu in diu'a Duminecii, seu a Sambatei, afara de un'a, sa se depuna; eara de va fi mireanu, sa se segregedie.

Aci sub „postu“ se intielege ajunare, adeca acelu postu, candu tóta diu'a nu mâncamu, ci numai de cu séra gustamu bucate de postu. De unde se vede, ca in dile de Dumineci și de Sâmbate se opresce ajunarea, și numai intru un'a din Sâmbetele de preste anu, adeca in Sâmbat'a mare este prescrisu ajunulu. Din tipiculu Mineeloru inca se vede, ca in Dumineci și Sambate afara de Sâmbat'a cea mare, nici cându nu se ajune, ci candu cade Craciunulu și Bobotédi'a in diu'a de Dumineca séu Sambata, atunci Oarele imparetesci se sevársiescu Vinerea premergatóre, și nu ajunâmu, ci postimu obicinuitu mancându dóue ori, ori și trei ori pe di. Și asiá canonulu presentu nu iarta nimerui sa ajune in dile de Dumineci și de Sambate, afara de un'a Sâmbata mare, caci altcum pe clericulu, va sa dîca, pe unulu ca acest'a din tagm'a preotiasca se pedepsesce cu depunere, ear pe mireanulu cu afurisire.

Vedi VI. 55, 56.—Gangr. 18.—Laud. 29.

Can. 65. Déca vreunu clericu ori mirénu va intrá

în Sinagog'a Iudeiloru, sêu a iereticiloru spre a se ruga, sa se depuna, sî sa se segregadie.

Vedi Can. 7, 45, 71. apostol.—VI, 11.—Antioch. 1.—Laudic. 6, 32, 33, 37, 78.

Can. 66. Déca vreunu Clericu, ori mirénu aru lovi în vreo gâlceava pe cineva, sî prin lovitura l'aru omôri, sa se depuna pentru cutediarea sa; ear de va fi mireanu, sa se segregadie.

Vedi VI. 91,—Anghir. 21, 22, 23.

Can. 67. Déca cineva aru tienea la sine cu sil'a pe vreo feciôra nelogodita, sà se segregadie, sî sa nui fia lui iertatu a luá pe alta, ci pe aceea sa o retiena, pe carea au alesu, de aru fi elu sî seracu.

Vedi Can. 22, 23, 25, 26, alu lui Basil.

Can. 68. Déca vreunu Episcopu, ori Presbiteru, ori Diaconu aru primi dela ori cine a dóu'a hirotonia, sa se depuna sî elu sî celu ce l'au hirotonitu, afara in sa de va dovedi, ca dela ieretici are hirotoni'a „caci cei ce suntu dela unii cá acestia botediati, seau hirotoniti, nu potu fi nici credinciosi, nici clerici.

Venindu la cunoscintia multora, ca unii din Diaconi sî Presbiteri ne multuminduse cu hirotonia Episcopului loru, au doritu a primi sî a dou'a hirotonia, sî aflându privilegiu sau sî hirotonitu a dóu'a óra, ceea ce Apostolii au osânditu, sî pentru unii cá acesti'a a randuitu depunerea din oficiulu preotiescu, daru sî depunerea acelu Archiereu, carele aru cutedia sà faca a dóu'a hirotonia, fiindu ca tain'a preotiei cá sî a Botediului nu se pôte repeti. Si numai la acea intamplare se iârta a dou'a hirotonia, cându

aceea au urmatu din sila prea mare a iereticiloru, caci atunci astfeliu de hirotonia n'are nici o urmare.

Vedi Can. apost. 46, 47.—I, 8.—II, 7.—VI, 95. Cartag. 57, 67, 101.

Can. 69. Deaca vreunu Episcopu, șeau Presbiteru, seau Diaconu, seau Cetitoriu, seau Cântareliu sântulu marele postu nu 'lu postesce, seau Miercurea și Vinerea, sa se depuna, fara numai deaca va fi impedecatu de slabi-ciunea trupeasca. Iara de va fi mireanu, sa se segregedie.

S. Ioanu Chrisostomu dice, ca postulu celu mare ilu postimu nu pentru Pasca, nici pentru carne, ci pentru pecatele nóstre, fiindca Pascile nu suntu cauza de postu, și de plânsu, ci de veselie și de bucurie, dreptăceea nu se cuvine sa dîcemu postindu, ca plângemu pentru Cruce, caci nu plângemu pentru aceea, ci pentru pecatele nóstre. Și asiá postimu marele postu dupa esemplulu Domnului, carele au postitu in munte 40 de dîle, eara Miercurea, caci intru aceasta dî sau facutu svatulu pentru vindierea Domnului nostru, și Vinerea, caci intru acésta di Christosu au patimitu cu trupulu mórtea cea pentru mantuirea nóstra.

Deci acestu canonu pretinde, ca toti sa pòstésca dîlele acum amintite, și in casu de neascultare, și de neresctificare lipsesce de dregatoria pe ori si cine din tagm'a preotiasca, ear pe mireni i segregedia.

Vedi VI, 29. 89.—Laud. 49, 52, 56.

Can. 70. Déca vreunu Episcopu, ori Presbiteru, ori Diaconu, ori vericine din catalogulu clericiloru va posti impreuna cu Iudeii, séu va serbá impreuna cu dansii, séu va primi dela ei darurile serbatóreloru, precum azime, séu ceva de acestu feliu, sa se depuna; ear de va fi mirénu, sa se segregedie.

Vedi Can. apost. 7, 65, 71.—VI, 11.—Antioch. 4.—Laud. 29, 37, 38.—Cartag. 60, 81, 117.

Can. 71. Déca vreunu christianu aru aduce la altarele paganiloru, séu in Sinagog'a Iudeiloru in serbatorile loru untu de lemnu, séu luminari aru aprinde, sa se segregedie.

Can. 72. Déca vreunu clericu ori mirénu aru lua din sânt'a biserica ceara séu untu de lemnu, sa se segregedie, si pe lângá aceea, ce au luatu, sa adauge in cincitu.

Vedi Can. apost. 73.—I. II. 10.

Can. 73. Nime sa nu'si insusiasca siesi spre întrebuintiare vasu sântitu de auru, séu de argintu, séu perdele, caci este lucru fara de lege; eara de se va vadi cineva in acést'a, sa se pedepsésca cu segregare.

Vedi Can. apost. 75.—I. II. 10.

Can. 74. Déca Episcopulu s'aru invinovati pentru óre ce de catra ómeni vrednici de crediamântu, trebuie de catra Episcopi sa se chime înainte, si deaca se va presenta, si va marturisi, seau se va vadi, sa i se otareasca cercetarea; eara deaca chiebatu fiindu, n'aru asculta, sa se chime a dóua óra, trimitînduse la elu doi Episcopi; eara deaca si asiá n'aru asculta, sa se chime si a trei'a óra, trimitînduse iarasi doi Episcopila dânsulu, si deaca si aceast'a o va despretiui, si defaimându nu va sta înainte, Sinodulu dupa a sa buna chipsuiala sa aduca asupra lui otarire, cá sà nu se socoteasca, ca elu sau folositu fugindu din naintea judecatii.

Incus'a cea asupr'a Episcopului, carea o amintesce Canonulu

acesta, nu este purceasa din cauza banale, precum dice gresitu Balsamonu, ci pentru cauza bisericésca, care póte sa clatésca trépt'a lui. Canonulu acest'a lamuritu prescrie procedur'a in acusa ridicata asupr'a unui Episcopu in linea bisericésca, de aceea noi aci nu ne lasamu in nici unu comentariu.

Vedi II. 6.—IV. 9, 17, 21.—Ant. 14. 15.—Laud. 4.—Cart. 8, 12, 16, 27.—

Can. 75. De marturie in contr'a Episcopului sa nu se primeasca ereticulu, dar nici credintiosu unulu numai nu este de ajunsu; caci in gur'a a doi seuu a trei marturii va sta totu cuvântulu.

Canonulu acest'a prescrie, ca marturi'a unui iereticu nu se póte primi in contr'a Episcopului, dar nici incusá lui, pentru ca ereticulu póte fi povatiuitu de ura confesionale in contr'a Episcopului; apoi prescrie, ca nici marturia nici incausa a unicului christianu nu ajunge, caci Christosu au invetiatu: „in gur'a a doi séu trei marturii va sta totu cuvântulu“.

Vedi I. 2.—Cartag. 40.—

Can. 76. Episcopului nu i se cuvine sa aleaga la dignitate de Episcopu din gratificatiune pe fratele seu, seuu pe fiulu seu, seuu pe altii cognati ai sei; caci nu este dreptu, sa faca din afectu daruiri de cele ce suntu ale lui Dumnedieu, nici se póte conferi Biseric'a lui Dumnedieu herediloru; sí cine va face aceast'a, fara taria sa remana hirotoni'a, sí elu sa se pedepseasca cu segregare.

Episcopulu nu póte renunciá episcopi'a in favórea cognatiloru sei, dar in deobscé nimerui, caci s'aru vatamá canónele, care legiuescu, ca Episcopulu are a se alege de catra Sinodulu eparchialu, si a se censurá alegerea de catra sinodulu episcopescu, sí a se intari de catra Mitropolitulu respectivu. Din acestu canonu inca se vede, ca nepotismulu este opritu in Biseric'a nóstra.

Vedi Cartag. 40.—Antioch. 23.—

Can. 77. Déca cineva aru fi vatamatu la ochi séu ranitu la picioru, insa aru fi vrednicu de Episcopu, sa se faca, ca nu scaderea trupeasca, ci spurcaciunea sufleteasca spurca pe elu.

Fiindca vatamarea la ochi, séu ran'a la picioru nu sunt astfelu de neajunsuri pre trupulu omului, care sa provóce rîsu séu scandalu publicu; pentru aceast'a sî canonulu acest'a díce: cá celu alesu de Episcopu, de va fi sî orbu pre unu ochiu, séu sî schiopu, dar altmíntrelea vrednicu de Episcopu, santiascase de archiereu.

Vedi VI. 33.—

Can. 78. Iar surdu fiindu sî orbu, sa nu se faca Episcopu, nu cá cum aru fi spurcatu, ci cá sa nu se impedece cele bisericesci.

Care este surdu ori orbu nu se póte inaintá in nici o treapta preotiasca mai inalta, ci déca dupa primirea treptei diaconale, ori presbiterale, ori si episcopale au pierdutu audiulu ori vederea, atunci elu remáne in treapt'a sa, sî este vrednicu de ajutoriulu altor'a, sî de folósele treptei sale pana la mórte.

Can. 79. De are cine-va demonu, sa nu se primésca in cleru, dar nici cu cei credinciosi impreuna sa nu se róge; eara curatiendu-se sa se primésca intre cei credinciosi, sî de va fi vrednicu, sa se faca sî clericu.

Ací sub cuventulu „demonu“ se intielege stricatu la fire sî la minte, sî fiindu ca unii cá acesti'a potu conturbá servitiulu dumnedieescu, sî evlavi'a celoru adunati in biserica, pentru aceea stricatiloru la fire sî la minte nu li se iérta a intrá in biserica. Sub cuventulu „demonu“ se póte intielege sî acel'a care suferu de bóla epileptica. Deci numai dupa insanatosiarea loru potu avé intrare in biserica, sî a se inaintá in trépt'a preotiésca.

Vedi VI. 60. —

Can. 80. Celu ce din viéti'a paganésca au venit, și s'au hotediatu, séu celu ce din viétia prihanita s'au reintorsu, nu este dreptu, sa se faca indata Episcopu, căci lucru nedreptu este, cá sa fia acel'a altor'a invetiatoriu, carele n'au fostu ispititu din destulu, afara déca se va face acést'a dupa harulu dumnedieescu.

Vedi I. 1. — I—II. 17. — Neoces. 12. — Sardic. 10. — Laud. 3.

Can. 81. Amu dísu, ca nu se cuvine Episcopului, ori Presbiterului, sa se dee pe sine in ocârmuiri publice, ci sa se indeletnicésca in lucrurile bisericesci. Deci ori sa se supuna, a nu face acést'a, ori sa se depuna, căci nimenea nu póte serví la doi domni dupa dumnedieiesc'a porunca.

Precum fia-care trebuie sa remâna pre lângă dregatori'a și ocupatiunile sale, asiá și Episcopulu ori Presbiterulu are a remané pre lângă chiamarea sea, care curge firesce din oficiulu episcopescu și presbiteralu, și care pretinde o vietuire seriósă spre perfectiunare, cá sa póta satisface datorintieloru. De aceea Canonulu presentu nu iérta Episcopului, nici Presbiteriloru nici unu amestecu in lucruri publicé, ci pretinde ocupatiunea neintretrupta in cele bisericesci.

Vedi Can. 6, 83 apost. — VI. 3. 7. — VII. 10. — I—II. 11. — Cartag. 18.

Can. 82. Nu permitemu, cá sclavii sa se primésca in cleru fără invoirea Domniloru, spre machnirea stăpâniloru lor, căci un'a cá acést'a face caseloru resturnare. Eăra déca cându-va sclavulu s'aru aretá vrednicu de hirotonia, precum s'au aretatu și Onisimu alu nostru, și Dom-

nii î'lu voru iertá, sí'lu voru slobodi, sí'lu voru lasá din casa, sa se faca.

Vedi IV. 4. — VI. 85. — Gangr. 3. Cartag 83, 90. —

Can. 83. Episcopulu, ori Presbiterulu ori Diacónulu la óste petrecându sí vrându a tiené amendóue ocârmuri — ostesiésca sí ieratica — sa se depuna, câci cele ce suntu ale Cesariului, Cesariului, sí cele ce suntu ale lui Dumnedieu, lui Dumnedieu.

Vedi Can. 6, 81 apost. — IV. 3, 7. — VII. 7, 10. I—II. 11. — Cartag. 18.

Can. 84. De va ocâri cine-va fora dreptate pre Imparatulu, seau pe stapânitoriulu, sa se pedepsésca; sí deaca va fi clericu, sa se depuna, ear de va fi mireanu, sa se segregedie.

Can. 85. Fia vóue Clericiloru sí mireniloru cârti vrednice de cinst're sí sânte: ale Testamentului celui vechiu, adeca, ale lui Moise cinci: Facerea, esîrea, cartea Levitiloru, a Numeriloru, sí a dóu'a Lege; a lui Iisusu Navi un'a; a Judecatoriloru un'a; a lui Rutu un'a; a Imparatiloru patru; din cartea Paralipomen'a; din cartea Dileloru dóue; Esdr'a dóue; Estîru un'a; a Macaveiloru trei; a lui Iovu un'a; Psaltirea un'a; a lui Solomonu trei: pildele, Ecclesiastulu, sí Cântarea Cânteriloru; a Prorociloru dóuesprediece, un'a a lui Isai'a, un'a a lui Ieremie, un'a a lui Ezechiiu, un'a a lui Daniilu; afara de aceast'a se mai adauge Vóue a invetiá tinerii vostrîi intielepciunea a multu invetiátului Sirachu; ear de ale nóstre adeca ale testamentului nou; Evangeliiele patru, a lui Mateiu, a lui Marcu, a lui Luc'a, sí a lui Ioanu; Patrusprediece Epistolii ale lui Pavelu;

dóue Epistolii ale lui Petru ; ale lui Ioanu trei, a lui Iacovu un'a, a lui Iud'a un'a, ale lui Climentu dóue Epistolii, si asiediamintele cele prin mine publicate Vóue Episcopiloru (care nu trebuie a se publicá tuturoru pentru cele tainice in tránsele) si faptele nóstre ale Apostoliloru.

Deaca canonulu acest'a, si celu alu 2-lea VI. — celu 50, 60 Laodic. — si celu 32, 54 din Cartag. prescriu, cá clerulu si poporulu sa ceteasca S. Scriptura, atunci preafiresce urmeadia, ca S. Scriptura are a se traduce in tóte limbile nationali, de care se tiene clerulu si poporulu, si ca si limb'a bisericeasca si administrativa in cele bisericesci are sa fia cea a clerului si poporului respectivu. Si asiá limb'a nationale a tuturoru natiunelor crestine are un'a si aceeași valóre.

Canónele Intâiului Sinodu ecumenicu dela Nic'e'a, cu numerulu dóuedieci (').

Can. 1. Deaca cine-va in bóla s'au taiatu de medicu, seau s'au scopitu de barbari, acel'a sa remâna in cleru ; eara deaca cine-va sanatosu fiindu s'au taiatu pe sine in-susi, acel'a dupa ce lucrulu se va cercetá, in cleru se cu-vine a incetá, si de acum inainte nime dintre acei'a nu se iarta a se inaintá ; fiindca insa este invederatu, ca aci este vorba despre cei ce facu lucrulu acest'a in adinsu, si cuteaza a se scopi pe sine'si asiá, deaca óre-carii s'aru

(') Sinódele ecumenice, seau de a tóta lumea suntu acele, la care se in-fatisiara toti acei'a Archierei din tóte pârtile lunei, carii nu suntu impedecati prin vre-o cauza binecuventata.

Patru inusári caracteristice se ceru pentru unu Sinodu ecumenicu, si adeca I, cá sa se escrie prin Imperati, dar nu prin Patriarchi, seau prin unu óre-care Patriarchu ; II, cá sa se faca intrebare despre credintia, prin urmare sa se faca hotarire despre hotarulu dogmaticu ; III, cá sa fia tóte pertractările incheiate co-respundietórie ortodocsiei, canóneloru de mai inainte, si sântei Scripturi, pre scurtu corespundietórie canóneloru, care s'au adusu in Sinódele tienute ecumenice ; IV, cá sa se primeasca cele renduite de sinódele ecumenice si cele canonisite de toti

scopî de barbari, seau de stapânii sei, aflandu-se de altmintreua vrednici, pe unii cá acei'a canonulu i primesce in cleru.

Canonulu 21, 22 sî 23, apostolescu cuprindu mesurile cele necesarie despre scopire, dar se vede, ca nu s'au observatu pre deplinu; pentru aceea sî Canonulu acest'a din nou prescrie, ca, carele de voie libera se scopesce, nu se póte inaintá la preotia.

Vedi I—II. 8.

Can. 2. Fiindca multe seau din nevoie, seau altmintrelea, la staruinti'a unoru ómeni s'au facutu in contra canonului bisericescu, asiá incátu ómenii abiá trecuti din viati'a páganeasca la credintia dupa ce s'au catichisatu timpu putienu, s'au adusu indata la bai'a cea spirituala sî deodata cu botediarea s'au inaintatu la episcopatu seau presbiteratu; s'au allatu de bine, cá de aci inainte asiá ce-va sa nu se mai intample, pentru ca celui ce se catichisédia, ii trebuie timpu sî dupa botediu spre mai multa cercare, cáci intieleapta este apostoleasc'a scriptura, ce dice: nu de curendu saditu (neofitu), cá nu mandrindu-se sa cadia in osânda, sî in curs'a diavolului. Deaca in sa dupa ce au trecutu timpu, s'aru aflá vre-o gresiala sufleteasca la

Patriarchii sî Archierei ortodocsi, prin însasi infatiasirea lor, séu prin ai lor locutiitori, séu prin scrisorile lor.

Otaririle sínódeloru ecumenice nu se supunu apelatiei, cáci sínodulu ecumenicu este celu mai supremu, sî celu ultimu judetiu in trebile bisericesci.

Acestu Sinodu s'au tienutu in Niche'a la an. 325 pe timpul imparatiei lui Constantinu spre refrângerea iscodiriloru lui Ariu. Ací s'au asiediatu sî formulatu Simbolulu credintiei despre Dumnedieu Tatalu, sî despre dumnedieirea lui Christosu. Ápoi s'au osânditu celibatulu, sî casatori'a preotiloru s'au stabilitu. Parintii mai insemnati la acestu Sinodu au fostu Alecsandru alu Constantinopolei, Vitonu sî Vicentiu presbiteri cu Episcopulu Codruvei diu Ispani'a cá trimisii Episcopului din Rom'a Silivestru, Alecsandru alu Alecsandriei, Pafnutiu, Spiridonu Episcopi, Macariu alu Ierusalimului, sî câti-va Presbiteri sî diaconi renumiti in seiintiele teologice.

vre-o persóna, sî s'aru vedí de câtra doi seau trei marturi, un'a cá aceea sa incetedie de a fi in cleru; ear unulu cá acel'a, carele va face in contra la acestea, cá unulu, carele au cutediatu a se improtíví marelui Sinodu, se va periclitá in privinti'a clericatului.

Ceea ce Canonulu 80 apostolescu prescrie, aceea se prescrie sî prin acestu canonu, luându de basa invetiatur'a Apostolului Pavelu câtra Timoteiu I. capu 3, v. 6. cá pre celu de curendu saditu (neofitu), adeca pre celu de curendu catichisatu, sî botediatu, sa nu-lu hirotonésca numai decátu, cá nu cum-va inaltiandu-se sa cadia in pecatulu mândriei.

Vedi Can. 80 apost. — I—II. 17. — Sard. 10. Laud. 3.

Can. 3. Marele Sinodu au opritu desevársítu, Episcopului, Presbiterului, Diaconului, sî tuturoru, carii suntu in cleru, sa nu aiba muiere impreuna locuítóre, afara numai decátu maica, seau sora, seau matusia, sî tóte acelea fetie, cu care aru putea scapá de totu prepusulu.

Vedi VI. 5. -- VII. 22, 23. — Antioch. 19. — Cart. 45.

Can. 4. Se cuvine, cá Episcopulu mai vertosu sa se asiedie de câtra toti, cei ce suntu in provincia, eara de aru fi cu greu un'a cá aceast'a, seau pentru vre-o lipsa íntalietóre, seau pentru lungimea călei, sa se adune celu putienu trei, impreuna alegatori facându-se prin scrisori sî cei ce nu suntu de fatia, sî apoi sa se sevârsiasca hirotoni'a; eara íntarirea celoru ce se facu, se cuvine Mitropolitului in fia-care Mitropolie.

Vedi 1 apost. — VII. 3. — Ant. 19. Sard. 6.

Can. 5. In privinti'a celoru ce s'au scosu din im-

partasire, fie din cleru, fie laici, sentinti'a adusa de câtra Episcopii, carii suntu intr'o provincia, sa se tiene in valóre amesuratu canonului ce dîce: cei de unii scosi, de altii sa nu se primésca; in sa se cercetedie, cá nu cumva din pusilanimitate, ori din priciuire, ori din óre-care acerbitate a Episcopului s'au scosu din impartasire; deci cá aceast'a sa iee cuviinciosa cercelare, s'au aflu de bine, cá in fie-care anu de dóue ori sa se adune in Sinodu Episcopii fie-cârei provincii, pentru ca adunându-se toti Episcopii provinciei la unu locu, sa se cercetedie asemenea întrebâri, si asiá cei ce suntu dovediti, ca au vatamatu pe Episcopulu lor, sa se recunósca de câtra toti, ca au meritatu segregatiunea, pâna cându Sinodului episcopescu nu i se va para a face pentru ei o otarire mai umana. Iara Sinódele sa se adune unulu inaintea paresimiloru, pentru cá ridicându-se tuturoru necuratieni'a inimii, sa aduca oficiu curatu lui Dumniediu; alu doilea cam pe la timpulu tómnii.

Ceea ce Canonulu 34 apostolescu in principiu, si in generalitate au constituitu pentru sinódele episcopesci anuali, aceea aci in specialitate se arata, ca intr'altele ce obiecte are unu sinodu episcopescu anualu a tractá, si in ce timpu, si câte ori intr'unu anu sa se celebredie.

Vedi Can. 12, 13, 32 si 37 apost. — II. 2. — IV. 19. — VI. 8. — Ant. 6, 20. — Sard. 20.— Cart. 26, 37, 104, 116, 141.

Can. 6. Datinele cele dela inceputu tiene-se, cele in Egiptu, si in Livi'a, si in Pentapolu; ca Episcopulu Alecsandriei sa aiba potestate peste tóte acestea, fiindca si Episcopulu din Rom'a i este aceast'a obicinuita, ase-

menea sî in Antiochi'a, sî in alte provincii sa se padiasca intaietatea Bisericeilor, sî aceea este in de obsce aratatu, ca, deaca cine-va fâra invoirea Mitropolitului s'aru face Episcopu, pe unulu cá acel'a marele Sinodu au otaritu, a nu fi Episcopu; eara deaca comunei alegeri a tuturoru, carea corespunde mintiei, sî s'au facutu dupa canonulu bisericescu, doi seau trei aru contradíce din óresi-care aplecare cátra sfada, sa invinga sufragiulu celoru mai multi.

Din acestu canonu se vede, ca unii Episcopi au nediuitu a-si latî iurisdictionea loru bisericesca preste otarele episcopiei loru, sî de aceea canonulu prescrie, ca datinele cele vechi sa se observedie, sî dupa datinele acestea vechi se cuvine Episcopului din Alecsandri'a potestate asupr'a bisericeilor din Egiptu, Livi'a sî Pentopolu, cá sî Episcopului din Rom'a, carele inca are potestate asupr'a unoru biserici dupa datinele cele vechi. Apoi alu doilea momentu din acestu canonu este, ca nime nu se póte face Episcopu, in a cáruia alegere nu se invoiesce Mitropolitulu; alu treilea momentu se refere, ca sufragiulu celoru mai multi invinge la alegere de Episcopu, de-sî doi séu trei dintre Episcopi alegatori nu s'aru invoí fiindu aplecati spre sfada.

Vedi Can. 34. apost. — II. 2, 3. — III. 3, 8. — IV. 28 — VI. 36. Ant. 19. — Cart. 13.

Can. 7. Fiindca este obicei, sî datina vechia, cá Episcopulu Eliei sa se onoredie, asiá sa aiba elu sî urma-rea onorului, reservandu-se mitropoliei propri'a demnitate.

Canonulu acest'a da intaietate Episcopului din Elie, adeca din Ierusalimu, intocm'a cá sî canonulu precedente da Episcopi-loru din Alecsandri'a sî Antiochi'a intaietate, sî recunósce intaietatea Episcopului Romei; sî totodata acestu canonu hotaresce nu numai onorulu Patriarchului din Ierusalimu, ci i designédia sî loculu onorelui lui, ca adeca loculu dintâiu alu onorelui va avea Patriarchulu din Rom'a, alu doilea Patriarchulu Alecsandriei, alu

treilea Patriarchulu Antiochiei, și alu patruea Patriarchulu Ierusalimului.

Vedi II. 2, 3. — III. 8. — IV. 28. — Ant. 19.

Can. 8. Incâtu pentru cei ce se numea óre cându-va pe sine curati, hotaresce sântulu și marele Sinodu, ca reintorcându-se acei'a la sobornicésc'a și apostoleasc'a Biserica sa se puna mânilé peste ei, intielegându-se de sine, ca li se cetesce și rugaciune, și asiá sa remána in cleru: inainte de tóte in sa se cuvine, sa marturiseasca in scrisu, ca voru consimți și voru urmá dogmeloru bisericei sobornicesci și apostolesci, adeca ca se voru impartasi cu cei insoliti a dóu'a nunta, câtu și cu cei eadiuti din credintia in timpu de góna, pentru carii și timpu s'au hotarítu, și s'au prefiptu oportunitatea, cá ei in tóte sa urmedie dogmeloru Bisericei sobornicesci. Deci ori unde s'aru aflá prin sate ori cetati ei numai singuri hirotoniti, cei aflati in cleru, sa remána in tagm'a lorú; eara déca aru veni cine-va acolo, unde este Episcopu, ori Presbiteru de biserica sobornicésca, este invederatu, ca demnitate de Episcopu va avea Episcopulu bisericei locale, ear acel'a, care de catra cei curati se numesce Episcopu, va avea onorulu de Presbiteru, afara déca Episcopului i va placea a impartasi pe acel'a de onorulu numelui episcopescu; și déca lui nu i va placea aceast'a, atunci sa-i caute unu locu ori de hiroepiscopu, ori de Presbiteru, cá sa se vada, ca este intr'adeveru in cleru, cá sa nu fia doi Episcopi intr'o cetate.

Vedi Can. 46, 47, 68, apostol. — II. 7. — VI. 95. — Laud. 7, 8. — Cart. 66. — Vasil. 1, 47. — VII. 14. — Ang. 13. — Neocesar. 14. — Antioch. 8, 10.

Can. 9. Ori carii fara esaminare sau inaintatu de Presbiteri, si esaminati fiindu siau marturisu peccatele sale si marturisu indule, ómenii miscati fiindu, au pusu mânile preste ei in contra canonului, pe unii cá aceia canonulu nui primesce, caci numai aceea apara Biserica, ce este streinu de vreo prihanire.

Canonulu acest'a nu iarta, cá cineva sa se inaintedie in treapta preotiasca, fara sa fia fostu esaminatu in privinti'a purtarii sale morale, si a cunoscintieloru lui, si fara marturia ómeniloru vrednici de crediamantu; asiderea nu iarta acestu canonu nici o alegere facuta de preotu prin poporu cu partinire; prin urmare canonulu presentu voiesce, cá celu ce va sa se faca preotu, trebue sa fia cu bune purtari, cu sciintie, si despre tóte acestea sa se esaminedie, si Duchovniculu sa se marturiséscu.

Vedi Can. 25, 61 apost.—Neocesar 9, 10.—Teofilu 3, 5, 6.

Can. 10. Toti dintre aceia, carii au fostu cadiuti, si din sciintia seau nesciintia acelora, carii iau promovatu, sau hirotonitu, acést'a nu prejudeca canonulu bisericescu; caci ei cunoscându-se, se depunu.

Aci se opresee hirotoni'a aceluor individi, carii s'au lepadatu de Credinti'a crestinésca, si apoi s'au pocaitu; si demânda depunerea din tagma preotiasca a astorfeliu de preoti, cari fia ca fora sciintia Episcopulu sau hirotonitu.

Vedi Can. 62 apost.—Anghir 1, 3, 12.

Can. 11. Pentru cei ce fora necesitate, séu fora pierderea averiloru lor, séu fora nici unn periculu, séu fora ceva de acestu feliu au calcatu credinti'a, ce sau intimplatu subt tiranulu Liciniu; au socotitu Sinodulu, ca de si suntu nevrednici de umanitate, totusi sá se tractedie cu îndurare; deci câti cu adeveratu se voru cai, trei ani voru

petrece că nisce credinciosi între cei ascultatori, şapte ani între cei prosternuti, eara doi ani fara proaducere voru fi partasi de rugaciuni cu poporul.

Vedi Anghir. 6.—Vasiliu 73, 81.

Can. 12. Eară cei chiamati de haru sî au aratatu celu dintaiu zelu, sî au depusu brănele, apoi că căni s'au întorsu la a loru vomitura asiă, încātu unii sî bani au risipitu, spre a ajunge la beneficii militari; acesti'a dupa timpul de trei ani a ascultarii, diece ani sa petreaca că prosternuti. Peste tôte acestea se cuvine a esamina bun'a vointia sî feliulu pocaintiei loru, pentruca căti dintre ei cu frica sî cu lacrimi, sî cu rabdare sî cu fapte bune 'si voru arata reintorcerea loru, aceia plinindu timpul otaritu alu ascultarii, se voru impartasi pe dreptu la rugaciuni, fiindu iertatu Episcopului intr'aceea a aduce pentru ei un'a hotarire sî mai blanda. Eară cei ce au petrecutu cu nepasare, sî au crediutu, ca spre întorcere li este de ajunsu, chipulu intrarii in biserica, aceia se implinesca timpul pre deplinu.

Canonulu acest'a tractedia despre cristianii, cari au fostu ostasii lui Liciniu, sî la inceputu au fostu credinciosi legii evangelice, sî multi au sî pornitu spre mucenicie, sî brănele loru ostasiesci leau sî lepadatu; dar apoi de fric'a muncitoriului s'au lepadatu de legea lui Christosu, sî inca au intrebuintiatu bani pentru scaparea loru, sî pentru inaintari in officii militari; pentru unii că acesti'a prescrie acestu canonu epitimia; deca voru vrea sa se întorca in sânulu bisericeii lui Christosu.

Vedi VI. 102.—Anghir. 2, 5, 7.—Laud. 1, 2.

Can. 13. Ear pentru cei bolnavi spre mörte, are a se padi vechi'a sî canoniceasc'a lege sî acum, in cătu deca

este cineva sa móra, acel'a sa nu se lipsésca de cea de pre urma si preatrebuintiósá hrana; eara déca celu desne-dajduitu s'au sí impartasitu, dar remâne între vii, sa fia între cei ce se impartasescu numai la singur'a rugaciune; peste totu însa pe cei ce voru a trece din viatia, sí pof-tescu a se impartasi cu Eucharisti'a, Episcopulu cu cer-cetare sai impartasiasca din proaducere.

Aci canonulu tractédia despre cei ce au vrutu sa se faca crestini, dar inca pe deplinu nu s'au pregatitu, ei au caditu in bóla de mórte, in ce chipu au a se tractá fatia cu prevedere cu sânt'a Cuminecatura. Canonulu, la care aci se face provocare cu cuvintele „vechi'a sí canonic'a lege“ se intielege Canonulu 6-lea alu Sinodului localu din Anghira din a. 314, carele cu 11 ani mainainte de Sinodulu ecumenicu 1-lea s'au celebratu in Nice'a.

Can. 14. In privinti'a Catholicumeniloru caduti, au hotarátu sântulu sí marele Sinodu, ca acei'a sa fia trei ani cá ascultatori, dupa aceea sa iee parte la rugaciuni cu ca-thicumenii.

Catholicumeni se numescu dela cuvântulu grecescu „cathihu“ va sa dica: invatiu prin cuvântu pe cei incepatori la credintia. Ei se impartia in dóue feliuri; 1, alu celoru ce pléca genunchile, sí acesti'a primise credinti'a, dar botediulu inca nu; ei se numiá sí cei chiamati, sí din Biserica iesiá, cându preotulu dicea la li-turgie „cei chiamati iesiti“; 2, alu celoru ascultatori, cari in prid-vorulu bisericei stându, ascultá dumnedieescile scripturi.— Pre lângá acesti catholicumeni amintescu inca unii scriitori sí pe feliulu „celoru pricepatori, pentru ca cerea botediulu, sí alu celoru alesi“ carii asiá se dicea, caci se inscriea in catalogulu celoru ce avea sa se botedie.

Vedi Neocesar. 5.—Laudic. 19.—Vasil. 20.—Timot. 6.—Chirilu 5.—

Can. 15. Pentru mult'a turburare sí gálceville, ce se

facu, s'au aflatu de bine, cá astfeliu de datina, ce se afla in óre-cari parti in contr'a canonului apostolescu (14, 15) care prescrie, cá sa nu se stramute din cetate in cetate nici Episcopulu, nici Presbiterulu nici Diaconulu. Fara déca cineva si dupa hotarârea acestui sântu si mare Sinodu aru cutediá a face asiá ceva, séu s'aru dá dupa acestu obicei, intreprinderea lui sa se nimicésca, si sa se dee in-dereptu Bisericei, pentru carea s'au hirotonitu Episcopu, ori Presbiteru ori Diaconu.

Fiindca s'au intamplatu adeseori in unele parti, cá Episcopii si dintre ceialalti Clerici sa se stramute la alt'a episcopie, séu parochia, si cu asemenea prilejuri se faceau turburari si gâlceviri intre unii si altii, si prin acést'a s'au vatamatu si Canonulu 14 si 15 apostolescu, care opresce Episcopului, Presbiterului si Diaconului stramutarea dintr'o episcopia, si parochia in alta: pentru aceea Sinodulu acest'a dintaiu ecumenicu sustiene prescisele canonelor apostolesci, si opresce transgresiunea loru.

Vedi Can. 14, si 15 apost.—IV. 6.—Ant. 3, 21. —Sard. 1, 16.—Cartag. 57.

Can. 16. Déca Presbiterii, ori Diaconii ori altii, carii se amintescu in canonu, cu cutediantia si neconsideratiune, nici fric'a lui Dumnedieu inaintea ochiloru avându, nici canonulu bisericescu sciindu, dela bisericeloru in-departându-se, acel'a nici de cum sa nu se primésca in alta bisericu, ci trebue sa se silésca a se reintórce in parochiele loru, si de nu voru ascultá, se cuvine a se opri dela impartasire, eara déca va cutedia cineva a rapí pe acel'a, si-lu va hirotoni pentru biseric'a sea fora invoirea Episcopului, dela carele au fugitu, si carele dupa canonu se considera de alu lui, hirotoni'a aceea sa fia fora taria.

Canonulu acest'a este in legatura strânsa cu canonulu precedentu, sî randuiesce, cá Presbiterulu, si Diaconulu sa nu se primésca in alta parochia fora scrisórea dimisionale a Episcopului concernentu, sî déca s'aru primi vreunu clericu, sî s'aru hirotoni prin altu Episcopu fora scrisóre dimisionale a Episcopului seu propriu, hirotoni'a lui sa fia fora taria.

Can. 17. Fiindca mai multi din cei cuprinsi in canonu, din lacomia de averi, sî dupa urátulu castigu vânándu, au zeuitatu dumnedieesc'a scriptura, ceea ce dice : „Argintulu seu n'au datu in camata“, sî imprumutându, sute ceru inapoi; asiá au statoritu Santulu sî marele Sinodu, cá déca sî dupa hotarirea acést'a se va afla cineva luându procente prin vreo apucatura, séu altfeliu camatarându, séu cersîndu dobânda pe jumătate, séu iscodîndu sî altceva pentru spurcatulu câstigu, acél'a sa se dee afara din cleru, sî sa fia strainu de canonu.

Intre urációsele patimi omenesci se numera sî camatari'a, carea mai cu séma se exercitédia din partea vreunei fetie bisericesci, sî de aceea Canonulu acest'a cu lipsire de preotia, opresce fetieloru bisericesci camatari'a.

Vedi Can. 49. apost.—V. 10.—VI. 10. — Laud. 4.—Cartag. 5, 20.—Vasil. 14.—Pvalm, XIV. v. 5.

Can. 18. Au venitu la cunoscinti'a santului si marelui Sinodu, ca in órecari locuri si cetati Diaconii impartasiescu Presbiteriloru Eucharisti'a, ceea ce nu este nici dupa Canonu, nici dupa datina, ca cei ce insasi n'au voia sa jertveasca, sa impartasiasca celoru ce jertfescu, trupulu lui Christosu. S'au mai facutu cunoscutu sî aceea, ca unii dintre Diaconi se impartasiescu cu Eucharisti'a chiaru si mainainte de Episcopi; deci tóte acestea sa

incetedit, și Diaconii să rămână între marginele lor știindu, că sunt servitori ai Episcopului, și mai mici, decât Presbiterii, și astfel să primască după Presbiterii Eucharisti'a, împartasindule aceea său Episcopului, său Presbiterului. Dar nici a sădă între Presbiterii nu este iertat Diaconiilor, căci aceea este contra canonului și contra ordinei. Eară deca cineva acestor hotărâri n'aru voi să se supună, acela să incetedit a mai fi Diaconu.

Canonul acestă oprește Diaconilor, să se cuminece la liturgie înaintea Presbiterilor, și a Episcopului; oprește Diaconului a se cuminecă pe sine, și rânduieste, că după ce s'au cuminecat Episcopului, și după ce Episcopului, au cuminecat pe Presbiterii, său de către Episcopului însuși, său de către unul dintre Presbiterii să se cuminece Diaconului, și în fine cine dintre Diaconi nu s'aru supune acestui canonu, să se lipsească de Diaconie.

Vedi VI. 7.—Laud. 20.—

Can. 19. În privinți'a celor ce s'au făcut următorii lui Pavelu samotatenului, și apoi s'au întorsu la sobornicească Biserica, s'au hotărâtu, că ei negresitu să se botezie de nou; eară deca unii în timpul trecut au fost în cleru, și se arată neprihaniti și fără întinaciune, acei'a după ce se voru botezi, eară să se hirotonească de Episcopului Bisericei sobornicesci; deca însă cercarea i va află nehanici, se cuvine a se depune. Asijderea și în privinți'a Diaconisilor, și în comunu a tuturor celor cuprinși în canonu, totu această normă să se țină. Amintitu însă de Diaconisele, ce se află în shima, fiindcă n'au nici o hirotésie, negresitu între mireni trebuie ele să se conumere.

Invetiaturile lui Pavelu din Samosét'a le-au consideratu acestu Sinodu de eretice, de aceea se randuiesce aci norm'a, dupa care au ei a se tractá, déca voru voi a se întórce in sinulu Bisericeii ortodoxe. Asijderea s'au prefiptu sî norma pentru Diaconisele, care pórtá shima, cum au sa se tractedie vrându a se lepadá de Pavelu Samosaténulu, si a întórce lá drépt'a credintia, si adeva, ca ele au sa se privésca cá alte crestine de rându.

Vedi Can. 47. apost. — I. 2. — Laud. 7. — Cart. 66.

Can. 20. Fiindca suntu unii, cari ingenunchie Duminec'a si in dilele Cincidiecimei. Asiá, pentru cá in fiecare parochia sa se padiasca acel'a-si rându, au hotaritu sântulu Sinodu, cá stându sa se faca lui Dumnedieu rugaciunile.

Din acestu canonu lamuritu se vede, ca dela inceputu s'au fostu obicinuitu stându sa se faca cátra Dumnedieu rugaciunile, póte fi dupa modulu celu simplu, cu care Vamesiulu au fostu sevarsitu rugaciunile sale, marturisindu-si pecatele. Insa unii din cleru si mireni au inceputu a se ingenunchiá rugându-se, ceea ce au sciutu Sinodulu acest'a, si de aceea opresce ingenunchiare la rugaciuni, ci randuiesce cá stându sa se róge totu insulu. In fine numai ingenunchiere la Duminec'a Cincidiecimei s'au sustienutu dupa obiceiulu vechiu.

Canónele Sinodului II ecumenicu din Constantinopole cu numerulu 7. (·)

Can. 1. Sántii Parinti adunati in Constantinopole au hotaritu, cá credinti'a celoru trei su'te optspreiece Parinti

(·) Acestu Sinodu II ecumenicu s'au tienutu la Constantinopole pe timpulu Marelu Teodoáiu la anulu 381, si parintii mai insemnati au fostu: Nectariu alu

adunati in Nice'a Bitiniei sa nu se strice, ci sa remâna domnitore, si sa fia anatemisata tóta ieresi'a, si cu deosebire cea a Evnomianiloru, adeca a evdocsianiloru, si a Semiarianiloru, seau a Pnevmatomachiloru, si cea a Savelianiloru, si a Marcelianiloru, si a Fotinianiloru, si a Apolinarianiloru.

Canonulu acest'a osândindu tôte invetiaturile, care le-au osânditu si Sinodulu I ecumenicu, intaresce Simbolulu credintei din Nice'a in siapte incheieri, si adaoge alte cinci incheieri despre Duchulu sântu, si ca Duchulu sântu purcede numai dela Tatalu; despre Biserica, ca este un'a, sânta, sobornicésca, si apostolica, anatemisându invetiaturile schialciate a celoru Evnomiani, carii se numescu si Evdocsiani, a celoru Imiarieniloru (jumatate arieni) a celoru Pnevmatomachiloru (luptatoriloru) contra Duchului sântu, a urmatoriloru lui Saveliu, lui Marcelliu, lui Fotinu, si lui Apolinariu.

Can. 2. Episcopii sa nu treaca peste episcopia in bisericile afara de hotarele sale, nici sa conturbe bisericile, ci amesuratu Canóneloru Episcopulu Alessandriei sa gubernedie numai Egiptulu, Episcopii resaritului, numai sa administredie resaritulu, observându-se privilegiile si intâietâtile, care suntu in Canónele Sinodului niceanu ale Bisericei Antiochiene; si Episcopii Diecesei Asiâne, care suntu numai in Asi'a, sa le administredie, si Episcopii Pontului numai cele de acolo sa le gubernedie, si ale Traciei,

Constantinopolei, Chirilu alu Ierusalimului, Grigoriu Teologulu, Grigoriu din Nice'a, toti din pârtile resaritului, peste totu 150; ear dela apusu nici unulu n'au fostu; in urma in sa s'au impreunatu cu cele hotarite de Sinodu, Pap'a Damasu si tóta biseric'a apuséna. Acestu Sinodu s'au adunatu asupr'a lui Macedoniu, carele afirmá, ca Duchulu sântu este zidirea Fiului, apoi asupr'a lui Apolinariu, asupr'a Evnomianiloru, adeca a Evdocsianiloru, a Savelianiloru, Marcianiloru si Fotinianiloru.

cele de acolo. Episcopii nechiamati sa nu treaca preste diecesele lor spre hirotonire, seau spre alte functiuni ale administratiunelor bisericesci. Pazîndu-se in sa canonulu prescisu pentru diecese, invederatu este, ca afacerile fia-cârei mitropolii le va administrá sinodulu mitropoliei amesuratu celoru hotarite in Nice'a; bisericile lui Dumnedieu in sa, ce suntu intre popórele barbare, sa se administredie dupa datin'a observata de câtra Parinti.

Acestu canonu opresce Episcopiloru, sa nu mearga in eparchii straine, sí acolo sa functiunedie; canonulu acest'a se póte privi cá continuare a Canonului 34, sí 35 apostolescu, sí a canonului 6, sí 7 alu Sinodului I. ecumenicu, sí cá deplinirea unoru impregiurári esentiali, care Episcopii au sa le observe atátu in privinti'a administratiunei Eparchieloru loru, câtu sí in privinti'a sínódeloru din mitropolie. Subtu bisericile cele intre neamurile barbare, se întielegu eparchiele sí mitropoliele, care suntu in pârtile Dunarei de josu.

Vedi Can. 34, sí 35 apost. — I. 6, 7. — III. 8. — IV. 20, 30, 39. — Antioch. 9. — Sardi. 3, 11, 12.

Can. 3. Episcopulu Constantinopolei sa aiba partea onorului dintâiu dupa Episcopulu Romei, pentru ca ea este nóu'a Roma.

Prin acestu Canonu se inaltia scaunulu archierescu din Constantinopole la dignitate de scaunu patriarchalu, sí i se da partea cea dintâiu a onorului dupa Episcopulu Romei, adaugandu-se in Canonu sí cauza, pentru acésta intaietate, adeca câci Constantinopolea este Rom'a nóua, fiindu acolo resiedinti'a imperiale a Resaritului, ear in Rom'a fiindu vechi'a resiedintia; de unde se vede, ca nu din cauza alta, fora decátu caci Rom'a au fostu cetatea imperiale, au capetatu Episcopulu Romei intaietate inaintea celor'a lalti Episcopi, precum sí Episcopulu Constantinopolei au capetatu intaietate, dupa cea a Episcopului Romei, câci Constanti-

nopolea s'au facutu Roma noua. Si asiá dela acestu Sinodu II ecumenicu au fostu cinci scaune patriarhali dupa ordinea acé-st'a : alu Romei, alu Constantinopolei, alu Alessandriei, alu Antiochiei, si alu Ierusalimului.

Can. 4. S'au statuitu despre Maximu Ciniculu si despre petulanti'a si insolenti'a lui, care le-au facutu la Constantinopole, cá nici Maximu Episcopu sa nu remána, si sa nu fia, nici cei hirotoniti de elu in ori-ce trépta de cleru sa nu remána, si asiá lóte suntu fora tária, câte s'au facutu cu dânsulu si prin dânsulu.

Maximu acé-st'a, despre care aci se face amintire, erá dintre filosofii cinici, nascutu in Egiptu, si cunoscandu-se cu teologulu Grigoriu Archiepiscopulu Constantinopolei s'au catichisitu de dânsulu si s'au botediatu, si s'au numeratu si intre clerici. Insa in urma au doveditu elu cinismulu seu prin arogantia, cutediare, si impudenti'a sea, cáci deodata si-au pusu in gându, cá sa se faca elu Patriarchu in Constantinopole, si au tramisu multi bani Episcopiloru din Alexandria, carii venindu la Constantinopole, dimpreuna cu Timoteiu alu Alessandriei, si vedindu, ca poporulu i gonesce din biserica, unde s'au adunatu spre a alege pe Maximu, — s'au retrasu intr'o casa privata, si alegându de Archiereu pe Maximu, l'au si hirotonitu. Vediendu Sinodulu necuviinti'a acé-st'a, pe elu l'au segregatu, si lucrările lui archieresci le-au nimicitu.

Can. 5. Ceea ce atârna de Tomulu apuseniloru, primimu pe acei'a, carii in Antiochi'a marturisescu un'a Dumnedieire a Tatalui, si a Fiului, si a sântului Duchu.

Subt „Tomulu Apuseniloru“ vine de a se intielege hotarîrea Apuseniloru, prin care ei adevérdia Simbolulu Credintiei din Nice'a, si anatematisescu pe toti, cei ce cugeta altcum. Au primitu acestu Sinodu ecumenicu si hotarirea Antiochieniloru, si au gasit'o drépta, si conformu Simbolului Credintiei, pentru ca

acolo se marturisea un'a Dumnedieire a Tatalui, și a Fiiului, și a sântului Duchu.

Vedi VI. 1, 2. — Cart. 1.

Can. 6. Fiindca multi voindu a turburá, și resturná bun'a rânduiala bisericasca in modu vrajmasiescu, și si-cofanticu plasmuescu óre-care invinuiri asupr'a ortodocsi-loru Episcopi, carii ocârmuiescu Bisericele, nimic'a alt'a avându inainte, decâtu a mánji renumele preotiloru, și a provocá turburári in poporulu celu liniscitu : dreptu aceea sântulu Sinodu alu Episcopiloru adunati in Constantinopole au hotaritu, cá incusatorii fora cercetare sa nu se primeasca, nici sa se dee la toti voie, a ridicá pâri asupr'a ocârmuito-riloru Bisericei, nici sa se opreasca toti, ci déca cine-va in contrá Episcopului aru aduce óre-care pâra propria, adeca privata, ca au fostu insielatu, seau altcum seau nedreptatitu de acel'a, pentru astfelu de pâri nu este de a se cercetá nici persón'a incusatoriului, nici religiunea lui, căci consciinti'a unui Episcopu in totu modulu trebuie sa fia libera, și celu ce díce, ca s'au nedreptatitu, ori de ce religiune va fi, sa-si afle dreptulu. Eara déca crim'a, ce se imputa Episcopului, aru fi bisericasca, atunci tre-buie sa se cercetedie persónele incusatoriloru, pentru cá mai întâiu iereticiloru sa nu fia iertatu a ridicá incuse in lucruri bisericesci asupr'a Episcopiloru ortodocsi; ieretici insa numimu pe cei de demultu lapadati din Biserica, și pe cei dupa aceea anatematisati de noi, precum și pe acei'a, carii se prefacu a marturisi credinti'a cea sanatósa, insa s'au despartitu și se aduna in contr'a Episcopiloru noștrii canonici. Mai departe deaca óre carii suntu oșân-

diti și escomunicați de Biserica pentru nise cauze, fie din cleru, ori din rândulu lumenilor nici acelor sa nu fie iertatu a invinovati pe Episcopu, pona nu se voru fi curatitu de vinovati'a lor cea dintâiu; asemenea nici cei ce suntu subt invinuire mai vechia sa nu se primeasca mainainte a pârî pe Episcopu, ori pe alti clerici, pona ce nu se voru aretá nevinovati de invinuire, ce li se imputa. Insa deaca óre-carii nefiindu nici ieretici, nici escomunicați, nici osânditi, nici mainainte invinuiti pentru óre-care gresiale, aru dice, ca au óre-care pâra bisericasca asupr'a Episcopului, acestor'a demanda sântulu Sinodu, a infatisiá mainainte incusele sale inaintea Episcopiloru Mitropoliei, și inaintea acelor'a sa dovedeasca vinovatiile Episcopului, carele este in óre-care pricini. Deaca insa s'aru intemplá, cá Episcopii Mitropoliei sa nu póta indreptá invinuirile aduse asupr'a Episcopului, atunci ei sa mér-ga la unu mai mare Sinodu de Episcopi ai aceleeasi Patriarhii, carii se voru conchiemá pentru deciderea cauzei aceleiasi, și incus'a sa nu se iee inainte, pona cându incusatorii nu se voru dechiará in scrisu, cá pedépsa de taliune sa-i ajunga pe ei, deaca in decursulu lucrurilor se va dovedí, ca ei au calumniatu pe Episcopulu. Eara deaca cine-va despretiuindu cele ce s'au hotarítu dupa cele mai susu aretate, aru cutediá a molestá urechile Imperatului, ori judecatoriile lumești, ori a conturbá sinodulu ecumenicu, negligându pe toti Episcopii din patriarchatu, unulu cá acel'a sa nu fie primitu nici decum cu incusa, cá unulu, carele au despretiuitu canónele și au vatamatu bun'a ordine bisericasca.

Canonulu acest'a este in strâns'a legatura cu canonulu 74 apostolescu, sî face deosebire între incusatorii de Episcopu ori Presbiteru, sî randuiesce, ca acusatori nu potu fi ieretici, sî ómeni prihaniti. Insa dice Canonulu sî aceea, ca, déca incusatorii voru pâri pe Episcopu séu pe Presbiteru in vre unu obiectu de bani, atunci incusatorii n'au de a fi cercetati in privinti'a religiei lor, pentruca se cuvine ai primi, si ale dá dreptulu lor; din contra la incusele, care potu trage dupa sine depunerea Episcopului ori a Presbiterului, se cere, cá incusatorii sa fia crestini onesti, mai departe astfeliu de incusa are a se tractá la Sinodulu episcopescu din Mitropolie, de unde pre calea apelatiunei se substerne la sinodulu episcopescu din Patriarchatu respectivu. Care nici cu sentinti'a Sinodului episcopescu din Patriarchatu nu se multiu-mesce, ci molestédia pe Imperatulu, sî judecatoriele civile, unulu cá acest'a nu mai póte reinnoi incas'a sea, caci n'au urmatu prescrizeloru canónice, sî au conturbatu bun'a rânduiala bisericesca.

Vedi Can. 74. apost.—IV. 9, 17, 21.—Cart. 8, 12, 14, 15. VI. 27, 36, 93, 105, 134, 137, 138.—Antioc. 12, 14, 15.

Can. 7. Pe cei ce vinu dela ieretici la ortodocsia, si la partea celoru ce se mantuiescu, i primimu dupa urmatórea randuiala si datina. Pe ariani adeca, pe macedoniani, pe Sabatiani, sî pe novatiani, carii se dîcu pe sine curati, sî cei stângaci, sî pe patrusprediecenii, adeca tetradici (mercurenii) sî pe apolinarisci i primimu, deaca voru dá rugâri sî voru anatemisá tóta ieresi'a, ce nu consimte cu sânt'a soborniceasc'a sî apostolic'a Biserica a lui Dumnezeu, sî insemnându-i seau ungându-i mai întâiu cu sântulu Miru pre frunte, sî pre ochi, sî pre nâri, sî pre gura, sî pre urechi, sî insemnându-i dîcemu: „Pecetea Dá-rului Duchului sântu.“ Ear pe evnomianii, carii se bo-teadia cu un'a afundare, sî pe montanisci, cei ce aici se dîcu Frigi, sî pe savelianii, carii invatia a fi Tatalu sî

Fiiulu un'a fatia, séu alte óre-care lucruri urite facu, sî tóte cele-lalte eresii, — pe toti dintre acesti'a, carii voru sa se aleture la ortodocsia i primimu cá pe elini, sî in dñu'a cea dintaiu i facemu christiani, intru a dóu'a catholicumeni, intru a trei'a i jurámu cu insuflare de trei ori in fatia sî in urechi, sî asiá i cathichisimu, sî i facemu sa petreaca mai multu timpu in Biserica, sî sa asculte scripturile, sî atunci i botediámu.

Canonulu acest'a prescrie modalitatea, dupa care au a se primi iereticii in sinulu Bisericei nóstre; precum se vede din textulu canonului presentu, trebue unulu cá acel'a, care voiesce sa treaca din vreo ieresia la Biseric'a nóstra, in scrisu sa dee rugare pentru primirea sea in religi'a nóstra, sî intráns'a sa osándesca ieresi'a, in care pon' atunci au petrecutu, sî dupa ce din destulu séu catechisitu adeca s'au invetiatu a cunósce dogmele credintiei nóstre, sî dupa ce au juratu pre Ortodocsia, sî s'au unsu cu sântulu miru, se botédia, sî se conumera intre crestinií nostrii.

Canónele Sinodului III. ecumenicu din Efesu cu numerulu optu. (').

Can. 1. Fiindca se cuvine sî celoru ce lipsescu dela sântulu Sinodu, sî celoru ce pentru óreicare cauza bisericésca, séu trupésca au remasu prin tiara sî in cetate, sa scia cele ce s'au statornicitu in Sinodu, deci facemu

(') Sinodulu acest'a III ecumenicu s'au tienutu la Efesu din Asi'a in dilele Imperatului Teodosiu celui micu, la a. 431, si au fostu de fatia pana la 200 Archiepei sub presiedinti'a lui Chirilu Patriarchului Alecsandriei, carele au suplinitu la inceputu pe locutiitorii lui Celestinu Papa dela Roma, carele mai tardiu au trimisu

cunoscutu Sântieniei și Dragostei Vóstre, cá déca vreunu Mitropolitu despartinduse de sântulu și ecumeniculu Sinodu au treculu, ori va trece catra adunarea apostasiei, séu dupa acést'a s'aru intruni cu dâns'a, séu cele ale lui Celestinu au cugetatu, séu le va cugeta, unulu cá acel'a nici decum nu póte avea jurisdicțiune asupra Episcopiloru din Mitropolie, fiindu ca este deja scosu prin Sinodu din tóta impartasirea bisericésca, și numai este vrednicu de a eser-cita vreo chiemare, și oficiu; inca și Episcopiloru Pro-vintiei, și Mitropolitiloru celoru din tînutulu acel'a, sa se subordinatede, și din gradulu Episcopatului sa se scóta.

Canonulu acést'a arata predeplinu, ca peccatulu apostasiei au inceputu a stapani inca și pe unii din Archierei, de aceea și se hotaresce in Canonu, ca déca vreunu Patriarchu ori Mitropolitu s'aru molipsi de apostasia, numai de câtu are sa incetedie jurisdicțiunea lui asupra Episcopiloru ortodocsi, asisiderea déca vre-unu Episcopu aru trage catra apostasia, numai decâtu 'si pierde oficiulu séu fatia cu clerulu, și poporulu credintiosu din eparchia.

Can. 2. Eará déca óre carii Episcopi provinciali n'au venitu la sântulu Sinodu, și s'au apropiatu de apostasia, séu aru voi sa se apropie, ori și subscriindu depunerea lui Nestoriu au trecutu totusi la adunarea apostasiei, aceia dupa hotarârea santului Sinodu sa fia depusi din preotie și scosi din treapta.

Canonulu acesta este continuarea celui precedente, caci rân-

la Sinodu de reprezentantii sei pe Arcadiu și Proiectu Episcopi, și pe Presbiterulu Filippu. Apoi au fostu Iuvenaliu alu Ierusalimului, și alti. Acestu Sinodu s'au adunatu de a tracta asupra lui Nectariu Patriarchulu Constantiupolei, carele s'au molipsitu de invetiaturile ieretice ale lui Diodoru și Teodoru din Mopsuestii, cari impartia pe Christosu in dóue fetie ect.

dulesce lipsirea din dregatoria și trepta a 'acelui Episcopu, carele nu s'au infatiasiatu la Sinodu, ci ori s'au impreunatu cu apostasia, ori ca in urma are de gandu acést'a sa o faca, séu și dupa ce au icalitu depunerea lui Nestoriu, earasi s'au intorsu la apostasia.

Can. 3. Eară déca óre cari dintre clerici đin vreo cetate, ori dela sate s'au lipsitu de preotie de catra Nestoriu, și de catra cei impreuna cu dânsulu pentru credinți'a loră cea drépta, — pe unii cá acești'a i indreptatimu a'si lua earasi trépt'a loră; și preste totu demandamu, cá clericii, ce tienu un'a cu ortodocsulu și ecumeniculu Sinodu, sa nu se supuna nici decum, și nici intr'unu chipu Episcopiloru, carii s'au despartitu, ori s'au desbinatu.

De óre ce Nestoriu iereticulu. cá Patriarchu in Constantino-pole s'au nevoitu a lati ieresi'a sea și intre cleru și poporu, și pe toti contrarii lui iau segregatu și lipsitu de oficiele loră; pentru aceea in acestu Canonu toti aceia se repunu in treptele loră, carii au remasu statornici in ortodocsia fatia cu ieresi'a de susu.

Can. 4. Eară déca óre carii dintre clerici aru cadea in apostasie, și aru indresni a tiené ori privatu, ori publicu cu Nestoriu, séu cu Celestinu, — sântulu Sinodu și pe aceia i judeca de depusi.

Can. 5. Eară căti pentru faptele loră necuviințiose s'au osânditu de sântulu Sinodu, séu de Episcopii loră proprii, și Nestoriu, și cei de o credinția cu elu, s'au incercatu, séu se voru incerca a le dá impartasirea, ori treapt'a loră in contra canóneloră, — amu hotaritu, ca aceia sa ne remâna netolositi, și intru nimicu sa nu fia mai putinu de cătu cei segregati.

Can. 6. Asisiderea și care aru voi ori in ce chipu

sa stramute cele ce s'au lucratu in sântulu Sinodu in Efesu pentru fiesce carele sântulu Sinodu au hotarátu, de aru fi Episcopi seau clerici sa cada de totu din trépt'a sea; eara de aru fi lumeni, sa fia segregati.

Can. 7. Cetinduse acestea sântulu Sinodu au hotarátu, cá nimenui sa nu fia iertatu a aduce, ori a scrie, ori a compune alta credintia afara de cea hotarâta de sânti Parinti adunati in sântulu Duchu in cetatea Niceli; eara cei ce indresnescu a compune alta credintia, ori a propune ori a o preda celoru ce voiescu a se întórce la cunoscintia a adeverului dela elinismu, ori iudaismu, ori dela altu ieresu, aceia, de voru fi Episcopi, ori clerici, sa se leapede, Episcopii din episcopatu, si clericii din clericatu, ear de voru fi laici, sa se anatemisésca. Asemené déca s'aru vadi óre carii, fia Episcopi, ori clerici ori lumeni, ca séu credu, séu invatia cele propuse inscrisu de presbiterulu Harisiu despre intruparea unuia nascutu Fiului lui Dumnedieu, adeca spurcatele si resvretitórele dogme ale lui Nestoriu, sa se supuna hotarirei sântului acestui Sinodu ecumenicu, asiá încátu Episcopulu sa se depuna, si sa se departe dela episcopatu, ear clericulu asemenea sa cada din cleru; ear de aru fi mireanu, acela sa se anatemisésca, precum s'au disu mai nainte.

Canonulu acest'a da dovada despre aceea de o parte, cá in timpii Sinodului III ecumenicu au stapanitu pe mai multi Episcopi si presbiteri un'a mândrie a specula cu sciintiele teologice, de unde apoi au urmatu ieresuri, ear de alta parte Canonulu acest'a da dovada si despre aceea, ca parintii cei in numeru 200 adunati la acestu Sinodu cu sporiu bunu au defendatu Simbolulu Credintiei

din Nicea, precum arata textulu intregu alu acestui canonu.— Nestoriu inca au compusu unu Simbolu, si l'au prezentatu Sinodului prin Harisiu presbiterulu seu, care Simbolu s'au dechiaratu de iereticu, din caus'a acést'a se amintesce in susamintitulu Canonu numele lui Harisiu.

Can. 8. Prea iubitoriulu de Dumnedieu Coepiscopulu Riginu si cei impreuna cu dânsulu prea iubitorii de Dumnedieu Episcopi ai Episcopiei Ciprieniloru Zinonu si Evragiu neau vestitu Nôua de unu lucru nou scornitu in contra legiuiriloru bisericesci si a canóneloru Sântiloru Parinti, si care atinge libertatea tuturoru: dreptaceea fiindca bólele comune au trebuintia de mai mare vindecare, cá unele, ce si mai mare stricaciune aducu, si mai vârtoșu, déca nici n'au fostu obiceiu vechiu, cá Episcopulu Bisericei din Antiochi'a sa seversiasca hirotoniile cele din Cipru, precum au arelatu prin scrisori si prin viu graiu barbatii credintiosi, cei ce au avutu intrarea in sântulu Sinodu, carii cá inaintestatori ai Bisericei din Cipru dupa canónele cuviosiloru Parinti si dupa vechiulu obiceiu voru avea nebântuire si nesilnicie, sevârsindu insusi hirotoniile prea cuviosiloru Episcopi. Totu aceast'a are sa se observe si la celelalte ocârmuiri, si la bisericile de pretutindene, încâtu nimenea dintre iubitorii de Dumnedieu Episcopi sa nu puna mân'a pe alta eparchia, carea n'au fostu mai dinainte, si din inceputu sub aceiasi, adeca sub predecesorii loru; ci si déca au intratu in alta eparchie, si si'au supusu-o cu puterea, aceea sa o dee inapoi, cá nici sub pretestu de sântita lucrare sa nu tréca preste canónele parintiloru, si sa nu incapa mandri'a stapânirei lumesci, nici

sa lasâmu câtu de puțin a se pierde libertatea, carea ni o au daruitu Domnulu nostru Iisusu Christosu prin sângele seu, liberatoriulu tuturoru ómeniloru. Deci sântulu sî ecumeniculu acest'a Sinodu au hotâritu, cá fiecare mitropolie drepturile cuvenite ei din inceputu sî dupa vechiulu obiceiú, ce s'au observatu, sa le padiasca intregi sî nestirbite, avându fiecare Mitropolitu a primi spre a sea intarire cele ce s'au lucratu in tagma. Ear déca cineva s'aru aretá intr'unu chipu contrariu hotâririloru de acum, sântulu sî ecumeniculu Sinodu au hotâritu, a fi aceea fora târia.

Mitropolitulu Antiochiei s'au staruitu in contra vechiului obiceiú, sa'si subordinedie Mitropolí'a cea vechia din Cipru din aceea nefundata cauza, ca adeca insul'a Cipru au pierdutu independintí'a sea politica, sî au devenitu sub stapânirea Principelui din Antiochi'a. In nediuial'a acést'a s'au simtitu clerulu si poporulu din Mitropolí'a Ciprului tare vatamatu, sî au recursu cu Archiereii sei la acéstu Sinodu ecumenicu, cá sai scutéscá in dreptulu lorú vechiu, sî sa opréscá pe Mitropolitulu din Antiochi'a, a nu-i stramtorá in odichn'a lorú.—Sinodulu, precum se vede din Canonu, au tractatu acestu obiectu, sî l'au decisu, 1, cá hotarele cele vechi ale jurisdicțiilor bisericesci sa se sustiena sî spre viitoriu; 2, cá Mitropolitulu Antiochiei sa se retiena a bantui mitropolí'a Ciprului, caci acolo nui compete lui nici unu dreptu; 3, cá libertatea tuturoru, care insusi Domnulu nostru Iisusu Christosu neau datu nóue prin sângele seu, sa nu se stramtoredie intru nimic'a; 4, cá toti Mitropolitii sa iee spre apararea drepturiloru Mitropolielorú lorú copie despre hotarirea acést'a a Sinodului ecumenicu, sî in fine 5, cá ori ce s'aru face contr'a acestui canonu, sa fia fora tarie.

Vedi Can. 34, 35 apost.—II. 2.—VI. 20, 36, 39.—Antioc. 9, 13, 22.—Sardic. 3, 11, 12.—I. 6. 7.

Canónele Sinodului IV, ecumenicu din Calcedonu cu numerulu 30 (·).

Can. 1. Canónele asiediate de sântii Parinti in fiecare Sinodu de pona acum, amu aflatu de bine a hotâri, cá sa se tiena.

Sinodulu IV ecumenicu hotaresce prin acestu Canonu, cá sa se tiena canónele Sinódeloru ce s'au celebratu. Noi suntemu de aceea parere, ca aci nu numai canónele dela Nice'a, Constantinopole sí dela Efesu s'au hotâritu a se tiené, ci sí canónele celoru dintâiu diece Sinóde locale, dintre care 1, celu din Cartagen'a in dílele lui Ciprianu la a. 258 ; — 2, la Antiochi'a in a. 265, — 3, la Ancir'a in a. 314, — 4, Neocesari'a la a. 315, — 5, Gangr'a la a. 340, — 6, Antiochi'a II, la a. 341, — 7, Sardichi'a la a. 341, — 8, Laudice'a la a. 364, — 9, Constantinopole la a. 394, — sí 10, la Cartagen'a la a. 424 s'au tienutu ; asertulu acest'a alu nostru se intaresce sí prin talmacitoriulu din Pidalionu la acestu Canonu, in care se díce: „ca Canonulu acest'a

(·) Sinodulu IV ecumenicu s'au adunatu in Calcedonu in dílele Imperatulu Marcianu sí a Imperatesii Pulcheriei la a. 451. Archiereii au fostu 630, intre cari au fostu celu dintâiu Anatoliu alu Constantinopolei, Pascasinu sí Lucentiu Episcopulu cu Bonifaciu sí cu Vasiliu presbiterii, cu carii au fostu sí Iulianu Episcopulu, toti acesti'a locutiitorii lui Leonu alu Romei; apoi Macsimu din Antiochi'a, Iuvenaliu din Ierusalimu. Aci s'au osânditu invetiaturile Archimandritulu Entichiu, sí ale lui Dioscoru, carele dupa sântulu Cirilu se facuse Episcopu alu Alessandriei. Ei cadusera in asemenea ieresu, cá sí Nestorin, căci acest'a impartiá pe Christosu in dóue fetie sí dóue firi, ear acesti'a pe cele dóue firi le amestecara in un'a fire; pentru care scalciata sí anticristiana invetiatura, care erá contraria Simbolulu Credintiei din Nice'a. sí Constantinopole, s'au osânditu dimpreuna cu toti acei'a, carii aru cutediá a adaoge seu a scadé ce-va din Simbolulu Credintiei.

judeca, ca este cu dreptulu, a stapâni, adeca a-si avea târi'a sî puterea tóte Canónele, care din inceputu sî pona acum s'au datu de sântii Parinti — — — in fiesce care Sinodu ecumenicu, sî localu."

Vedi VI. 2. — VII. 1. —

Can. 2. Deaca vre-unu Episcopu aru sevârsî hirotonie pentru bani, sî aru face de vindiare darulu, ce nu se póte vinde, sî aru hirotoní pentru bani Episcopu, ori horoepiscopn, ori Presbiteru, ori Diaconu, ori pe altucine-va dintre cei numerati in cleru, ori aru inaintá de Economu, ori Advocatu, ori portariu, ori alta fatia bisericasca pentru câstigu mârsiavu, acel'a dovedindu-se, ca au facutu asiá ce-va, se vina in pericolu in privinti'a treptei sale, sî celu hirotonitu sa nu traga nici unu folosu din hirotoni'a séu din inaintarea cea cumparata, ci sa piérdia vrednici'a sî postulu ce au dobanditu pentrn bani. Earu deaca cine-va s'aru aretá midilocitorin la astfeliu de negociuri urite sî neiertate, sa se lapede sî acel'a, de aru fi clericu, din trépt'a sea, earu de aru fi mireanu seau monachu, sa se anatemiseasca.

Canonulu acest'a opresce Episcopiloru cu stricteti'a cea mai mare simonie, adeca vendierea celoru sânte, sî demanda depunerea Episcopiloru simonianisci, ear pe midilocitori i lapede din trépta, sî-i pune sub anatema. Prin urmare acestu Canonu voiesce, cá Archiereulu sa se multiamésca cu venitululu seu legalu, ferindu-se de ori-ce castigu mârsiavu.

Vedi Can. 29, 30. apostol. — VI. 22, 23. — VII. 3, 4, 5, 19. — Vasil. 91. — Laudic. 16.

Can. 3. S'au facutu cunoscutu sântului Sinodu, ca unii dintre cei numerati in cleru pentru castigu mâr-

siavu iau in arenda averi streine, si primescu asupra-si lucruri lumesci, negligându servitiulu dumnedieescu, si alergându prin casele lumeniloru, si luându asupra-si din iubire de argintu administrare de averi. Deci au hotaritu sântulu si marele Sinodu, cá de aci inainte nime, nici Episcopu, nici clericu, nici monachu sa nu iee in arenda averi, nici sa se amestece in administrarea lucruriloru lumesci, afora numai deaca va fi chiebatu de legi la epitropie neaparata peste minoreni, seau Episcopulu cetátiei l'aru rânduí sa pórté grija de lucruri bisericesci, ori de orfani, si de veduve parasite, si de persóne de acelea, care au cu deosebire trebuintia de ajutoriulu Bisericeí pentru fric'a lui Dumnedieu. Eara deaca cine-va dupa ast'a s'aru incercá a calcá hotaririle acestea, unulu cá acest'a sa se supuna pedepseloru bisericesci.

Au venit la cunoscinti'a acestui Sinodu, ca unii clerici pentru mârsiavulu castigu iau in arenda mosii straine, si prin aceea se mesteca in lucruri lumesci, si negligându chieparea oficiulu loru bisericescu, se instraineadia de totu dela bisericu, si asuprescu poporulu credinciosu. Pentru acést'a s'au stabilitu acestu canonu, de a pune stavila, cá preotii sa nu iee in arenda mosii, si sa nu se bage in administratiune de lucruri lumesci, afora numai deca se chiama ei din partea stapânirei lumesci la curatoratu de copii minoreni, séu deca Episcopulu respectivu va indemná pe Presbiterulu de a representá si defende lucrurile bisericice sale parochiale, si tóte acestea nu pentru vre-unu castigu, si dobânda, ci pentru fric'a lui Dumnedieu, va sa dica, pentru aperarea dreptátiei. Cei ce voru urmá altcum, Canonulu i supune pedepseloru bisericesci, adeca depunerei.

Vedi Can. 6, 81, 83 apost. — IV. 7. — I—II. 11. — Cartag. 18. — VII. 10.

Can. 4. Cei ce cu adeveratu și curatu petrecu în viați'a monachala, sa se invredniceasca de onorulu cuviinciosu. Fiindca însa unii cu fatiernicie intrebuintiandu starea monachale, și turbura Biseric'a, și lucrurile politice, alergându fora deosebire prin cetâti, vrându totdeodata sa faca și manastiri pentru sine; deci s'au hotarîtu, că nimenea nicairi sa nu zideasca, nici sa intemeiedie manastire, ori casa de rugaciune fora judecat'a Episcopului respectivu; eara monachii, cei ce petrecu prin ôre-care cetâti, și sate, sa se supuna Episcopului, și sa iubeasca liniscea, și sa se deprinda singuru numai cu ajunarea și rugaciunea, remanendu în locurile acelea, în care de lume s'au lepadatu, nici sa supere lucrurile bisericesci ori lumesci, nici sa se impartiasca la acelea parasindu manastirile loru, afara numai, deaca cum-va din vre-o trebuintia urginte li s'aru dá voie la aceea de câtra Episcopulu cetâtii; eara în manastiri sa nu se primeasca nici unu sclavu spre a se face monachu fora invoirea stapânului seu. Eara celu ce aru calcá hotarirea aceast'a a nôstra, poruncimu, sa se escomunice, pentru că sa nu se huleasca numele lui Dumnedieu, eara Episcopulu cetâtii trebue sa pôrte grija acurata asupr'a manastiriloru.

În Canonulu acest'a alu Sinodului IV ecumenicu aflâmu dispușetiuni în privinti'a monachiloru și a manastiriloru, și adeca ca monachiloru nu se iarta a parasî manastirea, și a petrece în cetâti și sate, și acolo a-si face locuintia și casa de ruga; ca manastirea se pôte face numai cu invoirea Episcopului eparchialu, cârui suntu supusi monachii; ca și monachii, carii petrecu cu invoirea Episcopului loru în cetâti și sate, suntu subordinati Epis-

copului, sî au a petrece in linisce sî in rugaciune, sî in ajunare, sî nici decum a se amestecá in lucruri lumesci, sî in deobsce
Episcopulu eparchialu trebue sa aiba inspectiunea asupr'a manastirei din eparchie.

Vedi Can. 24, IV. — VII. 17, 30. — I—II. 1.

Can. 5. In privinti'a Episcopiloru sî a clericiloru, carii se muta din cetate in cetate, s'au hotarítu, cá canónele facute de sántii Parinti in privinti'a acést'a sa aiba valórea loru.

Canonulu acest'a se provóca in genere la canónele cele de mai inainte, care in privinti'a acelu Archierei sî Ierei s'au adusu, carii aru voi sa se stramute dintr'o eparchie in alta, sî dintr'o parochie intr'alta; ceea ce se opresce acolo, sî ací se demanda a avea valórea loru.

Vedi Can. 14, 15 apostol. — I. 15, 16. — VI, 17. — Antioch. 3, 16, 21. — Sardic. 1, 2. 15, 16, 19. — Cartag. 57, 63, 90.

Can. 6. Nime sa nu se hirotoneasca absolutu nici Presbiteriu, nici Diaconu, nici altu óre-cine din tagm'a preotiasca; deaca celu ce se hirotonesce nu se va numí deosebi pentru biseric'a vre-unei cetáti, ori vre-unui satu, ori martiriu, ori manastire. Eara in privinti'a celoru ce se hirotonescu absolutu, sántulu Sinodu au hotarítu, cá o asemenea hirotonie sa fia fora târia, si nicairea sa nu póta lucrá spre ocar'a celui ce iau hirotonitu.

Dupa canonulu acest'a nu se iarta in Biseric'a nóstra Episcopi, Presbiteri ori Diaconi titulari, cí se demanda, ca la sántirea de Episcopu eparchi'a, la sántirea de preotu ori diaconu parochi'a sa se aminteasca in rugaciune de chiamarea sántului Duchu. De aceea sî Canonulu acést'a legiuiesce, cá toti acei'a, carii se sántiescu de titulari Eppi ori Presbiteri ori Diaconi, sa se considere cá nesántiti, sî hirotoni'a loru sa fia fora târia.

Vedi Neoces. 13.

Can. 7. Cei ce s'au primitu odata in cleru si monachii amu hotaritu, sa nu intre nici in óste, nici in dregatorie lumeasca; eara cutediandu un'a cá aceast'a si necaindu-se, cá sa se întórca la aceast'a, care pentru Dumnezeu mai inainte si-au ales'o, sa se anatemiseasca.

Canonulu nu iarta, cá cine-va dintre clerici si monachi sa se faca ostasiu, séu sa se faca dregatoriu lumescu; de aceea Canonulu pune subt anatema pe toti clericii si monachii acei'a, carii séu ostasi séu dregatori mireni s'au facutu, si nu voiescu sa se întórca la trépt'a loru bisericeasca; asprimea acestei pedepse se deduce din violatiunea juramântului, ce, la sântire preotulu si monachulu depune in fati'a bisericei.

Vedi Can. 6, 81, 83 apostolescu. — IV. 3. — VI. 1, 2, 11. — Cartag. 18.

Can. 8. Clericii caseloru saracesei — orfanotrofii —, ori ai manastiriloru, ori ai martirieloru sa remâna subt iurisdictionea Episcopiloru celoru ce suntu in fiesce-care celate, dupa traditiunea sântiloru Parinti, si nu cu obrasnicie sa se desfrânedie in contr'a Episcopului loru. Eara cei ce voru indresni a resturná astfeliu de constitutiune, si nu se voru supune Episcopului loru, de voru fi clerici sa-i supuna pedepseloru canonice, eara de voru fi monachi, seau mireni, sa fia segregati.

Bun'a ordine aduce cu sine, ca preotii dela casele orfanotrofieloru, Ghirocomieloru — institute de batráni — Nosocomieloru — Spitaleloru — si dela bisericelc Muceniciloru trebue sa recunósca auctoritatea Episcopului eparchialu; de aceea legiuieste canonulu pedepse canonice pentru toti, carii fiindu aplecati la asemenea institute n'aru voi a fi atárnati dela Episcopulu eparchialu.

Can. 9. Deaca vre-unu clericu are judecata cu altu clericu, sa nu lase pe Episcopulu seu, sî sa nu alerge la judecatori lumesci, ci mai dintâiu sa se cercetedie cauz'a de Episcopulu seu, seu cu voi'a Episcopului seu de acei'a, pe carii voru voi amendóue partile, cá sa le faca judecata. Eara de aru face cine-va afara de acestea, sa se supuna pedepseloru canonice. Eara déca unu clericu aru avé judecata cu alu seu — Eppu — seu cu altu Episcopu, sa se judece de Sinodulu Provintiei. Deaca vre-unu Episcopu cu Mitropolitulu seu, seu clericu s'aru gâlceví, nediuiasca seu la Esarchulu ocârmuirei, seu la scaunulu imperatescei cetâti a Constantinoplei, sî la ace-l'a sa se judece.

Ori de ce natura sa fia vre-o diferintia între doi seu mai multi clerici, este consultu, dar sî Canonulu presentu prescrie, ca clericii invrajbiti sa mérga la Episcopulu loru, sî dela dânsulu sa ceara judecata, carele deaca este diferinti'a subversante de natura civile, cu buna seama le va dá unu consiliu bunu, sî nu se va lasá mai departe in judecata; ear deaca este diferinti'a de natura bisericéasca ori disciplinare, atunci Episcopulu va institui investigatiune, sî seau Elu, adaca Consistoriulu eparchialu, seu acei alesi judecatori, pe carii amendóue pârtilé si-au alesu, voru dârimá treab'a. Cumca Parintii acestui Sinodu au fostu pre inaltimea sciintieloru teologice sî canonico-juridice, lemuritu se vede din cuprinsulu acestui canonu, prin care lasa pârtiloru invrajbite de a-si alege siesi judecatori, carii diferinti'a loru sa o prejudece.

Vedi Can. 74 apost. — I. 6. — IV. 17, 21. — Ant. 14, 15. — Cartag. 14, 27. —

Can. 10. Sa nu fia iertatu, cá unu clericu sa se numere deodata in Biserecile a dóue cetati, in ceea, pentru care s'au hirotonitu la inceputu, sî in ceea ce au fugitu

cá intr'un'a mai mare pentru poft'a marirei desiarte; eara cei ce aru face aceast'a, sa se reasiedie la bisericile lor, pentru care au fostu hirotoniti la inceputu sî numai acolo sa slujeasca; eara deaca vre-unulu s'au stremutatu dejá dintr'o biserică intr'alta, acel'a sa nu ia parte la lucrurile bisericeii de mainainte, ci sa se impartasiasca dela cea muceniceasca, séu din cas'a saraciloru séu a primitoriloru de straini; eara pe cei ce indrasnescu hotarirea marelui sî ecumenicului Sinodu acestui'a a nu o observá, au hotarítu sântulu Sinodu, cá acei'a sa cadia din treapt'a lor.

Mantuatoriulu au disu: „ca nime nu póte sa servésca la doi domni, ca au pe unulu va urî, sî pe altulu va iubi, au pe unulu va cuprinde, sî pe altulu va urgisi“ Mateiu Cap. VI. v. 24; pre dreptu dara sî canonulu acest'a nu iarta preotiloru, ca la dóue biserici sa se aplice, pentru ca nu póte satisface datorintieloru, cele ce pretindu dóue biserici. Colisinea acestoru datorintie o recunósce ori-care preotu, sî numai acel'a va dorí asiá ce-va, adeca dóue biserici sa administredie, carele este sclavulu la-comiei.

Vedi Can. 15 apostol. — I. 15, 16. — IV. 5, 20. — VI. 17, 18. — VII. 15. — Ant. 3. Cartag. 63, 94. — Sardic. 15, 16, 19.

Can. 11. Amu hotarítu, cá toti seracii, sî carii au trebu-intia de ajutoriu, dupa cercetare sa calatoreasca numai cu Epistolii bisericesci de pace sî nu cu recomandatiunali, pen-tru ca epistol'a recomandatiunale se cuvine a se dá numai persóneloru, ce suntu in prepusu.

Canonulu face deosebire între epistol'a de pace sî între cea recomandatiunale, sî dice, cá seraciloru, sî tuturoru acelor'a, cari au trebuintia de ajutoriu filantropicu, sa li se dea epistol'a de

pace, ear cea recomandationale sa se dee numai persóneloru, care suntu in prepusu, adeca necunoscute.

Vedi Can. 12, 33 apostol. — IV. 13. — VI. 17. Antioch. 7, 8, 11. — Laud. 41, 42. — Sardic. 7, 8. — Cart. 31, 97, 116.

Can. 12. Au venitu la cunoscinti'a nóstra, ca unii in contra asiediminteloru bisericesci alergându la Stapâniri au taiatu prin decrete imparatesci un'a sî aceeași mitropolie in dóua, asiá încátu prin aceea s'au facutu doi Mitropoliti in aceeași mitropolie. Deci au hotaritu sântulu Sinodu, cá de aci inainte nici unu Episcopu sa nu cutedie asiá ceva, pentru ca celu ce va face asiá ceva, se va depune din trépt'a sa. Eara cetatile, care prin decrete imparetesci, s'au onoratu cu nume de mitropolie, dinpreuna cu Episcopulu, carele ocarmuiesce biseric'a aceea, sa se bucure numai de onorulu numelui, padinduse nevatamate drepturile mitropoliei celei adevarate.

Fiindca constituirea Arhierieloru, sî a tuturor persóneloru bisericesci este normata in canóne, precum sî hotarele singuraticeloru jurisdicții bisericesci suntu prefixe; totusi s'au gasitu Episcopi, carii din apretiuirea prea mare a persóneloru loru, sî din nerespectarea ordinei canónice au alergatu la Stapânitori lumesci, sî prin astfelu de pasi au ajunsu la dignitate de Mitropolitu, sî au facutu, cá intr'o mitropolie sa fia doi Mitropoliti: pentru aceea acestu Sinodu pune stavila unoru asemenea volnicii prin canonulu presentu, lasându numai numele de Mitropolitu celoru ce afora de canóne s'au facutu Mitropoliti, sî demandându, ca drepturile Mitropoliei celei adevarate sa se sustiena in intregime.

Vedi I. 6, 7, 8.—II. 2, 3.—III. 3, 8.—VI. 39.

Can. 13. Clericii sî cetitorii straini fora scrisori de recomandatiune dela Episcopulu loru propriu sa nu functionedie in alta cetate.

Precautiunea din acestu canonu voiesce a impedece abuzurile unoru preoti, diaconi, sî cetitori, carii mergeau in cetati sî sate, sî acolo isi arogau functiuni in prejudiciulu preotului ori diaconului, ori sî alu Cetitoriului localu, sî prin aceea facea turburari sî partide in poporu. Deci spre delaturarea unoru asemenea abusuri decide Canonulu presentu, cá numai acei clerici sî cetitori straini potu sa se lase in vreun'a cetate straina la functiuni, cari suntu prevediuti cu scrisóre recomandationale dela propriulu Episcopu.

Vedi Can. 12, 15 apostol.

Can. 14. Fiindca in unele Eparchii s'au datu voie Cetitoriloru sî cântaretiloru a se insurá, sântulu Sinodu au hotaritu, cá sa nu fia iertatu a luá vreunulu din acei'a muiere de alta religiune; eara cei ce din asemené casatorii au dobânditu copii, déca au apucatu ai botedia lá ieretici, pe cei ce s'au nascutu din trânsii, sai aduca pe acei'a in comunitatea bisericei ortodocse. Eara de nu iau botediatu inca, sa nule fia iertatu loru ai botedia pe acei'a la ieretici, sî nici ai casatori cu iereticu, ori cu evreu, oru cu pagánu, déca cumv'a persón'a casatorita cu celu ortodocsu aru apromite, ca se va mutá la ortodocs'a credintia; ear déca cineva aru calcá hotarirea acést'a a sântului Sinodu, sa se supuna pedepsei canonice.

Desi dupa canonulu 26 apostolescu Cetitorii sî cantaretii dupa hirotésie potu sa se insoare, dar fiindca in unele locuri se opea Cetitoriloru sî cantaretiloru casatori'a dupa hirotésie: pentru aceea canonulu presentu pre base'a canonului 26 apostolescu da Cantaretiloru sî cetitoriloru hirotésiti voie de a se putea casatori, însă cu aceea restringere, cá datori suntu a luá sotii de legea ortodocsa, séu sî din alta confesiune, déca aceea fatia apromite solenelu, ca voiesce a trece la credinti'a ortodocsa.

Vedi Can. 26 apostol.—VI. 6, 72.—Laul. 10, 31.—Cartag. 29, 33.

Can. 15. Femei'a înainte de patrudieci de ani sa nu se hiroteseasca de diaconisa, și acést'a inca dupa cercetare amanunta; eara déca primindu hirotesi'a, și remanéndu óre câtu timpu in servitiu, se va maritá, despretiuindu darulu lui Dumnedieu, un'a cá aceea sa se anatemisésca dinpreuna cu celu ce au luat'o de muiere.

Canonulu acest'a prescrie vârst'a de patrudieci de ani pentru femeile, care vreau sa se calugerésca, și cercetarea amanunta a vietiei și a petrecerii loru de mainainte, cá sa dee dovedi indestulitóre pentru de a vietui la manastire intr'o petrecere contemplativa, și evlaviósa; canonulu cu anatemisare pedepsesce pe calugeriti'a, déca se marita, și pe barbatulu, carele ia siesi de muiere pe un'a calugeritia perfida.

Vedi I. 19.—VI, 14, 40.—Vasil. 44.

Can. 16. Feciórei, care s'au consántitu Stapânului Dumnedieu, asemené inca și monachiloru nu ieste iertatu, a se casatorí; eara déca vreunii s'aru aflá facându acést'a, sa fia neîmpartasiti; hotarimu in sa, cá Episcopulu locului sa aiba autoritatea umanitatii pentru acesti'a.

Fiindca fati'a aceea, care se calugaresce au trebuitu sa petréca in manastire mai indelungatu timpu, și au avutu destulu privilegiu a judecá si a cunósce atátu partea buna, câtu și partea grea a vietii monachale, și a se ispiti, ca putea-va observá juramátulu, ce se cere a 'lu depune, cându se calugeresce, pentru aceea premergându tóte acestea Canonulu pre dreptu nu iarta nici calugeritieloru, nici calugeriloru casatoria, și parasirea monastirei cu frângrea juramântului, ci i pune sub pedéps'a lipsirei dela cuminecatura, in sa recomânda Episcopului localu, cá sa fia catra asemenea intamplari cu autoritatea umanitatii, adeca fetiele sa le

pedepsésca cu pedépsa medicinale, și apoi sa le ierte gresial'a lor.

Vedi IV. 7.—VI. 44.—Cartag. 19.—Vasil. 6, 18, 19, 20, 60.

Can. 17. Parochiele cele dela tiara, séu dela sate neștramutate sa remâna la Episcopii, carii le tienú acele, și mai alesu, déca le au tienutu treidieci de ani fora sila; eara déca in treidieci de ani s'au nascutu, séu se va nasce in privinti'a lor vreo cërta, sa fia iertatu celoru ce dicu, ca suntu nedreptatiti, a porní judecat'a lá sinodulu mitropolitanu; eara déca s'aru neindreptati cineva de catra Mitropolitulu seu, să se judece la Exarchulu Mitropoliei, séu la scaunulu Constantinoplei precum s'au dîsu mai nainte. Eara déca vreo cetate prin puterea imparatésca s'au inoitu, séu spre viitoriu se reinoiesce, atunci ordinea bisericésca sa se acomodedie ordinei civili și politicesci.

Normativ'a acést'a pentru jurisdicțiunile singularicelor E-parchii este asediata in interesulu comunu spre delaturare ori carei disordine și a ori carii volnicii, și se vede ans'a acestui canonu, ca adeca in veaculu alu cincelea erau Episcopi, cari nu observá granitiile episcopiei lor, ci nediuia a trece peste ele, dar erau și comune bisericesci, care voiau a schimbá pe Episcopulu lor. Deci normativ'a s'au asediatu cu aceea, 1, cá parochiele fora deosebire sa remâna prelânga Episcopii lor de mainainte, mai alesu, déca Episcopulu leau tienutu acele treidieci de ani fora sila; 2, cá déca in restimpu de treidieci de ani s'au nascutu, séu se va nasce in privinti'a lor vreo cërta, sa fia iertatu celoru nemultiumiti a se judecă lá sinodulu episcopescu din mitropolie concernente; 3, cá partea nemultiumita póte apelá de aci la scaunulu Exarchatului, séu la celu patriarchalu.—Se mai dice in acestu canonu, ca déca vreo cetate s'au innoitu, ori se va innoi prin potestatea imperiale, in acele și lucrurile bisericesci

sa urmedie dupa ordinulu civilu sî politicu, aci in Pidalionu asiá se comentédia acestu Canonu, cá Episcopulu, carele au avutu loculu cetatii inoite in eparchi'a sea, nu-si póte pretinde nici unu dreptu eppescu la aceea, ci are a se urmá porunciloru politicesci, ce le aru dispune Imperatulu, Balsamonu merge sî mai departe, sî afirma, „ca Imperatulu póte dispune generalminte asupr'a tuturoru cetatiloru, cum va voi“. Noi aci nici cu comentatoriulu din Pidalionu, nici cu Balsamonu nu putemu consinti, caci aceste pareri n'au badia canonica, ci ne întórcemu la cuvintele acestui canonu, sî dicemu, ca ierarchi'a locale este datóre a nu pierde din vedere starea aceea nóua a unei cetati, care s'au inoitu, va sa dica, au castigatu vre-unu prerogativu in cele politice sî civile, sî a se acomodá acestoru imprejurári nouintroduse cu trebile bisericesci.

Vedi Can. 74 apostol.—I, 6.—IV. 4, 9, 21. — Antioch, 14, 15.—Cartag. 8, 12, 14.—VI. 25, 38.

Can. 18. Crim'a de conjuratiune, sî de insotire ascunsa se opresce cu totulul chiaru sî de legile din afora, cu multu mai multu trebuie sa se oprésca in Biseric'a lui Dumnedieu, cá sa nu se faca. Deci deaca órecarii clerici séu Monachi s'aru aflá conjuránduse in ascunsu, séu făcândn conspiratiuni asupra Episcopiloru, ori clericiloru confrati, sa se lapede de totu din trépt'a lor.

Conjurare este, cându órecarii se léga intre sine cu juramântu asupra cuiva; ear Patri'a se díce, cându impreuna se léga eu apromisiune, cá sa nu lase nimicu din cele ce 'si au propusu in contr'a cuiva, pana ce tóte le voru efeptui. Aceste crime se oprescu sî prin legi politice; asiá dara este justu, cá sa se oprésca sî pre terenulu bisericescu, ceea ce sî se face prin acestu canonu.

Vedi Can. 31, 55 apost.—VI. 34.—Cartag. 10, 62.

Can. 19. Au venitu la audiulu nostru, ça in Mitropolii nu se facu Sinódele de Episcopi, prescrise prin canóne, sî pentru aceea multe lucruri bisericesci, ce au trebuintia

de indreptare, se negliga, deci santulu Sinodu au hotaritu, cá amesuratu canóneloru sântiloru Parinti, Episcopii fiecarei Mitropolii sa se adune de dóue ori in anu intr'unu locu, unde s'aru pareá Episcopului Mitropoliei, si sa indreptedie tóte, câte s'aru ivi; eara Episcopii, carii nu s'aru infatisiá, si aru remâné in cetatile loru acasa, fiindu sanatosi si liberi de totu lucrulu neincungiurabilu, si de nevoie, sa se mustre fratiesce.

Canonulu 34 apostolescu rânduiesce, cá nici Mitropolitulu, nici Episcopii sa nu faca nimicu unilateralu, ceea ce este de vreo insemnatate, ci sa se aduna in Sinodu spre colegiala consultare si decidere a obiecteloru comune, ear canonulu 5. alu Sinodului I ecumenicu legiuiesce, cá la fie care mitropolie de dóue ori intr'unu anu sa se tiena Sinóde cu Episcopii sufragani; din acestu canonu alu Sinodului IV ecumenicu insa se vede, ca nu pretutindene s'au observatu tienerea acestoru Sinóde anuali, de aceea sa inoiesce aci observarea aceloru canóne.

Vedi Can. 34. apost.—I. 5.—VI. 8.—VII. 6.—Antioc. 20.—Cartag. 26, 31, 84, 85, 104.

Can. 20. Clericiloru, carii slujescu la o Biserica, dupa cum amu hotarátu mai nainte, sa nu le fia iertatu a se rându la biseric'a altei cetati, ci sa remâna credintiosi a-acelei'a, in care dela inceputu s'au invrednicitu a functioná, afora numai de acei'a, carii pierdindu 'si patri'a loru proprie de necesitate au trecut in alta biserică; eara déca vreunu Episcopu dupa hotarârea aceast'a va primi pe unu clericu, ce se tiene de altu Episcopu, s'au hotarátu, cá sa fia escomunicatu atátu primitulu catu si primitoriulu, pona ce clericulu stramutatu se va reintórce la biseric'a sea.

Din acestu canonu ne putemu convinge, ca Episcopii facea

cu preotii straini multe abusuri sî volnicii, caci altecum nu este cu putintia, cá acestu Sinodu ecumenicu să fi adusu acestu canonu, dupa ce este sciutu, ca Sinódele, căre s'au celebratu înainte de acestu Sinodu ecumenicu, au opritu stramutarile volnice ale preotiloru din un'a in alt'a Eparchie.

Vedi Can. 15. apostol.—15, 16.—IV. 5, 10, 23.—VI. 17, 18.

Can. 21. Clericii sî laicii, carii acusa pe Episcopi, séu pe clerici, sa nu se lase la acusa simplu sî fora cercetare, ci numai dupa ce mai nainte s'au esaminatu esestimatiunea loru.

Canonulu acest'a voiesce, ca nici o incusa data din partea clericiloru séu a laiciloru in contr'a Episcopiloru, sa nu se primé-sca, pana ce mai nainte nu s'au cercetatu despre purtarea loru, sî despre renumele loru, sî numai atunci sa se iee in pertractare, déca s'au doveditu in urm'a cercetarii unu renume bunu alu incusatoriloru.

Vedi Can. 74 apost.—II. 6.—Cartag. 27, 137.

Can. 22. Sa nū fia iertatu clericiloru dupa mórtea Episcopului loru, sa rapésca lucrurile cele cuvenite lui, precum sî de vechile canóne s'au opritu acest'a; eara cei ce aru face un'a cá aceast'a, sa se periclitedie din gradurile loru.

Se opresce aci preotiloru instrainarea averii reposatului loru Episcopu, caci ei suntu datori a se tiené stransu de prescisele canonice in privinti'a acést'a, sî adeca a face deosebire intre averea eparchiale, sî intre cea propria a Episcopului reposatu; aceea a retiené pentru fondulu eparchialu, ear cu acést'a a purcede dupa diat'a reposatului.

Vedi Can. 40 apost.—Antioc. 24.—VI. 35.—Cartag. 30, 89.

Can. 23. Au venitu la audiulu sântului Sinodu, ca órecarii clerici sî monachi, nesiindu imputerniciti de Episcopul loru, ba chiaru escomunicati fiindu de acela, mergându

in imparatésca cetate Constantinople, petrecu in aceea mai indelungatu, facandu turburari, si conturbându ordinea bisericésca, stricându si casele unor'a. Deci sântulu Sinodu au hotaritu, cá unii cá acesti'a sa se admonedie prin defensorele sântei Biserici a Constantinoplei, a parasi cetatea imparatésca; eara déca fora rusine aru rămáne pe lângá faptele loru acelea, si preste voia loru prin acelasiu defensore sa se scótia si sa se reintórca la locurile loru.

Preotiloru si monachiloru nu se iarta a merge la Constantinople, si acolo a cleveti asupra mai mariloru loru, carii iau pedepsitu pe ei, cu deosebire nu se iarta loru sa petróca in cetatea imparatésca mai lungu timpu, turburându starea bisericeii, demoralisîndu familii intregi; pentru ocolirea acestui abusu legiuiesce canonulu, cá Defensorele bisericescu, cum este acum la noi Fiscalulu consistorialu, sa admonedie pe unii cá acestia preoti si monachi de a se întórce de unde au venit, altcum se imputernicesce ai scóte cu sila, si ai indrepta la locurile loru.

Vedi Can. 15 apostol.—I. 15, 16.—IV. 5, 10, 20.—VI. 17, 18.—VII. 15.—Antioch. 3.—Cartag. 63.

Can. 24. Manastirile cele odata consántite cu voluntatea Episcopului, sa rămána pentru totdeauna manastiri, si bunurile, ce se cuvinu loru, sa se pastredie pentru manastire; si acestea sa nu se mai faca locasiuri lumesci; eara aceia, cei ce s'aru invoi a face acést'a, sa se supuna pedepsei canónice.

Fiindca ori ce asociatiune recunoscuta de Statu póte posedé realitati, si acele le usuesce neconturbatu din partea Statului; si fiindca si Manastirile suntu institutiuni bisericesci recunoscute de Statu, pentru aceea Statulu este datoriu a le respectá dinpreuna cu bunurile loru; asiderea si poporul credintiosu trebuie sa sustiena nevátamatu Manastirile cu realitatile loru, si a nu violá

scopulu religiosu, moralu, și filantropicu, ce este impreunatu cu aceste sânte locasiuri, care trebuie sa se distinga de persónele calgeriloru, caci acesti'a potu abusa cu chiemarea loru, și a se face nevrednici de ea, dar pentru aceea manastirea are a remâne neatinsa și sânta, caci scopulu ei este sântu și folositoriu in deobsce.

Vedi IV, 4.—VI. 49.—VII. 12, 19.—I II. 1.

Can. 25. Fiindca unii dintre Mitropoliti, dupa cum amu intielesu, negliga turmele loru incredintiate, și amâna hirotoniele Episcopiloru, Sântulu Sinodu hotaresce, că in decursu de trei luni sa se faca hirotoniele Eppiloru, dēca nu cumva o necesitate neesorabila aru face, că timpulu dilatiunei sa se prorogedie; eara de n'aru face acést'a, acel'a sa se supuna pedepsei canonice, apoi venitulul bisericei veduvite sa se pastredie nevatamatu de catra Economulu acelei biserici.

Se pôte presupune, ca Mitropolitii spre folosulu loru materialu lasa episcopiele veduvite spre mai multi ani fora Episcopi; de aceea acestu Canonu legiuesce, că Mitropolitulu sa staruiesca a hirotoni pe noulu Episcopu, și prin aceea a reintregi scaunulu archierescu, altcum Mitropolitulu se pedepsesce dupa canóne, afara deaca 'lu va impedecá in acést'a vre-o necesitate neesorabila, insa Mitropolitulu nu pôte luá nici o parte a venituriloru unei veduvite eparchii, ci acelea au de a se pastrá nevatamatu la Economulu eparchiei, și a se predá noulu Episcopu pre lángra ratiotiniu.

Vedi Can. 58 apost. — VI. 19.

Can. 26. Fiindca in óre-care biserici, dupa cum amu intielesu. Episcopii administreadia fora economu averile bisericesci, Ne-au placutu a hotari: că fia-care biserica, ce are Episcopu, sa aiba și economu din clerulu seu, carele sa administredie cele bisericesci dupa judecat'a Episcopu-

lui seu, pentru ca economi'a bisericeasca sa nu fie forta martor, si din cauz'a aceea sa se risipeasca averile bisericesti, si preotimei sa se faca defaimare; eara deaca n'aru face aceast'a, acel'a sa se supuna dumnedieesciloru canóne.

Ací se impune fie-cârui Episcopu, cá sa puna la episcopia unu economu, carele sa duca ratiotiniu despre veniturile episcopiei, si din ele sa cheltuiasca dupa judecat'a Episcopului, facându Eppulu altcum, sa se supuna canóneloru dumnedieesci. In timpii nostrii in locu de unu economu se asiédia lâng'a episcopii un'a Epitropie constatátore de mai multi barbati, carii manipulédia cu averile eparhiale.

Vedi Can. 38, 41 apostol. — VII. 11, 12.

Can. 27. Sântulu Sinodu au hotarítu, cá cei ce rapescu femei, fie chiaru sub nume de casatorie, seu cei ce lucra impreuna, si se invoiescu cu rapitorii aceia, deaca aru fi clerici sa cadia din treapt'a loru, dar deaca aru fi mireni, sa se anatemiseasca.

Legea crestineasca, carea pórtá simbolulu luminárei si a moravurilor bune, nu póte iertá, cá cine-va sa rapeasca pre ascunsu pe toti'a sea viitóre, si asiá pre ascunsu sa se cunune cu ea, pentru ca casatori'a este misteriu, si cu observarea preseriseloru canonice si civile are a se face; de aceea nu numai rapitorii, ci si cei ce au consimtitu, si au conlucratu, deaca au fostu preoti, i depune canonulu din trept'a loru, ear pe mireni i anatemiseadia.

Vedi VI. 92. — Anghir. 11. — Vasil. 30, 38, 42, 53.

Can. 28. Urmându in tóte hotaririloru sântiloru Parinti, si cunoscându de curendu cetitulu Canonu alu celoru 150 de Dumnedieu iubitori Episcopi, adunati in dílele fericitului intru pomenire marelui Teodosiu, carele s'au fa-

cutu Imperatu imparatescei Cetăți a lui Constantin, Romei noue, acele hotarimu și demandămu și noi in privinti'a prerogativelor acelei presante biserici a Constantinopolei, Romei noue, căci scaunulu Romei vechi, pentru ca eră cetatea imparateasca sântii Parinti dupa cuvintia iau datu intaietate, totu din privinti'a aceea indemnatii cei 150 de Dumnedieu iubitori Episcopi au datu asemenea intaietate și preasântului scaunu alu Romei noue, judecându cu dreptu cuventu, că celatea, ce s'au onoratu cu imperiu, și senatu, și carea se bucura de asemenea prerogative cu imparateasc'a Roma vechie, sa se inaltie și in lucrurile bisericesci, și sa fia a două'a dupa aceea, și ca din dieces'a Pontului, și a Asiei, și a Traciei numai Mitropolitii, ear din tinuturile barbare a pomeniteloru diecese și episcopii sa se hirotoneasca de cătra pomenitulu preasântu scaunu alu preasantei biserici din Constantinopole, hirotonindu fiesce-care Mitropolitu dimpreuna cu Episcopii eparchieloru pe Episcopii eparchiali, dupa cum invatia dumnedieescile Cánóne; eara Mitropolitii mentiuatelor diecese, precum s'au dîsu, sa se hirotoneasca de cătra Archieppulu Constantinopolei, dupa ce s'au facutu alegerile unanime dupa datina, și s'au facutu aretare cătra acel'a.

Se pôte presupune, ca acestu canonu s'au adusu din acelu motivu, ca apusenii au luat u in nume reu, căci Sinodulu alu II ecumenicu prin canonulu seu alu treilea au datu scaunulu patriarchalu din Constantinopole cea dintâiu intaietate dupa scaunulu din Rom'a, și ásiá Sinodulu acest'a ecumenicu alu IV intaresce intaietatea acést'a a scaunulu patriarchalu din Constantinopole cu

acea simpla motivare, căci Constantinopolea s'au facutu Rom'a noua, și asiá deca scaunului Romei vechi i se cuvine prerogativ'a de intaietate, căci este cetatea cea vechie imperiale, atunci și scaunului Romei cei noue i se cuvine asiá o prerogativa de intaietate dupa scaunulu Romei cei vechi, căci este acum cetatea cea noua imperiale.

Vedi Can. 3. III. — VI. 36.

Can. 29. A aduce pe Episcopu in treapt'a de Presbiteru, este sacrilegiu, eara deaca pe Episcopi vre-o cauza dreapta i lipsesce dela lucrarea episcopiasca, nu le este iertatu a cuprinde nici locu de Presbiteru; eara deca fora vre-o cauza s'au scosu din dregatoria, atunci sa se restitue iarasi la dignitate de Episcopu.

Canonulu acest'a legiuesce, ca Episcopulu in urm'a incuse-loru fundate depusu, nu pôte sa se degradedie la treapta de presbiteru, eara deaca s'au depusu fora cause fundate, are a se repune earasi in dignitatea sea.

Can. 30. Fiindca preacucernicii Episcopi ai Egiptului pona acum au amânatu a subscrie epistol'a preacuviosului Archiepiscopu Leonu, nu pentru ca s'aru improtív cre-dintiei ortodocse, ci dicându, ca este datina in dieces'a Egiptului a nu se face nimic'a asiá ce-va fora invoirea și demandarea Archieppului, și se róga, a li se dá voie pona la hirotoni'a fiitoriului Archieppu a marei cetâti Alecsandri'a; ni s'au parutu a fi lucru de cuviintia și de umanitate, cá sa li se conceada, a remanea in treapt'a loru in impa-rateasc'a cetate, și sa astepte pona ce se va hirotoni Archieppulu Alecsandriei, și sa dee apromisiunea, ca nu voru iesel din cetatea aceast'a.

Dupa ce Dioscoru alu Alecsandriei s'au depusu din treapt'a sea pentru invetiaturile sale ieretice, Episcopii din scaunulu patriarchalu alu Alecsandriei n'au vrutu sa subscrie epistol'a lui Leonu Papei din Rom'a, escusându-se cu aceea, ca la ei este obiceiul a subscrie astfelu de epistola numai cu invoirea și demandarea Patriarchului loru din Alecsandri'a. Parintii Sinodului IV ecumenicu au incuviintiatu aceasta lucrare a Episcopiloru din Egiptu cu aceea, ca ei au sa remâna la Constantinopole pona la alegerea și hirotonirea viitoriulu loru Patriarchu și sa apromita, ca nu voru parasi Constantinopole; și atunci s'au facutu Proteriu Patriarchu alu Alessandriei.

Vedi Can. 20, 34 Apostol.

Sinodulu V. ecumenicu.

Sinodulu V ecumenicu au fostu in anulu 553 in timpulu Imperatului Iustinianu la Constantinopole, la care au fostu 165 Archierei adunati. Acestu Sinodu au condemnatu invetiaturile si scrierile ieretice ale lui Diodoru din Tarsupole, ale lui Teodoru din Mopsuesci, si ale lui Origenu despre predestinatiune. La Sinodulu acest'a nu s'au adusu nici unu canonu, ci tote lucrările lui s'au in-scrisu in protocolu cu un'a hotarire sinodale, prin care au condemnatu susatinsele scrieri si invetiaturi anticristiane. Este inca de insemnatu, ca Vigiliu Pap'a Romei s'au intamplat la Constantinopole pe timpulu celebrării acestui Sinodu, si ca n'au luat parte nici in persóna-i, nici prin locutiitorii sei, totusi lucrarea Sinodului o au primitu, ceea ce prin subscrierea protocolului sinodalu o au doveditu.

Canónele Sinodului VI. ecumenicu cu nume- rulu 102 (°).

Can. 1. Rânduiala prea buna este celui ce incepe vre-unu cuvântu séu lucru, cá sa inceapa dela Dumnedieu, sí sa incheie cu Dumnedieu, precum díce Teologulu. Dreptaceea de óre-ce pietatea de noi se predica, sí Biseric'a, in carea Christosu au pusu fundamentulu acest'a, sporesce sí cresce neincetatu cá cedrii Livanului, sí acum facându noi inceputu sântiteloru cuvinte, hotarîmu cu dumnedieescu daru, cumca credinti'a aceea este de a fi neinnoita sí nestramatata, carea au tînut'o atátu Apostolii, cei ce au fostu vadietori sí servitori ai Domnului, cátu sí cei 318 sánti Parinti adunati in Nice'a in dílele Imperatului Constantinu in contr'a lui Ariu celui reucinstitoriu, sí in contr'a paganescei lui religii, séu mai potrivit a díce, a eterodocsiei, ce au invetiatu elu; carii Parinti cu jude-

(°) Sinodulu acest'a ecumenicu alu VI s'au celebratu la Constantinople in vestitulu palatu imperatescu, carele se díce „Trulla“, in dílele Imperatului Constantinu Pogonatu — barbos — la a. 681, in contr'a celoru ce dícea o lucrare sí o voie in Christosu; sí s'au continuatu sub Imperatulu Iustinianu II. la anulu 691, fiindu de fatia 227 Archierei dupa Balsamonu sí Zonor'a, ear dupa altii 240, in fruntea loru erá Pavelu alu Constantinopolei, sí unii Episcopi din Ravena, carii tíenea loculul celui alu Romei. Acestu Sinodu s'au celebratu spre esamina-rea sí prejedecarea iereticiloru, carii afirma o lucrare sí o voie in Christosu, sí s'au osânditu acestia toti protocolarminte; dupa aceea in continuarea acestui Sinodu s'au ocupatu Sinodulu cu asiediare de canóne, ce privescu spre îndreptarea sí bun'a ordine a bisericei in line'a administrativa, sí au stabilitu 102 canóne.

cata unanima a credintiei au descoperitu Nóue sí au intaritu pe o fiintia in cele trei fetie dumnedieesci, nelasându locu a se ascunde aceast'a sub obroculu necunoscintiei, ci aratatu invetiandu pe cei credinciosi cu un'a sí aceeasi inchinaciune a se inchiná Tatalui sí Fiiului, sí sântului Duchu, sí parerea treptele neegale ale Dumnedieirei stricându-le sí smulgându-le, sí jucariile copilaresci cá sí facute din naşipu de catra ieretici in contra dreptei credintie oborându-le sí resturnându-le; asijderea intarimu inca si credinti'a cea propoveduita in d'ilele marelui Teodosiu fostului nostru Imperatu, de catra cei 150 sânti Parinti adunati in insasi imparateasc'a, sí vocele loru teologice le imbratisiamu, pe spurcatuln Macedoniu impreuna cu cei dintâiu vrajmasi ai adeverului isgonindu-lu, care obrasnicesce au cutediatu a afirmá pe stapânulu cá pe unu robu, sí a rumpe talharesce pe unimea, voidu, cá sa nu fia deplinitu misteriu sperantiei nóstre; cu spurcatulu acest'a, care au turbatu in contr'a adeverului, sí pe Apolinariu invetiatoriulu reutâti impreuna osândindu-lu, carele au bârfitu pagânesce, ca Domnulu au luat trupu fora pricepere, sí intielegere, pre lînga care sí aceea au socotitu, ca imperfecta va fi nóue mantuirea; dara inca sí invetiaturile cele asiediate de purtatorii de Dumnedieu Parintii cei adunati in Cetatea Efeseniloru mai intâiu in dilele lui Teodosiu, fiulu lui Arcadiu fostului nostru Imperatu cá pe o intarire nerupta a ortodocsiei le pecelluimu unu Christosu pe fiulu lui Dumnedieu sí intrupatu predicândulu, sí pe preacurat'a sí pururea feciór'a, carea fora sa-

mântia l'au nascutu pe Elu, chiaru sî cu adeveratu de Dumnedieu judecandu-o, sî impartirea cea inepta a lui Nestoriu cá pe o mutata de sörte dumnedieeasca persecutându-o, carele omu deosebitu sî Dumnedieu deosebitu pe unulu Christosu 'lu caracterisá, sî pagánátatea evreeasca o innoiá; inca sî credinti'a cea descrisa a acelu 530 de Parinti de Dumnedieu alesi in mitropoli'a Halchidoneniloru in dilele lui Marcianu fostulu alu nostru Imperatu, ortodocesce o confirmamu, care pe unulu Christosu Fiiulu lui Dumnedieu din dóue firi impreuna compusu, sî intru aceste dóue firi maritu o au datu pona la marginile lumei cu mare sî inalta voce; sî pe Eutichiu celu cu minte desiarta sî inepta, carele tiené, ca misteriulu celu mare alu Iconomici numai prin ecsistimatiune se face perfectu, cá pe un'a spurcaciune sî lepadatura l'au lepadatu din sântitele ingradiri ale Bisericei, sî impreuna cu acest'a sî pe Dioscoru sî pe Nestoriu, acel'a alu despartirei, ear acest'a alu amestecârei fiindu aparatoriu sî propunatoriu, carii din diametrulu impietátii au caditu in prepasti'a perirei sî a pagánatalii. Dar sî vocele evlavióse sî dela santulu Duchu inspirate ale celoru 165 Parinti adunati in aceasta imparateasca cetate in timpulu lui Iustinianu fericitulu intru aducere aminte fostulu nostru Imperatu, le recunóscemu, sî pe posterii nostrii i invetiamu, carii pe Teodoru alu Mopsuescei, invetiatoriulu lui Nestoriu, pe Origenu, pe Didimu sî pe Evagriu, cei ce au replasmuitu hasne elinesci, sî periode sî schimbari ale óre-caror'a trupuri sî suflete, ne-au inchipuitu cu nalucirile mintiei

sî cu visuri, sî hulindu despre reinvierea mortiloru; cele scrise de Teodoritu in contr'a dreptei credinție, sî acelu 12 Capete ale fericitului Cirilu, sî Epistol'a ceea ce se dîce a lui Iv'a, prin Sinodu le-au anatemitu, sî le-au lepadatu; sî credinția cea de sântulu Sinodu alu siaselea de curându adunatu intru aceasta imparateasca Cetate in dîlele fericitului intru aducere aminte Constantinu fostului nostru Imperatu, care hotarîri au primitu prin aceea mai mare intarire, căci evlaviosulu nostru Imperatu le-au indiestratu pe ele cu signatur'a sea spre viitorea inviolabila securitate pentru toti seclii. Sî earași marturisimu a padî neatinsu sî nesticate acele invetiaturi, care ne indreapta a crede, ca in Christosu suntu două voi, sî două lucrari; eara pe cei ce dreapt'a dogma a adevărului o au adulteratu, sî un'a voie, sî un'a lucrare intru unulu Domnulu Dumnedieulu nostru Iisusu Christosu au invetiatu pe popore sa creada, cu judecata pia osândindu-i, pe Teodoru, dîcemu, alu cetății Faranu, pe Ciru alu Alecsandriei, pe Onufriu alu Romei, pe Sergiu, pe Pirru, pe Pavelu sî pe Petru, carii in această a de Dumnedieulu pazita Cetate au presediutu, pe Macariu fostulu Episcopu alu Bisericeii Antiochieniloru, pe Stefanu invetiachelulu lui, sî pe Polichroniu celu nebu; in acestu chipu neatinsu sî nevatamatu fiindu obscesculu trupu alu lui Christosu Dumnedieulu nostru, pre scurtu dîcemu: ca legiuimu, că invetiaturile tuturoru barbatiloru celoru ce au fostu in Biserica lui Dumnedieulu infrumsetiarea, sî luminarea, sa tienemu cuventulu vietii, cu care ei au invetiatu a padî credinția

adeverata, și pona la finitul seclului a remanea statornicu in trâns'a, precum și scrierile, și decretelē loru predate de Dumnedieu le vomu observá, lepadându și anatematisindu și noi pe toti, pe carii iau lepadatu si iau anatemisatu si ei, cá pe unii dusimani ai adeverului, si cá pe unii, carii indesiertu s'au sculatu in contr'a lui Dumnedieu, si nedreptate au cugetatu din mandrie. Eara deaca cine-va nu va tiené decretelē predise ale pietátii, și nu le va imbratisiá, și nu va cugetá, și nu va predicá asiá, ci in contr'a loru se va ridicá, sa fia anatem'a, și amesuratu decretului amintitiloru Parinti sa se scóta și sa cadia din catalogulu cristianiloru cá unu strainu, pentru ca noi amu legiuitu, ca celoru susu-asediate nu putemn nimic'a nici sa le adaugemu, nici sa scótemu ce-va din trânsele.

La acestu Canonu n'au facutu nici Balsamonu, nici Zonar'a vre-unu comentariu, caci au aflu de prisosu, de óre-ce totu canonulu cuprinde in sine un'a recapitulatiune a hotaririloru, care le-au adusu Sinódele de pâna acum; noi numái atât'a observâmu, ca Parintii adunati la acestu Sinodu ecumenicu tare au fostu in- grigiati pentru pacea sufleteasca a clerului și poporului credinciosu, caci iereticii osanditi in Sinódele de mai inainte, și partisanii loru desvoltau indresneal'a cea mai mare spre a vână pe ortodocsi; ce este mai multu, ei se straduiá de a-si castigá partisanii inca și in curtea imperateasca, și la cei mai mari dignitari ai Statului. Aceste și acestoru asemenea impregiurâri, au silitu pe Archiereii cei cu fric'a lui Dumnedieu adunati la acestu Sinodu, cá din nou sa pertractedie ieresurile de mai inainte osândite, și apoi sa publice clerului și poporului credinciosu convictiunea sea despre acele; Sinodulu acest'a multu au folositu crestinismului, caci cutediani'a iereticiloru, de a napastui pe ortodocsi, multu au slabit'o, și influinti'a loru fatia cu curtea imparateasca n'au avutu nici o putere; și asiá sporea in Biserica lui Christosu Iinisea, și dragostea.

Can. 2. De unu lucru celu mai frumosu si mai onestu au placutu Sinodului acestui si aceea, cá de acum inainte spre medel'a sufleteloru, si spre vindecarea perturbariloru sa remána intarite si stabilite canónele sántiloru si fericitiloru Parinti, care mai nainte de noi s'au primitu, si intaritu, dar inca si predate nóua in numele sántiloru si maritiloru Apostoli 85 la numeru; fiindca insa in aceste Canóne se demanda, cá sa primimu noi asiediamántele cele prin Climentu, intre care dejá din vechime s'au vârátu de catra cei de straina credintia unele neadeverate lucruri, si frumseti'a cea de buna cuviintia a dumnedieesciloru dogme o au intunecatu, amu facutu lepadarea acestoru asiediamante spre edificarea si siguranti'a turmei crestine, nici de cum judecându noi, ca aru fi primite nascerile iereticescei minciunocuvántari, si ca aru fi de a se aleturá cu adeverat'a si genuin'a invetiaturá a Apostoliloru. Pecelluimu insa si tóte celelalte canóne asiadiate de sánti si fericitii Parintii nostrii, adeca, ale acelu 318. sánti Parinti adunati in Nice'a, si a celoru in Anghir'a, dar inca si acelu in Neocesari'a; asiderea si ale celoru in Gangr'a; prelanga acestea insa si acelu in Antiochi'a Siriei; dar insa si acelu din Laudicea Frigiei; inca si ale celoru 150, ce s'au adunatu in acés'ta de Dumnedieu pazita imparatés'ca cetate, si ale celoru 200, cei ce mai intaiu s'au adunatu in Mitropoli'a Efeseniloru, si ale celoru 630 sánti si fericiti Parinti adunati in Calcedonu, asiderea si ale celoru in Sardice'a, inca si ale celoru in Cartagen'a; dar insa inca si ale celoru acum a

dou'ă ora întră acést'a de Dumnedieu pazita sî imparatésca cetate adunati in dilele lui Nectariu intaiului siedietoriu alu acestei imparatesci Cetati, si a lui Teofilu celui ce au fostu Árchieppu alu Alecsandriei; dara sî ale lui Dionisiu fostului Archieppu alu marei cetáti Alecsandriei, sî ale lui Petru fostului mucenicu sî Archieppu alu Alecsandriei, sî ale lui Grigoriu de minuni facatoriu sî fostului Episcopu alu Neocesariei, ale lui Atanasiu Archieppu alu Alecsandriei, ale lui Vasiliu Archieppulu Cesariei Capadociei, ale lui Grigoriu din Nis'a, ale lui Grigoriu Teologulu, ale lui Amfilochiu Episcopulu Iconiei, ale lui Timoteiu Archieppulu marei Cetati Alecsandriei celui mai denainte, ale lui Teofilu Archieppulu Alecsandriei, ale lui Cirilu Archieppulu Alecsandriei, sî ale lui Genadiu fostului Patriarchu alu Constantinopolei; dar inca sî Canonulu celu asediatu de Ciprianu fostulu Archieppu alu tierii Afroriloru sî martirulu, sî de sinodulu seu, carele numai in locurile mainainte disiloru Archierei au stapánitu dupa obiceiulu celu traditionalu; sî nimerui sa nu i fia iertatu a preface canónele cele mai nainte aratate, séu ale stricá, séu altele a face de canónele, care ni stau inainte, a primi de órecarii, sî intitulate cu înscriptiuni minciunóse de catra cei ce au apucatu sa negutiatoareasca cu adevverulu. Eara déca cineva se va prinde inoindu vreunu canonu din cele dise, seau apucându-se aru resturná, vinovatu va fi dupa canonulu celu de acestu feliu, a primi pedéps'a, precum acelasi canonu invatia, sî prin acelasi, intru ceea ce gresiesce, a se vindecá.

Precum in Canonulu precedentu s'au espusu cu amaruntulu

toti iereticii dimpreuna cu invetiaturile cele resvretitoare, și acele s'au anatemitu, asiá in acestu Canonu se enumera toti aceia sânti Parinti, ale căror'a invetiaturi și scrieri s'au gasitu de bune, și potrivite cu Sânt'a Scriptura și cu traditiunile cele din inceputu, și acele se prescriu aci cá nisce indreptări pentru Ierarchi'a bisericeasca, și pentru totu clerulu și poporulu credinciosu. Mai departe vine de observatu, ca de-si in acestu canonu nu se aminteste de sânt'a Scriptura, fiindca in sa se dîce in acestu Canonu, ca Canónele apostolesci cu numerulu 85 se primescu, și in Canonulu 85-lea apostolescu sânt'a Scriptura este prescisa, cá aceea totu clerulu și poporulu sa o cetesca, și sa se tiena de ea; pentru aceea se intielege mijlocitu in acestu Canonu și sânt'a Scriptura. Apoi Parintii acestui Sinodu ecumenicu n'au primitu din 85 Canonu apostolescu institutiunile lui Climentu Papei dela Rom'a, căci nu le-au aflatu de bune și canonice.

Vedi Can. 75 apost. — IV. 1. — VII. 1.

Can. 3. Fiindca evlaviosulu, și iubitoriulu de Christosu Imperatulu nostru au cuvântatu catra sântulu acestu sinodu ecumenicu, cá ceice se numera in cleru și administra, al-tora cele dumnedieesci, sa fia curati și servitori neprihaniti, și vrednici de sacrificiulu marelui Dumnedieu, carele este și Archiereu și sacrificiu, și a curati cele puse asupr'a loru pentru nelegiuitele nunti. Pe lănga acést'a in sa cei ai présăntei Biserici a Romaniloru propunându, cá sa se padiasca strănsu canonulu scumpatatii, eara cei supusi scaunului acestei de Dumnedieu pazitei imparatescei cetati voindu a pazi canonulu umanitatii și alu misericordiei, Sinodulu intrun'a parintesce au luatú amandoué, cá nici blândeti'a sa nu fia stricta, nici misericordi'a sa nu fia neajunsa, mai alesu atunci, cându cineva au cadiatu din neștiintia in urm'a persvasiuniloru mai multoru barbati, și asiá noi toti la olalta judecamu pe aceia, carii au fostu

Incurecati in dóue nunti, si pana la cincispredece a trecutei luni Ianuariu, alu trecutului alu patrulea Indictionu a anului siase mii un'a suta nóuadieci si nóua au servitu pecatului, si nu s'au curatitu de acést'a, sa se supuna segregatiunei canonice; ear cei ce au caditu in acestu peccatu alu bigamiei, dar mai nainte de acest'a a nóstra hotarâre au recunoscutu ceea ce este de folosu, si de celu reu s'au abatutu, si departe gonindu dela sine vietuirea adultera, si-au cautatu din nou invetianduse continentiei, si parasinduse de foradelegile loru, fia ca au fostu presbiteri, fia cá diaconu, pe acestia au judecatu Sinodulu sa se contenésca de ori ce administratiune secerdotale, si sa fia pedepsiti pre unu timpu, dar sa se impartasiasca de onorulu siederii si alu starii, si cu acést'a sa se indestuledie, si sa se plânga Domnului, cá sa li se ierte nelegiuirile loru cele din nesciintia, caci a binecuvântá pe altulu, cela ce este datoriu asi griji ranele sale, este lucru nepotrivitu. Ear a cei ce s'au cununatu cu un'a muiere, si cea luata au fostu veduva, asisiderea inca cei ce dupa hirotonie cu o singura nelegiuita nunta s'au cununatu, adeca presbiteri, diaconi, ipodiaconi, acum putinu timpu sa se oprésca dela servitiulu sacerdotalu, si apoi sa se repuna earasi in treptele loru, dar sa nu se inaintedie in trépta mai inalta, de sine intielegânduse, ca insotirea nelegiuita are sa se desfacá; eara aceia, carii pona la 15-lea Ianuariu a Indictului alu patrulea au remasu in gresielele susudise, pentru clerici hotarimu spre viitoriu, si inoimu canonulu, cá celu ce se va insoti cu dóue nunti dupa ho-

tediu, séu concubina va tiené, sa nu póte fi Episcopu, séu Presbiteru séu Diaconu, séu ori ce din catalogulu ieraticu; asiderea sí celu ce va luá veduva, séu lepadata, séu suspecta, séu servitóre, séu acritie sa nu se póta face Episcopu, séu Presbiteru, séu diaconu, séu ori ce din catalogulu ieraticu.

Din acestu canonu ne invetiamu, ca in timpii acestui Sinodu preotii bigami remanu in functiunile loru preotiesci spre vatamarea canonului, care lipsesce pe preotulu bigamu dela functiuni, sí spre vatamarea simtiului evlaviosu alu poporului, carele nu vede bucurosu abaterea dela acum amintitulu canonu; abusu-lui acestui mare sí batatoriu la ochiu, insusi Imperatulu au datu espresiune in Sinodu, provocându pe Parintii Sinodului, de a pune stavile unui asemenea abusu mare sí nesuferibilu; de aceea Sinodulu pertractându propunerea Imperatului, precum sí parerea atingatóre de acestu obiectu a Eppiloru apuseni, sí resariteni, au decisu: ca bigamii, fia preoti, fia diaconi, fia din ori ce trépta a celoru din catalogulu ieraticu, nu potu sa fia nici Eppi, nici preoti, nici diaconi; asiderea sí celu ce va luá veduva, ori lepadata, ori meretrice, ori servitóre, ori acritie din teatru, nu se póte face Eppu, nici presbiteru nici diaconu, nici alta fatia bisericesca.

Vedi Can. 17, 18, 19, apostol.—VI. 26.—Vasil. 12, 27.

Can. 4. Déca vre-unu Eppu, ori Presbiteru, ori Diaconu, ori ipodiaconu, ori cetitoriu, ori cántaretiu, ori portariu aru précurvi cu femeie dedicata lui Dumnedieu, sa se depuna cá unulu, carele au adusu miresei lui Christosu vitlu; sí déca au fostu mirénu, sa se segregedie.

Aci se osândesce spre depunere ori ce fatia barbatésca bisericesca, care demoralisédia pe calugeritia, sí mirénulu se segregadia, caci calugeriti'a se considera cá mirésea lui Christosu. In deobsce se opresce cu depunere ori ce conversatiune suspecta sí neonesta a fetieloru barbatesci bisericesci cu muieri straine, ear mireniloru cu segregare.

Vedi can. 35 apostol.—I. 9.—IV. 16.—VI. 21, 40, 44, 45.
—Anghir. 19.—Neocesar. 9.—Vasilii 3, 6, 17, 18, 19.

Can. 5. Nimenea dintre cei ce se numera in catalogul sacerdotalu, afora de acele, care in canonu se amintescu straine de suspiciune, sa nu tiena muiere, séu servitóre, ci sa se padiasca de ori-ce reprehensiune. Eara deaca care-va va calcá cele hotârîte de noi, sa se depuna. Aceast'a sa o observe si cei scopiti, cá sa fia inculpabili; eara cei ce voru calcá hotarirea aceast'a, de voru fi clerici, sa se depuna, eara de voru fi mireni, sa se segregadie.

Canonulu acest'a sta in strânsa legatura cu canonulu 3-lea alu Sinodului 3 ecumenicu, prin care se opresce clericiloru a tiena in casele loru femei suspecte pentru onestatea preotiasca, si li se iarta a tiena la sine pe maica, sora, matusie. Intielesulu asiá dara si alu Canonului presentu merge intr'acolo, cá nime dintre clerici sa nu tiena la sine alte femei de cátu care moralitatea clericului nu o aducu in prepusu.

Vedi I. 3.—VII. 18, 22.—Anghir'a 19.—Cartagen. 45.—Vasilii 89.

Can. 6. Fiindca s'au dişu in canónele apostolesci, ca aducându-se in cleru din cei neinsurati, numai singuri cetitorii si cantâretii potu sa se însóre; si noi aceast'a observându-o, demandâmu, cá de acum inainte nici decum Ipodiaconu, seau Diaconu, seau Presbiteru sa nu aiba voie a contrage casatoria, dupa ce s'au hirotonitu, eara de va indresni a face aceast'a, sa se depuna; eara de va voi vre-unulu, dintre cei ce vinu catra preotie, sa se casatoreasca prin nunta legale, aceast'a sa o faca mainainte de hirotoni'a Ipodiaconului, séu a diaconului, seau a presbiterului.

Fiindca canonulu 26 apostolescu randuiesce, ca numai cetitorii și cantaretii se potu casatori, și ca casatori'a lor nu impedece pe ei, că să se sântiasca de Diaconi și preoti, pentru aceea și Sinodulu VI ecumenicu se enuntia potrivitu canonului apostolescu; pentru aceea și prin ordinaciuni civili din Dreptulu romanu—I. titlu din Nearale—s'au legiuitu, că celu ce va hirotoni pre celu neinsoratu, trebuie să'lu intrebe, de pôte sa vietuiasca in caratienie, si feciorie, si că să se scótia din Eppie acelu Eppu, carele va da voie unui ipodiaconu, seau diaconu sa se insoare, dupa ce s'au hirotonitu.

Vedi Can, 26 apostol.—IV. 14, 15.—Cartag. 19. 33.

Can. 7. Fiindca ne-amu insciintiatu, ca la unele din Biserici se afla diaconi avendu oficiu bisericescu, și de aicea unii dintre densii arogantia și licentia intrebuintându, siedu mai susu decâtu presbiterii, demandamu, că diaconulu de-si in oficiu, seau in ori-ce feliu de dregatorie sa nu siadia mai susu decâtu presbiterulu, afora numai deaca purtându fati'a insusi Patriarchului seu, seau a Mitropolitului, va merge intr' alta cetate pentru vre-o cauza de capetenie, caci atunci că unulu, ce plinesce loculu acelu'i'a, se va onorá; eara de va cutediá cine-va sa faca un'a cá aceast'a, intrebuintându sumeti'a tiraneasca, unulu cá acel'a din treapt'a sea propria depunându-se, celu mai pre urma decâtu toti sa fia din ceat'a, in care se numera in biseric'a sea; fiindca Domnulu nostru demanda, că sa nu ne bucurâmu de siederile mai susu, dupa invetiatur'a, ce se afla la sântulu Evangelistu Luc'a (capu 14, 7.) ca dela insusi Domnulu Dumnedieulu nostru, caci dîce catra cei chiamati o pilda cá aceast'a, cându te vei chiamá de catra cine-va la nunta, sa nu siedi la loculu celu mai de

susu, că nu cum-va altulu mai onoratoru decâtu tine fiindu chiebatu de elu, și viindu celu ce te-au chiebatu pe tine și pe acel'a, va dîce tie, da loculu acestui'a, și atunci vei începe cu rusîne sa tieni loculu celu mai de josu; și cându vei fi chiebatu, siedi la loculu celu mai de josu, că candu va veni celu ce te-au chiebatu, sa dîca tie: „Prietine suete mai susu“; atunci va fi tie onoru inaintea celoru ce voru siede împreuna cu tine, ca totu, celu ce se inaltia pe sine, se va umili, și celu ce se umileadia pe sine, se va inaltia.“ Aceast'a insa se va observá și la cele-lalte cete sântite, fiindca scimu, ca dignitátile spiritali suntu mai pre susu de dignitátile civili și lumesci.

Acestu canonu legiuesce, ca unii diaconi, avandu lînga Patriarchatu, seau Mitropolie oficii bisericesci, precum suntu oficiulu Economului, sechelariului, Hartofilacsului, Archivariului, si altele, se fudulescu, si cându vinu in atingere cu presbiteri, siedu inaintea presbiteriloru; aceasta purtare a acestoru feliu de diaconi o osandesce canonulu si demanda, ca acesti diaconi sà se lase de fudulie, si sà nu siada inaintea preotiloru, si numai atunci li se iarta intaietatea siederii, cându ei se trimitu de catra Patriarchu séu Mitropolitu spre sevarsirea vre-unui lucru, caci atunci indeplinesce elu o lucrare in numele Archiereului seu, si trebuie sa se onoredie, altcum are sà se considere cá fudulu, și se lipsesce de oficiulu seu bisericescu, si va fi celu mai de pre urma intre diaconi, caci dice Mântuitoriulu: celu ce se inaltia, se va umili, si celu ce se umilesce, se va inaltia.

Vedi I. 18.—Laodic. 20.

Can. 8. Intru tóte voindu și noi, sa stapaneasca cele legiuite de sânti Parintii nostri, ne inoiinu si in Canonulu, celu ce dîce, că in fie-care anu sa se faca Sinóde de Episcopi, carii se afla in fie-care Eparchie, unde

Episcopulu Mitropoliei va aflá de bine. Insa fiindca atátu navalirile barbariloru, cátu si pentru alte cause, ce se intampla, nu este cu putintia, cá Archiereii Bisericeiloru sa faca de dóue ori in unu anu Sinódele, amu socotitu, cá in totu chipulu odata pe anu sa se faca Sinodu in fie-care Eparchie de Episcopi pentru intrebarile bisericesci, precum este cu putintia, ca acele se ivescu, dela serbatórea sânteloru Pasci pona la incheierea lunei lui Octobre a fiesce cáruia anu in loculu, unde va judecá Eppulu Mitropoliei, precum mai susu s'au dîsu; eara Eppii, cei ce nu se voru aduná, si au remasu acasa, si mai alesu suntu sanatosi, si liberi de ori-ce nevoie, sa se certe fratiesce.

Din canonulu acest'a putemu vedé, ca Parintii Sinodului alu VI ecumenicu cátu de multu s'au straduitu a sustiené intre sine principiulu Sinodalitatii, ce Christosu însusi a stabilitu prin cuvintele sale, dicându: unde suntu doi seau trei adunati in numele meu, acolo voiu fi si eu; au patrunsu acesti parinti si cuprinsulu canonului 34 apostolescu, prin care se legiuiesce tienerea sinódeloru anuali a Eppiloru din fiecare Mitropolie; de aceea cu intielep-ciune practica randuescu aei, ca sinódele eppesci de pe la Mitropolii in totu anulu celu putinu odata sa se celebredie in timpulu, ce este intre Pasci pona la finitulu lunei lui Octobre, si in loculu, unde va voi Mitropolitulu. Eara Epii absentii fora nici o cauza binecuvântata sa se infrunte fratiesce.

Vedi Can. 34. apostol.—I. 5.—IV. 19—VII 6.—Antioch. 8. Cartag. 26, 81, 84, 85, 104.

Can. 9. Nici unui clericu sa nu fia iertatu a avea prevalie de carcima, caci déca clericului nu i este iertatu a intrá in carcima, cu cátu mai vârtosu nu li este loru iertatu sa slugarésca altor'a in carcima; eara de aru face ceva de acestu felu, ori sa incetedie, ori sa se segregadie.

Canonulu presentu nu iarta clericului sa aiba bolta de carcima, sî argumenté dia asiá, ca déca preotiloru nu se iarta intrarea sî petrecerea in carcima, atunci nu li se póte iarta nici a slugari celoru ce vinu in carcima, sî acolo petrecu. Lucrulu acest'a precátu este de dehonestatoriu pentru preoti, totusi sî in timpii vechi s'au gasitu preoti, carii tiené carcima sî slujea acolo óspetiloru; de aceea canonulu opresce acést'a cu segregatiunea preotului, care s'aru aflá vinovatu in linea acést'a.

Vedi Can. 42, 53, 54 apostol.—VII. 22.—Laudic. 24. Cartag. 18, 57, 69.

Can. 10. Episcopulu, séu Presbiterulu, séu Diaconulu luáandu camata, séu cele ce se dicu sutimi, —procente— ori sa incetedie, ori sà se segregedie.

A speculá cu bani, sî a luá percente, nu se iarta nici Eppului, nici preotiloru, nici diaconiloru, sî canonulu prescrie, ca ori sa se segregedie vinovatulu Eppu, ori presbiteru, ori sî diaconu, ori de totu sa incete a speculá cu bani.

Vedi Can. 44. apost.—I. 17.—Laud. 4.—Cartag. 5.—Vasil. 14.

Can. 11. Nici unulu din cei ce se numera in catalogulu sacerdotalu, nici mireanu, sa nu manánce azimile cele dela evrei, nici sa se imprieteneasca cu ei, nici sa-i chime la boale, sî doctorii sa nu primeasca dela dánsii, nici in hái sa nu se scalde cu ei. Eara de aru face cine-va un'a cá aceast'a, de va fi clericu, sa se depuna, ear de va fi mireanu, sa se segregedie.

Can. 12. Si aceast'a inca au venitu la cunoscinti'a nóstra, ca atátu in Afric'a cátu sî in Livi'a sî in alte locuri, Episcopii de acolo impreuna locuescu cu muierele loru, sî dupa hirotoni'a, ceea ce au venitu peste ei, nu se leapada de ele, sî prin aceast'a causédia poporului ofendiculu sî scandalu. Deci nazual'a nóstra mai cu seama

fiindu indreptata intr'acolo, cá sa facemu tóte spre folosulu turmeloru celoru de sub mân'a nóstra, ni s'au parutu Nóue, ca unu ce asemenea sa nu se mai faca spre venitoriu, eara aceast'a o dícemu nu spre stricare seau surparea celoru legiuite de Apostoli, ci spre binele popóreloru, sî avându grija pentru progresulu loru in cele mai bune, sî cá statului preotiescu sa nu i se faca vre-o imputare, căci dice Apostolulu: „Tóte sa le faceli spre marirea lui Dumnedieu, fora ofendiculu sa fiti sî iudeiloru, sî eliniloru, sî Bisericei lui Dumnedieu, precum sî eu placu tuturoru intru tóte, necautându folosulu meu, ci celu alu celoru multi, cá sa se mântuiasca; urmatori ai mei face-ti-ve, precum sî eu alu lui Christosu; eara de se va vadí cine-va facându un'a cá aceast'a, sa se segregedie.

Canonulu presentu nu iarta Presbiterului, carele cá insuratu s'au alesu de Episcopu, cá dupa hirotoni'a sea de Episcopu, sa remâna impreuna locuindu cu preoteas'a sea. Sî fiindca pre timpulu acestui Sinodu ecumenicu erau unii Archierei in Afric'a, Livi'a sî in apropiere cu aceste tînuturi, cari traiá cu sotiele loru: pentru aceea Sinodulu ecumenicu impróba loru aceast'a, sî in deobsce sub pedeaps'a lipsirei opresce aceast'a, nu spre a vatamá institutiunile apostolesci, ci spre binele popóreloru crestine sî spre ocolirea ori-cârui ofendiculu din partea unoru asemenea Eppi. Ací mai vine de a observá sî motivele ale acestui Canonu, sî adeca: 1, ca Archiereiloru cá dignitariloru mai inalti in biserica, se cuvine a desvoltá o vietuire mai seriósá sî mai perfecta, sî câtu se póte mai straina de slabiciunile celoru-lalti preoti, sî a se deprinde cu studii spre perfectiunarea sea, sî spre purtare mai inlesniciósá a problemelor sale archieresci, care, ori-cum se voru considerá, suntu grele; 2, ca Archiereii, cei ce avea femei sî copii, daruía tóta averea loru dupa mórte, familiei loru, sî inca in-strainá multe sî din fondulu instructu alu eparchiei; 3, ca grij'a

femeiloru și a copiiloru, și economi'a casnică i' oprea pe acesti Eppi a se îngriji după cuviința de turmă lor, fiindcă după Pavelu „celu însurat se îngrijesce de cele ale lumii, cum va plăcea femeii.“

Vedi Can. 5 apostol. — VI. 30, 48. — I. Corit. Cap. 10. ver. 31, 32, 33, și Capu 4. v. 16.

Can. 13. Fiindcă în Biserică'a Romaniloru amu aflatu, ca acolo că unu canonu se ține, ca cei ce voiescu a se face diaconi ori presbiteri, trebuie să se declare, ca nu se voru mai multu împreună cu femeile lor; pentru aceea noi vechiului canonu alu perfecțiunii apostolice, și alu ordinei, voim, că însoțirile sântitoru barbati sa aiba tarie și de acum înainte, nici deslegamu comunicatiunea cea către muierile lor, nici i' lipsimu pe ei de împreunarea unui'a către altulu la timpul cuvințiosu. Dreptu aceea de se va afla vre unulu vrednicu spre hirotoni'a de ipodiaconu, seu de diaconu, seu de presbiteru, acest'a nici decum sa nu se opreasca de înaintare la acestu felu de trepta, împreuna locuindu cu legiuit'a femeie, nici earasi la timpul hirotoniei sa nu se ceara dela elu profesiunea, ca se va departă de legiuit'a împreunare cu femeea sea, că nu de aceea, nunt'a cea de Dumnedieu legiuita și binecuvântata, prin presenti'a sea sa fimu siliti a o ocari, căci vocea Evangheliei striga: „Cele ce Dumnedieu au împreunatu, omulu sa nu despartă“ — Mat. 19, 5. — și Apostolulu învătia, ca cinstita este nunt'a, și patulu nespurcatu — Evrei 13, 4 — și legatutea cu femeie, nu caută deslegare — I Cor. 7. 27 căci șcim, ca precum cei adunați în Cartagenu îngrijinduse pentru viați'a cea onestă a servitoriloru, au disu, ca

ipodiaconii, cei ce pipaie sântitele misterii, și diaconii și Presbiterii în anumitele timpuri să se țină de sotiele lor, că să pastrăm și noi cele de Apostoli predăsite, și cele din vechime observate, știind, că timpul este la totu lucrulu, și mai alesu alu ajunării și alu rugaciunei, căci se cuvîne celoru ce servescu la altariulu divin, că în timpul întrebuintării celoru sante să fie înfrânați întru tôte, că să pōta dobândi, ceea ce ceru indeobsce dela Dumnedieu. Deci de va îndresni cineva cu vătămarea canóneloru apostolice pe órecarii din cei sântiti presbiteri, dicemu, seau diaconi, séu ipodiaconi să-i lipsésca de împreunarea și convietuirea cu legiuit'a sea muiere, să se segregedie; asiderea și déca vreunu presbiteru ori diaconu pe femeea sea o va dudui sub pretextu de evlavie, să se segregedie, eara perseverându, să se depune.

De-sî în Sinodulu I ecumenicu s'au decisu pentru casatori'a clerului parochialu, că să se sustina aceea pretutindenea, și numai bigamulu preotu ori diaconu nu potu funcționá, și asiá celibatulu s'au osanditu; fiindcă însă Eppii Romaniloru n'au executatu acésta hotarire sinodale, ci s'au ținutu de óre-care vechiu obicei, după care cându vrea să santiască pe cineva de ipodiaconu, de diaconu, seau de presbiteru, și erá însuratu, 'lu silea la dechiaratiune solene și în scrisu, că se lasă de totu de muierea sea, și va petrece că celibate; aceast'a întielegându Sinodulu VI ecumenicu, osândesce pe Eppii Romaniloru, și demanda, precum se vede din contestulu Canonului, că acestu abusu are să încetedié, și nu iartă nimerui, că să se lasé de muierea sea legiuita nici sub cuvântu de evlavie.

Can. 14. Canonulu sântiloru și de Dumnedieu purtătoriloru Parintiloru noștrii să se observe și în aceea, că

Presbiterulu mainainte de 30 de ani sa nu se hirotonésca, de sí aru fi cu totulu vrednicu, ci sa astepte, caci Dom-nulu nostru Iisusu Christosu in anulu alu treidiecelea s'au hotediatu, sí au inceputu a invetiá ; asisderea nici diaconulu mai nainte de 25 de ani, eara diaconis'a mainainte de 40 de ani sa nu se hirotonésca.

Canonuln acest'a intaresce canonulu 11-lea din Neocesari'a, care dispune, ca nime sa nu se hirotoneasca de presbiteru, care n'au ajunsu 30 de ani a vârstei sele; sí adaoge mai departe Sinodulu IV ecumenicu prin susu citatulu Canonu, ca pentru hiro-toni'a unui diaconu se cere etate de 25 de ani, ear pentru calu-geritia 40 de ani. Póte cine-va vedé in acestu canonu o stric-tetia prea mare, cându se ceru 30 de ani pentru celu ce se sântiesce de preotu; insa cându luâmu in consideratiune seriosu chie-marea unui preotu, atunci vomu aflá, ca etatea de 30 ani pentru unu preotu cá invetiatoriu, luminatoriu alu poporului in cele eterne sí timpurale nu este esagerata, ci tocm'a potrivita, intiele-gându-se de sine, deaca unulu cá acest'a va posede cualificatiune científica, va posede moravuri bune, sí va fi cunoscutu de vred-nicu de preotie.

Vedi I. 19. — IV. 15. — Neoces. 11. Cartag. 21.

Can. 15. Ipodiaconulu nu mai putinu de 20 de ani sa se hirotonésca; eara déca cineva din cei ce s'aru aflá in orice feliu de stare sacerdotale, s'aru hirotoni afora de anii cei rânduiti, sa se segregedie.

Precum canonulu precedentu prescrie etatea de 30 de ani pentru celu ce se inainteadia de preotu, sí 25 de ani pentru dia-conu, sí 40 de ani pentru diaconisa; asiá canonulu acesta hota-resce, ca celu ce se hirotonesce de ipodiaconu, trebuie sa fia de 20 de ani; Parintii Sinodului VI ecumenicu au cunoscutu necesitatea maturitâtiei spirituali sí intelectuali a fetieloru bisericesci, care in neprerupta atingere stau cu poporulu credinciosu, de aceea au prefiptu etatea aceast'a, cá sa se póta pregati cu cuviintia.

Vedi din Compendiula meu de Dreptulu canonicu §-fulu 179, ca adeca in timpii vechi se inaintau tineri, carii afora de cetirea cu gresiele nimic'a n'au invetiatu!

Can. 16. Fiindca in cartea fapteloru Apostoliloru se dice, ca Apostolii au constituitu siapte diaconi, ear Sinodulu din Neocesia lemuritu espune in canónele sale, ca numai siapte Diaconi dupa canonu trebuie sa fia intr'una cetate, de si aru fi cátu de mare; mai departe din cartea fapteloru Apostoliloru, ne incredintiamu, ca noi bine amu cuprinsu intielesulu celoru asiediate de Apostoli, amu aflatu, ca ei au cuvántatu nu de barbati, carii administreadia misteriele, ci de servitiulu de masa, caci cartea fapteloru loru asiá arata: „In dilele acelea inmultinduse Invetiaceii au facutu cartire elinii in contr'a evreiloru, caci veduvele loru se trecea cu vederea intru slujirea cea de tóte dilele; si chiamándu cei doispredece pe multimea invetiaceiloru, au disu: nu este cu placere nóua, cá lasándu cuvántulu lui Dumnedieu, sa servimu meseloru; socotiti dreptu aceea Fratiloru dintre voi siapte barbati de bunu renume, plini de Duchu sântu, si de intielepciune, pe carii sai randuimu la trépt'a aceast'a, eara noi intru rugaciune si intru servirea cuvántului vomu petrece; si au placutu cuvántulu acest'a inaintea a tóta multimea, si au alesu pe Stefanu, barbatu plinu de credintia si de Duchu sântu, si pe Filipu, si pe Prohoru, si pe Nicanoru, si pe Timonu si pe Parmena si pe Nicolau proselitulu antiochianu, pe carii iau pusu inaintea Apostoliloru.“ — Aceste talcuindule dascalulu bisericiei Ioannu gura de auru, asiá cuvinteadia. „Este lucrulu vrednicu de admiraciune, cum nu s'au

rumptu multimea pentru alegerea barbatilor? cum nu s'au socotitu lepadati, si osanditi Apostolii de catra ei? dar ore ce dregatorie avea acesti'a? si care hirotonie au primitu? este necese a o sci; ore cea a diaconilor? insa acestu lucru nu este in biserici; cea a Presbiteriloru este impartirea; cu tote ca inca nici unu Eppu nu era, ci Apostolii numai, dreptu aceea socotescu, ca nici numele diaconiloru, nici celu alu presbiteriloru nu era inca pe atunci cunoscutu"; deci despre aceste invetiamu si noi, ca acesti predisii siapte diaconi sa nu se iee pentru cei ce servescu misterieloru, dupa mai susu espusa invetiatura, ci sa se considere pentru unii ca aceia, caror'a li s'au concrediutu, si li s'au predatu impartirea celoru ce s'au adunatu atunci, carii noua au fostu si in privinti'a acest'a modelulu umanitati, si alu studiulu pentru cei lipsiti.

Canonulu acest'a perfectioneadia canonulu 15-lea alu Neocesariei, si lu reduce la intiesulu celu adeveratu espusatiunea aceea din faptele Apostoliloru capu 6 versu 1. in privinti'a constituirei celoru siapte diaconi, caci Parintii Sinodulu din Neocesaria erau de aceea parere, ca acei siapte Diaconi au avutu aceeaasi chiamare, ce o au diaconii de acum, eara Parintii Sinodulu VI. ecumenicu au strabatutu mai bine in acesta imprejurare din faptele Apostoliloru, radinanduse pe cuvintele santulu Ioanu Chrisostomu, carele se esprime intr'acolo, ca acei siapte diaconi au fostu constituiti pentru servirea meseloru la seraci, si impartirea colecteloru intre cei lipsiti, ear diaconii de acum suntu constituiti spre servire la servitiurile cele dumnedieesci.

Can. 17. Fiindca clericii unoru Biserici, lasandu bisericele loru, pentru care s'au hirotonitu, catra alti Eppi au alergatu, si s'au asediatu fora scirea Eppiloru loru in straine Biserici, si prin aceast'a s'au aratatu ei nesub-

ordinati, poruncimu, ca dela lun'a lui Ianuariu a trecutu-
lui Indictionu alu 4-lea nici unulu din toti clericii, ori in
ce treapta aru fi, sa nu aiba voie a se randui in alta bise-
rica fora concediu in scrisu alu Eppului seu, pentru ca
cel'a ce de acum inainte nu se va tiené de aceast'a, si
aducându rusine asupr'a celui ce l'au hirotonitu pe elu,
sa se depuna si elu, si celu ce l'au primitu fora cuvântu.

Pentru sustinerea ordinei bune in eparchii si parochii, nu
se iarta preotului sa paraseasca parochi'a sea fora scirea si con-
sensulu Eppului seu eparchialu, si a trece la alta parochie; si cá
canonulu acest'a sa aiba efectulu doritu, Sinodulu demanda, ca
asiá ce-va sa nu se intâmplespre venitoriu, si cá neascultatoriulu
preotu sa se depuna dimpreuna cu Eppulu, carele pe preotulu
strainu l'aru primi in eparchi'a sea fora concediulu Episcopului
respectivu.

Vedi Can. 12, 15, 33, apostol- — I. 15, 16. — IV. 5, 10,
11, 13, 20, 23. — VII. 15. — Antioch. 3, 7, 8, 11. — Laud.
41, 42. — Sardic. 7, 8, 15, 16, 19. — Cartag. 31, 63, 97, 108, 116.

Can. 18. Clericiloru celoru ce din ans'a persecuti-
nei barbare, seau din caus'a ori-cârei intamplâri au emi-
gratu, dupa ce au incelatu persecutiunea seau alta intam-
plare, pentru care au emigratu, le demandâmu, cá earasi
sa se reintórca la bisericeloru, nici sa le paraseasca
mai indelungatu timpu fora causa; eara deaca vre-unulu
nu va face dupa canonulu acest'a, sa se segregedie, pona
se va întórce la biseric'a sea; insasi acést'a sa se faca si
Eppului celui ce'lu tiene pe elu.

Si canonulu acest'a, cá si celu precedentu, este statuitu pen-
tru sustinerea ordinei bune intre preoti si Eppi; si fiindca se
intamplau casuri de persecutiuni barbare, si altele de feliurile
acestea, care tragea dupa sine parasirea parochiei si emigrare in

locuri sigure; pentru unii că acești'a preoti, hotăresce Sinodulu, că astfelu de preoti, după ce nevoi'a au încetatu, sa se întorca la parochiile lor, și de n'aru face această'a în scurtu timpu, sa se segregadie și ei și Eppulu, care iau ținutu la sine.

Vedi Can. 15 apost. — I. 15, 16. — IV. 5, 10, 20, 23. — VI. 17. — VII. 15. — Antioch. 3. — Sardic. 15, 16, 19. — Cartag. 63, 98.

Can. 19. Se cuvine celoru ce suntu Înaintestatori ai Bisericeilor, a învetiá în tóte dilele, și cu deosebire în Dumineci pe toti clericii și pe poporu cuvintele pietátiei și ale dreptei credinție, culegându din dumnedie-easc'a Scriptura întielesurile și judecatile adevărului, și sa nu calce hotărele cele acum puse, seau tradițiunea purtatoriloru de Dumnedieu Parinti, ci și deaca vre-o controversia scripturale s'aru întâmplá, aceea sa nu o talma-ceasca altcum, decâtu precum au asediatu luminătorii Bisericeii, și Învetiatorii prin cartile lor, că sa castige prin această'a mai mare lauda, decâtu prin compunerea cuvántariloru lor proprii, că nu cum-va nefiindu din destulu harnici spre aceea, sa gresiasca, pentru ca prin învetiaturile dísiloru Parinti învetiându-se popórele despre cele bune și folositóre, totodata și despre cele nefolositóre și vrednice de lepadatu, viati'a i'si voru îndreptá spre mai bine, și nu se voru vână de patim'a nesciintiei, ci luându aminte de învetiatura, pe sinesi se voru ascuti spre a nu patimí de reu, și de fric'a munciloru imminente, 'și voru procurá mântuirea sufletelor lor.

Canonulu acest'a demanda Eppiloru, că în tóte dilele, dar cu deosebire în Dumineci sa învetie pe toti clericii și pe poporulu credinciosu, că sa fie evlaviosi, și cu moralu; totu odata

inviadia Canonulu pe Eppi la sânt'a Scriptura, cá nu de airea, ei din sânt'a Scriptura, cá dintr'o fantâna nesecavera sa iee teme-
mele și dovedile pentru predicile lor, inca și atunci, cându au
trebuintia in scrisu a aপর dogmele credintiei, căci nu cum-va
lasându-se in vre-o controversia scripturale, și urmându numai
sciintiei lor individuali, și neluându in ajutoriu Bibli'a, sa gre-
siasca in contr'a unui adeveru mare și sântu, ceea ce nu s'aru
fi intamplat, cându aru fi urmatu dupa Bibli'a și invetiaturile
traditionali ale sântiloru Parinti.

Vedi Can. 58. — I. 2, 5, 16. — Laudic. 19. — Cartag. 79,
131, 132, 133.

Can. 20. Sa nu fia iertatu Eppului a invetiá in pu-
blicu in alta cetate, ce nu se tiene de elu; ear deaca se
va aflá cine-va facându aceast'a, sa incete deia episcopie,
șá lucredie in sa cele ale presbiterului.

Canonulu presentu nu iarta Eppului a merge in eparchie straina
și acolo a invetiá pe preoti și crestini, și opresce transgresiunea
Canonului cu depunerea Eppului, și i iarta a face numai oficiulu
presbiterului. Este in sa de insemnatu aci, ca deaca unu Eppu
calatorindu prin o eparchie vecina, acolo l'aru rugá óre-cari din
cleru seu poporu pentru vre-o deslucire in óre-care obiectu bise-
ricescu, și elu aru satisface unei asemenea rugári, la asemenea
casuri Eppulu caletoriu nu vatema susamintitulu Canonu, nici
celu 29 alu Sinodului IV ecumenicu, nici Canonulu 35 apost.

Vedi Can. 35 apostol. — II. 2. — III. 8. — IV. 29. —
Antioch. 13, 22. — Sardic. 3, 11.

Can. 21. De-si cei ce s'au facutu vinovati pentru
nise crime canonice, și din caus'a aceast'a s'au supusu
depunerei perfecte și perpetue, și s'au detrudatu in starea
mireniloru, deaca in sa de voie buna s'au intorsu de pe-
catu, și l'au stersu acel'a, pentru carele au cadítu din
Daru, și desavársitu s'au curatitu de acel'a, tunde-se in

chipulu clerului, eara de nu o voru alege această a de voi'a lor, sa pórte pletele cá sî laicii, cá unii, carii pe-trecerea cea lumeasca sî civile mai pe susu au pretiuitu decâtu cea cereasca.

Se póte intamplá, cá cine-va dintre preoti pentru nisce cri-me mari sa se depuna pentru totdéun'a din treapt'a sea, sî sa se detruda in stare de mireni, dar au aretatu caintia deplina, sî s'au lepadatu de acea crima, prescrie Canonulu, ca unulu cá acel'a preotu 'sî póte tunde perii capului pre form'a preotiloru, adeca sa aiba semnulu acelu numitu „Papalitr'a“ in crescetiu, care in tim-pii vechi erá semnu alu preotiloru. Papalitr'a, care sî „Garrar'a“ se numesce, este o rotunda tundere a parului din crescetulu ca-pului. In Biseric'a resariténa preotii nu mai pórtá Papalitra, ci obiceiulu acest'a se sustiene inca sî astadi in Biseric'a apuséna; de aceea unii afirma falsu, ca numai in Biseric'a apusului s'aru fi intrebuintiatu Papalitra, dar nu sî in cea a resaritului, căci istori'a ni adevereadia, sî insusi acestu canonu, ca Papalitra purtá preotii atátu la resaritu, câtu sî la apusu.

Vedi can. 25 apost. — I. 9. — VI. 4. — Neoces. 9. — Vasil. 3, 17, 32, 50, 70.

Can. 22. Cei ce pe bani se hirotonescu, ori Eppi, ori ce feliu de clerici, sî nu dupa esaminare séu dupa alegere a vietii, demandamu, a se depune, inca sî pe cei ce iau hirotonitu.

Canonulu acest'a demanda, cá nime sa nu se inaintedie de Eppi séu de presbiteri, sî diaconi pentru bani, sî cá sa se depuna sî acel'a, care pentru bani au sântitu pe cine-va, sî celu sântitu. De-sî prin Canonulu 29 apostolescu, precum sî Canonulu alu 2-lea alu Sinodului IV. ecumenicu opresce vendiarea celoru sante, totusi s'au aflatu unii dintre Eppi, carii pentru bani hirotonisá; de aceea Parintii acestui Sinodu ecumenicu au aflatu de lipsa a pune stavila unui asemenea abusu.

Vedi Can. 29 apostol. — IV. 2. — VII. 4, 5, 19. — Vasil. 91.

Can. 23. Nime dintre Eppi, ori Presbiteri, ori Diaconi impartasindu pe cineva cu preacurat'a Cuminecatura, sa nu céra dela acel'a, pe care 'lu cumineca, nici bani, nici asemenea ceva, cací darulu nu se póte vinde, nici pentru bani, ci sântieni'a Duchului o damu celoru vrednici fora tóta vicleni'a; eara de s'aru aratá cineva din cei numerati in cleru, ca cere dela acel'a, pe carele 'lu cumineca cu preacurat'a Cuminecatura ori ce feliu de plata, sà se depuna cá unu revnitoriu alu ratacinei si alu reutátii lui Simonu.

Omulu lacomu nu posede binecuvântarea lui Dumnedieu, carele cauta, cá in totu chipulu pre dreptu si pre nedreptu sa-si inmultiasca averea; cu atátu mai putínu posede Eppulu seau preotulu lacomu binecuvântarea lui Dumnedieu, carele cele sante le vinde celoru ce au trebuintia de mangaiere sufleteasca; de aceea opresce acestu canonu tuturoru servitoriloru bisericesci, a nu cutediá sa iee bani, seau altu lucru de pretiu pentru administrarea santei Cuminecaturi, si pe cei ce s'aru aflá facându un'a cá aceast'a, i lipsesce de treapt'a loru.

Vedi Can. 29 apostol. — IV. 2. — VI. 22. — VII. 4, 15, 19. — Vasil. 91.

Can. 24. Sa nu fia iertatu nimerui din cei ce se conumera in ordinea saterdotale, séu din monachi a merge la alergarea cu cai, séu a petrece la jocuri scenice, ci si de se va chiemá vre-unulu la nunta, unulu ca acel'a cându voru intrá jucareile intocmite spre deceptiune, sa se scóle, si indata sa se duca de acolo, asiá cerându doctrin'a Parintiloru nostrii, eara déca cineva s'aru prinde in aceast'a, séu sa incetedié, séu sa se depuna.

Canonulu acest'a opresce tuturoru fetieloru bisericesci a

merge la locurile acelea, unde se face spectaculu de cai, și la locuri scenice. Earta apoi a merge la nunta, inșă demanda a parasi nunt'a, cându se incepu glumele, precum poruncesce doctrin'a Parintiloru, adeca Canonulu 54 din Laodice'a, căci facându cine-va asiá ce-va ori sa incetedie, ori sa se depuna.

Vedi Can. 42, 43 apostol. — VI. 59, 62, 66. — VII. 22. — Laod. 3, 54. — Cartag. 17, 70.

Can. 25. Prelanga tóte celelalte reinoimu și Canonulu, celu ce invatia, ca parochiele tieranesci și satesci ale fiesce cărei'a Eparchii să remâna nestramutate la Episcopii, carii le tienu pe ele, și mai alesu de le au administratu in timpul de treidieci de ani fora sila; eara deaca inlauntrulu celoru treidieci de ani s'au facutu óre care pricine, séu s'aru face pentru ele, sa fia iertatu celoru ce dicu, ca s'au nedreptatitu, să pornésca judecata pentru acestea la sinodulu Eparchiei.

Parintii Sinodului VI ecumenicu reinoiescu aci partea dintâiu a Canonului 17 alu Sinodului IV. ecumenicu, hotarindu, că fia-care Eppu sa se indestuledie cu parochiele, cari din vechime, seau celu putieniu de 30 de ani s'au tienutu de eparchi'a sea; inșă deaca in decurgere de 30 de ani s'an facutu vre-o rechiamare a vre-unei parochii, se iarta celoru nedreptatiti a porni judecat'a la Sinodulu eparchiei; aci sub Sinodu eparchialu se intielege Sinodulu anualu eppescu, ce are a se tiené la mitropolie in intielesulu Canonului 34 apostolescu.

Vedi IV. 17. — Cartag. 128, 129, 130.

Can. 26. Presbiterulu, carele din nesciintia s'au potienitu la nunta neiertata, sa se impartasiasca de siedere dupa cele legiuite nóua de sântitulu canonu, eara să se departedie de celelalte lucrâri, căci destulu este unui'a cá acestui iertarea, eara a binecuvântá pe altulu, carele este

datoriu asi vindecá ranele sale, este lucru necuviintlosu, ca binecuvántarea este impartasire de sántienie, eara celu ce acést'a nu o are pentru poticnirea cea din nesciintia, cum o va da altui'a? deci nici inaintea poporului, nici in deosebi sà nu binecuvânte, nici Tropolu lui Christosu sa nu 'lu imparta altor'a, nici altu ceva sa nu liturgisésca, ci indestulinduse cu siederea mai sus, sa se plânga catra altii sí Domnului, cá sa i se ierte lui nelegiuirea cea din nesciintia; apoi lamuritu este, ca acestu feliu de nunta neiertata se va deslegá, sí nici decum barbatulu nu va avea comuniune cu aceea, pentru carea s'au lipsitu de santit'a lucrare.

Canonulu acest'a dupa analogi'a canonului 27. alu marelui Basiliu hotaresce, cá presbiterulu acel'a, carele aru luá de sotia din nesciintia pe vreo rudenia a sea, se opresce de tóte lucrarile sacerdotali, sí i se lasa numai siedere intre preoti, inca pretinde canonulu, cá unulu cá acest'a preotu sa se desface de acést'a casatorie neiertata, pentru carea s'au lipsitu de treapt'a sea sacerdotale, caci deaca nu se va desparti, atunci sí einstea siederii intre preoti o pierde, sí inca devine subt pedeapsa.

Vedi Can. 19.—VI. 3.—Neoces. 2.—Vasilii 23, 27, 78.

Can. 27. Nime din cei ce se numera in cleru, sa nu se imbrace in haine necuvenite, nici in cetate petrecându nici in cale mergându, ci sa intrebuintiedie imbracaminti cele acum obicinuite celoru ce se numera in cleru; eara déca vreunulu n'aru face un'a cá aceast'a, pe un'a septamâna sa se suspenda.

Precum ostasii, sí civilii au îndatorire a purtá vesminte prescrise pentru dregatori'a lor, asiá sí preotii se deobleaga a purtá haine obicinuite preotieseci, fie ca petrecu in cetate, fie ca cala-

torescu. Cei ce nu observa acést'a, se pedepsescu cu suspendere dela oficiu pe un'a septamâna.

Vedi VII. 16.—Gangra 12, 21.

Can. 28. Fiindca ne-amu insciintiatu, ca in osebite biserici aducânduse pentru altariu struguri dupa óre care obicei, liturgisitorii altariului le impreuna acestea cu sacrificiulu celu fora de sânge alu cuminecaturei, sî asiá amandóue impreuna le impartu poporului; pentru aceea amu judecatu cu totii, cá sa nu mai faca vreunulu dintre preoti acést'a, ci sa se dee poporului singura cuminecatur'a spre viatia vecinica, sî spre iertarea pecatelor, eara aducerea strugurilor cá o pârga sa se considere, deosebu binecuvântândule preotulu, sa dee dintrânsele celor ce ceru spre multumirea datatoriului rodurilor, prin care trupurile nóstre crescú sî se nutrescu dupa dumnedieésc'a hotarire; deci déca vre-unu preotu aru face afara din cele rânduite, sa se segregedie.

Aci se da deslucire, ce au preotii sa faca cu strugurii, ce crestini le aducu la biserica, sî adeca 1, se scie, ca nici subt unu modu preotulu sa nu mestece struguri cu sant'a cuminecatura, 2, ca preotulu eschisivu numai prescura sî vinu sa intrebuintiedie pentru cuminecatura, sî 3, cá preotulu rugaciunea de sântire sa sevârsiasca asupra strugurilor, sî de acolo sa impartiasca tuturor, cari voru pofi a gustá din pârg'a acestui rodu.

Vedi Can. 3, 4, apostol.—VI. 32, 57, 99.—Cartag. 40.

Can. 29. Canonulu celor adunati la Cartagen'a in-vatia, cá sântele Altariului sa nu se saversiasca decâtu numai prin ómeni postnici, afora numai intr'o di in anu, in care se saversiesce cin'a Domnului sî atunci póte fi, pentru oare-care casuri bisericesci, Parintii din Cartagn'a au aflu

de bine, sa faca aceasta dispensatiune. Si fiindca nime-
nea nu ne p^ote silí, cá sa parasimu scumpetatea: pentru
aceea urmându traditiuniloru apostolesci si parintesci, amu
decisu, ca nu se cuvine a deslegá de postu pe nime in
patrudiecime in Joi'a septemânei ultime, si prin aceea a
necinstí t^ota patrudiecimea.

Precum Domnulu nostru Iisusu Christosu in sér'a Joiei mari
mai intaiu au mâncatu cin'a cea de taina, si dupa aceea au datu
Apostoliloru dumnedieescile taine, asiá cu unu chipu cá acest'a
au apucatu a se tiené obiceiul si in pârtile Africeí, adeca mai din-
taiu mâncau in Joi'a cea mare unele mâncari desfatate, si prin
acele se deslegau de mâncari uscate, dupa cum dice Zonar'a, si
apoi sevârsiau liturgi'a dumnedieeasca, si se cuminecau. Deci Si-
nodulu VI. ecumenicu perfectionandu Canonulu 48 din Cartagen'a,
carele cuprinde acestu obiceiul, rânduiesce, ca Parintii din Car-
tagen'a p^ote fi, ca au intrebuintiatu dispensatiunea acést'a din óre
care cause folositóre in acele parti, dar Parintii Sinodulu VI e-
cumenicu neavându nici o cauza, care sa i silésca a se lasá de
observarea Canóneloru, urmédia atátu traditiuniloru apostolesci,
(can. 69 apost.) care demânda, cá toti sa postimu patrudiecime,
intru care se cuprinde si septaman'a patimiloru, prin urmare si
Joi'a mare, câtu si traditiuniloru parintesci, (can. 8 din Laodicea)
care prescrie, ca nu se cade sa se deslege postulu Joiei mari,
câci prin aceea se necinstesce totu postulu patrudiecimei, si se
cere a posti cu mâncare uscata t^ota patrudiecimea din preuna cu
Joi'a mare.

Vedi Can. 69 apost.—VI 89.—Laodic. 49, 50, 51, 52.—Car-
tag. 48, 56.—Dionis. 1.—Timot. 8, 10.

Can. 30. Voindu noi sa facemu t^ote spre edificarea
Bisericeí, amu hotarítu a dispensá si pe preotii, cei ce se
aflá in pârtile barbare; de aceea carii cugeta, ca Cano-
nulu apostolescu — 5 — aru fi datoru a nu-lu observá,
care nu iarta a se lasá de muierile loru sub pretextu de

religiositate, și a face mai pre susu de cele constituite, și pentru aceea cu consensulu comunu alu femeiloru lor se despartu, — amu statuitu: ca ei sub nici unu cuventu sa nu mai póta trái laolalta, cá sa ne dee documentu perfectu despre promisiunea lor; și aceast'a amu iertatu lor nu pentru altu scopu, ei pentru pusilanimitatea lor, și pentru moravurile lor esterne, și nu de ajunsu firme.

Canonulu 5-lea apostolescu lamuritu opresce pretiloru a nu parasi femeile lor sub pretextu de religiositate, și totusi in unele parti ale Africei preotii s'au abatutu dela observarea Canonulu acum amintitu apostolescu. In privinti'a acestoru preoti au decisu Sinodulu VI ecumenicu, cá acesti preoti sa nu mai vietuiasca la olalta cu sotiele lor, déca odata de buna voie și cu consensu comunu s'au despartitu dela olalta, și aceasta au hotaritu asiá cu acelu scopu, cá acesti preoti sa documentedie statornici'a lor, fiindu cunoscuti de pusilanimi, și cu moravuri esterne nu de ajunsu firme.

Vedi Can. 5. apostol.—VI, 12, 13, 48.—Gangra 4.—Cartag. 3, 4, 33.

Can. 31. Preotii, carii liturgisescu seau boteadia in capele de casa, aceast'a demandânu, sa o faca cu sentinti'a Episcopului localu; de aceea sa se depuna acelu preotu, carele aceast'a nu o va observá.

Canonulu presentu iarta pretiloru, sa sevârsiasca in capel'a ce este in vreo casa domnésca, liturgi'a, și botediulu pre lângá, concediulu Eppului localu, și care preotu acés'a nu o va observá, are sa se lipsésca de preotie, pentruca s'au facutu suspectu in privinti'a recunóscerii dependintiei sale de catra Eppulu seu.

Vedi Can. 31 apostol. — IV. 18. — VI. 34, 59. — I-II, 12, 13, 14, 15. — Gangr'a 6. — Antioch. 5. — Laod. 58. — Cartag. 10, 62.

Can. 32. Fiindca au venitu la cunoscinti'a nóstra, ca in tiér'a Armeniloru numai vinu proaducu la sântit'a masa, si nu-lu amesteca cu apa cei ce sevarsiescu sacrificiulu celu fora de sânge, provocându-se pe Invetiatoriulu bisericei pe Ioanu gura de auru, carele dîce in comentariulu seu la Evangeli'a lui Mateiu aceste: „pentru care cauza n'au beutu apa dupa ce au inviatu, ci vinu“ — si smulgu altu ieresu din radacina, fiindca suntu unii, carii intrebuintadia in misterii apa, aratându, ca si cându Christosu au predatu misteriele, si cându au inviatu, au intinsu masa góla, si vinu au intrebuintiatu, din rodulu, dîce, alu viei; deci vi'a nasce vinu, dar nu apa; si de aicea ei cugeta, ca surpa pe invetiatoriulu, care au invetiatu amesteculu apei cu vinu la jertv'a sântita, — cá nu si de acum nainte sa fia tienuti de nesciintia, descoperimu cu ortodocsie invetiatur'a Parintelui, ca reulu ieresu Idroparastatiloru vechiu fiindu, care in locu de vinu intrebuintadia in cuminecatur'a loru numai apa, infrangându acestu barbatu divinu nedreapt'a invetiatura a acestui feliu de ieresu, si aratându, ca ei deadreptulu se opunu traditiunei apostolice, au compusu cuventarea cea susu amintita. Findca insa si in biseric'a sea, unde i s'au incredintiatu administratiunea pastorale, au predatu a mestecá ap'a cu vinu, cându s'aru conveni a se face sacrificiulu celu fora de sânge, aratându curgerea sângelui si a apei din preascump'a coasla a Mantuitoriului si Rescumperatoriului nostru Christosu Dumnedieu, care s'au versatu spre invierea a tóta lumea, si spre mantuirea de pecate. Si inca in

fie-care biserică, unde luminatorii spiritali au stralucitu, ordinea această de Dumnezeu data domnesce, căci și Iacobu fratele celu după trup al lui Christosu Dumnezeului nostru, cărui-a dintâiu i s'au incredințiat scaunulu bisericeii Ierusalimleniloru, și Vasiliu Eppulu bisericeii Cesareniloru, a cărui-a lauda s'au răspânditu prin toată lumea, în scrisu ne-au predatu nouă tainică și sântită lucrare, că sa o saversîmu în sântitul Poliru vinulu cu apa mestecându-lu; dar și cuviosii Porintii cei ce s'au adunatu în Cartagenă asiă anume amintescu, ca întru cele sante nimică mai multu sa nu se aduca decâtu trupulu și sângele Domnului, precum și însuși Domnulu au predatu, adeca pânea și vinu cu apa amestecat. Deci deaca vre-unu Eppu ori Presbiteru nu face după randuială predată de Apostoli și neamestecându apă cu vinu, asiă va aduce sacrificiulu celu preacuratu, sa se depuna, că unulu, carele imperfectu enunția sacrificiulu, și că inovatoriu celoru predate.

Precum din acestu canonu se vede, în țiară Armeniloru apucase obiceiul a saversî liturgie numai cu vinu fora a-lu amestecă cu apa după tradițiunea bisericeasca, și se razină pre cuvintele Sântului Chrisostomu, care sa le fia facutu în comentariulu seu la Evangelistulu Mateiu, ca adeca Christosu și înainte de înviere și după înviere aru fi întrebuintiatu vinu; însă Parintii Sinodului VI. ecumenicu resfrângu acestu asertu alu Armeniloru, și spunu, ca au fostu unu ieresu vechiu, ce se numea alu Idroparastatiloru, carii numai apa întrebuintiau la Cuminecatura, și nu și vinu. Chrisostomu au resturnatu acestu ieresu, și prin însuși liturgiă sea, că și sântulu Vasiliu, invetiandu, ca în Cuminecatura sa se amestece apa cu vinu spre aretarea sângelui și a apei, ce au iesitu din costă Domnului fiindu impunsu cu suliță la

restignirea lui; apoi nu numai Chrisostomu, ci și Apostolul Iacobu întâiulu Eppu alu Ierusalimului au predatu întocmirea Cuminecaturei cu vinu și apa; inca și Parintii din Cartagen'a in acestu chipu au invetiatu; pentru aceea Canonulu citatu prescrie: ca carele Archiereu său presbiteru la dumnedieeasc'a liturgie nu mesteca apa cu vinu, sa se depuna, fiindca cu acést'a face nesevârsita Cuminecatur'a, și vatama traditiunile.

Can. 33. Fiindca ne-amu insciintiatu, ca in regiunile Armeniloru numai cei din neamulu preotiescu se primescu in sacerdotiu, urmându obiceiuriloru evreesci, cei ce facu acést'a; eara unii dintre dânsii și netunsi se asiadia de cântăreți și cetitori ai damnedieescului locasiu, amu judecatu, ca de acum sa nu fia cu putintia celoru ce voiescu a inaintă pe órecarii in cleru, sa caute la némulu celui ce are a se hirotoni, ci esaminându, de voru fi vrednici dupa hotarârile, ce se afla iu Canóne, a se numerá in cleru, pe acesti'a sai sântiasca, ori au fostu din stramosi preoti, ori nu, dar apoi nimerui dintre cei ce suntu inscrisi in trépt'a Clericiloru, nui este iertatu a ceti depre Amvonu dumnedieescile scripturi, afora déca are tonsur'a sacerdotale, și déca au primitu binecuvântare dela pastorulu seu. Eară de se va vadi cineva, ca au facutu altcum, sa se depuna.

Sinodulu alu VI. ecumenicu insciintiându-se, ca in regiunile Armeniloru se primescu la preotie numai fiii preotiloru, și ca aceast'a este o imitatiune a iudaismului, prin urmare nu se potrivesce cu spirtulu evangheliei lui Christosu,—au decisu: ca spre viitoriu primirea său neprimirea cuiva in cleru, sa nu se conditio-nedie, ca este, său nu, din neamulu sacerdotalu, ci déca concu-rintele este harnicu, și corespunde cerintieloru canonice, sa se inaintedie de preotu. In partea a dóua a acestui Canonu se rândui-iesce, ca numai acela, carele este hirotesitu de Archiereu, fia

Cântaretiu, fiá cetitoriu, ori monachu, póte ceti si cântá de pe Amvonu. Canonulu acest'a are a se observá in totu cuprinsulu seu, cáci pe cei neascultatori i supune depunerei din trépta.

Vedi Can. 9 alu Nécesariei.

Can. 34. Si acést'a inca Canonulu sacerdotalu luminatu o arata, ca crim'a conjuratiunei, séu a fatriei si de legile cele esterne cu totulu s'au opritu, cu multu mai vártosu dar se cuvine a se opri de a nu se face acést'a in Biseric'a lui Dumnedieu, si noi ne sirguimu a observá, încátu de s'aru aflá órecarii clerici séu monachi facându conjuratiuni séu intovarasiri, séu privilejuri pandîndu asupr'a Eppiloru, séu conclericiloru, cu totulu sa cadia din trépt'a sea.

Precum in statu, asiá si in biserica se opresce conjurare asupr'a Archiereiloru séu confratiloru din partea preotiloru si a monachiloru si se pedepsestu cei vinovati cu depunere din trépt'a loru.

Vedi IV. 18.—I—II. 13, 14, 15. — Antioch. 5. — Cartag. 10, 62.

Can. 35. Sa nu fia iertatu nici unui din toti Mitropolitii, murindu vre-unu Episcopu, carele este subordinatu scaunului seu, lucrurile lui, séu cele ale bisericei lui ale luá, séu a si le insusi, ci sa fia subt pastrarea preolimeí bisericei, a cárei'a reposatulu se afla intaiu Siedietoriu, pona la inaintarea altui Eppu, afara de n'au remasu preoti in biseric'a aceea, caci atuncea Mitropolitulu aceste le va pazi neimputinate, tóte dândule Eppului, care se va hirotoni.

Canonulu acest'a pune volniciei presumtive a Mitropolitiloru stavila, neiertândule, cá averea si lucrurile reposatului Eppulu

sa si le insusiasca, si demândându, ca acele sa remâna sub paz'a preotiloru respectivi pona la venirea noului Eppu, afora déca in vaduvit'a Eparchie n'aru fi preoti, caci atunci cade sarcin'a pastrarii pre Mitropolitu pona ce se va hirotoni noulu Eppu. — Cettesce si comentariulu canonului 40 apostolescu.

Vedi Can. 40 apostol. — IV. 22. — Antioch. 24. — Cartag. 34, 35.

Can. 36. Reinoindu cele legiuite de cei un'a suta cincideci sânti Parinti, carii s'au adunatu in acést'a de Dumnedieu pazita si imparátésca cetate, si ale celoru siase sute treidieci, carii s'au adunatu in Calcedonu, — hotarimu, cá scaunulu patriarchului Constantinopolei sa dobândésca privilegiete egali cu scaunulu Romei antice, si sa se magnifice in lucrurile bisericeii cá si acel'a, alu doilea dupa elu fiindu, dupa carele sa se numere scaunulu marei cetati Alecsandreniloru, apoi celu alu Antiochiei, si dupa acést'a celu alu cetatii Ierusalimleniloru.

Fiindca canonulu acést'a reinnoiesce canonulu 3 alu sinodului II ecumenicu, si Canonulu 28. alu Sinodului IV ecumenicu, si noi la aceste Canóne amu facutu comentarele nóstre; de aceea indrep-tamu pe Cetitorii nostrii la acele.

Can. 37. Fiindca invasiuni barbare s'au intamplat in diverse timpuri, si din aceste au ajunsu mai multe cetati subjigate de barbari, si de aci au urmatu, ca Archie-reulu unei asemenea cetati sa nu fia potulu ocupá scaunulu seu, si a se asiediá acolo cu dregatori'a sa sacerdotale, si asiá dupa obiceiulu, ce apucasa a se liné, se lucrá si se tractá tóte acelea, cele ce se cuviniu unui Eppu; noi, carii sustienemu onorulu si veneratiunea sacerdotale, si nu voimu ceva vatamatoriu sa facemu pentru

conturbarile cele ce in furia barbara au causatu in drep-turile bisericesci, ale acelor'a, cari astfeliu s'au hirotonitu, sî din caus'a predisa n'au potutu ocupá scaunulu loru, amu decretatu, ca fora nici unu prejuditiu sa se sustiena, sî sa faca hirotoniile deosebitiloru clerici dupa canóne, sî autoritatea Archierei sa o usuiedie dupa hotarele proprii, sî sa fia statornice sî legitime tóte, câte se intampla sub administratiunea loru, pentru ca nu se póte invalidá hotarulu administratiunei pentru injuri'a timpului.

De óre-ce unii Archierei n'au potutu merge la scaunele loru din caus'a incursiuniloru barbare, pentru aceea Sinodulu acest'a decide despre astfeliu de Archierei, ca ei potu hirotoni sî in strinatate pe clericii eparchiei loru, sî cându inceata nevoi'a mare din partea barbariloru, a ocupá scaunele loru, sî a sustiené estensiunea primitiva a eparchieloru loru, căci vatamârile hotareloru eparchiali facute de cătra barbari n'au nici o târia.

Vedi Can. 36 apostol. — Anghir. 18. — Antioch. 17, 18.

Can. 38. Sî noi observámu Canonulu celu asediatu de Parintii nostrii, carele asiá invatia, de s'aru fi innoitu vre-o cetate prin ordinaciunea imperateasca, seau spre viitoriu s'aru innoí, sa urmedie formeloru politice sî publice sî ordinea lucruriloru bisericesci.

Acestu Canonu in tóte sta in legatura cu Canonulu 17 alu Sinodului IV. ecumenicu; de aceea vedi acolo comentariulu lui.

Can. 39. Fratele sî conservitoriulu nostru Ioanu, Archiereulu insulei Cipru impreuna cu poporulu seu, din provinci'a Hellespontica, pentru incursiunile barbare, sî cá sa se liberedie din sclavi'a pagâniloru, sî curatu sub sceptrulu preacrestinei puteri sa se şupuna, au emigratu din

numit'a insula, cu providintia a înduratului Dumnedieu, și cu ingrigirea devotului și de Christosu iubitoriului nostru Imperatu amu constituitu, ca fora nici o inovatiune sa se conserve tóte, câte dela sântii Parinti, carii la Efesu s'au adunatu, s'au concesu scaunului barbatului celui mai susu numitu, cá Justiniapolulu celu nou, sa aiba dreptulu celu alu Constantinopolei, și cá iubitoriulu de Dumnedieu Eppulu celu asediatu acolo, sa siada mai susu decâtu toti cei ai Eparchiei Elisponteniloru, și de cătra Eppii sei sa se hirotoneasca dupa vechiulu obicei, căci obiceiurile in fiesce care Biserica și de Dumnedieu purtatorii Parintii nostrii s'au socotitu sa se pazeasca; Eppulu cetătiei Chiziceniloru supusu fiindu întâiului siediatoriu alu predîsului Justiniopolu potrivitu tuturoru celora-lalti Eppi celoru de subt aratatulu întâiulu siediatoriu preaiubitoriulu de Dumnedieu Ioanu, de cătra carele trebuinti'a cerându, și Eppulu alu aceiasi cetāti a Chiziceniloru se va hirotoni.

In timpul Imperatului Iustinianu alu doilea Ioanu Archieppulu Ciprului ducându-se din eparchi'a sea, au venitü in Eparchi'a Elispontului atātu pentru invasiunile barbariloru, cătu și eliberându-se din prinsórea loru, din providinti'a lui Dumnedieu, și din grati'a Imperatului au venitü in hotarele imperatiei grecesci; pentru aceea Canonulu acest'a randuiesce, cá nevatematu sa se pazeasca prerogativele daruite scaunului Ciprului de cătra Canonulu 8-lea alu Sinodului III. ecumenicu, și noulu Iustinianopolu sa aiba dreptulu Constantinopolei, adeca sa fia neatárnatu cá și Bisericile din Asi'a, Pontu, și Traci'a, precum s'au dîsu in Canonulu 28-lea alu Sinodului IV. ecumenicu, și sa se hirotoneasca Archieppulu acestei'a Cetāti de cătra Eppii sei. Deci Mitropolitulu Cetătii Chizicului sa se supuna celui alu Ciprului, precum și toti Eppii din Cipru, și cerându trebuinti'a de dânsulu sa se hirotoneasca.

Vedi I. 6, 7. — II. 2, 3. — III. 8. — IV. 28. — VI. 36.
— Antioch. 9.

Can. 40. Fiindca a se lipi de Dumnedieu prin retragerea din sgomotulu vietii, este o fapta fórte mantuitoře, se cuvine nóue, cá sa nu primimu fora esaminaliune pe aceia, cari 'si alegu siesi viati'a monachala, si ca sa observámu institutiunile, care sântii parinti ne-au predatu in privinti'a aceast'a, adeca se cuvine a primí pe unulu cá acest'a, dupa ce au datu cu cunoscentia si cu judecata marturi'a vietii cei dupa Dumnedieu; deci sa fia celu putienu de diece ani, carele se primesce subt jugulu monachalu; si esamínarea lui va atárná dela Prepositulu manastirei, ca este, ori nu este necesariu a prelungí timpul primirei lui in viati'a monachale, căci de-si marele Vasiliu in Canónele sale — 18-lea — pe acea fecióra, carea de buna voie voiesce sa se aduca pe sine lui Dumnedieu, si imbratsiadia feciori'a, si este de siapte-spre-diece ani, legiuieste a o numerá in ceat'a fecióreloru, asiá noi urmându esemplului lui celui pentru veduve si diaconise, amu presiptu etatea aceast'a si pentru cei ce voiescu a imbratsiá viati'a monachale; căci scrisu este la dumnedieesculu Apostolu — I. Tim. Capu 5, v. 9. — „veduv'a de siase-dieci de ani cu etatea sá se numere in Biserica“; eara sântitele Canóne prescriu, ca diaconis'a sa se hirotoneasca in etate de patru-dieci de ani, deórece Biseric'a lui Dumnedieu s'au facutu mai intarita prin daru, si vediendu-se, ca totu mai multu sporesce, prin observanti'a, intarirea si stabilitatea crestiniloru credinciosi cátra ordinaciunile dumnedieesci; tóte acestea

intielegându noi, amu statuitu pe deplin bincuvântarea darului a o acelerá pentru celu ce voiesce sa încépa nevointiele cele câtra Dumnedieu, si cá prin unu sigilu de graba insemnâmu, si sa-lu inbarbatâmu câtra alegerea si asiediarea binelui.

Canonulu prefige etatea de 10 ani pentru calugeri, dar etatea aceast'a o modifica dupa canonulu 18-lea alu marelui Vasiliu, si o prefige in etate de 17 ani, câci si feciórele, care voiescu a imbratisiá calugerie, trebuie sa aiba 17 ani. Precum se vede din contextulu Canonului, ca mai multi barbati s'au calugheritu in etate de 17 ani, si au avutu purtâri potrivite statului monachalu, de aceea Parintii Sinodului acestui'a dîcu, ca nu voiescu sa impedece nimerui'a calea câtra ajungerea scopului monachalu, ci iarta primirea fetei barbatesci la calugerie cu etate de 17 ani.

Vedi I. 19. — IV. 15. — VI. 14. — Cartag. 6, 51, 135. — Vasil. 18, 24.

Can. 41. Cei ce se afla in cetâti si sate, si au de cugetu, sa mearga in clausuri, si acolo sa petreaca in singuratate, acei'a mai întâiu trebuie sa intre in manastire, in acolo sa se deprinda cu viati'a singuratica, si in timpulu de trei ani sa se supuna Ecsarhului manastirei in fric'a lui Dumnedieu, si sa implineasca ascultarea in tóte chipurile, precum se cuvine, si asiá sa marturiseasca despre alegerea vietii monachale, si ca aceea o imbratisiadia din totu sufletulu seu, si despre tóte acestea sa se esaminedie de câtra Prepositulu locului; apoi asiá altu anu sa se pórte afora de clausura, cá scopulu loru sa se arate mai lamuritu, ca atunci voru dá dovéda deplina, si desaversita, ca ei nu umbla dupa desiért'a marire, ci dupa insubi binele celu adeveratu, de a se ingrijí in singuratate despre

sufletu. Dupa implinirea timpului acestui, de voru re-
 mané statornici intru alegerea vietii monachale, atunci sa
 se inchidia ei, si sa nu le mai fia iertatu, cându voru voi,
 a se departá din acestu feliu de singuratate, fora numai
 deaca pentru vre-unu obscescu folosu, seau pentru alta
 nevoie de mörte aru fi siliti, si aceast'a sa o faca cu
 binecuvântarea Eppului; ear carii fora observarea cau-
 seloru acum dîse aru iesi din locuintiele loru, mai întâiu
 si peste voi'a loru sa se pedepseasca in clausur'a loru,
 eara apoi cu posturi si cu alte aspre petreceri sa-i vin-
 dece pe ei, sciindu dupa ceea ce este scrisu: „ca ni-
 menea punendu mân'a pe plugu, si intorcându-se inapoi,
 nu este indreptatu in Imperati'a ceriurilor“ Luc'a Captu
 9. v. 62.

Canonulu acest'a prescrie, ca cei ce in orasie si sate petrecu
 imitându viati'a calugereasca, aceia sa se retraga la manastiri,
 si acolo sa caute a ajunge intentiunea loru; mai departe Cano-
 nulu prescrie si modulu, cum sa se tractedie si sa se pregateasca
 novitiulu, si in ce chipu sa se pedepseasca Calugerulu escesivu,
 adeca prin prinsóre, si posturi.

Can. 42. Cei ce se dicu pustnici, carii suntu im-
 bracati in negru, si porta plete la capu, si umbla prin
 cetâti si converseadia cu barbati si muferi, si facu pro-
 fesiei loru rusîne, amu statuitu, deaca voru alege a-si
 tunde pletele, primindu si imbracamintea celor'a-lalti mo-
 nachi, acesti'a sa se asiedie in manastiri si intre frâi sa
 se numere; eara de nu o voru alege aceast'a, desaver-
 situ sa fia goniti din cetâti, si sa locuiasca in pustietâti,
 din care si numirea loru o au plasmutu.

Fiindca in timpii vechi multi amagitori de popóre erá, sí se numiá pe sine pustnici, purtá haine negre sí plete la capu, umblându prin cetáti printre barbati sí muieri, sí facându statului monachalu o cara sí rusine, pentru aceast'a Canonulu presentu decide, ca cei ce voiescu a-si tunde parulu, cá sí calugerii sa se duca la monastire, sí acolo sa traiasca; ear de nu voru voi a-cest'a, atunci sa se retraga la pustietáti, dar sa nu póta petrece in orasie sub nici unu pretestu.

Can. 43. Cu putintia este crestinului, cá sa-si aleaga siesi o viatia singuratica, sí sa lapede viati'a cea sgomotósa, sí sa mearga la monastire, și dupa chipulu monachalu sa se tunda. de-si s'aru aflá in ori-ce gresiala cáci Mantuitoriulu nostru au disu: „pe cel'a ce vine cátra mine, nu'lu voi scóte afara“; fiindu dar ca petrecerea monachale ne representa viati'a cea plina de pocaintia; pentru aceea bine voimu celui ce cu adevveratu se adaoge catra dâns'a, sí in nici unu chipu nu'lu impedecámu pe elu in ajungerea tînteii sale.

S'au intamplatu nu a rare ori, ca unii facatori de rele voiau sa se faca calugeri, sí in vieti'a monachale sa-si indrepte faptele lor, sí sa se pociasca; canonulu acest'a iarta unoru asemena pecatosi a se calugeri dupa cuvintele Mantuitoriului: „pe cel'a ce vine cátra mine, nu-lu voi scóte afora.“ Ioanu Capu 6. v. 37.

Vedi I—II. 1.

Can. 44. Monachulu constatânduse in curvie, seau luându femeie spre impreuna vietuire sí spre comuniunea matrimonialului, sa se supuna pedepselor celor prescrise pentru cei curvari.

Canonulu acest'a este analógu cu canonulu 16-lea alu Sínodului ecumenicu IV, deci vedi comentariulu acolo.

Vedi sí Anghir. 19. — Vasil. 6, 18, 19, 20, 60.

Can. 45. Fiindca neamu insciintiatu, ca in oare care manastiri femeesci cele ce voiescu sa se invredniceasca de acel'a sântitulu chipu, se infrumsetiadia cu haine de matása, si in totu feliulu de imbracaminte, inca si impestrate cu auru si cu pietri scumpe, si asiá apropiinduse de altariu se desbraca de hainele loru cele scumpe, si indata se face asupr'a loru binecuventarea chipului, si se imbraca ele cu imbracamintea cea neagra; pentru aceea amu statuitu, cá aceast'a mai multu sa nu se intample, căci nu este lucru cuvintiosu, ca aceea, carea de buna voie s'au lasatu de ori-ce desfatate a vietii, si pe aceea, carea au imbratisiatu petrecerea cea dupa Dumnedieu, si aceast'a o au confirmatu cu cugetări firme si stabile, si asiá la monastire s'au dusu, — sa-si aduca aminte de acele infrumsetieri trecutóre si stricacióse, care odata le-au despretiuitu, si pentru aceea sa remana suspecta, si sufletulu sa-lu turbure cá valurile cele ce se invaluescu, si se intorcu incóce si incolo, incátu nu-i este cu putintia nici a plânge, nici a arată umilinti'a cea din inima, ci de-si putiena oare s'aru ivi lacrima din ochii ei, precum se intampla, insa nu pentru afectiune câtra viati'a monachale, ci mai multu pentru parasirea lumei si celor lumesci câtra cei ce o vedu pe aceast'a, ca se apropie.

Ací se opresce si se osândesce datin'a aceea din unele manastiri de calugerie, unde feciórele mai inainte de a se calugeri, purtau haine stralucite de matasa, si infrumsetiate cu auru si cu pietrii scumpe; deci canonulu presentu este indreptatu spre desradacinarea unei asemenea desiertatiuni.

Vedi Can. 135 din Cartagen'a.

Can. 46. Cele ce sî alegu viati'a ascetica, sî se asiadia la monastire, nici decum sa nu iasa de acolo; ear deaca vre-o nevoie neaparata le-aru sili pe ele la aceast'a, atunci faca-o aceast'a cu binecuvântare sî cu invoire a Igumenisei, sî atunci nu singure de sine-si ci cu órecare batráne, sî proestóse in monastire cu demandarea Igumenisei, ear a dormi afora de monastire nici decum nu li se iarta. Dar sî barbatii, cei ce urmédia viati'a monachale, lips'a silindu-i potu iesi sî ei cu binecuvântarea Igumenului; dreptaceea cei ce calca hotarîrea cea acum de noi adusa, ori barbatu ori femee, sa se supuna pedepsei cuvenite.

Canonulu acest'a prescrie, ca calugeritíele numai atunci sa póta iesi din monastire, cându o lipsa mare le silesce, dar sî atunci cu concediulu Igumenisei, sî in societate cu un'a, seau dóue calugeritie betráne. Totu asiá rânduiesce canonulu sî despre calugeri, sî supune epitimiei pe calugerulu sî calugeriti'a, care altmintrelea aru face.

Can. 47. Nici in monastirea barbatésca sa nu doarma femee, nici in cea femeiasca barbatu, cáci se cuvine, cá crestinii sa fia afora de ori-ce ofendiculu sî scandalu, sî a indreptá viati'a sea dupa cele ce suntu oneste, sî placute lui Dumnedieu; eara de va face cine-va aceast'a, ori clericu ori laicu de aru fi, sa se segregedie.

Pentru delaturarea ori-cárui prepusu, ce s'aru putea nasce de acolo, cându vre-o femee aru petrece nóptea in monastirea barbatesca, seau vre-unu barbatu in cea femeiasca, Canonulu nu iarta sub nici unu cuvântu un'a cá aceast'a, ci segregédia atátu pe barbatulu cátu sî pe femeia, carii aru cutediá sa faca contra canonului.

Vedi VII. 18, 20, 22.

Can. 48. Muierea celui ce s'au ridicatu la dignitatea episcopale, dupa invoirea cea între dânsii mai înainte despartita de barbatulu seu, dupa ce s'au hirotonitu de Eppu, sa între in monastirea, ce se afla indepartata de locuinti'a Eppului, si sa usueze ingrigirea Eppului, eara deaca se va arelá vrednica, sa se inaintedie la dregatori'a diaconisei.

Canonulu acest'a praserie, ca muierea, alu cărei barbatu este alesu de Eppu, are a se desparti de barbatu cu invoirea ei si a lui mai înainte de promotiunea lui de Eppu, si a se retrage la o monastire indepartata de locuinti'a Eppului, si deca este vrednica, se pôte inaintá de diaconisa.

Can. 49. Reinnoindu si acestu sântitu Canonu, statuimu, ca monastirile odata consântite cu scirea Eppului, au sa remâna pentru totdeun'a monastiri, si lucrurile loru sa se pazeasca pentru monastire, si acele sa nu mai póta fi locasiuri lumesci, si de nime sa nu se dee ómeniloru lumesci; ci deaca si s'au facutu aceast'a pona acum, hotarîmu, cá sa nu aiba târia, ear cei ce aru apucá sa faca aceast'a spre viitoriu, sa se supuna pedepseloru canonice.

Canonulu acest'a este in legatura strânsa cu celu 24 alu Sinodului IV ecumenicu, si spre modificarea unoru imprejurari referitóre la administrati'a monastirésca, adauge Sinodulu VI. ecumenicu, cá sa nu se dee monastirile de catra ori cine la barbati lumeni spre a le administrá, si de s'au facutu acést'a pon' acum, de aci înainte sa nu se faca aceast'a.

Vedi Can. 24, IV—VII. 13.

Can. 50. Nimenea nici luménu nici clericu de acum sa nu şe jóce in chive—alea—eara de se va vadi cineva,

facându acést'a, de va fi clericu sà se depuna, ear de va fi laicu, sa se segregedie.

Oprescu Parintii Sinodului acestuia de a se jucá lumenii ori preotii in chive, adeca in gioci,—cotica—, in carti, si in dame, caci jocurile acestea suntu mai multu spre paguba celoru ce se deprindu cu ele, decátu spre petrecere si folosu.

Vedi Can. 42, 43 apostol.

Can. 51. Sântulu si ecumeniculu acest'a Sinodu dese-vársitu opresce pe cei ce se dicu Mimi, si spectacuiele loru, apoi si privirile vânatoriloru, precum si saltatiunile in scena a nu se face; ear déca cineva aru despretiui canonulu acest'a, si s'aru dá cátra cele aci oprite, clericulu sa se depuna, ear lumeanulu sa se segregedie.

Canonulu acest'a nu iarta a se desfatá clericiloru ori mireniloru la jocuri mimice, la vânaturi, si la saltatiuni, dantiuiri, saltari, si pe clericulu ilu pedepsesce cu depunere, ear pe lumeanulu cu segregatiune.

Vedi VI. 24, 62, 66.—Cartag. 17, 70.

Can. 52. In tóte dilele ajunarii sântei paresimi, afora de Sâmbal'a si Duminec'a si de sânt'a di a bunei vestiri, sa se faca sântil'a liturgie a celoru mainainte sântite.

In postulu celu mare de regula se face liturgi'a inainte sântita, ear in Sâmbatele liturgi'a Sântului Ioanu Chrisostomu, apoi in Duminecele liturgi'a Sântului Vasiliu, ear in diu'a bunei vestiri liturgi'a lui Chrisostomu, déca nu cade Vinerea, caci atunci se face liturgi'a Sântului Vasiliu.

Vedi Can. 69 apostol.—Laodic. 49, 51.

Can. 53. Fiindca afinitatea spirituale este mai pre susu de comunicatiunea trupeasca, ear in unele locuri amu cunoscutu pe unii, carii primescu copii din sântulu botediu,

sî după acésta rămîndu veduve maicele lor, le iau pe aceste în casatorie; pentru aceea amu statuit: că spre venitoriu asiá ceva sa nu se faca, ear cei ce se voru aflá spre viitoriu asiá ceva facîndu, ei sa încetedie de astfelu de casatorie oprita, sî sa se supuna pedepsei curvariloru.

Canonulu acest'a nu iarta nanasiului a luá în casatorie pe cumatr'a sea, cáci se socotesce frate spiritualu cu dâns'a sî demânda a se desface astfelu de casatoria, sî elu cá unu curvariu sa se pedepsésca.

Can. 54. De óre-ce dumnedieesc'a Scriptura luminatu ne învatia pe noi: „nu vei intrá la nici o rudenie a trupului seu spre ai descoperi rusinea lui“ dumnedieesculu Vasiliiu au numeratu în Canónele sale unele casatorii oprite, trecîndu cele mai multe cu tacere, sî cu amendóue facîndune utilitate, caci multimea numelorú celoru rusinóse le au evítatu, cá sa nu spurce cuvântarea prin unele cuvinte, sî au cuprinsu impuritatea în cuvinte generali, sî prin aceea neau arátatu nóua casatoriile cele neiertate de lege. Insa fiindca prin astfelu de retacere, sî prin aceea, ca de acolo nu se potu cunósce tóte casatoriile illicite, sî prin acele însasi natura se turbura, pentru aceea ni s'au vediutu nóua, acele mai lamuritu a le espune, hotarîndu spre venitoriu, cá celu ce va luá pe var'a sea, séu tatalu sî fiulu cu maica sî fiica, séu cu dóue fete sorori, tatalu sî fiulu, séu doi frati cu maic'a sî fiic'a, seau doi frati cu dóue sorori, acel'a sa cada subt canonu de siapte ani, după ce ei s'au despartitu de insolirea nelegiuita.

Cuprinsulu celu sinopticu alu acestui canonu merge intr'a-

colo, ca aceluor fete rudite nu se iarta a se lua in casatorie, la care prin efectuat'a nunta urmeadia confusiunea numeloru, spre esemplu, candu tatalu si fiulu aru lua pe maica si fiica, atunci s'aru face confusiunea numeloru loru, caci maic'a s'aru face fiicea sale si sócra ect.

Vedi Vasil. 68, 76, 87.

Can. 55. Fiindca amu aflatu, ca cei din cetatea Romaniloru in postulu sântei patrudiecimi in sâmbatele acesteia ajuneadia afora de consecuintia traditionale bisericeasca, au socotitu Sântulu Sinodu, cá si in biseric'a Romaniloru nestramutatu sa se observe canonulu, celu ce dice: déca vre-unu clericu s'aru aflu ajunându in sânt'a Dumineca, séu Sâmbata, afora de un'a si singura Sâmbat'a mare, sa se depuna, eara mireanulu sa se segregedie.

Vedi Can. 64 apostolescu.

Can. 56. Asemene neamu insciintialu, ca si in tiar'a armeniloru si in alte locuri unii mânanca óue, si brandia in Sâmbatele si Duminecile Sântei patrudiecimi; deci s'au socotitu si aceast'a, cá bisericile lui Dumnedieu din tóta lumea urmându un'a orânduiala, ajunarea sa o sevârsiasca, si sa se departedie precum de totu feliulu de junghietura, asiá si de óue si de brândia, care suntu roduri si nasceri ale aceluor, de care ne infrânamu; ear de n'aru pazi-o a-aceast'a, de voru fi clerici, sa se depuna, ear de aru fi mireni, sa se segregedie.

Can. 57. Nu se cuvine a aduce miere, si lapte la Altariu.

Vedi comentariulu Canonului 3 apostolescu.

Can. 58. Nime dintre cei ce suntu in ordinulu lume-

nilorú, să nu'si dea luisi misteriele dumnediesci fiindu de fatia Eppu, seau presbiteru, seau diaconu; eara celu ce aru indrasni ceva de astfeliu, cá unulu ce face afora de cele constituite, un'a saptamâna să se segregedie; inventiandu-se de aci, a nu cugetá de sine mai multu, decâtu se cuvine.

Este o outediare prea mare, cându unu lumeanu crestinu se cumineca pe sine fora nici o necesitate, si inca cându o face a-cest'a in presenti'a Epului, ori a preotului, si a diaconului; cumca este vrednicu de pedeapsa unulu cá a-cest'a, se intielegé de sine, si dupa canonulu a-cest'a are sa fia segregatu pre un'a saptamâna, cá sa inventie a nu cugetá mai pre susu, decâtu este cu cuviintia.

Vedi catra Romani Capu 12, v. 3.

Can. 59. Nici intr'unu chipu in capel'a, care este in casa privata, să nu se sevarsiasca misteriuu Botediului, ci cei ce voiescu a se invrednici de précurat'a luminare, aceia sa mearga la biserici, si acolo să primeasca daralu a-cest'a; eara de se va aflá cineva, ca cele de noi hotarite nu le observa, deaca va fi clericu, sa se depuna, ear de va fi mireanu, sa se segregedie.

Canonulu a-cest'a sta încátu-va in contradicere cu Canonulu 31 alu a-cestui sinodu VI ecumenicu, cáci aci se iertá a se face botediulu in Capela de casa privata, si in a-cestu 59-lea Canonu nu se iarta. Zonara afirma, nici de sevârsitu este iertatu a se face botediu in casa de rugaciune, nici deseavârsitu este opritu, a nu se face, ci se cuvine, dice, sa fia preotii cunoscuti, si sa faca cu voi'a Arhiereului functiunea lorú.

Can 60. De oare ce Apostolulu striga: ca celu ce se lipesce de Domnulu, unu Duchu este, invederatu este, ca celu ce face cu contrariulu familiaritate, si obiceiú, se face cu elu un'a prin legatura. Deci cei ce se simuleadia

a fi indraciti, și pórta figur'a improbitatei moravuriloru loru, a imbracaminteloru loru, s'au socotitu, ca la tóta intamplarea sa se pedepseasca, și sa se supuna unoru astfelu de aspre vietuiri, căror'a acei'a, carii intr'adeveru suntu indraciti, pe dreptu se supunu, cá sa se mântuiasca de lucrarea dracului.

Fiindca unii cu scopu, de asi face castigu, se prefacea, ca aru avea duchu necuratu, și purtá inca și imbracaminte schimonosite; canonulu acest'a rânduiesce, ca unii cá acesti'a sa se supuna unei aspre vietuiri și ostenele, căror'a se supunu cei intra-deveru indraciti spre vindecarca acestei bóle.

Vedi I. Corint. Capu 6, v. 17.

Can. 61. Cei ce se dau pe sinesi fermecatoriloru, seau celoru ce se dicu Sutasi, seau altora de acestu feliu, cá dela aceia să afle descoperirea vreunii lucru. Dupa cele mainainte s'au hotaritu de catra Parinti, cá unii cá acesti'a să cada subt Canonulu celu de siase ani, și ca subt asemenea pedeapsa trebue să se supuna și cei ce pórta ursi, seau alte dobitoce, spre jocu, și spre pagub'a celoru mai simplii, și cei ce spunu noroculu, și ursit'a, și genealogi'a, și o multime de cuvinte de imposture, apoi și cei ce se numescu gonitori de nori, vrajitori, strajitori și fermecatori, remându intru aceste însa, și neschibându-se și neferinduse de astfelu de lucruri pernitióse și pagâne, cu totulu hotarimu, să se lepede dela biserica, precum și sântele Canóne invatia; ca ce impartasire este luminei cu intunereculu? precum dice Apostolulu, seau ce invoire este Bisericei lui Dumnedieu cu idolii? seau ce parte are credintiosulu cu celu necredintiosu? și ce invoire este lui Christosu cu Veliaru?

Canonulu acest'a sî opresce sî pedepsece pe crestinii, carii umbla dupa vrajitori, sî fermacatori de a le predice loru cele ce au cu ei sa se intample, seau ale descoperi loculu sî persón'a, unde vreunu lucru furatu alu loru se afla; aceste apucaturi au venitu la crestini dela popórele pagâne, sî de aceea nu suntu lucruri vrednice pentru crestini.

Vedi II. Cor. Cap. 6, v. 14, 15, 16.

Can. 62. Cele ce asiá se dîcu Calende, sî cele ce se dîcu Bóta, sî cele ce se numescu Brumalia, sî serbatórea cea din diu'a intâiu a lui Martiu, deodata voimu cu totulu a se ridicá din petrecerea credinciosiloru. Dar insa sî saltarile mireniloru cele in aratarea publicului, care potu face multa stricare sî dauna, inca sî saltarile sî servitiurile, cele ce se facu in numele dumnedieiloru celoru ce mincinosi se numea decatra elini, seau de barbati seau de femei dupa órecare vechiu obicei, sî strainu de viati'a crestiniloru, le lepadamu, hotarindu, ca nici unu barbatu se nu se imbrace in frumsetia muierasca, nici muierea cu cea cuvenita barbatiloru, dar nici cu vestmintele persóneloru comice, séu satirice, séu tragice sa nu se imbrace; nici sa inchine in numele urátului Bachusu, cându se tescuescu strugurii in linuri, nici cându storcu vinulu in vase cu chipu a provocá rásu de ignorantia séu de vanitate catra cele ce se producu din impostur'a demonului. Deci cei ce de acum inainte ceva din cele mai nainte dise s'aru apucá sa faca, dupa ce s'au insciintiatu de acestea, de voru fi clerici, poruncimu, sa se depuna, ear de voru fi lumeni, sà se segregadie.

Calende se numescu dilele dintaiu ale fie carei luni, in care

obicinuiá elinii a serbá, cá asiá lun'a întreaga sa le fia spre bucurie. Bot'a sî Brumali'a erá serbatori elinesci, aceea adeca in onorulu dieului Panu, cá patronului oiloru, sî alu celoralalte dobitóce; ear Brumali'a serbatórea in onorulu lui Bachusu, numitu sî Dionisiu, căci bromie erá porecl'a lui Dionisiu la elini dela bromosu—vaietulu seau tresnetulu—, ear Romanii Brumali'a o numeau vromosu, sî serbatórea in numeru multoraticu Brumalia; deci randuiesce canonulu acest'a, cá aceste elinesci serbatori desavârsitu sa se ridice dintre crestini, sî altele, preeum se vede din contestulu acestui canonu.

Can. 63. Istori'a Martiriloru cea compusa cu minciuni de catra vrajmasii adeverului, cá prin aceea cu ignominia sa incarce pe Martirii lui Christosu, sî cá pe cei ce o voru ascultá, sai aduca la necredintia, demandamu, a nu se publicá prin biserici, ci sa se dee focului acelea. Eara cei ce le primescu, seau cá nisce adeverate le voru cugetá, ii anatemisamu.

Din acestu canonu ne invetiamu, ca preotii numai acele carti potu intrebuintiá in biserici, cari suntu canonisate de catra Sinodele ecumenice seau locale, sî nici cum sî altele, caci este sciutu, ca ereticii inca au compusu viati'a sântiloru, dar cu schimonosituri, cá sa venedie sî sa instrainedie pe credintiosi dela adeverat'a credintia. De aceea Canonulu acest'a aspru sî subtu anatema opresce cetirea unoru asemene cârti pe la biserici si case.

Can. 64. Nu se cuvine mireanului sa faca cuvântare in publicu, séu a invetiá insusindu'si de aci dregatorie. invetiatorésca, ci sa urmedie ordinei predate de Domnulu, sî a deschide urechi'a catra cei ce au capatatu grati'a invetiaturei, sî dela ei a invetiá cele dumnezeiesci, ca intr'o bisericu au facutu Domnulu osebite madulari dupa vocea Apostolului — I. Cor. Capu 12, v. 27 — carea Teologulu Grigoriu lamúritu tâlcuindu, ordinea cea intru aceste o

arata dicându: „Pre aceasta rânduiala să o cinstim Frati-
loru: această a să o pazim, unulu ori carele fia urechie,
ear altulu limba; unulu mâna, ear celalaltu altu ceva; acel'a
invetie, ear acest'a sa invetie“. Si putinu mai josu: „Si
celu ce se invatia, fia in docilitate, si celu ce imparta-
siesce, fia in hilaritate, si celu ce aduce si subministreadia,
fia in alacritate. Să nu fimu toti limba, parerea cea mai
prompta; ca dóra toti suntu Apostoli? au dóra toti suntu
Profeti? au dóra toti suntu tâlmacitori?“ Si apoi dice:
„ce te faci pe tine pastoriu, oae fiindu? ce te faci capu,
picioru fiindu? ce te apuci a comendá osti, fiindu rânduitu
intre ostasi? „Si airea Intielepciunea poruncesce: „nu
fii grabnicu in cuvinte, nu te întinde împreuna cu bogatulu,
saracu fiindu, nici cautá a fi mai intieleptu, decât cei in-
tielepti“. Iar de se afla cineva stramutându Canonulu acest'a,
sa se segregedie patrudieci de dile.

Canonulu acest'a numai fetieloru sântite, cum suntu Archi-
sî Iereii iarta in publicu a invetiá poporulu credintiosu, sî
opresce pe toti lumenii, a nu tiené in publicu, adeca in biserica
cuvântari bisericesci sub pedeapsa de segregatiune pre patrudieci
de dile.

Can. 65. Carii in novolunii inaintea bolteloru sî ca-
seloru sale aprindu ruguri, preste care dupa vechiulu obi-
ceiu unii sarea sî nebunii facea, poruncim, de acum a
incetá. Deci ori-carele va face ce-va de acestu feliu,
de va fi clericu, sa se depuna, ear de va fi lumeanu, sa
se segregedie, căci scrisu este in cartea 4-lea a Impera-
tiloru, Capu 21. v. 1—4: „Si au ziditu Manasi altariu
tótei oștiri ceresci in cele dóue curti ale casei Domnului,

sî au trecut prin focu pe fiii sei, întrebuintiandu descantări, sî vrajitorii, sî au facutu cuvântatori de stomachu — ventriliogu — sî au multiplicatu pe divinatori, sî au facutu reutate inaintea Domnului, cá sa-lu provóce la mânie.

Unii creștini au retienutu nisce obiceiuri superstitioase, de care se tiené ei fiindu inca pagáni. In contr'a acestoru obiceiuri rânduesce Canonulu acest'a, cá creștinii sa se lase de acele, căci care le va practisá, se va segregá, ear preotulu se va depune din treapt'a sea.

Can. 66. Dela sânt'a dî a invierii lui Christosu Dumnedieului nostru pona la Duminec'a nóua, tóta septemân'a se cuvine, cá credintiosii sa o petreaca cu psalmi, sî laude, sî cu cantări spirituali, veselindu-se sî serbându intru Christosu, sî întrebuintiându cetirea dumnedieesciloru scripturi, sî desfatându-se cu sântele misterii, căci asiá vomu fi cu Christosu impreuna in veci, sî impreuna inaltiati, nici decum dar sa nu se faca in predisele dile alergare de căi, seau altu publicu spectaculu.

Fiindca întreag'a Septamâna cea luminata se socotesce cá un'a di a pasciloru, sî fiindca diu'a de pasci are a se petrece in evlavía, in deprindere cu cele sânté spre mântuirea sufleteasca; pentru aceea acestu canonu prescrie, ca intrég'a septamana luminata sa o petrecemu in biserica, ear la casele nóstre petrecându sa cetimu bibli'a, sa cantâmu psalmi, sî alte cântări spirituali.

Can. 67. Dumnedieeasc'a scriptura ne-au deman-datu, a ne departá de sânge, de sugrumatu, sî de curvie; deci pe cei ce pentru lacomulu pântecelui, sângele de ori-ce feliu de vita cu óre-care maiestrie 'lu facu de mancare, sî asiá 'lu mananca, 'lu pedepsimu, cum se cade; sî de acum inainte ori-cine se va apucá sa manance sân-

ge de vita in ori-ce feliu de chipu, de va fi clericu, sa se depuna, ear de va fi luménu, sa se segregedie.

Inbuibarea și desfrânarea cea peste masura pôte aduce pe omu, cá sa mânance nisce bucate preparate cu maiestrie din sângele vreunui dobitocu; astfeiu de mâncari sângeróse intieleptulu Moise au opritu in legea cea vechie, precumu cetimu la facere Capu 9, v. 3, 4.—in levit. Capu 17, v.—in faptele apost. Capu 15, v, 28, 29.—de acea și crestiniloru nu li este iertatu a mánca sânge dobitocescu.

Can. 68. Cârțile Testamentului vechiu, și ale celui nou, și ale sântiloru și alesiloru Predicatoriloru și Invetiatoriloru nostrii nu este iertatu a le strică, seau a le rumpe, seau a le dá spre vendiare negutiitoriloru de cârti, seau celoru ce se dicu uncuentari, seau altui'a cui-va spre nimicire, fora numai de cum-va s'au máncatu ori prin vermi, ori au putredítu de umediala, ori cu vre-unu altu chipu; ear celu ce se va prinde de acum inainte facându ce-va de acestu feliu, pe unu anu să se segregedie; asemenea și celu ce cumpera acestu feliu de cârti, deaca nici elu nu le va tiené aceste spre folosulu seu, nici altui'a nu le va dá spre binele lui, și spre a le pastrá, ci se va apucá a le strică, sa se segregedie.

Canonulu acest'a nu iarta a strică și a rumpe cartile testamentului vechiu și nou, nici cartile celoralaltoru mariti Predicatori, și Invetiatori bisericesci, nici a le vinde negutiitoriloru de cârti, carii apoi le desfacu, și foile singuratice le intrebuintiédia spre invalirea lucruriloru de mancare; ear de sau máncatu de totu de vermi, seau de au putraditu de apa, și umediala, seau literile dintrânsele nu mai suntu legibili, atunci unele cá aceste carti au a se arde, și cenusi'a loru, seau insesi cartile au a se îngropa in locu necalcatu, spre esemplu in altariu.

Can. 69. Sa nu fia iertatu, a intrá in launtru lu sântitului altariu; in sa de aceast'a nu este lipsita potestatea si auctoritatea imperateasca, cându voiesce sa aduca Creatoriului sacrificiu dupa traditiunea cea mai vechia.

Fiindca altariulu este menitu pentru Archiereu si preoti, pentru aceea acestu Canonu opresce mireniloru intrarea in altariu, si iarta numai Imperatului sa intre in altariu, candu voiesce sa se cuminece, si atunci preotii i deschidu lui usile imparatesci, si asia intra in altariu.

Can. 70. Nu este iertatu femeiloru, sa vorbeasca subt decursulu dumnedieescii liturgii, ci dupa vocea Apostolului Pavelu, sa taca, căci nu li s'au datu lor a grâi, ci a se supune, precum si legea dîce; ear de voiescu sa invetie ce-va, in case sa intrebe pe parintii lor.

Vedi I. Corint. Capu 14, v. 34.—Facerea Capu 3, v. 16.

Can. 71. Celoru ce invatia legile politicesci, nu se cuvine sa aiba moravuri elinesci, nici sa intre in teatre, nici sa faca jocuri, ce se dîcu Cylistrae adeca rostogoliri, seau sa imbrace haine neobicinuite nici in vremea, cându incepu invetiaturile, nici cându ajungu cătra finitul lor, seau peste totu sa dîcemu pe la midiloculu acestui feliu de invetiaturi; eara deaca cineva de acum inainte va indrezni a face aceast'a, sa se segregie.

Precum unii dintre cei invetiati ai Atineniloru se lupta cu contrarii lor, asemenea si crestinii, cei ce invatia legile politice, intrebuintiau acestu obicei elinescu, facea inca si rostogoliri, adeca aruncau nisce semne, cându Invetiatorii se prigonea, ca carele dintre ei sa ia pe cutare invatiecelu si carele pe cutare, adeca arunca sorti, si dascalii acesti'a purta adeseori si imbracaminte estraordinaria. Deci canonulu presentu opresce crestineloru tote acestea stângace moravuri, si pe cei neascultatori i segregie.

Can. 72. Nu se iarta barbatului ortodocsu a se însurá cu muiere eretica, nici iarasi barbatu ereticu a se însoti cu muiere ortodocsa, ci de si s'aru gasi cineva facându această, nunt'a sa se socoteasca neintarita, si nelegiuit'a insotire sa se deslege, caci nu trebuie să se mestece cele ce nu suntu de a se mestecá, nici se cuvine a impleteci pe oaea cu lupulu, nici pe pecatosi cu partea lui Christosu, ear de va calcá cineva aceste de noi hotarite, să se segregedie; eara deaca unii inca in necredintia se afla, si inca nu suntu numerati in turm'a celoru ortodocsi, si s'au insolitu cu nelegiuita nunta, apoi o parte binele alegândusi, au alergatu la lumin'a adevérului, ear cealalta se tiene inca legata de vincululu retacirei, nevrându radiele dumnediesci a le adevérului a le cunósce (deaca muierei necredintióse i place a trai cu barbatulu ortodocsu, seau barbatului necredintiosu i place a trai cu muierea ortodocsa) sa nu se desparta dupa Apostolulu dumnediescu: „ca se sântiesce barbatulu necredintiosu prin femee'a credintiósa, si se sântiesce femeea necredintiósa prin barbatulu credintiosu“.

Casatoriile mestecate între crestini si pagani opresce acestu canonu; insa pre baz'a invetiaturei apostolesci „ca se sântiesce barbatulu necredintiosu prin femeea credintiósa, si se sântiesce femeea necredintiósa prin barbatulu credintiosu“ I. Cor. Capu 7. v. 14—dicu Parintii Sinodului VI ecumenicu, cá astfelu de casatorie sa nu se desfaca, insa Parintii acestui Sinodu au statuitu această cu acelu eugetu, ca se pôte intamplá, ca partea necrestina va trece la ortodocsia, si ca din contra se pôte desfaca casatori'a deaca partea crestina se va simti insielata de catra partea cea necrestina, si din ans'a această va cere desfacerea nuntii sale cu partea necredintiósa.

Vedi IV, 14.

Can. 73. Crucea cea facătoare de viația aratându-ne noue mantuitoare, trebuie să punem totă silința, că către ea, căci prin trânta ne-am eliberat de caderea cea veche, să avem onorul cel cuviincios; dreptăcea și cu gândul, și cu cuvântul și cu simțirea să-i dăm ei adorațiune, și poruncim, că inchipuirile crucii, cele ce se fac de către unii pe fața pământului, să încetădie în tot chipul, că nu cum-va prin calcarea celor ce umbla, semnul biruinței noastre să se dehoneste; deci poruncim, că de acum înainte cei ce fac chipul crucii pe fața pământului, să se segregădie.

Canonul poftesc, că în tot chipul să ne nevoim a da sântei Cruci cuviincioasă cinste, dar opresce obiceiul cel deșiert spre viitoriu cu pedeapsă segregării, în urmă cărui unii facea semnul, adică figură crucii cu mână pe pământ, și pe paviment, cându facea închinaciuni înainte vreunei icone, și apoi o sarută. Acestu vechiu obicei de deșiertă credință s'au susținut încă și pona în zilele noastre în mai multe locuri, cu deosebire la femei. Deci preotii sunt chemați a desradăci abuzul acestu cu desluciri blânde, și nu aspre, nici prin înfruntări, că voindu a dirige reul, nu cum-va să-l facă și mai mare.

Can. 74. Nu se cuvine a mânca întru cele domnesci, seau în biserici, afara de cele ce se dăcu „Agape“ și înlastru în casa, și a asterne acubita; eara cei ce îndresnesc a face această, ori să încetădie, ori să se segregădie.

Subt „domnesci“ vinu a se întielege acele biserici, în care de mai multe ori Duminecile se sevârșă liturgia dumnediească; canonul asiă dăre dăce, că nici în bisericile domnesci, nici în cele de rând să nu se facă „Agape“ adică mănăci de dragoste, nici să se astearna „acubite“ adică să nu se facă asternuturi, precum eră datină în timpii aceia la prânziuri; Balsamonu

subt „domnesci“ vâ sa intieléga fia-care locu, ce este consântitu Domnului, precum este nartic'a, adeca tind'a bisericeii; prin urmare nici in tind'a bisericeii nu se iarta a manca Agape, necum in altu locu alu bisericeii. De aci se vede, ca crestiniî in timpîi primitivi pôte fi, pona in timpîi acestui Sinodu ecumenicu, erau in acea persvasiune, ca loculu sântitu spre marirea lui Dumnedieu nu se nesântiesce, deaca ofertele loru de dragoste, aducându-le la Biserica, acolo se voru petrece prin seraci, veduve, sî orfani; in sa Sinodulu ecumenicu pretiulu din launtru alu astoru feliuri de oferte 'lu reduce la natura cuviinciôsa, randuindu, ca in biserici nu, dar in giurulu bisericeii se potu face aceste binefaceri.

Vedi Can. 49. Cartag. — Gangr'a 11. —

Can. 75. Voimu, cá cei ce vinu in Biserica spre a cantá, sa nu intrebuintiedie nici strigári necuviinciôse, nici sa si-leasca firea spre rancire, sî nici sa dîca ce-va, ce bisericeii nu convine, ci cu mare atentiune sî umilintia sa aduca lui Dumnedieu privitoriului celoru ascunse astfelu de cantári, cáci sântitulu cuvântu au invetiatu: fiiloru lui Israilu sa cuvine a fi cucernici.

Dela observarea canonului acest'a depinde prea multu bun'a ordine sî evlavia in Biserici, va sa dîca, dela cantâreti, deaca cânta cu umilintia, sî evlavia, avendu inaintea ochiloru, ca cantârile se facu in Biserica spre marirea lui Dumnedieu, sî spre zidirea celoru ce le audu, sî ca Dumnedieu nu se adorédia prin strigári necuviôse, sî prin rancire. Deci cantâretiulu sa cânte cu glasu domolu, placutu, sî dulce, sî sa se retiena a cantá prin nasu, sî dupa nisce apucaturi vechi, cum suntu tereremurile, s. a.

Vedi Levit, Capu 15, v. 30.

Can. 76. Nu se cuvine inlauntru sântitelóru curti sa se asiedie cárcima, seau sa se puna inainte feliurile cele de aromate, seau sa se faca alte vendiári, padiendu veneratiunea nóstra cátra Biserici. Ca Mantuitoriulu no-

stru și Dumnedieu în timpul petrecerii sale în trup în-
vetiandu-ne pe noi, poruncea, sa nu facemu cas'a Parin-
telui seu casa de negotiatorie; carele și mesele schimbar-
torilor de bani le-au resturnatu, și pe cei ce facea Bise-
ric'a locasiu mirenescu, iau isgonitu; deci de se va prinde
vre-unu in pecatulu acest'a, sa se segregedie.

Canonulu acest'a dovedesce, ca cum este astadi lumea, asiá
au fostu și in timpii vechi; pentru ca precum vedemu din acestu
canonu, ca se opresce a asiediá cârcima seau alta prevalie in
curtea bisericeasca, căci asiá ce-va se intemplá pre timpul Sí-
nodului VI ecumenicu, asiá și in dilele nóstre se intempla, ca
cârcime se facu și se sustienu unde și unde inlauntru curtiloru
bisericesci; in contr'a acestui abusu randuiesce canonulu presentu,
ca cei ce facu degradarea locului sântitu in chipulu acest'a, sa se
segregedie.

Vedi Luc'a Capu 10, v. 46. — Ieremi'a Capu 7, v. 10. —
Isai'a Capu 56, v. 7.

Can. 77. Nu se cuvine celoru sântiti, seau clericu-
loru seau celoru din schituri, sa se scalde în baie cu
muieri, nici vre-unui crestinu mireanu, căci acést'a este
condemnati'a cea dintâiu la pagâni; eara de se va vadí
cine-va in acestu lucru, de va fi clericu, sa se depuna,
eara de va fi mireanu, sa se segregedie.

Se vede din contextulu acestui canonu, ca unii crestini de
sclavie au tienutu legea aceea dela pagâni, in urm'a cărei erá
barbatiloru opritu cu strasinicie, a nu se sealdá într'o baie cu
femei, și de alta parte au tienutu, ca spirtulu crestinismului le
da loru libertate a se sealdá cu muieri; pentru aceea, fiindca
acei crestini au abusatu cu spirtulu liberalu alu crestinismului
prin asemenea fapta necuviinciósa, canonulu presentu osândesce
lucrulu acest'a cu pedeaps'a segregării.

Can. 78. Ca se cuvine celoru ce se lumineadia, a invetiá credinti'a sî in Joi'a septamânei a o spune Episcopului, seau Presbiteriloru.

Canonulu acest'a este in legatura strinsa cu canonulu 46 din Laodice'a, care prescrie, ca catechumenii, carii se pregatescu spre luminaie sî botediu, sa invetie doctrin'a religiei, sî in fiecare Joie a septamânei, sá recitedie Eppului ori presbiteriloru ceea ce au invetiatu din religie, cá nu nesciindu invetiatur'a crestineasca, sa se botedie, sî neinvetiati sî neintariti fiindu, cu lesnire sa se amagiasca de câtra eterodocsi. Mantuitoriulu trimitiendu in lume pe Apostoli, le-au demandatu loru, intâiu a invetiá popórele, sî apoi a botediá; aceasta demandare a Domnului au trecutú sî la Archiereii sî preotii, sî datori suntú a urmá dupa aceea la primirea strainiloru in ortodocsi'a nóstra.

Vedi Can. 46. Laodic. — I. 2. —

Can. 79. Fiindca noi marturisimu, ca dumnedieeasc'a nascere cea din fecióra² au fostu fora puerperiu — lehusire, λεῶ —, precum sî ca fora semântia s'au facutu, sî fiindca noi asiá invetiámu tóta turm'a; pentru aceea cei ce din nesciintia facu ce-va din cele ce nu se cuvinu, i supunemu corectiunei. Deci fiindca unii dupa diu'a nascerei lui Christosu Dumnedieului nostru s'au aflatu ferbându semidale, sî aceast'a unii altor'a o impartiescu in onorulu lehusirei a preacuratei feciórei Maice; poruncimu, cá nimic'a de acestu feliu sa nu se sevarsiasca de cei credinciosi, ca aceast'a nu este nici unu onoru pentru feciór'a, carea au nascutu mai pre susu de minte sî cuvântu cu trupu pe cuvântulu celu neincaputu, a defini sî a descrie nascerea cea negraita dupa cele obscesci sî dupa cele ce suntú in noi. Deci de se va vadí cine-va de acum

inainte, facându un'a cá aceast'a, de va fi clericu, sa se depuna, ear deaca va fi mireanu, sa se segregedie.

Fiindca unii crestini din nepricepere fierbea a dóu'a dí dupa nascerea lui Christosu semidale — farina curata de grâu — sí alte feliuri de bucate, sí o facea aceast'a in onorulu lehusirei Nascatórei de Dumnedieu, precum se obicinuieste a se face sí la cele-lalte femei, cându ele nascu; pentru aceast'a Canonulu presentu opresce crestiniloru facerea sí impartirea semidaleloru in onorulu Maicei Domnului, căci este gresiala, sa asemanămu noi nascerea preasântei feciórei cu nascerile obicinuute ale femeiloru nóstre, de óre-ce nascerea lui Christosu, precum sí Zemislirea lui au fostu supernaturale, sí preasânt'a maic'a lui precum au fostu inainte de nascere feciór'a, asiá sí dupa nascere au remasu feciór'a; sí zugravii nu trebue sa zugraveasca la Serbatórea Nascerii lui Christosu, pe Nascatórea de Dumnedieu culcata in patu cá sí cum aru fi cuprinsa de dureri; apoi nu se cuvine sa se scrie in Minee, seau in alte cărti a dóu'a dí dupa nascerea lui Christosu dicerea aceast'a „Lehusirea Nascatórei de Dumnedieu“, ci numai Soborulu Nascatórei de Dumnedieu, căci dupa Grigoriu din Nissa nascerea lui Christosu au fostu fora lehusire, deórece dicându numele „lehusirei“ nu este mai pre susu de nesticaciune sí neispitita de nunta. Eara a zugraví óre-care femei spalându pe Christosu in liganu, precum se vede la multe icóne ale Nascerii lui Christosu, aceast'a este cu totulu necuviinciosu fetu alu unoru zugrafi, carii suntu neversati in istori'a bisericeasca.

Can. 80. Deaca vreunu Eppu, ori presbiteru, ori diaconu, seau cei ce se numera in cleru, seau mireanu, neavându nici o nevoe grea, seau lucru greu, de a lipsí dela biseric'a sea mai indelungatu timpu, ci in orasiu petrecându, in trei dile de dumineci si in trei septamáni n'aru merge la bisericu cu altii, de va fi clericu, sa se depuna ear de este laicu, sa se departedie dela comuniune.

Bisericele se infintiédia pentru de a se adună acolo cresti-

mî spre sevarsîrea rugaciuniloru sociali cîtra Dumnedieu; datorintî'a aceast'a leaga pe toti crestinii in deosebi, sî nime nu se pôte dispensá de ea fora causa binecuvântatá; de aceea sî legiuesce acestu canonu, ca ver-cine dintre Eppi, preoti, diaconi, orî clerici, inca sî ver-cine dintre crestini nu va merge la biseric'a sea in trei Dumineci sî in trei Septamâni, ci va petrece in orasiu fora sa satisfaca acestei datorintie crestinesci, deaca va fi clericu sa se depuna, ear laiculu sa se lipseasca de cuminecatura.

Can. 81. De oare-ce amu aflatu, ca in unele pîrti in Présântil'a cîntare in locu de additamentu se dice dupa „Sânte fora de mórte“ aceast'a „celu ce teai restignitu pentru noi, miluiescene pe noi“ si aceast'a dela Sântii Parinti cei vechi cá un'a straina de pietate s'au lepadatu dintr'o cîntare dinpreuna cu pecatosulu ereticu, carele au aflatu acestu feliu de additamentu; si noi intarindu cele mai nainte asiediate de sântii parinti cu evlavie anatemi-samu pe cei ce dupa hotarîrea aceast'a primescu acestu feliu de voce in bisericu, seau intr'altu chipu care cum voru adaoge ceva la Présântul'a cîntare, si de aru fi din ordinulu sacerdotalu, celu ce calca cele aci hotárite, poruncimu, sa se lipseasca de preotie, eara de va fi mireanu, sa se segregadie.

Iereticii intentionându a se aretá mai ortodocsi, decátu ortodocsii, au adausu intre sânt'a cîntare dupa „sânte fora de mórte miluiescene pe noi“ cuvintele acestea „celu ce te-ai restignitu pentru noi“; deci canonulu presentu osandesce adaosulu acest'a, sî pe neascultatoriulu preotü 'lu lipseste de preotie, ear pe laiculu 'lu segregadia.

Can. 82. In unele zugraviri din sântitele icóne se zugravesce melulu, pe carele Inaintemergatoriulu ilu arata cu degetulu, si carele se ia spre inchipuirea Darului, in

locu de adeveratulu mielu Christosu Dumnedieulu nostru, celu ce mai înainte s'au aretatu nóue prin lege; deci figurele cele vechi și umbrele, cá pre nisce simbole și caractere ale adeverului, ce s'au predatu hisericii, le imbratisiamu, și darulu, și adeverulu cinstimu cá plinirea legii; deci ca perfectu sa fia ceea ce prin zugraviri se propune inaintea ochiloru tuturor'a, de acum înainte sa se zugravesca dupa omenime mielulu Christosu Dumnedieulu nostru celu ce au ridicatu pecatulu lumei in loculu melului celui vechiu, prin aceast'a intielegându noi umiliatiunea cuvântului lui Dumnedieu, și povătuindu-ne spre aducerea aminte a petrecerii lui cu trupu, și a patimirei sale, și a mântuitoarei mortii sale, și a rescumparării lumei, ceea ce i s'au facutu prin aceea.

Unii pictori incepura sa zugravesca pe Christosu in figur'a melului, și lângă melu pe s. Ioannu Botedietoriulu aratându cu mân'a pre melu și dicandu: „eata melulu lui Dumnedieu, celu ce ridica pecatulu lumii“. Parintii sinodali n'au gasitu de buna astfelu de pictura pe icóna, pentru aceea porunceseu, cá de aci înainte sa nu se zugravesca un'a icóna cá acést'a, ci Christosu, sa fia zugravitu dupa chipulu unui omu, cá prin aceea sa ne aducemu aminte de petrecerea lui cea dupa trupu, de patimile și mórtea lui, și c. a.

Can. 83. Nimenea sa nu dea Eucharisti'a trupuriloru celoru moarte, ca scrisu este: „Luati, mancati“; eara trupurile mortiloru nu potu nici luá, nici manca.

Cumca aceia toti au gresitu, carii s'au incumotatu a cuminecá pe morti, se vede din acestu canonu, care pe dreptu opresee, cá nime pe morti sa nu i comunice, pentrucá lamuritu se cunósce din cuvintele Mântuitoriului, cu care au întemeiatu misteriu

santei Cuminecaturi „luati, mâncati“ ca misteriu acest'a l'au asediata pentru cei vii, carii potu luá sî mîncá, dar nu sî pentru cei morti, carii nu mai potu nici luá nici mîncá. De aci se deduce sî aceea, ca nici botediulu nu se póte dá mortului, ci trebuie sa fia viu celu ce se boteadia.

Can. 84. Legiuiriloru canonicesci ale Parintiloru urmându, hotarimu sî pentru prunci, cá de câte ori nu se afla martori adevirati, carii sa atesteze cu sigurantia, ca acesti sî acesti suntu botediati; seau ei din caus'a minorenitátii nu voru putea respunde cu indestulare pentru sântitul misteriu, ce li s'au datu loru, — fora vre-o sminteala sa fia datori a se botediá acesti'a, cá nu cum-va acestu feliu de nedumerire sa-i lipseasca pe ei de curatirea cea de acestu feliu a sântieniei.

Se intampla casuri, ca botediarea cuiva se trage la indoiala, sî martori, carii cu deplinatate aru potea marturisi asiá, ori asiá, nu se gasescu; Canonulu legiuiesce, ca la astfelu de intamplari trebuie sa se boteadie individulu, asisiderea sî pe copii lepadati la drumuri séu la usile bisericeloru, si nu se scie, de suntu botediati ori ba, se cuvine ai botediá cu cuvintele acestea: „boteadia-se robulu lui Dumnedieu (cutare)“, de nu este inca botediatu, in numele Tatalui, sî alu fiului sî alu sântului duchu“.

Vedi Can. 47 apost. — Cartag: 80.

Can. 85. In gur'a a doi seau a trei martori stá totu cuvântulu, amu luatú din scriptura; deci servii, carii de câtra stapânii loru subt trei martori se elibereadia, poruncimu, cá sa-si dobandeasca acestu feliu de onoru; cei ce au fostu de fatia la eliberare, sî la intarire, voru dá incredintiare despre eliberare, sî despre cele ce s'au facutu.

Dupa legile politice din timpii aceia eliberarea serviloru,

adeca a sclaviloru erá unu lucru de nici unu pretiu, si cându erá sà se faca un'a cá aceast'a, trebuiá sa fia de fatia cinci, seau si mai multi martori, carii se documentedie actulu de eliberare. Canonulu acest'a razimandu-se pre cuvintele Mântuitorului, carele invatiase, ca in gur'a a doi séu trei martori va stá totu cuvântulu, legiuesce, ca pentru unu actu de eliberarea sclavului se cere marturi'a a doi seau a trei martori.

Vedi Can. 82 apostolescu.

Can. 86. Pe aceia, carii spre caderea sufleteloru aduna curve, si le hranescu, poruncimu, deaca suntu preoti, sa se depuna, si sa se segregedie, ear deaca suntu laici, sa se segregedie.

Seducerea sufleteloru neesperte este o demoralisatia in contr'a simtiului omenescu, cu câtu mai multu este aceea si o demoralisatia a simtiului religiosu; pentru aceea canonulu presentu opresce tuturoru astfelu de afacere, si pe preotulu vinovatu ilu depune si 'lu segregeadia, eara pe mireanulu constatatu in acestu pecatu 'lu segregeadia.

Can. 87. Femeea, ceea ce parascesce pe barbatulu seu, este précurva — adultera —, si de va merge la altulu, dupa sântitul si dumnedieesculu Vasiliu, din profeti'a lui Ieremia prea bine aceast'a deducându-o: „ca muierea de se va face femeea altui barbatu, nu se va întórce la barbatulu seu legiuitu, si spurcându-se se va spurcă“. Si earasi: „Celu ce are pe adultera, nebunu si pagânu este“. Deci de se va vadí, ca femeea au fugitu fora cuvântu dela barbatulu seu, elu adeca este vrednicu de iertare, eara ea de pedeapsa. Iertare in sa i se va dá lui spre a se impartasi cu Biseric'a. Cel'a ce'si va parasi pe muierea sea legiuita, cu carea au convietiuuitu, si va luá pe alt'a, dupa hotarirea Domnului este supusu judecâtiei

adulterului; și de Parintii noștrii s'au pedepsit unii că acestuia, unu anu sa se tânguiască, doi ani sa asculte, trei ani sa cadia, și intru alu șaptele sa stee împreuna cu cei credincioși, și asiá sa se invrednicească de aducere a darurilor, de-a se voru pocai cu lacrimi.

Lucrulu de totu imoralu și scandalosu este din partea unei femei, carea fora cause indestulátore parasesce pe barbatulu seu legiuitu, și se inșotiesce cu unu altu barbatu strainu, de aceea pe un'a că această muiere adultera supune acestu canonu subt pedepsa, și barbatului nevinovatu i da iertare spre impartasire cu biseric'a, va sa dica, cu sânt'a cuminecatura. Ear care barbatu 'și va parasí pe legiuit'a sea femee, și 'și va luá alt'a, acel'a cade subt judecat'a adulterului, și se pedepsește, că unu anu sa se tânguiască, doi ani sa asculte, trei ani sa cadia, adeca sa se puna cu fati'a pre pamântu, și in a șaptelea anu sa stee cu ceialalti creștini, și sa póta aduce daruri la Biserica, — de va aratá pocaintia cu lacrimi.

Vedi Can. 48 apostol.— Anghir. 2.—Cartag. 113.—Vasil. 9, 35, 37, 77.

Can. 88. Nimenea sa nu bage in launtrulu case-loru sântite vre-unu dobitocu, afora numai deaca calatorindu 'lu va ajunge vre-o prea mare nevoie, neputându gasí vre-o casa seuu altu locasiu, și se va retrage intr'o biserică, căci nefacându această, dobitoculu lui se póte espune perirei, și elu prin pierzarea dobitocului se póte impedecá in calatori'a sea, și sa vina in periculu de mórte; Sambat'a pentru omu s'au faculu, ne invetiámu; de aceea judecámu, ca nu se póte despretiui scaparea și incolumitatea omului. Eară de se va vadí cine-va, ca fora nevoie prea mare, precum mai susu s'au dișu, va bagá cine-va dobitocu in Biserica, de va fi clericu, sa se depuna, ear de va fi mireanu, sa se segregedie.

Cumca nu este cuuviintia a spurcá casele consántite spre marirea lui Dumnedieu, acést'a se recunósce de catra toti, in sa fiindca se potu intemplá casuri, cându crestinulu calatorindu sí neputându altcum scapá de primejdie in vederata prea mare, care sí lui sí dobitocului seu amenintia cu mórte sí totale perire, de cátu sa se adapostedie sí sa se retraga elu sí dobitoculu seu intr'o biserica; pentru aceea Parintii Sinodali patrunchi de simtiulu umanitatii, sí sciindu din sant'a scriptura, ca Dumnedieu au facutu Sámbar'a pentru omu, adeca spre folosulu omului sí ca punerea dobitocului in biserica nu se face pentru dobitocu, ci pentru cá omulu sa nu se pagubeasca, — au rânduitu prin acestu canonu, ca crestinulu pentru de a scapá in calatori'a sa de o primejdie sí paguba prea mare, care i póte causá sí mórte, sa póta abate dimpreuna cu dobitoculu seu intr'o biserica.

Can. 89. Dilele patimiloru mantuitóre trebuie crestinii sa le petreaca in postu, rugaciune sí in umilinti a inimei, ear in órele cele de midiulocu ale noptii dupa Sámbar'a mare a se desposti, precum aceast'a o descriu dumnediescii Evangelisti Mateiu sí Luc'a, celu dintáiu prin dicerea „dimineati'a Sâmbeteloru“ eara acest'a prin dicerea „diminétia adânca“ aratându-ne nóue adâncimea noptiei.

Canonulu acest'a, prescrie, cá crestinii sa petreaca tóta septamân'a mare a sânteloru patimi ale Domnului, cu postu, cu rugaciune, sí cu umilinti'a inimei, ear dupa mediulu noptiei a Sâmbetei mari sa incetedie postulu, fiindca acum au înviatu Domnulu, se intielege de sine, ca crestinii datori suntu a ascultá mai dintáiu servitiulu dumnediescu alu Invierii Domnului, sí sa astépte pona la finirea Liturgiei, sí apoi sa inceteze postulu, sí sa mânânce Paschi cu bucurie.

Can. 90. In Dumineci a nu plecá genunchiele, amu primitu dela purtatorii de Dumnedieu Parintii nostrii, ono-rându invierea lui Christosu. Deci cá evidenti'a obser-

valiunei acesteia sa nu ne fie necunoscuta, facemu cunoscutu credinciosiloru, cá dupa intrarea preotiloru in altariu la rugaciunea de sér'a a Sâmbetei (la vecernia Sâmbetei), dupa obiceiulu, ce domnesce, nimenea sa nu plece genunchiele pona la rugaciunea de sear'a a Duminicii viitoare, in care, dupa intrarea in altariu a preotului, ce se face la servitiulu celu de sear'a earasi plecându genunchiele astfeliu aducemu Domnului rugaciunile.

Can. 91. Muierile, care dau burueni otravitoare si pierdiatöre de prunci, si care primescu otravile cele omortöre de prunci, sa se supuna pedepsei ucigasiului.

In canonulu acest'a, de si nu amintesce de barbati, totusi se intielegu si ei, cá si muierile, cá sa se supuna pedepsei ucigasiului, deaca vreunu barbatu, ori femee va da beuturi omortöre de prunci, asemenea si cele ce le primescu acele, cá sa piardia pe nevinovatii prunci fiindu ingrecate. Legile civili inca oprescu astfeliu de fapte cu o strasinicie mare.

Can. 92. Carii rapescu femei cu nume de casatorie, seu carii conlucra, seu se invoiescu cu cei ce le rapescu, au statuitu sântulu Sinodu, de aru fi clerici, sa cadia din treapt'a lor, ear de aru fi mireni, sa se anatemiseasca.

Canonulu acest'a are totu acelasi cuprinsu cu canonulu 27 alu Sinodului IV. ecumenicu; pentru aceea cetitoriulu sa binevoiasca a vedé Comentariulu Canonului acestui 27 alu Sinodului IV ecumenicu pag. 84.

Can. 93. Muierea, alu carei barbatu este dusu, si nu se scie, unde se afla, este adultera, deca neconvingându se despre mörtea barbatului seu, cu altulu s'aru casatori; asisderea si muierile ostasiloru, pentru a caroru barbati nu

se scie, unde se afla, inca si acele, care nu voiescu a asteptá reintórcerea barbatilor loru din calatorie; insa lucrulu acest'a are oare care iertare, pentru ca este prepusulu mare de mórtea lui; eara ceea ce s'au maritatu din nesciintia cu barbatulu parasitu pre unu timpu de muierea sea, apoi lasându pe acést'a, căci s'au intorsu la elu muierea sea cea dintâiu, au adulteratu cu adeveratu, insa in nesciintia, si de matrimoniu nu se opresce, insa mai bine aru fi, de aru remâné asiá. Eara de s'aru întórce órecându ostasiulu, a carui'a muiere din caus'a absentiei lui mai îndelungate s'aru fi maritatu cu altu barbatu, acest'a, de va voi, sa-si iee earasi muierea sea, iertare dându-i-se ei pentru nesciintia, si barbatului celui ce au lostu casatoritu cu dâns'a, sà i se dee voie câtra a dóu'a casatorie.

Canonulu acest'a tractédia indirectu despre rabdarea femeiloru fatia cu afacerile barbatilor loru, in urm'a căroru suntu siliti a parasí casele, si copiii loru pe mai multu timpu peste voi'a loru, spre esemplu, deaca barbatulu este ostasiu, si devine in captivitate, seau calatorindu, 'lu ajunge o nenorocire, si'lu detiene îndepartatu dela toti'a sea, si copiii sei, asiá încátu nici ostasiulu nici calatoriulu nu potu incunoscintiá pe muierele loru despre caus'a nereintórcerei loru la casele sale, si asiá este mare probabilitate, ca ei au muritu, mai cu seama, deaca despre loculu ubicatiunei loru nu se póte rescu nimic'a; Canonulu presentu iarta umoru asemeneaa femei a dóu'a casatorie, deaca s'au facutu dupa unu timpu îndelungatu, dar adauge si aceea, ca deaca ostasiulu seau calatoriulu barbatu s'aru întórce acasa, si aru voi cu toti'a sea a traí, lui i se cuvine dreptulu a luá muierea sea legiuita îndereptu, si celui-alaltu barbatu i sta liberu a pasí la alta legiuita casatorie.

Can. 94. Pe cei ce jura cu sacramentele pagániloru,

Canonul i supune pedepselor, ear noi hotarâmu acestor'a segregatiune.

Se cuvîne crestiniloru a se feri de obiceiurile sî de asiediamintele pagânesci, prin urmare sî de juramentulu in numele Dieiloru lor, ca dice Domnulu : sa nu jurâmu nici pe ceriu, nici pe pamentu, nici pe Ierusalimu, nici pe capulu nostru, ci in locu de totu juramentulu sa dîcemu numai: „asiá, asiá“ ori „nu, nu.“ In dîlele nîstre se pôte intemplá, ca vre-unu crestinu sa fia provocatu dela judecatorie, a marturisi cu juramentu despre vre-unu lucru, carele 'lu cunósce; aci este crestinulu datoriu sa depuna juramentulu spre adevirirea lucrului, cum 'lu scie, seau cum nu'lu scie, ce este obiectulu judecâtiei. Nime nu se pôte subtrage de subt depunerea juramentulu sub pretextu, ca elu nu cunósce acelu lucru, pentru care se cere dela elu, cá sa jure, pentru ca nu i se crede fasiunei lui simple, sî atunci jura, ca nu cunósce lucrulu, sî atunci marturisirii lui se crede.

Vedi Mateiu Capu 5, v. 34, — Ioanu Capu 5, v. 12.

Can. 95. Pe cei ce dintre ieretici se întorcu la ortodocsie, sî in partea celoru ce se mântuiescu, ii primimu dupa asiediat'a rînduiala sî obicei, pe ariani adeca, pe macedonieni, pe navatiani, pe cei ce se dicu „curati“ sî aristenii — nebuni — stîngaci —, sî pe patrusprediceni, adeca mercurieni, sî apolinarisci ii primimu, dupa ce au datu suplici sî au anatemisatu totu ieresulu, ce nu cugeta, precum cugeta sînt'a lui Dumnedieu soborniceasc'a sî apostolica Biserica, pecetluindu-se ei, adeca ungându-se mai intâiu cu sîntulu miru la frunte, la ochi, la mani, la gura sî la urechi, sî pecetluindu-i pe ei dicemu: Pecetea Darului sîntului Duchu. Eara pentru Pavlenianiscii, carii nediuiescu la soborniceasca Biserica, hotarire s'au stabilitu, cá negresitu sa se botedie, pe evnomiani in sa, carii se bo-

tedia într'o afundare, și pe montaniscii, cari aci se dicu Frigi, și pe Savelianii, cari tienu pe fiulu un'a cu tatalu, și alte multe cumplite facu, și toate celelalte ieresuri, căci ei suntu multi, mai alesu din țiar'a Galateniloru, pe toti, cei ce dintre acesti'a voiescū a se întorče la ortodocsie, îi facemu crestini că și pe pagani in dñu'a dintâiu, eara in a dñu'a di de catechumeni, apoi in a trei'a îi jurâmu pe ei însuflândui de trei ori in fatia și in urechi, și asiá îi catechisimu pe ei, și îi facemu, sa petreaca in Biserica, și sa asculte scripturile și atunci îi botediâmu. Inca și pe Manicheii și Ualentianii și Marciniscii, și pe cei din ieresurile cele asemene; Nestorianii trebuie sa faca rugări in scrisu, și sa anatemisedie ieresulu lorū; pe Nestorie, și pe Eutichiu, și pe Dioscoru, și pe Seviru, și pe ceialalti corifei ai acestoru feliu de ieresuri, și pe cei ce cugeta cele ale lorū, și pe toate ieresurile, cele ce mai inainte s'au pomenitu, și asiá sa se împartiasca de sânt'a cuminecatura.

Aci canonulu acest'a prescrie modulu, cum iereticii feliuriti au sa se primeasca inderetu la ortodocsie, și se stabileadia, că veri-cine voiesce sa se întorča la biseric'a cea adevărata a lui Christosu, sa astérna rugarea sea in scrisu, și sa anatemisedie ieresulu seu.

Vedi II. 7. — I. 19.

Can. 96. Cei ce intru Christosu prin botediu s'au imbracatu, au marturisu a urmă petrecerea lui cea in trupū; deci pe cei ce parulu capului spre vatamarea celoru ce îi vèdu cu maiestrii de inpletire 'lu infrumsetiadia, și 'lu gatescu, și amagitura prin această'a causeadia sufletelorū

celoru slabe, cu pedeapsa amesuratu ii vindecăm, povatiindu-i pe ei, si invatiandu-i, sa vietuiasca intieptiesce, ca parasindu insielaciune, si vanitatea, ceea ce provine din lumesci lucruri, sa-si întórca mintea lor catra fericit'a si neperdiatórea viatia, si cu frica sa aiba petrecere curata, si sa se apropie de Dumnedieu cu puritatea vietuirii, si pe omulu celu dinlauntru mai multu, decâtu pe celu dinafara sa 'lu infrumsetiedie cu fapte bune, si cu moravuri neprihanite, încátu nici o ramasitia de amagirea celui protivnicu sa nu pórte in sine, eara deaca cineva aru face ceva afora de canonulu acest'a, sa se escomunicе.

Crestinulu, cându se boteadia, se imbraca spiritualminto in Christosu, si apromite a vietui amesuratu invetiaturiloru lui Christosu; totu cuprinsulu acestui canonu este indreptatu in contr'a aceloru crestini, carii s'au lepadatu de apromisiunea, ce au datu la botediu, si cu deosebire in contr'a aceloru crestini si femei, cari impletescu parulu capului intr'unu modu, care seduce pe suflete slabe in tentatiuni; pe unii cá acesti'a i pedepsesce canonu cu pedepse medicinale, va sa dica, cu povatiuri de a se lasa de desiértaciuni, si a petrece viatia seriósa, precum se cuvine crestiniloru.

Can. 97. Pe cei ce séu cu muierile loru impreuna locuiescu, séu fora de osebire sántele locuri le facu de obscesci, si cu despretiu se arata catra ele, si asiá siedu intránsele, poruncimu a se scóte inca si din catechumeniele; eara de nu va pazi cineva aceast'a, de va fi clericu, sa se depuna, ear de va fi mireanu, sa se segregedie.

Subt „sántele locuri“ in canonulu acest'a nu se întielegu Bisericele, ci edificiiurile cele ce se aflau in giurulu Bisericeiloru, precum suntu scótele pentru Catechumeni, care se numia „Cate-

chumena"; deci canonulu nu iartă nimenui, cá acolo cu sotí'a sea sî copiii sei sa locuiasca, precum s'au intamplat acestu abusu, sî demanda, să se depuna, ear crestinulu sa se segregedie.

Can. 98. Cel'a ce va luá pe muierea logodita cu altu barbatu, fiindu inca logodniculu ei in viatia, sa se supuna crimei adulteriului.

Logodn'a, ce se face dupa lege, cu darea ineleloru, sî cu binecuvântarea preotului, sî cu obicinuita sarutarea celoru ce se logodescu, are aceeași putere, cá sî cununi'a deplinita; canonulu pe bas'a aceast'a supune crimei adulteriului pe cel'a ce aru luá siesi de sotie pe femeí'a ce este cu altu barbatu logodita.

Can. 99. Inca si despre aceea ne-amu insciintiatu, ca in regiunile Armeniloru se face inlauntrulu sântiteloru altare ferbere carnuriloru, care se aducu la sacrificiu, sî le imparte Preotiloru dupa obiceiulu evreescu; drept aceea pazíndu noi Bisericele imaculatu amu statuitu, cá nici unui preotu sa nu fia iertatu a primi dela aducatori cârnuri, ci ei sa fia multiamiti cu acele daruri, cari se aducu afora de biserică, eara deaca cineva aceast'a nu o aru face asiá, sa se segregedie.

Se vede din acestu canonu, ca in pârtile Armeniloru se aduceau cârnuri cá sacrificii, sî ducându-le in Altariu, acolo le fierbea, sî acele se impartia între preoti dupa óre-care obicei vechiu evreescu; deci se opresce acestu abusu cu sacrificiuri de carne, sî se renduiesce, ca are sa incetedie, sî ca care va sa aduca cârnuri pentru preoti, sa le aduca afora de biserică, sî acolo sa le impartă cui, sî cum va voi.

Vedi Can. 3 apostolescu.

Can. 100. Ochii tei vadia drepte, sî cu tóta padi'a tieneti inim'a ta, poruncesce Intielepciunea—Pild. 4. v. 23, 25.—câci simtirile trupului lesne introducu in sufletu cele ale loru, deci zugraviturile, care amagescu vederea, ori table

ori într'altu chipu puse înainte, și scandaliseaza mintea, și provóca spre aprinderile indulciriloru celoru de rusine, poruncimu, cá de acum înainte nici într'unu chipu sa nu se zugravesca asemenea picture, eara déca cineva s'aru apucá a face acest'a, sa se segregedie.

Canonulu opresce zugravirea icóneloru obscene, scandalioase și demoralisatóre cá unu ce, care strica moravurile bune, și osandesce pe toti cu segregare, carii spre viitoriu voru zugraví asemenea scandalóse icóne, fia pe pareti, fia pe table.

Can. 101. Trupu alu lui Christosu, și Biserica este omulu celu ziditu dupa chipulu lui Dumnedieu, ilu prochiama dumnediesculu Apostolu cu mare voce — I Corint. Capu 12, v. 27—; deci intrecându tóta creatur'a sensibila, elu carele s'au invrednicitu de cereasc'a dignitate prin mântuitórea patima, și pe Christosu máncandu și bându totdean'a se impreuna cu vialí'a cea deapururea vecuitóre, și sufletulu și trupulu 'si sântiesce cu participarea dumnedieescului daru. Dreptaceea de voiesce cineva sa se impartasiasca cu preacuratulu trupu la adunári, mânile inchipuindu-si in form'a crucei, asiá sa se apropie, și sa primeasca impartasirea Darului; eara pe cei ce cinstescu óre care vase de auru, séu de alta materie, decátu pe mâna, și acestea le-au facutu spre primirea dumnedieescului Daru, și prin tránsele voiescu a se invrednici preacuratei impartasiri, nici într'unu chipu nui admitemu, cá pe unii, carii materi'a cea neinsufletita și supusa omului mai multu o cinstescu, decátu pe icón'a lui Dumnedieu. Eará de s'aru vadí cineva, ca da preacurat'a impartasire celoru ce aducu nisce vase cá acestea, sa se segregedie și elu, și celu ce le aduce.

In timpii primitivi ai cristianismului erá obiceiú, ca mirenií, cá si preotii, dedea mireniloru sânt'a cuminecatura, precum in dilele nóstre se intempla, ca nu numai preotii, ci in casu de lipsa si mirenií impartasiescu Anafor'a. Si fiindca unii, póte fi din e-vlavie cátra dumnediescile Daruri, facea vase de auru, seau de alta materie scumpa, sí între acelea primea preacuratulu trupu alu Domnului, sí de acolo se cuminecá; canonulu desapropa aceast'a sí dice, ca omulu este madulariu alu trupului lui Christosu, care este biseric'a, sí ca omulu este ziditu dupa chipulu lui Dumnedieu, dupa Apostolulu, intrece sí covârsiesce tóte celelalte creaturi sensibile sí ne sensibile, sí prin urmare mânile lui suntu mai onorabile decâtu ori ce vasu de auru, sí asiá vrându crestinulu sa se cuminece, are sa puna mânile in chipulu crucei, sí asiá sa se apropie de s. cuminecatura. In fine legiuiesce canonulu, cá, carele din mireni aru fi primitu Cuminecatu'r'a in vasu, sí ori carele preotu o aru fi datu in acestu chipu, amendoi sa se segregie.

Can. 102. Se cuvine dar celoru ce au primitu dela Dumnedieu potestatea legârii sí a deslegârii, sa considere cualitatea pecatului, sí aplicarea cátra reintórcerea celui ce au pecatuitu, sí asiá sa aduca potrivit'a bólei vindecare, cá nu cum-va aceste dóue neconsiderându-le, sa gresiasca fatia cu celu pecatosu; ca boal'a pecatului nu este simpla, ci de multe feliuri, sí multe odrasle de vate-mare produce, din care reulu multu se revarsa sí se laciesce, pona cându puteriloru medicului succede a le sugrumá. Pentru aceea carele se arata a pricepe doctori'a cea sufleteasca, trebuie acel'a dintâiu sa considere dispusetiunea pecatosului, sí de se indupleca spre sanatate, ori din contra provóca elu prin moravurile sale asupra'si boala; sa priveasca, in ce chipu pórtá grija de intórcerea sea in timpulu pocaintiei, sí de nu sta in contra medicului

și de nu cresce ran'a sufletului prin întrebuințarea medicamentelor celoru ce se punu asupr'a ei, și asiá iertare sa i se dee, precum o merita. Ca totu cuvântulu lui Dumnedieu, și alu acelui, cărui chiamarea pastorală i s'au incredințiatu, trebuie sa fie îndreptatu, spre a întorče pe oaea cea ratacita și a o vindecă pe cea de șierpe ranita, și nici cătra prepasti'a desnădejduirei a o impinge, dară nici frânele a le slabí spre disoluciunea și defaimarea vietii, ci cu unu chipu numai decātu ori prin doctoriele cele mai aspre și mai petrunderetore, ori prin cele mai moi și mai blânde sa stee în contr'a patimei, și sa se nevoiasca spre închiderea ranei, cercetându rodurile pocăintiei, și întieptiesce îndreptându pe omulu celu chiamatu cătra strălucirea cea de susu. Deci se cuvine noue sa scimu amendouele, și cele ale dreptății, și cele ale obiceiului, și sa urmâmu la cei ce nu suferă asprimea, form'a cea nouă predata, precum Sântulu Vasiliu ne invatía.

Aci descriu Parintii sinodului modalitatea aceea, care vine de a se observá la duhovnici fatia cu celu ce marturisesce pe catele sale și adeva se prescrie duhovniciloru, cá întâiu sa studie și sa cunósca bine moravurile și dispusatiunea celoru ce se afla în pecate, cá apoi sa scie dictá epitimie amasurata, căci altcum în locu sa tamaduiasca ran'a sufletului, o inveninédia, și o face si mai invindecabile.

Canónele Sinodului VII ecumenicu cu nume- rulu 22. (·).

Can. 1. Celoru ce s'au invrednicitu de dignitatea sacerdotala, marturiile si indreptările le suntu loru prescise in descrierile institutiuniloru canonice, care cu bucurie primindu-le, impreuna cu graitoriulu de Dumnedieu Davidu, cantămu câtra stapânulu Dumnedieu, si dicemu: „In calea marturieloru tale m'amu desfatu că intru tóta bogati'a, si ai poruncitu a fi dreptate marturiile tale in veacu; intieptiesce-me, si voiu fi viu“ Psalmu 118, v. 14, 138, 144; si deaca vocea proceasca ne demanda noue, că in veacu sa pazimu poruncile lui Dumnedieu, si sa vietuimu intru ele, aratatu este, ca ele remănu deapururea neclatite si nemiscate, căci vadietoriulu de Dum-

(·) Sinodulu VII. ecumenicu s'au tienutu la anulu 783 in Nicea Vitinie, (care este alu doilea Sinodu, ce s'au celebratu la Nicea, fiindca si sinodulu dintai ecumenicu s'au tienutu in aceasta Cetate) in timpul Imperatului Constantinu si alu maicei sale Irinei. Numerulu parintiloru adunati se sue la 350, prelănga carii s'au adasu inca 17, carii la inceputu erau luptatori de icóne, dar apoi s'au pocaitu si asiá au fostu primiti de catra Sinodu, si asiá cu toti au fostu 367 parinti. Cei de frunte erau: Tarasiu alu Constantinopolei, Petru Archipresbiterulu Romei si altu Petru Presbiteru, si Igamenu alu Manastirei s. Sav'a din Rom'a, că locotiitorii Papei Adrianu, ceialalti patriarhi erau representanti prin trimisii loru; Monachii aveau in Sinodulu acest'a mare infiuintiapentru cunoscintele loru scientifice in sfer'a cunoscinteloru teologice, si erau 136, toti Archimandriti ai manastireloru. Sinodulu acest'a s'au adunatu spre a deduce cinstirea Icóneloru la o pricepere rationale, si prin aceea a restaurá liniseea generale in Biserica; scopulu acest'a s'au si ajunsu prin adeveratele cunoscintie crestinesci.

nedieu asiá dice: „câtra ele nu este cu putintia a se adauge ce-va, nici din ele nu este cu putintia a scadá ce-va“ a dóu'a lege Capu 12, v. 32; si dumnedieesculu Apostolu Petru eschiamá intru acestea: „la care dorescu sa priveasca Ingerii“, si Pavelu dice: „seau noi, seau Ingerii din ceriu de va vesti voue afora de ceea ce a-li primitu, anatem'a sa fia“. Deci acestea asiá fiindu, si marturisindu-ne nóue, si bucurându-ne de ele, ca cuu cine-va aru aflá dobânzi multe, primimu cu imbratiosiare dumnedieescile canóne, si intarimu intregu asiediamântulu lor, care s'au asediatu de câtra trimbitiele sântului Duchu prelaudatii Apostoli, si de câtra sântele sínóde ecumenice, si locale, si de câtra sântii Parintii nostrii; fiindu toti luminati de unulu si acelasi Duchu si ne-au decretatu tóte cele folositoare; si pe cei ce ii supunu anatemei, si noi ii anatemisâmu, eara pe cei ce ii segregadia, si noi ii segregâmu, si pe cei ce ii depunu, si noi ii depunemu, si pe cei ce ii punu subt pedeapsa, si noi asisiderea ii punemu subt pedeapsa; „câci fora avaritie suntu moravurile, indestulindu-ne cu acestea“ aratatu striga dumnedieesculu Apostolu Pavelu, celu ce s'au suitu in alu treilea ceriu, si au auditu voci misteriose. — Evrei Capu 13, v. 5.

Canonulu acest'a intaresce tóte Canónele, care prin Canonulu 2 alu Sinodului VI ecumenicu s'au recunoscutu de ortodocse, si acele le prescrie tuturoru Archiereiloru si preotiloru, cá unoru invetiatori ai clerului si poporului credinciosu cá de unu indreptariu si fantâna nesecavera; apoi in acestu canonu se osândescu toti iereticii, pe care Sínódele ecumenice si locale iau osenditu, spre a dá mai mare taria Canóneloru si invetiaturiloru, care biseric'a ortodocsa le-au imbratiasiatu.

Vedi I, IV. — 2, VI. — Galat. Capu I, v. 8. — Evrei Capu 13. v. 5.

Can. 2. De vreme ce cantându ne împreunămu cu Dumnedieu; „intru dreptătile tale voiú cugetá, nu voiú uitá cuvintele tale“; toti crestinii suntu datori a pazi acestu lucru mántuitoriu, ear mai alesu, carii si-au castigatu dignitatea sacerdotala; pentru aceea decretámu, ca veri-cine are a se promová la gradulu episcopiei, desevársítu sa scia psaltirea, cá din aceast'a sa sfatuiasca pe clericulu seu a vietuú; ear dela Mitropolitulu sa se esamine die, oare are aplecare sa ceteasca cu diligintia sí cu osârdie seu numai superficialu, sí in treacátu, atátu sântitele canóne cátu sí sânt'a Evangelie, sí cartea dumnedieescului Apostolu, sí tóta dumnedieesc'a Scriptura, sí sa petreaca dupa dumnedieescile porunci, sí sa invetie poporulu seu, căci esentiele ierarhiei nóstre suntu cuvântările cele de Dumnedieu predanisite, adeca, adeverat'a sciintia a dumnedieesciloru scripturi, precum marele Dionisiu au dísu; eara de s'aru indol, sí n'aru postí asiá sa faca sí sa invetie pe altii, sa nu se hirotoneasca, căci au dísu Dumnedieu prin Prorocu: „Pentru ca ai lepadatu sciinti'a, sí eu te voiú lepadá pre tine, cá sa nu preotiesci mie.“ Osiu Capu 4. v. 6.

Toti crestinii suntu datori a fi cu trezvie si cu luare aminte cătra rugaciuni sí căntari la servitiurile dumnedieesci; insa preotii si archiereii suntu indoitu datori nu numai a fi cu trezvie sí cu luare aminte cătra cele ce se sevârsiescu in Biserica, ci inca sí a simti acele in inima, sí ale pricepe cu minte, sí dupa acele a luminá, a povatiui sí a invetiá pe totu poporulu credintiosu. De aceea Canonulu presentu prescrie, că, carele are sa se hirotone-

neasca de Eppu, mai nainte sa se esămineie, ca scie elu psaltirea, și o întielege, căci care scie și întielege psaltirea, acel'a scie toti ramii teologiei, ai istoriei bisericei celei vechi și celei năue, mai departe sa se cercetie, deaca are aplecare cătra ocupatiuni, prin care pōte sa devina la perfectiune atātu morale, cătu și religiōsa și scientifică, ca este elu aplecatu a invetiă și a cultivă pe crestini, și numai atunci sa se lase la sântirea de Eppu, deaca prin Mitropolitulu esamenatu fiindu, se va află inzestratu cu recerintiele acestea, dupa Proroculu Osiu aru fi cuvântatu însusi Dumnedieu cătra celu ce au vrutu să se faca preotu: Tu cunoscenti'a o ai indepartatu dela tine, și eu te voi indepartă pe tine dela mine, că sa nu'mi fii mie preotu!

Vedi 24. Cartag. — Psalmu 118, v. 16.

Can. 3. Veri-ce alegere de Eppu, seau de presbiteru, seau de diaconu, ce se face de stapânitori, sa rămăna fora valōre, căci asiă dīce Canonulu: „deaca vreunu Eppu, lumesci stapânitori întrebuintiându, prin acesti'a aru luă Biseric'a, sa se depuna, și sa se segregie, și toti, carii se cumineca cu dānsulu“. Căci se cuvine acelui, carele se promova la Episcopu, de cătra Episcopi sa se alēga, precum s'au constituitu de cătra sântii Părinti din Nice'a in canonulu, ce dīce: „Episcopulu se cuvine mai alesu de toti cei ce suntu in provincie a se asiediă; eara deaca un'a că aceast'a aru fi cu neputintia, ori pentru vre-o neaperata nevoie, ori pentru lungimea căii, negresitu trei la unu locu adunându-se, impreuna alegatori sa șe faca, și cei ce nu voru fi de falia, sa votie, și sa consimta prin scrisori, și apoi atunci sa se faca hirotoni'a, ear intarirea celoru ce se facu, sa se dee Mitropolitulu in fia-care provincie“.

Canonulu acestu impropetie Canonulu 30 apostolescu,

sî celu alu 4-lea alu Sinodului I ecumenicu, prin care se nimicesce alegerea de Eppu, presbiteru sî diaconu, care s'aru face prin stapânitori lumesci, sî se prescrie a pazi cele constituite in canónele apostolesci sî ale Sinodului I ecumenicu, adeca, cá alegerea de Eppu are sà se faca prin Eppii unei Mitropolii, sî sà se astérna Mitropolitului respectivu spre aprobare.

Vedi Can. 30 apost. — I. 4. — Laodic. 5, 13. — Cartag. 59.

Can. 4. Propoveditoriulu adevéruului, dumnedieescu Apostolu Pavelu, óre-cum cá unu canonu puindu presbiteriloru Efeseni, seau mai bine dicându, tótei multimi sacerdotali, asiá liberu au dîsu: Argintulu, seau aurulu, seau imbracamintea a nici unu'á n'amu postitu; tóte le-amu aretatu vóue, ca asiá ostenindu, trebue sa spriginimu pe cei neputinciosi, judecându, ca a dá este mai fericitu, decátu a luá⁶⁶; pentru aceea invetiandu-ne dela acest'a, constituimu, ca Eppulu din caus'a urítului castigu sa nu escogitedie escusatuni in pecate, cerându aur, argintu seau altu ce-va dela Eppi, ori dela clerici ori dela monachi, carii i suntu lui supusi, cáci díce Apostolulu: „nedreptii Imperati'a lui Dumnedieu nu o voru mostení, sî nu suntu datori fiii a invistierí pe parintii loru, ci parintii pe fiii loru. Deci deaca vre-unulu prin exactiunea aurului seau a altui feliu de lucru, seau pentru interesulu seu propriu aru oprí pe cine-va dela ministeriu, seau aru segregá pe vre-unu clericu, seau aru inchide vre-o Biserica sî in trâns'a nu s'aru putea liturgisí, sî in cele ale insanului s'aru immite din insani'a sea, — este in adevéru fora simtiementu, sî are sa se supuna legii pentru insani, sî lucrulu lui se va întórce spre capulu lui, cá unu'á, carele este transgésoru alu poruncei lui Dumne-

dieu, și alu asiediaminteloru apostolesci, căci poruncesce și Petru celu dintâiu între Apostoli: „pastoriti turm'a lui Dumnedieu cea dintre voi nu cu silnicie, ci de buna voie după Dumnedieu, nici pentru caus'a uriciosului castigu, ci cu sedulitate și alacritate, nu că cum a-ti stapani pe cleru, ci că nisce esemplari de modelu făcându-ve turmei, și cându se va arată Archipastoriulu, carele nu se pôte corumpe, nici mitui, sa mosteniți coron'a darului.

Aci canonulu îndrêpta către Archierei unele invetiaturi patrudietóre, că să se fereasca de esactiuni dela clerici și crestini, și sa se retiena de abusuri, care i-ar putea pe ei aduce la pedepsirea unui individuu, seau și a întregii comune bisericesci din cauza, ca nu pôte face esactiuni, oprindu pe preoti dela functiuni, și închidiându vre-o biserică, și neiertându a se slujii în trâns'a.

Vedi faptele Apost. Capu 8. v. 33, 35. — I Corint. Capu 6, v. 9. — II Corint. Capu 12, v. 14. — Psalm. 7, v. 17. — I Petru Capu 5, v. 2.

Can. 5. Pecu de mórte este, cându pecatosii rămân incorigibili, dar și mai reu este, cându pecatosii se ridică cu cerbicositate în contr'a pietăției și religiunei, preferindu obedientiei lui Dumnedieu pe mamon'a, și nesuferindu constitutiunile canonice ale lui Dumnedieu; în ei nu este Domnulu Dumnedieu, de nu cum-va umilindu-se se voru desteptă din delictulu lor. Se cuvine lor, sa se apropie mai multu de Dumnedieu, și cu inim'a înfrântă sa cêra lasarea, și iertarea pecatului acestui'a, și sa nu se faleasca cu donatiune illicite. Căci aprópe este Domnulu de cei ce suntu cu inim'a înfrântă; deci pe cei ce se falescu, ca prin darea de aur s'au rânduitu în Biserică, și în acestu obicei reu au sperantia, care

instraineadia pe ei dela Dumnedieu si de tota preoti'a, si pentru aceast'a cu fati'a nerusinata si cu gur'a deschisa si cu cuvinte ocaritoare pe cei alesi de sântulu Duchu pentru fapt'a buna a vietii, si constituiti fora de dare de auru nu i onoreadia, — aceia intâiu sa iee gradulu celu din urma alu cetei loru, ear deaca voru perseverá, atunci demandâmu, cá sa puna asupra'si si pedeaps'a meritata. Ear de se va aretá cine-va, ca aceast'a au facutu pentru hirotoni'a sea, sa i se judece lui dupa canonulu apostolescu, carele prescrie : „Deaca vre-unu Eppu prin bani aru dobandí dignitatea aceast'a, seau presbiteru, seau diaconu, sa se depuna si elu, si celu ce l'au hirotonitu, si de totu sa se taie dela cuminecatura, cá Simonu de mine Petru“; asisiderea si dupa canonulu alu 2-lea alu cuviosiloru Parintiloru nostrii din Calcedonu, care dice : „Deaca vre-unu Eppu pentru bani aru face hirotonie, si darulu, ce nu se póte vinde, l'aru degradá la vendiare, si va hirotoní pentru bani pe Eppu, seau pe Horeppu, seau pe Presbiteru, seau pe diaconu, seau pe vre-unulu din cei ce se numera in cleru, seau aru inaintá pentru bani pe Iconomu, seau Defensoru, pe Antistele monastirei, seau ori pe care din cei scrisi in canóne, din privinti'a castigului mârsiavu, — celu ce aru face aceast'a, si s'aru dovedí, sa se primejduiasca in treapt'a sea, si celu ce s'au hirotonitu, nimic'a sa nu se foloseasca din hirotoni'a, seau promoliunea, carea prin bani in form'a unei negotiatiuni s'au facutu, ci sa fia strainu de dignitatea seau oficiulu seu, care cu bani l'au dobanditu. Ear de se va aratá vre-

unulu midilocitoriu și complice de astfelu de uriciose și neiertate castiguri, de va fi clericu din treapt'a sea sa cada, eara de va fi mireanu, seau monachu, sa se segregedie.

Canonulu acest'a sta in strânsa legatura cu canonulu 29 apostolescu, și cu celu 22 alu Sinodului IV ecumenicu: pentru aceea comentariulu acestui canonu vedi'lu acolo.

Can. 6 Fiindca este canonu, ce dice: ca de două ori pe anu trebuie sa se celebredie in fia-care provincia Sinodu prin adunarea Eppiloru pentru intrebări canonice, și fiindca parte se facu vexatiuni, și parte ca le vine cu greutate calatoriile celoru ce se aduna, au statuitu cuviosii Parinti ai Sinodului VI ecumenicu, că la tota întâmplarea, și din ori-ce cauza odata in anu sa se faca, și delictetele sa se corige. Deci acestu canonu și noi 'lu reinoimu, și deaca s'aru află vre-o stapanire, care aru oprî acestu lucru, sa se segregedie; eara deaca vre-unulu dintre Mitropoliti s'aru lenevi sa faca aceast'a fora de vre-o nevoie, și sila, și fora de vre-o cauza binecuvântata, sa se supuna pedepsei canonice; eara Sinodulu facându-se pentru lucruri canonice și evangelice, se cuvine Eppiloru adunati sa fia cu mare bagare de seama, și diligintia, că sa se pazeasca dumnedieescile și de viatia facătoarele poruncile lui Dumnedieu, ca intru de a le pazi acestea, multa resplatare este, căci și facie este porunc'a, eara legea este lumina, și calea vietii este mustrarea și disciplin'a, și porunc'a Domnului este lumin'a, carea lumineadia ochii. Sa nu aiba insa voie Mitropolitulu a cere

ce-va din cele ce aduce vre-unu Eppu cu sine, fia dobitocu, fia altu ce-va; eara de s'aru dovedí, ca au facutu aceast'a, sa dee inapoi împatratu.

Canonulu acest'a stându in legatura cu cănonulu 37 apostolescu, cu 5-lea alu Sinodului I. ecumenicu, cu celu 19-lea alu Sin. IV ecum. și cu alu 8-lea alu celui VI Sinod. ecum. pentru aceea comentarele acestoru cănoane vedi-le la locurile lor, căci acele deplinescu și comentariulu acestui Canonu.

Vedi 37. Apostol. — 5, I. — IV. 19. — VI, 8.

Can. 7. Dumnedieesculu Apostolu Pavelu au disu: ca peccatele unor'a suntu mai inainte manifestate, ale altor'a earasi inca urmeadia, căci peccatelu precedentu adese ori urmeadia și altele. Dreptaceea ieresului pagănescu, care pe crestini acusa, inca și altele urmeadia, precum chipurile cinstiteloru icóne le-au scosu din biserica, și alte obiceiuri le-au parasitu, care trebuie a le renoi, și dupa dreptulu scrisu și nescriasu asiá a le tiené. Deci câte Biserici s'au consecratu fora de sântele mosite ale Muceniciloru, poruncimu, cá sa se faca punere de mosite in tránsele cu obicinuit'a rugaciune; eara celu ce va consecrá biserici fora de sântele mosite, sa se depuna, cá unulu, carele au calcatu traditiunile bisericesci.

Canonulu acest'a dintâiu amintesce despre peccatele, care se manifesteadia numai decátu dupa sevársirea lor, și dîce, ca altele in urma se manifesteadia, precum facu iereticii, carii aicia clevetescu despre unele oranduieli ortodoxe, și apoi altele le prefacu; apoi trece la cinstirea icóneloru, și la observarea aceea, ca in bisericile consecrate trebuie să se puna mositele Muceniciloru, și pedepsesce cu depunere pe Archiereulu, carele aru consecrá vre-o biserica fora punerea mositeloru muceninesci in trâns'a.

Can. 8. Fiindca unii din religi'a evreeasca ratacinduse, se faceau, ca potu sa-si bata jocu de Christosu, spuindu fatiernesce, ca suntu crestini, insa in ascunsu se lepa-dau de Christosu, sî serbeau Sâmbatele, sî facea sî alte lucruri evreesci; pentru aceea statuimu, ca acesti'a nici la cuminecatura nici la rugaciune, nici in biserică sa nu se primeasca, ci aratatu sa fie evrei dupa a loru religie, sî nici pe copiii loru sa nui botedie, nici se cum-pere nici sa vinda pe sclavi. Eara déca cu curata credintia se va întorce vre-unulu dintrânsii, sî va marturisi cu tóta inim'a, defaimându moravurile sî lucrurile evreesci intru atâtu, încâtu sî altii sa se mustre si sa se indrepte-die, unulu cá acest'a sa se primeasca, sî copiii lui sa se botedie, sî sa pazeasca ei a remâné straini de lucrurile sî institutiunile evreesci, sî deaca astfelu nu se voru purtá, nici de cum sa nu se primeasca.

Canonulu acest'a prescrie modalitatea, dupa care evreii se potu primí in ortodocsi'a nóstra; din canonulu acest'a se vede lim-pede, ca parintii sinodali oprescu verice graba in primirea evre-iloru in legea nóstra, sî prescriu nisce precautiuni, care nu potu compromite Christianismulu; de aceea sî astadi are a se pazi acestu canonu.

Can. 9. Tóte copilarescile jucarii, sî furiósele dise sî scrise, cele ce s'au facutu in contr'a cinstiteloru icóne, trebue sa se predee acele Eppului Constantinopolitanu, cá sa se puna cu celelalte cârti iereticesci; eara de s'aru aflá vre-unulu ascundiendu-le acestea, de aru fi Eppu, ori presbi-teru, ori diaconu sa se depuna, eara de aru fi mireanu, séu monachu, sa se segregedie.

Fiindca luptatorii de icóne batjocurea icónele in feliurite chipuri prin jucarii copilaresci, si prin furiósele dise si scrise; de aceea acestu canonu preserie, ca clerulu si poporul credintiosu sa adune astfelu de lucruri si carti batjocoritore de cinstitele icóne, sa le predee Patriarchului din Constantinopole, si acolo cu ele sa se urmedie intocm'a, ca si cu cartile iereticiloru, ce s'au confiscatu.

Vedi 60 apostol. — VI, 2. 63 — Laodic. 51.

Can. 10. Fiindca unii din clerici amagindu-se calca constitutiunile canonice, si parasescu parochi'a loru si a-learga la alt'a, si ce este mai multu, se asiadia la boieri in insasi cetatea cea de Dumnedieu pazita si imperiale, celebrându liturgiile in casele de rugaciune a le loru; deci acestora fora de concedie a Eppului loru, si fora voi'a Patriarchului Constantinopolei nu li este iertatu, ca sa se primeasca; eara de o va face aceast'a vreunulu, si se va arata renitentu, sa se depuna; eara cati cu consensulu predisiloru Archierei o aru face aceast'a, nu li este loru iertatu, sa primeasca asuprale ingrijiri lumesci, nici acele, care se refere la victualu, ca unele, care se oprescu prin dumnediescile canóne. Eará de s'aru dovedi, ca vreunulu tiene purtare de grija a celoru oprite, seau sa incedie, séu sa se depuna, si mai bine va face, deca va invetiá pe copii, si servitori prin cetirea dumnediescei scripturi, cáci spre aceast'a au capatatu elu preotie.

Dóue iregularitati opresce Canonulu acest'a, a) ca preotulu sa nu paraseasca parochi'a sea fora consensulu Eppului, si sa nu se duca la Constantinopole, spre a castigá patrociniulu boieriloru, si apoi sa slujasca in capel'a casnica a vre-unui boieriu fora concedi'a Eppului seu, si a Patriareului localu; b) ca sa nu iee asu-

pra'si vre-o dregatorie lumeasca, ci sa se ocupe cu instruirea copiiloru si a servitoriloru. Cumca canonulu opresce aceste iregularitati, jace in firea chiamarii preotiesci, precum si aceea, ca Canonulu voiesce, ca, deaca preotulu parascesce parochi'a sea, atunci sa se ocupe cu dascalie, caci spre aceast'a au capetatu elu preoti'a sea, dar nu pentru lucruri lumesci de economie.

Vedi 6, 15, 81, 83 apostol. — IV. 3, 5, 10, 23. — I=II. 11. — Cartag. 18, 63, 98.

Can. 11. Indatorati fiindu a pazi dumnedieescile canone, si celu ce dice: sa fia economi la tote bisericile, cu totu chipulu suntemu datori nevatamatu alu tiené; si deaca fiesce-care Mitropolitu la biseric'a sea va pune iconomu, bine va avea, eara de nu, Eppului Constantinopolei i este iertatu din propri'a-i auctoritate sa puna pe economulu la acea biserică. Asiderea si Mitropolitiloru, deaca Epii cei supusi loru, nu voiescu, sa asiedie pe iconomu la ale loru biserici. Insasi aceast'a sa se pazeasca si la monastiri.

Se vede din acestu canonu, ca canonulu 26 alu Sinodului IV ecumenicu, care prescrie: ca fie-care eparchie, mitropolie si patriarchatu se aiba pe economulu seu, carele sa porte grije pentru averile loru, — nu s'au observatu; de aceea Parintii Sinodului VII ecumenicu reinoescu acea dispusetiune folositoare, cu acelu adaosu, ca deaca vre-unu Mitropolitu n'aru voi sa puna economu, Patriarchulu cu propri'a sea auctoritate sa-i puna economu, si deaca vre-unu Eppu aru negliga aceast'a indatorire, atunci Mitropolitulu respectivu sa o deplineasca; astfelu sa se urmedie in asemenea casuri din partea Eppiloru si pentru monastiri.

Vedi 38, 41 apost. — IV. 26. — I=II. 7. — Gangr. 7. — Antioch. 24, 25, — Cartag. 34, 41.

Can. 12. Déca vre-unu Eppu ori Igumenu s'aru aflá, ca din pamanturile Eppiei, seuu ale monastirei aru fi instrainatu

ce-va în mân'a boieriloru, ori altei persóne aceea
 fora târie sa fia darea dupa canonulu sântiloru Apo-
 stoli, ce dîce: purtarea de grija a tuturoru lucrú-
 riloru bisericesci Eppulu sa o aiba, sî sa le ocârmu-
 iasca, cá sî cum Dumnedieu le aru vedea. Sa nu-i fia
 iertatu lui ce-va a luá pentru sine din acele, seau a dá
 rudelorú sale; eara de aru fi saraci, sa le dee cá unoru
 seraci, sî nu subtu acestu pretextu sa le vinda. Ear deaca
 acele pamánturi aru causá vre-unu detrimentu, sî n'aru aduce
 nici unu emolumentu, nici atunci sa nu se vinda boieri-
 lorú acele, ci clericiloru, seau agricoliloru; eara de aru
 întrebuintiá acesti'a vre-unu viclesiugu, sî deaca dela vre-
 unu clericu seau agricultoriu aru cumpará vre-unu boieriu
 tiarin'a, sî atunci astfelu de cumparatura sa fia fora târie,
 sî sa se întórca la episcopie, seau la manastire, sî Eppulu
 seau Igumenulu, care au facutu acést'a, sa se isgonésca,
 Eppulu din Eparchie, sî Igumenulu din manastire cá
 unii, carii resipescu reu cele ce n'au adunatu.

Aci se opresce Eppiloru, sî Igumeniloru instrainarea pro-
 prietátiloru, adeca a realitátiloru eparchiali, sî manastiresci; se
 opresce, ca unii sub pretextu, ca au rudeni seraci, sî lorú vreau
 sa le dee din mostele eparchiali, sa nu póta aliená seau vinde ce-va;
 deaca inse aru fi nisce pamenturi neroditóre, sî realitáti, care nu
 aducu fondului eparchialu, seau manastirescu, nici unu emolu-
 mentu, sî aceast'a s'au constatatú, astfelu de moste seau reali-
 tate a unei episcopii seau manastiri se póte vinde, dar nu boie-
 riloru, ci clericiloru seau crestiniloru, carii se ocupa cu agricul-
 tura, inse acestor'a nu li se iarta a vinde boieriloru astfelu de
 mosii, ori realitáti, câci un'a cá aceast'a vendiare este fora târie.
 Carele dintre Eppi sî Igumeni aru calcá canonulu acest'a, acel'a
 se isgonesce din Eppie, deaca au fostu Eppu, asiá sî Igumenulu
 din manastire cá unii, carii au risipitu ce n'au adunatu.

Vedi 38, 41, apost. — IV. 26. — VII. 11. — I=II. 7. — Anghir. 15. — Gangr. 7. — Antioch. 24. 25. — Cartag. 34. — Teofilu 10. — Cirilu 2.

Can. 13. Fiindca pentru calamitatile, cele ce s'au facutu prin pecatele nóstre in biserici unele sntite case s'au rapitu de nisce barbati, adeca episcopii si manastiri, si s'au prefacutu in diversorii obscesci; daca cei ce le tienu acestea, voiescu, sa le intrca, c in starea de mainainte sa se restituie, bine si frumosu este, ear de nu, de voru fi din catalogulu sacerdotalu, poruncimu, c sa se depuna, ear de voru fi monachi, su mireni, sa se segregedie, că unii, ce suntu osânditi de Tatalu si de fiiulu si de sntulu Duchu, si sa se asiedie, unde viermele nu se sfrsiesce, si foculu nu se stinge, cci vocei Domnului se opunu, celei ce dice: nu faceti cas'a Parintelui meu casa de negutietorie.

Pe timpulu luptatoriloru de icne, pre lnga alte rele, cele ce s'au facutu ortodocsiei, s'au scosu mai multi Archierei din episcopiele loru, si mai multi monachi din manastirile loru, si in loculu loru s'au radicatu nisce diversorii si locasiuri lumesci; ear pe timpulu acestui Sinodu ecumenicu s'au restituitu Bisericei ortodocse pacea si liniscea; de aceea Parintii sinodali poruncescu prin acestu canonu, că cele jafuite din eparchii si manastiri, sa se restituie loru, si cei ce n'aru voi aceast'a sa o faca, deaca suntu clerici, sa se depuna, ear mireni si monachii sa se segregedie.

Vedi IV. 4. — VI. 49. — VII. 12. 19. — I=II 1. — Cirilu 6.

Can. 14. Cumca ordinea trebuie sa se observe in intreag'a preotime, este tuturoru bine manifestatu, si promotiunile preotimei sa se pazeasca esactu. Deci fiindca vedemu, ca fora de hirotesi'a Eppiloru din pruncie unii iau

tunderea clericatului, și cetescu pre Amvonu in biserica, și această a o facu cu vatămarea canonului, poruncimu, ca de acum înainte sa nu se faca această, ceea ce trebuie sa se observe și de către monachi; ear hirotésie de cetitoriu este iertatu fie-cărui Igumenu a o face in manastirea sea, deca și insusi Igumenului i s'au facutu hirotésie de către Eppu, carele și singuru este presbiteru. Asiderea dupa obiceiulu vechiu și Horeppiloru cu concediu datu loru de catra Eppi se cuvine a hirotési pe cetitori.

Fiindca unii din pruncie erau consântiti lui Dumnedieu, și că prunci purtă vestminte preotiesci, și erau tinsi in forma sacerdotale fora sa fia primitu hirotésie dela Eppu; asiderea și monachii fora hirotésie ceteau pe Amvonu, care lucruri erau iregularități: pentru aceea acestu canonu prescrie, că pe Amvonu n'are voie nime, nici monachulu sa ceteasca, deca spre acestu scopu n'au primitu hirotésie dela Eppu, seau a Igumenului, deaca este monachu; insa numai acelu Igumenu, carele este hirotionitu de către Eppulu seu de Igumenu, are voie a hirotési pe cetitori in manastire, precum se da voia și horeppiloru a hirotési pe cetitori, deaca suntu și ei hirotésiti de către Eppii sei.

Vedi VI, 33. — Cartag. 22.

Can. 15. Clericulu de acum înainte sa nu se asiedie la două biserici, căci această este insusire de negociatiune și de uritulu castigu, și strainu de obiceiulu bisericescu, și căci amu auditu din insusi glasulu Domnului, ca nu pôte nime la doi domni sa slujeasca, ca ori pe nuulu va uri, și pe altulu va iubi, seau pe unulu va imbratisiá, și pe celalaltu va neglige, deci fie-care dupa vocea apostolica datoriu este a remané intru ceea ce s'au chiamatu, și a servi intr'o biserica, căci cele ce se facu pentru uritulu

castigu in lucrurile bisericesci, suntu straine de Dumnedieu; ear pentru trebuinti'a vietii acestei'a suntu feliurite moduri; deci din acele, care aru voi, sa-si procure siesicele ale trupului necesarie, aleaga'si siesi, căci au disu Apostolulu: trebuintieloru mele, și celoru ce suntu impreuna cu mine, mâ-nile acestea au slujitu, și mai alesu acestea sa se pazeasca in aceasta de Dumnedieu scutita cetate, ear in satele cele din afara sa fia cu indulgentia pentru saraci'a comuneloru.

Oprește acestu canonu, că nici unu preotu sa nu se puna in două biserici, fia acele și intr'unu orasiu ori satu, pentru ca și institutiunile și tipiculu bisericescu suntu astfelu asiediate, încātu unu preotu nu pôte functiună in două biserici intr'un'a și aceea'si di. Crestinii dorescu, spre esemplu, că in tôte Duminecele sa aiba liturgie, cum va putea unu preotu sa satisfaca acestui doru alu crestiniloru, căruia nu este iertatu a liturgisî de două ori intr'o duminica? Mai dîce acestu canonu, ca pentru acoperirea lipseloru trupului suntu feliurite moduri, și din acele aleaga preotulu modulu celu amesuratu chiamării sale; și cu totu dreptulu, căci fia-care este datoriu a-sî alege modulu vietii sale dupa oficiulu seu, și a se multumi cu veniturile legale, ferindu-se de chieftuiei, cele ce intrecu veniturile lui.

Vedi 15 apost. — I. 15, 16, — IV. 10, 20, 23. — VI. 17, 18. — VII. 10. — Antioch. 3. — Sardic. 15, 16, 19. — Cartag. 63, 98. — Mateiu Capu 6, v. 24. — I. Corint. Capu 7. v. 20.

Can. 16. Totu luxulu și ornatulu trupescu este strai-nu de treapta sacerdotale și de statulu ei. Deci Eppii și clericii, cari se imbracă in vestminte splendide și stralucite, trebuie de a se corege, și de voru rămânea, a se constringe prin pedepse; asiderea și pe cei ce se ungu cu miresme; fiindca in sa radacin'a amariciunei in susu odraslesce, pentru biseric'a ortodocsa au fostu spurcaciune,

adeca pe creștinii i acasă de ieretici, și pe cei ce erau luxuriosi, nu numai au urgisitu picturele icóneloru, ci și tóta pietatea și religiunea o au lepadatu, pre cei ce viețuiescu cu cucernicie și onestate, îi persecuta, și în aceea s'au adevéritu, ceea ce este scrisu : uriciosu este peccatosului cinstirea adevérata de Dumnedieu. Deci deaca s'aru aflá unii, carii sa i batjocoreasca pre cei ce se imbraca cu vestminte simple și modeste, sa se coreaga cu pedeapsa, căci în timpii cei vechi barbatulu sacerdotalu dela cei mai mari pâna la cei mai mici s'au imbracatu cu imbracaminte moderata și onesta. De aceea ori-ce nu este de neaparatú spre întrebuintiare, se ia pentru ornatu ostentativu, și cade subt reprehensiunea de luxu, precum dîce marele Vasiliu; dar nici cu imbracaminte impiestríta de țiesituri cu matasa nu se imbracă nici întrebuintiá óre-care adaugere de alta colóre în țiesitur'a vestmântului, căci audisera din vocea divina : ca cei ce se imbraca în cele moi, suntu în casele Imperatiloru.

Canonulu acest'a se staruiesce a pune stavila luxului, de care unii ierei și Archierei s'au facutu vinovati, prin portulu lorú luxuriosu; și recomânda, ca precum în timpii primitivi totii barbati bisericesci au purtatu imbracaminte modesta, și onesta, asiá sa pórte și spre viitoriu, și prin aceea iereticiloru sa nu le dee ansa spre invinovatire, cá și cum legea creștineasca aru provocá luxulu în vestminte.

Vedi VI. 27. — Gangr'a 12. 21.

Can. 17. Unii monachi parasindu-si monastirile lorú, căci voiescu sa domneasca, și nu sa asculte, incepu sa zideasca case de rugaciune, fora sa aiba ceea ce se cere

spre scopulu acest'a. Deci deaca cine-va va apucá sa faca un'a cá aceast'a, sa se opreasca de Eppulu locului; ear de va avea cele ce se ceru spre finirea acestui lucru, atunci cele deliberate de dânsulu sa se duca in deplinire. Aceast'a sa se observe si la mireni si la clerici.

Canonulu presentu nu iarta monachiloru, sa paraseasca monastirea si sa zideasca case de ruga nici cu voi'a Eppului localu, afora numai deaca va aratá, ca elu posede midilócele banali pentru zidirea completa a unei case de ruga.

Vedi IV. 24. — VII. 21. — I=II 1.

Can. 18. Fora ofendiculu faceti-ve si acelor'a, carii suntu afora, díce divinulu Apostolu, ear muierile a petrece in episcopii si monastiri este causa a totu ofendiculu. Deci deaca se va vadí cine-va, ca posede la episcopie ori la monastire pe vre-o servitóre seau sclava, spre sevársirea vre-unui servitiu, sa se dojeaneasca, si deaca aru perseverá, sa se depuna. Eara deaca in satele loru muieri aru petrece, si Eppulu seau Igumenulu aru intentioná sa mearga acolo, atunci pe timpul petrecerii acolo a Eppului seau Igumenului muierile nici unu servitiu sa nu faca, ci intr'altu locu sa petreaca laolalta, pona cându Eppulu seau Igumenulu nu se duce de acolo, cá ori-ce ocaziune de prihanire sa se delature.

Canonulu acest'a are bas'a sea in invetiatur'a Apostolului Pavelu, unde díce: sà nu dâmu sminteala nici celoru din afara, va sà díca: celoru ce nu suntu cu noi de o credintia; si Canonulu acest'a cu deosebire demânda Eppiloru si Igumeniloru, sà nu tiena muieri in eppie seau monastire, ear cându se ducu la mostele eppesci, si monastiresci, si acolo suntu si muieri in ser-

vitiuri, ele sa paraseasca locurile acelea, pona cându Eppulu seau Igumenulu petrece acolo.

Vedi I. 3. — VI. 5. — VII. 22. — Anghir'a 19. — Cartag. 45. — Vasiliu 89.

Can. 19. Ból'a uriciósa a avaritiei intr'atát'a au stapanitu pe indreptatorii Bisericele, încátu sî unii din barbatii sî femeile, ce se dicu evlaviosi, sî religiosi, uitându de porunc'a Domnului, se amagescu, sî prin auru facu primirile celoru ce vinu in tagm'a preotiasca sî in viati'a monachale. Sî acestoru principiu este de osânditu, sî cu totulu de lepadatu, precum dice marele Vasiliu: ca nu este cu putintia a serví lui Dumnedieu, sî lui mamón'a. Deci de se va aflá cine-va facându aceast'a, de va fi Eppu seau Igumenu, seau altulu din tagm'a sacerdotale, ori sa incetedie, ori sa se depuna dupa canonulu alu 2-lea alu sântitului Sinodu din Calcedonu; eara de va fi Igu-menu, sa se isgoneasca din monastire sî sa se dee la alta monastire spre ascultare; asisiderea sî acelu Igumenu, carele nu este sântitu de presbiteru. Earu pentru cele ce se dau filoru de câtra parinti cu cuvântu de diestre, seau lucrurile cele castigate de ei, aducându-le, sî marturisindu cei ce le aducu, ca aceste suntu consântite lui Dumnedieu, amu hotaritu, ca ori de aru remané, ori de aru iesi din monastire, acestea sa remâna la monastire dupa profesiunea celui ce le-au adusu, afora deaca Igumenulu va fi de vina.

Canonulu acest'a nu iarta Eppiloru sî Igumeniloru, cá Eppulu in cleru, ear Igumenulu in treapta monachale sa primeasca pe cine-va pentru bani. Care Eppu aru face aceast'a se depune,

ear Igumenulu se isgonesce din monastire și sa trimitte în alta că subordinatu. Fiindca se pôte intamplá, ca parintii aducându pe fiii sei la monastire, sa faca monastirei vre-o daruire, seau insusi individulu, care va sa se faca calugeru, sa aduca din agoniseal'a sea monastirei vre-unu daru, atunci aceste daruri au a remané în proprietatea monastirei, și deaca respectivulu barbatu n'aru voi sa rămâna la monastire; insa cându aru parasí astfeliu de barbatu monastirea din vin'a Igumenului, atunci i se cuvine dreptulu a rechiamá darulu seu.

Vedi 29. apostol. — IV. 2. — VI. 22, 23. — Vasiliu 91.

Can. 20. De aci înainte constituimu, cá sa nu se faca indoita monastire, căci aceast'a este pentru multi scandalu, și ofensiune. Eară deaca óre-carii cu radeniile loru impreuna voiescu a se lepadá de lume și a urmá vietiei monachale, barbati adeca de lipsa este sa mearga la monastire barbateasca, și femeile sa se duca la monastire femeasca, căci aceast'a este placutu lui Dumnezeu. Eară cele ce suntu pona acum indoite, sa se tiena, dupa canonulu sântului parintelui nostru Vasiliu, și dupa asediamentulu lui sa se institue. Sa nu petreaca într'o monastire monachii și monachine, căci vietuirea loru comunale causeadia adulteriu. Sa nu aiba nici unu monachu voie a convorbí cu monachina, nici monachin'a cu monachulu. Sa nu se culce monachulu în monastire femeasca, nici impreuna sa nu manânce cu monachina, și cându se aducu cele pentru traiu necesarie de cătra partea barbateasca la monastire femeasca, atunci Igumenis'a afora de poarta sa le primeasca acele impreuna cu un'a din cele mai betrâne monachine. Eară de s'aru intemplá, cá vre-unu monachu aru vení sa vadia pe mo-

nachin'a, carea este rudenie cu elu, atunci sa convor-beasca cu ea in presentia Igumenisei putiene si scurte vorbe.

Canonulu acest'a afla de bine, a reprobá zidirea si infintia-rea monastirilor indoite spre viitoriu, si conversarea libera a monachiloru cu calugeritie, punendu nisce precautiuni pentru delaturarea scandalului, ce aru putea urmá spre dehonestatiune a vietiei monachale.

Vedi VI. 46, 47. — VII. 18, 20, 22. —

Can. 21. Monachulu seau calugeriti'a nu trebuie sa paraseasca monastirea sea, si sa mearga in alt'a. Eara de s'aru intemplá aceast'a cu scopu, de a se ospetá, este necesariu, cá fora concediulu Igumenului monastirei sa nu fia primitu.

Canonulu presentu nu iarta Calugeriloru, nici Calugeritioru, sa iasa din monastire de capulu loru, si sa mearga in alta. Deaca insa calugerulu ori calugeriti'a aru voi sa mearga la alta monastire spre petrecere, aceast'a trebuie sa o faca cu concediulu mai marelui seu.

Vedi IV. 4. — VII. 19. — I—II. 3, 4, 5. — Cartag. 88.

Can. 22. A dedicá lui Dumnedieu tóte, si a nu servi voluntátiloru proprii, este mare lucru; ca ori de mân-cati, ori de beti, dice divinulu Apostolu, tóte faceti-le spre marirea lui Dumnedieu. Deci Christosu Dumnedie-ulu nostru in Evangeliile sale a demandatu, sa se taie in-cepturile pecatelor; cáci dupa elu nu numai se pedep-sesse adulteriulu, ci inca si miscárilor gânduriloru spre apucarea adulteriului se osândescu, dicându elu: „celu ce cauta la muiere spre a o postí pe ea, eata in inim'a sea au preacurvitu cu ea.“ De unde si noi invetiandu-ne

datori suntemu a curati gândurile, căci de-si tóte suntu libere, dara tóte nu folosescu, ne invetiámu din vocea apostolica; asiá dara fie-cârui omu este de lipsa, a mancă, cá sa vietuiasca; si carii suntu casatoriti, au copii si traiescu dupa constitutiune laica, mestecatu potu mánca barbatii si femeile, si este lucru strainu de reprehensiune, numai sa aduca multiamirea celui ce da hran'a, si nu prin óre-care mestesiugiri femeesci, adeca prin cântece satanesci de alauta, si resvratitóre, asupr'a câror'a Pro-roculu pune blastamu, celu ce díce asiá: Vai celoru ce cu alauta si cu cantári beau vinulu, eara la lucrurile Domnului nu se uita si la lucrulu mâniloru lui nu gândescu. Si deaca unii cá acesti'a aru fi intre crestini, sa se indreptedie, ear de nu, asupr'a loru sa capete putere cele ce antecesorii nostrii au constituitu. Eara celoru ce viati'a este liniscita si solitaria, cá a unor'a, cari au ridicatu jugulu monachalu alu Domnului nostru Dumnedieu, — se cuvine a petrece in singuratate si tacere; dar nici acelor'a, carii si-au alesu viati'a preotiasca nu li este iertatu a mancă deosebi de câtra muieri, fora numai cu barbati evlaviosi si religiosi si cu muieri, cá insusi ospetiulu sa i aduca spre indreptare spirituale. Aceast'a sa se observe si fatia cu rudele. Insa de s'aru intemplá, ca preotulu, seau monachulu n'aru aduce cele necesarie spre mán-care, si aru fi nevoitu a intrá in diversoriu din lips'a merindeloru, seau in cas'a cui-va, lui i se iarta a face aceast'a, căci lips'a 'lu silesce la aceea.

Aici preaintieptiesce se dice, ca casatoriti fora vre-unu scan-

dalu mananca la o masa cu societile și copiii lor, inși urâta aru fi purtarea lor; cându la prândiuri aru intrebuintiâ prea multu vinu, și nîse cîntece obscene, și n'aru aduce lui Dumnedieu multiumita recitându rugaciunele prescrise la prândiu și la cina. Inși pentru monachii, carii au parasitu monastirea, și s'au re trasu in lume, asiderea și pentru preoti, sa nu se deosebeasca de rudele, și sotiele lor la mancare, și de copii lor, ci cu cuviintia petrecându la masa, sa aduca lui Dumnedieu prin recitarea rugaciunelor prescrise multiamita.

Canónele Sinodului I—II localu din Constantino- pole tienutu in biseric'a Sântiloru Apostoli, cu numeralu 17 (·).

Can. 1. Zidirea manastiriloru lucru asiâ de venerabilu și onorabilu, și de fericiti și cuviosii Parintii nostrii din vechime frumosu escogilatu, astadi reu se considera, căci unii punedu nume de manastire averiloru sale, și a-

(·) Noi in opulu nostru urmâmu ordinea Sinódeloru din Pidalionu; de aceea finindu Sinódele ecumenice, trecemu la cele locale, dintre care dupa Pidalionu urmeadia Sinodulu localu din Constantinopole, ce s'au tienutu la an. 861 in Biseric'a S. Apostoli pre timpulu Imperatului Michailu fiulu lui Teofilu; Archiereii cei mai renumiti erau: Fotiu alu Constantinopolei, locotiitorii Papei Nicolau Rodoaldu alu Portului, și Zacharia alu Anagniei. Acestu Sinodu s'au adunatu in contra iconomachiloru — luptatoriloru de icône —, dupa Zonar'a, Balsamonu și Vlastaru se numesce întâiu—doilea din cauza, căci începându-se pertractările asup'ra luptatoriloru de icône, s'au adusu din partea ortodocsiloru Archierei asiâ batatóre de ochi argumente in contr'a contrariloru, încātu prin acele asiâ s'au turburatu și infuriatu, ca au scosu cutite, și ucideri au facutu. Vediendu această ortodocsii fura siliti a disólve adunarea, eara dupa aceea earasi s'au adunatu, și au continuatu pertractările sinodali, precum din canónele acestui Sinodu se vede.

promitându, ca lui Dumnedieu le consântiescu acele, se înscriu pe sinesi de domni ale celoru consântite, sî cu singura numire de dedicatiune lui Dumnedieu au decretatu machinatiunea, aceiasi potestate sî dupa consântire nu se rusînédia a sî vindecá, care le-au convenitu loru inainte de consântire, sî atâl'a negotietoria facu din acestu lucru, încátu multe din cele sântite se vindu de insasi acei'a, carii le-au consântitu, mirare sî urâciune causându celoru ce le vedu. Si nu numai nu se pocaiescu pentru cele odata aferosite lui Dumnedieu, căci le iau acele subt stapânirea loru, ci inca sî altor'a le dau; deci pentru aceste sântulu Sinodu au hotaritu, cá nimenui sa nu fia iertatu a zidi monastire fora sentinti'a sî consiliulu Eppului, carele in sa sciindu sî permitându sî sevârsîndu rugaciunea cea indatinata, precum de cei din vechiu cu iubiirea de Dumnedieu s'au legiuitu, — se zideasca monastire, sî cu tóte cele potrivite ei sa se scria in condica sî sa se pastredia in archivulu episcopescu, nici de cum sa nu aiba voie celu ce le-au aferositu, a se asiediá pe sine Igumenu fora sentinti'a Eppului, seau in loculu seu a pune pre altulu, căci deaca cele ce cine-va daruiesce unui omu, peste acele nu póte fi stapánu, cum se va lasá sa rapeasca stapanirea acelor'a, care cine-va le daruiesce lui Dumnedieu sî le aferosesce ?

Din cuprinsulu acestui Canonu limpede se vede, ca in privinti'a administratiunei unoru monastiri in veaculu alu sieptelea sî opt'a s'au vâritu nisce abusuri, care degradau sântieni'a acestoru asiediaminte religióse sî umanitare, sî se póte presupune, ea fundatorii, acestoru monastiri n'aru fi potutu intrebuintiá sî ma-

nipulá averile, care ei monastirei, sî prin manastirea lui Dumnedieu le-au consântitu, deca Eppii respectivi aru fi urmatu dupa datorinti'a loru, ceea ce le prescriu loru canónele, nici fundatorii acesti'a aru fi potutu sa se obtrude de Igumeni, sî de arendatori ai averiloru monastiresci, cu atát'a mai putienu aru fi potutu sa puna sî sa depuna pre Igumeni in aceste manastiri, cându Eppii concerninti aru fi manutienutu supraveghiere in aceste manastiri; pentru aceea prin canonulu presentu se osândescu abusurile amintite, sî se demânda a tienea canónele de mai nainte aduse in privinti'a administratiunei manastiriloru.

Vedi IV. 4. — VI. 49. — VII. 12, 13, 17, 19. — Cirilu 2.

Can. 2. Fiindca unii se calugarescu, nu cá sa slujeasca lui Dumnedieu, ci cá prin onestatea imbracamantului sa devina in opiniune de pietate, sî subt chipulu acest'a liberu sa traiasca dupa poftetele loru, sî tundiându-se, siedu in casele loru proprii, nesatisfacându nici administratiunei nici constitutiunei vietii monachale; au statuitu sântulu Sinodu, cá sa nu se judece nime a fi vrednicu de imbracaminte monachale fora presenti'a celui ce pe elu trebuie sa-lu primeasca la ascultare, sî trebuie sa aiba preste elu stapânire, sî sa apromita, ca va purtá grija pentru mantuirea sufletului lui, adeca care este barbatu evlaviosu, sî Igumenu, sî capace a mântuí sufletulu, ce se aduce lui Dumnedieu. Eará deca cine-va se va aflá, ca au tunsu pe óre-care fora presenti'a Igumenului, carele pe unulu cá acest'a trebuie sa-lu primeasca subtu ascultare, — acel'a sa se supuna depunerii, cá unulu, carele nu asculta de canóne sî strica ordinea cea buna monachale; eará celu ce este tunsu afora de ordine sî ratiune, sa se transmute spre ascultare in acea manastire, in care Eppulu respectivu i va placea. Ca tunderile fora judecata sî cu

cutediare facute dehonesteada starea monachale, și numele lui Christosu i'lu incarca cu huliri.

Unii se faceau calugeri din fatiernicie, și cu scopu vicleanu, căci acesti'a paraseau monastirile loru, și se retrageau la casele parintiloru loru, și acolo petreceau spre defaimarea institutului monachalu, deci acestu canonu se nevoiesce a pune stavila unoru asemenea escesuri.

Can. 3. Si aceea ce se face reu, și ce se face și mai reu prin despretuire și neglijintie, amu judecatu, ca trebuie sa se indrepte. Ca deca vre-unu Igumenu alu monastirei pe monachii cei subordinați ascultării lui, carii fugu din monastire, nu i-aru caută cu tota diliginti'a, și aflându-i nu i-aru readuce, nici s'aru nevoi, pe unii că acesti'a a-i doftori cu medicina conveniente bólei loru, — au statuitu sântulu Sinodu, că acest'a sa se supuna segregării, ca deaca acel'a cărui i s'au incredintiatu purtarea de grija a dobitóceloru, neingrijindu-se de turma, nu se lasa nepedepsitu, cum acel'a, cărui'a i s'au incredintiatu pastorale îngrijire a oiloru lui Christosu, vandiându cu trândavi'a și lenevirea mantuirea loru, sa nu iee pedeapsa meritata? Ear monachulu chiamându-se inapoi la monastire și nesupunându-se, de către Eppulu se va depune.

Lucru prea firescu, ca Monachulu trebuie sa remâna la monastire, căci spre acest'a au juratu, deci deaca va fugi din monastire, Igumenulu trebuie sa iee tóte masurile de a-lu gasi, și de a-lu reduce, și deaca Igumenulu aru negleze a face această'a, se depune, și calugerulu fugariu nevrându a se reintórce, se ca-seaza prin Eppulu eparchialu.

Vedi IV. 4. — VII. 19. 21. — Cartag. 88.

Can. 4. In multe chipuri vicleanulu acel'a s'au staru-itu a face de ocară venerabilulu vestmântu monachalu, și spre acestu scopu au aflatu de oportunu timpul ieresurilor; ca monachii lasânduși manastirile loru de sil'a ieresului, unii adeca la altele, eara unii in casele barbatiloru lumesci se duceau; dar in sa cea ce de dânsii se facea din pietate, îi arata laudabili și fericiți, ear ceea ce de dânsii se facea cu calcarea moravului rationalu, îi facea de risu. Ear acum pietatea și religiunea este simpla și scandalurile și ofendicurile suntu straine de Biserica, unii totusi parasescu manastirile loru, și cá unu reu, ce nu se pôte opri, încóce și incolo se invârtescu, și se stramuta, și manastirile loru le umplu cu multa rusine și deformitate, și mare confusiune și petulantie causeaza obedienției, și rumpu honestatea, ci Sinodulu au hotaritu spre starpirea unei astfelu de purtari nesuferibile, ca deaca vre-unu monachu fugindu din propri'a sea manastire seu au mersu la alta manastire, seu in casa Inmeasca, acel'a sa se segregadie pona nu se va întórce la manastirea sea; ear deaca Eppulu respectivu aru voi a mutá in alta manastire pe acei monachi, cari au parasitu manastirile loru, și s'au purtatu altmentrelea cinstitu și onestu, i este lui iertatu a face aceast'a, seu și in casa privata are voie a-i lasá spre mântuirea celoru ce locuiescu in trâns'a, seu in ori care locu i pôte asiediá dupa chipsual'a sea fora imputatiunea unei seu a altei părți.

Cănonulu acest'a sta in legatura cu canónele IV. 4, — VII. 13. 19, 21, deci tâlcuirea acestui se afla in tâlcurile acelor'a.

Can. 5. Lepadările cele ce se facu în graba și fora judecata, causeadia ordinei celei bune monachale mare stricaciune; căci cei ce cu usioratate se arunca în viația calugareasca, și cu nepasare se pórta cătra asprimea și osteneal'a acestei vieți, earasi se întorcu la viați'a trupeasca și voluptuósa; pentru aceea au statuitu sântulu Sinodu, că nime sa nu se invredniceasca de habitulu monachalu, pona cându în timpulu de trei ani nu se va probá, și nu se va aretá vrednicu de aceasta viația. Aceast'a a o observá în totu chipulu demânda Sinodulu, afora deaca vre-o bóla grea aru silí scurtarea probatiunei acestei'a, seau ca este barbatu religiosu, care și cá mireanu au petrecutu viația monachale, căci la unu barbatu cá acest'a, va fi destulu și timpulu de siase luni spre probatiunea deplina. Eara de va face cine-va afora de acestea, Igu-menulu adeca sa cada din igumenie, devenindu subt ascultare, ear celu ce s'au facutu monachu, sa se dee în alta manastire, unde se manutiene curatu și pe deplinu disciplin'a monasteriale.

Precum gresiesce veri-cine, care modulu vietiei sale nu-lu prejudeca bine, asiá gresiesce și acel'a, care cu grab'a s'au lepadatu de lume, și intrându la manastire s'au calugaritu. Canonulu acest'a poftesce dela unulu cá acest'a sa fia sub proba trei ani, seau deaca se scie, ca și mai înainte de a merge la manastire, au fostu barbatu religiosu și moralu, atunci i ajunge siase luni de proba.

Can. 6. Monachii sa nu aiba nimic'a a loru propriu, ci tóte ale loru sa se inscrie manastirei, căci divinulu Luc'a dîce despre cei ce credu în Christosu, și descriu

institutiunile monachiloru: „ca nici unulu nu dŕce dintre cele ce se aduceau, ca este ce-va alu seu, ci erau loru tóte obscesci“. Pentru aceea celoru ce voiescu sa fia monachi, li se da voie, pentru averile loru mai întâiu sa testedie, sŕ ori cãror'a fetie aru voi, care nu se oprescu prin lege, sa le dee din propri'a sea avere, cãci dupa ce se voru face monachi, monastirea are stapãnire peste tóte bunurile loru, sŕ nu li este loru iertatu sa pórte nici o grija, sŕ a face dispusatiune peste lucrurile loru. Eara de se va aflã cine-va, ca vre-o avere, care nu s'au scrisu pe numele monastirei, si-aru insusŕ siesi pe ascunsu, si ca servesce iubirei de castigu, acele sa se iee dela dãn-sulu de cãtra Eppulu seuu de cãtra Igumenulu, si dupa ce acele s'au vendutu in presenti'a mai multor'a, sa se distribue intre seraci si cersŕtori; si care astfeliu de avere, cá óre-cãndu Anani'a, va cugetã a o rãpi, au statuitu Sinodulu, cá sa se pedepseasca cu asemenea pedeapsa. Se intielege de sine, ca cele ce au statuitu Sinodulu pentru barbatii monachi, acelè au socotitu, cá sa aiba valóre si asupr'a femeiloru calugeritie.

Calugerii dintr'o monastire se considera cá o familia spiri-tuale, si cá atare nu potu ei posede nimic'a ce nu s'aru tiené de averea obsceasca. Mai inainte de a se calugeri, este iertatu fie-cãruu a dispune cum va voi cu averea sea, si ce i remãne, da-toriu este a manifestã fratiloru, si se petrece prin protocolu in averea monastirei pentru toti timpii, si care in privinti'a aceast'a aru cutediã sa intrebuintedie vre-o astutia, acel'a cade in pe-deaps'a, in care cadiuse Anani'a pentru astuti'a, ce au facutu.

Vedi faptele Apostol. Capu 4, v. 22. —

Can. 7. Multe din Episcopii vedemu, ca se strica,

sî totu mai multu se primejduiescu, pentru ca cei ce suntu Presuli, intrebuintiadia tóta grij'a sî solitudinea spre cladirele recente ale monastiriloru, sî aceste smulgându-le sî distrahându-le, sî cá sà atraga siesi veniturile, mahinându lucra spre inmultirea acelor'a. Deci aceast'a au statuitu sântulu Sinodu, ca nici unui Eppu nu-i este iertatu sa edifice vre-o monastire spre daun'a episcopatului seu, sî celu ce aru cutediá sa faca aceast'a, elu sa se supuna cuviinciósei pedepse, ear monastirea cea de elu nou zidita, cá sî cum nici cându n'aru fi avulu dreptu de monastire, sa se adscrie episcopatului cá unu dreptu de sine castigatu, cáci nimic'a nu póte sa fia in prejudiciulu celoru asiediate prin canóne, ce se întâmpla fora sî peste canóne.

Unii Eppi infintiau monastiri cu scopu a castigá venituri mari, sî negligau episcopatele loru. Canonulu acest'a repróba fapt'a aceast'a, sî dispune, ca unde asiá ce-va s'aru fi facutu, acea monastire sa treaca in averea eparchiei concernente.

Vedi Can. 38. apostol. — IV. 26. — VII. 11, 12. — Antioch. 24, 25. — Ancir'a. 15. — Gangr'a 7. — Cartag. 34, 41. — Teofilu 10. — Cirilu 2.

Can. 8. Divinulu sî sântitulu canonu alu Apostoliloru, pe aceia, carii insii pe sine se taia, ii judeca de sinucigasi, sî de suntu preoti, ii depune, ear de nu suntu, ii opresce dela inaintarea la preotie, de aci chiaru statuindu, ca deaca celu ce pe sine se taia, este sinucigasiu, atunci cel'a ce pe altulu taia, negresítu este ucigasiu; ca cu dreptate l'aru pune cine-va pe unulu cá acest'a, ocáritoriu sî alu insasi fapturei. Pentru aceast'a au hotaritu san-

tulu Sinodu ca deaca vre-unu Eppu, ori presbiteru, ori diaconu s'aru pâri, ca scopesce cu mân'a sea, seau din porunca, acest'a sa se supuna depunerii, si de va fi mireanu sa se segregedie; afora de cum-va vre-unu morbu l'aru silí pe elu la taierea pârtii bolnave; cãci precum canonulu celu dintãiu alu Sinodului din Nice'a nu pedepsece pe cei ce s'au scopitu in boala, asiã si noi nici pe preotii, cei ce poruncescu a se scopi pe cei bolnovi, nu-i osãndimu, nici pe mirenii, cei ce intrebuintadia lucrarea mâniloru loru spre taiere, nu-i invinovatimu, cãci aceast'a o socotimu de vindecarea boalei, ear nu de a pune naturei cursa, seau de a ocãri zidirea.

Vedi comentariulu Canonului 22, 23, 24 apost. — si I. 1.

Can. 9. Fiindca canonulu apostolescu si divinu randuiesce, cá Iereii, cei ce se apuca a bate pe credinciosii, carii au pecatuitu, seau pe necredinciosii, carii au facutu injurie, sa se supuna depunerii; ear pe aceia, carii machinadia spre vindecarea mâniei loru, si spre resturnarea constitutiuniloru apostolesci, i-au intielesu pre cei ce batu cu mâniloru, de-si nici canonulu nu significa aceast'a, nici din trãnsulu nu se póte deduce asiã ce-va. Este intr'adeveru ineptu, si multu de miratu, ca acel'a sa se depuna, carele de trei, patru ori au datu in cine-va cu mân'a sea, ear voie dãndu-se a bate din porunca, aru trece nepedepsitu, pe celu ce cu nemilostivire si pona la mórte adauge bataie. Pentru aceast'a, dupa ce canonulu opresce chiaru de a bate, noi insa asiã statuimu, ca preotului lui Dumnedieu i se cuvine a indreptã cu invetiaturi

sî cu sfaturi, sî cîte odata sî cu pedepse bisericesci pe celu ce se pórta cu necuviintie, sî petulantie, eara nu cu bice sî cu lovituri sa sara asupr'a trupuriloru oameniloru. Eara de aru fi unii de totu neascultatori, sî nebagatori de seama la pedepsele de corectiune, nime nu opresce, cá acesti'a sa se incuse la Magistratulu civilu spre pedepsire, cáci sî canonulu celu alu 5-lea din Antiochi'a pe cei ce baga in Biserica gálcevi, sî turburári, au decretatu, a-i întórce prin mân'a din afora.

Vedi comentarele Can. 27 apostol. — Antioch. 5.

Can. 10. Care pe sine insusi se dau patimiloru, nu numai nu se infricosiadia de pedeaps'a sânteloru canóne, ci inca indresnescu a-si bate jocu de acele, cáci le strambeadia, sî spre perturbatiunea inimei loru dupa placu le adultereadia, cá pentru contentiunea miscárei inimei sale, precum díce Teologulu Grigoriu, nu numai reulu loru sa nu devina subt vre-o corectiune, ci inca sa se considere de unu ce divinu. Apostolicesculu canonu, care díce: vasulu de auru seau de argintu sântiendu-se, seau pánza, nimenea sa nu le iee de aici spre intrebuintiarea sea, ca fora de lege lucru este; eara de se va vadí cine-va, ca o au facutu aceast'a, sa se pedepseasca cu segregare; acest'a dar canonu spre ajutoriulu nelegiuiriloru, loru intielegându-lu, afirma, ca nu trebue a osândi spre depunere pe aceia, carii intrebuintiadia spre îmbracamintea loru cinstif'a îmbracaminte a mesei, seau in vre-unu altu vestmântu o transformeadia aceea; dar nici pe aceia, carii pe sântulu Potiru, o ce pagânatate! seau cinstitulu

discosu, seau cele asemenea acestor'a întrebuintiandu-le spre scopurile loru, le necinstescu; căci canonulu, dîcu ei, pe aceia, carii cadu in acestu pecatu, nu-i pedepseste cu depunere ci cu segregatiune. Insa cine va putea suferi marimea unei asemeni perversitãti și impietãti? cãndu canonulu pe cei ce întrebuintiadia cele sãntite pentru sine, și nu le rapescu siesi, ii supune segregatiunei, ei insisi pe aceia, carii rapescu cele sãnte, și le iastraineadia cu mãni sacrilege, ii libereadia de depunere, și pe cei ce spre scopuri de mãncari cinstitele discuri, și potire, care le tienu ei altmintrea in cinstire, le spurca, ii judeca de nevrednici de depunere, de-si se vede apriatu piacululu, și este invederatu, ca cei ce facu acestea, nu numai cadu in pericolulu depunerii, ci in crim'a estremei impietãti, și de aceea au statuitu sãntulu Sinódu, ca cei ce voru rãpi din Altariu sãntulu Potiru, seau discosulu, seau lingur'a, seau sãntit'a imbracaminte și aceea ce se dîce: Aeru, și de obsce ori și ce din cele sãntite, ce suntu in Altariu, și din sãntele vase, seau din vestminte, spre castigulu loru, seau le uneltescu spre nesãntit'a loru întrebuintiare, sa se supuna desevarșitei depuneri; căci un'a este, a spurcã, eara alta a furã cele sãnte. Și asiã cei ce iau afora de Altariu vasele consãntite, seau vestminte spre nesãntita întrebuintiarea loru, seau le dau altui'a, pe acesti'a canonulu segregeadia, și noi impreuna ii segregãmu; eara pe cei ce desevarșitu le rapescu, ii supunemu osãndirei sacrilegiloru.

Canonulu acest'a mai pre largu decãtu Canónele 72 și 73 apostolesci, tracteadia despre abusulu, cu care preotii, și alte fetie

bisericesci cutedia a luá sî a întrebuintiá spre scopurile lor vase, vestminte, ceara, untu de lemnu din biserică. Sî fiindcă s'au aflatu unii, carii prea usioru luau canónele apostolesci, care asemenea fapte le osândeá; pentru aceea Parintii acestui Sinodu mai detaiatu espunu marimea pericolului spiritualu, in care are sa devina, celu ce cutedia a scóte din biserică vre-unu obiectu spre întrebuintiare, care este menitu spre servitiulu dumnediescu, adeca, vine subt pedeaps'a depunerii; ear de aru rapí seau furá ce-va din cele bisericesci, atunci are sa fia osânditu cá unu sacrilegu — cá unu furu de cele sânte.

Can. 11. Pe presbiterii seau diaconii, carii primescu asupra-le servituri seau purtári de grije civili, seau cele ce se dicu curatorii in casele boieriloru, canónele divine sî sântite îi supunu depunerii. Deci aceast'a sî noi întarindu-o, sî impreuna cu cei ce se numera in catalogulu sacerdotalu rânduimu, ca deaca vre-unulu dintre ei aru întrebuintiá lumesci dregatorii, seau aru luá asupra'si cele ce se dicu curatorii in casele boieriloru, seau pe la mosii, acel'a sa se scóta din cleru, căci nimenea nu póte sa slujeasca la doi domni, precum dice nemincinosulu glasu alu lui Christosu adeveratului Dumnedieului nostru.

De-sî prin canónele apostolesci, prin cele ale Sinodului alu IV ecumenicu sî prin cele ale Sinodului VII ecumenicu s'au opritu presbiteriloru sî diaconiloru a se mestecá in lucruri lumesci sî a primí asupra-le dregatorii civili, totusi, precum se vede din acestu canonu, nu s'au datu acelu canóne cuviinciósa asculture; sî pentru aceea din nou se demânda, ca presbiterii sî diaconii sa se retiena de astfeliu de amestecu, căci nu se póte sluji la doi domni spre multiamire.

Vedi Can. 6, 81, 83, apostol. — IV. 3, 7. — VII. 10. — Cartag. 18.

Can. 12. Sântulu sî ecumeniculu Sinodu alu VI pe

clericii, carii liturgisescu in casele de rugaciune, ce suntu inlauntrulu casei, seau boteaza fora de voi'a Eppului, ii supune depunerii; si noi aceast'a impreuna o hotarim; ca sant'a biserica dreptu indreptandu, si cuvântulu celu adevratu aparându-lu, si inveliându si conservându form'a cea venerabila si onesta a institutiunei bune, este urātu, si necuviosu, cu cei ce petrecu in petulantia, si neascultare pe la case, sa conturbe bun'a ordine, si sa o umple de turburări si smintele. Pentru aceast'a sântitulu si de Dumnedieu ajutoratulu Sinodu de acum, consimtiendu cu sântulu si ecumeniculu alu VI. Sinodu, au rânduitu, cá sa fia lepadatu din cleru, cei ce liturgisescu in case de rugaciune, ce suntu prin case; lepadarea din cleru adeca facându-li-se loru cunoscutu de câtra Eppulu locului. Eara deaca óre-carii afora de acestea aru cutediá a liturgisi in casa de rugaciune fora invoirea Eppului, acesti'a sa se depuna; eara cei ce se voru cuminecá din impartasirea acestor'a, sa se supuna segregatiunei.

Si canonulu acest'a ne documentédia, ca nu s'au observatu canónele de mai inainte, care privescu la interdictu, a nu cutediá sa liturgiseasca presbiterulu in capele din case private; de aceea Parintii acestui Sinodu un'a consimtiendu cu canónele de mai inainte aspru oprescu preotiloru, a nu cutediá sa slujeasca liturgie séu a botezá in capele de case private peste voi'a Eppului atárnatoriu, câci se supunu segregatiunei.

Vedi 31 apostol. — IV. 18. — VI 59. — I—II. 13, 14, 15. — Gangr'a 6. — Cartag. 10, 62, — Antioch. 5. — Laodic. 58.

Can. 13. Semanaturile zizaniiloru ieretici aruncându-le in Biseric'a lui Christosu celu vicleanu, si vediendu-le taiate din radacina cu sabi'a Duchului, au venitu la alta cale a cur-

seloru, apucându-se a desparti Trupulu lui Christosu cu însani'a sismaticiloru ; dar și aceste ale lui curse Santulu Sinodu sugrumându-le, au hotaritu de acum înainte, ca ori presbiteru ori diaconu, carele va condemná pentru óre-care crime pe Eppulu seu mainainte de pertractarea, e-saminarea și condamnatiunea perfecta, va cutediá a se departá dela impartasire cu elu, și numele lui in Biserica la rugaciuni nu'lu va aminlí, precum este obiceiul, acel'a sa se depuna, și sa se lipseasca de totu onorulu sacerdotalu; pentru ca, care este asediatu in treapta sacerdotale, și judecat'a Mitropolitiloru o rapesce, și elu înainte de judecata dupa chipsual'a sea osândesce pe parintele și Eppulu seu, acel'a nu este vrednicu nici de onorulu presbiterului, nici de numirea lui; eara cei ce voru urmá lui, de voru fi preoti, sa cada din cinstea loru, ear de voru fi monachi seau mireni, desavârsitu sa fia segregati de biserica pona cându nu voru rumpe legatur'a loru cu schismatici, și nu se voru întórce la propriulu loru Eppu.

Multi in feliurite chipuri s'au nevoitu a conturbá pacea și ordinulu bunu in Biserica lui Christosu; intre altele au fostu cá unu midilocu spre aceea sumeti'a unoru preoti, carii dupa judecat'a, și parerea loru vedea nisce crime, ca le-aru fi facutu Eppulu loru, și fora sa astepte prejudecarea incusei prin Sinodulu eppescu de lângá mitropolie, nu vrea sa scia de nici o atárnare de Eppulu loru. Sumeti'a și volnici'a aceast'a nu a rare ori au causatu turburare intre cleru și poporu: de aceea canonulu acest'a aspru pedepsesce pe unii ca acesti'a carii in propria loru cauza se facu judecatori.

Vedi Can. 31 apost.—IV. 18.—VI. 31, 34 — I—II. 12, 14, 15. Antioch. 5. — Gangra 6. — Cartag. 1, 11. 60.

Can. 14. Deaca vre-unu Eppu subt pretextulu crimei comise prin Mitropolitulu seu, se va subtrage de comuniunea cu elu, si numele lui nu'lu va pomeni la slujirea divina, precum este obicinuitu; sântulu Sinodu au statuitu, ca unulu cá acest'a Eppu sa se depuna, deaca s'au constatat, ca elu au repasitu de câtra Mitropolitulu seu, si ca facea schisma, căci se cuvine, cá fie-care sa cunósca marginile sale, si nici presbiterulu sa nu condamnedie pre Eppulu seu, nici Eppulu pre Mitropolitulu seu propriu.

Precum canonulu precedentu pune stavila exorbitantielor preotiloru fatia cu Eppii loru, asiá si canonulu acest'a nu iarta Eppiloru volnicii fatia cu Mitropolitulu loru, ci prescrie, ca sa purceada pe calea legale, deaca Mitropolitulu s'au facutu vinovatu de vre-o crima.

Vedi Can. 31 apost. — IV. 18. — VI. 31. 34 —

Can. 15. Cele rânduite pentru presbiteri si Eppi si Mitropoliti, cu multu mai vârtosu convinu Patriarchiloru. Dreptu aceea, deaca vre-unu presbiteru, Eppu, ori Mitropolitu aru indrasni a se departa de impartasirea cu Patriarchulu seu, si n'aru pomeni numele lui, precum este hotaritu si obicinuitu la dumnedieeasc'a slujba, ci mai inainte de infatisiarea sinodale si de perfect'a lui osândire aru face desbinare — au hotaritu sântulu Sinodu, ca acest'a cu totulu sa fia strainu de tota preoti'a, deaca numai se va adeveri, ca au facutu acestu lucru nelegiuitu. Si mai alesu s'au constituitu si s'au hotaritu acestea pentru cei ce cadu dela Archiereii loru subt pretextu de unele crime, si facu desbinare, si unitatea bisericei o conturba. Ear carii se despartu pe sinesi de comuniune cu Archiereii loru, pen-

tru óre-care ieresu osânditu de sântele Sinóde séu de sântii Parinti, de acel'a adeca, care ieresulu 'lu predica in publicu, si cu capulu descoperitu i'lu invatia in biserică, unii cá acesti'a nu numai nu suntu supusi pedepsei cano-nice, nici mai inainte de cognitiunea sinodale nu se potu segregá de comuniunea acelui, care se dice Eppu, ci inca se si considera vrednici de onorulu, ce convine ortodocsi-loru, ca n'au osânditu pe Eppi, ci pe minciunoepi si min-ciunoinvetiatori, si n'au ruptu cu desbinare unimea Bisericeii, ci s'au silitu a mántuí Biseric'a de desbinare si impartire.

Precum prin canónele precedente nu se iarta presbiterului cu volnicia a se desface de Eppulu seu, si nu se iarta Eppului aceast'a sa o faca fatia cu Mitropolitulu seu, tocm'a asiá prin can-onulu acest'a nu se iarta nici Mitropolitiloru a se desface cu volnicie de cátra Patriarchulu seu. De aci se vede, ca la noi din cause fundate se póte pári inca si Patriarchulu, si déca crim'a bisericésca, pentru care s'au incusatu, se adeveresce, elu se pe-depsesce dupa marimea faptei sale ireligiose si imorale.

Can. 16. Pentru gálcevele si turburările cele ce se întâmpla in Biseric'a lui Dumnedieu, este necesariu, cá sa se hotareasca, cá Eppu sa nu se asiedie nici intr'unu chipu in biseric'a, alu cărei Presulu inca traiesce, si se afla in onorulu seu, fora numai deaca elu de buna voie se va lasá de episcopie, căci se cuvine a ecsaminá caus'a celui ce este de a se lipsi de eppie, si a se aduce la capetu; apoi dupa ce s'au depusu, pre altulu alu asiediá in loculu lui. Eara deaca vre-unu Eppu aflându-se in onorulu seu, si nu va sa resignedie, nici voiesce sa pasca turm'a sea, ci retragându-se de episcopatulu seu petrece afora de eparchi'a sea peste

siase luni in locu strainu, nici cu porunca imparateasca nu s'au retienutu, nici servindu Patriarchului, si nici prin vre-o boala cumplita, impedecându-se, elu asiá dara de nici un'a din cauzele dise nefiindu opritu, s'au indepartatu de eppi'a sea, si peste siase luni intr'altu locu au petrecutu, sa fia instrainatu de cinstea si dignitatea Episcopului, ca unulu, carele se lenevesce despre purtarea de grija a turmei, ce i s'au incredintiatu, si se detiene peste timpulu de siase luni intr'altu locu, au hotaritu sântulu Sinodu, ca de archieri'a, prin care s'au randuitu a pastori, de sevarsitu sa se faca strainu, si in loculu eppiei lui altulu sa se rânduiasca.

Acestu Canonu opresce Episcopului, a petrece afora de eparchie, si déca fora nici o cauza binecuvântata se detiene peste jumetate de anu in locu strainu, elu se lipsesce de eparchie, si altulu in loculu lui se pune de Eppu.

Vedi Can. 58 apost. — VI. 19, 80. — Sardic. 11. — Carthag. 79, 82, 86, 131, 132, 133.

Can. 17. In tóte ingrijindu-se pentru bun'a rânduiala bisericéasca, si aceast'a a o hotâri amu aflatu de necesariu, ca nime din mireni seau monachi cu graba sa nu se inaltie la inaltimea episcopiei, ci in gradurile bisericesci, dintâiu esaminatu fiindu asiá sa primeasca hirotoni'a dignitâti episcopesci. De si pona acum unii dintre monachi seau laici, asiá aducându cu sine necesitatea, numai decâtu s'au aflatu vrednici de onorulu episcopalu, carii au stralucitu cu fapt'a buna, si bisericile loru le-au adusu la inaltime; insa aceea, ceea ce arare ori se intempla, nu putemu statui nici decum de legea bisericéi, si de aceea hotarimu, cá spre viitoriu aceast'a

nici decum sa nu fie, afora deaca acel'a, care are a se hirotoni după canonu, au trecut prin gradele sacerdotali, implinindu in fie-care gradu timpul legiuitu.

Canonulu acest'a voiesce, ca nime sa nu se inaltie la dignitatea de Eppu in graba, adeca fora pregatire debuincioasa, ceea ce se pôte sci si din canone si din opiniunea publica; canonulu prea frumosu dice, ca au fostu si Eppi forte buni, carii in graba au ajunsu la eppie, dar astfeliu de casuri au fostu rare, si din acele nu se pôte deduce nici o lege normativa. Si asiá remâne canonulu pre lângá aceea, ca celu ce are a se inaintá de Eppu, acel'a sa fie trecutú tóte gradele sacerdotali petrecându in fie-care gradu unu timpu legiuitu, si precum se intielege de sine censurându-se prin sinodulu eppescu despre religiositatea, moralulu, si cualificatiunea lui científica.

Vedi Can. 80 apostol. — I. 2. — Laodic. 3 Sardic. 10. — Neoces. 12.

Canónele Sinodului localu ținutu la Constantinopole in biseric'a sântei Sofii, cu numerulu 3 (°).

Can. 1. Au statuitu sântulu si ecumeniculu Sinodu, ca ori-cine dintre clerici, seau mireni, seau Eppii Italiei, cei ce petrecu in Asi'a seau Europ'a, seau Livi'a, si suntu

(°) Sinodulu localu ținutu la Constantinopole in biseric'a Sântei Sofii s'au celebratu la anulu 870, fiindu conchiematu de Fotiu Patriarchu alu Constantinopolei cu scopu de a impacá unele neintielegeri escate intre seaunulu Constantinopolei si alu Romei; la acestu Sinodu localu au luat parte 383 Archierei, intre carii se numera si locutiitorii Papei Ioanu dela Roma prin Petru Cardinalulu, si Presbiterii Pavelu si Eugeniu—alu Ierusalimului Teodosiu prin Cosm'a presbiterulu—alu Antiochiei Teodosiu prin Basiliu Eppulu Martinopolei. Sinodulu acest'a au tractatu dóue obiecte forte momentóse, si adeca: 1, ca Bulgari'a cea de

pusi sub legatura, seau sub depunere, seau sub anatema de câtra sântitulu Pap'a Ioanu, sa fia unii cá acesti'a sî de câtra sântitulu Fotiu Patriarchulu Constantinopolei in definitiunea pedepsei aceiasi, adeca ori depusi, ori anatemisati, ori segregati. Pe câti in sa sî Fotiu prea sântitulu nostru Patriarchu, clerici seau mireni, seau din treapta episcopale, seau sacerdolale ori in care parochie i va face supusi segregării, ori depunerii, ori anatemisării, sa i aiba pe ei sî preasântitulu Pap'a Ioanu sî sânt'a lui Dumnedieu Biserica a Romaniloru intru aceeași judecata a pedepsei; privilegiile, cele ce suntu ale scaunului sântitei biserici a Romaniloru, sî Antistiei lui, intru nimic'a sa nu se innoiasca, nici acum, nici spre viitoriu.

Canonulu acest'a documenteada, ca Parintii acestui Sinodu au fostu insufletiti spre delaturarea ori-cârei neintielegeri din partea lor, sî asiá au hotaritu, ca pe carii Archierei, preoti seau mireni au aflu de bine Ioanu Pap'a Romei sa-i pedepseasca cu depunere, ori cu segregare, ori sî cu anatema, pe acei'a sî Fotiu Patriarchulu Constantinopolei sa-i recunósca de depusi, segregati sî anatemisati; asiderea sî Pap'a Romei sa-i recunósca pe cei de Fotiu de depusi, sî segregati sî anatemisati; in fine Parintii

curendu venita la legea lui Christosu, sub care patriarchatu sa vina, subtu celu alu Constantinopolei, ori subtu celu alu Romei? si 2, cá sa incetie imparechiarile escate pentru depunerea lui Ignatiu, sî punerea lui Fotiu de patriarchu; in sa nici un'a nici alt'a nu s'au ajunsu, pentruca Rom'a n'au vrutu sa ceada patriarchatulu Constantinopolitanu Bulgari'a, de-sî dupa pusetiunea ei geografica, si dupa meritele archiereiloru resariteni, carii au adusu pe Bulgari in crestinismu precum sî dupa stapanirea politica, câci erá supusa Imperatiei Romaniloru dela resaritu, s'au cuvenitu patriarchatulu Constantinopolitanu, precum s'au sî facutu; 3, câci in privinti'a lui Ignatiu sî Fotiu nu s'au pututu ajunge la perfecta impacare, pretindendu Rom'a siesi dreptulu de supremulu arbitru in treab'a acest'a, la care resaritenii nici de cum nu s'au inoitu pe bas'a canóneloru positive sî sustatátore in valóre. Sî asiá dupa tóte acestea Sinodulu au adusu trei canóne, care aci urmeada in intregulu loru cuprinsu.

sinodali spre liniscirea Papei apriatu au pusu in canónu, ca impregiurarea de mai susu, privilegiile scaunului Romei intru nimic'a nu le altereadia nici acum, nici spre viitoriu, și de aceea ele remânu cá și mai inainte.

Vedi Can. 12, 13, 32 apostol. — Antioch. 6. — Sardic. 14. Cartag. 11, 37. 141.

Cæn. 2. De-si pona acum unii Archierei, carii s'au pogorâtu in schim'a monachale, erá siliti a remané la inaltimea Archierei, și cându aceast'a facea, erau neglesi; insa sântulu acest'a și ecumeniculu Sinodu indreptându negligerenti'a aceast'a, și actiunea aceast'a neordinata la legiurile bisericesci reducându-o, au statuitu, cá ori-carele Eppu, seau ori-carele altulu din dignitatea archiereasca va voi a se pogorî la viati'a monachale, și a implini loculu pocaintiei, acest'a sa nu mai usurpe mai multu dignitatea archiereasca căci profesiunile monachiloru au cuvântu de subiectiune și de cupiditate de invetiamentu, dara nu de invetiatoriu, și de primatu. Și de aceea, precum s'au predisu, amu decretatu, cá nimenea dintre aceia, carii suntu din catalogulu eppescu, și pastoralu, sa nu se pogóre la loculu celoru ce se pascu, și se pocaescu; ear de va cutediá sa faca cine-va aceast'a dupa publicarea și dechiaratiunea hotaririi acesteia, acel'a, care pe sine'si au lip-situ de gradulu archierescu, mai multu sa nu se mai póta întórce la preavut'a sea dignitate, carea prin facte o au despretiuitu.

S'au intamplatu, ca unii Archierei parasira eparchiele lor, și se retrageau la monastire, și acolo petrecându, și neavându onorulu, de care cá actuali Eppi se bucurá, cugetá, ca suntu neglesi; canonulu acest'a reduce obiectulu la mesur'a cea cuvin-

ciósa, căci hotăresce, ca unulu cá acest'a Eppu nu mai are voie a funcțiună cá Eppu la monastire, ci are a petrece acolo cá sî altu monachu in supunere sî ascultare.

Can. 3. Deaca vre-unulu din mireni calcându sî defaimându dumnedieescile sî imperatescile porunci sî batjocorindu inca sî venerabilele asiediamánturi sî legile bisericesci, aru indresni a bate pe vre-unu Eppu, seau a-lu inchide fora cauza, seau sub causa escogilata de elu, acel'a sa fia anatema.

Noi dicemu, ca unu crestinu la posibilitatea aceea estrema pôte deveni in pusetiunea aceea neplacuta, de a pune mân'a pe Eppulu seu, seau de a-lu inchide, cându au aflatu pe Eppulu seu in vre-o actiune, carea l'au infuriatu pe elu. Totusi tienemu, ca canonulu presentu pe dreptu sî conformu reguleloru juridice rânduiesce pedeapsa pentru crestinulu, carele aru bate, seau aru inchide pe unu Eppu, căci 1, nime nu pôte fi judecatoriu in caus'a sea propria; sî 2, sigurant'a individuale se primejduiesce.

Vedi Can. 55 apostol. —

Canonulu Sinodului localu adunatu a trei'a oara in Cartagen'a, cu numerulu I. (°).

Can. 1. Iubitiloru Frati! fiindu noi in consiliu comunu, amu cetitu scrisorile dela Voi trimise pentru cei paruti a fi botediali de cătra ieretici, ori schismatici, cei

(°) Trei localnice Sinóde s'au tienutu in Cartagen'a pentru botediulu de a dóu'a óra, in timpulu sántului Ciprianu. Celu dintâiu s'au celebratu la a. 255 pe timpulu Imperatului Valerianu sî alu lui Galienu, in care s'au decisu, ca afora de biserică nimenea nu se pôte botediá, eara cei ce au scadiutu dela biserică, sî earasi s'au intorsu, aceia nu se mai boteadia, ci prin singura rugaciunea sî punerea mâniloru peste ei sa se primeasca. — Celu alu doilea s'au tienutu la a.

te vinu câtra soborniceasc'a biserica, carea este un'a, in-
tru carea ne botediâmu, si a d'ou'a ora ne nascemu, de-
spre carii si suntemu incredintati, ca si Voi insi-ve ace-
leasi facându-le, tieneti intarirea bisericeii sobornicesci.
Insa fiindu ca suntetii impreuna partasi ai nostrii, si pentru
comun'a dragoste a-ti voiitu a cautá despre aceast'a, nu
vre-o sentintia noua, nici vre-o acum aflata Ve aducemu
inainte, ci pe cea din vechime esaminata cu tota scumpe-
tatea si sirguinti'a de câtra cei ce au fostu mai inainte de
noi, si de câtra noi observata, o comunicâmu, si o in-
solimu Voue; aceast'a si acum statuindu, care totu-déu-
n'a cu tãrie si cu statornicie o tienemu, cá nime sa nu
se póta botediá afora din soborniceasc'a biserica, unulu
fiindu botediulu, care in singura soborniceasc'a biserica
se afla; cáci scrisu este: „Pe mine me parasira fantãnele
apei vie, si au sapatu loru'si lacuri sfarãmate, care nu
potu tienea apa“. Si earasi sãnt'a Scriptura, mai inainte
vestindu, dice: „de apa straina departati-Ve, si din fan-
tãna straina sa nu beti.“ Si se cuvine a se curatí si

258 cu 110 Eppi, unde s'au reinnoitu si s'au intaritu hotarirea din Sinodulu din-
tãiu despre botezu. Si fiindca lucrarea acestoru doue Sinóde Stefanu Pap'a Ro-
mei au desaprobatu, afirmãndu, ca acelu botezu, pe carele iereticii sevarsiescu cu
observarea tipicului bisericeii ortodoese, are aceeași lucrare, carea o are botediulu
șevãrsitu de unu preotu ortodocsu, prin urmare celu cu randuiala buna de câtra
iereticulu botediatu n'are sa fia botediatu a d'ou'a ora prin preotulu ortodocsu;
pentru aceea Ciprianu au adunatu si alu treilea Sinodu, care au adusu formal-
minte acestu canonu, si este necesariu sa se scia, ca aceste trei Sinóde dela Car-
tagen'a tienute pe timpul archieriei lui Ciprianu suntu cele dintãiu si cele mai
vechi Sinóde decâtu tóte Sinódele ecumenice si locale, de aceea si se considera
Eppulu Ciprianu de unu modelu alu principului Sinodalu, si solidariu, pentru
ca elu au pusu intãiu a ora canonulu 34 apostolescu, care prescrie, cá Mitropoli-
tulu nimic'a mai insemnatu sa nu-faca fóra Eppi, in lucrare.

sânti ap'a mai întâiu de preotu, cà cu insusi botediulu sa póta sterge pecatele omului celui ce se boteaza; si prin Proroculu Iezechiilu dice Domnulu: „sî voiu stropí pe voi cu apa curata, sî voiu curati pe voi, sî voiu dá voue inima nóua, sî Duchu nou voiu dá voue“; cum dar póte sa curatiasca si sa sântiasca ap'a, celu ce insusi este necuratu, si la care Duchulu sântu nu este? dicându Domnulu la Numere: „si de tóte cele ce se va atinge necuratulu, necurate voru fi“; cum póte botediatoriulu sa dee altui'a iertare de pecate, carele nu póte sa lépede pecatele sale fiindu afora din biserică? apoi si insasi întrebarea, carea se face la botezu, este martoru alu adeverului; ca dicându celui ce se esamineadia: Credi, ca viati'a vecinica, si iertare de pecate iai? nu altu ce-va dicemu, decâtu ca aceea póte sa se dee in soborniceasc'a biserică; eara la ieretici, unde biserică nu este, a luá iertare de pecate, si pentru aceea aperiarii iereticiloru suntu datori seau sa schimbe întrebarea, seau sa apere adeverulu, căci este necesariu, cá aceluia, carele este botediatu, sa i se impuna, ca primindu ungera cu sântulu miru, sa se faca partasiu de darulu lui Christosu; eara sânti untu de lemnu, iereticulu nu póte, carele n'are nici Altariu nici biserică, si asiá nici decum nu póte sa fia Chrisma la ieretici; ca bine ni este nóue aretatu, ca la ieretici nici decum nu se póte sânti untu spre ungera, căci suntemu datori sa scimu, si sa nu ne fia necunoscutu, căci este scrisu: „untulu de lemnu alu peccatosului sa nu unga capulu meu“, care lucru cu adeveratu, si de de-

multu l'au vestitu Duchulu celu sântu în Psalmi, ca nu cum-va abatându-se vre-unulu, sî din calea cea dreapta retacindu-se sa se unga de câtra iereticii vrajmasii lui Christosu ; căci cum se va rugá pentru celu ce s'au botediatu, carele nu este preotu, ci sacrilegiu sî peccatosu? cându dice Scriptur'a, ca: „Dumnedieu pe peccatosi nu-i asculta, ci de este cine-va cinstitoriu de Dumnedieu, sî voi'a lui o face, pe acest'a 'lu asculta“. Prin sânt'a biserica întielegemu, ca se da lasarea peccatorulu. Sî cine póte sa dee lucrulu, ce însusi nu-lu are? seau cum póte sa lucre lucruri duhovnicesci, celu ce leapada pe sântulu Duchu dela sine? pentru aceast'a este datoriu sî a se reinnoi celu ce vine câtra biserica, cá inlauntru prin sânti sa se sântiasca, ca scrisu este: „fiti sânti, ca sî eu sântu sumu, dice Domnulu“; sî care s'au prinsu de retacire, sa se desbrece de aceasta retacire prin adeveratulu sî bisericesculu botezu, căci omulu, carele nesuiesce a se apropiá de Dumnedieu, sî cauta pe preotu, cade în sacrilegiu, deaca se afla în retacire, căci cei ce aproba retacirile iereticiloru sî ale schismaticiloru, se consimte cu cei ce de ei se boteaza, pentru ca în parte nu póte avea valóre, ceea ce în totulu n'are valóre; deaca au pututu sa bodedie, au potutu sa dee sî pe sântulu Duchu; sî deaca aceast'a n'au potutu, fiindu afora din biserica n'are pe sântulu Duchu, nici póte sa bodedie celu ce vine câtra dânsulu spre bodediare, căci este unu botezu sî unu sântulu Duchu, sî unic'a biserica este fundata de Christosu dela inceputu ; sî de aceea ce s'au facutu de câtra iere-

tici, fiindu false și desierțe, toate se reprobă, și lui Dumnezeu nu poate fi placutu și de Elu primitu, ceea ce se face din partea lor, pe carii Domnul îi numește în Evangeliile vrăjmasi și contrari, „celu ce nu este cu mine, în contr'a mea este, și celu ce nu aduna cu mine, risipește“. Și fericitul Apostolu Ioanu poruncile Domnului padiendu, mai înainte au scrisu în epistolie: „a-ti auditu, ca antichristu vine, și acum multi antichristi s'au facutu“. Dreptu aceea scimu, ca timpul din urma este, dintre noi au iesitu, dar n'au fostu dintru noi, și suntemu datori a pricepe și a întielege, ca vrăjmasii Domnului, și cei ce se numescu antichristi, n'au putintia de a dá darulu Domnului; și pentru aceas'a, cei ce suntemu împreuna cu Domnulu, și unitatea Domnului o tienemu, carea o sevarsîmu spre a lui marire, și preoti'a lui o purtâmu în biseric'a lui, toate cele ce de câtra vrăjmasii și contrarii lui se facu, acele le reprobâmu, le departâmu, și le lepadâmu, și cănișce profane le avemu, ear celoru ce vinu la cunoscintia adeveratei, și bisericescii credintie, le dâmu loru misteriu lu puterii divine, alu unității, alu credintiei și alu adevărului.

Canonulu acest'a rectifică lucrarea Sinódelorulu celoru trei, ce le-au tienutu Eppulu Ciprianu, cá un'a, ceea ce au fostu luata din credintia adevărata a Crestinismulu despre aceea, ca numai unu preotu ortodocsu poate sa administre botezulu cu valóre sacramentale, dar nu si iereticulu, și ca negresitu trebuie sa se boteze de câtra preotulu ortodocsu, carele au fostu primitu botezulu de câtra ieretici, căci prea întieptiesce spune canonulu presentu, ca numai acel'a poate administrá cu valóre misteriu lu boteziulu, ca-

rele se afla inlauntrulu bisericei lui Christosu, dar nici de cum, carele se afla afora de biserica.

Vedi Can. 46, 47, 55 Apostol. — II. 7 — VI. 95 — Ieremia Capu 2, v. 13. — Pildele Capu 5, v. 15, 16. — Iezechilu Capu 36, v. 25. — Numere Cap. 19. v. 22. — Psalmu 140, v. 6. — Ioanu Capu 9 v. 31. — Mateiu Capu 12, v. 30. — I. Ioanu Capu 2, v. 18.

Canónele Sinodului localu din Ancir'a cu numerulu 25 (·).

Can. 1. Presbiterii, carii au sacrificatu, si apoi in contra s'au luptatu, nu din vre-o simulatiune, ci intr'adeveru, si nici mai inainte n'au machinatu, si aceast'a n'au facut'o din consiliu seau din aplecare, si cá si cum aru fi fostu incredintiatu, ca se voru supune munciloru, numai cu chipulu si opiniunea aceast'a iau prinsu; — au judecatu Sinodulu, cá ei de onoru si de siedere sa fia partasi, in sa nu li se ierte a aduce sacrificiu, seau a predicá, seau a sevarsí ori-care functiune preotiasca.

Canonulu presentu nu iarta preotiloru, carii pentru fric'a munciloru s'au abatutu dela legea lui Dumnedieu, si au sacrificatu idoliloru, nici o functiune sacerdotale sa saversiasca, ci le lasa loru numai onorulu sacerdotalu, si siedere intre preoti, deaca se intorcu earasi la crestinismu.

(·) Sinodulu localu din Ancir'a s'au celebratu la anulu Domnului 315 cu 18 Archiereu pentru cei ce in timpul lui Maximu persecutoriul de crestini au scadiutu din ortodocsie, si apoi au vrutu sa se întoarea inderetu. Inca si unele canóne s'au adusu de cátra acestu Sinodu referitóre la casatori'a preotiloru, si la bun'a oranduiala bisericeasca.

Can. 2. Asiderea și diaconii, carii au sacrificatu, și apoi in contra s'au luptatu, sa aiba altu onoru, dar sa in-cezeze de ori-ce functiune sacerdotala, și de sacrificarea pânei și a paharului, și de predicare; in sa deaca óre-carii Eppi voru sci, ca in unii din acesti'a au observatu și ve-diutu pocaintie, umilitate și blândetie, și aru voi sa se dee mai multu, decâtu a luá dela ei, aceast'a sa atârne dela potestatea loru.

Canonulu acest'a mitigeaza pentru diaconii cei scadiuti pe timpul góneloru pedeaps'a cea aspra, ceea ce au dictatu pentru preoti scadiuti, și prescrie, ca cum va aflá de bine Eppulu a purcede cu astfeliu de diaconi, se lasa in bun'a lui chipsuiala, de unde deduce canonistulu Balsamonu urmatórele: Nota etiam ex hoc praesenti canone, quod omnis animae medela dependet Episcopi iudicio ac prudentia.

Can. 3. Pe ceia, carii fugari fiindu s'au prinsu seau de câtra domestecii loru s'au tradatu, seau de averile loru s'au lipsitu, seau munca au suferitu, seau in prinsóre s'au aruncatu, strigându, ca ei suntu crestini, și pentru aceea s'au sfasiatu, și s'au muncitu, seau pe aceia, câror'a cu sil'a se punea in mâni ce-va, seau mâncare preste voi'a loru erau siliti a primi, in sa nepreruptu au marturisu credinti'a loru crestineasca, și tóte durerile, câte li s'au causatu, leau suferitu cu umilitatea vietiei, — pre acesti'a cá pre unii nevinovati nu-i putemu opri dela cuminecatura. Eara de-si s'au opritu de câtra vre-unulu, unii dintre acesti'a din prea mare precautiune, séu și din nesciinti'a unor'a, — numai decâtu sa se primeasca, și acesti'a sa fia asemenea cu clerici, și cu alti laici. Sau mai cercetatu si aceea, de se potu ina-

intá in treapta acei mireni, carii din aceeași necesitate au scadiutu? deci s'au judecatu, ca unii cá acesti'a sa se inaintie, deaca viati'a loru de mai nainte se va aflá de dreapta.

In privinti'a mireniloru scadiuti din ortodocsie pe timpulu góneloru sî mai umanu judeca acestu canonu, căci dîce, ca ei sa se lase numai decátu la Cuminecatura, sî apoi deaca au avutu mai inainte viatia corecta sî morala, se potu inaintá sî in treapta sacerdotale.

Can. 4. Pentru cei ce de sila au sacrificatu, sî pre-lânga acést'a sî pentru cei ce au cinatu la idoli, căti trasi fiindu acolo, cu imbracaminte mai lata, sî mai de mai mare pretiu s'au infatisiatu, sî s'au impartasitu de cin'a cea pregatita fora reprobare, au socotitu Sinodulu, ca aceia unu anu sa fia ascultatori, sî trei ani sa fia prosternuti, sî doi ani sa se impartasiasca la rugaciune, sî atunci sa vina la aceea, ce este perfectu.

Si acestu canonu spune regul'a, carea vine de a se observá eu cei ce au cadiutu din credintia pre timpulu góneloru.

Can. 5. Earu căti au mersu cu haina jalnica sî siediendu au mâncatu, sî in totu timpulu acel'a au lacrimatu, deaca au implinitu timpulu de trei ani ai caderii, sa se primeasca fora de oblatiune; earu deaca n'au mâncatu, doi ani cadiendu, intru alu treilea anu sa se impartasiasca fora de oblatiune, ca deplinatatea intru alu patrulea anu sa o aiba. Eppii in sa aiba potestate, de a cercetá chipulu întórcerii, seau de a fi cu clementie, seau mai multu timpu a adauge; ear mai inainte de tóte a esaminá viati'a cea de mai inainte sî cea subsecuta, sî asiá sa li se dee clementi'a.

Inca sî acestu canonu dispuine despre cei ce au mersu cu haina jalnica sî au mâncatu cu ieretici in timpulu góneloru, sî pe-trecându cu acesti'a au lacrimatu, cum au sa fia reprimiti in ortodocsie.

Can. 6. Despre cei ce s'au invinsu numai de am-nintiarea muncei, sî a luârii averiloru, seau de estermina-tiune sî au sacrificatu, sî pona in timpulu acest'a nu s'au pocaitu, nici s'au intorsu, acum insa in timpulu Sinodului s'au apropiatu, sî s'au imbracatu in eugetulu întórcerii, s'au aflu de bine, ca acesti'a pona la dîo'a cea mare — Pascile — sa se primeasca la ascultare, sî dupa dîo'a cea mare trei ani sa cadia, sî dupa alti doi ani sa se pri-measca fora de oblatiune, sî asiá sa vina la deplinatate, încátu tóta siasimea de ani — siase ani — sa o plineasca. Eara deaca óre-carii mai inainte de Sinodulu acest'a s'au primitu la pocaintia, sa se socoleasca loru din anulu acel'a începutulu siasimei de ani. Deaca insa s'aru intemplá pri-mejdie sî asteptare de mórte din bófa, seau din alta óre-care cauza, acesti'a sa se primeasca cu conditiune.

Pentru cei ce de fric'a munciloru, seau a perderii de avere, au tienutu cu ieretici, dar in timpulu acestui Sinodu s'au insi-nuatu pentru reintórcece, au rânduítu Sinodulu, ca pona la dîo'a cea mare, adeca a Pasciloru sa se primeasca de ascultatori, sî asiá mai departe, pona cându nu voru implini siasime de ani ; ear carii s'au insinuat inainte de Sinodu, acelor'a sa se compute siasimea aniloru dela acelu anu. Dara deaca vre-unulu din ace-sti'a aru cadea in primejdi'a mortii in urm'a boalei sale seau din alta cauza, acel'a sa se primeasca cu conditiune, ca deaca nu va muri, elu va deplini timpulu pocaintiei, ce-i mai lipsesce.

Can. 7. Despre cei ce laolalta s'au ospetatu la ser-batórea pagániloru, sî bucatele loru le-au dusu la loculu

hotaritu alu pagâniloru sî acolo au mâncatu, au judecatu Sinodulu, ca în doi ani cadiendu sa se primeasca; eara de este de lipsa, ca fie-care sa se primeasca cu, seau fora proaducere, aceast'a sa o esamedie Eppulu, precum sî cealalta viatia a fiesce-cârui'a.

Ací se opresce creștiniloru a nu luá parte la ospetiurile pagâniloru, sî carii s'aru impartasí de ele, sa se pedepseasca doi ani cadiendu; sî sa remâna în chipsuial'a Eppului, ca unulu cá acest'a póte sa se primeasca cu, seau fora proaducere? va sa dica, ca primesce-se numai la rugaciune, seau sî la cuminecatura?

Vedi I. 12. —

Can. 8. Eara cei ce a dóu'a óra sî a trei'a óra au sacrificatu de sila, în patru ani sa cadia, eara doi ani sa se impartasiasca fora proaducere, sî intru alu siaptelea de sevârsítu sa se primeasca.

Pentru cei ce au sacrificatu a dóu'a óra sî a trei'a óra de sila cu ieretici, hotaresce canonulu, cá în patru ani sa fia cadiendu; doi ani stându cu credinciosii, impartasíndu-se numai de rugaciuni, eara intru alu siaptele anu se lasa sî la s. cuminecatura,

Can. 9. Eara câti nu numai s'au departatu dela credintia, ci sî în contr'a ei s'au sculatu, sî pe fratii loru iau silitu, sî au fostu causatori, ca fratii loru s'au silitu, acesti'a trei ani în loculu ascultătoriloru sa fia, eara în ceialalti siase ani în loculu caderii, sî altu anu sa se impartasiasca fora cuminecatura, căci diecimea aniloru plinindu-o, sa se faca partasiu de cuminecatura; însa pe câtu în decurgerea acestui timpu, pe alátu în tóta viati'a loru trebuie sa se esamedie.

Canónele acestui Sinodu localu pe rându iau patimile sî

slabiciunile omenesci la judecata; asiá in acestu canonu se tracteada despre aceia, carii sî singuri au caditu in ieresie, sî pe altii iau indemnatu la aceea, sî le dictéza pedépsa de diece ani, sî pentru tóta viati'a loru au sa fia subt ochi priveghitori ai celor competenti.

Can. 10. Câti s'au constituitu de diaconi, sî au protestatu, sî au disu: ca loru li se cade a luá muiere, câci asiá nu potu remané; aceia dupa ce s'au casatoritu, sa fia in ministeriu, pentru ca li s'au datu voie de câtra Eppulu; deaca insa óare-carii aceast'a au trecut'o cu tacere, sî la hirotonie, ca asiá voru remané, s'au primitu, dara apoi s'au insuratu, aceia au sa incetedie cu diaconatululu loru.

Balsamonu dice, ca acestu canonu nu se póte primí, câci dice, ca diaconulu, deaca se insóra, are sa remâna in functiune, câci aceasta doctrina este contraria mai multoru canóne principali. Sî noi dicemu asiá, ca diaconulu deaca cá sântitu diaconu s'aru casatorí cu, seau fora voi'a Eppului seu, nu mai póte fungá, ci i remâne cinstea siederii intre diaconi.

Vedi Can. 17 apost. — VI 3. — Vasiliu 12.

Can. 11. Fetele cele ce s'au logoditu cu unii, sî in urma s'au rapitu de câtra altii, trebue sa se dee inapoi celoru ce mai dintâiu s'au logoditu cu ele, de sî aru fi patimitu si sila.

Canonulu acest'a hotaresce, ca feciórele logodite cu unii, dar rapite de altii, au a se dá inapoi logodniciloru loru dintâiu si la acea intamplare, déca s'au defloratu de catra rapitori cu sila. Noi insa dicemu, ca numai atunci se póte observá liter'a acestui canonu, deaca logodniculu celu dintâiu se invoiesce a primi pe logodit'a sea din mânile rapitoriloru.

Can. 12. Cei ce mai nainte de botezu au sacrificatu, sî apoi s'au botezatu, s'au vediatu de bine, ai inaintá in treapta, cá pre unii, carii prin hotediu s'au spalatu,

In timpii vechi s'au intamplat, ca multi erau crestini, dar amână primirea botezului, de aceea teologulu Grigoriu și marele Vasiliu au și scrisu cuvinte îndemnatore pentru botezu. Și fiindcă și cu unii dintre astfelu de crestini s'au intamplat, ca erau siliti sa sacrifice idoliloru preste voi'a lor; de aceea randuiesce acestu canonu, ca astfelu de crestini se potu inaintă in treptele sacerdotali, căci pecatulu loru acel'a, care si-au atrasu loru prin sacrificarea silnica a idoliloru, s'au spalatu prin sântulu botezu.

Vedi Can. 2. apostol.

Can. 13. Horoepiscopiloru nu li este iertatu a hirotoni presbiteri, seau diaconi, dar nici presbiteriloru cetatieni, fora sa le fia permisu de către Episcopulu prin scrisori in alta parohie.

Canonulu acest'a, cându oprește horoepiscopiloru hirotoni'a presbiteriloru și a diaconiloru, atunci Sinodulu acest'a sustiene in valoare canonulu alu 2-lea apostolescu, carele numai Eppului da voie a hirotoni pe presbiteri și diaconi și asiă horoepii cu concediulu Eppului potea sa hirotonésca pe cetitori, și cântareți.

Can. 14. Presbiterii, ori diaconii, carii se abtieniu de cârnuri, s'au socolitu, că ei sa se atinga de ele, și asiă, de voru voi, sa infrâneze pre sine, eară de nu voru voi a mâncă nici verdetiurile, cele ce se punu impreuna cu cârnurile, și de nu s'aru supune canonului, sa inceteze dela functiunile loru.

Canonulu presentu prescrie, ca preotii și diaconii, carii se abtieniu de cârnuri, sa guste câtu de putieniu din ele; ear pentru aceea, carii atâtu se ingretiosiadia de carne, încātu nu potu gustă nici din verdetiurile cele fiarte cu carnea, hotaresce, ca au de a încetă dela functiunile loru preotiesci, căci se facu de prepusu, că și cum s'aru tiené de ieresulu Manicheiloru.

Vedi Can. 51, 53 apostol.

Can. 15. Pentru lucrările, cele ce se cuviniu bisericei domnitóre, câte le-au vendutu presbiterii nefiindu Eppu, sa se revóce dominiulu, si judecâti Eppului i se lasa, de are a se luá inapoi pretiulu lucrului vendutu, seau nu? pentru ca de multe ori pretiulu venitului lucrurilor vendute aduce mai mare pretiu decâtu lucrurile cele vendute,

Cumca nu este iertatu clerului a vinde ce-va din lucrurile eparchiei loru, fiindu Eppulu loru mortu, se intielege din mai multe canóne, si din natur'a lucrurilor acestor'a, insa venindu Eppulu nou, i sta in putere a cercetá pretiulu lucrului vendutu, si venitul lucrului, si alu pretiului lui, si deaca va aflá, ca pretiulu lucrului mai multu folosu aduce eparchiei, decâtu insusi lucrulu vendutu, atunci póte sa faca dupa judecat'a sea.

Vedi VII. 12.—38 apostol.—VI. 74.

Can. 16. Despre cei ce au gustatu cele dobitocesce, seau le si gusta, câti au pecatuitu mai inainte de a se face de dóuadeci de ani, cincispreiece ani sa fia caduitu, impartasindu-se numai de rugaciune, apoi in aceasta impartasire fiindu in cinci ani, atunci sa se atinga si de cuminecatura; sa se cerceteze si viati'a loru, si asiá sa primeasca umanitatea. Eara deaca cine-va cu mai mare perseverantia se va dá acestoru feliu de pecate, sa aiba epitimie mai lunga. Ear câti au trecut prin etatea acest'a, si avându muieri au caduitu in acestu pecatu, dóue-dieci si cinci de ani ingenunchindu, sa se invredniceasca de impartasirea cea de rugacini, apoi implinindu cinci ani intru impartasirea rugaciunilor preotiloru, sa se faca partasiu si de cuminecatura. Eara deaca unii si femei avându si trecându etatea de cinci-dieci de ani au pecatuitu, la iesirea din viatia sa se invredniceasca de cuminecatura.

Canonulu acest'a prescrie modulu pedepsirei pentru toti aceea, carii se mesteca cu dobitoce; si fiindca totu cuprinsulu acestui canonu este compusu cu unu stilu usioru intielegatoriu; pentru aceea noi indreptamu pe aceea, carii voru voi sa ceteasca si alte canone in privinti'a aceast'a la canonulu 4-lea alu s. Grigoriu din Nisa, si la canonulu 7-lea alu s. Vasiliu.

Can. 17. Cei ce pecatuescu cu deosebire, si suntu leprosi, seau au fostu leprosi, sântulu Sinodu au deman-
datu, ca unii cá acesti'a sa se róge cu cei indraciti.

Precum Moisiu in legea vechia necurati numesce pe cei leprosi, asemenea si canonulu acest'a pe cei ce pecatuescu cu dobitocele, i numesce leprosi, adeca necurati, si randuiesce, ca acesti'a sa se róge impreuna cu indraciti.

Can. 18. Deaca unii constituiti de Eppi, si dela parochi'a aceea, pentru care s'au denumitu ei, nu s'au primitu, aru vrea sa mearga in alte parochii, si celoru ce suntu acolo asiediati, a face sila si a face turburâri in contr'a loru, aceea sa se segregedie. Ear deaca aru vrea sa siada in presbiteriu, in care mai inainte au fostu presbiteri, sa nu fia lepadati din acelu onoru. Ear deaca se voru ridicá cu turburâri asupr'a Eppiloru celoru asiediati acolo, sa li se iee loru si onorulu presbiteratului, si sa fia lepadati.

Canonulu acest'a prescrie, cá deca s'au hirotonitu cine-va de Eppu, si eparchi'a respectiva nu va sa 'lu primeasca, si face turburâri in contr'a Eppiloru, carii au pace cu clerulu si poporulu loru, acel'a sa nu aiba onorulu Eppului, ci sa aiba numai onorulu si siederea presbiteriloru. Ear deaca totu voru conturbá liniscea, si voru face gâlcevi asupr'a Eppiloru actuali, atunci desevârsitu sa se isgonésca din biserica.

Vedi Can. 35, si 36 apostolescu.

Can. 19. Câti apromitu virginitatea, si nu se tienu de profesiunea lorú, aceia sa devina sub pedeaps'a bigamiloru; insa si pe feciórele cele ce petrecu laolalta cu unii feciori cá nisce surori, le-amu opritu.

Calugerii, carii s'au lepadatu de juramântulu lorú, se pedepescu cu epitimi'a bigamiloru, si feteloru care petrecu cu calugeri, cá si cum ele aru fi surorile lorú, nu li se iarta aceast'a.

Vedi Vasiliu 6, 18. — IV. 16.—

Can. 20. De au précurvitu muierea cui-va, seau va précurví, se cuvine lorú in siapte ani sa se pedepseasca trecându prin gradurile pedepseloru.

Canonulu acest'a dupa dreptate pedepsesce pe muierea adulterata si pe adulterulu ei, carea pedeapsa au ei a o espiá dupa graduatiunile de pedeapsa in timpul de siapte ani.

Vedi 77 Vasiliu.

Can. 21. Despre femeile, cele ce curvescu, si'si omóra fátulu, si se silescu prin medicamente veninate a face perderi; mai inainte au fostu hotarirea, sa fia oprita pona la esírea din viatia, care si noi aprobâmu, dara vrându a fi câtra ele cu umanitate, amu decretatu, cá diece ani sa implineasca dupa gradurile prefípte.

Canonulu acest'a mitigeadia pedeapsa de mai nainte pentru omorulu vre-unui fátu, si randuiesce diece ani in patru graduri, adeca alu celoru ce plângu, alu celoru ce audu, alu celoru ce se róga, si alu celoru ce facu rugaciuni cu credinciosii.

Vedi Vasiliu 2. — VII 91.

Can. 22. Despre uciderile involuntarie, intailea constitutiune demanda celoru vinovati a se pedepsi in siapte ani prin gradurile prefípte, eara a dóu'a constitutiune a implini cinci ani.

Cei ce facu ucidere ne voluntarii, se pedepsea dintâiu cu siapte ani, ear apoi cu cinci. Vedi sî comentariulu Canonului precedentu.

Vedi Can. 66 âpostol. — Vasihu 56.

Can. 23. Despre uciderile voluntarie, cei vinovati sa cadia, eara de deplinatate sa se invredniceasca la finitulu vietiei.

Pre cei ce facu ucidere cu voie, aceia numai la finitulu vietii loru sa se cuminece.

Vedi Can. 66 apostol. — Vasiliu 57.

Can. 24. Carii vrajescu, si urmeadia obiceiurile pagâniloru, séu introducu in casele loru pe unii spre a aflá nisce medicaminte cu maestrie, séu pentru curatire, sa cadia subt canonulu cincimei aniloru dupa treptele hotarite, trei ani adeca ai caderii, doi ani ai rugaciunei fora cuminecatura.

Canonulu acest'a opresce pre cinci ani dela cuminecatura pre acei crestini, carii nu numai singuri vrajescu, ci urmeadia inca sî obiceiurile pagâniloru, si carii ducu in casele loru pre vrajitori.

Vedi Can. 61. VI.

Can. 25 Acel'a, carele s'au logoditu cu un'a fecióra si mainainte au stricatu pe sor'a ei, sî au ingrecato, eara cu logodit'a in urma s'au cununatu, sî pe cea stricata o au sugrumatu. Cei ce au fostu consci li s'au poruncitu, in diece ani sa fia cu cei ce stau dupa treptele hotarite.

Canonulu acest'a prescrie pedeapsa de diece ani pentru cei ce selogodescu cu fecióre, ear cu surorile aceloru fecióre traiescu in adulteriu, apoi se cununa cu logodnicile loru, ear sufóca pre

concubinele lor; se pedepsescu asemenea și totii aceia, cari au fostu complici ai faptei adultere, și n'au descoperit'o, și asiá s'au facutu și ei ucigási de sugrumare.

Canónele Sinodului localu din Neocesarí'a cu numerulu 15 (·).

Can. 1. Presbiterulu, deaca se va însurá, din treap-t'a sea sa se scólia; ear deaca va fornicá, seau va comite adulteriu, de totu sa se scólia, și sa se detruđa la penitentie.

Dupa canonulu 26 apostolescu numai cetitoriloru și cantáretiloru după hirotesie lî se iarta casatori'a, pentru aceea cano-nulu presentu presbiterului după hirotonie nu mai iarta a se ca-satori, și-lu pedepsece cu segregare; ear de s'aru aflá in forni-catiune seau adulteriu, atunci 'lu detruđe la penitentie.

Vedi Can. 25, 26: apostol.

Can. 2. Muierea de se va maritá cu doi frati, și nu va voi a se desface de aceasta nunta, sa se dee afora pona la mórte; insa in timpul mortii, deaca va dice, ca va disólve matrimoniulu seu, deaca se va insanatosiá, atunci din umanitate vâ avea pocaintie; eara deaca va muri,

(·) Sinodulu localu din Neocesarí'a s'au adunatu la anulu 315. sub pre-siedinti'a Mitropolitulu Vitaliu fiindu de fatia 23 Archierei, carii au tractatu despre cestiunile, care s'au vedutu necesári pentru deslegare, prin urmare pentru regularea unor impregiurări taietóre in viati'a bisericeasca, luându sie-si de punctu de manecare canónele apostolesci, și pentru aceea canónele acestui Sinodu localu in tóte suntu asemenea celoru ale canóneloru Sinodulu I și II ecumenicu; de-si acele s'au adusu mai înainte de cele ale acum amintiteloru Sinóde ecumenice.

fiindu in acestu felu de nunta, seau barbatulu ei, atunci pocainti'a va fi deficile pentru partea remasa.

Canonulu acest'a scóte din biserica pona la mórte pe acea femeu, carea se marita dupa doi frati, adeca carea se marita dupa fratele barbatului ei celui dintâiu; dara fagaduindu-ne in bóla, ca se va desface de aceasta ilicita nunta, de se va face sanatósá, atunci din umanitate sa se cuminece; eara de va muri barbatulu, seau muierea fora a se desparti, atunci pocainti'a va fi deficile pentru partea remasa in viatia.

Vedi Can. 19 apostel. — I. 13. Ancir'a 6. — Grigoriu din Niss'a 5. —

Can. 3. Despre cei ce cadu in mai multe nunti, timpul hotaritu este arelatu, dar întórcerea si penitinti'a lor scurteadia timpul.

Acestu canonu díce, ca timpul esaminârii celor ce s'au casoritu cu dóue seau trei nunti, este hotaritu, totusi in sa pocainti'a lor, credinti'a lor câtra Dumnedieu, si impregiurârile, care au silitu fetiele a contrage a trei'a casatorie, potu indemná pe Archiereulu, sa imputienedie timpul epitimiei lor. Insa la a. 922 Euthimiu Patriarchulu Constantinopolei la harthi'a Imperatului Constantinu Porfirogenitu au decisu: ca cei ce au fostu de dóue ori insurati, si n'au avutu copii, si suntu de 40 de ani, li se iarta a trei'a casatorie pentru de a avea copii, dara cinci ani sa nu se lase la Cuminecatura.

Can 4. Deaca cine-va va postí pe muiere, si si-au propusu a se culcá cu ea, dar post'a lui n'au venitu la fapta complinita, se vede, ca prin daru au fostu scapatu.

Canonulu acest'a dechiara de nevinovatu pe acel'a, carele au simtitu in sine pofta câtra muiere, si cu acelu cugetu s'au si culcatu cu ea, in sa aducându-si aminte, ca elu prin aceea aru face unu pecatu, si z'au retienutu a pune in lucrare poft'a sea.

Can. 5. Catecumenulu intrându in domnilórea (bi-

serica) stă în locul catecumenilor ; acest'a însă pecatuindu, de este din cei ce pleacă genunchiele, să asculte, și să nu mai pecatuiască ; eara deaca și ascultându încă pecatuieste, să se scóția afora.

Dóue trepte erau pentru cei ce catechisá, un'a a celor depliniti, carii stă în biserică la liturgie pona la rugaciunea celor ce se cathichisescu, și apoi iesiá ; alt'a a celor mai nedepłiniti, carii cá nisce mai curându veniti la credintia, ascultá numai dumnedieescele scripturi, și dupa cetirea Evangheliei iesiá din biserică. Decí dice canonulu acest'a, ca deaca vre-unulu dintre acesti'a mai depłiniti, carii și genunchiele au plecatu, va pecatui, să se pogóre în locul mai de josu alu catecumenilor, pona se va îndreptá, ear deaca și aci nu se va îndreptá, să se scóția și din pridvoru, și să se puna cu cei ce se tânguescu afora de usi'a pridvorului.

Can. 6. Pe ceea ce pórtă în pân-tece, se cuvine a o botezá, cându voiesce, căci întru această'a nimic'a nu se împartășesce ceea ce nasce, cu celu ce are să se nască, pentru cá să se arate la marturisirea fiiesce-cărui'a propri'a vointia.

Ori-cându va voi femeea, carea va să treacă la credinti'a ortodocsa, și este îngrecata, să se boteze, se cuvine a o botezá numai decátu, căci deaca va nasce, fetulu ei are a fi botezatu deosebi, căci num'a fetului de-si s'au botezatu púrtându în pân-tece fetulu seu, totusi fetulu nu s'au botezatu cu mam'a sea, nefindu încă în viatia și în lume.

Can. 7. Presbiterulu la nuntile celor de a dóu'a nunta, să nu manance, fiindcă nunt'a a dóu'a cere pocă-intie, și cine va fi acelu presbiteru, carele să se invoiască prin ospetare în astfelu de nunti?

Aci se opresce preotului, cá să nu meargă la ospetiulu de

În două nuntă, căci în timpii aceia vechi nuntă a două s'au consideratu de curvie, și se întimplă a rare-ori. De aceea și cetim în acestu canonu, ca cine va fi acelu preotu, carele sa se învoiasca în astfelu de nuntă prin împartășire din ospetiulu ei?

Can. 8. Deaca se va constată, că muierea vre-unui mireanu au précurvitu, barbatulu ei nu pôte veni în ministeriu, și deaca dupa hirotonie ea au précurvitu, este datoriu a o dimitte pe ea; eara de va vietui cu dâns'a, nu pôte tiené ministeriulu, ce i s'au incredintiatu.

Dela preotese se cere o viația esemplara; de aceea deaca vre-un'a va comite adulteriu, și se va constată, barbatulu ei nu se pôte preoti; și deaca dupa ce s'au preotitu, preotés'a lui au précurvitu, trebuie sa o dimita dela sine, căci din contra nu-si pôte tiené servitiulu seu sacerdotalu.

Can. 9. Deaca presbiterulu, carele mai înainte au pecatuitu în trupu, s'au promovatu, și deaca va marturisi, ca elu înainte de hirotonie au fostu pecatuitu, sa nu sacrifice, remanendu în cele-lalte pentru privinti'a vietiei sale celei bune; cele-lalte ale lui pecate precum dicu multi, i se stergu lui prin impunerea mâniloru. Ear deaca însusi elu nu recunósce pecatulu imputatu lui, și nu se pôte constată, atunci remâne în potestatea lui a face cum va voi.

Balsamonu scrie la acestu canonu, că preotulu, deaca va marturisi însusi, ca mai înainte de hirotonie au comisu adulteriu; sa nu mai slujeasca mai multu la altariu, și sa rămâna lui cele-lalte onoruri sacerdotali, precum siéderea cu presbiterii, cu cuminécatu'a în launtrulu altariului, cu deosebire, deaca duce viația cuviincioasă; ear deaca elu nu-si cunósce acelu pecatu de alu seu, care altii i imputa, și acelu nu se pôte constată celu putienu

cu cinci marturii, stà in liber'a lui voie a remânea seau a nu remanea in preotie, precum i va dictá consciinti'a lui.

Can. 10. Asisiderea sî diaconulu, de va cadé in acela'si pecatu, sa aiba rânduial'a slujitoriului.

Intielesulu acestui canonu este, cà deaca unu diaconu va cadé in pecatu trupescu mai inainte de hirotonie sî dupa hirotonie 'lu va marturisi, sa se segregedie, sî sa aiba rânduial'a slujitoriului, adeca a cantâretiului sî a cetitoriului; ear deaca pecatulu lui se va constatá prin altii, va sa dîca, cu marturii vrednice de crediamântu, atunci nu mai póte remânea nici cu cetitorii, nici cu cantâretii intr'o categorie.

Vedi Can. 9. I. — Cartagen'a 141.

Can. 11. Presbiterulu mai inainte de trei-dieci de ani sa nu se hirotoneasca, de aru fi sî barbatu fórte vrednicu, ci sa astepte, cãci Domnulu Iisusu Christosu in anulu alu treidiecilea s'au botezatu, sî au inceputu a invetiá.

Canonulu acest'a este analogu cu celu 14-lea alu Sinodului VI ecumenicu; deci vedi acolo comentariulu.

Can. 12. Deaca cine-va bolnavu fiindu se va botezá, nu se póte inaintá in presbiteriu, cãci credinti'a lui nu este din convingere, ci din necesitate, afora numai pentru nevointi'a sea consecuenta, sî pentru credintia, sî pentru raritatea ómeniloru.

Deaca catholicumenulu s'au bolnavitu de mórte, sî s'au botezatu inainte de vreme, sî n'au muritu, nu se póte inaintá in preotie, cãci botezarea lui s'au intemplatu nu din convingere, ci din necesitate, afora numai pentru nevointi'a sea consecuenta, sî credinti'a sî pentru raritatea cea mare a barbatiloru vrednici de preotie, de carii aru fi lipsa.

Can. 13. Presbiterii sateni nu potu sacrificá in

presenti'a Eppului in domneasc'a biserica a cetátii, seau in presenti'a presbiteriloru cetátii, nici a cuminecá pre altii, ear deaca nu suntu aceia de fatia, sî va fi singuru chiamatu spre rugaciune, atunci potu servi.

Preotii satesci nu potu liturgisî in bisericile cetatienesci fiindu de fatia Eppulu, sî presbiterii din cetate, nici potu sa cuminece pe crestini, afora numai deaca spre acestu scopu se voru chiemá, sî Eppulu sî presbiterii cetatienesci voru absentá.

Can. 14. Iara horepiscopii suntu spre inchipuirea celoru siapte-dieci de Apostoli, cá nisce impreuna liturgisitori sî purtatori de grija a seraciloru, proaducu cele cinstite — profforeadia. —

Horeppii, se dice, suntu spre inchipuirea celoru siapte-dieci de Apostoli, chiemarea loru este a cuminecá pe altii, dar nu potu impartii darulu preasântului Duchu, adeca a hirotoni pe diaconi seau pe presbiteri, dar se cinstescu pentru ingrigirea seraciloru sî pentru dreapt'a impartire a venituriloru bisericesci.

Can. 15. Suntu datori sa fia siapte diaconi dupa canonu, de-sî aru fi cetatea fórte mare. Acést'a constateadia cartea Fapteloru.

Canonulu 16-lea alu Sinodului VI ecumenicu tracteadia despre diaconi; deci vedi acolo comentariulu nostru la acestu presentu canonu.

Canónele Sinodului localu din Gangr'a cu numărulu 21 (°).

Can. 1. Deaca cine-va ocăresce nun'a, și pe mu-
ierea, carea se culca cu barbatulu seu, fiindu credinciósa,
și pia, și o aru urá, seau o aru prihaní, cá cum n'aru
putea intrá intru imperatie, anatem'a sa fia.

Canonulu acest'a n'are trebuintia de comentariu, căci sub-
stratului lui este icóna a mintiei stricate.

Vedi Can. 5 și 51 apost.—VI. 13.—

Can. 2. Déca cine-va pe acela, care manânce carne
— afora de sânge, și jertfa idolésca, și sugrumatu —
cu evlavie și cu credintia, l'aru osandi, cá și cum n'aru
putea avea sperantia de mântuire, pentru ca manânce carne,
anatem'a sa fia.

Pe dreptu astfelu de neghiobu se pune subt anatema.

Vedi Can. 51, 63 apost.—VI. 67.— Vasil. 86.

Can. 3. Deaca cine-va sub pretextu de pietate aru invatiá
pe vre-unu servitoriu, sa defaime pe Stapánulu séu și sa'lu

(°) Sinodulu localu din Gangr'a in Asi'a mica s'au celebratu la anulu 340,
fiindu de fatia 13 Eppi spre a tractá asupr'a scorniriloru stângace ale lui Eu-
statin, Eppulu Sevastiei cei din Armeni'a, și a sotiloru lui, carii condemná tóte
urmâriile legale ale casatoritoru, și prin aceea se facea de risu la cei priceputi,
insa in poporulu simplu și de rându, precum și la unii dintre preotii mai putienu
laminati si-au facutu partida mare, de aceea au fostu de intetitóre necesitate, a se
enunțiá Ierarchi'a asupr'a acestoru stângace și rusinóse cugete in forma legale.

paraseasca, și sa nui serveasca cu buna vointia, și cinste, anatem'a sa fia.

Canonulu acest'a că și cele precedente n'are lipsa de comentariu.

Can. 4. Deaca cine-va s'aru indoi a se cuminecă dela presbiteru insoratu, că cum nu i s'aru cuveni sa liturgiseasca, anatem'a sa fia.

Si invetiatur'a aceasta a lui Eustatiu este in contra canóneloru, pe dreptu se pune subt anatema.

Can. 5. Deaca cine-va aru invatiá, că cas'a lui Dumnedieu sa se despretuiasca impreuna cu adunarile, ce se facu intrâns'a, anatem'a sa fia.

Can. 6. Deaca cine-va afora de biserica cuvântari tiene, și despretiuindu Biseric'a, aru voi sa lucre cele ale bisericei, neliindu impreuna presbiterulu, și fora concediulu Eppului, anatem'a sa fia.

Can. 7. Deaca voiesce cine-va sa primeasca frupte aduse bisericei, seau ale da afora de biserica fora sentinti'a Eppului, seau fora scirea acelui, carui i s'au incredintiatu, și nu cu sentinti'a aceluia voiesce sa faca cu ele, anatem'a sa fia.

Eustatiu și fruptele, ce se aducea la altariu, cu volnicie le impartiá la aseclii sei din lingusire, că și cum aru fi fostu ei de o categorie cu preotii; pentru aceea canonulu acest'a pune pe elu și pe aseclii lui sub anatema.

Can. 8. Deaca cine-va da seau primesce oblatele fructe afora de Eppulu, și afora de acela, care este pusu asupr'a economiei de milostenie, anatem'a sa fia și celu ce da, și celu ce ia.

de tincii sî puii loru, sî Eustatienii pórta resboiu in contr'a in-grigirei parintesci pentru copiii loru?! deci canonulu acest'a anatemiseadia pe toti acei'a parinti, carii pentru sanatatea, sî creştere-cuviincioşa in pietate sî religioşitate a copiiloru sei n'au nici o grija.

Can. 16. Deaca fiii s'aru instrainá de parintii loru, mai alesu credintiosi subt cuventu de pietate, sî parintiloru loru cuvenita cinste nu le-arú dá pentru cinstea lui Dumnedieu, cá sa nu se vátame, anatem'a sa fia.

Precum suntu parintii datori a se ingrigi pentru tóte lipsele copiiloru loru, asiá suntu sî copiii datori a se lipi de parintii loru, sî a-i cinsti; sî fiindea Eustatienii au provocatu in unii copii aceea stângace sî nebuna cugetare, ca ei nu potú onorá pe parinti pentru cinstea aceea, ceea ce suntu datori a o dá lui Dumnedieu, pentru aceea canonulu presentu pe toti acei copii sî pe invetiatorii loru i anatemiseadia, carii nu cinstescu dupa cuviintia pe parintii loru.

Can. 17. Deaca vre-o muiere si-arú tunde perulu in inchipuirea pietátii, care Dumnedieu i-au datú ei spre aducerea aminte a subiectiunei, cá un'a, carea demantatiunea subiectiunei o strica, anatem'a sa fia.

Mujerile sî escesulu acel'a 'lu facea dupa invetiatur'a, seau mai bine dicându, dupa atitiarea lui Eustatiu, ca 'si taia perulu sub chipulu evlaviei, canonulu presentu le osandesce cu anatema.

Vedi I. Corint. Capu 11, v. 3, 6, 15.

Can. 18. Deaca cine-va din paruta pietate arú ajuná Duminec'a, anatem'a sa fia.

Eustatienii din imaginatiune falsa, spre a intrepe pe crestini, câror'a nu li este iertatu a ajuná in dílele de Dumineci, pe cei ce vorú ajuná Duminec'a, canonulu acest'a, i osandesce sî i anatemiseadia.

Vedi Can. 64.

Can. 19. Deaca cine-va dintre cei ce se indeletnicescu, fura necesitatea trupeasca s'aru mandri, si posturile cele predate, care se gasescu de biserică, le-aru deslegă in-târindu intru sine cugetare a unei cause perfecte, anatem'a sa fia.

Eustatienii prin aceea, ca ajună Duminecile si in cele-lalte zile deslegate, cugetă, ca ei prin aceea au ajunsu la o perfectiune, ceea ce crestinilor le lipsea, si nu mai au lipsa a posti de aci inainte; deci canonulu presentu astfeliu de gresita imaginatiune a loru o supune anatemei.

Vedi Can. 69 apostol.

Can. 20. Deaca cine-va intrebuintiându arogantia, s'aru infricosiă de adunările muceniciloru, si de slujirile sântite, care acolo se sevârsiescu, si de pomenirile loru, anatem'a sa fia.

Intr'altele Eustatienii defaim'a si locurile si bisericile, intru care se afla sânte Mosite de Mucenici, si ocărea liturgiele si rugaciunile, ce se faceau in ele, precum si adunarile crestiniloru, carii cu evlavie umblă acolo; pentru aceea canonulu acest'a anatemiseadia pe toti, carii astfeliu cugeta si lucra.

Vedi VI. 80.—Sardic. 11, 12.

Can. 21. Aceste in sa le scriemu, nevrându a rumpe pe cei ce voiescu in biseric'a lui Dumnedieu sa se esercitedie in infrânare si pietate, ci pe cei ce subtu pretextulu esercitatiunei iau aroganti'a, si in contr'a acelora, carii mai simplu traiescu, se inaltia, si afora de Scripturi, si Canónele bisericesci introducu noutati. Feciori'a asiadara, si umilitatea noi inca o admiramu, si infrânarea, carea cu pietate si modestia se eserciteadia, o admitemu, precum si indepartarea dela lucrurile lumesci cu umilitate o primimu,

sî onoramu legatur'a cea sânta a matrimoniului, nici despretiuimu bogatatile agonisite cu justiti'a sî beneficentie, sî folosulu imbracamintelor luxurióse sî pentru ingrijirea trupasca nu 'lu laudamu, eara de cele moi sî desfatate purtari intru imbracaminte ne întórcemu, sî casele lui Dumnedieu le cinstimu, sî adunarile, care se facu intrânsele, cá nisce sante sî folositóre le imbratisiamu, nu cá cum amu inchide in case pietatea, ci onoramu totu loculu facutu in numele lui Dumnedieu, sî adunarea, carea se face in biseric'a lui Dumnedieu, cá spre folosulu publicului o primimu, sî facerile de bine a fratiloru, ce se facu dupa traditiuni prin biserica la seraci le laudamu, sî cá sa dicemu prescurtu, cele ce suntu recomandate de scripturile divine, sî de traditiunile apostolesci, dorimu, cá in biserica sa se faca.

Fiinduca parintii acestui Sinodu au opritu unele lucruri, care de catra unii se tineau de bune, sî virtuóse, precum suntu: feciori'a, postulul in dile deslegate, desfacerea casatoriiloru, in canonulu acest'a parintii sinodalu se trudesca a rectifica lucrarile loru, aratându, ca ei nu suntu in contr'a virtutiloru adeverate curate, ci in contr'a fatiernicieii sî speculei ceea ce Eustatiu sî consortii lui escogitara spre resturnarea doctrinelor bisericesci, care baz'a loru se aflá in invetiaturile lui Christosu, ear baz'a iereticiloru merge spre a introduce unu fariseismu spre obsceasc'a demoralizatiune.

Canónele Sinodului localu din Antiochi'a cu numeralu 25 (·).

Can. 1. Toti aceia, carii cuteadia sa disólva decretulu sântului sî marelui Sinodu, care s'au adunatu in Nice'a in presenti'a celui mai religiosu Imperatu Constantinu, despre sânt'a, mantuitórea serbatóre a Pasciloru, constituimu, cá sa fia escomunicati, sî lepadati din biserica, deaca in contr'a acelor'a, care acolo s'au asediatu, voru insistá cu cerbizositate. Si aceste sa fia díse pentru mireni. Eará deaca vre-unulu dintre Antistiele Bisericeii, Eppu, seau presbiteru seau diaconu, va cutediá dupa hotarirea aceast'a sa lucre deosebitu spre resvratirea popóreloru, sî spre turburarea bisericeloru, sî spre tienearea Pasciloru cu evrei, sântulu Sinodu au judecatu, cá acel'a de acum înainte sa fia strainu dela biserica, cá unulu,

(·) Sinodulu acest'a s'au tienutu in Antiochi'a Siriei la anulu 341 in dílele lui Constantinu fiulu marelui Constantinu, la care au luat parte dupa Soocratu 90, dupa Sozomenu 97, ear dupa Teofanu 120 de Parinti, dintre cari Eusebiu alu Nicomidiei, sî apoi alu Constantinopolei au dusu presidiulu. Acestu Sinodu au adusu 25 canóne spre regularea unoru impregiurári bisericesci sî disciplinare, care de-sí au fostu unele inca de cele apostolesci regulate, dar fiindca nu se observasera, s'au vediutu necesitatea a le improspetá. — Acestu Sinodu sa nu se confunde cu altu Sinodu din Antiochi'a, care s'au tienutu sub Aureliu Imperatulu Romaniloru la a. 265 in contra pretensiveloru invetiaturi ieretice ale lui Pavelu samosateanu, in care afora de protocolu, nu s'au adusu nici unu canonu, căci invinuitulu Pavelu din Samosat'a au negatu tóte invinuirile ridicate asupr'a lui, sî au marturisitu dreapt'a ortodocsie.

carele în contr'a sea au pecatuitu, si au causatu mulțor'a stricaciune și resvratire; și nu numai pe acești'a îi depune din preotie, ci și pe acei'a, carii cuteadia sa conversedie cu cei depusi; cei depusi au a se lipsi și de onorulu esternu, de care iau facutu pe ei partasi sântulu Canonu, și preoti'a lui Dumnedieu.

Canonulu acest'a osandescé pe acei mireni, carii calca canonulu Sinodului I ecumenicu pentru timpul prefiptu alu serbatórei Pasciloru, și se prigonescu pentru contrariulu, îi afurisesce; eara pe Eppii și presbiterii, carii asemenea aru face, și aru voi a serbá Pascile cu evreii într'unu timpu, îi depune. — Parintii Sinodului I ecumenicu n'au adusu nici unu canonu pentru serbatórea Pasciloru, ci acestu obiectu l'au tractatu in protocolulu sinodalu; deci astfelu vine de a se întielege acestu canonu.

Vedi Can. 7 apostol. și comentariulu lui.

Can. 2. Toti cei ce intra în biserica, și asculta sântele scripturi, si nu se cumineca cu poporulu, și pentru óre-care insolentie se instraineadia dela sânt'a Eucharistie, aceia sa se scótia din biserica, pona cându nu se voru marturisi, și nu voru aretá roduri de pocaintia, și pona cându nu se voru rugá pentru iertare; insa nu li este loru iertatu a se cuminecá cu cei escomunicati, nici convenindu cu dânsii in case a se rugá cu ei, carii nu potu fi de fatia la rugaciuni, nici a se primí in biserica; eara de se va aretá vre-unulu din Eppi, presbiteri seau diaconi, ca se impartásiesce cu cei prin canonu facuti neimpartásiti, și acest'a sa fia neimpartasitu cá unulu, carele turbura canonulu bisericei.

In legatura cu canonulu 9 apostolescu randuiesce acestu canonu din Antiochia, cá sa se esturbe acei crestini din biserica;

carii vinu la slujbele dumnedieesci, acolo cu recél'a de inima petrecu, nu se róga ca altii evlaviosi, sî se retragu dela cuminecatura, sî numai atunci se potu earasi primi, déca voru da destule semne de pocaintia sî de indreptare. Apoi se mai demânda, ca Eppii, presbiterii sî diaconii aceia, carii voru cutediá sa se impartasiasca cu astfelu de ómeni, sa se eschida sî ei din impartasire, caci turbura canonulu bisericei.

Can. 3. Déca vre-unu presbiteru ori diaconu, séu vericine din tagma sacerdotale, parasindu parochi'a sea, se va duce la alt'a, sî apoi emigrându acolo, se nevoiesce a petrece in alt'a parochie mai indelungatu timpu, mai multu sa nu slujeasca, mai cu seama, deaca propriulu seu Episcopu l'au rechiematu, cá sa se întórca la parochi'a sea, sî dupa ce l'au admonatu, n'au datu ascultare. Ear deaca aru remâné in insolentia, acela desevársitu sa se depuna din sacrulu ministeriu, cá nici loculu de reintórcere sa nu gasésca. Si deaca pe acel'a carele este depusu din aceasta cauza, altu Eppu l'aru primi, sa se pedepseasca de catra sinodulu comunu, cá unulu, carele disolve legiuirile bisericesci.

Canonulu acest'a este analogu cu Canonulu 15 sî 16. apostolescu; vedi acolo comentariulu.

Can. 4. Deaca vre-unu depusu Eppu de sinodu, ori presbiteru ori diaconu depusu de Eppulu seu, aru indrazni a lucrá ceva din functinnea sea, ori Eppulu dupa consvetudinea cea de mainainte, ori presbiteru seu diaconu, nu mai póte sa aiba mai multu speranti'a de restitutiune prin altu Sinodu, nici mai multu locu de repunerea sea. Inca sî toti, cei ce cu densulu se impartasiescu, sa se leapede din bisericu, sî mai alesu, deaca au aflatu ei

sentinți'a cea adusa asupr'a celoru mai nainte disi, si aru indrazni a se impartasi cu dânsii.

Canonulu acest'a legiuesce, ca deaca vre-unu Eppu s'au depusu prin Sinodu, ear deaca vre-unu presbiteru ori diaconu s'au depusu de catra Eppulu seu, si aru cutezá sa faca vre-o functiune, sa piarda tóta speranti'a pentru restituire in oficiulu pre avutu, si sa se leapede din biserica, asiderea si toti aceia, carii sciindu pentru aceasta depunere, aru cutediá cu ei sa se impartasiasca.

Vedi Can. 28 apost.—36 Cartag.—

Can. 5. Ori care presbiteru seuu diaconu va defaimá pe propriulu seu Eppu, si s'au despartitu pe sine dela biserica, si privatu si'au facutu adunarea, si altariu, si dupa ce Eppulu l'au sorocitu pe elu, n'au ascultat, nici voiesce a i se infatisiá, nici au bagatu in seama sorocirea cea dintai si cea a dóua,—acela la tóta intamplarea aru fi depusu, si mai multu nu póte capetá inderetu preoti'a, nici onorulu seu. Eara deaca va face si mai departe turburari si gálcevi in biserica, acela prin stapânirea esterna sa se pedepseasca cá unu turburatoriu.

Canonulu acest'a este luat dupa canonulu 31 apostolescu, deci comentariulu vedi 'lu acolo—.

Can. 6. Deaca cine-va au fostu escomunicatu de Eppulu seu, sa nu se primeasca altcum dela altii, decátu de propriulu seu Eppu; seuu facându-se Sinodu se va apropia de elu, si 'lu va incredintiá despre nevinovati'a lui si Sinodulu va aduce alt'a sentintia. Totu aceast'a sa se observe la laici, presbiteri, diaconi, si la toti canonicii.

Referitorele la acestu canonu vedi comentarele la canonulu 12 si 13 apostolescu.—Canonici in deobsce se numescu toti clericii,

pentruca tôte aciunele loru trebuie sa corespunda Canonelor, si monachii inca se dicu canonici din aceasta'si privintia.

Vedi sî Can. 32 apostol. — I. 5. — Sardic. 14. Cartag. 11, 37, 141.

Can. 7. Nici unu strainu sa nu se primeasca fora scri-sori pacifice.

Poruncesce canonulu presentu, cá nici unu strainu preotu séu diaconu sa nu se primeasca fora scrisori pacifice, adeca sa nu se lasa la nici o functiune preotiasca.

Vedi Can. 12 sî 33 apostol.

Can. 8. Presbiterii satesci sa nu dee epistolii canonice, decâtu câtra singuri Eppi invecinati; eara horeppii, carii nu suntu sub vre-o reprehensiune, sa dee epistolii pacifice.

Preotiloru satesci se opresce de a dá cui-va scrisóre de re-comendatia, ear horeppiloru li se iarta, adeca Protopopiloru.

Vedi Can. 12. apostol.—I. 8.

Can. 9. Episcopii, carii suntu in fiecare eparchie, trebuie sa scia pe Eppulu, care este inaintestatatoriu in mitropolie, si are purtarea de grija pentru intrég'a pro-
vintie, cáci la mitropolie concurgu din tôte pârtile, carii au vre-o nevole. Pentru aceea s'au vediatu de cuvintia, cá elu si cu cinstea sa intréca pe toti, ear ceialalti Eppi nimicu de mai mare insemnatate sa nu inceapa fora elu, precum voiesce aceast'a si canonulu celu vechiu alu Parin-tiloru, decâtu acele numai, câte se cuviniu eparchiei fieste-cârui'a, si sateloru de subt dâns'a, cá fiesce-care Eppu sa aiba stapânire peste eparchi'a sea si sa o ocârmuiasca dupa cuvinciós'a religiozitate a fiescecarui, si sa aiba grija pentru intregulu tienutu, care este supusu ce-tâti sale, cá sa hirotoneasca pe presbiteri si pe diaconi,

sî tóte cu judecata sa le faca ; eara mai incolo sa nu se apuce a face nimicu fora de Eppulu mitropoliei, nici acest'a fora sentinti'a celora-lalti.

Canonulu acest'a revoca in memorie canonulu 34 apostolescu; de aceea vedi acolo comentariulu sî acestui canonu.

Can. 10. Presbiterii, cei ce suntu in sate sî tienuturi, seau sî cei ce se numescu horeppi, de aru fi sî luatu dela Eppu hirotésie, au socotitu sântulu Sinodu, cá sa cunósca masurile loru, sî sa ocârmuiasca bisericele cele supuse loru, sî sa se indestuleze cu purtarea de grija a acestor'a ; sa constitua pe cetitori, ipodiaconi sî catecheti, sî cu inaintarea acestoru sa se multumésca dar nici presbiteru nici diaconu sa nu cuteze a hirotóni fora de Eppulu, carele este in cetatea, cârui este subordinatu sî elu sî tienutulu. Eara de aru indrazni cine-va sa calce aceste hotarite, acel'a sa se lipseasca de onorulu, care 'lu are; sî horeppulu sa se faca de Eppulu cetátii, cârui este supusu.

Dupa canonulu acest'a erá iertatu preotiloru sî horeppiloru a hirotési pe cetitori, ipodiaconi sî Catecheti, dar promovarea de presbiteru sî diaconu se tienu totudéun'a de dreptulu archiereului.

Vedi Can. 2. apostol.— I. 9

Can. 11. Deaca vre-unulu dintre Eppi, seau presbiteri, seau veri-cine, carele este subordinatu regulei sacerdotali, aru porni sa se duca la Imperatulu fora voi'a sî scrisórea Eppiloru provinciali, sî mai alesu a Mitropolitului, acel'a sa se izgoneasca, sî sa se leapede nu numai din comuniunea, dar sî din dignitatea, de carea mai nainte se impartasiá, cá unulu, carele cuteaza a molestá auzurile prea-

lubitului nostru Imparatu peste rândulu bisericei. Eara de aru cere unu usu necesariu, a nezui cătra Imparatulu, a-teea sa o faca cu sentinti'a Mitropolitului provinciei si cu a Eppiloru, carii suntu acolo, si fiindu provediutu cu scrisorile loru, atunci să calatoreasca.

Si acestu canonu opresce Eppiloru si preotiloru, si tuturoru din tagm'a preotiasca alergaturile volnice pe la stapaniri civili, si prescrie, ca Eppulu cu licenti'a Mitropolitului si acelora-lalti Eppi sufragani să póta merge la Imparatu, ear presbiterii cu licenti'a Eppului seu.

Vedi comentariulu Canonului 8-lea alu Sinod. I. ecum.

Can. 12. Ori carele presbiteru seau diaconu segregatu de Eppulu seu, seau si Eppulu de cătra Sinodu, aru indrazni a molestá auzurile Imperatului, cându i s'aru cuveni lui a se întorce la mai mare Sinodu, si a asterne la mai multi Eppi dreptulu seu, ce cugeta, ca 'lu are, si a primi dela ei esaminarea si judecarea trebiloru sale; eara deaca acesteá le despretiuieste si alearga la Imparatu, acel'a nu este vrednicu de nici o gratia, nici să aiba locu apararea lui, precum nici să póta asteptá speranti'a restitutiunei sale viitoare.

Canonulu acest'a opresce Eppiloru, presbiteriloru si diaconiloru recursulu la stapaniri lumesci in contr'a sentintiei iurisdictionei bisericesci, ei demânda, că apelatiunile să se faca dupa treptele iurisdictioneloru bisericesci, care si asiá suntu regulate si in privinti'a apelatiuneloru spre odichna celoru interesati.

Vedi II. 6. — IV. 17. — Cartag. 115.

Can 13. Nici unu Eppu să nu indresneasca a se mulá din un'a Eparchia in alt'a, si a hirotoni pe óre-carii pe seam'a biseríceloru de acolo, nici să duca cu sine pe

alti spre acelu scopu, afora deaca s'aru invitá de cei ce suntu din acelu tienutu prin scrisorile Mitropolitului, si ale confratiloru sei Eppi; eara de s'aru duce, fora sa fia fostu chiamatu de cine-va, pentru hirotonirea oare-câror'a, si spre regularea unoru trebi bisericesci, care de elu nu se tienu, sa fia fora tarie cele lucrate de dânsulu, si elu inca sa-'si iee pedeaps'a cuviintiósá a insolentiei lui, eara apoi sa se depuna prin sântulu sinodu.

Multe canóne oprescu pe Eppii, a nu merge preste marginile eparchiei loru, si acolo a nu funcioná; totusi doare unii Eppi n'au ascultatú de canónele sustatátore, si de aceea si sinodulu din Antiochi'a s'au vediutu nevoitu a innoi „acele canóne spre a pune astorfeliu de abusuri stavila“.

Vedi Can. 35 apostol.—II. 2. — III. 8. — VI. 20. — Antioch. 22. — Sardié. 3, 11, 12.

Can. 14. Deaca vre-unu Eppu pentru vre-o inovatie s'aru judecá, apoi s'aru intamplá disparitate de parere pentru elu intre Eppii din mitropolie, unii adeca hotarindu'lu de nevinovatu, si altii de vinovatu. Pentru scaparea de tóta indoial'a, s'au socotitu de sântulu Sinodu, cá Eppulu Mitropoliei sa chieime din eparchiele invecinate inca pe cativa Eppi, carii sa mai judece obiectulu, si sa dirime controversi'a cu ceialalti Eppi, confirmându, ce s'au aprobatu.

Cumca Eppulu incusatu are sa fia judecatu de câtra confratii lui Eppi si Mitropolitulu lui, este fora indoiala, eara Canonulu acest'a reguléza aceea imprejurare, cându intre Eppii judecatori se nasce diferentia de parere despre aceea, ca este, ori nu este vinovatu Eppulu celu incusatu? si canonulu presentu impu-ternicesce pe Mitropolitulu, cá sa chieime inca câtiva Eppi din vre-o mitropolie invecinata, si sa tiena sinodu inmultitu cu ai sei

sî straini Eppi, sî precum va judecá acestu Sinodu, asiá sa remâna treab'a.

Vedi Can. 74 apostol. — II. 6. — IV. 9, 17.

Can 15. Deaca vre-unu Eppu incusatu pentru nisce crime, s'aru condemná de câtra toti Eppii provinciei, sî aru aduce in contr'a lui sentintia unanima, acel'a sa nu se judece mai multu de altii, ci sa remâna sentinti'a adusa de Eppii provinciei in valóre.

Canonulu presentu infatisiaza acea intemplare, cându la pertractarea sinodale vre-unei crime, carea sa o fia comisu vre-unu Eppu, urmeadia sentinti'a anonima din partea Eppiloru judecatori dimpreuna cu cea a Mitropolitului, sî rânduiesce, ca dela astfeliu de judecata nu se póte face apelatie, ci are a remâné in valóre sentinti'a de mai nainte.

Vedi Can. 47 apostol. — II. 6. — VI. 4, 9, 17.

Can. 16. Ori-care Eppu vacantu aru cutezá a erumpe in biserică vacanta, sî aru râpi scaunulu fora sa se fia facutu Sinodu, acel'a sa fia lepadatu inca sî atunci, cându totu poporulu, pe care l'au râpitu, l'aru alege pe elu. Ear Sinodulu perfectu acel'a este, la care este de fatia sî Mitropolitulu.

Eppu vacantu se dîce, care n'are Eparchie; deci nu se iarta, cá astfeliu de Eppu sa mearga in eparchie veduvita, sî sa conturbe acolo pe preoti sî crestini, sî cu volnicie sa ocupe scaunulu eppescu; sî de l'aru sî alege poporulu de alu seu Eppu, fora lucrarea unui Sinodu perfectu, unde sa fia de fatia sî Mitropolitulu, unulu cá acest'a nu se face acolo Eppu.

Vedi Can. 14, 26. apostol.

Can. 17. Deaca vre-unu Eppu, primindu hirotoni'a de Eppu, sî rânduindu-se a purlá grija de poporu, n'aru primi asupra-si dregatori'a, sî nu s'aru putea persvadá, sa primeasca biseric'a cea lui incredintiata, acel'a sa fia es-

comunicatu, pona cându fiindu silitu o aru primí, seau pona cându Sinodulu adunatu de Eppii provinciei va hotari pentru dânsulu altu ce-va.

Eppulu dupa ce s'au sântitu pentru eparchi'a anumita, dar nu se duce acolo, si nu incepe functiunea sea, se escomunica, pona cându nu primesce scaunulu seu, seau pona cându Sinodulu eppescu cu Mitropolitulu dimpreună nu va hotari despre elu cele ce se cuviniu.

Vedi Can. 36 apost.

Can. 18. Deaca vre-unu Eppu n'aru merge la Eparchi'a, pre carea s'au sântitu, nu din vin'a dânsului, ci pentru opunerea poporului, seau din alta causa, carea n'au provocat'o elu, acel'a sa fia partasiu si de onorulu, si de oficiulu lui, numai sa nu supere lucrurile bisericei, unde petrece, si sa astepte aceea, ceea ce întregulu Sinodulu mitropoliei va statui, si va decide cele ce i s'au adusu.

Canonulu presentu ni infatisiaza acca posibila intemplare, cându poporulu credinciosu nu voiesce sa primeasca pe Eppulu, carele lui s'au rânduitu de câtra Sinodulu provincialu, si dice, ca astfeliu de Eppu pôte functioná in loculu ubicatiunei sale, dara fora sa incurga in lucrurile bisericei, unde petrece, si sa astepte decisiunea ultranea a Sinodului provincialu.

Vedi Can. 35 apost.

Can. 19. Episcopulu sa nu se hirotoneasca fora Sinodulu, si fora presenti'a Mitropolitului; si acest'a fiindu fatia negresitu la tóta intemplarea mai bine este, cá cu elu sa fia toti conministrii, carii suntu din provincie, si este mai bine, deaca toti se voru chiamá; ear de va fi cu greu, ca aceast'a sa se faca, se cuvine la tóta intemplarea, cá mai multi sa se adune, seau prin scrisori a votá cu

ceia-lalti, și asiá cu a tuturoru presentie seau alegere sa se faca asiediarea lui. Ear de s'aru face intr'altu chipu, și nu dupa cum s'au hotaritu, hirotoni'a sa nu aiba valóre. Ear de i s'aru face dupa canonulu d'isu hotarirea, și unii aru dice in contra din patima, tiena-se hotarirea celoru mai multi.

Vedi comentariulu canonului 14-lea alu Sinodului I ecumenicu, carele este analogu cu acestu canonu antiochianu.

Can. 20. Pentru trebuintiele bisericesci, și pentru deslegările causeru controversé, s'au socolitu a fi bine, ca de dóue ori intr'unu anu sa se faca Sinóde de Eppi in fie-care mitropolie; odata adeca dupa a trei'a septamâna a serbatórei Pasciloru, cá in a patr'a septamâna a cincí-diecimei sa se incheie Sinodulu, insciintiându Mitropolitulu pe Eppii provinciali; eara celu alu doilea Sinodu sa se faca pe la Idusu alu lui Octobre, care este a diecea Ipervereteu, ca la Sinódele acestea sa vina presbiterii și diaconii, și toti, celoru ce li se pare, ca se nedreptatiescu, și dela Sinodu sa dobandeasca judecat'a; insa nimeni nu i se iarta a face pentru sine Sinodu fora aceia, câror'a le suntu mitropoliile concrediute.

Si canonulu presentu in tóte consuna cu canonulu 37 apostolescu și cu celu 5-lea alu Sinodului I ecumenicu, și cu celu 19 alu Sinodului IV ecumenicu, deci vedi comentarele dela aceste canóne.

Can. 21. Eppulu sa nu se mute dela un'a parochie la alt'a, nici de voi'a lui sa se ingeredie, nici de sil'a poporului sa se duca, nici de Eppi silitu, ci sa remâna in

acea biserica, la carea dela inceputu au fostu chiamatu, si dela aceea sa nu se receada dupa canonulu celu datu mai inainte in acestu obiectu.

Canonulu presentu tractându totu despre acelasi obiectu, cá si canonulu 14 apostolescu ; deci vedi acolo comentariulu.

Vedi Can. 14 apost. — I. 15. — IV. 5. — Sardic. 1, 2, — Cartag. 57.

Can. 22. Eppulu sa nu intre in cetate straina, ce nu este supusa lui; nici in satulu, ce nu este in partea lui, pentru hirotoni'a cui-va, nici sa asiedie presbiteri ori diaconi in locuri supuse altui Eppu, fora numai cu voi'a a insusi Eppului locului. Ear de aru indresni cine-va un'a cá acést'a, fora târie sa fia hirotoni'a, si elu sa do-bândeasca pedeapsa dela Sinodu.

Fiindca canonulu acést'a este analogu cu canonulu 13 apostolescu, la care amu scrisu comentariu; de aceea vedi canonulu apostolescu 13, si 35. —

Can. 23. Eppului sa nu-i fia iertatu a asiediá in loculu seu pe altulu de succesoru, de aru si fi la sfâr-situl vietiei. Ear de s'aru face ce-va de acestu feliu, fora târie sa fia asiediarea, ci sa se pazeasca institutiunea bisericeasca, care dice: a nu se face Eppu altcum, decâtu prin Sinodu, si prin judecal'a Eppiloru, carii dupa adormirea celui repozatu au potestate a inaintá pe celu vrednicu.

Vedi comentariulu canonului 76 apostolescu, cu care acestu canonu din Antiochi'a este analogu.

Can. 24. Dreptu este, ca cele ale Bisericei, pentru Biserica sa se conserve, cu tóta sirguinti'a, si cu bun'a

consciintia, și cu credinți'a cea cătra privitoriulu a tóte, și judecatoriulu Dumnedieu, care a se administrá se cuvine cu judecat'a și potestatea Eppului, căru'i a este incredintiatu totu poporulu, și sufletele celoru ce se aduna; și aretate sa fia cele ce suntu in partea bisericeii cu scirea celoru dinpregiurulu lui, a presbiteriloru adeca și a diaconiloru, cá sa scia acesti'a, și sa nu le fia necunoscutu, care suntu a Bisericeii, încátu nimic'a sa nu le fia loru nesciutu, cá, de se intempla Eppului sa móra, aretate fiindu lucrurile cele ce suntu in partea bisericeii, nici acestea sa nu se instrainedie, și sa nu se piarda, nici cele osebite ale Eppului sa nu se supere subt pretextu de lucruri bisericesci, ca dreptu și placutu lucru este și la Dumnedieu și la ómeni, cele osebite ale Eppului, ori căror'a aru voi elu, a le lasá, eara cele ale bisericeii, pentru dâns'a a se pazí, și nici biserice'a sa nu sufere paguba, nici Eppulu sa nu se proscia subt pretextulu bisericeii, seau sa cadia in tentatiune cei din partea lui, și elu impreuna dupa mórte sa se imbrace cu maledictiune.

Acestu canonu este compusu din canonulu 38 și 40 apostolescu, deci vedi comentariulu acolo.

Can. 25. Eppulu sa aiba potestatea lucruriloru Bisericeii, cá sa le imparta tuturoru seraciloru cu multa cautiune și fric'a lui Dumnedieu; dara sa se impartiasca și elu de cele trebuincióse, de aru avea lipsa, la trebuintiele sale necesarie, și fratii cei straini, carii de dânsulu se ospeteadia, cá ei in nici unu chipu sa nu sufera lipsa dupa divinulu Apostolu, carele dîce: „avându hrana și imbra-

caminte, cu acestea ne vomu indestulá“ I. Tim. Capu 6, v. 8. — eara de nu s'aru indestulá cu acestea, ci aru schimbá lucrurile spre trebuintiele sale casnice, sî veniturile bisericei seau rodurile tiariniloru, nu cu scirea presbiteriloru, ori a diaconiloru nu le-aru incredintiá in mân'a cui-va, ci in mân'a amiciloru, seau a rudeloru, seau a fratiloru, seau a fiiloru sei le-aru dá in licentia, spre a se pagubí pe ascunsu prin unii cá acesti'a lucrurile bisericei ; acel'a sa dee Sino-
dului provincialu ratiotiniulu de administratiunea sea. Eara deaca sî intr'altu chipu s'aru invinuí Eppulu, seau presbiterii cei ce suntu cu elu, ca cele ce se cuvinu bisericei ori din tiarini, ori sî din alta causa bisericeasca, la sine'si le-aru trage, încátu sa oprima pe cei seraci, sî sa dee privilegiu la ocará sî cleвете asupr'a ratiotiniului bisericei, sî acelor'a, carii astfeliu administra lucrurile bisericei, — aceia sa capete corectiune, ear sântulu Sinodu sa esamine-
nedie ceea ce i se cuvine.

Canonulu acest'a este compusu din canonulu 38 sî 40 apostolescu ; deci vedi acolo comentarele loru.

Canónele Sinodului localu din Laodice'a cu numărulu 60 (·).

Can. 1. Se cuvine conformu canonului bisericescu, cá acelor'a, carii liberu sî legitimu s'au impreunatu prin a dóu'a nunta, sî n'au luatú muieri pe ascunsu, dupa ce au trecutu unu tîmpu scurtu, care ei l'au petrecutu veduvi in rugaciuni sî posturi, sa li se dee loru iertarea, sî cuminecatur'a.

In timpii primitivi ai cristianismului a dóu'a nunta s'au socotitu de pecatu, sî cei cu dóue nunti se punea sub epitimie, sî se oprea unu anu seau sî doi ani dela sânt'a cuminecatura. Canonulu acest'a prescrie contrariulu, sî adeca cá unii cá aceia, cari suntu insurati in a dóu'a nunta, sî aceast'a ó au incheiatu pe lege, sî traiescu laolalta cá crestini buni, umbla la rugaciuni, sî observeadia posturile, — sa se lase la cuminecatura dupa unu tîmpu scurtu.

Vedi Can. 12, I. — Ancir'a 7.

Can. 2. Cei ce au pecatuitu in feliurite pecate, sî

(·) Sinodulu localu din Laodice'a s'au adunatu in acea Laodicea, ce astadi de cátra Turci se díce „Eshi Isaru“, dar nu in ceea ce este in Siri'a, sî care in deobsce se díce „Lihe“. Deci Laodice'a nóstra este in Mitropoli'a Frigiei, sî Sinodulu s'au celebratu la a. 364, sî erau multi Archierei aci adunati din tóta Asi'a, sî au adusu 60 de canóne, care Parintiloru sinodali le-au parutu de necesariu pentru uniformitatea dogmeloru sî a institutiuiiloru ale credintiei ortodoxe. Sî Imperatulu Valentinianu multu s'au straduitu pentru uniformitatea dogmeloru la popórele asiatiche, cari se indoiá sî nu se lasá a se capacítá despre „sânt'a Treime de o fíntia.“ Prin acestu Sinodu sî canónele lui s'au ajunsu la valóre Simbolulu Credintiei dela Nice'a, Constantinopole.

au remasu in rugaciunea marturisirii și a penitentiei, și de reulu s'au lasatu perfectu, dupa ce li s'au datu timpul de pocaintia pentru pecate, acelor'a sa li se ierte a acede la cuminecatura pentru indurarea și bunatatea lui Dumnedieu.

Prescrie acestu canonu, ca aceia, carii in feliurite pacate au cadiutu, dara apoi s'au pocaitu, sa se lase la sânt'a cuminecatura pentru indurarea și bunatatea lui Dumnedieu, carele nu voiesce pecatosului mórtea, ci indreptarea.

Vedi I. 12. —

Can. 3. Nu se cuvine a aduce in tagm'a sacerdotala pe cei curându luminati.

Canonulu acest'a urmându celui 80-lea apostolescu opresce a primí pe curându botezatiei la preotie; vedi mai pre largu comentariulu canonului 80 apostolescu.

Can. 4. Nu se cuvine preotiloru sa fia de joseritori și sa esercitedie usure, ce se dicu „henriolie“, adeca sa iee jumetatea imprumutului cá cameta.

Se vede din acestu canonu, ca in timpii acestui Sinodu multi preoti erau cametarnici, și luau interesu dupa sum'a imprumutata jumetate a capitalului; de aceea speculati'a aceast'a mârsiava se opresce preotiloru.

Vedi Can. 44 apostol.

Can. 5. Nu se cuvine, cá sa se faca hirotoniele in fiinti'a de fatia a ascultatoriloru.

Zonar'a și Balsamonu, cá unii, carii suntu auctorități canonice in biseric'a noastră, afirma, ca in acestu canonu sub cuvântulu „hirotoniele“ nu se intielege lucrarea sântita, prin care Archiereulu sântiesce pre cine-va de diaconu, seau presbiteru, ci se intielegu votisatiile și alegerile celoru ce au a fi promovati de

diaconi, presbiteri ori de Eppi; la actiunea aceast'a nu se iarta sa fia de fatia ascultatori, ci numai votisanti sî alegatorii, pentru ca lesne s'aru putea intemplá turburâri, cându la cointielegerea sî sfatuirea alegatoriloru ascultatorii sa nu fia multiamiti, si din caus'a aceast'a sa faca turburâri.

Vedi Can. 1. apostolescu sî comentariulu lui. — Can. 30, 61. apostol. — Laod. 13. — 59.

Can. 6. Sa nu se ierte iereticiloru a intrá in cas'a lui Dumnedieu, deaca aru remané in ieresu.

Canonulu acest'a nu iarta, cá iereticii sa intre in biseric'a lui Dumnedieu, deaca nu voru sa se abata dela ieresulu loru, cá sa nu-si bata jocu de legea lui Dumnedieu.

Vedi Can. 45, sî 65 apostol.

Can. 7. Cei din ieresuri, adeca din Navatiani, seau Fotiniani, ori din Patrudiecenii se intorcu, ori catechumenii de aru fi, ori credinciosi de ai loru, sa nu se primeasca, pona nu voru anatemisá totu ieresulu, eara mai cu seama acel'a ieresu, de care ei s'au tienutu, si atunci cei ce se dicea la dânsii credinciosi, invetiându-i simbóele credintiei, si ungându-i cu sânt'a ungere, asiá sa se impartiasca de sânteles misterii.

Canonulu presentu este asemenea cu canonulu 7-lea alu Sinodului II ecumenicu, vedi aci comentariulu.

Vedi sî Can. 46, 47 apostol. — I. 8. — II. 1.

Can. 8. Cei ce se intorcu dela ieresulu, celoru ce se dicu Frigi, de aru fi sî in clerulu celu dela dânsii connumerati si de s'aru dice sî „celu mai mare“ unii cá acesti'a cu tóta sirguinti'a sa se catechisedie, si sa se boteadie de Eppii bisericeii, si de presbiteri.

Vedi II. 7.

Can. 9. Sa nu fia iertatu celoru ce se tienu de biserică, că sa tîearga la ingropătorele seau la martiriile unoru ieretici spre rugaciune, ori vindecare. Unii că acesti'a, de voru fi credinciosi, sa se escomunică pînă cîtu-va timpu, și pocaindu-se, și marturisindu-se, ca au pecatuitu, sa se reprimeasca.

Unii creștini nazuie la ingropătorele și la locurile martirilor ieretici spre a-si recapeta sanatatea, și vindecarea; canonulu acest'a opresce creștiniloru această'a, și i segregadia pînă nu-si voru recunoșce retacirea lor.

Vedi Can. 45 apost.

Can. 10. Nu se cade a celor'a, carii suntu ai bisericeii, că fora deosebire fiii lor sa se casatoreasca cu ieretici.

Canonulu presentu opresce, ca nu se cuvina nici preotiloru nici creștiniloru a lasa, că fiii lor sa iee sotii ieretice, seau ca ficele lor sa se marite dupa feciori ieretici.

Vedi IV. 14.

Can. 11. Nu se cuvina a se asedia in biserică cele ce se dicu Presbitere, adeca Presedinte.

Zonar'a și Balsamonu dicu, ca acestu canonu rânduiesce, ca in biserică sa nu se puna nisce femei că betrane și presedinte fatia cu cele-lalte femei, căci această'a aru insemna imitatie din iudaismu. Altii earasi dicu, ca betranele acestea și Presedinte le opresce canonulu a nu se asedia, adeca a nu le hirotesi prin rugaciuni.

Vedi I. 4.

Can. 12. Eppii cu judecat'a Mitropolitiloru și a Eppiloru celoru din giuru sa se constitue la incepatori'a bisericasca, fiindu multu timpu probati și in cuvântulu creștintiei, și in predicarea dreptului cuvântu.

Canonulu acest'a voiesce, cá Eppulu totu-déun'a sa se asie-
die in dregatori'a sea cu judecat'a Mitropolitului sî a celor'a-lalti
Eppi provinciali, dupa ce mai multu timpu s'au probatu sî in
cuvântulu credintiei, sî in predicarea dreptului cuvântu, va sa
dica, dupa ce s'au esaminatu din sciintiele teologice teoretice sî
practice, de care se tiene sî darulu predicării.

Vedi Can. 1. apostol. — I. 4.

Can. 13. Nu se da glótelu voi sa faca alegerile
celoru ce au a se asiediá in preotie.

Opresce acestu canonu, cá poporulu de rându, adeca glóte
neregulate sa nu iee parte la alegerile sî votisările pentru preoti,
seau Archierei. Prin urmare voiesce acestu canonu, cá treab'a
alegeriloru sa fia regulata, sî asiá sî alegatorii sa fia alesi cu
buna rânduiala.

Vedi Can. 30, 61. apostol. — Laodice'a 5. — Cartag. 59.

Can. 14. Sa nu se tramita cele sânte in alte paro-
chii la Serbatórea Paschei subt cuvântu de „binecu-
ventare.“

In timpii vechi aveau crestinii obicei a tramite la timpulu
Paschei dumnedieescile taine dela un'a parochie in ceea-lalta pen-
tru binecuvântarea sî sântirea acelor'a, cátra carii se tramitea
acele. Deci canonulu presentu nu iarta acestea pre viitoriu.

Can. 15. Nu se cuvine, cá afora de cantáretii hiro-
toniti, carii au voie a se suí pe amvonu, sî de acolo a
celi, altii inca sa cânte in biserica.

Bun'a rânduiala aduce cu sine, ca numai cantáretii cei hi-
rotositi sa cânte in biserica, sî ceia-lalti, carii inca sciu cantările,
sa nu se imbuldiasca, căci aceast'a sî prescrie acestu canonu.

Vedi VI. 75.

Can. 16. Sâmbat'a impreuna cu alte scripturi sa se
ceteasca sî Evangeli'a.

Zonar'a dice pentru acestu canonu, ca pentru scoposulu acel'a se randuiesce aci a se ceti Evangeli'a Sambeta, căci inca sî pe timpul acestui Sinodu erau multi crestini cu obiceiuri evreesci, sî s'au socolitu Sâmbetele a se ceti Evangelia, de unde sa priceapa ratacirea cea mare a iudaismului, sî sa se paraseasca de ori sî ce feliu de obicei alu evreiloru.

Can. 17. Nu se cuvine a gramadí psalmii in adunări, ci fie-care psalmu sa se ceteasca dupa interiectione a unui intervalu.

Cuprinsulu acestui canonu este indreptatu intr'acolo, cá nepreruptu sa nu se ceteasca psalmi in biserica, pentru ca atentiu-ne a ascultatoriloru se slabesce prin aceea, de unde apoi urmeadia sî receala evlaviei in crestini, ci dupa fie-care psalmu sa se lase unu intervalu, sî apoi sa se continue altu psalmu.

Vedi VI. 75.

Can. 18. Acela'si servitiu de rugaciuni debue sa se faca in ór'a a noalea, cá sî sear'a (vecerni'a).

Se vede din canonulu acest'a, ca se ordina pentru uniformitatea servitiuriloru bisericesci, cumca acela'si servitiu are a se face in biserica la ór'a a nóuelea, cá sî la rugaciunile de sear'a.

Vedi Canonulu 114 din Cartag.

Can. 19. Se cuvine mai întâiu deosebitu dupa cuventările Eppiloru, sa se sevarsiasca rugaciuni asupr'a catechumeniloru, sî dupa ce voru iesi acesti'a din biserica, sa se faca rugaciunea pentru cei ce se pocaescu, sî acesti'a sub mâna, sî ducându-se, trei rugaciuni sa se faca pentru credinciosi asiá: un'a cea dintâiu prin tăcere, eara a dóu'a si a trei'a prin voce, apoi asiá pacea sa li se dee; si dupa ce presbiterii voru dá Eppului pacea, atunci sî laicii sa dee pacea, sî asiá sântulu sacrificiu sa se faca,

sî numai celoru sântiti este iertatu a intrá în altariu, sî acolo a se cuminecá.

Din acestu canontu se vede, ca rendulu servitiului dumnedieescu in timpulu acestui Sinodu n'au fostu in chipulu de astadi, cáci canonulu díce, ca dintâiu sa se tiena invetiatura prin Eppu, apoi sa se sevarsiasca rugaciunea asupr'a catechumeniloru, apoi asupr'a celoru ce se pocaescu, sî esîndu acesti'a din biserica sa se faca trei rugaciuni asupr'a credinciosiloru, s. c. a. Acum ne arata liturgierulu rándulu servitiului dumnedieescu; vedi'lu asiá dara acolo.

Vedi I. 14. —

Can. 20. Nu se cuvine, cá diaconulu sa siada mai inainte de presbiteru, ci sa siada cu demandarea presbiterului. Asemene diaconii sa aiba onorulu dela servitori sî dela toti clericii.

Canonulu acest'a este compusu, cá sa puna unei necuviintio stavila, ceea ce póte fi, s'au intamplatu de mai multe ori, fiindca in canonu se díce, ca diaconulu sa nu siada mai nainte de presbiteru, sî la demandarea acestui'a sa-si iee locu de siedere, sî cá diaconului ceia-lalti clerici sî servitorii bisericeii sa i dee cuviintosulu onoru; pentru aceea se póte presupune, ca diaconii n'au observatu totu-deun'a cuviinti'a fatia cu presbiterii, sî din această cauza s'au adusu acestu canonu.

Can. 21. Cum ca nu se cade servitoriloru, sa aiba intrare in diaconiconu, si sa se atinga de sántele vase.

Diaconiconu se numea scenofilachionu, adeca camara, unde se pastrau vestmintele sî vasele scumpe destinate pe seam'a servitiuiriloru dumnedieesci; locul acest'a s'au numitu asiá, cáci Diaconii intrá acolo, de a pregati odorele sî vasele pentru servitiulu dumnedieescu la vre-o serbatóre mare, cându Archiereulu cu mai multi ierei sî diaconi slujea.

Vedi VI. 15.

Can. 22. Nu se cuvine servitoriului sa pórte Orariu, nici sa paraseasca usile.

Din acestu canonu lamuritu se vede, ca numai diaconii potu sa pórte Orariulu, dar nu sî servitorii sî portarii.

Can. 23. Nu se cuvine cetitoriloru, seau Cantáretiloru sa pórte Orariu, sî asiá sa ceteasca, seau sa cânte.

Orariulu in timpii vechi, cându diaconii cumineca pe crestini, erá cá unu stergariu, cu care crestinii i'si stergea gurile dupa cuminecatura. De aceea sî díce canonulu, ca cantáretiloru sî cetitoriloru nu li se iarta a portá Orariu.

Can. 24. Nu se cuvine celui sântitu, incepádu dela presbiteru pona la diaconu, sî de aci inainte ori cáru din tagm'a bisericeasca pona la servitori, cetitori, seau cantáreti, seau catechetu, seau portariu, seau din tagm'a calugariloru, sa intre in cárcima.

Canonulu 54 apostolescu nu iarta a mâncá in cárcimá, numai in necesitate estrema; preafirescu lucru este, cându acestu canonu din Laodice'a díce, ca nu se cuvine a intrá in cárcima, adeca acolo a petrece nici unui individu, care are vre-unu servitiu bisericescu.

Vedi VI. 9.—VII. 22.—Cartag. 47, 69.

Can. 25. Nu se cade servitoriloru sa dee Pâine, nici sa binecuvânte Potirulu.

Fiindca numai preotii potu cuminecá pe crestini, pe diaconi sî pe ori-care servitiu bisericescu; pentru aceea canonulu presentu aieve díce, ca nu se cuvine servitoriloru a cuminecá pe cine-va, a luá trupulu lui Christosu, sî a binecuvântá sângele Mântuitoriului.

Vedi Can. 10. din Antiochi'a.

Can. 26. Nu se cade nici in biserici, nici prin case

sa catechisedie aceia, cari nu suntu promovati spre a-
ceast'a prin Episcopi.

Vedi canonulu 10 din Antiochi'a.

Can. 27. Nu se cuvine, cá cei sântiti, ori clerici ori si
mireni, cându suntu chiamati la Agape, sa-si aleaga pârti,
câci se causeadîa tagmei sacerdotali ocara.

Crestinii cei vechi s'au obicinuitu in dîu'a aceea, candu se
cuminecá, a chiamá la Agape, adeca la unu prândiu ori cina de
dragoste pe amic'i loru, si pe unii dintre preoti sî diaconi, sî pó-
te fi, ca unii dintre acesti chiamati la Agape nu s'au multumitu
cu aceea, ceea ce au mâncatu sî au beutu acolo, ci isi facea sî
parte din mancâri, sî o ducea la cas'a sea; deci acestu canonu
opresce, astfeliu de purtare plina de lacomie sî de nesatiu, cá
unu ce necuviosu.

Vedi VI. 74.

Can. 28. Nu se cuvine in Chiriacale, ori in bise-
rici a face cele ce se dicu Agape, sî a mâncá in cas'a lui
Dumnedieu, sî a aterne Acubite.

Canonulu ecest'a este in tóte asemenea canonului 74 alu
Sinodului VI. ecumenicu, unde amu comentatu cele din canonulu
acest'a; ací numai despre cuvântulu „Chiriacale“ vremu sa dâmu
acea deslucire, ca Chiriacale insemneadia „biserici catedrale“.

Can. 29. Nu se cuvine crestiniloru a iudaisi, si Sâm-
bat'a a petrece in otiu, ci in aceea di a lucrá, eara dîu'a
Duminecei apretiuindu-o, a se odichni, sî cátu este cu
putintia, a o serbá cá crestini. Eara de s'aru atlá iuda-
isti, fia anatem'a dela Christosu.

Sâmbat'a era sî este la evrei diu'a odichnei sî a serba-
tórei, eara pentru crestini diu'a odichnei sî a serbatórei este Du-
mineca. Si fiindca unii crestini, carii din iudaismu au imbratisiatu

legea lui Christosu, totu mai tiené Sâmbatele in evlavie, și le serbau; deci parintii acestui Sinodu prescriu, ca unii cá acesti'a sa incéte cu iudaisare, altcum sa fia asupr'a loru anatem'a lui Christosu.

Vedi Can. 70 apostol.

Can. 30. Nu se cuvine, cá cei sântiti ori clerici, ori monachi sa se scalde in baie cu muieri, nici crestinulu seau mireanulu, căci aceast'a este cea dintai osândire a pagâniloru.

Fiindu canonulu acest'a luatú dupa celu 77-lea alu Sinodului VI. ecumenicu, de aceea vedi acolo comentariulu.

Can. 31. Nu se cade crestiniloru a se incuscri cu nici unu iereticu, ori a dá fiiri ori fiicele, ci mai alesu a luá, de s'aru apromite, ca se facu crestini.

Canonulu acest'a dice, ca nu se cade a se incuscri cu ieretici, afora deaca partea ieretica va apromite, ca din consideratiunea casatoriei mestecate voiesce a trece la cristianismu.

Vedi Can. 14, IV.—

Can. 32. Nu se cuvine a primi binecuvântarile iereticiloru, care mai multu suntu maledictiuni decâtu benedictiuni.

Vedi Can. 45 apostol.

Can. 33. Nu se cuvine a se rugá impreuna cu iereticii seau shismaticii.

Canonulu acest'a dice, ca nu se cade crestiniloru ortodocsi, sa se róge impreuna cu ieretici, cei ce gresiescu in credintia, nici cu schismatici, cei ce dupa credinti'a loru suntu ortodocsi, dar despartiti de biseric'a soborniceasca pentru óre care traditiuni și obiceiuri, care, precum dice marele Vasiliu in Canonulu 1-lea, se potu vindecá.

Vedi Can. 45. apostol.

Can. 34. Nici unui crestinu nu se cuvine a parasi martiriile lui Christosu, si a se duce la pseudo-martiriile iereticiloru, seau la ale acelor'a, carii mai nainte erau ieretici; căci acesti'a suntu straini de Dumnedieu; deci cei ce se voru duce la dânsii, fia anatem'a.

Canonulu 9-lea alu acestui Sinodu segregadia pe aceia, carii mergu la mormânturile mincinomartiriloru ieretici, căci unii facu acést'a cu speranti'a de recastigarea sanataii loru din bóla, seau de dobândirea unei altei bunatâti; ear canonulu presentu anate-miseadia pe cei ce dintre crestini nazuescu la mincinomartiri eretici pentru ori ce scopu.

Vedi Can. 45 apostol.

Can. 35. Nu se cade crestiniloru, a parasi biseric'a lui Dumnedieu, si a se duce, si pe sine a numi ingeri, si a face adunâri, cele ce suntu oprite. Deci de se va aflá cine-va, cá in ascunsu petrece in idololatri'a aceast'a, fia anatem'a, căci au lasatu pe Domnulu nostru Iisusu Christosu, si s'au apropiatu pe idololatrie.

In scrierile sântului Epifaniu se face amintire despre unu ieresu, ce se numia „ingeresci“; aseclii lui se mândrea, ca aru duce o viatia ingereasca, si dicea, ca lumea s'au facutu de ingeri. Si fiindca acestu ieresu multu timpu s'au sustienutu in Frigia, si in Pisidia, si mitropoli'a loru era Laodicea; de aceea Sinodulu acest'a din Laodice'a prin canonulu seu presentu opresce acestoru sectiri a nu se mai rugá de ingeri cá de Dumnedieu, si a se lasá de falsele loru inchipu-iri, si a se supune invetiaturei celei rationali a bisericeii ortodocse, ear pe neascultatori i supune anatemei.

Can. 36. Nu se cuvine celoru sântiti, ori clericiloru, sa fia vrajitori, ori descântatori, ori matematici, ori astrologi, si a face cele ce se dicu „filacterii“ care suntu lega-

turi ale insasi sufletelor; ear cei ce se pórtá, amu poruncitu a se aruncá din bisericá.

Pentru toti preotii, sí pentru toti ceia-lalti, cei ce au vre-unu servitiu sacerdotalu, voiesce canonulu acest'a, cá sa nu fia vrajitori, descântatori, matematici, adeca cei ce dicu, ca tóte trupurile ceresci le au in stapânirea lor, apoi astronomi, cari divineadia dupa stele; deci sí cei ce suntu vrajitori, sí cei ce le ducu la altii vrajitoriele, se arunca din bisericá.

Vedi Can. 61. VI. —

Can. 37. Nu se cade a primi dela iudei ori dela ieretici trimiterile serbatoresci, nici a serbá laolalta cu ei.

Canonulu acest'a opresce, cá crestinií sa nu primeasca dela iudei sí dela ieretici bucatele de cârnuri ori de aluaturi, care acesti'a la serbatorile lor le facu, sí din ele trimitu sí amiciloru lor crestini, pentru ca de le voru primí crestinií, atunci arata o evlavie câtra serbatorile straine, ear de alta parte documenteadia lacomie de mancare, cá sí cum n'aru putea asteptá serbatorile sale crestinesci.

Vedi Can. 70 apostol.

Can. 38. Nu se cuvine crestiniloru a luá dela evrei azime, seau sa participe din pagánatátile lor.

Vedi Can. 70 apostol.

Can. 39. Nu se cuvine a face cu pagáni serbatóre, sí a se face partasi de impietatea lor.

Vedi Can. 70 sí 71. apostol. — Can 60 din Cartag.

Can. 40. Nu se cade, ca Eppii chiamati la Sinodu sa defaime, ci sa mearga, sí sa invetie, seau sa se invetie spre indreptarea bisericeí si a celora-lalti. Ear de aru defaimá, unulu cá acest'a, pe sine se acusa, fóra numai de nu s'aru

presentă pentru vre-unu timpu intepesivu, seau pentru slarea bolnaviciósa.

Eppii eparchiali suntu datori a dá ascultare Mitropolitului, cându de câtra acest'a se chiama la Sinodu anualu, sî a nu ropsti asupr'a lui, ci de lipsa este, acolo a se folosi de privilegiu dupa imprejurările loru, adeca cei literati a invetiá, ear cei mai putienu literati, a se invetiá, sî absentarea unuia sî a altui'a dintre Eppi se póte rectificá prin timpulu neoportunu pentru calatorie, seau prin starea bolnaviciósa.

Vedi Can. 34. apostol. — I. 5. — Antioc. 20.

Can. 41. Nu se cade, cá preotulu seau clericulu sa calatoreasca fora cârti canonice.

Vedi Can. 12 apostol.

Can. 42. Nu se cade, cá preotulu seau clericulu sa porneasca la drumu fora concesiunea Eppului.

Vedi Can. 12. apostol. — 7, 8. Antioch.

Can. 43. Nu se cuvine servitoriloru, a parasi usile câtu de pulienu timpu, si a petrece in rugaciuni.

In canonulu 22 alu acestui Sinodu s'au opritu servitoriloru a parasi usile, cându servitiulu dumnedieescu se tiene, pentru ca ei erau indatorati a aduce la biserica in timpu hotaritu pe catechumeni, sî pe cei ce se pocaiá; sî deaca se deprindeau servitorii cu altu ce-va, nu sevârsiá dupa cuviintia servitiulu loru; de aceea li se demândá, a nu parasi usile.

Can. 44. Nu se cuvine femeiloru a intra in Altariu.

Vedi Can. 69 VI.

Can. 45. Nu se cade a primí la botediu pe nime dupa dóue Septemâni a Patrudiecimei.

Dice Balsamonu, ca botezulu este timpulu sepulturei sî alu

inviării Domnului, de aceea s'au statuit, că în Sâmbat'a mare să se facă boteziurile, căci este o jumătate între sepultur'a Domnului și între inviarea lui. Aceia, cari s'au botezatu în Sâmbat'a mare, se cade ai curati în tóta Patrudiecimea prin postu și prin meditațiuni divine; cei ce aru veni după a dóu'a Septemâna spre catechisare și botezare la paschi, aceia nu se potu lasá la botezu cá unii, cari n'au postitu tóta Patrudiecimea; ei după paschi, cându din destulu s'au catechisitu, se potu botezá.

Can. 46. Se cuvine celoru ce au a fi luminați, credinți'a a o invetiá, și în Joi'a septemânei a cincea a o spune Eppului, ori presbiteriloru.

Fiinduca canonulu acest'a este compusu după celu 78 alu Sinodului VI ecumenicu; pentru aceea vedi comentariulu lui acolo.

Can. 47. Se cuvine, că cei ce în hóla au primitu luminare, — botezu — și apoi s'au insanatosiatu, sa invetie credinți'a, și sa cunósca, ca s'au socotitu de vrednici de darulu lui Dumnedieu.

Vedi Canonulu 12 din Neocesar'i'a.

Can. 48. Se cuvine pe cei ce se lumineaza — se boteaza — a se unge cu chrisma cereasca, și a fi partasi ai împaratiei lui Dumnedieu.

Canonulu acest'a prescrie, ca după botezare urmeaza ungera cu sântulu miru.

Can. 49. Nu se cade a produce în Patrudiecime paine, decâtu numai Sâmbat'a și Duminec'a.

Prescrie canonulu acest'a, ca în decursulu Patrudiecimei, adeca a postulu mare are a se face liturgia desavârsita numai în dilele de Sâmbat'a și Duminec'a, eara în cele-lalte dile liturgi'a înainte sântita.

Vedi Can. 69 apostol. — VI 52.

Can. 50. Nu se cuvine a deslegá pe Joea cea in septamán'a din urma a Patrudiecimei, si prin aceea a necinstí tóta Patrudiecimea, ci se cade a ajuná tóta Patrudiecimea cu mâncare uscata.

Canonulu acest'a fiindu compusu din canonulu 29 alu Sinodului VI. ecumenicu, vedi acolo comentariulu.

Can. 51. Nu se cade a sevârsî in Patrudiecime serbatorile nasceriloru martiriloru, ci pomenirile loru a le face Sâmbetele si Duminecile.

Aci subt „nascerile martiriloru“ se intielegu dîlele acelea, in care ei s'au sevârsîtu din viati'a aceast'a. Deci canonulu rânduiesce, ca aceste dîle sa se serbeasca, încátu ele cadu in Patrudiecime, totu-deun'a Sâmbat'a si Duminec'a, cându adeca se face liturgia deseavârsîta.

Can. 52. Nu se cade a celebrá in Patrudiecime nunti, seau dîle de nascere.

Vedi Can. 69. apostol.

Can. 53. Nu se cade crestiniloru, cá mergându la nunti, sa cânte in organe, ori sa jouce, ci modestu sa cinedie, ori sa prândiasca, precum se cuvine crestiniloru.

Vedi Can. 24. VI.

Can. 54. Nu se cade celoru sântiti, ori clericiloru, cá la nunti si la ospetiuri sa priveasca nisce spectacule, ci mai înainte de a intrá musicantii, sa se scóle si sa se duca de acolo.

Vedi Can. 24 VI.

Can. 55. Nu se cade celoru sântiti ori clericiloru, cá sa faca colecte, si sa sevârsiasca ospetie, dar nici mirniloru.

Canonulu acest'a opresce tuturoru reulu acelu obicei, in urm'a cărui se faceau colecte de bani spre a tiené ospetiuri.

Vedi Can. 42 apostol.

Can. 56. Nu se cade, cá presbiterii mai inainte de intrarea Eppului sa intre sî sa siada in altariu, ci dupa Eppulu sa intre, afora de nu cum-va este impedecatu de slabiciune, ori de s'ara fi dusu Eppulu.

Vedi Can. 18. I.

Can. 57. Nu se cãde a asiediá Episcopi in sate sî orasie mici, ci numai Circuitori. Insa cei acum mai inainte asiediati nimic'a sa nu faca fora consensulu Eppului din cetate. Asemenea sî presbiterii nimic'a sa nu faca fora consensulu Eppului.

Canonulu acest'a nu voiesce, cá resiedintie de Eppi sa se faca in sate sî in orasie mici, ci in cetãti, spunendu, ca pentru sate sî orasie mici ajungu Circuitorii, pe carii Zonar'a sî Balsamonu ii numesce „Voiajeri“ calatori, cãci incungiura sî umbra prin eparchie cercetãndu parochiele, sî invetiandu poporulu credinciosu.

Vedi Can. 39 apostol.

Can. 58. Nu se cade, cá in case sa se faca proaducere de Eppi, seau de presbiteri.

De-sî este dreptu, ca Dumnedieu in totu loculu se póte prêmari, sî crestinulu i póte aduce oblatiuni sî sacrificii, fiindca in sa cu deosebire bisericelile sunt consãntite sî destinate pentru sacrificiuri; pentru aceea canonulu presentu nu iarta, cá Eppulu seau altu presbiteru sa liturgiseasca in vre-o casa privata.

Vedi Can. 31. VI.

Can. 59. Nu se cade, cá in bisericã sa se ceteasca

psalmi privati, nici cârti necanonisite, ci numai cele cano-
nisite ale testamentului nou și vechiu.

Afora de cei 150 psalmi ai prorocului Davidu, cari suntu
canonisite pentru cetire în biserică, se mai afla ôre-cării, ce se
dicu a lui Solomonu, și a altoru; pe acesti psalmi i numesce
canonulu acest'a de privati, seau osebiti, și necanonisiti, și i o-
presce cetirea loru în biserici, pentru ca psalmii acesti'a privati
nu se enumera între cârtile espuse în 85-lea canonu apostolescu.

Can. 60. Cârțile, care se cade a le ceti, suntu din
testamentul vechiu: 1. Facerea lumii; 2. Esîrea din
Egipetu; 3. Leviticonu; 4. Numerile; 5. a dáu'a lege;
6. Iisusu Navi; 7. Judecatorii și Rutu; 8. Estiru; 9. a
Imparatiloru I, II; 10. a Imparatiloru III, IV; 11. Pa-
ralipomen'a I, II; 12. Esdr'a I, II; 13. Cartea Psalmi-
loru; 14. Pildele lui Solomonu; 15. Ecclesiastulu; 16.
Cântarea Cantârilor; 17. Iovu; 18. cei 12 proroci;
19. Isai'a; 20. Ieremi'a, Varuchu, plângerile și epistoliile;
21. Iezechiilu; 22. Daniilu.

Din testamentulu nou: Evangeliu patru: a lui Mateiu
a lui Mărcu, a lui Luc'a, a lui Ioanu, Faptele apostoliloru,
Siapte Epistolii, adeca a lui Iacobu un'a, a lui petru dáu,
a lui Ioanu trei, a lui Iud'a un'a, a lui Pavelu patru-spre-
diece, câtra Romani un'a, câtra Corinteni dáu, câtra
Galateni un'a, câtra Efeseni un'a, câtra Filipiseni un'a, câtra
Coloseni un'a, câtra Tesaloniceni dáu, câtra Evrei un'a,
câtra Timoteiu dáu, câtra Titu un'a, câtra Filimonu un'a.

Canónele Sinodului localu din Sardice'a cu numărulu 20 (·).

Can. 1. Nu atât'a reulu obicei, pe câtu coruptel'a pernitiósa a lucrurilor se cuvine a se desradaciná din insesi temeliele, cá nici unui'a din Eppi sa nu-i fia iertatu a se mutá din o cetate la alta, cáci pretextulu causei acestei'a este aratatu, pentru care unele cá aceste se facu, ca nu se va putea aflá nici unulu din Eppi vreodinióra, carele dela mai mare cetate s'aru fi silitu a se mutá la alta mai mica cetate, de unde au ajunsu, ca unii cá acesti'a s'au aprinsu cu unu infocatu chipu alu lacomiei de averi, sî au servitu mai multu trufiei, cá sa se para, ca mai mare stapânire au dobânditu. Deci aceast'a tuturoru place, cá astfeliu de improbitate mai aspru sa se pedepseasca, cáci socotimu, ca unii cá acesti'a nici cu mireni sa n'aiba voie a se cuminecă.

(·) Cându au stapânitu Constantiu, fiulu Marelui Constantin, au fostu conchiamatu Sinodulu din Sardice'a, cáci Imparatulu Constantiu multu se nevoiá a resturná hotaririle Sinodului I ecumenicu din Nice'a, care s'au adusu acolo in disfavórea arieniloru, cátra carii sî Imparatulu multu tragea. Cându fratele seu Constansu, carele la Apusu au st panitu, au intielesu dela Pap'a, au amenintiatu fratelui seu Constantiu, ca in contr'a lu' cu resbelu va porni, deaca bisericeii ortodoxe nu-i va dá pace, sî nu se va stradú pentru sustienerea in valóre a canónelor Conciliului I ecumenicu din Nice'a. Astfeliu la Sinodulu din Sardice'a s'au adunatu 341 Archierei, sî au adusu 20 Canóne in intielesulu Sinodului niceanu.

Ne convingemu din acestu canonu, ca unii Eppi fora pri-vire la sustatátorele canóne, care oprescu Eppiloru stramutare dintr'o eparchie in alta, se stramutau dela un'a in ceea-lalta eparchie din Iacomie; pentru aceea din nou se opresce acestu abusu, sí cá un'a improbitate aspru se demanda spre pedepsire.

Vedi Can. 14 apost. — I. 15. — IV. 5. — Antioch. 16. — Sardic. 2. Cartag. 57.

Can. 2. Eará deaca s'aru aflá cine-va asiá de in-sanu, sí indrasnetiu, încátu sa se para a aduce óre-care escusatiune dela aceia, dicându, ca lui dela poporu i s'au adusu scrisori; invederatu este, ca putieni óre-carii s'au potulu stricá cu plata sí cu preliu, carii apoi au miscatu turburare in biserica, ca pe acel'a vreau sa'lu aiba de Eppu; deci tóte acestea insielaciuni, sí mestesiugiri le so-cotimu a fi vrednice de pedeapsa, încátu nici unulu de acestu feliu nici in fine sa nu se invredniceasca de cu-minecatura laica.

Canonulu acest'a este continuarea canonului precedentu, sí pedepsesce pe acelu Eppu, carele in eparchie straina atitia popo-rulu, cá pe dânsulu sa-lu ceara de Eppulu loru.

Vedi Can. 14 apostol. — I. 15. — IV. 5. — Antioch. 16, 21. — Cartag. 57. — Sardic. 1.

Can. 3. Sí aceast'a este necesariu de a se adauge, cá nimenea din Eppi sa nu treaca dela eparchi'a sea la alta, unde suntu Eppi, fora numai de s'aru chiamá vre-unulu de fratii cei ce se afla in trâns'a pentru a nu se para, ca noi inchidemu usile dragostei. Asiderea de lipsa este nóue a ne ingrigí sí pentru aceea, cá, deaca vre-unulu din Eppi álu unei provincie aru avea controversie in contr'a fratelui seu sí coepiscopulu, sa nu chieime de

judicatori pe Eppi din alta provintia. Eara deaca vre-unulu din Eppi s'aru condemná in vre-o cauza, si aru socotí, ca caus'a lui nu este rea, ci buna, si de aceea earasi sa se reinnoiasca judecat'a. De se pãre dragostei vóstre, sa onoramu memori'a Apostolului Petru, si despre cele ce s'au judecatu, sa se scrie lui Iuliu Eppului Romei, cá prin Eppi vecini din provintie, de aru fi necesariu, sa se reinnoiasca judecat'a, si elu sa dee pe cercetatori; eara de nu s'aru potea dovedi, ca caus'a este astfeliu, ca nu se mai póte luá in a dóu'a pertractare, atunci cele odata judecate sa nu se mai desfaca, ci cele ce suntu probate, sa remâna.

Canonulu acest'a prescrie, ca unu Eppu strainu numai la provocarea fratiasca a vre-unui Coeppu póte sa mearga in eparchi'a confratelui seu. Mai departe prescrie canonulu presentu si modalitatea, cum are a se judecá controversi'a vre-unui Eppu.

Vedi Can. 35 apostol. — II. 2. — III. 8. — VI. 20. — Antioch. 13. 22. — Sardic. 11. 12.

Can. 4. Deaca vre-unu Eppu prin Eppii din vecinatate s'aru depune, si aru dice, ca lui i s'aru compete inca odata a respunde, atunci altulu sa nu se puna in loculu lui, pona cându Eppulu Romei caus'a nu o va cercetá, si nu o va decide.

Canonulu presentu prescrie, cá, deaca unu Eppu s'au condemnatu prin Sinodulu eppescu, si apeleaza, loculu lui sa nu se deplineasca, pona cându judetiulu apelatorialu nu va hotari finalminte caus'a.

Vedi I=II. 16. — Cartag. 96.

Can. 5. Deaca vre-unu Eppu s'aru incusá, si Eppii acelei mitropolii s'aru aduná, si l'aru depune din gradulu

lui, și că și cum aru voi sa apeleze, aru luá refugiu la fericitul Eppu alu Romei, carele voiesce sa-lu asculte pe acel'a, și a reinnoi cercetarea causei lui, și Eppiloru aceluora voiesce sa scrie, carii suntu vecinii provinciei, cá ei tóte sa le cerceteze cu deamaruntulu, și acuratu, și sa aduca sentintia din persvasiunea veritatii despre obiectu. Earu care aru dori, cá lucrulu lui din nou sa se cerceteze, și sa se prejudece prin Eppulu Romei, acest'a trimite din partea sea presbiteri, carii apoi cu Eppii laolalta voru judecá, avându auctoritatea celui ce iau esmisu pe ei, și aceast'a este de a se observá. Earu deaca Eppii voru aflá, ca cognitiunea obiectului ajunge pentru aducerea unei sentintie, sa faca, ceea ce voru aflá de consultu a face.

Din acestu canonu s'aru vedé, cá și cum unu Eppu condemnatu aru putea apelá de dóue ori intr'o causa; insa nu este asiá, cáci numai odata se póte apelá dela unu foru inferioru la altulu mai mare, și deaca vre-un'a parte se gasesce vatamata cu sentintia apelatoriului, atunci póte cere, cá caus'a lui sa se astearna la forulu supremu de revisiune, ori de casitiune. — Zonar'a mai observeaza la acestu canonu, ca din acele eparchii se potu apelá la Eppulu Romei, care cadu in patriarchatulu lui, dar nu din cele-lalte, care se tienu de cele-lalte patriarchate.

Can. 6. De s'aru intamplá intr'o eparchie — mitropolie — in care se afla Eppi mai multi sa remána unu Eppu, și acel'a pentru óre-care lenevire n'aru voi a se infatisiá, și a luá parte la constituirea Eppiloru, earu multimele fiindu adunate s'aru rugá, cá sa se faca asediarea Eppului, celui ce se cere de dânsii; trebuie întâiu Eppulu acel'a, care au mai remasu, sa se insciintieze prin

scrisorile Esarchului eparchiei, adeca a Eppului mitropoliei, cumca se róga multimele a se dá loru pastoriu. Sototimu a fi bine, a se asteptá sî acest'a, cá sa fia de fatia. Eará de nu va vení, fiindu postitu prin scrisori, nici aru rescrie inapoi indestulare trebue sa se faca vointiei multimei. Trebuie insa sa se chime sî Eppii eparchiei — mitropoliei — invecinate spre asiediarea Eppului mitropoliei. Dara sa nu fia iertatu a pune Eppu in vre-unu satu, seau in cetate mica, unde sî unu singuru presbiteru ajunge, cáci nu este de lipsa acolo a pune Eppu, cá sa nu se micsioredie numele sî auctoritatea Eppului, ci Eppii eparchiei, precum inainte amu dísu, in acele cetáti suntu datori a asiediá Eppi, in care sî mai inainte s'au aflu, ca s'au fostu facutu Eppi; de s'aru aflá vre-o cetate, ca asiá s'au inmúltitu cu numerulu poporului, incátu se judecá a fi vrednica de unu Episcopatu, sa capete unu Episcopu.

Canonulu acest'a tracteaza despre acea posibilitate, cându toti Eppii dintr'o mitropolie aru muri, sî numai unu Eppu cu Mitropolitulu aru remané in viatia; sî díce, ca atunci Mitropolitulu sa chime prin scrisóre pe acelu unicu Eppu spre consultare asupr'a depliniei scaunelor eppesci veduvite, sî deaca n'aru dá ascultare, atunci sa se chime alti Eppi din mitropolia invecinata, sî cu ei sa tíena Sinódu, cá poporulu sa nu remána fora archipastori. Mai departe díce canonulu, ca Eppu intr'unu satu, seau orasiu micu sa nu se asiedie, ci numai in locurile acelea, unde din vechime au fostu scaune eppesci, sî numai la acea intamplare sa se creeze vre-unu scaunu nou eppescu, unde cetatea s'au inmúltitu in decurgerea timpiloru asiá tare cu poporu, incátu acel'a singuru ajunge pentru o eparchie.

Can. 7. Inoportunitatea nóstra, si mult'a staruintia, si

nedreptele rugaminti ne-au facutu pe noi, cá sa n'avemu atát'a gratia sî libertate de a invetiá, cátu suntemu datori a avea, ca multi din Eppi, sî mai alesu africanii, nu lipsescu sa mérga la armie, carii precum amu aflatu dela iubitulu fratele sî Coeppulu nostru Gratu, sfaturile cele mântuitoare nu le primescu, ci le defaima asiá, încátu unu omu aduce la armie cele mai multe sî osebite rugaminti, sî care nu potu folosi bisericeloru, sî nu precum aru trebui sa se faca, sî cum aru fi cu cuviintia, nu aducu saraciloru sî mireniloru, ori veduveloru ajutoriu sî sprijóna, ci unor'a procura dignitáti civili, sî functiuni. Deci aceasta perversitate ne causeaza nóue paguba nu fora ofendiculu, sî osândire, ca mai de cuviintia a fi amu socotitu, cá Eppulu sa-i dee acelu'a ajutoriulu seu, carele de cátra cine-va aru silnici, seau pe vre-un'a din veduve aru nedreptati, seau earasi vre-unu orfanu s'aru lipsí de cele ce i se cuvinu, de cum-va sî numele acestea aru avea rugaminte dreapta; deci nici unui Eppu nu i se cuvine sa mearga la armie, afora numai acelor'a, pe carii evlaviosulu nostru Imperatu l'aru chiamá cu scrisorile sale; dara fiindca de multe ori se intampla, ca unii avându trebuintia de misericordie nazuescu la bisericu, cáci pentru crimele loru s'au osânditu la prinsóre ori la deportatiune in vre-o insula, seau subt ori-care pedeapsa au devenitu, acestor'a nu li se póte denegá ajutoriulu, ci fora amana-re sî dubietate sa li se esopereze iertarea.

Fiindca unii dintre Eppi, sî cu deosebire cei din Afric'a indrasnea a merge la Imperatu pona sî la armie, cându se aflá

acolo, nū cǎ sa ajute veduve sî saraci, ci cǎ rudeniiloru sî amiciloru loru sa procure functiuni sî dignitǎti ; de unde apoi cadea ei in disgratia pentru astfeliu de purtare a loru ; de aceea cano-nulu presentu opresce Eppiloru a merge la Imparatu cu alte fe-liuri de rŭgǎri, afora de cele referitóre la treburi bisericesci, seau filantropice.

Vedi Can. 11. Antioch. — Sardic. 9, 20. Cartag. 117.

Can. 8. Fiindca s'au aflatu de bine a se hotǎri, ca de óre-ce pentru a nu cadé subt osândire vre-unu Eppu, de s'aru duce la armie, deaca unii aru avea acestu feliu de cereri, de care mai susu amu amintitu, aceea sa se trimitia prin diaconulu seu, cǎci fati'a servitoriului nu este pismuita, sî cele ce i s'au demandatu, mai curǎndu le póte aduce la sevǎrsire.

Canonulu acest'a stǎ in legatura cu celu precedente, sî prescrie, ca Eppulu ori-ce rugare aru avea cǎtra Imparatu, cându acest'a se afla la armi'a sea, sa nu mearga in persóna acolo, ci prin diaconulu seu sǎ o astearna, cǎci persón'a diaconului nu se face asiǎ curǎndu invidiósá, sî póte sa sevarsiasca cele deman-date lui dóra sî mai in graba, decǎtu insusi Eppulu.

Vedi Antioch. 11. — Sardic. 7, 9, 20. — Cartag. 117.

Can. 9. Deaca Eppii óre-cǎrei provincie aru tri-mite cereri cǎtra fratele sî coneppulu seu, care este in cetatea cea mai mare, adeca in mitropolie, elu sa le tri-mitia acele cereri prin diaconulu seu, dǎndu-i sî episto-lie recomandóre, scriindu adeca sî cǎtra fratii sî coeppii nostrii, carii aru fi petrecǎndu in timpulul acel'a in locu-rile sî cetǎtile, unde Imparatoriulu sevǎrsiesce obiectele Statului. Eara de aru avea Eppulu amici in curtea Pa-latului, sî aru voi pentru ce-va, ce aru fi cuviosu sî dreptu sa-i róge, sa nu se opreasca a se rŭgǎ prin diaconulu seu, sî acelor'a a recomandǎ, cǎ ajutoriulu loru celu bunu

sa nui denéga. Ear carii se ducu la Rom'a, precum mai susu s'au disu, trebue sa predee iubitului nostru frate si Coeppu cererile, care le au, cá elu mai nainte sa le esaminedie, cá nu cum-va vre-o cerere sa fie indreznetia, si asiá intrebuintindu auctoritatea si grij'a sea, ii va trimate pe ei la armie.

Canonulu, acest'a cu privire la comentarele Canóneloru precedente n'are lipsa a se comentá, cáci din cele mai nainte espuse din destulu se intielege.

Vedi Antioch 11.—Cartag. 17. — Sardic. 7, 8, 20.

Can. 10. Cu tóta grij'a si sarguinti'a are sa se esaminedie, ca deaca vre-unu bogatu, ori scolasticu din foru s'aru gasi vrednicu a se face Eppu sa nu se constitua mainainte, pona nu va trece prin servitiulu Cetitoriului, ipodiaconului, diaconului si alu presbiterului, cá in fiecare gradu, deaca se va socoti de vrednicu, sa se póta sui progresivu la inaltimea episcopiei, si va avea gradulu fiesce cárei'a trepte prin lungime nu de putinu timpu, prin care si credinti'a lui, si probitatea moravuriloru lui si constanti'a, si moderatiunea lui sa se póta cunósce, si elu, dupa ce s'au existimatu vrednicu de preotie, sa-si dobândeasca onorulu celu mai mare, cáci nu se cuvine, si sciinti'a si bun'a conversatiune nu sufere, cá cine-va cu cutezare si graba sa se inaltia acolo, cá Eppu, ori presbiteru ori diaconu sa se constitua cu usiorilate, cáci asiá pe dreptu Neofitu s'aru considerá, de-si Apostolulu Pavelu invatiatoriulu neamuriloru se vede, ca cu deosebire au opritu grabnicele hirononii, cáci probatiunea prin unu timpu mai indelungatu va

putea descoperi sî conversatiunea sî moravurile fiescecarui'a.

Canonulu acest'a tracteaza despre aceea, cá nime fia bogatu, fia invetiatu sa nu se inaintedie la dignitate de Eppu, pona n'au petrecutu unu indelungatu timpu in fiecare gradu sacerdotalu, de a cunosece credinti'a lui, probitatea moravuriloru, constanti'a sî moderatiunea lui, cáci altcum sa socotesce de neofitu, sî se vatama invetiatur'a Apostolului Pavelu, cátra Timoteiu I. Capu 5, v. 22. „mânile in graba pe nimenea sa nu puni.“

Vedi Can. 80 apostol. — I. 2. — I-II. 17.

Can. 11. Cându Eppulu din alta cetate vine la alta cetate ori dela alta eparchie la alta eparchie cu fudulie, de a se ostentá cu laudele sale, sî cu santieni'a religiunei, sî aru voi a petrece mai multu timpu, sî Eppulu cetátii aceia n'aru fi iscusitu a invatiá, sa nu defaime pe acel'a sî sa nu concioneze mai adese-ori, vrându prin aceea sa injoseasca persón'a Eppului de acolo, ca acestu pretextu provóca turburari sî prin vicleni'a aceast'a cauta a rapiscaúnulu celu strainu, sî siesi a'lu insusi, ne indoinduse a parasi biseric'a cea data lui, sî a se mutá la alta. Deci trebuie pentru aceast'a sa se hotareasca timpu, fiindca a nu primi pe Eppu, s'au socotitu a fi inhumanu sî incivilu. Sa ne aducemu aminte, ca in trecutulu timpu parintii nostrii au judecatu, ca deaca vre-unu mireanu petrecându in cetate trei díle de Dumineca, sî in trei Septemáni nu s'aru aduná impreuna, sa se departeze dela impartasire; deci deaca pentru mireni aceast'a s'au legiuitu, nu se cade, nici se cuvine, dar nici este de folosu, cá Eppulu, carele n'are vre-o mare nevoie, seau vre-o treaba mai grea, sa ab-

senteze mai lungu timpu dela Biseric'a sea, și sa negliga poporul celu incredintiatu lui.

Canonulu acest'a presupune mai multe abnormități din partea Eppiloru, căci de si au existatu mai multe canóne, care o-prescu Eppiloru a se absentá mai lungu timpu din eparchie, totusi s'au gasitu unii dintre ei, carii n'au observatu acele canone; și asiá parintii Sinodului din Sardice'a improspeteaza acele canóne de mai inainte, dícandu, ca Eppulu nici sub pretextu de a invetiá sa nu mearga in straina Eparchie, nici sa turbure poporul cá pe elu sa-lu ceara sié'si de Eppu, căci precum mireanulu se opresce dela cuminecatura, deaca in trei Dumineci n'au fostu in biserica, asiá și Eppulu, deaca trei septamâni petrece afora de eparchi'a sea, sa se opreasca dela cuminecatura.

Vedi Can. 35, 58, apost. — III.8.— VI. 19, 20, 80. — I-II 16, — Cartag. 79, 82, 83, 131, 132, 133.— Gangr. 5, 20, 21. — Antioch. 13, 22.

Can. 12. Fiindca unii din fratii și Coeppii prin cetățile, in care s'au constituitu Eppi, suntu de aceea parere, ca ei putiene averi posedu, ear in altele locuri mari averi au Eppii, de unde ei potu dá și seraciloru ajutóre, pentru aceea judecânu noi, cá sa li se iarte, cându aru merge la mostele loru, de a face strangerea roduriloru, sa póta petrece acolo trei dile de Dumineca, adeca trei septemâni, și in biseric'a cea de apropiere, la care presbiterulu aduna poporu, sa nu se socoteasca cá streinu de cuminecatura și sa liturgiseasca, și mai adeseori sa nu petreaca in acea cetate, unde siade Eppulu; in chipulu acest'a nici lucrurile lui nu voru patimí nici unu detrimentu, și va delaturá dela sine crimea fuduliei și a arogantie.

Vedi Can. 58, apostol. — VI. 19, 80. — I-II. 16. — Gangr. 5, 20 21.— Cartag, 79. 82, 83.

Can. 13. Place, cá deaca vre-unu diaconu, ori presbiteru, seau sî vre-unulu din clerici s'aru escomunicá sî aru scapá cátra altu Eppu, carele 'lu cunósce, sî scie, ca de cátra Eppulu seu este escomunicatu, nu trebue, sa faca ocara fratelui seu Eppu, sî sa dee unui escomunicatu impartasîre, ear de aru cutediá un'a cá aceast'a sa faca, sa scia, ca adunându-se Eppii, se va face pe sine vinovatu.

In acestu canonu se opresce, cá nici unulu dintre Eppi sa nu primeasca pe escomunicatulu diaconu, ori presbiteru ori altu clericu sub patrociniulu seu, sî la cuminecatura, căci se face vinovatu inaintea celui mai de aprópe Sinodu archierescu.

Vedi Can. 12, 32, 33 apostol. — IV. 13. — Antioch. 6. — S. Sofia 1.

Can. 14. Deaca vre-unu Eppu aru fi iute dela fire, ceea ce de elu trebue sa fia departe, sî s'aru aprinde de graba in contr'a vre-vunui presbiteru ori diaconu, sî aru vrea a-lu lepadá din biserica; este de a se ingriji, cá unulu cá acest'a sa nu se condeamne cu grabire, nici sa se lipseasca de impartasîre, ci celu ce se scóte, sa póta nazuí la Eppulu mitropoliei alu aceiasi provincie; eara de nu este celu alu mitropoliei, la celu mai de aprópe sa alerge, sî sa se róge, cá caus'a lui acuratu sa o examineze, ca nu se cade a denegá ascultarea celoru ce se róga. Sî Eppulu acel'a, carele pe dreptu seau pe nedreptu l'au lepadatu pe elu, este datoriu sa fia cu rebdare, cá cercetarea causei sa se faca, sî cá sentinti'a lui seau sa se intareasca seau sa se coreaga. Mai inainte in sa de ce s'aru esaminá lóte cu acuratetia, sî strictetia, pona atunci acel'a, carele este lipsitu de cuminecatura, nu tre-

bue sa indrezneasca a-si dá cuminecatura, sî deaca órecarii clerici s'aru aduná laolalta, si aru vedea mandri'a sî aroganti'a lui, fiindca nu este lucru cuviinciosu a suferí ocará, sî prihanire nedrepta, trebuie sa'lu întórca pe acest'a cu cuvinte mai aspre sî grele, cá celui ce poruncesce cele cuviincióse, sa-i slujasca sî sa-lu asculte, cáci precum Eppulu are sa dea slujitoriloru sei sincera dragoste, sî aplecare, cu acelu chipu sî slujitorii datori suntu a fi supusi Eppului, sî a-i dá servitiulu neviclenitu sî ascultare.

Se póte intamplá, ca unu Eppu din iutial'a firei, au osanditu pe vre-unu preotu ori diaconu, sî l'au escomunicatu, canonulu presentu da unui cá acestui dreptu a recurge la Mitropolitulu, sî in absentia acestui la celu mai aprópe Eppu, carele treab'a subversante o va cercetá, sî sentinti'a dintâiu o va înfâri ori o va modificá. Eppulu, dela care s'au facutu apelatia, trebuie sa fia cu rabadare, eara invinuitulu asisidera datoriu este a asteptá resultatulu apelatiei sale, înca sî alti clerici, carii aru conveni cu invinuitulu, au indatorire a vorbi acestui, cá sa fia cu ascultare câtra Eppulu seu.

Vedi Can. 12, 13, 28, 32 apostol. — I. 5, — S. Sofia 1. — Antioch. 4, 6. — Cartag. 11, 37. 71, 74, 141.

Can. 15. Deaca vre-unu Eppu aru vof din alta parochie pe vre-unu strainu ministru sa constitua in órecare gradu fora consensulu Eppului propriu, se considera astfeliu de asiediare de nelegiuita, sî fora târie. Eará deaca órecarii din noi aru iertá a se face aceast'a, trebuie unii cá acesti'a de câtra fratii sî Coeppii sa se admonenze sî sa se corigeze.

Canonulu presentu nu iarta Eppului a primí din straina

eparchie pe vre-unu clericu fora concediulu Eppului respectivu, sî a-lu inaintá, cáci astfeliu de lucrare are sa remâna fora târie; ear cându unii Eppi aru suferi cu tacere astfeliu de iregularitate, atunci ceia-lalti au totu dreptulu, pe aceia a-i admoná, sî a-i reduce la observarea canonului presentu.

Vedi Can. 15. apostol. — I. 15, 16. — IV. 5, 10, 20, 23. — VI. 17, 18. — VII. 10, 15. — Antioch. 3. — Cartag. 63, 98.

Can. 16. Fiindca de multe ori la mitropoli'a din Tesalonicu din alte provincii se ducu presbiterii sî diaconii, sî multiamindu-se a petrece acolo putienu timpu, mai multu se zabovescu, sî totu timpulu i'lu petrecu acolo fora scopu, pona se silescu a se reintórce la bisericile loru dupa unu indelungatu timpu. S'au hotaritu, ca decretetele, care pentru Eppi s'au constituitu, sa serveze sî pentru astfeliu de persóne.

Canonulu acest'a prescrie aceeasi pedeapsa, ceea ce este hotaritu pentru Eppii, carii absenteaza din scaunele loru, sî pentru presbiterii sî diaconii aceia, carii se ducu la mitropoli'a Tesalonicului, sî acolo petrecu mai indelungatu timpu fora vre-o ocupatiune.

Vedi Can 15 apost. — I. 15, 16. — IV. 5, 10, 20, 23. — VI. 17, 18. — VII, 10, 17. — Antioch. 3.

Can. 17. Si aceast'a ne-au placutu nóue, cá deaca vre-unu Eppu suferindu sila, pe nedreptu s'aru scóte ori pentru sciintia, ori pentru marturisirea bisericeii sobornicesci, ori pentru apararea adeverului, sî fugindu de periculu, nevinovatu, dar uriciosu, aru veni in alta cetate, sa nu se opreasca a petrece acolo atát'a, pona ce s'aru in-tórce, seau pona aru putea aflá scapare de injuri'a, ce i s'au facutu; cáci aspra lucru este sî prea greu, cá acel'a, carele au suferitu goana nedreapta, sa nu se primeasca

de noi. Unulu cá acest'a trebue sa se primeasca de noi cu multa benignitate si umanitate.

Deaca vre-unu Eppu aru cadea pe nedreptu in ur'a clerului si poporului seu, dice canonulu, acel'a sa se primeasca de câtra ceia-lalti Eppi cu multa bunatate si umanitate.

Vedi Can. 15, 16, — IV. 5, 10, 20.

Can. 18. Fiindca suntemu datori sa fimu pacinici si rebdatori, si cu indestulata misericordie câtra toti aceia, carii odata s'au promovatu la clerulu sacerdotalu de câtra fratii nostrii, si n'aru vrea sa se întórca la acele biserici, unde suntu pusi, de aicea inainte sa nu se primeasca, ear lui Euthichianu de aici numele de Eppu nu-i lasâmu, nici pe Museu nu'lu socotimu de Eppu. Ear cându aru cere cuminecatura mireneasca, aceea nu trebue sa li se opreasca.

Museu si Euthichianu si altii inca cá Eppi au hirotonitu pe unii clerici, carii nu se tiené de eparchiele lor; in privinti'a acestoru clerici dice canonulu presentu, ca trebue sa li se arete iertare, si Archiereii sa fia câtra ei cu rebdare; din contra lui Museu si Eutichianu s'au hotaritu, cá ei sa nu mai pórte nici numele de Eppu, ci cându voru voi, sa se póta cuminecá cá si mirenii.

Can. 19. Amu hotaritu aceste spre folosu, si cu consecuintia, si conformu dignitatii nóstre sacerdotali, si cá cele ce lui Dumnedieu si ómeniloru le au placutu, fara numai deaca si fric'a va urmá dupa aceste decrete. Câci scimu si noi, ca adeseori pentru impudentia a unor'a, au devenitu in ura numele celu divinu si venerându alu preotiei. Deci deaca cine-va aru indrazni a face altu-cevá afora de cele socotite de toti, sârguinduse a placea mai multu mândriei si arogantie, decâtu lui Dumnedieu, — sa scia, ca nu-

mai decâtu s'au facutu vinovatu de darea responsului pentru crima, si de pierderea dignitatii si a onorului episcopescu.

Din acestu canonu se vede ingrijirea cea mare, ce parintii sinodului acestui'a au avutu pentru acurat'a indeplinire a Canóneloru aci aduse; de aceea rânduiescu, ca toti acei Eppi, carii nu se voru tienea de aceste canóne, ca criminalisti sa se traga la raspundere, si sa se lipseasca inea si de numele de Eppu.

Vedi II. 2.

Can. 20. Apoi si aceea va fi de totu cunoscutu, si cõmprobatu, deaca fiecare dintre noi, carii siedemu pe lângã cai si canalu, vedindu pe vre-unu Eppu, l'aru intreb'a despre caus'a trecerii sale, si unde merge; si de 'lu vá aflá, ca merge la armie, sa-lu provóce ai spune conditiunile cele mai susu arátate, si de va merge chiamatu, nici o impedecare in calatorie sa nu i se faca; eara de va merge pentru favórea ostentatiunei, precum s'au disu mai susu Dragostei vóstre, ori pentru cererile unora aru calatori la armie, nici scrisóriile lui sa nu le subscria, nici sa nu se cuminece cu densulu.

Vedi Antioch. 11.— Sardic. 7, 8, 9.

Canónele Sinodului localu din Constantinopole cu numerulu 2 (·).

Can. 1. Hotarimu, cá sa nu fia iertatu de doi Eppi a se hirotoni Eppu dupa canonulu Sinodului din Nice'a.

Fiinduca Canonulu 4-lea alu Sinodului I. ecumenicu din Nice'a au hotaritu, cá negresitu trei Eppi sa se adune, si sa hirotoneasca pe Eppu; pentru aceea si Sinodulu acest'a prescrie, ca pentru hirotonia unui Eppu se ceru trei archierej, dintre carii unulu are sa fia Mitropolitulu respectivu, cáci fora elu nu se póte face nime Eppu.

Vedi Can. 1. apostol.

Can. 2. Hotarimu, cá nu trebuie de acum inainte nici de trei nici de doi sa se esamedie si sa se judece Eppulu invinovatitu, ci cu judecal'a a mai multoru Eppi, si de este posibilu, a tuturoru Eppiloru din mitropolie, precum si canónele apostolesci o prescriu aceast'a, cá cu judecal'a acelu mai multi sa se arete osândirea celui vrednicu de degradare, de fatia fiindu si celu ce se judeca.

(·) Sinodulu acest'a localu din Constantinopole s'au tîenutu nu multu dupa incheierea Sinodului II ecumenicu, care s'au celebratu inca in Constantinopole. Acestu Sinodu localu au fostu la anulu 394 in zilele Imparatiei lui Arcadiu si Onoriu, ear de fatia au fostu trei patriarhi, Nectariu alu Constantinopolei, Teofilu alu Alesandriei, si Flavianu alu Antiochiei si alti siaptespediece Eppi, si siedintiele s'au tîenutu in fruntispiciulu bisericej, unde era asediatu Colivdr'a pentru cei botezândi. Substratulu acestui Sinodu au fostu Eppi Agapiu si Vagadiu, cari cerea, ca amândoi sa fia Eppi la Vostrisu. Si de si Vagadiu murise sub decurgerea acestui Sinodu, totusi obiectulu s'au tractulu, si s'au adusu aceste doue canóne, precum urmeaza.

Fiindcă s'au espusu in descrierea acestui Sinodu, ca pe Epulu Vagadiu numai doi Eppi l'au judecatu si l'au osânditu, pentru aceea acestu Canonu desaprobeaza aceea procedura, si indreapta spre viitoriu a urmá dupa canónele sustatátore, in alu caroru intielesu au a esaminá si a judeca vin'a unui Eppu toti Eppii din Mitropolie, fiindu de fatia si celu invinovatitu.

Vedi 74 apost.

Canónele Sinodului localu din Cartagen'a cu numeralu 141 (·).

Can. 1. Asiá se tienu la noi esemplarele Statutelor, care Parintii nostrii dela Sinodulu din Nice'a leau adusu, alu carora tipu pastrându se voru observá de intarite si acele, care voru urmá, si care prin noi s'au constituitu.

Dupa ce s'au cetitu Simbolulu credintiei compusu prin Sinodulu I. ecum. din Nice'a, si prin Sinodulu II ecum. din Constantinopole, precum si canonulu 20-lea alu Sinodului I. ecum. si dupa ce asupr'a acestor'a s'au consultatu Parintii din destulu, si

(·) Localniculu sinodu din Cartagen'a s'au adunatu la a. 418 in dílele Imparatiloru Onoriu dela Apusu, si ale lui Teodosiu micu dela Resaritu. Presiedintele au fostu Aureliu Epulu Cartagenei, carele se numea de catra Parinti si Papa. De fatia au fostu si Locotitorii lui Zozimu Papa dela Rom'a, Faústinu Eppulu Nichenului, si Filipu si Aselu presbiterii, si alti Archierei pona la 217. s'au tienatu acestu Sinodu asupra lui Pelagiu, Celestiu si Donatu, si Apiariu, si au duratu siase ani intregi. Corifeiulu acestoru ieretici au fostu Eppulu Pelagiu, carele mai nainte de Sinodu au si anatemisitu cele 12 capete ale invatieturiloru sale ieretice, dar apoi in Afric'a au reinceputu a le lati acele, si atunci s'au osânditu cu toti partisanii sei si ieresulu lui, si elu, si cei impreuna cu elu de un'a parere.

au dîsu unanimu, ca acele le primescu, sî le imbratsiadia, atunci s'au sculatu presedintele Sinodului Aureliu Eppu, sî au dîsu : ca esemplarele acelor'a, cari la Sinodulu din Nice'a s'au constituitu de câtra Parinti, sî aci aduse de parinti din Afric'a asiá suntu, precum aci s'au cetitu acele, sî dupa ele trebuie sa se urmedie sî sa se faca, cá sî spre viitoriu sa se observe, — au urmatu canonulu acest'a care este urmarea consultârilor sî a convingerilor unanime ale Parintiloru din acestu Sinodu.

Can. 2. Dupa ce Dumnedieu au binevoitu, cá credinti'a bisericasca cu asemenea marturisire de câtra noi sa se predee, sî intru aceasta inclita adunare inainte de tóte sa se marturiseasca; apoi rânduial'a bisericasca trebuie sa se pastreze cu invoirea fie-cârui, sî cu cea a tuturoru, dara spre intarirea mintiei fratiloru sî coepiloru nostrii celoru de curându hirotoniti, se cuvine a adaoge acelea, care dela Parinti intarite le-amu primitu, cá unimea Treimei, adeca a Tatalui, sî a Fiiului, sî a sântului Duchu sa se recunósca a nu avea nici o deosebire, si in mintile nóstre sânta sa o tienemu; sî precum ne-amu invatiatu, asiá sî pe popórele lui Dumnedieu le vomu invetiá.

Parintii sinodali au aflatu de bine a se enuntiá prin acestu canonu, cá ei sa innoiasca marturisirea Simvolului niceanu, ca ei vreau sa-lu pazeasca sântu sî nestramutatu, sî asiá a invetiá sî poporulu credinciosu; cá Eppii cei nou-asiediatu sa se indeletniceasca in cunóscerea dogmeloru, in unimea Sântei Treimi, sî in tocm'a asiá sa o tiena.

Can. 3. Au placutu, cá aceste trei trepte, care cu óre-care legatura a castitateri suntu impleticite, — dîcu adeca Eppii, presbiterii sî diaconii, precum se cade cuviosiloru Eppi, preotiloru sî diaconiloru sî ministriloru de cele sânte, sa fia intru tóte infránati, cá sa dobandeasca,

ce curatu ceru dela Dumnedieu, cá sa tienemu sî noi ceea ce prin Apostoli ni s'au predatu, sî din vechime s'au pastratu.

Canonulu acest'a prescrie celoru insurati Archierei, preoti, sî diaconi infránarea de impreunare cu femeile lor, cându au sa sevârsiascu vre-unu servitiu bisericescu.

Vedi VI. 30. — Can. 5 apostol.

Can. 4. Place sântului Sinodu, cá Eppulu, sî presbiterulu, sî diaconulu sî toti, câti se atingu de cele sânte, sa fia pazitori ai infranârii, sî de femei şa se departeze.

Canonulu acest'a este cuprinsulu sinopticu alu canonului precedentu, sî de aceea n'are trebuintie de nici unu comentariu.

Can. 5. Post'a avaritiei, despre care nime nu se indoiesce, ca este maica a tuturoru releloru, cu cale este, a o sugrumá, cá nimenea sa nu abuzeze cu cele straine, sî ca nici sa treaca cine-va peste hotarele Parintiloru, nici sa fia iertatu vre-unui clericu a luá cameta pentru vre-unu lucru, sî cele de curându aduse (la Sinodu) intuncate fiindu, sî cu totul ascunse se voru cercetá de noi sî se voru hotari; eara despre cele ce dumnedieeasc'a Scriptura prea aratatu au legiuitu, despre aceea nu ni se cade nóue a hotari, ci mai alesu a urmá acelor'a; prin urmare ceea ce este de osânditu in mireni, aceea cu multu mai multu este de osânditu in clerici.

Canonulu acest'a desaproba avariti'a cá maica a tuturoru releloru, sî opresce preotiloru a luá cameta dela ori-ce lucru. Se vede inca din acestu canonu, ca multe impregiurâri ale avaritiei s'au adusu la cunoscinti'a acestui Sinodu, pentru care se dîce, ca se voru esaminá, sî apoi se voru decide; ear cele ce dumnedie-

easc'a Scriptura ne dice, acele n'avemu dreptu a le esaminá, ci numai a le ascultá sî implini.

Vedi Can. 44 apost. — I. 17. — VI. 10. — Cartag. 20. — Laodic. 4. — Vasil. 14.

Can. 6. Facerea Chrismeî (sântului miru) sî consântirea feteloru sa nu se faca de câtra presbiteri; dar nici se cuvine presbiterului a impacá pe cine-va la liturgie publica. Aceast'a tuturoru place.

Dupa invetiatur'a dogmatica misteriuu Chrismeî are doi ministrii, unulu este intocmitoriu, ear cel'a-laltu este administratoriu; Arhιεreulu eparchialu este ministrulu intocmitoriu alu misteriuu Chrismeî, câci lui i se cade dreptulu a pregati Chrism'a din feliiurite arome, sî adeca fierberea ei se face in Miercurea cea mare, ear sevarsîrea sî sântirea ei prin Eppu se face Joi'a mare; Eppulu impartiesce sântulu miru dupa trebuinti'a singurateceloru biserici parochiali, sî preotii o administreaza numai decátu dupa botezu. Sî asiá facerea Chrismeî o opresce acestu canonu presbiteriloru, precum sî consântirea feteloru, pe care le aduceau parintii, sî le afierosea lui Dumnedieu, sî atunci se cetea asupra-le rugaciune; canonulu acest'a cându opresce presbiteriloru sevarsîrea rugaciunei asupr'a feteloru, cele ce se afierosescu lui Dumnedieu, atunci intielege, ca dreptulu acest'a se cuvine eschisivu Arhιεreiloru. In fine se opresce presbiteriloru sî a impacá pe cine-va la liturgie publica, pentru ca nu este de regula fie-care presbiteru sî duhovnicu sî numai duhovniculu i este iertatu a legá ori a deslegá, dar nu sî presbiterului, câruî nu i s'au cetitu rugaciunea de duhovnicu, sî nu este dohovnicu.

Vedi Can. 39 apostol. — Cartag. 7, 60, 51. — I. 3, 19.

Can. 7. Deaca cine-va fiindu in periculu aru cere, a se impacá cu sântele altare, nefiindu fatia Eppulu, atunci presbiterulu este datoriu, a intrebá pe Eppulu, carele apoi da voie presbiterului, de a impacá pe celu in periculu cu sânt'a cuminecatura.

Fiindca canonulu precedentu au spusu numai absolutu, ca presbiterului nu i se cuvine a impacá pe cine-va la liturgie publica ; pentru aceea canonulu presentu aduce o intamplare, cându preotulu, carele nu este duhovnicu, póte impacá pe pacatosulu cu s. cuminecatura, deaca acest'a este in pericolulu mortii, adeca va cere dela Eppulu seu concedie spre acestu unicu scopu.

Vedi Can. 39. Cartag. 6, 50.

Can. 8. Carii suntu cu numele „infamiei“ patati, nu se potu primí cá acusatori in contr'a parintiloru si Epscopiloru.

Canonulu 6-lea alu Sinodului II ecumenicu legiuiesce, ca toti fora nici o deosebire nu se potu admite sa páreasca pe Eppu seau pe altu clericu, ci numai aceia se potu admite, in contr'a câroru nu se póte face nici o esceptiune, deci cetesce acolo comentariulu.

Vedi Can. 74 apostol. — VI. 6. — IV. 21. Cartag. 27, 137, 138, 139.

Can. 9. Deaca cei ce dupa meritulu crimeloru loru s'au lepadatu din biserica, vre-unu Eppu ori presbiteru i-arú primí la impartasire, elu inca se face vinovatu de aceeași crima, de care se face partasiu acel'a, care fuge de sentinti'a canonica a Eppului seu.

Vedi Can, 11, 12, 13. apost. — Antioch. 2, 5. — S. Sofii 1.

Can. 10. Deaca cum-va vre-unu presbiteru de Eppulu seu fiindu osânditu, cu ore-care trufie si mândrie ingamfându-se aru socotí, ca elu este datoriu a aduce deosebitu lui Dumnedieu cele sânte, ori a zidí altu altariu aru socotí in contr'a credintiei si constitutiunei bisericesci, unulu cá acest'a anatem'a sa fia.

Vedi Can. 31 apostol. VI. 18. — VI. 31, 34. — I=II. 13, 14, 15. — Antioch. 5. — Cartag. 11, 62.

Can. 11. Deaca vre-unu presbiteru s'aru condamnă pentru purtarea lui, trebuie acel'a sa se vesteasca si Eppiloru invecinati, cá audiendu-se lucrulu, prin ei sa se impace cu Eppulu seu; eara de n'aru face aceast'a, ci — ceea ce sa nu fia — cu mândrie ingamfându-se s'aru desparti dela impartasirea de propriulu seu Eppu, si inca cu óre-carii desbinare facându, aru aduce lui Dumnedieu cele sânte, unulu cá acest'a anatem'a sa se socoteasca, si loculu seu sa-lu piarda; aceea in sa bine considerându-se, cá nu cum-va in contr'a Eppului sa aiba dreapta pâra.

Acestu canonu este in legatura cu celu precedentu, si legiuesce anatem'a asupr'a preotului, carele s'au osânditu de câtra Eppulu seu pentru nisce crime, dar au remasu in neascultare, si de câtra Eppulu lui s'au desbinatu; totusi canonulu acest'a in-trebuintiaza precautiunea cea mai mare pentru o dreapta judecata, cáci prescrie, cá la tóta intamplarea sa se caute, cá nu cum-va invinuitulu sa aiba vre-o pâra dreapta asupr'a Eppului, cáci numai astfelu de stricta esaminare a impregiurârilor póte aduce la lumina, ca sentinti'a osânditóre corespunde seáu ba? obiectului cestionatu?

Vedi Can. 31, 32. — I. 5. — IV. 18. — VI. 31, 34. — I-II. 13, 14, 15. — Antioch. 5, 6. — Gangra 6. — Cartag. 62.

Can. 12. Deaca vre-unu Eppu, ceea ce sa nu fia, aru cadé in vre-o crima, si aru fi cu neputintia, cá mai multi Eppi sa se adune, atunci cá sa nu remâna in crima, sa se asculte de doisprediece Eppi, ear presbiterulu de siase Eppi cu alu seu propriu, si diaconulu de trei Eppi.

Eppulu criminalistu dupa canonulu acest'a are sa fia judecatu de 12. Eppi, in sa dupa convinctiunea nóstra are sa se judece de Sinodulu archierescu dela concerninta mitropolie fora privire la numerulu Archiereiloru, cáci nu suntu 12 Eppi in fiecare mi-

tropolie. Eará aceea, ceea ce dîce canonulu, ca presbiterulu de 6, ear diaconulu de 3 Eppi, sa se judece, este de a sci, ca aceast'a se póte intielege in casuri estraordinari.

Vedi Can. 74. — apostol. — II. 6. — IV. 9. — Antioch. 4. — Cartag. 15, 18, 105, 118.

Can. 13. Nu este iertatu a hirotoní pe Eppu, fora numai prin multi Eppi; ear de va fi de lipsa se póte alege sí de trei in ce feliu de locu aru fi la demandarea Mitropolitului; sí deaca vre-unu Eppu aru face ce-va in contr'a marturisirii sale proprie, seau in contr'a subscrierii sale, acel'a insusi s'au lipsitu de onorulu seu.

Aci subt „hirotoni“ se intielege „alegere“ dar nu „sântire“. Cumca despre alegerea unui Eppu nou legiuiesce acestu canonu, cá prin multi sa se faca, se vede din totu cuprinsulu acestui canonu. Vedi comentariulu I la canonulu 1. apostolescu. Apoi mai dîce Balsamonu in tâlculu seu la acestu canonu: ca loculu nu face pe Eppulu, ci alegerea sí voturile Archiereiloru sí prin aceast'a voiesce Balsamonu sa arete, ca canonulu pré dreptu dice: ca alegerea se póte face ori in ce locu, unde aru voi Mitropolitulu.

Vedi I. 4, 7. — VII. 3. — Antioch. 19. — Can. 1. alu Sin. Constant. tienutu in Baptisteriulu bisericeii foea 283.

Can. 14. Asisiderea au placutu, cá ori-carele din Eppi, ori din presbiteri, ori diaconi, seau din clerici, in contr'a cârui vre-o controversia criminale ori civile s'au ridicatu, deaca va refusá forulu bisericescu, sí aru vrea sa se curetie dinaintea judecatoriloru publici, chiaru de s'aru aduce sentintia in favorulu lui, totusi sa piarda loculu seu; aceast'a in cele criminali; ear in cele civili, va pierde aceea, pentru care au nazuitu, de va voi a-si tiené loculu seu.

Canonulu acest'a prescrie clerului in deobsce, cá controver-

sî'a sea sa o astearna judecatoriei bisericesci, fia aceea criminale, fia de cea civile, se intielege de sine, deaca controversi'a este de natura bisericeasca, sî' adeca deaca preotulu se incusa pentru vre-o fapta imorale, in urm'a cãrei trebuie sa se depuna din preotie, atunci au facutu preotulu fapta bisericeasca criminale, ear fapta civile bisericeasca au facutu, cãndu au causatu vre-unei fetie bisericesci paguba de bani. Deci canonulu dîce, deaca preotulu inovatitu pentru fapt'a criminale bisericeasca la judecatori'a politica va nazuî spre a se curati, atunci de va sî' iesî judecat'a in favorulu lui, totusi locul seu i'lu pierde; ear de va nazuî la judecata politica in caus'a bisericeasca civile, atunci sa piarda aceea, ce au câstigatu la judecata, de va voi sa-si retiena locul seu.

Vedi I. 6. — IV 9, — Antioch. 12. — Cartag. 115.

Can. 15. Sî' aceast'a au placutu, cá deaca dela oricarii judecatori bisericesci s'aru face apelatie la alti judecatori bisericesci, avãndu mai mare potestate, aceast'a nimic'a sa nu-i vateme pe acei'a a cãror'a sentintia se desleaga, deaca nu se pôte documentá, ca ei au judecatu din vrãjmasie, ori din óre-care patima, ori ca aru fi fostu mituiti.

Apelatia se iarta dela judecatori inferiori la cei superiori. Judecatorii, dela cari se face apelatie, nu trebuie se iee pãrtiloru apelante in nume de reu, cãci au nazuitu la forulu mai inaltu, deaca suntu ei convinsi, ca sentinti'a loru este pe canóne basata, sî' adusa obiectivu fora nici o patima. Vine de insemnatu, ca in cauzele personali preotiesci potu fi judecatori numai preoti, dar nu sî' mireni. Vedi Balsamonu in comentariulu acestui Canonu.

Can. 16. Eara dupa consensulu pãrtiloru, judecatorii voru fi alesi, de-sî mai putieni aru fi, decãtu cei rãnduiti, sa nu fia iertatu a apelá.

Apelati'a n'are locu, cãndu pãrtilile litigante dupa avut'a cointielegere sî' invoire si-au alesu siesi judecatori alesi, deaca aru fi fostu sî' mai micu numerulu acestoru judecatori decãtu siase la presbiteri, sî' trei la diaconi.

Vedi Can. 74 apostol. II. 6. — IV. 9.

Can. 17. Fiii preotiloru nici sa faca, nici sa priveasca comedii lumesci ; aceast'a totu-deaun'a s'au opritu sî tuturoru crestiniloru, cá de acelea sa se reliena, si acolo sa nu mearga, unde suntu sudalme sî injuraturi.

Canonulu acest'a opresce filoru preotiloru, frecuentarea comedieloru, care erau la pagâni in mare onoru.

Vedi Can. 42, 43 apostol. — VI. 24, 51, 62, 66. — Laodic. 13, 54.

Can. 18. Au placutu, cá Eppii, sî presbiterii sî diaconii sa nu fia arendatori, ori procuratori, nici sa caute traiulu seu a'lu sustiené din vre-unu lucru urâtu sî ne-insemnatu, câci suntu datori a observá, ceea ce Scriptur'a contiene : „Nimenea ostasiu fiindu lui Dumnedieu, nu se incurca in lucruri lumesci.

Se opresce Eppiloru, presbiteriloru sî diaconiloru prin acestu canonu, cá sa nu se faca arendatori de mosii, nici procuratori, nici sa se deprinda pentru traiulu vietii loru cu lucruri dejositoare, sî dehonestatøre, precum, a tiené cârcima, ori prevalie, sî altele asemenea.

Vedi Can. 6, 81, 83, — IV. 3, 7. — VI. 9. — I—II. 11. — II. Timot. Capu 2, v. 4.

Can. 19. Au placutu, cá cetitorii devenindu la etatea pubertátii, sa se sileasca seau a se casatori, seau a marturisi infrânare.

Canonulu prescrie, cá cetitorii ajungându la etate de 14 ani, sa se sileasca, cá seau sa se însóre, seau sa apromita, ca voru pazi feciori'a. Zonar'a dice, ca acestu Canonu numai in Afric'a se pazea, sî aiurea nu.

Can. 20. Asemene au placutu, ca deaca clericulu va imprumutá cui-va bani, sa primeasca banii sei inderetu,

dar de va imprumuta lucruri, atâta sa primeasca inapoi, câtu au datu.

Acestu canonu dupa cuprinsulu altoru mai multoru canóne opresce clerului a luá dobândi adeca camete, si demânda, ca câti bani au datu cui-va imprumutu, atâti'a sa si primeasca inderetu, si deaca vre-unu lucru, s. e. hrana au datu imprumutu, atunci inca din lucrulu acel'a atâtu sa primeasca inderetu, câtu au imprumutatu.

Vedi Can. 44. — I. 17. VI. 10. Laodic. 4. — Cartag. 5.— Vasil. 14.

Can. 21. Au placutu, cá sa nu se hirotoneasca Diaconii mai nainte de douadieci si cinci de ani.

Analogu este acestu canonu cu celu 14-lea alu sinodului VI. ecumenicu; vedi comentariulu acolo.

Can. 22. Au placutu, cá cetitorii sa nu se inchine poporului.

Acestu canonu opresce cetitoriloru a se inchiná poporului, cându au finitu vre-o cetire, pentrucu numai Archiereiloru si presbiteriloru suntu datori a face inchinaciuni dupa cetirea Apostolului, ori a Parimeiloru.

Vedi VI. 33.— VII. 14.

Can. 23. Au placutu, ca Mauritanii'a Sitifensa, precum au cerutu, sa aiba pe propriulu seu Mitropolitu de cátra Mitropolitulu tienutului Numidiei, dela carele din Sinodu au fostu despartitu. Cu consensulu tuturoru Mitropolitiloru din Afric'a si cu alu tuturoru Eppiloru s'au iertatu pentru preamare indepartare.

Parintii Sinodului acestuia luandu in consideratiune pusatiunea topografica a Mauritaniei fatia cu scaunulu ei Mitropolitulu, ce erá in Numidia, si aflându, ca este intre locurile ace-

stea mare îndepărtare, și ca Eppii din Mauritani'a cu multe greotăți se lupta, cându vinu la Sinodulu eppescu la Numidi'a, au aflatu de bine cu voturi unanime, ca in Mauritani'a Sitifensa sa se creeze mitropolia independente de câtra cea a Numidiei pentru înlesnirea administratiunei.

Can. 24. Au placutu, că candu Eppu ori clericu se hirotonește, mai întâiu de câtra cei ce'lu hirotoneșcu, sa se admoneze, că sa țiena stransu cele ce s'au decretatu prin Sinóde, că nu cum-va nefacândn acele, sa se caiasca.

Canonulu acest'a prescrie, că care se hirotonește de Eppu ori de presbiteru, trebuie mainainte de hirotonie sa le spuna cele hotarite de Sinódele ecumenice și localnice atâtu pentru drept'a credinția, câtu și pentru dreapt'a viețuiri, și pentru bisericesc'a buna randuiala și statornicie. Canonulu acest'a se observédia și astadi la hirotoni'a noului Eppu, dar nu și la hirotoni'a noului presbiteru. Este însă de doritu, ca Eppii sa estinda cuprinsulu acestui canonu și asupra presbiteriloru.

Vedi VII. 2.

Can. 25. Au placutu, că trupuriloru celoru morti Eucharisti'a sa nu li se dee, ca s'au scrisu: Luati, mancati; eara trupurile mortiloru nici potu sa iee, nici sa mănće; și ca nesciinț'a presbiteriloru sa nu faca botezarea celoru morti.

Canonulu acest'a preafiresce nu iarta a cuminecă seau a botezá pe cei morti, pentru ca unii că acesti'a nu mai știu de sine, și au încetatu toate funcțiunile loru spirituali și fizice, pentruca este știutu, ca unde resuflarea omului au încetatu, acolo au încetatu și viaț'a și au urmatu amortirea simțiriloru, și apoi mórtea.

Vedi VI. 83.—Mateiu Capu 26. v. 26.

Can. 26. Dreptu aceea s'au întaritu in sinodulu acest'a, ca după canónele Sinodului din Nice'a sa se țiena in fiecare anu pentru causele bisericesci, care adeseori se

invechiezu spre pagub'a poporului, Sinodu, la care toti cei ce tienu scaunele cele dintâiu ale eparchieloru sa trimita din a loru Sinóde pe doi, seu pe câti voru alege, Eppi locotiitori, ca in adunarea sa póta fi auctoritatea deplina.

Si canonulu acest'a, cá sí altele, prescrie tienerea Sinódeloru anuali prelânga Mitropolii, sí motiveaza ans'a canonului cu aceea, ca lucrurile de controvers'a bisericeasca sa nu se invechieze spre paguba poporului credintiosu.

Vedi Can. 37 apostol. — I. 5. — IV. 19 — VI. 8. — VII. 6. — Antioch. 20. Cartag. 81, 84, 85, 104.

Can. 27. Deaca care-va din Eppi se pâresce la cei ce suntu mai mari in tiar'a lui, incusatoriulu sa dovedeasca lucrulu, sí de împartasire sa nu se opreasca celu incusatu fora numai deaca spre darea de respunsu va fi chiebatu prin scrisori la judetiulu celoru alesi spre a'lu judecá, nu s'aru infatisiá la diu'a hotarita, adeca in terminu de o luna dela diu'a primirei citatiunei. Eara de aru aratá cine-va cause adeverate sí temeince, care iau fostu lui impedecátore, sí pentru care n'au potutu elu sa se infatisieze spre respunderea celoru ce s'au adusu in midilocu in contr'a lui, sa aiba voie a se presentá in decurgerea unei altei lune, inse in lun'a a dóu'a nu se va impartasi, pona nu se va curati de imputatiuni. Eara deaca Sinodului universalu anualu nu se va presentá, ca celu putienu caus'a lui acolo sa se determine, elu se va judecá cá cum insusi elu aru fi adusu in contr'a sea sentintia condemnátore, sí pre timpulu acel'a nu se va impartasi, nici in biseric'a sea, nici in parochie. Ear acusatoriulu lui, deaca nici cându nu s'au

absentatu in acele dile, cându obiectulu se tractá, dela cuminecatura sa nu se lipseasca nici de cum; ear de aru fi lipsitu cându-va, si s'aru fi subdusu, atunci Eppulu incusatu se lasa la cuminecatura, ear elu se lipsesce, asiá, incátu sa nu i se iee facultatea incusárii, deaca aru putea dovedi la terminu, ca nu ne vrându, ci ca n'au potutu sa se presenteze. Si aceast'a sa fia sciutu, ca cându obiectulu se tracteadia in Sinodulu Eppiloru, si persón'a acusatului se infameadia, atunci nu se lasa la incusa, afora deaca despre treab'a sea propria, dar nici decum despre treab'a bisericeasca va sa alegedie.

Acestu canonu prescrie, cum trebuie sa fia incus'a, carea se da in contr'a vre-unui Eppu, si cum trebuie sa se pertractedie, si adeca incus'a trebuie sa fia documentata, si predata Mitropolitului, ca Eppulu incusatu sa nu se eschida din cuminecatura de catra ceialalti Eppi, ca Mitropolitulu are sa conchieme Sinodu episcopescu, si acolo a soroci pe incusatulu, lasându terminu de un'a luna spre infatisiare, si altele, precum lamuritu se vede din contextulu canonului.

Vedi Can. 74 apostol. — II. 6. — IV. 9, 21. — Antioch. 14, 15.

Can. 28. Deaca se voru incusá Presbiteri ori diaconi, si mai nainte se va implini numerulu legiuitu alu alesiloru Eppi din locurile vecine, pe carii iau cerutu invrajbitii, adeca la numele de presbiteru siase, si de diaconu trei, din preuna cu acestia Eppulu celoru invrajbiti va cercetá causele lor, pazinduse aceeasi forma a dileloru, a terminiloru, a cercetariloru si a persóneloru, intre incusatori si incusati. Ear causele celoralalti clerici si singuru Eppulu locului le póte cercetá, si decide.

Dupa canonulu acest'a presbiterii ori diaconii de se voru acusá de cine-va, potu alege straini Eppi din pârtile invecinate de ei, cu cari sî Eppulu loru va esaminá sî decide caus'a subversante; presbiterii siase, diaconii trei Eppi i'si alegu. Eará cauzele celor'a-lalti clirici póte esaminá sî prejudecá sî insusi Eppulu locului.

Vedi IV. 9. — Antioch. 4. — Cartag. 12, 16.

Can 29. Asisiderea au placutu, cá fiii clericiloru cu pagáni, ori cu ieretici sa nu se impreune cu casatorie.

Vedi mai pre largu la canonulu 14 alu Sinodului IV. ecumenicu; sî la 72-lea alu Sinodului VI. ecumeniou, precum sî la 10-lea sî 31 Canonu din Sardice'a.

Can. 30. Eppii sî clericii sa nu confera nimic'a crestiniloru, carii nu suntu ortodocsi; si de aru sî fi rudenii, nimic'a sa nu le confera loru prin dotatiune din bunurile loru, precum mai susu s'au disu, Eppii ori clericii.

Ieretici suntu aceia carii despre lucrurile crestiniloru reu sî gresitu cugeta, ear necredinciosi suntu aceia, carii nu credu in intruparea cuvântului lui Dumnedieu. Deci dice canonulu presentu, ca Eppii sî clericii sa nu lase unor'a cá acestor'a, de aru fi sî ruditi cu ei, nimic'a din averile loru, nici sa-i faca de mositenitorii loru dupa mórte.

Vedi Can. 40. apostol. — Cartag. 89, 102.

Can. 31. Eppii preste marea sa nu se duca, fora numai cu hotarire a scaunului celui dintâiu alu Episcopului propriu din fie-care regiune, adeca, de va luá mai alesu dela celu mai intâiu acea harthie, ceea ce se dice dimisoria formulata, seau recomandatiune.

Prin acestu canonu nu se iarta Eppiloru Africeii sa calatoreasca dincolo de marea, adeca in Itali'a, afora cându voru avea

dela Mitropolitulu loru scrisórea cea numita „dimisoria“ sî reco-manda pe ei câtra aceia, câtra carii mergea.

Vedi Can. 12, 33. apostol. — IV. 11, 13. — VI. 17. — Antioch. 6, 7, 8, 11. — Laodic. 41, 42. — Sardic. 7, 8. — Car-tag- 97. 116.

Can. 32. Asiderea au placutu, ca afora de Scrip-turile canonicesci nimic'a sa nu se ceteasca in biserica cu nume de dumnedieesci Scripturi. Sî suntu Scripturile canonicesci acestea: Facerea, Esîrea, Liviticeasca, Numere, A dóu'a lege, Iisusu alu lui Navi, Judecatorii, a Impara-tiloru patru, Paralipomenonu dóue cârti, a lui Iovu, Psal-tirea, a lui Solomonu patru cârti, a prorociloru dóuespre-diece cârti, Isai'a, Ieremi'a, Iezechiilu, Daniilu, Tovie, Iu-ditu, Estiru, Esdr'a dóue cârti; ale noului testamentu: Evangeliu patru, a fapteloru Apostoliloru un'a carte, Epis-tolii ale lui Pavelu patrusprediece, a lui Petru Apostolu dóue, a lui Ioanu Apostolu trei, a lui Iacobu Apostolu un'a, a lui Iud'a Apostolu un'a, Apocalipsisu a lui Ioanu un'a carte.

Vedi Can. 85. apostol. — Laodic. 60.

Can. 33. Ca ipodiaconii, cei ce se atingu de sán-titele Misterii, sî diaconii sî presbiterii, dar sî Eppii dupa insesi terminii sa se infráneze de câtra soliele lor, cá sa fia, cá cum n'aru avea. Ceea ce de nu voru face, din oficiulu bisericescu se voru scóte; eara ceia-lalti clerici sa nu se sileasca la aceast'a, fora numai la etatea ina-intata; in sa suntu datori a pazi obiceiulu fiesce-cârei'a biserici.

Vedi Can. 5. apostol. — VI. 12, 13, 15, 30, 48. — Sântie-

n'ia funcțiunei, ceea ce va sa o faca preotulu, i dîce, ca cu institutiunea liberala a bisericeii sale, in urm'a cărei'a elu este catoritu, sa nu abuseze, ci cu cuviintia pregatitu sa faca servițulu seu sublimu.

Can. 34. Au placutu, cá nimenea sa nu vânda lucrul bisericescu, care de n'aru avea venituri, sî o mare necesitate aru silî, aceea sa se arete Mitropolitulu, sî impreuna cu hotaritul numeru alu Eppiloru sa se delibere die, ca ce este de facutu ; eara deaca asiá mare necesitate aru apesá pe Biserica, încátu sa nu se póta consultá mai inainte de vândiare, atunci Eppulu concernentu sa chie spre marturie pe cei invecinati, ingrijindu-se a aratá Sinodului tóte incomoditátile urgente, care au intimpinatul biserice'a sea ; care de nu o va face, atunci se va aratá vinovatu inaintea lui Dumnedieu sî a Sinodului, sî strainu de onorulu seu.

Dupa canonulu acest'a nu se póte instrainá dela vre-o eparchie nici unu lucru, nici o realitate ; cându in sa vre-o proprietate a Eppiei n'aru aduce nici unu folosu, sî Eppulu aru gâsi de bine, a-lu vinde, atunci Eppulu este datoriu a aratá Mitropolitulu lucrulu cu tóte impregiurârile, carele apoi va instituí cercetare, sî-lu va decide in Sinodu ; ear de nu s'aru putea observá procedur'a aceast'a din vre-o cauza momentósa, póte Eppulu chiamá pe câțiva Eppi vecini, de a le aratá starea lucrului, fiindu datoriu Sinodului celui mai de aprópe a relationá despre cele intamplate, care de n'aru face, vinovatu va fi inaintea lui Dumnedieu sî a Sinodului, sî se va considerá cá strainu de onorulu lui.

Vedi Can. 31 apostol. — VII, 12. — Angir. 15. — Antioch. 24.

Can. 35. Asemenea s'au intaritu, cá, deaca cându-va vre-unu presbiteru ori diaconu s'aru constatá in vre-o crima

mai grava, care pe elu aru trebui sa-lu lipseasca de oficiulu sacru, — sa nu se puna mânile asupr'a lui, cá preste cei ce se pocaescu, ori cá preste nisce credinciosi mireni, nici sa se dee lui voie, cá de alu doilea botezându-se, sa se inainteze câtra treapl'a clerului.

Erá obiceiú, cá cei ce se pocaia, Archiereii punea mânile pre capulu loru, seau sî preotii cu concesiunea Archiereiloru sî asiá rugându-se pentru ei ii osebea sî-i randuia la locurile loru cunite. Deci aceasta punere de mâni dice canonulu sa nu se faca asupr'a presbiterului seau diaconului, care au cadiutu in crima mai grava bisericeasca.

Vedi Can. 25, 47, 68 apostol. — VI. 21. — Cartag. 57. — Vasil. 3, 32, 44, 51.

Can. 36. Au placutu, cá presbiterii, sî diaconii, sî ceia-lalti clerici inferiori in causele, ce le au, de s'aru plânge asupr'a judecatorieloru Eppiloru sei, atunci vecinii Eppi sa-i asculte, sî cu consensulu Eppiloru loru proprii controversiele cele dintre dânsii le voru compune Eppii cei de dânsii chiamati. Pentru aceea deaca sî dela acesti'a voru voi a apelá, sa nu apeledie la judetiele cele de preste mare, ci la Mitropolitulu Eparchieloru loru, precum sî pentru Eppi s'au hotaritu aceast'a de multe ori. Earu cei ce voru apelá la judetiele cele de preste mare, aceia nu se voru primí la cuminecatura de nime in Afric'a.

Canonulu prezentu dice, ca deaca preotii, diaconii, sî ceia-lalti clerici inferiori n'aru fi multiamiti in controversi'a loru cu sentinti'a Eppului loru, atunci cu voi'a Eppului propriu potu concurge la Eppi vecini, sî nefindu multiamiti nici cu sentinti'a acestor'a, potu apelá la Mitropolitulu loru, dar nu la judetiele de preste mare, adeca la Rom'a. Balsamonu fórte bine observeadia

la canonulu acest'á, unde se dîce: ca unu presbiteru ori diaconu, ori altu clericu inferioru, deaca se afla apasatu prin sentinti'a Eppului, pôte aterne caus'a sea unoru Eppi vecini cu consensulu Eppului seu spre decidere, fora insã Eppulu respectivu sa iee parte la judecat'a acestoru Eppi vecini, pentru ca carele au adusu odata sentintia in vre-o cauza, acel'a inceata sa fia judecatoriu in aceeași causa.

Vedi II. 6. — IV. 9. —

Can. 37. Au placutu intregului Sinodu, cá carele pentru lenevirea sea se va lipsi de cuminecatura, ori Eppu, ori altu clericu, deaca pe timpul escomunicatiunei, mai inainte de aru fi fostu ascultatu, s'aru imbulzi la cuminecatura, elu se judeca, cá si cum aru fi adusu insusi asupr'a sea sentinti'a de condemnatiune.

Ori-care Eppu, ori altu clericu, carele pentru lenevire in oficiulu seu se segregadia, de-si aru dîce, ca este pe nedreptu pedepsitu, are sa remãna sub epitimie, pona cându de cátra mai mari judecatori se va cercetá si decide caus'a lui, si nevrãndu a asteptá, ci imbuldiendu-se s'aru cuminecá, se considera cá unulu, carele in contr'a sea au adusu sentinti'a de condemnare.

Vedi Can. 12, 13, 32. apostol. — I. 5. — Antioch. 6. — Sardic. 14.

Can. 38. Au placutu, cá acusatulu, si acuatoriulu, in loculu, unde este acusatulu, de s'aru teme de vre-o sila a unei multimi indrasnetie, 'si pôte alege siesi loculu celu proximu, unde nu va fi cu greu a aduce marturii, si se va incheia lucrulu.

Pentru ca s'au intamplat, ca unii au fostu puternici in locurile loru, unde vrajba s'au escatu, au decretatu Parintii acestui Sinodu, ca deaca fia acuatoriulu fia acusatulu in locurile loru, unde locuescu, are prepusu, ca deaca acolo controversi'a loru s'aru esamina si decide, lesne se voru face unele turburãri din partea partisan-

loru unei seau ceialaltei pârti, — se pôte alege unu altu locu in vecinatate, unde fora dificultâti se potu esaminá marturii, sî obiectulu decide.

Vedi Can. 75. apostol. — I. 2. — Cartag. 140.

Can. 39. Au placutu, ca ori-carii clerici sî diaconi, de nu s'aru supune Eppiloru loru, carii vrându pentru unele cause urgente ale bisericeloru loru a-i ridicá pe ei la mai mari onori in biseric'a loru, aceia, sa nu ministreze nici in treapt'a aceea, din care n'au vrutu sa iasa.

Canonulu acest'a prescrie preotiloru indeobsce o obedientie fiasca fatia cu promotiunile, de care Eppulu ii afla de vrednici pe cei distinsi in clerulu eparchialu, sî voiesce, cá ori-cine sa primeasca promotiunea, ce i se ofere, câci altcum facându cade sî din treapt'a sea de mai nainte. Se intielege, ca astfeliu de promotiune se presupune, care are basa canonica, sî urmeadia din necesitatea binelui comunu bisericescu ; apoi, precum dice Balsamonu Eppiloru li s'au datu potestate a promová pe preotii loru la graduri mai mari, dar nu a-i deprime la mai mici graduri. Inca mai dice Balsamonu, cá bine sa se observe, ca oficiile eclesiastice nu suntu de potestate a Eppiloru, precum vreau sa dica unii, ci de autoritate sî dignitate a Canóneloru. Officia eclesiastica non sunt potestatis eppalis, sed canonum dignitatis et auctoritatis.

Vedi Vasil. 89. — VI. 35.

Can. 40. Au placutu, cá Eppii, presbiterii, diaconii, seau sî ori-carii clerici, carii n'au avutu nimic'a, cându s'au promovatu, sî apoi pre timpul Eppatului, ori clericatului loru si-au cumparatu pre numele loru tiarini sî bunuri sî acele le tienu, sa se inovatiasca cá sî cum bunurile domnesci le-aru fi râpitu, de nu cum-va admonati acelea le-au restituitu bisericei. Ear deaca aru fi venitu in posesiunea loru vre-unu bunu din liberalitatea cui-va, seau din succesiunea dupa vre-unu cognatu, cu aceea pôte sa dis-

puna cum va voi. Eară dupa ce au propusu, aru vrea aceea sa o retreaga, nu suntu vrednici de onorulu bisericescu, și sa se judece cá unii improbi.

Canonulu acest'a prescrie, ca facându-se cine-va cá omu saracu fia Eppu, fia presbiteru, și pe timpul oficiului seu si-au facutu averea însemnata, aceea sa o dee eparchiei și respective parochiei; ear cele ce si-au castigatu in urm'a vre-unei dotatiuni, seau hereditati, asupra acelor'a pôte defige, cum va vrea. Noi aflâmu cu dreptu a adauge parerea nóstra individuale la acestu canonu, și adeca mare deosebire este astadi între unu Eppu și presbiteru, seau și ori-care clericu, pentru ca Eppulu de astadi se tiene de tagm'a monachale, cá atare nu pôte avea nimic'a alu seu, și ori-ce agonisesce, aceea este proprietatea inalienavera a eparchiei, precum mai multe canóne documentédia; asiá dara Eppulu nu pôte avea nimic'a alu seu; dar altcum se afla treaba cu presbiterulu, și cu ori-care clericu, căci elu este insuratu, elu se remunereaza pentru servitiurile, care le presteaza poporului, și asiá elu nu se pôte stringe a dá bisericei parochiale tóta agoniseal'a sea, ci o parte numai, cá sa se arete multumitoriu cătra biserica aceea, unde elu si-au facutu starea sea, și au lasatu copiiloru sei o heresire frumósa. Dar nici decum nu suntemu de acea parere, cá preotulu totu sa se foloseasca de veniturile stolari, și de lipsele bisericei sale sa nu pórte grija.

Vedi Can. 40 apostol. — Antioch. 24. — IV. 22. — VI. 35.

Can. 41. Au placutu, cá presbiterii sa nu vânda fora scirea Eppiloru loru nici unu lucru alu bisericei, in carea s'au consântitu, precum și Eppiloru nu li este iertatu a vinde locuri ale bisericei fora scirea Sinodului și a presbiteriului lui; deci nefiindu nici o necesitate, nici Eppului sa nu-i fia iertatu a abusá cu lucrulu, care este din titlulu bisericescei matricule.

Canonulu legiuiesce, cá nici presbiterii fora scirea Eppiloru

loru, nici Eppii fora scirea Sinodului Eppiloru eparchiali și a presbiteriloru loru sa nu vânda nici unu lucru bisericescu.

Vedi Can. 38, 41. apost. — IV. 26. — VII. 11. 12.

Can. 42. Eppii și clericii pe fiii sei sa nu-i lase a se face de sine statatori — maioreni — sui iuris — prin emancipatiune, afora deaca voru fi siguri despre moravurile și etatea loru, pentru ca de aicea pecatele loru numai loru se imputa.

Canonulu acest'a da indeobsee parintiloru acelu consiliu salutaru, că pe fiii loru sa nu-i dechiare înainte de tîmpu de sine statatori, de maioreni, — sui iuris — pona nu se convingu, ca fiii loru suntu maturi și apti a se chivernisi.

Can. 43. Eppii, presbiterii, și diaconii sa nu se hirotoneasca, pona cându pe toti casnicii sei nu-i voru face ortodocsi.

Preotulu este datoriu a invetiă in line'a dintăiu pe casnicii sei, este asiă dara lucru firescu, cându canonulu prescrie, ca nimé de Eppu și de presbiteru pona atunci sa nu se hirotoneasca, pona cându pe toti casnicii sei nu iau adusu la ortodocsie.

Vedi Can. 82. apostol.

Can. 44. Intru cele sante nimic'a mai multu sa nu duca decâtu Trupulu și sângele Domnului, precum si insusi Domnulu au predatu, adeca pâne și vinu amestecat cu apa; eara pârg'a — primitie — de miere, seau lapte din obicei sa se aduca intr'o di anumita spre misteriu prunciloru, și de-si ele se aducu in altariu, totusi sa aiba deosebita binecuvântare, că sa se deosebeasca de misteriu Corpului și a Sângelui Domnului. Dara nimic'a mai multu dintre primitiele sa nu se aduca, decâtu din struguri și din grâu.

Canonulu acest'a demanda, cá numai pâne sî vinu amestecatú cu apa sa se aduca la sânteles taine. Dara fiindca s'au obicinuitu a se aduce la altariu intr'o di anumita, lapte sî miere cá o pârga, pentru cá pruncii sa fia sánatosi, carii cu acestea se hranescu, pentru aceea se rânduieste, cá aceste sa se binecuvânte de cátra preotu deosebitu, ear nu cu acea binecuvântare, cu care pânea sî vinulu se preface in trupulu sî sângele Mantuitoriului.

Vedi Can. 3, 4. apostol. — VI. 28, 32, 57, 99.

Can. 45. Clericii, sî cei ce se infrâneaza, sa nu intre la veduve seau la fecióre, decátu cu permisiunea sî consensulu Eppului propriu, seau a presbiteriloru. Sî aceast'a inca singuri sa nu o faca, ci cu conclericii, seau cu aceia, cu carii Eppulu seau presbiterii insusi au intrare la acestu feliu de femei, seau unde suntu clerici, seau oare-care crestini cu renumele bunu.

Pentru de a scapá preotii din prepusuri, voiesce canonulu acest'a, cá nimene dintre preoti sa nu intre la femei veduve sî fecióre decátu cu permisiunea Eppului seau a presbiteriloru, seau sa-si iee cu sine din fetiele acele, cu care sî Eppulu sî presbiterii se ducu la astfeliu de persóne.

Vedi I. 3. — VII. 18, 22. — Anghir. 19. — Vasil. 89.

Can. 46. Eppulu scaunului celui dintâiu sa nu se dica Ecsarchu alu Iereiloru, seau Principe alu Iereiloru, seau ce-va intr'acestu chipu, ci numai Eppu alu şcaunului celui dintâiu.

Ací canonulu pentru delaturarea mandriei archierescei opresce Mitropolitiloru, a nu se chiamá Ecsarchu alu preotiloru, nici Principe alu Iereiloru, ci simplu Mitropolitu alu cutârui scaunu. Prin urmare gresiescu, carii tituleadia pe vre-unu Mitropolitu, cu

Eminentia, sî gresiesce sî Mitropolitulu, carele primesce aceasta titulaturá straina in biseric'a noastră.

Can. 47. Clericii pentru a mancă, seau a bea sa nu intre in cârcima, fora numai de voru fi impinsi la aceast'a de necesitatea strainatáliei.

Vedi Can. 42, 43, 54 apostol. — VI. 9, 50. — VII. 22.

Can. 48. Sântele Altariului sâ nu se sevarsiasca decâtu de oameni ajunati, osebindu-se o di singura dintr'unu anu, intru carea cin'a domneasca se sevârsiesce; eara deaca óre-carii pe la timpul de seara s'aru sevârsi, seau din Eppi, seau din ceia-lalti, de s'aru face punerea inainte, cu singure rugaciunile sa le sevârsiasca, deaca cei ce facu aceast'a, se voru aflá prânditi.

Partea dintâilea a canonului acestui'a cuprinde in sine acea indreptare, ca in Joi'a mare Iereii dupa ce voru mánca, precum aceast'a canonulu 29 alu Sinodului VI. ecumenicu prescrie, sa faca rugaciunea de sér'a. Partea a dóu'a a canonului tracteadia despre liturgi'a, ceea ce se obicinuiá a se face la ingropaciunea mortiloru; deci dice canonulu, cându aru muri Eppu ori crestinu in de seara, sî preotii, cei ce au sa faca liturgie nu se voru aflá ajunati, ci prânditi, atunci sa nu faca liturgie, ci cu preserisele rugaciuni sî cantâri sa se sevârsiasca cele ale ingropaciunei.

Vedi 69. apostol. — Laodic. 49, 50, 51, 52. — VI. 29, 89.

Can. 49. Eppii ori clericii sa nu se ospeteze in biseric'a, decâtu numai din necesitatea hospitielor calatorii s'aru abate acolo. Sî poporul, încâtu de elu se tiene, sa se opreasca de astfeliu de ospetiuri.

Vedi VI. 74, 76, 88. — Laodic. 57. — Gangr'a 11.

Can. 50. Celoru ce se pocaescu, cu judecat'a Eppi-

loru sa li se prefiga timpulu pöcaintiei; presbiterulu sa nu impace fora de scirea Eppului pe celu ce se pocaiesce, afora numai deaca silesce necesitatea in absentia Eppului; eara deaca va fi crim'a celui ce se pocaiesce, publica, si cunoscuta, carea tota biseric'a o clatesce, atunci inaintea „Narticei“ — tindei bisericei — se va pune män'a pe acest'a.

Fiindca Eppii suntu urmatorii Apostoliloru, si au mositenitu dela acesti'a puterea legarii si a deslegarii, pentru aceea ei se considera in eparchiele loru ca duhovnici, carii asiadia pe ceia-lalti ca locutiitori; prin urmare preotulu, carele nu este hirotesitu de duhovnicu, nu pote dicta celui ce se pocaiesce, nici o epitimie fora scirea Eppului, afora deaca Eppulu este absentu, si vre-o impregiurare grava i'lu silesce.

Vedi Can. 39 apostol. — Cartag. 6. 7.

Can. 51. Sântitele Feciöre, cându se despartu de parinti, de câtra carii se pazea acasa, sa se recomande femeiloru mai venerabili prin providenti'a Eppului, seau fiindu elu absentu, a presbiterului; seau ele impreuna locuindu, unele pe altele sa pazeasca, ca nu cum-va relacindu-se, se vateame existimatiunea Bisericei.

Vedi I. 3, 19. — IV. 16. — Cartag. 6, 135.

Can. 52. Bolnavii, carii pentru sine nu potu respunde, atunci sa se boteze, cându cu voi'a loru despre sine voru dá marturie cu insusi a loru periculu.

Canonulu acest'a in doue intielesuri se comenteadia, 1, ca, cându catechumenii din caus'a vre-unei bóle pierdu graiulu loru, si nu suntu inca botezati, atunci sa se boteze, deaca voru arata nise semne pentru botezu; 2, ca cându catechumenulu se bol-

navesce și nu poate grai, și dorește botezulu, atunci sa se boteze, și răspunsurile dela boteziu sa le faca primatorii, adeca nasii.

Can. 53. Scenitoru, și Mimiru, și celor'a-lalte persoane de acestu feliu, seau Apostatiloru, carii se pocăescu, și se întorcă cătra Dumnedieu, sa nu li se denege harulu și impacaciunea.

Vedi Can. 52. apostol. — Cartag. 72.

Can. 54. Sa fie iertatu a cetii patimile Muceniciloru, cându se sevarsiescu dăile loru aniversali.

Fiindca sinodulu acest'a localu din Cartagen'a au rânduitu prin canonulu 32 alu seu, ce cărți trebuie sa se ceteasca in biserică, între care nu se gasesce cartea patimiloru Muceniciloru; pentru aceea aci se prescrie, ca patimile Muceniciloru sa se ceteasca in biserică in dăile aniversali ale amintirei loru.

Can. 55. Au placutu, că sa întrebămu pe frații și Coeppii nostrii Siriciu și Simplicianu pentru singuri pruncii, carii s'au botezatu prin Donatisci, nu cum-va aceea, ceea ce ei cu voi'a loru n'au facutu, pecatulu parintiloru sa-i impedece pe ei, că sa nu se pōta înaintă la ministeriulu sântului altariu, cându se voru întōrce la biseric'a lui Dumnedieu cu propositulu salutaru.

Vedi Cartag. 66, 75, 76, 77, 78, 99, 100, 101, 102, 103, 110, 128, 129.

Can. 56. Despre credinț'a Tractatului celui in Nice'a amu auditu, ca Săntele sa nu se faca dupa prândiu, ci că de cei ajunati, precum este de cuviintie, sa se sevarsiasca.

Aci sub tractatu se întielege protocolulu Sinodului ecume-

nicu I din Nice'a, sî dicu Parintii Cartageni, ca au audítu de acolo, cumca s'au hotaritu, cá liturgi'a sa nu se sevârsiasca dupa prândiu, ci totu-deun'a inainte de prândiu, sî inca preotii fiindu ajunându.

Vedi VI. 29. — Cartag. 48.

Can. 57. Sa nu se faca rebotezâri, nici rehirotonii, nici stramutâri ale Eppiloru, sî ca cei ce blândeii admonitiuni a Sântieniei Vóstre n'au voitu a se supune, sî a se corege, ce nu se póte concede, numai decátu sa se opreasca prin auctoritatea stapânirei civili; sî pazindu-se form'a constitutiunei sa nu se judece de Sinodu.

Caracterulu botezului sî alu hirotoniei este indelebilu, sî de aceea nu se póte repetí, precum sî canonulu acest'a opresce rebotezâri, rehirotonii sî stramutâri ale Eppiloru din un'a in alt'a eparchie. Blanda administratiune, de care ací se face amintire, se refere la Cresconiu Eppu din Veceni, care au parasitu cu volnicie Eparchi'a sea, sî au trecutu la alta, sî Mitropolitulu din Cartagen'a l'au admoniatu a se întórce la Veceni, dar elu nu iau datu ascultare; deci canonulu voiesce, ca prin stapânirea civile sa se opreasca de dignitatea eppale, sî cele-lalte.

Vedi Can. 14, 47, 68. apostol. — I. 2, 9. — Antioch. 5.

Can. 58. Form'a cea vechie se va observá, deaca nu mai putieni de trei Eppi voru fi la hirotoni'a Eppului.

Ací se demanda observarea canonului vechiu, sî adeca Can. 1. apostol. — Can. 4-lea. I. — in urm'a câroru pentru hirotoni'a noului Eppu se ceru trei Eppi ordinatori.

Vedi sî VII. 3. — Antioch. 19. — Cartag. 13.

Can. 59. Cându ne vomu aduná spre alegerea vreunui Eppu, sî se va nasce vre-o contradicere, dupa ce acele de noi s'au pertractatu, aru fi unu inceputu indrasnetiu, cându numai trei s'aru aflá spre depunerea acelui'a,

care aru fi de a se hirotoní, ci numerului acum atinsu sa se adaoge inca unulu, seau doi, sî la poporulu acel'a, unde este de a se hirotoní, sa se esaminedie mai dintâiu persónele acele, cari contradicu, dupa aceea apoi sî cele ce suntu propuse sa se adaoge, sî cându inaintea poporului se va aratá curatu sî nevinovatu, sa se hirotoneasca.

Canonulu acest'a dîce: ca deaca trei Eppi se voru infatisiá pentru hirotoni'a noului Eppu, sî unii din afora aru ridicá nisce incuse asupr'a lui, atunci sa se sistedie hirotoni'a, sî unulu seau alti doi Eppi sa se insotiasca cu cei trei sî sa esamineze incusele, sî deaca alesulu se va rectificá inaintea poporului, atunci sa se hirotoneasca.

Vedi Can. 61 apost. — VI. 2.

Can 60. In toti anii sa ne adunâmu laolalta, sî cându la unu locu vomu fi adunati, atunci se va promulgá dîu'a sânteloru Pasci prin locotiitorii, cari se voru aflá in Sinodu.

Canonulu acest'a randuiesce, cá in toti anii Eppii sa se adune in Sinodu, sî pre lînga altele sa defiga sî dîu'a Pasciloru, sî sa o publice aceast'a prin locotiitorii, carii se afla la Sinodu; de unde se vede sî aceea, ca Sinodulu din Cartagen'a au intielesu pentru Sinódele anuali timpulu inaintea Pasciloru, cá adeca Sinodulu timpulu sa'lu prefiga, sî sa'lu publice timpuriu, de a se putea tiené pretutindenea Pascile in un'a sî aceeasi dî.

Vedi Can. 37. apostol. — I. 5. — IV. 19. — VI. 8. — VII. 6.

Can. 61. Datori suntemu a visitá fie-care eparchie pe timpulu Sinodului.

Ací poftesce canonulu, cá pe timpulu Sinodului anualu eppescu sa se pertracteze lucrurile, care din fie-care eparchie s'au asternutu Sinodului eppescu, sî ca dupa impregiurâri sa mearga

locotiitorii din partea Sinodului in singuratecele eparchii, spre examinarea și complanarea controversieloru, și despre acele a raportá Sinodului spre mai departe urmare.

Vedi Can. 37 apostol. — I. 5. — IV. 19. — VI. 8. — VII. 6. — Antioch. 20.

Can. 62. In multe Sinóde s'au constituitu cu consensulu sacerdotalu, cá poporele, care prin parochii de Eppi se tienu, și care nici cându n'au avutu propriulu loru Eppu, sa nu capete altcum Eppu fora cu consensulu Eppului loru de mai inainte, fiindca unii stapâniti de tiranie, fugu dela impartásirea fratiloru, și cându se osândescu, inca cu óre-care vechie tiranie i'si insusiescu siesi stapanire peste dânsele. Multi și dintre presbiteri îngâmfati și nepriceputi i'si ridicá cerbicele in contr'a Eppiloru, intaritându gloatele cu ospetiuri și cu sfaturi malițióse, cá cu necuvenita bunavointia sa'si puna siesi pe ei de Eppi. Deci datori suntemu a ne nevoi in totu chipulu pentru acesti'a, și nu numai a nu suferi acestu feliu de ocârmuire, ci nici bisericile cele râpitate a nu le lasá la ei, și publicu din ele sa se scóta și sa se isgoneasca din tránsele prin Antístieile loru.

Canonulu presentu demanda, ca care popóre n'au avutu din vechime Eppu, acele numai cu consensulu Eppului loru de mai inainte potu capetá unu Eppu deosebitu pentru ele. Insa la asemenea privilegii sa nu se faca turburâri, și atitiári, cáci cei ce se voru aflá facându unele cá acestea, se voru pedepsi aspru.

Vedi Can. 27, 31, 34. apostol. — Sardic. 6.

Can. 63. Nici unu Eppu sa nu-si insusiasca siesi clericu strainu fora sentinti'a celui de mai inainte Eppu alu lui; ear de nu, sa nu se mai impartásiasca cu cei straini.

Canonulu acest'a opresce Eppului a primi pe vre-unu strainu clericu in eparchi'a sea fora dimisionalele Eppului lui de mai inainte; ear de nu, sa nu se impartiasca mai multu cu cei straini, si'aceast'a are dóue întielesuri, 1, cá sa nu iee mai multu pe clericulu altui'a, si' sa'lu sileasca a se întorce la eparchi'a sea, 2, ori cá sa nu se primeasca la impartasire de ceia-lalti Eppi.

Vedi Can. 15 apostol. — I. 15, 16. — IV. 5, 10, 23. — VI. 17, 18. — VII. 15. — Antioch. 3. — Sardic. 15, 16, 19.

Can. 64. Totu-deaun'a au fostu volnici'a aceast'a la scaunulu acest'a (mitropolitannu din Cartagen'a), ca, de unde voiá, si' pentru ori-care nume cerea, sa hirotoneasca Eppu dupa poft'a fie-cárei'a Biserici. Dar fiindca bun'a vointia modereaza potestatea; pentru aceea de se va aflá cine-va (Eppu) avându unu singuru presbiteru si' acest'a iscusitu s'aru aflá pentru Episcopie, este datoriu a dá si' pre acestu unulu spre hirotonie; insa se va face sila si' celui (Eppu) ce are mai multi a dá pe unulu dintre dânsii acelu'a spre hirotonie.

Fiindca Mitropolitii din Cartagen'a dela inceputu aveau dâna a luá din ori-care eparchie sufragana preoti, pe carii iau cerutu eparchiele veduvite, fora privire la aceea, ca se póte, ori nu se póte acelu'a luá din eparchi'a sea fora mare dauna? Din acestu motivu Parintii dela Sinodulu din Cartagen'a au adusu canonulu 64-lea, prin care indeobsce oprescu Eppiloru a primi pe clerici straini in eparchiele loru fora de consensulu Eppiloru respectivi, ear in acestu canonu se esprime directu in contr'a unui dreptu imaginariu, in urm'a cáru s'aru fi cuvenitu Mitropolitulu loru a luá preoti dupa placu din eparchii, si' a-i face de Eppi; deci s'au regulatu treab'a cestionata asiá, cá Mitropolitulu la asemenea casuri sa se consulteze cu Eppi, si' unde se gasesce vre-unu individu harnicu de Eppu, de acolo sa se iee, ear locul lui vacantu sa se deplineasca in casu de lipsa cu individulu din alta eparchie.

Vedi Can. 15, 16. apostol.

Can. 65. Fiecaruia Eppu i s'au pastratu ceea ce i se cade, ca din intregimea Eparchieloru nimic'a sa nu se iee spre a castigá osebitu Eppu, fora numai dupa consensulu celui ca are potestate. Eara de va iertá elu, ca una parte sa capete pe alu seu nou Eppu, acela, carele se va face Eppu, la alte parti sa nusi estinda mâna, câci un'a din trupulu celoru multe luânduse, numai aceast'a s'au invrednicitu a primi onorulu, ce compete unui Episcopatu.

Partile unui Eppatu nu se potu luá din totalitatea loru dupa placulu unui, séu altui, si a se formá altu Eppatu, ci deaca este lipsa neincungiuravera, trebuie sa se arete Mitropolitulu aceea, si treab'a are a se tractá la Sinodulu anualu eppescu. Deaca se va aflá de necesariu infiintiarea unei eparchii nóue, atunci trebuie sa se designeze si hotarele eparchiei celei vechi, si celei nóue, ca Eppulu nou venindu in eparchie sa nu pretinda mai multe locuri, precátu i s'au datu prin Sinodu.

Vedi Sardinic. 6.—Cartag. 62, 109.

Can. 66. Cá cei micí de Donatisti botezati, carii inca n'au pututu cunósce pericolulu ratacirei loru, dupa ce la etatea matura voru veni, si voru cunósce adevéru, si voru urí improbitatea aceloru pentru biseric'a universale a lui Dumnedieu, carea este estinsa prin tóta lumea, — sa se primeasca dupa obiceiulu vechiu prin impunerea mâniloru, si sa se primeasca si in clericatu si nici sub cuvântu de ratacire sa nu se impedece ei in aceast'a, cându marturisescu a se tine de biseric'a cea adevarata, si vinu la credintia, prin carea ei credu in Christosu, si primescu misteriele Sântei Treimi, care tóte ca suntu adevérate si sânte si divine, si in aceste este tóta speranti'a sufletului. Si de si au premersu cum-va indrasneala iereticiloru, carea au fostu

cu cutezare sub chipulu adevărului sa propune cele contrarie, acestea fiindu simple, precum invatia Apostolului di-cându: „unu Dumnedieu, o credintia, unu botediu, si ceea ce trebuie sa se dee odata, nu este iertatu a luá mailâr-diu, dupa ce s'au anatemisatu numele ratacirii, sa se primeasca in un'a aceea biserica prin punerea mâniloru, ca-rea, precum s'au spusu, este porumbiti'a, si insasi Maica a crestiniloru, in carea tóte misteriele se primescu spre mântuirea eterna si vivifica, insa acelor'a, carii remânu in ieresu, ii aducu mare pedeapsa a osândirei, cáci ceea ce le aru fi fostu loru ca o lumina in fapta a urmá viati'a cea eterna, aceea li se face loru spre ratacirea loru mai mare in-tunerecu si de mai mare condemnatuione; care unii au vrutu sa o eviteze, si de aceea recunoscându adevărulu biseri-cei sobornicesci, au crediutu tóte sântele misterii, si leau primitu. Acestora, cându voru adeveri viatja buna, fora indoiala si de siguru li se va da cuminecatura, si cu deosebire, in atât'a necesitate de lucruri nime nu va fi, ca-rele aceast'a n'aru concede. Eara clericii de aceasta dogma cei ce voru dori a se întórce cátra noi cu multime, si cu onorulu ei, carii insa din dragostea onorului suntu a-plecati cátra cele trecátore, si mai putinu se ingrijescu pentru mântuire, aceste ale prejudecá, le vomu lasá fra-tiloru, carii suntu mai inteligenti, si noi bucurosu vomu întári cele ce ei voru aflá de justu, numai cu cei ce suntu botezati in pruncie, cá déca loru le va placea a con-simti cu sentinti'a nóstra despre hirotoni'a loru, noi vomu fi multiamiti.

Cañonulu acest'a ordinea, cá acei copii, carii sau botezatu de Donatisti, cându voru ajunge la varsta matura, sî dogmele credintiei ortodoxe le voru marturisi, au de a se privi de ortodoci, sî se potu inaintá sî in cleru, pentruca s'au botezatu dupa tradițiunea vechie, carea Biseric'a o recunósce de dreapta; Eara deaca unii donatisti aru voi sa vina in sinulu bisericeii ortodoxe cu multime de poporu sî de preoti, atunci treab'a sa se dee Sinodului spre judecare.

Vedi Can. 46, 47, 68 apost.— I, 8.—II. 7. — VI. 95.

Can. 67. Se cade a cere dela prea credinciosii Imparati, cá remasitiile idoliloru cele de prin tóta Afric'a sa demânde, a inceta cu totul, fiindca in multe locuri pe lângá marea, sî pe lângá multe mosii inca totu sporesce nedreptatea ratacirei, deci sa se porunceasca, ca sî acestea sa se piardia, sî capistile loru cele de prin liarini sî prin ascunse locuri, fora de vre-o infrumsatiare aflându-se, cu totu chipulu sa se porunceasca, ca sa se strice.

Fiindca in Afric'a se aflau unii pagâni, carii pe ascunsu sî in locurile neumblate isi ridicau capisti, sî in trânsele faceau idoliloru loru servituri: pentru aceea Parintii Sinodului Cartagenu au asternutu Imparatiloru Onoriu sî Teodosiu celui micu rugarea, ca Capistile idoliloru din partea Statului sa nu se sufera, ci sa se nimiceasca. Vedi Can. 92 Cartag.

Can. 68. Inca trebue a cere, ca sa se indure a statui, ca deaca unii aru voi sa duca vre-o cauza in biserica dupa dreptulu apostolescu, ce se cuvine bisericeiloru, sî decisiunea preotiloru n'aru placea unei parti, sa nu fia iertatu a chiamá de marturu pe acelu clericu, carele mai nainte insusi au esaminatu obiectulu, seau au fostu de fatia la esaminarea lui, sî nime sa nu chame la judecata vre-o persóna eclesiastica, ca acolo sa testifice.

Ací Parintii Cartageni se róga de Imperati de a dispune, ca preotii, carii au vre-o controversie de natura bisericeasca, sí unii ne multuminduse cu hotarirea stapânirei bisericesci, aru alergá la judetiile mirenesçi, unii cá acesti'a sa se indrepte la judetiile loru bisericesci, nici sa chime judecatori'a mireneasca inaintea sea pe acelu preotu, carele subversant'a controversie o au esamnatu, ca sa depuna vre-o marturie.

Vedi Can. 75 apostol.— I. 2.

Can. 69. Inca sí aceea trebue sa ceremu dela Imperatii nostrii crestini, ca, fiindca cu vatamarea porunciloru divine se facu in mai multe locuri ospetiuri transplantate dela ratacirea pagâneasca încátu sí crestinii pe ascunsu iau parte la acele — sa se indure a porunci, ca aceste ospetie sa se opreasca atátu prin cetáti, câtu sí prin mosii, sí pentru aceea, ca in insesi serbatóřile nasceriloru Muceniciloru prin unele cetáti intru insesi sântitele locuri se incumetá a face astfelu de pecate, in care dile, — rusine este sí a dice— se sevársiescu jocuri execrande in țiarini sí strade, încátu asupr'a cinstei maiceloru de case, sí a altoru nenumerateloru muieri evlavióse, care vinea acolo la sânt'a dî se faceau ocári inversiunatóre, încátu mai sa fuga sí de apropiere a insasi sântei credintie.

Prin canonulu acest'a se róga Sinodulu din Cartagen'a de Imperati, cá sa oprésca ospetiurile cele transplantate dela pagáni la crestini, ca acele sa nu se póta tiené nici in cetáti, nici pe la mosii; asemenea sa le opreasca sí jocurile obicinuite la acele ospetie pagânesci, care multu vatama simtiulu celu evlaviosu mai cu seama a maiceloru.

Vedi 42, 43, 54 apostol.—VI. 9, 50, 62.—VII. 22. — Laod. 24, 53, 55. — Cartag. 47.

Can. 70. Preste acestea trebuie sa ceremu sî aceea, ca priveliscele jocurilor teatrale sa se opreasca Duminec'a sî in celelalte zile luminate ale credintiei crestiniloru, mai alesu, căci in optimea Sânteloru Pasci mai multu poporu se aduna la locul alergării cailoru, decâtu la biseric'a; trebuie sa se mute zilele prefapte ale acestoru jocuri, cându s'aru întâmplă in zilele de serbatóre ale crestiniloru, sî nime din crestini sa nu se sileasca a merge la acele.

Vedi Can. 24, 51, 62, 66. VI. — VII. 22.—Laudic. 53, 54.—Cartag. 17.

Can. 71. Si aceea trebuie sa o ceremu, ca se porunceasca, ca clericulu de ori ce onoru, constatatu pentru vre-o crime s'au osânditu de către Eppi, sa nu se póta deslegá de pedeapsa nici prin biseric'a, unde au servitu, nici prin altu omu, sî sa demânde, ca unulu cá acest'a sa sa nu se póta rescumperá cu bani, nici a se desvinovati prin etatea, ori prin natura.

Vedi Can. 28 apostol.

Can. 72. Inca trebuie a cere, ca deaca cineva din ori ce feliu de teatralisti aru voi sa vina către credinti'a crestineasca, sî a remâné curatu de intinaciunile cele de mainainte, sa nu fia iertatu nimerui a sili sî a indemná pe unulu cá acest'a la acele feliuri de exercitii teatrali.

Vedi Can. 52 apostol.—Cartag. 53.

Can. 73. Pentru cei ce liberi se lasa de a lati cuvântulu lui Dumnedieu in biseric'a, deaca compresbiteriî nostrii se voru vadi facându aceasta in Itali'a, atunci sa se scia, ca sî noi vomu urmari ordinea aceast'a a lor, dându

voie celoru trimisi, cá sa póta sevarsi tóte cele ce suntu vrednice de credintia, sí de mántuirea sufleteloru, sí noi tote acele le vomu primi cu lauda inaintea Domnului.

Parintii Cartageni dicu in canonulu acest'a, ca bucurosu voru observá reciprocitatea bisericeasca cu partile Italiiei, adeca, deaca vre-unu preotu din partile Cartagene aru merge la Itali'a, sí acolo se va recunósce de preotu canonicu, sí i se va da voie de a predicá, atunci sí preotului venitu din Itali'a i se va da atatu voie de a predicá in bisericelile Cartagene, cátu sí se va recunósce sí de preotu canonicu.

Vedi Can. 82, apostol.—IV. 4.—VI. 85.—Gangra 3.

Can. 74. Ecuitiu, carele pentru demerite mai demultu s'au osanditu prin sentinti'a eppale, socotimu, a nu se lasá, ca treab'a lui din nou sa se tractedie de catra vre-o solie; ba inca deaca pe elu in acele parti l'aru aflá de nevinovatu, atunci, fratele nostru (soliulu, loctiitoriu) sa se ingrijeasca de starea bisericeasca, precum se cuvine, sí unde aru fi cu putintia, sa lucreze in contra lui.

Ecuitiu Eppu s'au lipsitu de eparchi'a lui pentru mai multe demerite ale lui in urma sentintiei, ceea ce Eppii adunati in Sinodu au adusu in contr'a lui; Canonulu dice, ca deaca aru merge la Rom'a, sí acolo cum-va s'aru aflá nevinovatu, soliulu Cartagenu in interesulu dreptatii sí a bisericeii sa dee la Rom'a desluciri necesarii, cá sa se scia, ca este nevrednicu de dignitatea eppale.

Can. 75. Apoi dupa ce amu tractatu sí amu consideratu tóte, câte inainteadia utilitatea Bisericeii cu inspiratiunea Sântului Duchu, amu aflatu de bine, ca cu amintitii oameni (donatisti) sa pasímu incetu sí cu blândetie, deaca sí dela impartasirea cu trupulu Domnului se

vor desbiná cu gându neliniscitu, ca cátu din partene, sa fia cunoscutu tuturoru celoru ce s'au incurcatu cu impar-tasire si cu familiaritate in tóte provinciele Africei, si s'au legatu cu o miserabile ratacire, fórté, precum dice Apo-stolulu: nóua ni se cuvine a aduná in blândetie, pe cei ce cugeta cele osebite, si le va da loru Dumnedieu pocaintia spre cunóscerea veritatii si cá sa sbóre din mrejiile Dia-bolului spre scaparea loru de a face voi'a lui.

Dupa ce Parintii acestui Sinodu au scrisu Papei dela Rom'a, si Mitropolitulu dela Mediolanu dupa canonulu 66, si luandu res-punsu dela Rom'a, ca cu blândetie sa tracteze pe donatisti, acum prin acestu canonu s au si hotaritu Parintii Cartageni, ca cuaju-toriulu Duhului Sántu sa se pórté blându cu donatisti, inea si cu aceia, carii s'au desbinatu dela cuminecatura, si acestora, póte fi Dumnedieu le va dá pocaintie spre cunóscerea adevverului, si cá sa scape din cursele diabolului, de care prinzinduse facu voi'a lui.

Can. 76. Deci au placutu, ca din Sinodulu nostru sa se dee la tóte magistratele Africei scrisori, dela care ni s'au parutu a fi cu cale, ca sa ajute biserica soborni-ceasca maic'a cea obsceasca, căci auctoritatea Eppiloru se defaima prin cetáti, adeca, ca cu potestatea, auctoritatea, nevointi'a loru si cu credintia crestineasca sa investigedie cele ce in tóte locurile s'au facutu, in care Macsimianistii au sequestratu bisericete; afora de aceste sa faca, ca cei ce dela ei au scadiutu, sa-i inscria in actele publice, cá sa aiba cunoscinti'a firma si stabila toti la timpulu de ne-voie.

Prin acestu canonu se hotaresce a rugá magistraturile A-fricei, cá sa ajute biserica Maica obsceasca a crestiniiloru; cá sa

porunceasca prin cetáti, a respectá dignitatea eppeasca, sî sa sustiena cele ce Eppii din dregatorie facu, ear pe Macsimianistii, carii mai inainte au fostu donatisti, sî carii defaima dignitatea eppale, sî cu putere detienu bisericile Eppiloru, sa-i opreasca de asemenea volnicii, sî sa-i petreaca in actele publice spre a se folosi din tránsele in contr'a loru la casuri ocurente.

Can. 77. Apoi au placutu, cá sa tramitemu scriitori cátra fratii sî Coeppii nostrii, sî cu deosebire cátra scaunulu apostolescu, in care siade ámintitulu venerabilulu frate si Coeppulu nostru Anastasiu, fiindca scie, ca Afric'a are mare necesitate, ca pentru pacea sî folosulu bisericeii, sî pentru insusi donatistii, carii fiindu cându-va clerici, dupa ce li s'aru indreptá consiliulu, aru voi sa se întórca la bisericéasc'a impreunare, aceia sa se primeasca in cinstea loru dupa judecat'a sî consiliulu fiesce-cáru Eppu ortodocsu, care in acelu locu guberneaza biseric'a, deaca aceast'a se socotesce, ca pacea bisericeii o inainteaza; precum sî in timpii trecuti, precum se scie, asiá ce-va s'au facutu, care o marturisescu exemplele multoru sî mai ale tuturoru bisericiloru din Afric'a, in care au fostu odraslitu aceasta gresiala, nu cá Sinodulu, carele s'au facutu pentru treab'a aceast'a in pártile de dincolo de marca, sa se disólve, ci cá aceea sa remâna la ei, carii vreau astfelu sa treaca la biseric'a ortodocsa, cá nici o scurtime in reintórcerea loru sa nu se faca. Apoi prin acesti'a in totu modulu se va face, sî se va ajutá biseric'a universale, cáci este dobanda invederata, pentru inimile fratiloru in acele locuri, unde ei locuiescu, sa nu-i impedece pe ei, ce s'au hotaritu in Sinodulu transmarinu in contra cinstei loru,

dupa ce se scie, ca nime nu este eschisu din impartasirea mântuirei; va sa dica: ca cei ce au fostu hirotoniti din partea donatistiloru, si apoi au vrutu sa se întórca la credinti'a ortodocsa, unii cá acesti'a nu se primescu in intiesulu Sinodului transmarinu, ci se primescu, precum folosulu unitatii bisericesci aduce cu sine.

Pentru donatisti canonulu acest'a dîce: ca trebue sa se scria Eppiloru din Itali'a, si cu deosebire lui Anastasiu Pap'a dela Rom'a, si sa se desluceasca loru starea cea adeverala a Bisericei din Afric'a, cá sa intielega, ca, cându Eppii ortodocsi primescu de preoti canonici, carii s'au sântitu la donatisti, nu facu alt'a, decâtu se acomodeaza necesitatiloru locali, si inaintea folosulu credintiei ortodocse, si ca in Itali'a nu vreau Eppii sa scia de aceste necesitati locali ale Africei, si de aceea suntu de parere contrarie, si altele.

Can. 78. Mai departe au placutu, ca aceste asiá hotarindu-se sa se trimeata din midiloculu nostru soli spre a predicá pacea si harmoni'a, fora care mântuirea crestiniloru nu póte subsistá, si acesti'a sa mearga la donatisti, si la Eppi, apoi si la mireni; prin acesti soli tuturoru sa li se faca de scire, ca ei nu potu aduce in contra ortodocsiei, ce aru fi justu, si ratiunei consentimu, cáci este cunoscutu tuturoru din actele publice spre a intári dovedirea, care si ei au facutu pentru Maccsimianisti schismaticii loru, unde li s'au aratatu loru prin proni'a divina, deaca vreau sa o priceapa aceast'a, ca ei asiá de injustu au parasitu ortodocsi'a, precum ei striga acum, ca Maccsimianistii pe nedreptu iau parasitu pe ei. Ear pe aceia, pe carii ei (donatistii) dupa propri'a loru volnicie iau osânditu, si apoi iau reprimitu in cinstea cea preavuta, si

iau botezatu pe acesti'a, spre a aratá, in ce chipu neghiobu facu ei ortodocsiei valamare, carea este revarsata in tóta lumea, si acestea le facu in favorulu lui Donatu, si cá sa nu dica, ca prin impartasire cu aceia, pe carii iau primitu pentru necesitatea pácii, ear cu noi se prigonescu, adeca cu biseric'a universale, ceea ce este latita pona la marginile lunei, prin spurcat'a loru impartasire nu iau potutu invinovati, pe carii mai inainte iau incusatu.

Canonulu acest'a legiuesce, ca la donatisti sa se trimeata anume unii soli spre a-i capacita despre ratacirea loru, si spre a-i luminá, cá sa imbratisiedie legea ortodocsa, carii n'au nici unu cuvantu a invinovati pre ortodocsi, carii totdeaun'a au fostu cátra ei cu crutiare fratiasca.

Can. 79. Inca au placutu, cá nici unui Eppu sa nu-i fia iertatu sa paraseasca scaunulu seu principalu, si la alta bisericá, ceea ce se afla in acea provincie, sa se mute, seau despre lucrulu seu propriu mai multu sa se ingrijeasca, decátu se cuvine, si prin aceea grij'a si solitudinea pentru scaunulu seu sa o neglige.

Vedi Can. 54 apostol. — IV. 25. — VI. 19. — I=II. 16. — Sardic. 11.

Can. 80. Au placutu pentru prunci, cá de câte ori nu se voru gasi adeverati marturi, carii sa dica fora indoiala, ca aceia suntu botezati, si nici ei pentru vârsta nu voru putea respunde spre indestulare despre misteriulu celu datu loru, fora de vre-o ofensiune ei se potu botezá; nici vre-odata ii va lipsi aceasta dubietate pe ei de astfeliu de curatienie a sântieniei.

Vedi Can. 47. apostol. — VI. 84.

Can. 81. Si această a asisiderea au placutu, că diu'a cinstiteloru Paschi sa se arete tuturoru prin subscrierea celoru formate; eara diu'a Sinodului sa se pazeasca aceeași, care s'au hotaritu la Sinodulu din Hiponi'a, adeca, cea mai nainte de diece a Calendelu lui Septemvriu, căci de lipsa este a scrie Mitropolitiloru din tôte provinciile, ca cându la ei se aduna Sinodulu, dela diu'a aceea sa inceala.

Canonulu presentu prescrie, că diu'a sântelu Paschi sa se publice tuturoru, dupa cum o va rândui Sinodulu; eara diu'a acestui Sinodu sa fia in 21-lea Augustu, căci calende se dîcu dîlele cele diece dela începutulu fie-cări'a luni.

Vedi Can. 7. 37. apostol.

Can. 82. Asemenea s'au hotarātu, ca nici unui midilocitoriu sa nu-i fia iertatu a tiné scaunulu, căriu'a s'au datu midilocitoriu pentru ori ce feliu de staruintie a mireniloru, seau pentru imparecheri, ci sa se sârguiasca, că ponă intr'unu anu sa se ingrijasca de Eppu pentru acesti'a; eara de n'aru avea purtare de grija pentru această, dupa implinirea anulu sa se aleaga altu midilocitoriu.

Canonulu acest'a nu iarta, că unu midilocitoriu, adeca Administratoru alu vre-unei eparchii veduvite sa se póta inaintă de Eppu in acea eparchie, de l'aru sî poffi mirenii, că să fia Eppu, ci se indatoresce, că in decurgerea de unu anu sa staruiasca pentru alegerea de Eppu, sî deaca această a o aru neglege, atunci elu să nu mai fia administratoru, ci altulu sa se puna.

Vedi Can. 58. apostol. — IV. 25. — VI. 19. — I=II. 16. — Sardic. 11.

Can. 83. Impreuna amu judecatu, că sa se ceara dela Imperati defensori pentru saraci, carii facu Eppiloru multe greutăți și bisericelu superare. Defensorii sa se

aleaga, carii in cointielegere cu Eppii sa aiba grija pentru saraci fatia cu tiraniile bogatiloru.

Prin acestu canonu se róga Sinodulu de Imparati, cá sã denumeasca Defensori, carii pe seraci sa-i apere la judecatorii in contr'a nedreptãtiloru celoru bogati, sî in privinti'a aceast'a Defensorii sa se intielega cu Eppii, carii singuri n'ajungu spre apararea saraciloru, avãndu sî alte multe nevoi spre a aparã interesele bisericiloru.

Vedi Can. 27. apostol. — I=II. 9. — Antioch. 5.

Can. 84. Au placutu, ca de câte ori aru trebui sa se adune Eppii, carii nu se impiedeca nici de etate, nici de neputintie, nici de vre-o mai grea nevoie, sa se infatisiedie dupa cuviintia, sî Mitropolitiloru din fiecare provincie sa se faca aratare despre toti Eppii, de aru fi numai dóue, ori sî trei adunãri, si din fie-care numeru de o po-triva ori câti s'aru alege, trebuie sa se presentiedie acuratu la diu'a Sinodului. Ear de n'aru putea sa se presentiedie, câci multe nevoi, precum este de crediutu, se potu nasce, de nu'si voru dá de scire caus'a impiedecãrii loru Mitropolitului respectivu, atunci unii cá acesti'a trebuie sa se indestuledie cu impartasire a insasi bisericei loru.

Vedi Can. 37. apostol. — I. 5. — IV. 19. — VI. 8. — VII. 6. — Antioch. 20.

Can. 85. Petru Cresconiu s'au socotitu de câtra toti, cá de aci inainte sa se significe Mitropolitului din Numidi'a, cá sa scia, ca elu este datoriu a indemnã pre disulu Cresconiu prin scrisorile sale, cá sa nu deneaga infatisiarea sea inaintea celui mai deaprópe Sinodu uniyersalu alu Africei, sî ca de nu va veni, sa scia, ca in contr'a lui se va aduce sentintia.

Vedi Can. 37. apostol. — I. 5. — IV. 19. — VI. 8.

Can. 86. Au placutu, fiindca destitutiunea Curatoriloru Bisericei din Hiponi'a nu se póte amáná mai multu, sí fiindca bisericile de acolo se tienu de cei ce nu vreau impartasire ilegale cu Aecitiu, dupa ce s'au trimisu din acestu Sinodu Eppii: Reginu, Alipiu, Augustinu, Maternu, Teasiu, Evodiu, Plachianu, Urbanu, Valeriu, Amviviu, Fortunatu, Quod-vult-Deo, Honoratu, Ianuariu, Aptu, Onoratu, Ampeliu, Victorianu, Evangelu sí Rogatianu, sí s'au adunatu, sí au coresu cele ce cu pertinatia osânditóre a aceluiași Aecitiu au socotitu a asteptá fug'a lui, sí ca cu votulu tuturoru sa li se aleaga Eppu; ear de n'aru voi ei sa gândeasca la pace, atunci cá ei sa nu faca alegerei prin Mitropolitu vre-o impedecare, sa li se sântiasca Eppu in folosulu bisericei, carea asiá multu timpu au fostu lipsita de Eppu.

Vedi Can. 58 apostol. — IV. 25. — VI. 19. — I=II. 16. — Sardinic. 11.

Can. 87. S'au hotarítu, ca de câte-ori clericii acusatí, sí prin marturie adusa in contr'a lorú pentru óre-care crime seau pentru ocará bisericei, seau pentru reverenti'a, cu care numele lorú se crutia, seau pentru mândr'a trufie a iereticilorú sí a pagânilorú, deaca, precum se cuvine, vorú vrea a apará caus'a lorú, sí a se ingriji pentru documentarea nevinovatiei lorú, aceast'a sa o faca intr'unu anu alu escomunicatiunei, ear deaca intr'unu anu nu s'aru ingriji pentru de a se purgá, mai multu sa nu se asculte nici o voce a lorú.

Vedi Can. 74. — II. 6. — IV. 9.

Can. 88. Asemenea au placutu, ca deaca cine-va din straina manastire aru primi pre vre-unulu, si aru voi pre acel'a seau sa'lu inaintedie in cleru, seau sa'lu face Igu-
menu in acea manastire, Eppulu, carele aru face un'a cá
aceast'a, sa fia separatu dela impartasirea altor'a, si sa fia
multiumitu numai cu impartasirea poporului seu, ear acel'a
sa nu remâna nici clericu, nici Iguмену.

Vedi IV. 4. — VII. 19, 20. — I=II. 2, 3, 4.

Can. 89. Asiderea s'au hotaritu, ca deaca vre-unu
Eppu pe ieretici, ori elini, fia ei consancueni, fia nu con-
sancueni, de mositenitori i-aru pune cu preferentia, inca si
dupa mórte sa i se dica analema, si numele lui nici cum
sa nu se pomeneasca de Ierii lui Dumnedieu, nici sa se
póta elu desvinovati, de va muri fora diata, fiindca Eppu
facându-se, trebuie sa faca dispusatiune dreapta de lucru-
rile sale potrivit marturisirei sale.

Canonulu acest'a prescrie, ca unu Eppu nu póte testá ni-
micu consâncuineloru seau si nu consâncuineloru, carii suntu ie-
retici si pagâni; si care aru face in contra, acel'a sa fia anatem'a,
si sa nu se pomeneasca intre morti de preoti, si ca deaca móre
fora diata, nu se póte desvinovati, căci datorinti'a lui este a tiené
lucrurile sale in rândulu bunu si justu, precum la hirotonie au
juratu lui Dumnedieu in fati'a bisericei.

Vedi Can. 40. apostol. — IV. 2. — VI. 35. — Antioch. 24.

Can. 90. Au placutu, ca pentru cei eliberati prin
biserica sa se faca cerere la Imperatulu.

Fiindca servii nu arare-ori cauta in biserici scutinti'a loru
dinaintea persecutiuneloru tiranesci ale stapâniloru loru, si Ep-

pulu vâându nevinovati'a unor'a din servi, ii elibera, sî nu iarta Stapâniloru a-i sili pe eliberati, ca sa serveasca loru mai multu, deci canonulu spune, ca Eppii pentru ast-feliu de servi eliberati sa róge pre Imperatulu, a-i sustiené in libertate.

Vedi Can. 82, apostol. — IV. 4. — VI. 85.

Can. 91. Asiderea au placutu, cá tóte altarele de prin tiarini, sî vii, ca cum spre amintirea Martiriloru facute, intru care nici unu trupu, ori ramasitie de Martiri nu se afla depuse, sa se restórna din partea Eppiloru locali, deaca este cu putintia. Ear de nu se iarta aceast'a pentru tumulte populari, glótele sa se admonedie, ca in acele locuri sa nu tina adunâri, sî aceia, carii cugeta dreptu sa nu se lege de aceste locuri cu nici o superstitiune sî cu totulu nici pomenire de Martiri sa nu sevârsiasca, de nu cum-va ori vre-unu trupu, ori óre-care ramasitie de Martiri voru fi acolo, ori se dice din vechime a fi fostu acolo originea locuintiei, seau mosiei seau sî a patimirei a vre-unui Martiru; cáci tóte altarele, care prin visuri, sî prin relatiuni ale ómeniloru desierti ori unde se radica, trebue in totu modulu sa se reprobe.

Canonulu acest'a repróba infintiarea caseloru de ruga pre la tiarini sî vii, care unii in urm'a vre-unui visu le zidea fora ramasitiile Martiriloru, sî demânda Eppiloru locali, acele ale inchiide de nu se va turburá poporulu de rându.

Vedi VII. 9.

Can. 92. Au placutu a cere dela Imparatiu straluciti, ca ramasitiile idololatriei nu numai cele cioplite, ci sî cele ce suntu in ori ce felin de locuri seau in paduri seau in copaci, cu totu modulu sa se nimiceasca.

Vedi Can. 67. Cartag.

Can. 93. De toti Eppii s'au dîsu, ca deaca aru placea a dictá epistole in sinodu, sa binevoiasca a dictá si a subserie in numele tuturorá venerabilulu Eppu, celu ce presiade in acestu tronu, câte i voru placea lui.

Cuprinsulu acestui canonu merge intr'acolo, ca tot-deaun'a, cându aru fi necese a scrie Imperatului ori altei Stapâniri, tot-deun'a Mitropolitulu sa seria si sa subserie in numele Sinodului acea harthie asiá, precum au fostu urmarea desbaterii obiectului in Sinodu.

Can. 94. Fiindca trupulu preasântej biserici este unulu, si Capulu tuturoru maduláriloru este unulu, s'au intâmplatu, voidu Dumnedieu, si intarindu neputinti'a nóstra, cá sa venimu noi cátra biserica'a aceast'a indemnati de dragoste si de fratie; pentru aceea rogu pe dragostea vóstra, fiindca asiá este de a se crede, ca adunarea vóstra la noi nici de prisosu, nici prea dulce este la toti, cá sa se arete invoirea nóstra a tuturoru, ca asemenea judecâmu cu judecátile hotáririloru celoru de de multu, ori cu acelu adeverite la Sinodulu celu in Ipponia, ori cu acelu mai din urma asiediate la mai marele Sinodu din Cartagen'a, dar asemenea si acum cu cele ce ni s'au cetitu nóue, ca atuncea se va aratá harmoni'a mai stralucita de câtu lumin'a in judecátile fratiei vóstre, deaca cele de noi in Sinódele cele mai sus legalminte judecate nu numai intru invoirea vóstra la aceste de presentu lucrute le primiti ci deaca negresitu inca si cu iscaliturile vóstre le veti intari.

Prin acestu canonu Aureliu Pap'a dela Carhidonu adeca dela Cartagen'a róga pre toti Eppii adunati la Sinodu, cá nu numai prin cuvântu sa se invoiasca la cele hotarite de Sinodulu

adunatu in Ipponi'a, și la cele din Sinodulu celu mare ținutu la Cartagen'a, ci și cu iscaliturile lor sa le intareasca acele, și prin aceasta a loru lucrare s'au aratatu ei, ca suntu unu trupu întregitu din multe madulâri subt unu Capu Christosu. Aureliu au fostu silitu a provocá pre frati la o harmonia, căci unii au ținutu Sinodulu acest'a de prisosu, ear alții uriciosu, fora sa fia întielesu motivulu celu adeveratu alu conchiemârii sinodului acestui, și adeca, sa se consulteze cu totii pentru midilócele spre impedecarea latimeii unoru ieresuri, care totu mai multu se latia, precum amu espusu noi la introducerea acestui Sinodu; vediendu in sa fratii Coepi din curgerea pertractârilor sinodali, ca convocarea acestui Sinodu din destulu se justifica, au datu preabucuros in voirea și subscrierea lor la tóte, câte Mitropolitulu lor zelosu le-au fostu lor propusu.

Can. 95. Nici unulu din frati sa nu cutedie vredodata a se pune inaintea acelor'a, carii mai inainte de elu s'au hirotonitu de Eppi, și fie-care dintre noi sa cunósca rândulu celu decretatu lui dela Dumnedieu, care cei posteriori datori suntu a le dá celoru dintâiu, și sa nu cutedie cei tineri sa faca nimic'a fora judecat'a celoru mai batráni; eara cari indrasnescu a despretiui pe ei, carii suntu inaintea lor, și a face ce-va cu indrasneala fora ei, se cade a se pedepsi de câtra totu sinodulu dupa cuviintia.

Canonulu acest'a prescrie in interesulu bunei orânduieli in lucrurile bisericesci, ca Eppii cei mai tineri cu hirotonie sa dee celoru mai batráni cu hirotonie intaietate la ori ce întâlnire, și ca nimicu sa nu faca fora judecat'a celoru mai batráni frati ai lor.

Can. 96. Pentru Quod-vult-deo, și pentru Centuriatu; de óre-ce adversariulu lui au cerutu, cá sa se introduca in Sinodulu nostru, întrebându-se, de voiesce a se esaminá cu dânsulu inaintea Eppiloru, mai întâiu se a-

promita, eara in ceea-lalta dî au respunsu, ca aceast'a lui nu-i place, si s'au dusu; au placutu tuturoru Eppiloru, cá nimenea sa nu se impartiasca cu acelu Quod-vult-deo, pona ce nu se va finí caus'a lui, cáci a luá dela elu eparchie mai inainte de finitulu causei sale, aceast'a nici unui christianu nu-i póte fi dreptu.

Din acestu canonu ne invatiámu, ca dela Eppulu incusatu nu se póte luá eparchie inainte de final'a prejudecare si decidere a causei, si este Eppu, de aru fi si segregatu, donec fuerit solutum adversus eum iudicium, Episcopus est, nec ex episcopatu detruditur, díce Balsamonu si Zonar'a.

Can. 97. Apoi au placutu, ca cei ce se voru hirotoní de aci incolo in eparchiile Africeii, sa iee Grammat'a dela cei ce iau hirotonitu pe ei cu mân'a loru subscrisa, cuprindiendu aceea pe consululu si diu'a, ca nici o controversie sa nu se nasca pentru cei priori si pentru cei posteriori hirotonici.

Si canonulu acest'a s'au adusu in interesulu buneii orándueii intre Eppi, si adeca se ránduiesce, ca nou sántitulu Eppu sa ceara harthie dela cei ce l'au hirotonitu despre sántirea lui in Eppu cu insemnarea Consulului si a dilei, cá sa se scia, care locu i compete lui intre fratii sei. Indiestrarea noului Eppu cu Grammat'a mitropolitana este si astadi in praes'a Ierarchiei nóstre, si pórtá Simbolulu, prin care noului Eppu se predá puterea episcopale in eparchia, ceea ce este lui incredintiata.

Can. 98. Asemenea au placutu, ca ori-carele au cetitu in biserica vre-odata, acel'a sa nu se detiena pentru clericatulú altei biserici.

Canonulu acest'a legiuiesce, ca carele au cetitu odata numai in biserica din loculú nascerii sale, acel'a sa nu se póta primi

de diaconu ori preotu in alta biserică straină. Unii dîcu, deaca cetitoriulu mai îndelungatu timpu au servitu la o biserică, in alt'a nu se pôte înaintă in cleru. Noi aflămu in acestu canonu mai multe părți impracticabili.

Can. 99. Apromisiunea tuturoru această'a o au propusu, că fie-care dintre noi datoriu este a se întălni in cetatea sea cu cei de frunte ai Donatistiloru, ori cu altu vecinu alu seu a se însoti, ca asemenea cu unii că acesti'a in fie-care cetate sî locu sa se întăneasca cu boieri sî cu cei de frunte.

Ierarchi'a din Afric'a in totu modulu se nevoiă a înduplecă pre Donastisti cătra ortodocsie, de aceea rînduiesce sî Sinodulu prin acestu canonu, că Eppii sa caute totu privilegiulu a se întălni cu donatisti, sî cu sinceritate sî cu blăndetie sa le puna înainte ratacirea lor, lucrându necurmatu sî ei singuri, sî in societate cu alti Eppi vecini spre acestu scopu.

Can. 100. Trebuie a cere, ca soborniceasc'a biserică, carea pe ei iau nascutu in evlaviosulu pântece alu lui Christosu, sî cu întărirea credintiei iau hranitu, inca cu providinti'a lor sa se întăreasca; că nu cum-va nisce ómeni îndrasneti sî temerari sa capete stapânirea in bisericeloru prin terorizarea bunului poporu, dupa ce nu iau potutu seduce pe ei prin persvasiunile loru viclene. Căci cunoscutu este, sî prin legi a dese ori s'au promulgatu, ca ce feliu de lucruri vrednice de osândire face multimea aceloru, cari se aduna separatu, sî care sî prin porunci imparatesci s'au condamnatu. Deci in contr'a turburărilor acelor'a putemu capată ajutoriulu divinu, nu neobicinuitu, nici strainu de sântete scripturi, cându scimu, ca Apostolulu Pavelu, precum se gasesce in faptele Apo-

stoliloru, conspiratiunea ómeniloru escesivi, sî factiosi o au biruitu cu ajutoriu militaru; (Fapt. Apost. Capu 21. v. 33. — Capu 23. v. 24, 25.) deci noi aceast'a ceremu, ca rîndueleuru universali a bisericeloru sa li se dee sprijinire in fiesce-care cetate, sî in deosebitele locuri, sî in invecinatele mosii.

Se vede din acestu canonu, ca bisericile ortodoxe din Afric'a aveau sa sufero multe din partea donatistiloru; de aceea Parintii sinodali recurgu la stapánirea politica, sî ceru scutintia loru in contr'a turburárilor, ce le facu ereticii in lucruri bisericesci.

Can. 101. Si aceast'a trebue sa o ceremu, cá sa se observe legea adusa de Teodosiu de fericit'a amintire Parinte alu loru despre diece litre de auru asupr'a iereticiloru celoru ce hirotonescu sî a celoru, carii se hirotonescu, sî asupr'a aceloru stapáni, la carii s'aru aflá adunarea loru; apoi asiá sa porunceasca a se intari legea aceea, cá sa aiba puterea asupr'a aceloru, pentru ale caroru curse aceia, carii s'au ingrijitu pentru bun'a stare a bisericeloru ortodoxe, s'au depusu in urm'a marturiei, ca celu putieniu de fric'a aceast'a sa inceteze de a face desbinári, sî reutatea iereticeasca toti aceia, carii amána sî se intárzia a se curati sî a se indreptá cu privire la osánd'a cea vecinica.

Prin canonulu acest'a cere sinodulu dela Impáratulu Onoriu, cá sa demánde, a se pazi legea, carea s'au adusu de marele Teodosiu tatalu lui, adeca a se pedepsi cu diece litre de auru atátu cei ce voru hirotoni ieretici, cátu sî cei ce se voru hirotoni de ieretici, precum sî aceia, carii i voru primi pre ei a liturgisi la mosiele loru, sî ca legea aceast'a sa se pazeasca sî de cátra dona-

tisti, ca de nu se voru indreptá de fric'a osândirei vecnice, celu putienu de fric'a pagubei de bani sa inceteze de a face turburâri sî vrajmasii, pentru care Eppii ortodocsi s'au indemnatu a marturisi in contr'a loru.

Can. 102. Inca sî aceea trebue se ceremu, cá prin pietatea loru legea cea de pana acum sa se inoiasca, care au ridicatu potestatea iereticiloru de a mositeni séu a lasá cui-va ce-va fia din donatiune, fia dupa testamentu, sî in scurtu a díce, cele ale loru proprii a lasá cui-va, séu a primi ce-va dela altutu, carii eretici in nebun'a persvasiune s'au orbitu, sî vréu sa persiste in gresial'a donatistiloru; ear acelor'a, carii vreau sa se coreaga prin cointielegerea harmoniei sî a pácii, sa se deschida simtiulu cátra legea, ceea ce s'au pusu, cá sa capete ereditatea, deaca loru le va compete ce-va din donatiune ori din ereditate; eara carii dupa ce se voru chiamá la judecata, voru manifestá, ca ei vreau sa treaca la biseric'a universale, dar n'au trecut, cáci pentru unii cá acesti'a este de creditu, ca nu de fric'a judecâti ceresci, ci de nesatiulu cátra folosulu pamântescu au postitu impacaciunea cu soborniceasc'a bisericá, acesti'a sa nu fia ascultati. Eará pe lãnga tóte acestea este de trebuintia ajutoriulu stapânirei civile in fie-care eparchie; apoi ori-ce voru aflá de folosu pentru binele bisericescu, aceea hotarîmu, cá sa o faca sî sa o sevârsiasca dupa liber'a loru chipsuiala.

Aci prin canonu se rógá Sinodulu dela Imparatulu cá sa renoieasca acea lege de mai nainte, in urm'a cârei'a iereticii nici putea mositeni ce-va, nici putea testá loru cine-va ce-va; sî de sub asprimea acestei legi sa fia eliberati aceia, carii se reintorcu cátra ortodocsie, apoi donatistii, carii se prefácu, ca aru fi reintorsu la

n'au avutu nici cându pe Eppii sei proprii, deaca nu se va face decretare dela Sinodulu universalu alu fie-cârei mitropolii, si dela Mitropolitu, si invoirea aceluia, in a cârui diecesa se afla acea biserică, — nici decum sa nu aiba.

Episcopii nóue numai cu decretarea Sinodului eppescu, si a Mitropolitului, si cu invoirea celoru interesati se potu constitui. — Vedi Can. 6, din Sardice'a.

Can. 110. Au placutu, cá popórele acelea, care dela donatisti se intorcu, si au avutu Eppi fora sentinti'a Sinodului, — le-amu gasitu de vrednice de a avea Eppi fora cea mai mica controversie; ear care popóre au avutu Eppi si murindu acesti'a, n'au vrutu sa mai aiba earasi Eppi, ci au vrutu a se dá altui Eppu, aceast'a nu trebuie a li se denegá. Cu tóte acestea s'au luatú in consideratiune si aceea, cá Eppii, carii mainainte de ce s'au adusu legea imparatesca despre impreunarea, au intorsu popórele la biseric'a ortodocsa, pe care le-au avutu mainainte, pe acele trebuie sa le tiena si spre venitoriu. Eară dupa legea despre impreunare si preste aceea, trebuie sa revindece de cátra Eppii ortodocsi de mainainte tóte bisericile, si eparchiele loru inca si atunci, cându unele din ele aru posede din timpii trecutú nisce dreptáti, care le-au usuatu fiindu ieretice; si deca unele bisericí le-au usurpatu dupa iesirea legii imparatesci, si acele trebuie sa le restitua.

Donatistiloru intorsi la ortodocsie cu Eppulu loru, acest'a le remane loru de Eppu, care murindu, se afiliaza cátra Epulu vecinu, de voru voi sa aiba alu loru Eppu.

Can. 111. Eppulu Maurentiu au disu: Judecatorii ceru pe preasântitulu batrânu Xantipu, pe preasântitulu Augustinu, Florentiu, Theasiu, Sampsihiu, Secundu și Posidiu, acestor'a sa le porunciti, sa-mi judece mie. Santulu Sinodu au concesu pe judecatorii ceruti, ear pe ceialalti judecatori, carii au fostu necesari spre completarea numerului, au hotaritu, cá batrânulu Xantipu sa-i aleaga dintre cei batrâni din Germani'a noua.

Ne invetiamu din acestu canonu, ca Eppiloru incusati se da voie de asi alege dintre Coeppi pe judecatorii loru. Dupa analogie dara nu se pôte denegá nici altoru preoti incusati, de a'si alege dintre fratii preoti pe judecatorii loru? de óre-ce și asiá este iertatú a'si alege judecatori.

Can. 112. Au mai placutu, cá pentru disentiunea bisericei Romane și Alesandrine la preasantitulu Papa Inocentiu sa se scria, cá amendóue Bisericele sa pazeasca între sine pacea, carea Domnulu au poruncit'o.

Vedi Mateiu Capu 14, v. 27. — Marcu Capu 9. v. 50.

Can. 113. Au placutu, cá dupa disciplin'a evangelica, și apostolica nici cea parasita de barbatu, nici celu parasitu de muiere, sa nu se impreune cu altii, ci sa remána asiá, ori impacese; ceea ce aru neglige, sa se sileasca la pocaintia. In lucrulu acest'a este de a se cere edare legii imperiali.

Vedi Can. 48 apostol. — VI. 87. — Ancira 20. — Vasiliu 9, 25, 35, 77. — Mateiu Capu 19, v. 5. — I Corint. Capu 7.

Can. 114. Au placutu și aceast'a, cá rugaciunile, care suntu intarite in sinodu, ori prefatiile ori comendatiunile, ori punerile mânei sa se sevarsiasca de cátra toti, și altele

nici când sa nu se dica, ci numai acele, care s'au adunatu cândva de cei mai intiepleti.

Volniciei singuraticiloru preoti nu se pôte lasá, ce feliu de rugaciuni au ei sa servarsiasca in sí afora de biserici la servitiuri dumnedieesci. Ierarchi'a s'au ingrijitu pentru acest'a, precum vedemu sí din acestu canonu, din care ne invatiamu, ca suntu rugaciuni de prefatia, sí se numescu asiá, fiindca se sevârsiescu la inceputulu vre-unui servitiu dumnedieescu; altele suntu comendationali, pentru ca se dicu dupa rugaciunile cele ce chiaru suntu rugaciuni; sí altele se dicu punerea mâniloru, fiindca pre lângá rugaciuni se punu mânilé Archi-ori Iereului rugatoriu peste capulu celui ce i se cetesce rugaciune de iertare, sí de deslegare.

Vedi I. 8. —

Can. 115. Au placutu, cá ori-carele va cere dela **Imparatu** cognitiunea causei sale prin judetiurile publice sí civile, sa se lipseasca de onorulu seu. Ear deaca dela **Imparatulu** va cere judecatori'a episcopale, nimic'a sa nu'lu impedece pe elu.

Preotiloru opresce acestu canonu, a cere dela **Imparatu** judetiuri civile spre prejedecarea causei sale bisericesci, sí rânduiesce depunerea unui asemenea preotu. De unde se vede, ca preotii in treburi bisericesci trebuie sa se supuna stapânirei loru bisericesci, sí cu judecat'a loru sa se multimeasca.

Can. 116. Ori-carele clericu facându-se neimpartasitu in **Afric'a**, s'aru trage spre impartasire in pârtile cele transmarine, acel'a se va pagubi de clericatulu seu.

Vedi Can. 12, 13, sí 32 apostol.

Can. 117. Au placutu, cá veri-cine va voi sa calatoreasca la **Comitatu** — **Imparatie** — in harthi'a sea dimisoria, ceea ce se trimite Bisericeii din **Rom'a**, sa faca aralatu acel'a, si apoi de acolo sa capete cátra **Comitatu**.

Pentru aceea, deaca celu ce au luat dimisori'a numai câtra Rom'a, trecându cu tacere necesitatea, pentru cărea avea a calatori la Comitatu, si acel'a aru vrea sa mearga la Comitatu deadreptulu, se va scóte dela impartasire. Eara deaca acolo in Rom'a i s'aru ivi lui vre-o necesitate repentina de a merge la Comitatu, nevoi'a aceea sa o arete Eppului Romei, si va luá dela acest'a si alta harthia câtra Comitatu. Apoi dimisionalele dela Mitropolitu si alti Eppi voru cuprinde in sine si diu'a Paschei; si deaca n'aru fi cunoscuta diu'a Pasciloru in acelu anu, sa se puna diu'a Pasciloru din anulu trecut, in ce chipu s'au obi-cinuitu a se scrie de Consulatu in acele hârthii, care suntu lucruri publice.

Vedi Can. 12. apostol. — Antioch. 11. — Sardic. 7, 9.

Can. 118. Au placutu, cá unu Eppu sa nu'si judece judecat'a sea.

Acestu canonu rânduiesce, ca unu Eppu nu póte judecá nici pe altu Eppu, carele aru avea vre-o cotroversie cu elu, nici pe presbiterulu, carele aru avea cu Eppulu seu vre-o dife-rintia.

Vedi IV. 9. — 74 apostol. — 12. Cartag. — II. 6.

Can. 119. Lege s'au datu, ca veri-cine dupa alegerea sea libera póte primí nevinovati'a christianitáti.

De-si din canonulu 110 alu acestui Sinodu se vede, ca au existatu o lege imparateasca, carea silea pe donatisti câtra imbra-tisiarea ortodocsiei; totusi fiindca fapt'a buna nu se póte octroá nimerui, si trebuie sa fia de buna si libera voie aleasa, cáci cele ce se facu cu sil'a, nu suntu statornice; asiá dara cá întórcerea la ortodocsie a vre-unui iereticu sa fia statornica, trebuie sa pur-ceada din libera voie, si această a o prescrie si canonulu presentu.

Vedi Can. 12, Neoces. — 110. Cartag. — Mateiu Capu 16, v. 24.

Can. 120. De va dîce cine-va, ca protoparintele Adamu asiá s'au plasmuitu de omu muritoriu, încátu ori sa fia pecatuitu, ori nu, dupa trupulu lui aru fi muritu, adeca, din trupu aru fi iesítu nu pentru meritulu pecatului, ci pentru necesitatea naturei, sa fia anatem'a.

Acestu canonu surpa ieresulu lui Pelagiu sí alu lui Celestinu invaticelului lui, carii invatia, ca pecatulu celu stramosiescu nu se nasce impreuna cu omulu, sí ca nu este gresial'a firei, cí a vointiei, de unde inchee ei, ca sí Adamu, nu pentru pecatulu, care au fostu din voie, au muritu, ci pentru nevoi'a, adeca slabiciunea firei, carea dela inceputu s'au plasmuitu muritóre; deci avea sa urmeze mórtea, ori de pecatuía Adamu ori nu. Deci canonulu acest'a pe toti i anatemiseadia, carii astfeliu cugeta sí credu.

Can. 121. Au placutu, cá ori-carele va negá, cumca pe pruncii mici sí de curându nascuti din pântecele maimceloru nu trebuie sa se botedie, sí aru dîce, a se botezá in remisiunea peccatororu, dar din peccatulu protoparintelui Adamu nimic'a nu se detrage, care trebuie sa se euretie cu bai'a regeneratiunei, — de unde urmeadia, ca form'a botezului celui intru iertarea peccatororu in acestea se intielege cea neadeverata sí minciunósa, — fia anatem'a; fiindca nu in altfeliu trebuie sa se intielega cea disa de Apostolulu: „prin unu omu peccatulu au intratu in lume, sí prin peccatu mórtea, sí asiá la toti ómenii au trecut, pentru care toti au peccatuitu“ Rom. Capu 5. v. 12; fora numai in acelu intielesu, in care biseric'a de a tóta lumea cea pretutindenea latita sí intinsa totdeun'a au intielesu; ca pentru canonulu acest'a alu credintiei inca sí acei mici, carii nici unu peccatu de sine n'au potutu

face, intr'adeveru se boteaza in lasarea pecatelor, cá prin regeneratiune sa se curetie in ei totu, ce si-au atrasu siesi dela originea cea vechia.

Pelagianii ieretici au provocatu sî acestu canonu, carii dicea, ca pruncii cei de curându nascuti nu se boteaza intru iertarea pecatelor, precum aceast'a o crede biseric'a ortodocsa; apoi au mai afirmatu, ca de aru sî dice cine-va, ca pruncii intru iertarea pecatelor se boteaza, fiindca insa acei'a nu s'au impartasitu inca de nici o spurcaciune din stramosiesculu pecatu, care aru fi de a se curati prin botezu, sî asiá pelagianii dîcu, ca stramosiesculu pecatu nu se nasce cu omulu, care trebuie sa se curetie prin botezu, pentru aceea canonulu acest'a anatemiseadia pe toti pelagianii sî pe cei ce astfelu cugeta.

Can. 122. Asemenea au placutu, ca veri-cine aru dice, ca darulu lui Dumnedieu, cu care omulu se justifica prin Iisusu Christosu Domnulu nostru, are putere numai spre singura lasarea pecatelor celoru sevârsite, sî ca nu da inca ajutoriu spre a nu mai gresi spre viitoriu, anatem'a sa fia.

Sî canonulu acest'a s'au adusu in contr'a Pelagieniloru, carii tienea, ca darulu lui Dumnedieu justifica pe omu numai pentru pecatele facute, dar nu-i da lui ajutoriu pentru mai religiós'a vietuire spre viitoriu.

Can. 123. Au placutu, cá ori-cine va dice, ca acela'si daru alu lui Dumnedieu, celu prin Iisusu Christosu Domnulu nostru, numai atât'a ne ajutara, cá sa nu pecatuimu, căci prin acel'a (daru) ni se descopere nóue sî ni se manifesteaza cunóscerea pecatului, de a scí, ce sa ceremu, sî de ce sa ne ferimu, dar nu cá sî cum prin daru ni s'aru dá, cá cunoscându, ce avemu a face, aceea sî sa iubimu, sî sa putemu a o face, fia anatem'a; cându

dice apostolului : „Sciinti'a umfla, ear dragostea zidesce“ (I. Corint. Capu 8. v. I.) este a crede impiu, ca spre a ne umflá, — îngâmfá — noi avemu darulu lui Dumnedieu; eara de a ne zidí, nu'lu avemu; cându amendóue suntu daru alu lui Dumnedieu, si a sci, ce se cuvine a face, si a iubi binele, ce se cuvine a'lu face, cá dupa ce dragostea zidesce, sciinti'a sa nu fia in stare a umflá — îngâmfá; cáci s'au scrisu de Dumnedieu : „cel'a ce in-vatia pe omu sciintia — minte — asisiderea s'au scrisu inca : dragostea este dela Dumnedieu.“

Sí canonulu acest'a se refere spre osândirea ieresului pelagianiloru.

Vedi Psalmu 93. v. 10. — I Ioanu Capu 4. v. 7.

Can. 124. Au mai placutu, ca ori-care aru dice, ca darulu justificatiunei de aceea ni s'au datu nóue, cá ceea ce putemu sa facemu prin voie libera, aceea sa o putemu face mai usioru prin daru; prin urmare cá si cum de nu ni s'aru fi datu darulu, cu greu adeca, totusi fora elu n'amu fi potutu implini poruncile divine, sa fia anatem'a; despre rodurile porunciloru n'au disu Domnulu: „fora mine mai cu greu puteti face“ ci au disu: „fora mine nimic'a nu puteti face.“ Ioanu Capu 15, v. 5.

Inca si canonulu acest'a este adusu spre osândirea ieresului Pelagieniloru si Celestieniloru.

Can. 125. Asisiderea au placutu, ca ce au disu Sântulu Ioanu Apostolulu: „de vomu dice, ca pecatu n'avemu, pe noi insine ne insielámu, si adevuru nu este in noi“; va esistimá, ca asiá trebuie sa se iee, cá sa dica din smerenie, cumca noi n'avemu pecatu, cá si cum in ade-

varu n'amu avea, sa fia anatem'a, căci mai dîce sî adaoge Apostolulu: „de vomu marturisi pecatele n'ostre, credinciosu este sî dreptu, cá sa ni se ierte n'oue pecatele, sî sa ne curatiasca pe noi de t'ota nedreptatea“; aci lemuritu ni se arata: ca nu numai cu umilitatea, ci inca cu adevaratu se dîce, căci putea Apostolulu sa dica: „de vomu dîce, ca n'avemu pecatu, noi ne inalti'amu pe sine, sî nu este umilitate in noi“, insa c'andu au disu: „pe noi insine ne insiel'amu, sî nu este in noi adevaru“ lemuritu au aratatu, ca acel'a, carele dîce, ca elu n'are pecatu, n'au spusu adevarulu, ci au mintitu.

In acestu canonu se os'andescu cu anatema at'atu Pelagianii, c'atu sî Masalienii, carii apara falsele pareri ale Pelagieniloru. — Vedi I. Ioanu, Capu 1. v. 8, 9.

Can. 126. Au placutu, cá veri-cine aru dîce, ca in rugaciunea Domneasca s'antii de aceea dîcu: „sî ne iarta n'oue pecatele n'ostre“ cá sî cum pentru sine aru dîce, fiindca loru mai multu nu le este de lipsa cererea aceast'a, ci pentru cei ce in viati'a aceast'a petrecu, sî gresiescu, sî ca nu dîce fie-care dintre s'anti „lasa mie datoriile mele“ ci „lasa n'oue datoriile n'ostre“, cá sî cum pentru óre-carii mai multi, dec'atu pentru sine cere iertarea datoriiloru, anatem'a sa fia. S'antu sî dreptu erá Apostolulu Iacobu, c'andu au dîsu: ca in multe gresimu noi toti; — Iacobu Capu 3. v. 2. — De ce s'au adaosu aceea „toti“ fora numai, cá sentinti'a aceast'a sa se potriveasca cu Psalmulu, in care se cetesce: „sa nu intri in judecata cu servulu teu, ca nu se va indreptá inaintea ta totu celu viu — Psalmu 142, v. 2. — sî in rugaciunea preaintielep-

tului Solomonu : „nu este omu, carele sa nu gresiasca“ sî in cartea sântului Iovu aceea : „in mân'a fie-cârui omu insemneadia, cá sa cunósca totu omulu neputinti'a sea.“ Dreptu aceea inca sî sântulu sî dreptulu Daniilu Prorocu in pluralu dicându aceast'a : „amu pecatuitu, amu nelegiuitu noi“, sî cele-lalte, care tóte acolo umilitu sî adevaratu le marturisesce, ca sa nu se socoteasca, precum unii o socotescu aceast'a, ca nu pentru pecatele sale, ci mai multu pentru ale poporului seu o dice. Dupa aceste au disu : „me rugámu, sî marturiseamu Domnului Dumnedieului meu pecatele mele, sî pecatele poporului meu“; n'au vrutu sa dica „pecatele nóstre“ ci a porului seu au disu, sî ale sale; fiindca Proroculu cá sî cum aru fi prevediutu, ca acestea asiá reu se voru intielege.

Sî canonulu acest'a in contr'a Pelagianiloru dicteaza anatema, căci dicu, ca sântii, cându se rógá in „Tatalu nostru“ cu sântulu acest'a : „iarta nóue pecatele nóstre“ nu pentru sine, ci pentru altii o dicu. — III Imparatu. Capu 8, v. 46. — Iovu Capu 37, v. 7. — Daniilu Capu 9. v. 5, 20.

Can. 127. Asemenea au placutu, cá ori-cine cuvintele din rugaciunea domneasca, unde dicemu : „lasa-ne nóue datoriele nóstre“ asiá voiescu a se dice de sânti, cá sî cum numai din umilintia, dar nu intr'adeveru s'aru dice, anatem'a sa fia. Căci cine aru suferi pe celu ce se roaga, mintiendu nu ómeniloru, ci insusi lui Dumnedieu ? celu ce cu budiele sale dice : ca voiesce a i se iertá pecatele, sî in inima aru dice, elu n'are pecate, care lui sa i se iarte.

Inca sî acestu canonu s'au adusu in contr'a Pelagieniloru, sî

i anatemiseadia, pentru ca ei dicea, cá sântii nu cu adev eru se rogá „iarta noao pecatele n'ostre“ cáci ei pecate n'au, ci din umi-lintia. — Mateiu Capu 6, v. 12. — Luc'a Capu 11, v. 4.

Can. 128. Asisiderea au placutu, fiindca inainte cu câti-va ani s'au definitu in Biseric'a aceast'a prin unu Sinodu completu, ca biserícile, ce se afla in diecesa, mai inainte de legile aduse despre Donatisti, s'au facutu orto-docse, sa se tiena de acele eparchii, prin ale câroru Eppi au fostu ele indemnate cátra imbratisierea ortodocsiei, ear câte s'au intorsu dupa iesírea legiloru, sa se tiena de acele, de care s'au tienutu, cându erá pe partea Dona-tistiloru. Si fiindca din caus'a acestoru impregiurári s'au nascutu intre Eppi multe gálcevi in privinti'a eparchieloru, si se nascu si acum; pentru care atuncea nu se parea, ca s'aru fi facutu de sevarsita purtare de grija, acum in-tru acestu Sinodu au placutu, ca ori unde s'au facutu bi-seric'a soborniceasca, si o parte a Donatistiloru, s'au tienutu de deosebite scaune, ori in care timpu s'au facutu seau va fi uniunea, fia mainainte, fia mai târdiu de lege, sa se tiena de acelu scaunu, de carele din vechime s'au tienutu, cându erá ortodocsi; ca de s'au intorsu Eppii din Donatisti cátra ortodocsie, de o potri va intre dânsii sa imparta, care diecese asiá se afla, in care erau amendoue pârtile, va sa dica, unele locuri acestui'a, si altele acelu'a sa se incuviintieze asiá, incátu celu mai vechiu in episco-pie sa imparta, ear celu mai tinaru sa aleaga. Si de va fi numai unu locu, de acelu se va tiené, carele se va aflá mai aprópe; eara deaca cu amendoue scaunele de o potri va se invectineadia, atunci acelu'a i se va lasá, pe

care multimea i'lu va cere. Si de cum-va cei vechi ortodocsi pe alu loru i'lu voru voi, si cei ce dela Donatisti s'au intorsu pe alu loru, atunci sa decida pluralitatea voturilor; eara de voru fi pârtile egali, atunci celui mai batránu Eppu sa i se adjudice. Si de se voru gasi mai multe locuri, in care amândoué pârtile de o potrivă nu se voru putea imparti, pentru ca numerulu acestoru locuri nu este de o potrivă, acolo întâiu sa se impartiasca numerii egalu, si in acelu locu, care va prisosi, sa se pazeasca aceea, ce s'au disu mai susu, cându s'au decisu pentru uniculu locu.

Fiindca multe indoieli s'au nascutu intre Eppi pentru afiliarea donatistiloru reintorsi in sînulu ortodocsiei; pentru aceea acestu canonu hotaresce limpede, ca cum au a se afilia acesti noui crestini, si cârui Eppu au a se incredintiá in cele sufletesci fatia cu deosebitele impregiurâri locali.

Can. 129. Asisiderea au placulu, ca deaca cine-va dintre Eppi dupa legi aru întorce vre-unu locu câtra ortodocsie, si pe acest'a l'aru tiené in timpu de trei ani fora sa'lu ceara cine-va, de aceea dela dânsulu sa nu se ceara; deaca insa in cursulu acestoru trei ani au fostu Eppulu, carele aru fi trebuitu sa rechieme, si s'au liniscitu; ear deaca n'au fostu petrecutu in matricula, sa nu i se faca prejuditiu, ci cându va capată locul vaduvitu pe Eppu, sa-i fia lui iertatu dela diu'a aceea a rechiamá in cursu de trei ani. Asemenea deaca vre-unu Eppu din partea donatistiloru s'au intorsu la ortodocsie, sa nu se espuna nici unui prejuditiu in privinti'a matriculei despre timpulu hotaritu, ci dela care di s'au intorsu, sa aiba fa-

cultate a rechiamá in trei ani acele locuri, care se tienu de scaunulu seu.

Canonulu acest'a inca prescrie nisce cinosuri pentru acele intamplári, cându donatistii sî alti ieretici, seau sî Eppii loru se intorcu la ortodocsie, ca prigonirile mai cu seama intre Eppi sa inceate.

Can. 130. Asisiderea au placutu, cá ori-cari Eppi pe popórele, care ei cugeta, ca se tienu de scaunele sale, sa nu le rechieme asiá, cá sî cum acest'a s'aru fi facutu cu judecat'a celor'a-lalti Eppi, eara de aru navalí asupr'a popóreloru, pe cari de altii se detienu, fia ca ele vreau, fia ca ele nu vreau, sa sufera pagub'a causei sale ; sî ori-câti aceast'a o au facutu, de nu se va fini intre Eppi cu consensulu loru, ci despre aceast'a inca se prigonescu, acel'a sa se departeze de acolo, pentru carele se va dovedí, ca lasáandu pe judecatorii bisericesci, au navalitu asupr'a popóreloru ; nici sa'si lingusiasca siesi cine-va, cáci Mitropolitulu iau datu harthie pentru a le tiené, ci ori de are, ori de n'are scrisori, sa incuse pe acel'a, care le tiene, si dela dânsulu sa iee scrisori, cá sa se arete, ca elu pacificu tiene biseric'a, carea i se cuvine lui. Eará deaca sî acel'a vre-o intrebare contraria aru aduce, aceast'a inca sa o preiudece Eppii, ori aceia, pe carii Mitropolitulu i va designá, ori aceia, pe carii vecini fiindu ei cu consensulu ii voru alege.

Canonulu acest'a opresce Eppiloru óri sî ce feliu de volnicie, sî demanda, ca cu judecat'a Eppiloru sa se ránduiasca popórele, care unulu seau altulu dintre Eppi pretinde, ca se tiene de eparchi'a lui.

Can. 131. Au placutu, cá ori-carii Eppi voru negligé locurile, cele ce se cuvínu scaunului loru, spre a le castigá la ortodocsie, sa se incuse de Eppii diligenti, de a nu întârdiá a o face aceast'a. De aceea deaca in terminu de siase luni, din diu'a acestui Sinodu, n'aru efetuí nimic'a, se voru predá celoru ce i potu castigá la ortodocsie, asiá in sa, ca, deaca acel'a, câtra carele se arata, ca se cuvínu acele locuri, inadinsu pentru óre-care economie s'au parutu a le negligé, si aceast'a forte o voiescu iereticii, cá sa se primeasca ei fora sgomotu, si asiá diliginti'a lui s'au zadarnicitu prin altulu, carea diligintia de o aru fi întrebuintiatu, pe iereticii acesti'a mai multu i-arú fi atiliatu; dupa ce aceast'a de câtra Eppii judecatori se va esaminá, locurile se voru redá scaunului seu. Eara Eppii judecatori din osebite eparchii fiindu, Mitropolitulu acel'a, intru a cârui'a provincie se afla loculu acest'a, pentru care se face prigonire, va dá pe judecâtori, eara dupa obsceasc'a invoire de s'aru alege vecini judecatori, seu unulu de s'aru alege, seu trei, sa urmedie sentintiei tuturoru, seu a celoru doi; in sa dela judecatorii cei alesi dupa obsceasc'a regula nu se iarta apelatia. Si ori-carele s'aru dovedí, ca din cerbicositate nu voiesce a se supune sentintiei aduse asupr'a lui, despre acest'a Mitropolitulu sa insciintieze pe ceia-lalti Eppi, cá cu dânsulu sa nu se cuminece, pona nu se va întórce la ascultare.

Canonulu acest'a indatoreadia pe Eppi, cá ei dupa putintia sa se nevoiasca a aduce la ortodocsie pe ieretici, si in privinti'a aceast'a deaca voru sci si voru cunosce pe vre-unu frate alu loru, ca este negligentu in dregatori'a sea fatia cu luminarea ieretici-

loru, pe unulu cá acest'a sa'lu incuse la Sinodu, si deaca Sinodulu au adusu sentintia pentru neglijinti'a unui astfeliu de Eppu, si acest'a n'aru voi a se supune sentintiei aduse in contr'a lui, atunci Mitropolitulu sa insciintieza pe Eppi despre reninti'a confratelui loru, cá pona atunci sa nu se cumunice cu elu, pona nu se va întorce la ascultare.

Vedi Can. 18 apostol. — IV. 25. — VI. 19. — I=II. 16. — Sardi. 11. —

Can. 132. Deaca in matricule, seau la scaune Eppulu va fi cu neglijentia despre ieretici, atunci de cátra Eppii cei vecini diligenti sa se admoneze, si sa-i arete propri'a lui neglijentia, neiertându-i cuvântu de escusatiune. Si deaca dela diu'a, cându au fostu admonatu, siase luni petrecându in aceeași eparchie n'aru avea purtare de grija pentru cei ce au a se întorce la biseric'a ortodocsa, cu elu sa nu se impartiasca, pona o va implini aceast'a. Si deaca Esecutoru n'aru fi in acele locuri, aceast'a Eppului sa nu i se impute.

Canonulu dice, cá Eppulu acel'a sa se indeparteze dela impartasire cu confratii lui, carele este negrijitoriu pentru întorcearea iereticiloru, si in privinti'a ducerii matriculeloru, adeca a protocóleloru despre cei intorsi. Sub esecutoru se intielege Esarchulu.

Vedi Can. 41. Cartagenu.

Can. 133. Eara de se va dovedí vre-unu Eppu, ca pentru cuminecatur'a iereticiloru au mintitu, cându au disu, ca s'au cuminecatu cu dânsii, pe carii ii scie elu, ca nu s'au impartasitu, sa piarda Eppatulu.

Cându unu Eppu pentru de a arată zelulu seu despre întórcerea iereticiloru aru dice, ca elu s'au si cuminecatu cu cei intorsi, si nu este adevaru, atunci canonulu presentu prescrie lipsirea unui astfeliu de Eppu dela eppatulu seu.

Can 134. Au placutu, cá déca Presbiterii, Diaconii, și clericii inferiori voru prihaní pe Eppii loru pentru sentinti'a, ceea ce o au adusu in causele loru, pe unii cá acesti'a sa-i esaminedie Eppii vecini, și cele dintre ei le voru terminá aceia, carii s'au mai adaosu de dânsii cu consensulu Eppiloru loru proprii; eara deaca și dela acesti'a aru voi sa apeledie, sa nu póta apelá, fora la Sinódele Africane, seau la Mitropolitii eparchieloru sale; și care aru vrea sa apeledie la părțile transmarine, sa nu se primeasca de nimenea in Afric'a la impartasíre.

Acestu canonu este mai in tóte analogu cu canonulu 36 alu acestuiași Sinodu; numai adaoge inca atát'a, ca este iertatu a apelá dela Eppii vecini la sinodulu din Afric'a, seau la Mitropolitulu respectivu.

Can. 135. Au placutu, cá ori-carele din Eppi, pentru necesitatea pudicitiei fecioresci aduse in vre-unu periculu, seau vre-unu amorezu puternicu, seau cá unu rapitoriu este suspectu, seau ea este sagetata pentru vre-unu periculu mortiferu, și se róga de parintii sei, seau de ingrijitorii ei, cá sa nu móra fora de schima, — o aru acoperí pe feciór'a, ori o au acoperitu in vârsta de dóue-dieci și cinci de ani, nimic'a sa nu'lu vateme pe unulu cá acest'a Eppu, căci n'au pazitu Sinodulu, care a prefíptu numerulu aniloru pentru calugeritie.

Amu disu la canonulu 45 alu Sin. VI. ecumenicu, ca monachii și monachinele facea abusuri cu hainele loru, și ca se potu imbracă in schima fiindu de 25 ani. Ear' dupa Canonulu presentu Eppulu acel'a se dechiara de nevinovatu, carele pe o fecióra, ceea ce este in primejdie de a pierde fecioria, o imbraca in schima, și o scutesce prin aceea de primejdie.

Can. 136. Asemene au placutu Sinodului intregu, cá Eppii adunati sa nu se tiena toti la Sinodu mai multu timpu, ci câte trei sa se aleaga din fie-care eparchie judecatori.

Fiindca Sinodulu acest'a s'au tîenutu siase ani intregi, sî deaca toti Eppii adunati la Sinodu dela inceputulu lui pona la fine aru fi petrecutu, prea usioru s'aru fi potutu intâmplá nisce scaderi in eparchii; pentru aceea au aflatu de bine Parintii Sinodali, cá din un'a mitropolie sa remâna câte trei Eppi la Sinodu cu valóre de judecatori asupr'a obiectelorú ocurinte, sî ceia-lalti Eppi sa mearga la scaunele lorú.

Can. 137. Au placutu tuturorú, fiindca prin decretetele de mainainte ale Sinódelorú s'au definitu despre persónele clericali, care sa nu póta lasá la incuse, sî finalminte nu s'au pertractatu, ca care persóne sa nu se admita; de aceea pe dreptu statuimu, cá la incusa sa nu se admita nime, care se afla sub segregatiune, fia elu clericu, fia mireanu, celu ce va sa incuse.

Vedi Can. 74 apostol. — II. 6. — IV. 9, 21. — Cartag, 8, 27, 138. 139.

Can. 138. Au placutu, cá servii, sî libertinii proprii sa nu se admita la acusatiune, precum sî toti aceia, caror'a legile civili nu le iarta acusarea vre-unei crime, apoi sî toti aceia, carii suntú intinati cu numele de infamia, adeca mimii (ingânatorii) sî cele-lalte persóne, care suntú vino-vate cu faptele cele urâte, peste acestea sî iereticii, seau evreii seau pagânii. Insa tuturorú acelor'a, câror'a aci nu se iarta incusatiunea, nu li se póte denegá lorú facultatea de acusatiune in casele lorú proprie.

Pe cându canonulu acest'a deneaga servilorú, libertinilorú,

celoru din prinsóre, celoru infami, celoru mascarici, sî fatiarnici, evreiloru, sî pagâniloru dreptulu de a putea ridicá incus'a asupr'a cui-va in obiectele tiitóre de dreptulu publicu sî privatu bisericescu; pe atunci fora deosebire iarta tuturoru de a putea incusá in propri'a sa cauza, s. e. banale, pe ori sî cine.

Can. 139. Asisderea au placutu, cá de câte-ori se voru incusá clerici pentru mai multe crime de cátra incusatori, sî un'a din ele, despre care la inceputu s'au tratatu, nu s'au potutu dovedi, la cele-lalte sa nu se permita.

S'au potutu intâmplá, cá cine-va au incusatu pe unu preotu, sî incus'a sea n'au fostu in stare a o documentá; sî au inceputu alt'a incusa asupr'a aceluiasi preotu; deci canonulu prescrie, cá incus'a a dóu'a sà nu se primeasca, pentru ca cum n'au potutu dovedi incus'a, cea dintâilea, elu au remasu in rusine sî cá clevevitori, cum dara s'aru potea elu lasá la alte incuse?

Can. 140. Iara martori sa nu se primeasca la testificatiune, carii nu se admitu la acusatune, sî pe carii acuatorulu i aduce din cas'a sea; nici cei in etate de patru-spredece ani sa nu se primeasca de martori.

Vedi Can. 75 apostol. — I. 2. — Cartag. 8, 27.

Can. 141. Au placutu, ca deaca vre-unu Eppu aru dice cându-va, ca óre-carele lui singuru iau marturisu crimea sea, sî acel'a neaga aceea, sa nu gândeasca Eppulu, ca acest'a i face lui vre-o injurie, pentru ca lui uniculu nu i se póte dá crediamântu, de sî aru dice, ca elu din scrupululu consciintiei sale nu póte sa se cuminece cu celu ce neaga fapt'a sea.

Este la tóta intâmplarea unu lucru de perplexitate, cându Eppulu dice, ca cutare iau descoperitu la marturisire, ca aru fi

facutu cu atare crime, pentru care va să i dicteze epitimie; elu in sa nu recunósce, ca aru fi facutu descoperirea unei asemenea crime. Canonulu presentu dà unui astfelu de Eppu acea indrumare, cá elu, sa nu se afle vatamatu in onorulu seu cá Eppu, nici sa priveasca de injurie, defaimare, căci acelu crestinu revóca marturisirea facuta sub sigilulu confesiunei, ci sa-lu lase pe acela in mil'a lui Dumnedieu, căci in asemenea casu Eppulu nu póte fi incusatoriu sí martoriu

Canónele Sântului Dionisiu, Archiepiscopu alu Alesandriei cu numerulu patru (·).

Can. 1. Ai scrisu mie prea credintiosule sí preaintiepte Fiiule! intrebându, in ce óra trebue sa se lase ajunarea in diu'a Pashei? ca unii din frati, dici, ca dicu: ca

(·) Acestu fericitu Dionisiu au fostu invetiachelulu lui Origenu, sí presbiteru alu Alesandriei, eara pe la a. 232 primindu invetiatur'a cathichetica s'au facutu Eppu in Alesandri'a, dupa ce murise acolo Iracliu; in sa in timpulu góneloru lui Deciu s'au prinsu, sí de ostasi s'au dusu la Taposiri in cetatine, ce se aflá intre Alesandri'a sí Canovia; apoi la a. 257 pretimpulu gonitoriului Ualeriantu, s'au izgonitu de acolo la Cefro cetate a Liviei; eara dupa trei ani l'au intorsu pe elu la Alesandria la inceputulu imparatiei lui Galianu, carele mai blándu se aratase cátra crestini de tatalu seu Ualerianu. Elu vadinduse repusu in scaunulu seu cea dintai'a solitudine i erá lui, sa restaure pacea bisericei prin impacarea iereticiloru navatieni, sí sa împace pe Stefanu Eppulu Romei cu Ciprianu din Cartagen'a pentru neintielegerea loru in privinti'a botezului; s'au luptatu elu sí in contr'a lui Saveliu. La anulu 265 au fostu chiamatu la Sinodulu dela Antiochia, in sa n'au potutu sa se infatisieze in persóna, pentru betranetiele sale, ci prin scrisori numai, prin cari au mustratu pe Pavelu Samosateanulu sí invetiaturile lui; in fine murise in acestu anu, dupa ce 17 ani au fostu Archieppu. Intre multele lui scrieri, au scrisu elu sí aceste patru canóne cátra óre care Vasilidu Eppulu Pentapoliei, care s'au primitu in ordinulu Canóneloru prin Canonulu alu 2-lea alu Sin. ecum. VI.

trebuie a face această a cătra cântatul cocosiului; eara alții, ca se cade de cu seara; cá tratii, cei ce'su in Rom'a, precum dicu, asteapta cocosiulu; eara pentru cei ce'su aicea, diceai, ca mai ingraba. Deci doresci, cá sa i se espuna exactu si mesuratu oar'a, ceea ce este dificilu si primejdiosu; căci cumca dupa timpul invierii Domnului nostru trebuie a se incepe serbatórea si bucuri'a, in sa pona la acelu timpu trebuie a se umili sufletele cu ajunari, această a se va marturisi asemenea de cătra toti. Ear' prin cele ce mi ai scrisu, ai doveditu din destulu, ca pricepi asiediamánturile Evangeliilor divine, in care nu se afla oar'a, cându aru fi inviatu Domnulu; ca Evangelistii au descriu pe cei ce venisera la mormántu, in deosebite timpuri, si toti aceia au marturisu, ca cându au venitu la mormántu, Domnulu erá inviatu: „si in sear'a Sâmbetelor“ dice Mateiu; „si de dimineatia, fiindu inca intunerecu“ precum dice Ioanu; „si in adanca dimineatia“ precum scrie Luc'a; „si fórté de dimineatia rasarindu sórele“ precum Marcu; si cându anume au inviatu, nici unulu n'au hotaritu luminatu; cumca in sear'a Sâmbetelor, carea luminá spre diu'a cea dintaiu a Septamânei se marturisesce această a, ca cei ce venea la mormántu, nu lau mai aflatu zacandu in mormántu; si nici sa presupunemu, ca Evangelistii se deosebescu; seau siesi contradicu ceva, ci de si se va para a fi oarecare mica nepotrivire, pentru ceea ce se cauta, deaca in sa toti in aceea consimtu, ca in nóptea aceea au resaritu lumin'a lunei Domnulu nostru, atunci deosebirea oarei nu este unu ce esentialu, si noi cele de ei scrise sa

ne sârguimu ale conciliá cu pietate si credintia. Deci cele dise de Mateiu (capu 28, v. 1) asiá suntu: „In sear'a Sembatoru, in carea luminà spre diu'a cea dintaiu a Septamânei au venitu Mari'a Magdalina, si ceealalta Maria, cá sa védia mormantulu; si eata cutremuru mare s'au facutu, ca Ingerulu Domnului pogorânduse din ceriu, si viindu au resturnatu piatr'a de pre usi'a grópei, si au siediutu deasupr'a ei; eara fati'a lui erá cá fulgerulu, si imbracamintea lui alba cá zapad'a; si de fric'a lui s'au cutremuratu cei ce pazea, si s'au facutu cá nisce morti; eara Ingerulu respundindu, au disu femeiloru; nu ve temeti voi, ca sciu, ca pe Iisusu celu restignitu cautati, nu este aicea; s'au sculatu, precum au disu.“ Eará dicerea aceast'a „ser'a“ unii voiescu a o socoti dupa intielesulu generalu alu cuvântului, si dicu, ca significa „sear'a Sâmbatei“; eara altii mai intiepleieste intielegându, dicu, ca inseamna „noapte adâncá, si ca sear'a significa timpulu întârdiatu si lungu, si ca noaptea dice, si nu sear'a, au adaosu, carea luminà spre diu'a intaiu a Septamânei; „si femeile au venit, nu in sa, precum ceialalti dicu, aducându aromatele, ci cá sa vadia mormântulu, si au aflatu, ca cutremuru se facuse, si pe ingeru siedindu pre piatra, si au auditu dela elu, nu este aicea, s'au sculatu“. Asemenea Ioannu (Capu 8. v. 1.) „Intr'un'a a Sâmbatoru, dice, Mari'a Magdalina au venitu dimineatia inca fiindu intunerecu la mormântu, si au vediutu piatr'a luata de pe mormântu“. Iara Luca dice (Capu 23, v. 36, si Capu 24. v. 1): „Sâmbata au odichnitu dupa porunca, eara intr'un'a a Sâmbeteloru la

manecare adânca au venitú femeile la mormântu, aducându mirezmele cele ce gatise, și au fostu piatr'a rasturnata de pe pamântu". Manecarea cea adânca póte infatisiá pe Zorile cele ce mai nainte se ivescu a diminetiei celei unei'a a Sâmbatelorú, pentru ca trecuse acum desevársitu cu nóptea tóta Sâmbat'a, și ca alta di se incepe, cându ele au venitú aducându aromatele și mirurile. Dreptu aceea aretatu este, ca inviase cu multu mai nainte. Acestuia urmeadia și Marcu dicându (Capu 16. v. 1.) „au cumparatu mirezme, cá sa mearga, sa'lu unga pe Elu, și fórté de dimineatia intr'un'a din Sâmbete au venitú la mormântu, rasarindu sórele, ca, fórté de dimineatia, și această'a au disu, care este asemenea cu mânecare adânca; și au adausu: rasarindu-sórele, ca pornirea, și calea loru aratatu este, ca la mânecare adânca, și fórté de dimineatia s'au inceputu, in sa s'au întârdiatu pe cale, și la mormântu au petrecutu pona la rasarirea sórelui; și dice și atuncea acestora tinarulu celu in vestminte, albe „s'au sculatu, nu este aicea". Deci aceste asiá fiindu, această'a enuntiamu tuturorú, carii mai acuratu, și mai subtilu considera, in care oara? seau in care jumelate de oara? seau in care partrariu de oara se cuvine, ca sa se inceapa bucuri'a cea pentru invierea din morti a Domnului nostru. Pe cei ce foarte grabescu, și pe la mediulu noptiei sevársiescu, cá pe nisce lenesi și neinfrânati dojenimu, cá pe unii, carii cu putinu tîmpu mainainte sevársiescu unu lucru, care l'aru fi potutu sevârși putinu mai tardiu cu mai mare folosu, căci dice oare care întieleptu: „nu este putinu in viatia,

ce putinu este departatu“. Eara pe cei ce se mai infrâneadia și mai rabda mai multu, și ajuna pona și la a patr'a paza (dimineati'a dupa rasaritulú sórelui) asteapta, in care și celoru ce calatorea pe marea cu corabii, li s'au aratatu Mantuitoriulu nostru, ii considerâmu, cá pe nisce generosi, și iubitori de osteneala. Eara celoru ce intr'aceea s'au misicatu, seau câtu au potulu, se odichnescu, sa nu le fimu spre ingreunare, cându nu toti asemenea și de opotriva asteapta nici siase dile de postu, ci altii și pe tóte le adaugu, remanându in postire, eara unii dóue, unii trei, unii patru, și altii nici o di nu postescu; apoi celoru ce fôrte strânsu au petrecutu postulu, și s'au obo-situ, și numai ce n'au lesinatu, li se da iertare de mai grabnica gustare. Eara deaca oare-carii, nu ca dóra mai strânsu aru fi postitu, ci nici ajunându, seau și desfatându-se in cele patru trecute dile, apoi ajunându la cele din urma, și singure dóue dile, pe acestea petrecându-le, pe Vineri și pe Sâmbata, socotescu, ca facu vre-unu mare și stralucitu lucru de voru remâne pona sear'a. Eu nu socotescu, ca ei asemenea s'aru fi ostenitu cu aceia, carii mai multe dile s'au indeletnicitu. Acestea precum simtu, la rugarea ta ti-amu scrisu.

Eppulu Pentapoliei Vasilidu întrebà pe fericitulú Dionisiu Archieppulu Alesandriei, sa binevoiasca ai dá desluciri despre timpulu invierii lui Christosu. Dionisiu i da respunsu conformu acelu indigitatii, care in cele patru Evangellii se afla, și care cu deamaruntulu le talmacesce, și deduce de acolo acea consecuintia, ca desi Evangelistii n'au scrisu deopotriva despre oar'a, cându au inviatu Domnulu, totusi nu este nici cea mai mica contradicere

in cele ce Evangelistii au scrisu in deosebite chipuri, căci din scrierile loru chiaru se vede, ca Domnulu au iuviatu in sear'a Sâmbatei, carea luminà spre diu'a cea dintaiu a Septamânei, adeva in Zorile Duminecei.

Can. 2. Iara pentru muierile, cele ce au rânduri, de s'aru cuveni, ca ele asiá aflânduse, sa intre in Biseric'a lui Dumnedieu? socotescu, ca si a intrebá este de prisosu; căci socotescu, ca nici ele fiindu credintióse si evlavióse n'aru indrazni, aflânduse asiá, a se apropiá de mas'a cea sânta, ori a se atinge de trupulu, si de sângele lui Christosu, pentru ca nici ceea ce avea curgerea de sânge doispredece ani nu s'au atinsu de Elu spre vindecare, ci de singure pólele lui, căci a se rugá, ori cum aru fi cineva, si asi aduce aminte de Stapánulu, ori cum s'aru aflá, si a se rugá spre a dobândi ajutoriu, este lucru iertatu. Earu la sântele Sântiloru, celu ce nu este cu totul curatu, si cu sufletulu si cu trupulu, se va opri de a se apropiá.

Nedumerirea aceast'a a Eppului Vasilidu o desleaga fericitulu Dionisiu potrivitu firei omenesci, si adeva cá muieru, carea patimesce de curati'a lunaria, póte sa intre in biserica.

Can. 3. Cei ce suntu de ajunsu invatiati si au inbatrânitu, trebue sa si fia ei siesi judecatori, căci cumca este lucru cuvintiosu a se departá unulu de altulu cu consensulu comunu la unu timpu, ca sa se indeletniceasca in rugaciune, si apoi earasi sa se apropie, aceea au auditu pe Pavelu dicându: sa nu opriti datori'a unulu altuia, fora numai din buna intielegere pona la unu timpu, cá sa ve indeletniciti in postu, si in rugaciune, si earasi sa ve adu-

nati la unu locu, cá sa nu ve ispiteasca pe voi satan'a pentru neinfrânarea vóstra.

Sî aci respunde fericitul cu un'a intieptiune admirabile, dicându, cá cei insurati trebue sà fia siesi judecatori, cá unii carii suntu invetiati, sî inbatrâniti, provocânduse la invetiatur'a Apostolului Pavelu despre mutu'a indatorire a casatoritoru.

Can. 4. Eara celoru ce li se face curgerea nóptea fora de voie, aceia inca sa urmedie propriei loru consciintie, sî pe sine sa considere, de se indoiesce pentru aceast'a, seau nu? Precum la mâncari, celu ce se indoiesce, dice (Apostolulu câtra Romani Cap. 14, v. 23.) de va mâncá, ca se osândesce: sî in acestea sa fie cu buna consciintia sî liberu sa vorbésca dupa propri'a s'a convictiune fiecare, celu ce se apropia de Dumnedieu. Aceste intrebari neai propusu nóue, onorândune pe noi, fora sa nu le scii o iubite! cu o presupunere de noi, in ce chipu cu adeveratu sântemu; ear eu, nu cá Doctoru ci cá unulu, carele cu tóta simplicitatea se cuvine nóua cá cu cuviintia se conversamu unii cu altii, in deobsce parerea mea ti-amu impartasitu, sî tu prea intiepte fiule alu meu! dupa ce acestea le vei esaminá, mi vei rescrie ce ti se vá vedé justu sî bunu, ori ca sî tie ti se pare cele ce tiamu scrisu de o potriua cu mine. Fii sanatosu iubite fiule! sî ti dorescu, cá in pace sa ministredi Domnului.

Dupa ce fericitul Dionisiu sî la a patra intrebare respunde Eppului Vasilidu cu provocare la invetiatur'a lui Pavelu câtra Români, incheie respunsulu seu cu dragoste multa câtra fiulu seu iubitu sî intieptu, dicându, ca prin intrebarile sale multu Pau onoratu pe elu sî elu nici de cum nu le privesce asiá intrebarile acele

că și cum Vasilidu n'aru fi fostu in stare a și le disolve, ci că unu semnu alu adevaratei iubiri cătra parintele seu spiritualu, și ca asteapta respunsu dela elu despre cele ce i-au scrisu lui la acele patru întrebări.

Canónele Sântului Grigoriu Archieppulu Neocesariei cu numerulu 12 (*).

Can. 1. Nu mâncările ne îngreuiaza pe noi, preasântita Papa, de au mâncatu cei robiti acelea, care le-au pusu loru inainté cei ce stapânea pe ei, mai cu seama fiindu ca unu cuventu este laei toti, ca barbarii, cei ce au alergatu la partile nóstre, n'au sacrificatu idoliloru. Eara Apostolulu dice (I Corint. Capu 6. v. 13): „Bucatele pântecelui, și pântecele bucateloru, eara Dumnedieu și pe acest'a, și pe acestea le va strică.“ Ear Mântuitoriulu carele curatiá tóte mâncările, dice: „nu cele ce mergu inlauntru spurca pe omu, ci ceea ce iese.“ Mateiu Capu 15. v. 11.

Fiindca in timpul archieppiei fericitului Grigoriu au venitu

(*) Fericitului acest'a Grigoriu au fostu contimpureanu alu lui Dionisiu Archieppu alu Alesandriei; elu inca au iscusitu asprimea góneloru Imparatiloru pagâni Valerianu și Galiinu. Au fostu elu fórte invatiatu in scótele Alesandriei, și s'au facutu invetiachelulu lui Origenu; dupa aceste s'au facutu Eppu in Neocesia din Pontu, adeca dela marea neagra, au fostu și la Sinodulu localu din Antiochia in protiva lui Pavelu Samosateanu; dar au ajunsu fericitului pona la imparati'a lui Aurelianu, cându in a. 272 s'au tinutu Sinodulu din urma in contr'a lui Pavelu Samosateanulu, și se face amintirea lui anuale in 17-lea Noemvrie, și se chiama și facatoriu de minuni Tavmaturgu. Elu au compusu intr'altele aceastăa Epistola impartita in 12 canóne cătra Dionisiu alu Alesandriei, și cătra urmatoriulu acéstiua Macsimu, pe carele ilu numesce și Papa, și cuprinsulu acestoru canóne este deslucirea despre cei ce mânca jertve de idoli.

barbarii în tierile Romanilor, carii se numia Voragi și Gothi, și robindu pe multi creștini, leau datu lor bucate de idolojertvire, séu într'altu feliu oprite și necurate, deci decâtra Macsimu Archieppulu Alesandriei întrebatu fiindu, ce judeca dânsulu despre acei creștini, carii au caditu în sclavi'a barbarilor, și mânanca bucatele lor? respunde Grigoriu din Neocesari'a, și fiindu elu mai tineru cu vârș'ta decâtu Macsimu, ilu numesce Papa și i dice cumca nu causeaza mare pecatu, a mânca creștinii astfelu de bucate, căci de câtra toti se povesteste, ca barbarii nu dedea creștinilor din bucatele, care le jertvea.

Can. 2. Si pentru stricarea muieriloru celoru robite, batjocorinduse trupurile lor, deaca și mai nainte ducea viatia damnabila, „care mergea dupa ochii celoru ce curvea, dupa cea scrisa“ (Rutu Capu 3. v. 7), urmeadia, ca este în prepusulu fornicatiunei și pe timpulu sclaviei ei, și nu trebuie aceste sa se impartasiasca usioru și în graba la rugaciuni. Insa deaca vreun'a vietuindu în desavârșit'a curatienie, și au documentatu viatia morale, și apoi din sila au caditu în ocară, avemu esemplulu în a doua Lege — Capu 22. v. 26, 28, că în câmpu au gasitu unu omu pe o tinera, și silnicindu-o s'au culcatu cu dâns'a. „Tinerei, dice, nui veti face nimic'a nu este întrâns'a pecatu de mórte, că precum de s'aru sculá omulu asupr'a aprópelui seu, și aru omorî sufletulu lui, asiá este lucrulu acest'a. Au râcnitu tiner'a, și celu ce iarú fi ajutatú ei, n'au fostu.“ Acestea suntu de acestu feliu.

Canonulu acest'a da deslucire deplina, și face de prisosu ori ce comentariu ulterioru.

Can. 3. Grea este lacomi'a, și nu este cu putintia a o descrie prin o epistolie scripturile divine, în care nu numai jafulu sa dice ca este lucru de gróza, și infricosiatu,

ci în deobsce, carele se lacomesce, și se atinge de cele straine pentru folosul său, acel'a este lepadat din Biseric'a lui dumnedieu. Eara în timpul goanei între asiá multe suspinuri, și între atâtea plângerii, aru fi cutediat și a gândi cineva, ca acelu timpu este potrivit pentru unu timpu, cându se pôte folosi, care este aducatoriu de paguba, și de nenorocire, precum se scie în deobsce un'a cá aceast'a fapta este a ómeniloru celoru mai pecatosi, și urâti de Dumnedieu, și carii întrecu cu fapt'a ori ce reutate. Dreptu aceea s'au socotitu, cá toti de acestu feliu sa se leapede, cá nu cumv'a peste totu poporulu sa vina urgi'a, și înainte de tóte urgi'a aceast'a sa vina peste Antistii, carii nu examineaza fapt'a asiá infricosiata, căci me temu, precum dice scriptur'a — Facerea Capu 18. v. 23. — Colos. Capu 3. v. 2. — Efes. Capu 5. v. 6. — „sa nu piara dreptulu dimpreuna cu nedreptulu, ca curvi'a, dice, și lacomi'a de câstigare este, pentru care vine urgi'a lui Dumnedieu peste fiii nesupunerii; deci nu ve faceti partasi împreuna cu ei; ca ati fostu oarecându întunerecu, și acum lumina sânteti în Domnulu; cá fiii luminei umblati, cá rodulu luminei sânteti, întru tóta bunatatea, și dreptatea și adevârulu, cercându ce este bine placutu Domnului, și nu ve impartasiti cu lucrurile cele fora de róda ale întunerecului, ci mai alesu și mustratile, ca cele ce se facu în ascunsu de ei, rusine este și a le spune, și tóte cele ce se vadescu, de lumina se arata, ca totu, celu ce se arata, lumin'a este.“ Unele cá aceste dice apostolulu.

Preafrumosu s'au dedusu in acestu canonu urmarea lacomiei sî a furtisiagului, căci sî din S. scriptura s'au intaritu, sî de aceea judecamu, ca ori ce comentariu din parte-ne aru fi de prisos.

Can. 4. Au nu iata Aharu, fiulu lui Zar'a, au gresitu, căci au furatu din cele afierosite lui Dumnedieu, sî prin furtulu acest'a au venitu asupr'a intregi adunâri a Israelitiloru. Si unulu singuru acest'a au pecatuitu, au dóra singuru elu au muritu in pecatulu seu? eara nóua totu, ce nu este alu nostru, ci strainu, trebue in timpulu acest'a sa se esistime cá unu ce afierositu lui Dumnedieu cá sî Aharu acela din prada au luat, cá sî acestia acum; sî acela cele ale vrajmasiloru, eara cei de acum cele ale fratiloru robiti sî pradati.

Canonulu acest'a este continuarea canonului precedente despre jafuri; aci fericitul Grigoriu va sa arete cu esemplulu lui Aharu fapt'a cea condemnabila a acelor'a, carii facu jafuri sî talcharii cu averea crestiniloru, carii cadiusa in gónele pagániloru, sî dice, ca si Aharu prea multu au pecatuitu, ca au furatu din prad'a inamiciloru, sî Dumnedieu sî pe elu sî inca pe alti multi iau pedepsitu, ear cei ce fura din lucrurile crestiniloru, carii se aflá goniti de câtra pagâni, sî suntu fratii loru necajiti, cum ii va pedepsi?

Vedi Iisusu Navi Capu 7. v. 1.

Can. 5. Nime sa nu amagiasca pe sine, nici deaca au aflu ce-va, căci nu este iertatu acelu, carele au aflu ce-va, de acolo sa-si traga folosulu, ca dice a II Lege: „sa nu treci cu vederea vedîndu vitielulu fratelui teu, sî ói'a ratalcita pe cale, ci cu întórcere le vei întórcere fratelui teu, eara de nu se vá apropiá fratele teu, câtra tine, nici ilu scii pe elu, le vei aduná pe ele, sî voru fi cu tine, pona ce le-aru cáulá pe ele fratele teu, sî le vei predá

lui; asiá vei face cu asinulu lui, si asiá vei face cu hain'a lui, si asiá vei face cu ori ce perdere a fratelui teu, ori câte s'aru pierde dela dânsulu, si le ai aflá pe ele." Acestea a II. Lege. Eara in Esire „nu numai ale fratelui, de le-aru gasi cineva, ci si ale vrâjmasiului: cu întórcerea, dîce, le vei întórce la cas'a domnului loru." Eara deaca dela acel'a, carele petrece viati'a sa in lenevire si desfatare, fia frate, fia inamicu, nu este iertatu a se folosi, cu atâtu mai putinu dela acel'a cându cineva este in nenorocire, si fuge din naintea vrajmasiloru, si silitu de necesitate isi lasa lucrurile sale proprii?

In legatura cu canonulu precedentu se dice aci, câci nu este iertatu asi insusi lucrurile aflate si lepadate pe la cai, ci acele trebue sa se dee inapoi Stapâniloru loru.— II. Lege Capu 22. v. 1. 2.— Esirea Capu 23. v. 4.

Can. 6. Multí dara amagescu pe sine, cari in loculu lucrurilor loru pierdute tinu de ale loru proprii lucrurile straine, cele ce le-au gasitu, si fiindca Voradii si Gotii le au facutu acele de ale loru, pentru aceea si ei se facu altor'a Voradii si Goti. Deci amu trimisu pe fratele si impreuna batrânulu Eufrosinu pentru aceste câtra voi, cá dupa form'a de aicea si acolo sa dee asemené, a câroru acusatune se cuvine a admite, si pe cari dela rugaciuni ai opri.

Aci se dá respunsu aceloru, carii dicu, ca ei siau insusitu siesi lucrurile aflate in loculu propriiloru sale lucruri, care barbarii le-au jafuitu dela ei, si adeca, ca se trimite acolo Eppulu Eufrosinu spre a esamina intamplarile, si dupa acele sa judece carii suntu nevinovati, si carii nu suntu, ca cei vinovati sa se opreasca de rugaciuni in Biserica.

Can. 7. S'au denunciatu nóua, ca se face in tiar'a vóstra órecare lucru incredibilu, ne gresitu de câtra ne-credintiosi sî pagâni, sî de cei ce nu sciu nici numele Domnului, ca adeca unii la atâta inhumanitate sî crudelitate au ajunsu, încâtu pe unii captivi, carii au scapatu din prinsóre, ii retinu cu sila. Trimiteti pe câtiva in tiara, cá sa nu cadia fulgere peste cei ce facu aceste.

Dojenesce fericitul pe toti aceia, carii crestini fiindu, sî putându inlesni captiviloru sortea loru cea amara, suntu câtra ei cu crudelitate sî inhumanitate, sî ca aceste s'aru intamplá in partile Pentapolei.

Can. 8. Deci cei ce s'au numeratu intre barbari, sî au caditu in captivitatea loru, sî au zauitatu, cá cândva au fostu credintiosi sî crestini, sî atatu s'au salvat-acitu, încâtu au ucisu sî pe cei de unu neamu cu dânsii ori cu lemnu, ori cu sugrumare, sî pe cei ce barbariloru nu scia sa arete câile sî casele loru, — acestia se oprescu inca sî de ascultare, pona ce adunanduse sântii, nu voru chipzuí ceva generalu pentru dânsii, sî mai întâiu decâtu acestea Santulu Duchu.

Aci se randuiesce, ca toti aceia, carii au caditu dintre crestini in captivitatea barbariloru, sî acolo atâtu s'au salvat-acitu, încâtu omoreá, sî sugrumá pe confratii loru crestini, sa nu se primeasca la biserica pona sinodulu nu aduce hotarire pentru ei, sî mai dintâiu, pona cându Duchulu sântu nui vá luminá, ca ce feliu de hotarire sa faca Sinodulu.

Can. 9. Eara ceice au navalitu asupr'a caseloru straine, sî fapt'a aceast'a a loru s'au constatalu, aceia nici de ascultare sa nu se invredniceasca; eara deaca ei insusi

voru marturisi și voru restitui jafurile, atunci sa vina în categori'a celoru ce se întorc.

Cuprinsulu acestui canonu asiá este de chiaru, încátu ori ce Comentariu face de prisosu.

Can. 10. Eará cei ce în câmpu au gasitu ceva, séu, în casele sale din cele ce au zeuitatu acolo barbarii și pentru acele s'au incusatu și constatatu, asemenea sa fia între cei ce cadu. Eará pe sine deaca se voru spune, și voru restitui cele gasite, sa se faca vrednici de rugaciuni.

Nici canonulu acest'a n'are lipsa de comentariu.

Can. 11 Eará pe aceia, cari implinescu porunc'a, se cuvine ai tiené curati de ori ce castigu urátu, ear ei sa nu ceara respalata nici pentru indiciu, seau custodie, nici pentru pretiulu aflarii, seau pentru ori ce sub ori care s'aru numi aceea.

Ací sa randuiesce, cá cei ce dau indereptu cele aflate, sa nu ceara nici o respalata dela cei ce s'au pagubitu sub nici unu cuvântu, ci sa fia multiumiti, cu resplat'a, carea i asteapta pentru implinirea poruncei.

Can. 12. Plangere și tânguire, este afora de usi'a casei de rugaciune, unde pecatosii stau, și toli cei ce trecu pe acolo, se cuvine sa se róge pentru ei. Ascultare, înlantrulu usiei în porticulu, unde trebuie sa stee celu ce au peccatuitu, pona la catechumen'a, și de acolo sa iase, ca audindu, dice, scripturile și invetiatur'a, sa se scóta, și sa nu se invrednicésca de rugaciuni; eará cei ce cadu, și înlantrulu usiei bisericéi stau, sa iase cu cei ce se catechisescu; congregatia seau consistentia este, cá sa stee

împreuna cu credincioșii; și să nu iasă cu catecumenii; cea mai pre urmă este împărțirea cu misteriele.

Canonulu acest'a cuprinde cele patru locuri ale celoru ce se pocaescu, și adeva locul dintăiu este afora de usi'a bisericeii, unde stău cei ce plângu; alu doilea locu este înlauntru lu usiei în porticul, alu peccatoșiloru, și rămănu acolo pona iesu de acolo catecumenii; alu treilea locu este alu celoru ce cadu, și înlauntru lu usiei bisericeii stău, și iesu, cu cei ce se catechisescu; ear alu patr'a locu este alu celoru ce stău cu credincioșii, și se cumineca cu acesti'a.

Canónele Sântului Petru, Archiepiscopu alu Alesandriei, și Mucenicu, cu numerulu 15 (°).

Can. I. Fiindca acum a patr'a Pasca au ajunsu persecutiuni, destulu este pentru acei, carii s'au denunciatu, și în temnitiă s'au închisu, și au rabdatu munci nesuferibile, și batai întolerabile, și au suferitu multe alte nevoi grele, eara apoi biruiti de imbecilitatea trupului, n'au fostu

(°) Acestu sântu Parinte au vietuitu pe la a. 296, și s'au facutu Archieppu alu Alesandriei; dar fiindca Meletiu Eppulu Licopoliei celei din Tivaida s'au arătat, făcându lucruri iereticesci, Archieppulu Petru l'au segregatu, și botezulu lui și alu altoru din giurulu lui nu-lu primea de ortodocsu. Elu și pe Ariu l'au hironitonitu de diaconu, căci se aratasa ortodocsu, și fiindca acestu diaconu s'au arătat mai tardiu mare aparatoriu alu pareriloru scalciate ale lui Meletiu, l'au segregatu și pe elu. În sfârșitu cu mucenicie si-au finitu viati'a sub Împaratu lu Diocletianu, lasându de urmatoriulu seu pe Achila. Înainte de a muri au scrisu la a. 304 Canónele aceste pentru cei ce în timpulu gónei în felurite moduri au parasitu credinti'a lui Christosu, care suntu necesarii pentru bun'a randuiala și starea Bisericeii. Canónele aceste au primitu valóre universale prin alu II. Canonu alu Sinódu lu VI. ecumenicu.

reprimiti la inceputu pentru prea mare caderea lor, in sa pentruca ei multu s'au nevoitu, si multu timpu s'au lup-tatu, căci n'au devenitu ei la aceea de voie buna, ci in-vinsi de imbecilitatea trupului, fiindca si ranele lui Isusu se arata pre trupurile lor si acum unii au alu treilea anu alu plângerii—sa se mai certe ei, cu revocare in memo-ria despre întórcerea lor, alte patrudieci de zile, care de si le-au ajunatu Domnulu si Mântuitorjulu nostru Iisusu Christosu, dupa ce s'au botezatu, totu s'au ispititu de dia-bolulu, intru care si ei dupa ce mai multu voru fi eserci-tati, si cu constantia voru posti, de aci voru privegiá in rugaciuni, meditându despre aceea, ceea ce s'au disu de Domnulu cătra cela ce ispitea pe elu, cá sa ise inchine: „Mergi inapoi a mea Satano căci scrisu este, Domnului Dum-nedieului teu sa te inchini, si lui unuia sa-i slujesci“.

Vedi Mateiu Capu 4. v. 10. — Luc'a Capu 4, v. 5. — II. Lege Capu 6. v. 13. —

Can. 2. Iara celoru ce dupa ce s'au predatu sub cus-todia, si au rebdatu in inchisóre stramtoriri si putori, eara apoi fora de lupt'a munciloru s'au facutu captivi, si s'au frântu de lips'a puteriloru, si de órecare orbie, — le va ajunge lor unu anu cătra celalaltu timpu, pentru ca si ei s'au datu pe sine la rebdari pentru numele lui Christosu, de si au dobânditu in temnitia dela frati multa consola-tiune, aceast'a va resplati lor inmultitu dorinti'a de a se eliberá de prea amarât'a sclavie a diabolului, mai cu seama de si voru aduce aminte, de cela ce dice: „duchulu Dom-nului peste mine, pentru carele m'au unsu, bine a vesti

seraciloru m'au trimisu, a predicá robiloru iertare, si orbiloru vedere, a eliberá pe cei sfarâmati intru usiurare, a predicá anulu celu primitu alu Domnului, si diu'a resplá-tirei.“

Isai'a Capu 61, v. 1. — Luc'a Capu 1. v. 8.

Can. 3. Eara celoru ce n'au patimitu nimicu de ast-feliu, nici au documentatu fruptulu credintiei, ci de sine au alergatu la vitiu, si s'au vendutu de sfiala si de frica, eara acum au venitu la pocaintia, este necesariu si convenientu, a li se pune inainte esemplulu smochinului celui neroditoriu, precum dice Domnulu: „avea oarecine unu smochinu saditu in vi'a lui, si au venitu cautându roada in elu, si n'au aflu; si au disu câtra vieriulu, eata trei ani de cându vinu cautându roada in smochinulu acest'a, si nu aflu, taia'lu pe elu, pentru ce si pamântulu impresóra in zadaru; eara elu respundiendu dice lui: Dómne lasa'lu pe elu si in anulu acest'a, pona ilu voiu sapá imprejuriu, si voiu pune gunoiu, si de va face roada? eara de nu, ilu voiu taia in anulu celu viitoriu.“ Aceasta parabola inaintea ochiloru luându-o ei, si aratându rodu vrednicu de pocaintia in intervalulu unui asiá indelungatu timpu, mai multu se voru folosi.

Luc'a Capu 13. v. 6.

Can. 4. Eara celoru cu totulu desnadajduti si nepocaiti, posedu pelea cea neschimbavera a Etiopului, si impestriri ale Pardului, li se va dice, ce s'au disu celuialtu smochinu: „sa nu se mai faca din tine fruptu in

veci pentru care s'au uscatu indatasi“ ; se plinesce inca asupr'a loru si cele dise de Ecclesiastulu: „Ce este strambu, nu se va putea indreptá, si ce lipsesce, nu se va putea numerá ; ca de nu se va indreptá mainainte celu strâmbu, cu neputintia este, cá elu sa se infrumsetieze ; si de nu se va implini mai intaiu lips'a, este cu neputintia a numerá lips'a“ ; dreptu aceea si la fine se va intamplá loru cea disa de Profet'a Isai'a: „si voru vedé madularile oameniloru, carii au calcatu poruncile mele, ca viermile loru nu va muri, si foculu loru nu se va stinge, si voru fi priveala la totu trupulu“ ; fiindca si precum mainainte s'au disu de dânsulu: „eara cei nedrepti asiá se voru fluctuá încátu se voru putea odichni, ca nu este cu putintia paganiloru a se bucurá, au disu Domnulu.“

Mateiu Capu 21. v. 19. — Marcu Capu 11, v. 13 — Ecclesiast. Capu 11, v. 15. — Isai'a Capu 66, v. 24.

Can. 5. Eará pentru cei ce se prefacea cá si Davidu, carele se facea ca este epilepticu, cá sa nu se retina de cineva, si in adevaru n'au fostu epilepticu, si n'au scrisu lamuritu cele de lepadare, ci au amagitu insidiele inimiciloru dupa multe stramtorari cá si nisce copii ineztrati cu consiliu si prudentia, si au batjocoritu insidiele inimiciloru, seau cá si cum aru fi petrecutu prin capisci, seau cá si cum aru fi datu in scrisu dela ei, seau cá si cum in locul loru aru fi pusu pagani, — de si unii dintrânsii, carii asiá au marturisu, precum amu intielesu, n'au fostu cunoscuti unor'a dintre ei, cáci erau cu cea mai mare precautiune, cá sa nu si faca focu cu mânilé sale, si

sa nu tãmie pe necuratii demoni, — dara fiindca nu leau fostu loru sciutu, ca au facutu ei aceasta nebunie, se va mai prelungi pentru dãsii timpulu de siase luni a întórcerii intru pocaintia, ca asiá sî ei mai multu se voru folosi cugetãndu neincetatu la dis'a proceasca: „pruncu s'au nascutu noaua, Fiiulu, sî s'au datu noaua; a câruia stapãnire s'au facutu peste umerulu lui, sî se chiama numele lui Ingeru de mare sfatu“; carele precum sciti, intru a sias'a luna a zamislirei celuialaltu pruncu, carele inainte au anuntiatu inaintea fetii iesirei lui pocaintia spre iertarea pecatelor, s'au zamislitu sî insusi, cá sa predice pocainti'a, fiindca pe amãndoi ii audîmu mai întâiu invatiãndu nu numai pentru pocaintia, ci sî pẽntru imparati'a ceriurilor, carea, precum neamu invetiãtu, in launtru nostru este, „ca aprópe este de noi cuvãntulu, care ilu credemu in gur'a nóstra, sî in inim'a nóstra, pentru care sî ei aducãndusi aminte se voru invetiã a marturisi cu gur'a loru pe Domnulu Iisusu, credîndu in inim'a loru, ca Dumnedieu l'au sculatu pe elu din morti, care audîndu-le, cu inim'a sa creada spre dreptate, eara cu gur'a sa marturisesca spre mãntuire.“

I. Imperat. Capu 21, v. 13—151. — Isai'a Capu 9. v. 5. — Romani Capu 10. v. 8, 9, 10.

Can. 6. Earã pentru cei ce au supusu in loculu loru sclavi crestini, sclavii adeca, cá nisce supusi fiindu, sî oare cum s'aru inchide de stapãni, sî li s'aru ingrozi de câtra dãsii, sî de fric'a loru s'au alunecatu, intr'unu anu voru aratã faptele pocaintiei; „invetiãnduse de aceea,

cá robii lui Christosu sa faca voi'a lui Dumnedieu, și sa se téma de elu, mai alesu audîndu, ca fiesce carele de va face vre-unu bine, in tocma ilu va luá dela Domnulu ori robu ori liberu“.

Efes. Capu 6, v. 8.

Can. 7. Eara cei liberi in trei ani se voru esaminá in pocaintia, și cá unii, carii au fatiarnicitu, și cá unii, carii au silitu, cá conservii sa sacrifice, fiindca n'au ascultatu pe Apostolulu, carele voiesce,“ cá stapânii sa faca aceea ce facu și robii, iertádu ingrozirile, sciindu ca și alu vostru, și alu loru Domnulu, in ceriuri este, și ca la dânsulu nu este privire la fetie, — eara deaca noi toti unu Domnu avemu necautoriu in fatia, fiindca și tóte și in-tru toti este Christosu și in barbari, și in Schiti, in robii și in liberi, deci suntu datori dupa aceea, a pândi ce au lucratu ei vrâdu asi mântui sufletulu loru, și carii pe conservii iau trasu la idololatrie, de care s'aru fi potutu scapá și ei, de learu fi facutu loru dreptatea și ecuitatea“ precum earasi dice Apostolulu.

Efes. Capu 6, v. 9. — Colos. Capu 3. v. 11. — Capu 4 v. 1.

Can. 8. Eara pentru cei ce au fostu tradati și au cadiutu, carii și singuru s'au dusu la lupta, dicâdu, ca ei suntu crestini, și s'au aruncatu in temnitia de munci, — este dreptu ai mai intari intru bucuri'a inimei și ai impartasi pe ei in tóte, in rugaciuni, in cuminecatur'a trupului și a sângelui lui Christosu, și in mângaierea cuvântului, cá mai cu taria nevoinduse, sa se invrednicésca

sî ei de darulu chiemarii celei de susu; fiindca de siapte ori, dice, de va cadé dreptulu, sî se va sculá, care de o aru fi facutu toti cei cadiuti, aru fi aratatu pocainti'a cea mai perfecta sî din tóta inim'a.

Filipis. Capu 3. v. 14. — Pidel. Capu 24. v. 16.

Can. 9. Sî pentru cei ce cá din somnu sáru de sinesi la nevointia, carea chinuiesce, sî tragu asupra-le tentatiuni de a se luptá cu marea sî mult'a fluctuatiune, eara mai alesu sî in contr'a fratiloru aprindu jaraticulu pecatosiloru, sî ii facu de a se impartasi cu dânsii, cá pe unii, carii vinu la aceast'a in numele lui Christosu, de sî nu iau aminte la cuvintele lui: „rugative, cá sa nu intrati in tentatiune“; sî earasi a díce Tatalui in rugaciune: „sî sa nu ne duci in tentatiune, cî scapa-ne de vicleanulu“; ci póte ca nu sciu ei, cîteori stapânulu sî Invetiatoriulu nostru au evitatu pe cei ce iau facutu lui insidii, sî cându timpulu patimirei se apropiá, nu s'au aratatu pe sine, ci au asteptatu, cá sa vina asupr'a lui cu sabii, sî cu lemne; deci díce cátra ei: „cá la unu tâlhariu ati iesitu cu sabii sî cu furci, sa ma prindeti; carii sî l'au datu pe elu“, díce, lui Pilatu; in sa cei ce dupa asemenarea lui, sî cei ce dupa scopulu lui umblându, au patimitu, sî si-au adusu aminte de cuvintele lui divine, prin care ne sprijinesce pe noi fiindu in góne, dicându: „luati aminte pentru voi, ca ve voru dá pe voi la adunari, sî in sinagogurile loru ve voru bate pe voi, sî ve voru da, dar nu pe sineve sa ve dati“; „sî ve voru duce la Igemoni sî la Imperati pentru numele meu,

dara nu pe sineve se ve aduceti, fiindca si voiesce, cá noi goniti fiindu, sa trecemu din locu in locu pentru numele lui; precumu earasi ilu audimu pe elu, dicandu: „si de ve gonescu pe voi din cetatea aceast'a, fugiti in ceealalta, ca nu voiesce de sine a ne duce pe noi cátra satelitii, si lancierii diabolului, cá sa nu fimu noi acestoru slugi diabolici pricinuitori de mai multe omoruri, si cá si cum i-amu sili pe acestia, cá mai multu sa se salbataceasca, si sa sevarsiasca in fapta lucrurile cele aducátore de mórte, ci sa asteapte si sa-si iee aminte de sine „priveghiati, si ve rugati, cá sa nu intrati in tentatiune“; asiá Stefanu celu dintâiu urmatoriulu lui, mucenie au luatú asupra 'si in Ierusalimu, râpînduse de cei fora de lege, si aducânduse in adunare, cu pietri inprosicânduse in numele Domnului Iisusu Christosu, s'au maritu, rugânduse si dicându: „Dómne! nu le socoti loru pecatulu acest'a“; asiá Iacobu alu doilea prindînduse de Irodu, cu sabi'a i s'au taiatu capulu; asiá Pentru Apostolu de multe ori prindînduse si inchidînduse si necinstînduse, mai pe urma in Rom'a s'au restignitu; si pe renumitulú Pavelu de multe ori fiindu datú si pona la mórte primejduinduse, si multu nevoinduse, si intru multele góne laudânduse si in necasuri, intru aceeași cetate si lui i s'au taiatu capulu, carele intru cele ce s'au laudatu, au ispravitu; „si ca in Damascu s'au slobozitu cu cosinitia nóptea peste zidu, si a scapatu din mânilé celui ce cautá a'lu prinde“, ca ceea ce stá loru inainte le erá mai întâiu, sa bine vesteasca, si sa invetie cuvântulu lui Dum-

nedieu, intru care mai intarindu pe frati, cá sa remâna intru credintia, dicea ei si aceast'a: „ca prin multe ne-casuri trebuie noi sa intrâmu intru imparati'a lui Dumne-dieu, cáci cautá nu pe folosulu loru, ci pe celu alu mul-tor'a, cá sa se mántuiasca; si erá de a dice loru multe la acestea spre a le aratá loru cu deamaruntulu, de nu, precum dice Apostolulu: ca nu-mi ajunge timpul a le spune“.

Mateiu Capu 26, v. 41. — Luc'a Capu 11, v. 4. — Ioanu Capu 11. v. 54. — Marcu Capu 14. v. 49. — Luc'a Capu 21. v. 12. — Mateiu Capu 10. v. 23 — Mateiu Capu 26. v. 41 — Fap-tele Apost. Capu 7. v. 60, si Capu 12. v. 2. apoi Capu 14 v. 21. — II Corint. Capu 11. v. 32. — I. Corint. Capu 10. v. 33.—Evrei Capu 11. 32.—

Can. 10. Dreptu aceea nu este cu cuviintia, cá preotii, carii de bun'a loru voie au fugitu, au cadiutu, si earasi s'au luptatu, sa remâna in servitiulu divinu, cá unii, carii au parasitu turm'a Domnului, si pe sine au batjocoritu, ceea ce nime n'au facutu din Apostoli, cáci si fericitul Pavelu, carele multe goane au suferitu, si multe chinuri de nevointie au aratatu, cunoscându, ca mai bine este a se deslegá, si a fi impreuna cu Chri-stosu, adaoge si dice: „eara a mai remâné in trupu, este mai necesariu pentru voi“, ca pândindu nu folosulu seu, ci celu alu multora, cá sa se mántuiasca, mai multu de a sea odichna au esistimatu a fi necesariu, de a re-mâné cu frati si de ei sa se ingrijeasca, „carele si pe cela ce invatia, sa fia esemplulu credintiosiloru in doc-trina.“ De unde cei in temnitia osânditi au cadiuti din

servitiu, și earasi întorcându-se la lupta, forțe nesimțitori sunt; cum se róga, pentru cea ce au parasitu, cum în acea tempestate aru putea fi ei fratiloru spre folosu? căci pona cându erau negresiti și statornici, au avutu iertare pentru fapt'a loru cea fora cuvântu, eara cându au gresitu, cá unii, carii s'au mândritu, și pe sine au prichanitu, decia nu mai potu liturgisi, pentru aceea sa se îngrijeasca mai vârtosu intru umilita cugetare, ca cum voru petrece viati'a aceast'a, parasându marirea desiarta, căci acestor'a este destulu comuniunea, carea cu diligenția și scumpetate se face din dóue cause, parte, cá sa nu li se pare, ca s'au mâchnitu, cându cu sila se voru duce din deslegarea de aici, parte, cá nu oarecarii cându sa se causedie, cá și cum aru fi fostu slabanogiti pentru caus'a canonisirei, carii voru avea mai multa rusine și ocară, decâtu toti, „dupa cela ce au pusu temelie, și n'au pututo duce în sevârsire, ca voru incepe toti, dice, cei ce trecu pe acolo alu batjocori, dicându, omulu acest'a au pusu temelie, și n'au pututu sevârși“.

Filipis. Capu 1. v. 24. — I. Corint Capu 10. v. 33. — Romani Capu 12. v. 7 — I. Timot. Capu 4. v. 12. — Luca Capu 14. v. 29.

Can. 11. Ca cei ce au saritu intaiu în ferberea gónei, stându înainte la judecatorie, și privindu pe sântii mucenici, ca se grabescu către plat'a chiamării de susu, sârguinduse cu buna râvna se dau pe sine la aceast'a, întrebuintiandu multa indresneala, mai vârtosu vedîndu pe cei ce se târescu, și pe cei ce cadu, pentru carii din-

launtru inferbântându-se și indemnându-se a bate resboiu
asupr'a celui ce se mândrește și a contrariului, se grabea
ei la această, „că sa nu i se pare intru sine, ca este
înțeleptu, pentru cele ce după viclesiugu i s'au parutu,
ca biruesce, de și se amagea pe sine biruinduse de cei
ce suferea chinurile zgârieturilor, și a batailor, iutimea
sabiei, și arderile focului, și cufundările in ape, și pen-
tru cei ce au scapatu, cu credinția rugaciuni și cereri sa
se faca, adica, pentru cei ce in temnitiă s'au pedepsitu,
și s'au datu de fôme, și sete, ori pentru cei ce din a-
fora de temnitiă inaintea judetiului cu totul s'au mun-
citu prin zgâriituri, și batai, eara apoi s'au biruitu de
slabiciunea trupului, cu cuviinția este, că sa ne fia mila
de unii că acesti'a, căci pe nimene nu vateama nimic'a, a
compatimi cu alții, și a simți dureri pentru cei ce se
lânguiescu, și a suspină pentru cei ce intru nevoinția
s'au biruitu de multa sila a malitiosului diabolu, adeca
pentru parinti, frati și fii, ca scimu, ca și pentru cre-
dinți'a altora au dobânditu unii bunatatea lui Dumnediēt
intru iertarea pecatelor, și sanatatea trupului, și invierea
mortilor; deci aducându-ne aminte de multele lor trude,
și miserii, pe care mainainte le au suferitu pentru nu-
mele lui Christosu, și nu numai, ci și ei cainduse și
lânguinduse de ceea ce s'au facutu lor prin prodițiune
intru slabiciune, și omorârea trupului, ci inca și martu-
risinduse, ca n'au fostu circumspecti in viați'a lor, im-
preuna ne rugamu, și impreuna ne cucerimu pentru cu-
ratirea lor pe lângă celelalte cuviinție prin celu ce s'au

facutu pentru noi mântuitoriu câtra Tatalu, carele curătesce pecatele năstre, ca dăce: „de aru sî pecatui cineva, mângaitoriu dreptu avemu câtra Tatalu pe Iisusu Christosu, sî elu este imblândirea pentru pecatele năstre.“

Filips. Capu 3. v. 12. — Pildele Capu 3, v. 7. — I Ioanu Capu 2, v. 1, 2. —

Can. 12. Celoru ce au datu arginti pentru de a se face cu totul nesuperati de ori ce malitia, nu este cu cale, a li se pune vina, ca paguba sî pierdere de bani au suferitu, cá sa nu se pagubeasca in sufletulu lor, ori sa'lu piarda, care lucru altii nu l'au facutu pentru câstigulu celu urātu; sî macaru ca Domnulu dăce: „ca ce va folosi omulu de aru dobândi lumea tóta, sî de sufletulu seu se va pagubi, ori ilu va pierde; sî ca nu puteti slugí lui Dumnedieu sî lui mamona“, totusi aceia s'au aratatu lui Dumnedieu slujindu, sî urându argintii, sî calcându, sî defaimându, sî au implinitu sî intru această a cea scrisa: „rescumperarea sufletulu omulu este bogati'a s'a“; fiinduca sî in faptele Apostoliloru amu cettu, ca cei târîti in loculu lui Pavelu sî a lui Sila in Tesalonicu la mai marii cetătii dandu bani s'au eliberatu, ca dupa ce multu iau ingreuiatu pe ei pentru numele lui Iisusu, sî dupa ce au turburatu poporulu, sî pe mai marii cetătii: „luându ei, dice, multe dela Iasonu sî dela ceialti, iau sloboditu; eara fratii indata nóptea au trimisu pe Pavelu, sî pe Sil'a in Verri'a“.

Marcu Capu 8. v. 36. — Mateiu Capu 6 v. 24. — Pilde Capu 13. v. 8. — faptele Apost. Capu 17. v. 9.

Can. 13. Dreptaceea nici pe cei ce au luatú tóte pentru mántuirea sufletului, sí s'au departatu, nu este cu cale ai invinovati, cá cum s'aru fi prinsii altii pentru dânsii, ca sí in Efesu in loculu lui Pavelu au rapitu pe Gaiu la privelisce, sí pe Aristarchu, pe sotii lui Pavelu, carele vrându a merge la poporu, fiindca pentru dânsulu erá turburarea facuta, ca plecase sí intorsese multu poporu cátra cinstirea lui Dumnedieu; „nu l'au lasatu pe elu, dice, invetiaceii, dar inca sí oarecarii din mării Asiei fiindu lui amici, trimitindu la elu, ilu rugá pe elu, a nu se da pe sine-sí la privelisce“; eara deaca oarecarii s'aru intari suparándu pe cei ce cu curatienie iau aminte la celu ce dîce: „mântuindu, mántuiesceti sufletulu teu, sí sa nu cauti inapoi“, aducândusi aminte sí de Petru Apostolu, „carele aruncatu fiindu in temnitia, sí datu la patru capetenii cáte cu patru ostasi, cá sa'lu pazeasca, carele nóptea fugindu, sí din mân'a ucigasiului Irodu, sí din tóta asteptarea poporului Iudeiloru mántuinduse, dupa porunc'a ingerului Domnului; sí dupa ce diu'a s'au facutu, dîce, nu putina turburare erá între ostasi, oare ce i s'au întâmplatu lui Petru? Irodu daru cercetându'lu pe elu, sí neaflându'lu, esaminându pe strajarii au poruncitu, sa se sugrume“; pentru carii nici o cauza nu se atinge de Petru, ca se putea sí ei sa vada, ceea ce i s'au facutu lui Petru, cá sa scape, precum sí toti pruncii cei din Vitleemu sí din tóte hotarele lui, de aru fi cunoscutu maicele loru ceea ce vrea sa fia, carii s'au omorátu de ucigasiulu Irodu, pentru ca se cautá de elu, cá

sa pearda unu pruncu, carele sî aceast'a dupa porunc'a ingerului Domnului au scapatu, acum incepându in graba a pradá sî iute a jafui dupa chiamarea Numelui lui precum s'au scrisu: „pentru ca mainainte de a sei prunculu a chiamá pe tatalu seu, seau pe mum'a sa, va luá puterea Damascului sî pradile Samariei inaintea Imparatului Asirieniloru“; ca Magii, ca cei acum pradati sî jafuiti, sa inchina pruncului cu supunere sî cinstire, deschidîndusi vistieriile sî aducândui prea potrivite sî prea cuvióse daruri, auru, sî tamâie, sî smirna cá unui Imparatu, sî Dumnedieu sî omu, dreptaceea nu s'au mai invrednicitu a se întórce cátra asirianulu Imparatu, purtânduse de pronie, „ca luându insciintiare, dice prin visu, a nu se întórce cátra Irodu, prin alta cale s'au dusu in tiar'a loru“; deci vedîndu Irodu versatoriulu de sânge, ca s'au amagitu de Magi, s'au maniatu fôrte, sî trimiţîndu, dîce, au omorátu pe toti pruncii cei ce erá in Vitleemu, sî in tóte hotarele lui de doi ani sî mai josu dupa timpulu, care l'au aflatu dela Magi, cu carii sî pe celalaltu pruncu mai nainte de elu nascutu, cautâdu cá sa 'lu omóre, sî ne aflândulu, au ucisu pe tatalu pruncului pe Zachari'a intre Biserica sî altariu, scapâdu prunculu cu Elisavet'a maic'a lui, pentru care n'au nici o prichana“.

Faptel. Apost. Capu 19. v. 17 sî 30. — Capu 12. v. 4 sî 8. — Isaia Capu 8. v. 3, 4. — Mateiu Capu 2. v, 11, 16. — Capu 23. v. 35.

Can. 14. Eará cei ce au patimitu sila sî nevoia multa, sî au primitu in gura fieru sî legaturi, sî au remasu cu

rabdare intru asiezarea credintiei sî au suferitu a li se arde manile, care se aducea fora de voie la sacrificiulu profanu, precum au scrisu mie de trei ori fericitii martiri din temnitie, inca sî alti impreuna slujitori pentru cei din Livia; unii ca acestia mai alesu cându impreuna marturisescu ei pentru sine, sî pentru ceialti frati, potu sa fia intru slujb'a loru rânduiti intre Marturisoritori, precum sî cei omorâti in multele chipuri, sî numai potu sa cuvânte seau sa dica, séu a se misicá spre a stá in contr'a celoru ce ii silescu fora folosu; ca nici s'au inoitu cu urâciunea loru, precum cu adevaratu earasi amu auditu aceast'a dela cei impreuna slujitori; deci se voru rândui intre Marturisoritori, precum sî aceia, carii vietuiescu dupa Timoteiu, plecânduse sî ei, celui ce dice: „gonesce dreptatea, bun'a cinstire, credinti'a, dragostea, blândeti'a; nevoiescete cu bun'a nevointia a credintiei, apucate de viati'a cea vecinica, spre carea te-ai chiamatu, sî ai marturisu bun'a marturisiré inainte a multoru marturi“.

Aci se incheie cele patrusprediece Canóne ale S. Petru Archieppulu Alesandriei despre cei ce au patimitu ori in ce feliu de chipu mucenicie pe timpulu góneloru ridicate de câtra Imparatulu Diocletianu asupra clerului sî poporului crestinescu, adaogându totodata sî judecat'a sea pentru cei ce de fric'a munciloru au slabitu in ortodocsie, sî canónele aceste s'au primitu de bune cu valóre ecumenica de câtra Sinodulu VI. ecumenicu prin Canonulu 2-lea.

Vedi I. Trimit. Timot. Capu 6, v. 11.

Can. 15. Nu ne va osândi cine-va pe noi, căci tie-nemu Miercurea sî vinerea, intru care sî a ajună dupa

traditiune ni s'au poruncitu noua cu dreptu cuvântu, ca Miercurea pentru sfatului, ce s'au facutu de iudei pentru vânzarea Domnului eara Vinerea, pentru ca au patimitu elu pentru noi; eara Duminec'a o facemu de di de bucurie, căci in ea au inviatu, in carea nici a plecá genunchiele n'amu luat.

Aci dice Archieppulu Petru din Alesandri'a, ca nime nu lu va osândi pe elu, căci ajuna Miercurea si vinerea, căci Miercurea au facutu consiliu evreii, sa omóre pe Domnulu, ear Vinerea l'au restignitu. Si asiá Duminec'a o tiene de o di a bucuriei; in care Domnulu au inviatu; si cu aceste au incheiatu epistol'a s'a, ceea ce cuprinde cele aci espuse 15 Canóne.

Epistol'a I. a S. marelui Atanasiu câtra monachulu Ammunu (·)

Tóte cu adeveratu suntu bune si curate fapturile lui Dumnedieu, ca nimicu inutilu seau necuratu n'au facutu cu-

(·) Atanasiu dupa aratarea lui dinafara erá micu, si obscuru, si totusi istori'a apretiuindu faptele lui escellente dupa cuviintia, i-au datu lui epitétulu de „mare“; elu cu ageritatea logiceí sale au intrecutu pe toti coetanii sei, precum si cu cunoscintiele sale teologice si politice; apoi elu cu caracterulu seu constantu si consecuentu au sciutu representá prudentia si circumspectiunea dinpreuna cu zelu si cu umilintia pentru pastrarea celoru sante. Elu au fostu diaconu alu patriarchatulu din Alexandri'a, si au fostu cá atare cu Alexandru Patriarchu la Sinodulu I ecumenicu la a. 325, si apoi succesorule acestuia in scaunulu patriarchalu din Alesandria, si mare aparatoriu alu ortodocsiei, pentru care si-au atrasu ur'a Imperatulu Constantinu, carele l'au si trimisu in esilu, si altele gone au suferitu, precum istori'a ne arata. Scrierile lui s'au tiparitu in Parisu la a. 1698, intre care se afla si aceste trei Epistole, care aci urmeadia.

vântulu lui Dumnedieu, câci dupa Apostolulu I. corint. Capu 2, v. 15: „a lui Christosu buna mireazma suntemu intru cei ce se mântuescu“. Dar fiindca feliurite, și de multe chipuri suntu sagetile diabolului, și pe cei mai curati cu minte se nevoiesce ai turburá și opresce pe frati dela obicinuita esercitatiune, semenându pe ascunsu între ei gânduri de necuratie și de spurcaciune, vino, cá cu putiene amagirea diabolului sa o gonimu cu darulu Mântuitoriului nostru, și spre folosulu celoru mai simpli sa o intarimu: „tôte suntu curate celoru curati, eara celoru necurati și cunoscenti'a, și tôte li s'au spurcatu“. Titu Capu 1. v. 15. — dar me miru de viclesiugulu diabolului, câci stricaciunea și peiréa fiindu elu, pe furisiiu pune gânduri in forma de curatie, ear ceea ce se face, este cursa mai vârtosu, ori ispitire; câci, precum inainte amu disu, cauta sa seduca pe cei nevoitori dela meditatiune obicinuita și salutare, și sa se para a invinge in aceea, intrebuintiedia astfeliu de momel, cari nimicu de folosu n'aducu vietii, ci provóca numai cestioni și contentiuni—bârfele—, de care trebue sa ne lepadamu; ca, ce, spunemu o iubite și de totu religióse! ce pecatuire are? seau ce necuratie? o fireasca scurgere? precum de aru voí cineva sa faca invinuire pentru mucii cei ce se scotu prin nari și pentru scuipiturile cele din gura? dar și de acestea avemu sa spunemu mai multe, curgerile cele din pantece, care suntu necesari pentru viati'a omului; și inca de credemu, ca omulu este lucru alu mâniloru lui Dumnedieu, dupa divinele scripturi, cum se

putea face din putere curata vre-unu lucru spurcatu, „deaca ne afirmam neamu alu lui Dumnedieu, dupa faptele Apostoliloru Capu 17. v. 28, 29, nimica n'avemu in noi necuratu“, ca atuncea numai ne spureamu, cându peccatul prea imputitu ilu lucramu, eara cându se face vre-o fireasca scurgere, atunci pentru necesitatea firei impreuna cu celelalte, precum amu disu, o suferimu si aceast'a. Insa fiindca cei ce voru sa contradica celoru ce se dicu „dreptu“, adeca celoru facute de Dumnedieu aducu inainte si o dicere evangelica—Mateiu Capu 15 v. 11,—cumca „nu cele ce intra, spurca pe omu, ci cele ce iesu“, pentru aceea este necesariu a mustrá un'a asemenea absurditate a loru ne vrându a o numi de vre-o cestiune; câci cu 'adevaratu mai dintâiu si scripturile divine le vatama, dupa ce suntu nestatornici in ignorantia loru; eara cuvântulu divinu asiá este: fiindca oarecarii asemené au indoiala pentru mancâri, pentru aceea Domnulu desleaga aceast'a a loru indoiala, di-cându: „ca nu cele ce intra, spurca pe omu, ci cele ce iesu“; apoi adaoge, si de unde iesu cele dela inima, ca acolo scie, ca suntu relele vistierii, a gânduriloru celoru spurcate si a celorlalte peccate; eara prescurtu asiá invatia Apostolulu I. Cor. Capu 8. v. 5: „mancarea nu ne va pune pe noi inaintea lui Dumnedieu“; si de aru dice cineva, ca scurgerea fireasca nu ne causeadia noua peccatu; se póte, ca si medicii voru luá in aparare fatia cu inchipuirile acestea desiarte, si voru afirmá, ca fiecarui animalu, unele midilóce spre curati'a madulariloru

sale, s. e. escrementele capului suntu perii, si aquositatele cele ce se lepada din capu, si din pãntece, asiã si escrementulu poriloru este asemenea. Deci o batrãnule, iubitoriule de Dumnedieu! ce pecatu este, cãndu insusi Stãpãnulu, celu ce au plasmuitu vietuitorile, au voitu si au facutu madularile acestoru vietuitorile, cã sa aiba acestu feliu de curgeri? Dar fiindca ni se cuvine a mustrã contradicerile celoru rei,— ca aru dice, ca nici intr'unu chipu nu este pecatu usulu celu regulatu, cãndu vedemu, ca dela Facatoriulu astfeliu s'au plasmuitu organele—loru, le vomu impune tacerea, cãndu ii vomu intrebã: care usu este celu legitimu, care Dumnedieu aru fi permis, dicãndu: cresceti, si ve inmultiti si umpleti pamãntulu? facerea Capu 1. v. 28. — carea si Apostolulu arata, dicãndu: „cinstita este nun'a, si patulu nespurcatu“. Evrei Capu 13, v. 4.— seau pe cea obsceasca, carea se se-vãrsiesce pe ascunsu si in modu adulteriu? fiindca si intre celãlalte, ce se facu in viatia, gasimu, ca se facu in deosebite forme; precum a ucide, nu este iertatu, dara in resbõie a omorì pe cei protivnici, este lucru de lauda si justu, asiã incãt cei ce s'au purtatu cu vitejie si barbatie in resbõie, se onoreadia de toti, precum si celoru ce predicu unele intemplari norocõse, si acele se implinescu, li se radica statue; dreptu aceea, acelasi lucru dupa òre ce si dupa timpu nu este iertatu, eara dupa oare ce si in altu timpu bunu se lasa si se iarta; acestu cuvãntu are valõre si pentru amestecare, fericitu este celu ce in tineretie avendu jugu liberu, au intrebuintiatu firea spre procrea-

tiunea copiiloru, eara dincontra intrebuintându spre desfrânare, fornicatiune, și adulteriu, va primi pedeaps'a cea predisa de Apostolu—Evrei Capu 13. v. 4. — ca dóue cãi suntu in viatia pentru acestea, un'a mai moderata și vietii mai acomodata, adeca a nuntii, și alt'a ingereasca, și cea a virginitatii, de carea nu mai póte fi mai escellente. Care'si aru alege pe cea lumeasca, adeca pe casatoria, acel'a nu gresiesce, dar nu va primi atâtea daruri, in sa va primi și elu, cãci și elu aduce fruptulu treidiecelea; eara carele va imbratisiá viati'a casta, și cea mai presusu de lumeasca, de si este mai grea cale, are in sa daruri de admiratiune, cãci produce frupturi insutite; pentru aceea necuratele loru și viclenele intrebari au avutu osebite deslegari, și din veacu au fostu deslegate de dunnedieescile scripturi. Deci sprijinesce o Parinte! turmele tale cu adhortatii apostolesci, cu mângaieri evangelice, și cu svatuiru din Psalmi, „viaza-me, dicându, dupa cuvântulu teu“ Psalm. 118. v. 17, eara cuvântulu lui este, ai servi lui din inima curata; aceasta sciindu Proroculu, cá cum pe sine talmacinduse dice: „inima curata zidesce intru mine Dunnedieule, cá sa nu me turbure gânduri spurcate“; și earasi: „și cu duchi stapânitoriu me intaresce, ca de și cândva gândurile me voru turburá, oare carea tare putere dela tine sa me intareasca, fiindu-mi cá unu temeiu. Psalmu 50. v. 11. 13. Deci insuti acestea și cele cá acestea svatuindu, dicu, câtra cei ce târdiu se pleaca adeverului: „invetiavoiiu pe cei fora delege caile tale și nadejduindu in Domnulu, ca ii vei plecá a se departá de o

reulate cá aceast'a, cânta, și necredintiosii la tine se voru întorce" acolo v. 14; Fia dar, ca cei ce întreaba cu reu naravu, să inceteze de o zadarnica osteneala cá aceast'a; eara cei ce pentru dreapt'a cinstire suntu cu indoiala, cu duchi stapânitoriu să se intareasca; eara câti cu incredintiare sciti adevarulu, sălu tinei nevata-matu și neclatitu in Christosu Iisusu Domnulu nostru, cu carele Tatalui și sântului Duchi se cuvine marire și stapânire in vecii veciloru. Aminu.

Fiindca, precum se vede, fericitulu Atanasiu au fostu întrebatu pentru scurgerea ceea ce dela fire ni se face nóua in somnu, de este pecatu? au compusu epistol'a aceast'a, a careia cuprindere este: ca ceea ce se face dela insasi firea, fora sa dee omulu ansa le aceea din partea sea, fia prin ori cari simtiuri ori lucrari omenesci, nu este pecatu, și nu se póte imputá omului, și de aceea precum alte escremente ale trupului omenescu nu ni se potu imputá de pecatu, asiá nici scurgerea fireasca in somnu!

Epistol'a a II. a S. marelui Atanasiu câtra Episcopulu Rufinianu.

Tu scrii mie cele ce se cuvinu a scrie unui iubitu fiiu câtra Tata; deci apropiatu pe tine prin scrisóre te-amu imbratisiatu, prea doritule mie decâtu tóte Rufiniane! dar și eu putându sa scriu cá fiiului și la inceputu, și la midilocu, și la sfârsitu, m'amu retienutu, cá din scrisori să nu se vada nici recomandatiunea nici testimoniulu.

Deci credemi mie, ca tu mi esci scrisórea, precum este scrisa, cunoscuta si cetita in inima, asiã dara sa credi, dicu, te rogu si te indemnu, cá sa-mi scrii, cãci nu putienu, ci prea multu me delectedi pe mine, cându-mi scrii mie. Si fiindea cu ingrijire si bisericesce, cãci aceast'a se cuvine evlaviei tale, ai intrebatu pentru cei ce de necesitate au fostu terãti, dar nu s'au stricatu intru credinti'a cea rea, si ai voitu, cá sãti scriu eu cele socolite despre dãnsii in Sinóde si pretutindenea? Sã scii Domnulu meu prea doritul! ca la inceputu dupa ce au incetatu sil'a, ce se facea, s'au facutu Sinodu fiindu fatia Eppi dela partile cele din afora; dar s'au facutu Sinodu si la Coeppii cei ce locuescu in Ellada, dar nimicu mai putinu si la cei in Ispani'a, si in Galí'a, si au placutu ceea ce aicea, si pretutindenea s'au lucratu; ca cu cei ce au cadiutu, si au aparatu pagãnatatea, pocainduse sa li se dee iertare, dar in cleru sa nu se primeasca; eara celoru ce n'au stapãnitu asupr'a pagãnatatii, dar s'au tarãtu pre-lãnga ea de necesitate si sila, s'au socotitu a li se da iertare, de a avea si locul clerului mai alesu, deaca au adusu despre aceea testimoniu vrednicu de crediamãntu, si prin aceast'a au documentatu, ca n'au fostu cadiuti in pagãnatate. Dar cá nu cumva unii cei fórtè straini de evlavie, sa strice bisericile lui Dumnedieu, au vrutu mai multu a se dá dupa sila, si a purtã greutãti, decãtu a pierde popóre, si desvinovati'a aceast'a ni s'au parutu, ca se face cu acelu scopu, cá sã ne aduca aminte, cum Arronu fratele lui Moise in pustie au consimlitu in prevari-

catiunea poporului, ca prin aceea au defendatu pe sine, că nu cum-va poporul intorcându-se in Egiptu, sa slujasca acolo idololatriei. De putintia i s'au parutu lui, ca de va remâne poporul in pustie, nu se va molipsi de idololatrie, ear ducându-se la Egiptu numai de câtu va cadé in pagânatate. Din caus'a aceast'a i s'au condonatu lui Clerulu, ear celoru ce s'au amagitu, si sila au patimitu, iertare li s'au datu. Acestea si Evlaviei Tale facu cunoscutu, nadejduindu, ca cele socotite le vei primi, si nu vei osândi iertarea celoru ce in chipulu aratatu s'au adunatu. Bine voiesce dar, a se ceti acestea Preotimei si poporului celui ce tie supusu este, că si ei sciindu-le sa nu te inovatiasca aflându-se ca asiá facu cu unii că acestia, nici mi se cuvine mie a'ti scrie, cându evlavios' a Ta inca au potutu sci dispusatiunea nóstra cătra cei caduti in felurite chipuri, si a implini cele lipsite. Fia harulu Domnului celui ce te-au umplutu cu totu cuvântulu si cu tóta cunoscinti'a. Deci cei ce se caescu cu adevaratu, sa anatemiseasca aievea credinti'a cea desiarta a lui Eudocsiu, si Euzoiu, ca hulindu ei cuvântulu lui Dumnedieu, ca este zidire, s'au aratatu a fi primipilii sectei arianiloru, si sa marturiseasca credinti'a ceea ce parintii din Nicea o au marturisitu, si sa nu prefere acestui Sinodu nici unu altu Sinodu. Salutá fratimea cea de lângă tine, căci si fratiimea in Domnulu cea cu noi te saluta pe tine.

Epistol'a aceast'a respundietóre nu tracteada despre cei ce s'au lepadatu de Christosu, si au jertvitu idoliloru, căci despre unii că acesti'a au tractatu Sinodulu din Ancira, si sântulu Petru

Archieppu alu Alesandriei in canónele sale, ci aci Sântulu Atanasiu tracteadia despre cei ce s'au impartasitu de ieresulu lui Ariu fia de voie, fia in urm'a porunciloru apesatóre ale Stapânirii politice. Deci Eppulu Rufinianu avându unele banueli in privinti'a acestoru feliu de ieretici, intreaba pe Atanasiu Archiepulu seu, ce are sa observe la casuri, cându vre-unulu dintre acesti arieni aru voi sa se întórca la ortodocsa biserica? Si asiá Atanasiu i respunde lui Rufinianu, aratându iubirea sea cea mare, ce o are câtra elu, si provocându-lu, cá sai serie mai adeseori, apoi venindu la insusi obiectu, i deslucese nedumeririle lui cu multa chiaritate si cunoscintia obiectiva, precum din insasi epistol'a se vede.

Epistol'a III. a S. m. Atanasiu despre cartile S. Scripturi.

Insa fiindca despre ieretici amu pomenitu, cá despre nisce morti, eara pentru noi cá de unii, carii avemu spre mântuire dumnedieescile scripturi, me temu, cá nu cumva, precum au scrisu Corinteniloru Pavelu II. Cor. Capu 11, v. 3, unii din cei sinceri, din simplitate si curatie-nie sa se amagiasca de astuti'a ómeniloru, si decia incepu a ceti cârti straine, cari se dicu, apocrife, amaginduse cu numire ecui voca a cartiloru adevarate. De aceea ve rogu, a le sustiné, deaca eu si despre acele scriu Voua, care si insusi le sciti; eu le pomenescu aci, si scriu despre ele spre folosulu si spre necesitatea bisericei. Si vrându a tractá aci de acestea, voiu intrebuintiá spre intarirea cutediarii mele chipulu Evangelistului Luca Capu I. v. 1,

dicându: „Fiindcă oare carii s'au apucatu a compune si-
 esi pe cele ce se dicu „apocrife“ și ale mestecă cu scrip-
 tur'a cea de Dumnedieu insufleta, pentru carea ne-amu
 invrednicitu de plinu, precum s'au traditionatu Parintiloru,
 cei ce din inceputu au fostu insusi vediatori și servitori
 ai Cuvântului, s'au parutu și mie, indemnatu fiindu de a-
 devaratii frati, și invatiându-ne dintru inceputu, care să se
 dica cartile cele canonisite, și primite, și se credu a fi
 carti divine, că fiesce cine, de s'au amagitu, să osândea-
 sca pe cele ce l'au amagitu pe elu; eara de au remasu
 curatu, sa se bucure, și aceast'a adeseori sa-si aduca a-
 minte“. Deci toate cartile vechiului testamentu suntu la
 numeru douăzeci și două, ca atâtea suntu și litere la e-
 vrei precum amu intielesu; eara dupa rândulu și numele
 este fiesce care asiá; întâiu Facerea; apoi Iesirea; apoi
 Leviticonu; și dupa aceast'a Numerile, și decia a două
 Lege; eara dupa acestea este Iisusu alu lui Navi, și Ju-
 decatorii, și dupa aceast'a Rutu; și earasi decia patru carti
 a Imparatiloru; și din acestea cea dintâiu și cea a două
 într'o carte se numera; eara cea a trei'a și a patr'a ase-
 menea într'un'a, eara dupa acestea întâiu a Paralipomenonu,
 și a două, asemenea o carte se numera; apoi Estra întâiu
 și a două, asemenea un'a; eara dupa acestea cartea Psal-
 miloru; și decia Parimeile seau Pildele; apoi Ecclesiastulu,
 și Cântarea Cântariloru; câtra acestea este și Iovu, și de-
 cia Prorocii cei doisprediece într'o carte se numera, apoi
 Isai'a, și Ieremi'a, și cu dânsulu Varuchu, și Daniilu; pona
 la acestea stau cele ale testamentului vechiu, eara pe a

celui nou, earasi sa nu ne lenevimu a le spune, si suntu acestea: Evangeliu patru, a lui Mateiu, a lui Marcu, a lui Luc'a si a lui Ioanu; apoi dupa acestea: faptele Apostolilor, si siapte Epistolia a Apostolilor, ce se numescu canonesci, asiá: un'a a lui Iacobu, dóue a lui Petru, apoi trei a lui Ioanu, si un'a a lui Iud'a; câtra acestea a Apostolului Pavelu suntu patrusprediece epistolia, cari cu rându suntu scrise asiá, întâi'a câtra Romani, apoi dóue câtra Corinteni, si dupa acestea câtra Galateni, si decia câtra Efeseni, apoi câtra Filipsemi, si câtra Coloseni, si câtra Tesalonicheni dóue si cea câtra Evrei, si decia câtra Timoteiu dóue, eara câtra Titu un'a, si cea depreurma câtra Filimonu un'a. Si earasi Apocalipsisu alu lui Ioanu; acestea suntu isvórele Mântuirei, cá cela ce insetadia, sa se sature de cuvintele, cele ce suntu intrânsele; intru singure acestea invatietur'a Evangheliei se binevestesce; niminea câtra aceste sa nu mai adaoga ceva, nici dintre aceste sa nu mai scóta ceva; pentru aceea Domnulu dojenea pe Saduchei, zicându: „Ve retaciti, nesciindu scripturile nici puterea lor“ Mateiu Capu 22, v. 29. — eara pe iudei ii sfatuia: „Cercetati scripturile, ca acestea sunt, care marturisescu pentru mine“ Marcu Capu 12, v. 24.— Ioannu Capu 5, v. 13.— Insa pentru mai mare acurateie este de lipsa sa adaugu, cumca suntu si alte cârti, care nu s'au pusu in canóne, dar dela Parinti s'au rânduitu a se ceti de câtra cei ce vinu de curându, si voiescu a se catechisi in cuvântulu bunei credintie: Intielepciunea lui Salomonu, Intielepciunea lui Sirachu, si Estiru,

sî Iuditu, sî Tobie, sî Inveliatur'a, ce se chiama a Aposto-
liloru, sî Piminu; dara insa Iubitiloru! sî de acelea ce se
cetescu, sî de acestea, ce s'au inscrisu in Canóne, nicairi
nu se pomenescu cele apocrife, ci suntu scornirile iere-
ticiloru, carii scriu, ca le voiescu pe ele, insa facândule
haru, sî ani adaogândule loru, dicu, ca suntu vechi, cá a-
siá sa amageasca pe cei simpli cu astfelu de invetiaturi
false.

Sântulu Atanasiu in trei desparte cărțile, in apocrife, — a-
scunse —, in cele petrecute in Canóne, sî in cele ce se cetescu.
De apogrife le numesce cele amagitóre sî minciunóse, pe care ie-
reticii le-au scrisu, sî le numescu vechi, cá astfelu sa amageasca
pe cei simpli crestini, de cele petrecute in canóne le numesce
cărțile sântei Scripturi a testamentului vechiu sî nou; ear de cele
ce se cetescu, le numesce acele carti, care sântii Parinti au dis-
pusu, cá sa se ceteasca de neofiti, sî de cei ce dorescu a imbra-
tisiá credinti'a lui Christosu. Ce se tiene de cartea lui Piminu, a-
vemu a observá, ca despre ea este parerea obsceasca, ca s'aru
trage dela Apostolulu Ermasu, pe carele Apostolulu Pavelu ilu
saluta in trimiterea sea câtra Romani, ear S. Ieronimu dice, ca a-
ceast'a carte este a lui Piminu, sî este prea folositóre si necesaria.

Canónele Sântului Vasiliu celu mare cu nume- rulu 93. (°).

Precuvantare a epistoliei dintaiu catra Amfilo- chiu, despartita in siasesprediece canóne.

Neintielegatoriului, dice, ce intreaba de intiepletiune, i se socotesce de intiepletiune ; eara intrebarea intieple-
tului, precum se vede, intiepletiesce si pe celu neintieple-
gatoriu; care cu darulu lui Dumnedieu se intempla nóua,
de câte ori primimu scrisorile sufletului seu celui iubitoriu
de osteneala, ca mai sciutori de noi, si mai ingrijitori ne
facemu dela insasi intrebare, invatiândune multe din cele
ce nu le scimu, si purtarea de grija cea pentru a respunde,

(°) S. Vasiliu s'au nascutu la a. 329 in Cesari'a Capadochiei de parinti credinciosi si avuti. La treapt'a de presbiteru l'au inaintatu pe elu Eppulu Eusebiu din Cesaria la a. 364, insa nu multu dupa hirotoni'a lui de presbiteru același Eppu Eusebiu incepù a ridicá asupra lui Vasiliu unele nefundate prepu-
suri, si invidii; insa elu de a scapá de acele, au parasitu si locul nascerii sale, si pe Eppulu seu, si s'au retrasu la Pontu, tragându cu sine si pe divinulu Gri-
goriu Nazeanzeanulu, si au petrecutu prin pustietati, si pe la manastiri, unde prin
invetiaturi si compunerea reguleloru au facutu insemnate inbunatatiri. Dar in-
tielegându, ca arienii totu mai multu si mai multu se intarescu pe timpulu lui
Valentu, se întorse inapoi la Cesaria la a. 365, si se impaca cu Eusebiu si i a-
juta in apararea ortodocsiei, si murindu Eusebiu, urmá lui in episcopie, si au
fostu infricosiatu arieniloru. Elu au reposatu la anulu 378 fiindu de 49 ani, si
intre scrierile lui ne-au lasatu si aceste Canóne in forma de epistolii; care Sino-
dulu VI ecumenicu le-au primitu in Canonulu seu alu II, si le au datu loru va-
lóre ecumenica.

se face invetiatoriu alu nostru. Negresitu sî acum, cá mainainte de intrebare, nici odata nu ne-au venitu aminte intrebările tale, ne-amu silitu ale cercetá cu scumpetate sî de cele ce amu auditu ceva dela cei vechi, a ni mai aduce aminte, sî pe cele ce suntu de unu neaniu cu cele ce ne-amu invetiatu, a le mai socoti dela noi.

Precuventarea aceast'a este o via icóna a unei cugetari smerite, căci fericitul Vasiliu incepe ꙗcu dicerea intieptului Solomon—Pildele Capu 17. v. 28.—unde se dîce: cá intieptu se va considerá acela, carele ne cunoscându vreunu lucru, va intrebá despre elu pe unulu, carele ilu cunósce; sî ca intrebarea intieptului intieptiesce sî pe celu neintieptu; aci se intielege Amfilochiu, cá intieptu, căci intreaba pe Vasiliu despre lucrurile, care lui nu iau fostu de totu chiare; ear neintielegatoriu numesce Vasiliu pe sine, vrându a insufleti pe Amfilochiu, cá sa 'lu intrebe pe elu sî altadata, aratându totodata, ca sî elu se intieptiesce prin intrebările lui căci capata materia de cugetatu, care nu iar veni lui aminte, de n'aru fi fostu provocatu prin Amfilochiu sa deslege nisce nedumeriri.

Can. 1. Ce se tîne de intrebarea despre catari—novatiani—, sî ce s'au disu mainainte despre ei, sî pe dreptu iai admonatu, ca se cade a urmá obiceiului celui din fiesce care locu, pentru ca intre ei, au fostu felurite pareri despre botezulu lor, carii au diseratu despre acestu obiectu. Pentru botezulu Pepuzieniloru mi se pare, ca nu este nici unu temeiu, sî m'amu miratu, cum de marele Dionisiu, care au fostu canonistu, l'au trecut cu vedere; căci cei vechi au judecatu a se primi botezulu acest'a, pentruca nu se instraineadia de credintia; de unde unele le-au numitu ieresuri, altele schisme, sî earasi altele sinagoguri—adunari—nelegiuite; ieretici pe

acea, carii într'adevaru s'au lepadatu de credintia, și de dâns'a suntu instrainati; schismatici eara pe aceia, cari pentru óre care cause bisericesci, și intrebari medicabili se cearta între sine; ear adunari ilegali se numescu acele congregatiuni, cele ce se facu de nesupusii presbiteri, seau episcopi, și de neinvatiatulu poporu; precum deaca cineva s'au gasitu în vre-o gresiala, și de la sântitele servitiuri s'au opritu, și acela nu s'au supusu canóneloru, ci si-au luat resbunare, și unii cu dânsulu împreuna au parasitu ortodocsi'a, astfelu de adunare este ilegala; eara schisma este, cându cei ce se pocaescu nu simtu un'a cu cei ce se tînu de biserică; eara ieresuri, precum alu Manicheiloru, alu Valentinieniloru, și alu Marcionisciloru, și a insusi Pepuzieniloru acestora, căci numai de câtu este deosebire de insasi credinti'a intru Dumnedieu. Deci s'au parutu celoru vechi, a reieptá pe ieretici la tóta întâmplarea; pe schismatici, carii înca suntu în biserică, ai suferi; ear pe aceia, carii se tînu de adunari ilegitime, dar prin pocaintia și întorcere s'au coresu, ai împreună earasi cu biseric'a, ca adeseori aceia, cei ce au fostu în rându colocati, și s'au dusu cu rebelii, cându se voru cai, sa se primeasca cu aceeași rânduiala. Deci pepuzienii suntu pe fatia ieretici, căci au hulitu asupr'a sântului Duchu; lui Montanu și Prischilei numirea Mângai-toriului si-au insusitu lorasi hotiesce și nerusinat, căci ori suntu vrednici de osânda cá unii, carii pe oameni i-au facutu Dumnediei, ori cá unii carii pe Duchulu celu sântu l'au batjocoritu prin asemenarea cea cu oameni, și asiá

sunt vinovati osândirei vecinice, pentrucă neiertata este hul'a cea în contr'a Duchului sântu. Deci cu ce cuvântu se pôte primi botezulu acelora, carii boteaza în Tatalu, și în Fiiulu și în Montanu și în Prischila? căci nu sunt botezati în numele cele predate noao. Dreptu aceea, de și despre marele Dionisiu aceast'a nu s'au luat aminte, dar noue nu ni se cade a pazi urmarea gresialei, ca necuviinti'a de acolo este aratata, și vediuta tuturor, celor ce câtu de putinu știu a judecă. Cei Catari—curati—și ei sunt din cei desbinati, dara însa s'au parutu celor vechi, și celor împreuna cu Ciprianu și cu Firmilianu alu nostru, pe acesti'a a-i supune unei hotariri. Pe cei curati, infranati și hidroponastati, și apotactisti, adeca pe sine lapadati dela soborniceasc'a biserica, căci începutulu despartirii s'au facutu prin schisma, ear cei ce dela biserica sau separatu, n'au mai multu darulu Duchului sântu, căci le lipsesce impartasirea, și se întreprupe succesiunea; căci cei ce dintâiu au repasitu, avura hirotonie dela Parinti, și prin aceea avura darulu duchovnicescu; eara cei ce s'au rumpu, facându-se mireni, n'au avutu nici potestatea de a botezá, nici de a hirotoni, că unii, carii numai potu da darulu Duchului sântu, căci ei însusi au scadiutu dintrânsulu; de aceea carii au fostu botezati de aceia, că dela nisce mireni, s'au judecatu, că vrându să vina la biserica, sa se curatiasca prin botezulu celu adevaratu. Dar fiindca unora din Asi'a li s'au parutu, că sa se primeasca pentru economi'a multora botezulu acestoru, dicu, să se primeasca. Eară fără dele-

gea infránatiloru trebuie sa o pricepemu bine, cá sa se faca neprimiti de Biserica, s'au apucatu decia a preocupá cu insusi alu loru botezu, prin care au stricatu si obiceiulu loru. Deci socotescu, ca fiindca despre dânsii nimic nu este dîsu apriatu, se cade nóue a lepadá botezulu loru, sî de aru fi primitu cine-va de'a ei botezulu, venindu la biserică, sa se boteze. Insa deca aceast'a se va arată cá o piedeca a economiei obscesci, este de a se reintórce earasi la obiceiul, sî sa urmamu Parintiloru, carii au provediutu cele ce se tînu de noi, căci me temu, cá nu cumva sâi facemu lenesi cătra botezu, sî sâi impede-camu in cele ale mântuirei prin severitatea mesurii. Eara deaca aceia pazescu botezulu nostru, aceast'a pe noi sa nu ne faca de rusine, ca nu suntemu datori a le da loru haru, ci sa servimu observatiunei exacte a Canónelor. La tóta intemplanza sa se statueze, ca cei ce vinu dela botezulu acelora, aceia sa se unga de credintiosi, sî asiá sa se apropie de misterii. Căci sciu, ca pe fratii Zoinu, sî Saturninu, carii au fostu din rânduial'a loru, i-amu primitu la scaunulu Eppiloru. Dreptaceea pe cei ce au fostu din rânduial'a acelor'a, numai putemu ai desparti de Biserica, punându noi cá unu Canonu despre impartasirea cea cu dânsii prin primirea eppiloru.

Fericitul Vasiliu raspunde lui Amfilochiu, sî atinge dintâiu botezulu Cataritiloru—curati—adeca a Navatineniloru sî a Pepuzieniloru, sî a Montanistiloru, sî ii imparte in ieretici, in schismatici, sî in parasinagogi, sî dice, ca acestia suntu presbiterii sî Eppi nesupusi, carii cadiendu in órecare gresiala, s'au depusu din preotie sî episcopatu, in sa nevrându a se supune Canónelor, lu-

era deosebi cele ale preotiei și ale eppatului. Era Schismatici se numescu cei ce se deosebea de către biseric'a ortodocsa, nu atât pentru dogme de credintia, câtu pentru ôre care întrebări bisericesci, ce s'aru poté lesne esecua. Era ieretici se numescu aceia, a carora deosebirea indata, și dea dreptulu este pentru credinti'a cea in Dumnedieu, adeca cei despartiti cu credinti'a și cu dogmele de către dreptu maritorii. Deci Parasinagogii se întorcu la biseric'a prin pocainti'a cea binecuvântata, și cei ce dintrânsii au fostu presbiteri și clerici intru aceeași tagma se primescu, in care au fostu; era iereticii și pepuzienii și ceialalti întorcându-se la ortodocsie, se boteaza că și pagânii, fiindca parintii cei vechi numai acela botezu au primitu de legalu, care nici cum nu iesia din credintia, pentru aceea botezulu pepuzieniloru l'au osânditu căci nu se facea in numele Tatalui, și alu fiului și alu [Sântului Duchu, ci in tatalu și in fiulu, si Montano și in Prischila. Era pentru schismatici au fostu două pareri, adeca, că sa se boteze; era altii au fostu de parerea contraria dicându: ca fiinduca preotii cei dintâiu ai schismaticiloru avea darulu dela biseric'a ortodocsa, era dupa ce odata s'au desbinatu de totu trupulu Bisericei, l'au pierdut, și numai potu a botezá și a hirotoni pe altii, seau darulu, de care prin desbinare s'au lipsitu, și pentru aceea cei ce dela ei se boteaza, se considera, că și cum aru fi botezati de mireni, și de aceea trebue sa se boteze. Era oarecarii Eppi din Asi'a au primitu botezulu loru de legalu din economie, deci socoteal'a loru sa fia primita; celelalte puncte ale acestui canonu le recomandam cetitoriloru.

Vedi Can. 46 apostol— I. 8.—II. 7.—VI 95.—Laod. 7.—Mateiu Capu 12. v. 31.

Can. 2. Ceea ce strica fêtulu prin mestersiugire, sa sufera pedeaps'a uciderii; subtilitatea „formatului, și neformatului“ la noi nui este. căci aicea se judeca, nunumai despre ceea ce erá sa se nasca, ci și despre aceea, carea si-au facutu siesi curse, căci mai de multe ori moru femeile in acestu feliu de apucaturi, dar se mai adaoge prelânga cea și stricarea fêtului, alta ucidere, a celor ce îndraznescu a face

acestea. Trebuie însă nu pona la ieseire din viația sa se estindă lipsirea lor de la cuminecatură, ci să se primească după măsură a celor diece ani, și vindecarea să se hotărească nu după timp, ci după modul pocăinției.

Aci se dice pentru muierile cele ce duc o viația desfrânată, și fătul lor îl sugrumă cu maieștii, adaogându-se, ca aceea subtilitatea cuvântului, adică: fătul cel lepdatu fostău formatu, adică desvoltatu în chipul omenescu, ori au fostu numai neformatu, nedesvoltatu, adică embrio, nu se poate considera, și luă de mesura pedepsei, căci la asemenea casuri nu mōre numai prunculu, ci și muierea. Dară și barbatii potu fi ucigasiu de prunci, cându tiranesce batu pe sotiele lor ingrecate, și se primejduescu. Epitimiă a unor asemenea muieri și barbati are a se judecă după măsură și marimea pocăinției, dar nici de cum după lungimea timpului de pocăinția.

Vedi Can. 66 apostol. VI. 91.—I. 12.—Ancira 21. Vasiliu 80.

Can. 3. Diaconulu, carele au curvitu după diaconie, va fi lepdatu din diaconie, și fiindu impinsu în loculu mirenilor, nu se va opri de la impartasire, căci este canōnu vechiu, că cei caduți din vre-o treapta, să se supuna numai chipului pedepsei acesteia, urmându, precum socotescu eu, legii celei vechi, ce dice: nu vei izbândi de două ori pentru aceeași gresială, și pentru alta pricina încă, ca cei ce suntu intru mirenească tagma, scosi din loculu credinciosilor, earăși se primescu la loculu, din care au caduțu; eară diaconulu odată depusu, i este lui de ajunsu judecată acestă; deci fiindcă nu se mai da lui diaconia, au facutu, ca în această singură să stea pedeapsă sea. Acestea însă suntu cele după asieزامinte; ear în deobște cea mai adevărată vindecare este departarea de

pecatu. Dreptu aceea cela ce pentru îndulcirea trupului au lepadatu harulu prin sfâramarea inimei, și prin totu nacasulu departându-se prin infrânare de indulcirile acestea, pentru care s'au pedepsitu, ne va dá dovada desavârsita a vindecării sale. Noi amândoué trebuie să le scimu, care suntu dupa dreptu, și care suntu dupa obiceiiu, și in cele ce dreptulu celu perfectu nu iarta, să urinâmu dupa form'a cea predata.

Diaconulu fornicatoru se lipsescé pentru totdeun'a dela diaconie, in sa are voie a se cuminecă cá și alti crestini, căci de i s'aru denegá aceast'a, atunci cu vatâmarea canóneloru aru ca-dea subt indoita pedeapsa, ceea ce nu se iarta.

Vedi I. 12. — VI. 102.

Can. 4. Despre Trigami, și Poligami amu rânduitu acelasi canónu, care este proportionatu, și adeca pentru digami unu anu, eara altii doi ani; ear pentru trigami, trei ani și de multe ori și patru ani de segregatiune, și pe un'a ca aceast'a o numescu nu nunta, ci poligamie, eara mai alesu fornicatiune pedepsita; pentru aceea și Domnulu au disu Samarinenței celei ce schimbase cinci barbati „pe carele acum ai, nu-ii este barbatu“ fiindu ca numai suntu vrednici cei ce au cadiutu din masur'a nuntii a dóu'a, să se chime cu numirea barbatului, ori a femeii. Si amu apucatu obiceiiu la trigami, segregare de cinci ani nu din vre-unu Canonu, ci din consecuenti'a acelu, carii erau inainte de noi; dar nu trebuie a opri pe ei cu totul dela biserică, ci ai invrednici de ascultare in doi ani, ori in trei ani, și dupa acestea a li se da voie, a sta impreuna, eara de impar-

tasirea bunului a se feri, și asiá aratându-se în ei oarecare fructe de pocaintie, sa se asiedie în loculu împartășirei.

Din acestu canonu ne-învățiâmu, ca parintii cei vechi din Neocesaria nunt'a a treia nu o numea nunta, ci poligamie, ceea ce se vede din Canonulu alu 3-lea; în timpii nostri nunt'a a treia, și mai departe sa privesce de nunta legale, căci mai multu consuna cu spiritulu crestinismului a trai în patu legiuitu, decâtu în celu nelegiuitu.

Can. 5. Pe iereticii, cei ce la iesire din viația se pocaescu, se cuvine ai primi, adeca ai primi nu fora judecata, ci esaminându-se voru arată adevarata pocaintie, și voru avea fructe, care sa testifice îngrijire pentru mântuire.

Can. 6. Fornicatiunile canoniciloru sa nu se considere de matrimoniu, ci împreunarea loru în totu chipulu sa se rumpa; aceast'a este de folosu și pentru siguranți'a bisericei, și nu va da iereticiloru ansa în contra noastră, că și cum noi amu trage cătra noi prin libertatea pecatuierei.

Sub fornicatiunile canoniciloru se întielegu monachii, monachinele și toti clericii, cari au apromisu a trai în verginitate.

Vedi Can. 6 Antiochianu.

Can. 7. Stricatorii de partea barbateasca, și de vite, și ucigasii, și fermecatorii și preacurvarii și idololatrii suntu vrednici de un'a și aceeasi condamnatiune. De aceea form'a, ceea ce o ai la ceilalți pazeste-o și la acesti'a; eara pe cei ce în treidieci de ani s'au pocaitu pentru necurali'a, carea o au facutu în nesciintie, nu ni se

cuvine a ne indoi despre primirea lor, căci sî nesciintî'a face pe ei vrednici de iertare, sî marturisirea cea de buna voie, precum sî atît'a diuturnitate a timpului, că mai unu veacu de omu totu s'au datu satanei, că sa se pedepseasca a nu mai face necuratieñii. Dreptu aceea poruncesce acum, că fora prelungire sa se primeasca mai alesu, deaca au sî lacremi, care misca clementi'a ta, si arata viatia vrednica de indurare.

Aci fercitulu Vasiliu impartâsiesce Eppului Amfilochiu din Iconia desluciri pentru unii pecatosi; pe carii îi numesce in canonu, cum sa se pedepseasca, si-i recomanda ai deslegá de epiti'mi'a cea indelungata, deaca au sî lacremi, prin care se misca clementi'a lui, sî arata viatia vrednica de indurare.

Can. 8. Cela ce au intrebuintiatu in mânie secure asupra muierii sale, este ucigasiu, sî bine mi-ai adusu a-mînte, sî se potriveste cu intielepciunea Ta, că mai prelargu sa me descoperu despre aceea, căci mare deosebire este între cele voluntarie sî nevoluntarie; sî intr'a-devaru este involuntariu de parte pusu dela acela, carele au lovitu pe omu, vrîndu se loveasca pe cănele seau unu copaciu; lui iau fostu de cugetu, a izbândi asupra unui dobitocu, ori de a scuturá fruptulu de pe pomu, insa lovitur'a au cadiatu din intemplanare asupr'a celui ce n'au voitu. Aceasta fapla este involuntaria, insa involuntariu este, cîndu cineva vrîndu a întórce pe cineva cu biciu sî cu toiagu, nu'lu lovesce tare, dar aru muri celu lovitu. Aci presupunerea se considera ca au vrutu a indreptá pe pacatosulu, dar nu a'lu omori. Asemene între cele involuntarii se socotesce sî aceea, cîndu cineva in-

gâlceava izbândindu vre-unuia, cu lemnu ori cu mân'a fora crutiare aru aduce lovitur'a la partile cele primejdi-óse, ca sai faca reu, dar nu de totu sa 'lu omóre; si a-ceast'a acum mai multu se apropie de cea de voie, cãci celu-ce au intrebuintiatu acestu feliu de uncalta spre izbândire, ori celu ce n'au crutiatu, a aduce asupr'a lui lovitur'a, este invederatu, ca pentruca s'au biruitu de patima, n'au crutiatu pe omu. Asemene si cela ce au intrebuintiatu lemnu greu, ori piatra mai mare decâtu puterea omeneasca, se numera cu cei involuntari, cá unulu, carele alt'a au vrutu, si altu ce-va au facutu; ca din mân-
 ie au adusu acestu feliu de lovitura, încãtu au muritu, si pe celu lovitu, de si plecarea lui póte fi, ca au fostu alu sfarmá, dara nu si alu omori de savârsitu; insa cela ce au intrebuintiatu sabie seau ori ce de acestu feliu, n'are nici o iertare, si mai alesu cela ce au 'aruncatu cu secura, fiinduca se vede, ca nici din mânã n'au lovitu, cá urmarea lovirei sã-i fia atárnata de elu, ci au aruncatu cá si cu greutatea fierului, si cu iutial'a, si cu vehementi'a sa faca lovitura mai pernitiósa, si earasi, de totulu este voluntariu, si neavându nici o indoiala, precum este, nevalirea lotrilor si a ostirilor inimice, ca acesti'a cu a-
 deveratu pentru bani omóre, ferinduse de indiciu; eara cei in batalii pentru ucideri mergu, nici ca sa infricosieze, nici ca sa intieptiasca, ci voiescu apriatu, cá sa omóra pe cei ce li suntu contrari. Insa si deaca cine-va pentru vre-o alta cauza aru drege otrava, si cu ea aru omori, de voluntara o punemu un'a cá aceasta fapta, in

ce chipu facu muierile de multiori cu óre care descân-
tece sî legaturi — baere — ispitinduse a trage pe unii spre
dragostea lor, sî dândule acelora medicamente, care pro-
ducu intunecarea mintiei. Deci unele cá acestea omo-
rîndu, de sî alta voindu mai intâiu, alt'a au facutu, to-
tusi pentru fapt'a cea oprita si mârsiava se numera între
ucigatori voluntari; asisiderea sî cele ce dau medicaminte
spre pierderea prunciloru; ucigasie suntu si ele, sî cele ce
primescu otravile omorâtoare de prunci.

Fericitul Vasiliu raspunde lui Amfilochiu Eppu din Iconi'a
precátu cu multa afabilitate, pre atât'a sî cu multa cultura scien-
tifica despre osebirea omorului voluntariu sî nevoluntariu, sî dice,
ca omoru involuntariu este, cându cineva arunca cu piatra in
vre-o fiara, ori copaciu, sî din intamplare trecându vre-unu omu
pe acolo, l'aru nimeri cu piatr'a, sî l'aru omori; ear omoru volun-
tariu face acela, carele cu securea, ori tiindu-o, ori cu mân'a a-
runcându va lovi pe muieria sea sea pe altulu cineva s. c. a.

Vedi VI. Can. 91. — 66. apostol.

Can. 9. Otarierea Domnului dupa consecuinti'a ei in-
tocma se potriveste la barbati cá sî la muieri, ca adeca
nu le este iertatu a parasi matrimoniu, afora de cuvântu
de fornicatiune. Eară obiceiulu nu este asiá, ci la muieri
aflamu, ca multe se iau in mai amarunta sî stricta con-
sideratiune, căci Apostolulu dice: „ca cela ce se lipesc
de curva, unu trupu este“, eară Ieremia: „muieria de
se va impreună cu altu barbatu, nu se va întorce cătra
barbatulu ei, ci spurcat'a se va spurcă“ sî earasi „cela
ce are pre curva, fora de minte este, sî necinstitoriu de Dumne-
diu. Eară obiceiulu sî barbatiloru adulteri, sî celoru ce pe-
trecu in adulteriu, le demânda, sa se tiena de a lor mu-

ieri; de aceea muiereá, carea conlocuiesce cu barbatulu celu lasatu, nu sciu, de se pôte numi de preacurva? ca caus'a aicea atinge pe ceea ce au lasatu pe barbatulu seu, dupá care cauza s'au departatu de nunta, căci ori batuta, nesuferindu bataile, trebuiá mai multu sa rabde, ori pagub'a de averi nesuferindu-o, incusati'a acésta nu i este justa; eara de aru vietui elu in adulteriu, n'avemu in obiceiulu bisericescu observanti'a aceasta, ci sí de barbatu necredintiosu muierea a se desparti nu s'au poruncitu, ci trebue sà'lu ierte pentru incertitudinea rezultatului; ca ce scii o muiere! de ti vei mântui pe barbatulu? Dreptu aceea, précurva este ceea ce au lasatu pe elu, sí s'au dusu la altu barbatu, eara celu parasitu este de iertatu, sí ceea ce s'au insolitu cu unulu cá acest'a, nu se osândesce; inasa deaca barbatulu departându-se de muierea sea, s'au dusu la alt'a, sí elu este précurvari, căci o face pe dâns'a a précurví, sí ceea ce s'au insolitu cu elu este précurva, căci au trasu câtra sine pe unu barbatu strainu.

Vedi Can. 48 apostol. — VI. 87. — Ancir. 20. — Cartag. 113.—Vasil. 21. — Timot. 14.

Can. 10. Cei ce se jura, sa nu primésca hirotoni'a, sí dupa ce au juratu, sa nu se sileasca a'si calcá juramântulu, ca de sí se pare cuiva, cumca este canonu, care iarta unora cá acestor'a; dar din esperiintia amu cunoscutu, ca acéia carii si-au calcatu juramântulu, nu se tienu de cararea cea dreapta. Suntu inasa a se considerá sí feliulu juramântului, sí cuvintele, sí aplecarea, cu care

s'au juratu, si cele ce s'au facutu in cuvinte cu adaosuri subtili, ca, de nu va fi nici o escusatie, aceia suntu la tóta intemplarea de dimisi. Insa caus'a lui Seviru, adeca Presbiterulu celu hirotonisitu de acest'a, aceast'a are óre-care escusatie, mi se pare, care si tie ti se pare. Tiarin'a aceea, ce este supusa Mistiei, la care au renunțiatu omulu, demande, cá sà se supuna Masadeloru, ca asià acela nu'si va calcá juramântulu neducânduse dela loculu acel'a, si Longinu avându pe Ciriacu cu sine, nusî va pustii Biseric'a, nici sufletulu seu nu'lu va osândi pentru lenevire, si noi ne vomu arată, ca nu facemu nimicu afora de Canóne partinindu lui Ciriacu celui ce s'au juratu sa remâna cu Mindanii, si au primitu translatiunea ca întórcerea va fi pazirea juramântului; eara ce s'au cedatu pentru economie, si dispensatiune, aceea lui nu i se va imputá de perjuriu, pentruca n'au statutu la juramântu, si nici putinu timpu nu s'au departatu de Mindani, ci au remasu acolo si spre viitoriu. Apoi lui Seviru, celu ce au datu ansa la zeutare, i voru iertá, dicându: „ca cunosatoriulu celoru ascunse nu va trece cu vedere Biseric'a sea, vatamânduse de unulu cá acest'a, carele necanonicesce au facutu dela inceputu, si cu juramântu au legatu afora de Evangeliu, si cáci s'au transferatu, au invariatiu a calcá juramântulu, si acumu mintiesce prin fartiari'a zeutarii; si fiindca nu suntemu judecatori de inimi, ci judecamu din cele ce audimu, sa lasâmu Domnului resbunarea, eara noi ilu primimu pe elu fora deosebire, dându iertare vitiului umanu prin obliuviune.

Din incidentele, căci nici cu juramântu dicea, ca nu vreau sa se hirotoneasca, santulu Vasiliu scrie Eppului Amfilochiu, ca pe unii cá acestia sa nui sileasca nime la preotia, cá sa nu calce juramântulu. Invatia apoi despre precautiuni, care trebuie sa se observeza la acei, carii se jura, ca nu se facu preoti. Eara caus'a lui Seviru, despre care in acestu canonu se face amintire, au fostu asia: Unu anumitu Longinu avea unu satu, ce se chiamá Mindana, si erá supusu eppiei Mistiei, eara Seviru Eppulu Masadeloru au hirotonitu de presbiteru in acelu satu pe oarecare Ciriacu, carele au fostu silitu de Seviru sa jure, ca va remáné acolo, si se va supune eppiei lui. Eara Eppulu Mistiei ca Eppu respectivu eparchialu alu satului Mindana au opritu de preotie pe Ciriacu, pentruca erá hirotonitu de Seviru Eppu, carele nu avea satulu Mindana in eparchi'a sea; de aceea Ciriacu s'au transferatu la alta biserică. Longinu Stapánulu Satului machnindu-se, amenintiá, ca ori va stricá Biserica din satulu seu, ori o va lasá pustie; deci s'au intrebatu marele Vasiliu pentru aceast'a, si au respunsu: ca Mindana trebuie sa se lase sub iurisdictionea Eppatului din Masad'a, de si s'au tienutu de alta eppie, eara presbiterulu Ciriacu sa se întórca la parochi'a sea din Mindan'a, cá cu chipulu acest'a si Ciriacu isi va pazi juramântulu, si Longinu nu va pustii biserica, si nusi va osândi sufletulu prin oprirea dumnedieesciloru cántári, si noi, dice, nu vomu face ceva afora de canóne; ear pe Seviru, căci pune caus'a, ca au zeuitatu, ca Mindan'a au fostu de eparchie straina, trebuie sa'lu iertamu; si de si elu afora de canóne au făcutu trei rele, 1, căci au pusu pre Ciriacu juramântu, 2, căci lau silitu pe Ciriacu asi calcă juramântulu, si 3, căci au mintitu prin aceea, ca s'au facutu cá si cum aru fi zeuitatu întâmplarea, totusi Sántulu Vasiliu dice, noi sa'lu iertamu, sa lasamu, cá sa'lu judece Dumnedieulu, carele este judecatoriu alu inamiciloru.

Can. 11. Eara cela-ce au facutu uciderea involuntaria in unspredece ani destulu au satisfacutu judiciului, căci este invederatu, cá la cei loviti sa observamu cele ce au vrutu Moise, si pe cela ce au caditu de ranele,

ce au luat, de au umblatu earasi pre toiagulu seu, nu'lu vomu socoti, ca s'au omorîtu; eara de nu s'au mai sculat dupa lovitori, lovitoriulu, celu ce l'au omorîtu fora de voie, ucigasiu este, insa involuntariu pentru propusu.

Celu ce face uciderea involuntaria se pedepseste cu unspredece ani prin segregarea in pocaintia, si apoi se deslêga dupa parerea fericitulu Vasiliu.— Can. 57 a lui Vasiliu.— Adaoge inasa, ca se cade a cautá la cei batuti si cele a le legii Mosaice, unde se dice, ca deaca se va bate cinev'a si cândîndu in patu, nu va muri, si va umblá rezimându-se pre toiagu, nu se socotesce, ca s'au ucisu, de va muri dupa aceea. si celu ce l'au batutu, nu se socotesce de ucigasiu; ear de nu se va sculá celu batutu din patu, ci va muri, ucigasiu este celu ce l'au batutu, inasa nu voluntariu, pentru ca n'au voitu, cá sa'lu omóre, ci numai sa'lu bata.

Vedi Can. 66, apostol. — VI. 92. — Ancir'a 21, 22, 23.

Can. 12. Pe digami iau opritu cu totulu canonulu despre slugire.

Canonulu aice intielege Sântulu canonulu 17 apostolescu despre cei de dóue nunti; vedi mai pre largu acolo.

Can. 13. Parintii nostri uciderile cele in reshóie nu le-au consideratu intre ucideri, mi se pare, ca iertare dau celoru ce se lupta pentru pudicitie si pietate; dar póte fi, ca bine este ai sfatui, cá in trei ani sa se retina dela cuminecatura cá unii necurati cu mânile.

Suptu parinti intielege aci Sântulu pe Atanasiu celu mare, carele in Epistol'a sa câtra Ammonu dice, ca a ucide pe cineva din inimici in resboiu nu este fapta nelegiuita, câci aci se lupta pentru pudicitie si pietate; si adaoge Santulu dela elu, ca cá unii cá acesti'a, fiindca si'au spurcatu mânile, sa se retina dela Cuminecatura trei ani.

Can. 14. Cel'a ce ia camata, de va ehieltui dobând'a cea injusta la seraci, și a se eliberá dela morbulu avaritiei spre viitoriu, să se lase la preotie.

Canonulu acest'a randuiesce, ca deaca vre-unu mireanu va luá camata pe banii, ce da imprumutu, și banii cameteloru i va imparti intre seraci cu aceea dispusatiune firma a sufletului, ca spre viitoriu nu va mai camatari, se póte primi la preotie.

Can. 15. Admiru subtilitatea ta literale in scriptura, carele postulezi, și imputezi a fi dictionea aceea silita, ceea ce bine se intielege și n'are trebuintie de interpretatiune și de versiune din limb'a evreica. Si fiindca nu se cuvine a trece cu tacere intrebarea cea pusa cu te-meiu dela unn barbatu procopsitu: Paserile ceriului, și pescii mării și la facerea lumii aceeași generatiune au primitu, căci amândóue neamurile din apa au iesitu; aceeași a este caus'a, ca aceste amândóue au aceeași proprietate; acestea innóta pre mare, aceea eara innóta prin aieru, de aceea in deobsce au pomenitu de ele; ear figur'a cuvântului, încátu pentru pesci cu nepotrivire s'au datu, ear încátu pentru tóte, câte traiescu in apa, fórte cu potrivire s'au datu; ca paserile ceriului s'au supusu omului, precum și pescii mării, și nu numai ei, ci și tóte cele ce strabatu cararile mării, ca nu este totu acuatilu și pesce, precum suntu Chitii, și Balenile, Zigenele, și Delfinii, și fochiile, inca și caii și câni, și herestie, și paloserii, și boii cei de mare, eara de voiesci, și urdicile și peptenii și tóte cele cu pelea cá de hárbu, din care nici una nu este pesce. Si tóte celelalte, care strábatu cararile

mârilor, fiindca suntu trei neamuri; a paseriloru ceriului, a pesciloru mării și a celoralalte acuatile, ce nu se tienu de neamulu pesciloru, și acestea toate străbatu cărările mariloru.

De si aci nu se vede lemuritu, ca Eppulu Amfilochiu ce intrebare au indreptatu câtra Vasiliu spre deslucire, totusi din cuvintele lui Vasiliu se pôte deduce, ca Amfilochiu au cerutu deslucire asupra cuvintelor din psalmulu 8, v. 7—9. toate le ai supusu subt picioarele lui, paserile ceriului, și pescii mării, cele ce strabatu cararile mârilor; și asiá intaiu au impreunatu fericitul pe paseri cu pesci; a doua, n'au disu: pe cei ce strabatu, ci cele ce strabatu, și respunde, ca caus'a pentru care Davidu într'un'a amintesce paserile cu pescii, ca amandoue neamurile acestea s'au ziditu din un'a și aceeasi materie, din apa, și prin urmare au un'a și aceeasi insusime.

Can. 16. Iara Neemanu n'au fostu mare lângă Domnulu, ci lângă domnulu seu, adeca erá unulu dintre cei puternici lângă Imperatulu Siriloru. Deci ia aminte cu diligintie Scriptur'a, și de acolo vei aflá deslegarea întrebării.

Amfilochiu au mai întrebatu pe Vasiliu, pentru 'ce pe Neemanu numesce Scriptur'a de mare? și i respunde: ca nu la Domnulu Dumnezeu, ci la Imperatulu Sirieniloru au fostu mare, ceea ce se vede in Sânt'a Scriptura IV. Imperat. Capu 5, v. 1. — unde se dîce: și Neemanu incepatoriulu puterei Siriei erá barbatu mare inaintea Domnului seu.

Epistoli'a a dóu'a a S. m. Vasiliu câtra Amfilochiu Eppu alu Iconiei, despartita in 34 canóne.

Can. 17. Ne-ai întrebatu pentru Vianoru presbiterulu, de este a se primi in clirosu pentru juramântu? eu sciu, ca este asiediatu oarecare comunu decretu pentru toti clericii cei din Antiochia, carii impreuna au juratu cu elu, cá ei dela adunarile publice sa se indeparteze, eara privatu sa faca functiunile de presbiteri, ceea ce li da voie sî la ministeriulu loru, câci nu in Antiochia, ci in Iconia este preoti'a loru, unde, precum ai scrisu nóua, s'au mutatu dela Antiochia spre locuintia; deci este priimitu barbatulu acela, dupa ce de Sánti'a Sa s'au admonatu, cá sài para reu pentru usiuritatea juramântului, ca au juratu inaintea unui necredintiosu barbatu, neputându suportá molesti'a aceluí periculu micu.

Intrebarea lui Amfilochiu nu este de totu chiara sî asiá s'au potutu intamplá, ca nici respunsulu lui Vasiliu nu este de totu chiaru; se vede inasa, ca órecare necredintiosu cu ingroziri au facutu pe unii preoti antiocheni sa jure, ca nu voru mai multu preoti, din carii unulu Vianoru cu numele, s'au stramutatu la Iconia, pentru carele au întrebatu Amfilochiu pe Vasiliu, de se cade, cá acest'a sa se lase la preotie? Vasiliu raspunde: cumca general'a hotarirea au datu voie tuturoru celoru ce in Antiochia au juratu, sà liturgiseasca; asemene dar sî Vianoru are voie a ierurgisi mai alesu, ca nu in Antiochia, unde au juratu, ci in Iconia va ierurgisi; inse este datoriu a se pocai.

Can. 18. Pentru feciórele, cele ce au cadiutu, care au marturisu Domnului viati'a cea in onestate, apoi pentru ca au cadiutu in patimile trupului, si-au calcatu tocmelele sale, — parintii nostrii cu bunatate sî cu blândetie

putrându-se câtra neputintiele celoru ce se aluneca, au legiuitu; ca dupa unu anu sa se primeasca dupa analogi'a digamiloru — celoru de dóue nunti —; eara mie mi se pare, fiindca cu darulu lui Christosu sporindu biseric'a se face mai puternica si se immultiesce acum tagm'a fecióreloru, —trebue a luá aminte cu scumpetate lucrulu din partea inteligintiei si a sciintiei din scriptura, ce se póte deduce din consecuintie, ca veduvi'a este mai mica decâtu fecior'i'a; deci si pecatulu veduveloru este mai de josu de câtu celu alu fecióreloru. Sa vedemu dara, ce au scrisu Pavelu câtra Timoteiu — I. Trim. Capu 5, v. 11 — : eara de veduvele cele mai tinere ferescete, câci cându se salbatescescu asupra lui Christosu, voru sa se marite, avându osânda, câci credinti'a cea dintâiu o au lepadatu; deci deaca veduv'a se supune sub prea greu pecatu, cá un'a, carea credinti'a in Christosu o au lepadatu, ce trebue noi sa cugetamu pentru fecior'a, carea este mireasa a lui Christosu, si vasu sântitu aferositu Stapânului ? mare pecatu cu adeveratu face, si ceea ce se da roaba nuntiloru celoru ascunse, umplându de stricatiune cas'a, si ocarându cu viati'a cea rea pe celu ce o are; dara cu multu mai cumplitu pecatu face mirés'a, facându-se preacurva, si impreunarea cea cu mirele seu necinstindu-o, indulciriloru celoru nestâmparate dându-se pe sine; deci veduv'a se osândesce ca un'a roaba stricata, eara fecior'a se supune judecatii preacurviei; precum dara pe celu ce cu muiere straina vietuiesce, ilu numimu preacurvariu, si nu'lu primimu la impartasire, pona nu parasesce pecatulu; asiá

vomu fi sî spre cela ce are pe feciór'a. Acum ni se cade a hotari, cine este fecióra? ea este, carea de buna voi'a sea s'au adusu Domnului, sî s'au lepadatu de nunta, sî au apromisu a petrece viati'a sea in curatienie, eara profesiunile le judecamu dela acelu timp, cându va avea etatea matura, căci aci nu se potu considerá vocele puerile, ci celoru peste síasesprediece sî siaptesprediece ani, care este stapán'a gânduriloru sale, sî este multu cercata sî probata au remasu statornica in propusulu ei, sî s'au rugatu a se primi, sî numai asiá se cuvine a se primi in catalogulu sântiteloru fecióre, sî marturisirea ei intári, sî lepadarea ei a o pedepsi inexorabilmente; ca pe multe inainte de vârsta le aducu parintii sî fratii sî rudele, care n'au pornitu de sine spre feciorie, ci ceva lumescu siesi de acolo si-au apromisu, pe aceştea nu se cade a le primi lesne, pona cându nu vomu cercetá cu deamaruntulu dispositiunile loru interne.

Canonulu acest'a dice: ca parintii de mai nainte cu mari blândetie s'au purtatu fatia cu feciórele, care cadiusera in pecatu, sî le dictau loru epitimii de unu anu, cá sî celoru de dóue nunti, dara sântulu Vasiliu este de parere, ca trebue acum sa se puna asupr'a unoru asemene fecióre mai simtitórea epitimie, pentruca veduv'a este mai josu de fecióra, si asiá sî pecatulu ei de necuratie este mai josu decâtu celu alu unei fecióre, sî asiá veduv'a pecatuindu in curvie, siapte ani sa se pedepseasca, ear feciór'a patrusprediece ani: Feciórele mai nainte de 16 sî 17 ani de etate sa nu se primeasca in tagm'a fecióreloru, căci inainte de aceasta vârsta le lipsesce loru maturitatea mintiei, sî maiorenitatea.

Can. 19. Earu marturisirile barbatiloru n'amu cunoscutu, afora de cătu numai daca oare carii s'au numeratu

pe sine în tagm'a monachiloru, carii cu tacere se vedu a primi celibatulu; insa sî despre ei judecu, ca se cuvine mai nainte ai întrebá, sî sa se iee dela ei profesiune chiara, ca cându s'aru întorce câtra viati'a cea libidinósa sî voluptaria, cá sà se supuna pedepsei celoru ce curvescu.

Din acestu canonu ne invatiamu, ca pre timpul Sântului Vasiliu monachii se faceau fora proba sî fora profesiune, ci tace-rea loru, sî imbracarea loru in haine calugaresci se considerá in locu de profesiune; disciplin'a insa erá aceeaasi, ce s'au desvoltatu apoi in regulele monachiloru, precum sî obligamântulu loru era acelaasi, ce au fostu la toti monachii; apoi se póte presupune, ca Sântulu Vasiliu mai nainte au respunsu Eppului Amfilochiu, si apoi au compusu canónele sale pentru tagm'a monachale.

Vedi VI 6.—IV. 16.

Can. 20. Pe muierele acelea ieretice, care au profesatu feciori'a, dupa aceea au voitu ase maritá, nu suntu de parere, ca aru trebui a le osândi; cáci câte dicea legea, se refere câtra cei ce suntu in lege; si cáti jugulu lui Christosu inca n'au primitu, aceia n'au cunoscutu legile Domnului; de aceea ele suntu de a se primi de câtra biserica cu toti ceialalti sî pentru aceea au iertare din credinti'a cea câtra Christosu, sî in deobsce cele ce se intampla in viati'a catechumenica, nu se iau in consideratiune; insa este sciutu, ca unele cá aceste Biserica nu le primesce fora botezu; de aceea privilegiile nascerii suntu necesarie la aceste.

Acestu canonu sta in legatura cu celu 18-lea, sî dice, ca muierele ieretice, care au apromisu a tiené virginitate, sî dupa aceea s'au maritatu, nu se potu pedepsi viindu la ortodocsie, pentru ca nu li se póte imputá nici o minciuna, seau calcare de juramântu,

câci ele promisiunea pentru pazirea curatieniei au facutu fiindu inca ieretice. De aceea dice Vasiliu, ca ele nu se potu pedepsi pentru cele ce au facutu cá ieretice; asisiderea dice Sântulu în deobsce, ca nu se potu pedepsi nici aceia, carii au credintu, si s'au botezatu pentru cele ce au facutu inainte de botezu.

Vedi I. 14.—IV. 16.— 17 apostol.

Can. 21. Deaca vre-unu barbatu impreuna locuindu cu muiere, apoi nemultuminduse cu nunt'a, aru cadé in fornicatiune—curvie—cá pe unu fornicatoriu ilu judecamu pe elu, si inca ilu ingreuemu pe elu cu epitimie. Insa n'avemu canonu de alu supune pre elu sub crim'a adulteriului, de se va face pecatulu cu cea despartita de casatorie, câci preacurv'a, adeca, „spurcându-se, dice, se va spurcá, si nu se va întórce câtra barbatulu seu, si cela ce tiene pe preacurva, fora de minte este si necredintiosu; insa celu ce au curvitu, nu se va opri dela impreuna locuire cu muierea sea. Dreptu aceea muierea pe barbatulu seu, dupa ce s'au intorsu dela curvie, ilu va primi, eara barbatulu pe ceea ce s'au spurcatu, dela cas'a sea o va indepartá; insa ratiunea acestora nu este usióra; dar obiceiulu asiá s'au tienutu.

Vedi Ieremia Capu 3. v. I.—Pildele Capu 18. v. 23.

Can. 22. Pe cei ce din rapire au muieri, de aru fi luat pe ele cá unele, ce au fostu mainainte logodite cu altii, nu se cuvine mai nainte a le iertá, pona cându acele dela ei nu se voru luá, si nu se voru da logodniciloru de mai nainte, deaca ei voru voi a le primi, seau nu? eara de va luá cineva pe vacanta, se cuvine negresitu a i se luá, si a se da la ai sei si a se lasá in grija

rudelor, ori parintilor, de voru fi, ori a fratilor, ori a altoru aparatori ai fetei. Sî de aru voi ei a o da lui, sa se statorniceasca casatori'a, eara de nu voru voi, sa nu se sileasca. Insa celu ce are muiere, pe carea elu fia pe ascunsu, fie cu sila o au viliatu, este necesariu, pe unulu cá acest'a alu pedepsi cu epitimi'a curviei; este insa in patru ani prefipta pedeps'a pentru curvariu, sî trebue in celu dintaiu a se scóte din rugaciuni sî a se tângui inaintea usiei Bisericei, eara in alu doilea a se primi spre ascultare, in alu treilea spre pocaintia, in alu patrulea spre starea impreuna cu poporul, fiindu departati de prostora, apoi sa li se ierte impartasirea binelui.

Aci se rânduiesce, ca cei ce rapescu muieri, de voru fi lo godite cu altii, sà nu fia primiti la pocaintia, pona nu voru da logodniciloru dintaiu inapoi pè acele, cá de voru voi, sa le ie de sotie, sî de nu, au sa vina sub grij'a parintiloru ori a rudelor, sî acestea de voru vrea sa o dee dupa celu ce o au rapitu, cu invoirea ei sa se faca nunt'a, eara de nu, sa nu fia siliti. Insa sî de se voru luá, negresitu trebue sa se pedepseasca rapitoriulu cá unu curvariu, carele au stricatu pe cea rapita pre aseunsu, ori cu sila, epitimi'a este prefipta in patru ani; vedi din canonu ce lalalte.

Vedi Can. 59 Vasiliu.—Can. 20. Ancira.—Can. 4. Grigor. Nisisu.

Can. 23. Pentru cei ce s'au impreunatu cu dóue surori, seau cele ce s'au impreunatu cu doi frati, o Epistolióra s'au scrisu de noi, carea amu trimiso pietátii Tale; eara cela ce au luat pe muierea fratelui seú, nu se va primi mai nainte de a se desparti de dâns'a.

Epistoliór'a cea amintita au fostu compusa sî espedata cátra Eppulu Diodoru, carea este Canonulu 87 alu Sântului Vasiliu, si

Eppului Amfilochiu i s'au trimisu numai in copie; celelalte din canonu se intielegu.

Can. 24. Veduv'a cea numerata in numerulu veduveloru, adeca ceea ce dela biserica s'au primitu in diaconatu, au judecatu Apostolulu, cá deaca se marita, este de a se despretiui. Eará asupr'a barbatului veduvu nu este pusa nici o lege, ci indestulu este lui pedeaps'a digamiloru—celoru de dóue nunti. — Insa veduv'a, carea numera siasedieci de ani de vârsta, de aru voi earasi a locuí impreuna cu barbatu, nu se va invrednici impartasirei celui bunu, pona ce va încelá de patím'a necurátienei, eara deaca o vomu numerá pe ca mainainte de siasedieci de ani, atunci vin'a va fi a nóstra, dar nu a muierii.

In timpulu vechiu câte muieri erau într'adevaru veduve, si petrecea in fric'a lui Dumnedieu, si in rugaciuni, si au ajunsu vârsta de 60 de ani, se rânduiáu in tagm'a veduveloru in Biserica si se apromitea a nu se mái maritá, si se hranea din veniturile si ajutórele bisericei, precum dice Pavelu in I. trim. cátra Timot. Capu 5, v. 5—9. De aceea dice acestu canonu : ca deaca vre-o veduva, din cele amintite, adeca mái tinára, se va numerá, in tagm'a veduveloru, si apoi se va maritá, Apostolulu Pavelu judeca, cá sa se treaca cu vedere, ear dupa Zonara, sa nu se mái hraneasca de Biserica, si sa nu se desparta de nunta cá cea de 60 ani, insa sa se pedepseasca cu pedeaps'a nuntii a dóue, fi-índca si-au calcatu apromisiunea cea data Bisericei, si c. a.

Vedi si Can. 18 alu S. Vasilii.

Can. 25. Cela ce tine de muiere pe cea prin elu stricata, acela va suferi pedeaps'a cea pentru stricare, dar i se va ierlá a avea de muiere pe aceea.

Dice canonulu, ca de va stricá cineva pe muiere nelogodita

cu altulu, si apoi o va lua siesi de muiere legiuita, se pedepseste, cãci inainte de nunta o au stricatu; in patru ani dupa canonulu 22 alu S. Vasiliu se opresce dela Cuminecatura, dar i se iarta a o avea de muiere pona la mórte.

Vedi 67 Apostol.—22, 23, 26. alu S. Vasiliu.

Can. 26. Curvi'a nu este casatorie, dar nici inceputulu casatoriei; de aceea deaca este cu putintie ca cei ce s'au impreunatu prin curvie, sa se despartie; aceea este mai bine; eara deaca cu totadinsulu le place lor sa locuiasca impreuna, sa cunósca pedeaps'a curviei, dar sa nu se separeze, cá nu cum-va ceva mai reu sa se intample.

De si santulu Vasiliu ierta in canonulu 22 si 23 sa se impreune cei ce mai nainte de nunta s'au stricatu, totusi in acestu canonu invatia: ca curvarii sa nu se póta casatori pre lege, de se póte, eár de nu, sa se impreune, insa sa primeasca pedeaps'a curviei.

Vedi Can. 67 apost.—22, 23, 25. Vasiliu.

Can. 27. Pentru presbiterulu, carele din nesciintia s'au alunecatu la nunta nelegiuita, amu hotarátu cele cuvenite, adeca sa se impartiasca de siedere, eara de celelalte lucrari sa se retina, ca destula este tnuia cá acestuia iertarea; eara a binecuvánta pe alii, carele datoriu este a purta grija de ranele sale, este nepotrivitu, cãci binecuvántarea este impartasire de sanctificatiune — sântienie—eara carele nu o are aceasta pentru gresial'a nesciintiei, cum o va putea dá altui? Deci nici in publicu, nici in deosebi sa nu binecuvánte, nici sa impartiasca altora trupulu lui Christosu, nici sa sevársiasca altu. óre care ministeriu sacru, ci indestulându-se cu siederea mai

susu, să se tânguiască cătra alții și Domnului; că să se ierte lui pecatul cel din nesciinția.

Canonul acest'a este analogu cu canonulu 26-lea alu Sinodulu ecumenicu alu VI. vedi comentariulu acolo.

Can. 28. Si aceea mi s'au aratatu mie a fi de risu, cându cineva apromite, să se ferească de carnurile de porcu; dreptaceea, binevoiesce a invatiá, că să se ferească de promisiuni, și voturi inepte; intrebuintiarea însă iarta-o că o indiferința, căci nici o zidire a lui Dumnezeu nu este de lepadatu, deaca se primesce cu multiu-mire; deci astfeliu de promisiune este de rásu, ear nu abstinencia necesaria.

Fiindu intrebatu S. Vasiliu de cătra Eppulu Amfilochiu, de póte cineva calcá promisiunea facuta cătra Dumnedieu, ca nu va mânká carne de porcu? i respunde: ca astfeliu de promisiune este de risu, și ca trebue să se invetie unii că acest'i'a, că să nu-mai faca astfeliu de promisiuni, și mâncarea carnuriloru să o aiba indiferința, adeca, deaca vreau, să o mânance, deaca nu vreau, să o lase.

Can. 29. Principii, cei ce jura, că să faca reu supusiloru, au lipsa de mare vindecare; eara vindecarea acestora este in dóue feliiuri; un'a adeca, a se invatiá a nu se jurá lesne; all'a eara să nu persiste in juramânturile cele rele; dreptu aceea carele au anticipatu a jurá de a face cui-va reu, căci au fostu prea grabnicu spre juramântu, aceluia i se cuvine să-i para reu, căci au juratu, dar nu sub pretextulu de pietate să intareasca im-probitatea sea; căci nici lui Irodu nu i-au folositu juramântulu lui, carele că să nu calce juramântulu lui, au

omorîtu pe Profetulu, Juramântulu la tóta intamplarea este opritu, insa si mai multu se osândesce acelu juramântu, carele s'au facutu pentru vre-unu reu, de aceea care au juratu, i se cuvîne să-i para reu, dăr nu sa intareasca impietatea sea, nici sa cerceteze mai prelargu absurditatea sea. Deaca cine-va au juratu, să scóta ochii fratelui, de este buna un'a ca acést'a a o efeptui? de s'aru jurá cineva, sa uciga? de aru dice cine-va in scurtu prin juramântu, cá se calce vre-o porunca? ca amu juratu, si amu pusu, nu pecatulu, ci cá sa pazescu judecatile dreptatii tale“ Psalm. 118. v. 106.—precum porunc'a trebuie sa se intareasca cu judecatile nestramutavere, asiá si pecatulu se cuvîne a se strică si a se pierde in totu chipulu.

Canonulu acest'a prescrie, ca de s'aru jurá vre-unu stapânitoriu, sa faca reu vre-unui din supusii sei, trebuie sa se invetie a nu jurá lesne, si a se pocái, câci au juratu lesne; apoi sa nu efeptuieze juramântulu seu sub pretextulu acél'a, cá sa nu calce juramântulu seu, câci acestu pretextu este o deceptiune si desierta evlavie. Aduce, si juramântulu lui Irodu de esemplu, care l'au facutu fetei Irodiadei, si c. a.

Vedi Can. 94. VI.

Can. 30. Pentru cei ce rapescu n'avemu canonu vechiu, ci sentinti'a nóstra propria o amu facutu, trei ani să fia afora de rugaciune si ei si cei ce cu ei impreuna au rapitu; eara ceea ce cu violentia nu se face, aceea nu cade sub nici o pedeapsa; eare veduv'a este stapân'a sea—sui juris—, si este in voi'a ei a urmă, de aceea nu ni este a purtá grija de figurele si de pretexturi.

Pe cei ce rapesou, seau ajuta la rapire de fete, neavându din vechime canonu, dice S. Vasiliu, trebuē sa se pedepseasca trei ani cu eschidare dela rugaciunile, cele ce se dicu peste cei ce cadu, adeca in pridvorulu celu dinaintea bisericeii cu cei ce asculta, căci canonulu 27 alu IV. eara veduv'a de sine statatōre—sui juris—care nu este nici sub potestatea parintiloru, nici sub cea a curatelii, pōte sa se marite dupa barbatu de buna voie, cum va voi, si nefiindu silita, este nevinovata, pentru ca s'au maritatu.

Vedi Can. 27. IV.

Can. 31. Muierea, ducându-i-se barbatulu, si facându-se nevadiutu, deaca se va maritá dupa altulu mainainte de a se incredintiá de mórtea lui, preacurvesce.

Canonulu acest'a este analogu cu 93-lea Canonu alu VI. Vedi comentariulu acolo.

Can. 32. Clericii, cari au pecatuitu pecatu de mórte, se scolu din treapta, eara de impartasirea mireniloru nu se oprescu, ca nu vei izbândi de dóue ori pentru unulu si acelasi.

Vedi Can. 25 Apostol.—VI. 4. 21.—Cartag. 35.—Vasil. 3, 17, 32, 51. — I. Ioanu Capu 5, v. 16, 17.

Can. 33. Muierea, ceea ce au nascutu pe cale, si n'au purtatu grija de celu nascutu, sa fia supusa vinovatiei ucigasiului.

Vedi Can. 65 Apostol.

Can. 34. Pe muierele, cele ce au precurvitu, si a-eeast'a o a recunoscutu din evlavie, seau vadite in ori ce modu, au opritu parintii nostrii a nu le publicá, cá nu cumva vadinduse sa le damu ansa de mórte; insa au

demandatu ei, ca ele sa stee fora de impartasire pona se va implini timpulu pocaintei lor.

Deaca vre-o muiere maritata, carea are pe barbatulu seu, va précurvi cu altu barbatu, si 'si va marturisi pecatulu, seau din ori care parte s'aru vadi, ori ca s'au ingrecatu, ori ca au nascutu in lips'a barbatului ei, dice Sântulu Vasiliu, ca parintii cei vechi au legiuitu, cá fapt'a aceast'a sa nu se faca cunoscuta mai de parte, adeca sa nu se scóta la locurile celoru ce se pocaiescu a-fora de biserica, precum cele vinovate de asemenea pecate, cá nu cum-va din rusine sa se omóre, ci au judecatu parintii a stá impreuna in Biserica cu cei credintiosi, tora a se impartasi cu s. cuminecatura, pona nu se va implini timpulu pocaintei, ce i s'au dictatu din partea Duchovnicului.

Can. 35. La barbatulu celu parasitu de muiere, trebuie sa se considere caus'a parasirei, si de se va vadi, ca s'au dusu fora cuvântu, elu adeca este vrednicu de iertare, ear ea de pedeapsa, si lui i se va da iertare spre a se impartasi cu biseric'a.

De va parasi muierea pe barbatulu seu, trebuie sa se esamineze caus'a parasirei, celelalte vedi in comentariulu Canonului 87 alu Sinodului ecumenicu alu VI.

Can. 36. Muierile ostasiloru, cele ce s'au maritata, cându lipsiá barbatii lor, se supunu acestuiasi cuvântu cá si cele ce pentru instrainarea barbatiloru n'au astep-tatu inlócerea, in sa are órecare iertare lucrulu aicea, pen-tru ca este mai multu prepusu de mórte.

Acestu canonu este analogu cu canonulu 93 alu VI, vedi acolo comentariulu.

Can. 37. Dupa ce muierea straina s'au luat u dela barbatu, si elu va luá alt'a, cu cea dintâiu de si au fa-

entul adulteriu și se incusa, dar pentru cea a doua nu se pôte invinovați.

Dupa canonulu acest'a, deaca cine-va aru luá cu nelegiuire pe logodnic'a ori pe muierea altuia, apoi o aru luá dela dânsulu barbatulu celu ce o au avutu dintâiu, și elu s'aru insurá cu alta muiere libera de barbatu, pentru muierea cea dintâiu cá unu curvariul se pedepsesce, ear pentru a doua este nevinovatu.

Can. 38. Fetele, cele ce au urmatu amoziloru fora de scirea tatalui, curvescu, eara impacându-se parintii, se pare, ca lucrulu ia vindecare; dar nu indata se voru lasá la impartasire, ci dupa epitimie de trei ani.

Legiuiesc acestu canonu, cá fetele sa nu se marite fora scirea parintiloru; și deaca s'au și impacatu treb'a cu parintii, totusi dupa o epitimie de trei ani, sa se lase la cuminecatura.

Can. 39. Ceea ce conlocuiesce cu précurvariulu, précurva este pentru totdeun'a.

Dupa canonulu acest'a muierea, carea conlocuiesce cu précurvariulu, de și epitimi'a précurviei de 15 ani, aru fi implinitu, este totu précurva in tóta viati'a ei, câci ea au avutu barbatu legiuitu, dar cu patima parasindulu au conlocuitu cu adulteru.

Can. 40. Ceea ce fora voi'a Stapânului seu s'au datu pe sine la barbatu, au curvitu; ear ceea ce in urma au intrebuintiatu matrimoniu liberu, s'au maritatu; de aceea, aceea este curvia, ear aceast'a este matrimoniu, pentruca contractele acelora, cari suntu sub polestatea altora, nu suntu firme.

Déca ancil'a se va maritá fora scirea și voi'a Stapânului seu, comite curvie, eara deaca in urma o va iertá sa faca aceast'a ori și o va slobozi din servitiulu seu, și publicu se va face nunt'a, atunci nu se socotesce cá curva.

Vedi Can. 82 apost.—IV. 4.—VI. 85. — Gangra 3.— Car-
tag. 73, 90.—Vasil. 41, 42.

Can. 41. Ceea ce in veduvie are a sea potestate,
si se marita, este libera de ori și ce imputatiune,— deaca
nimine nu este, care sa rumpa casatori'a — căci dice A-
postolului: eara de va muri barbatulu, libera este, cu cine
voiesce, sa se marite numai intru Domnulu.

Vedi Can. 82 apost.— IV. 4.— I. Corint. Capu 7 v. 39.—
Romani Capu 7, v. 2.

Can. 42. Nuntile fora de voi'a Stapânitoriloru suntu
curvii, deci nici pona viadia tatalu, seau Stapânulu, unii
că acesti'a nu suntu liberi de acusatune, pona cându pa-
rintii seau Stapânii nu se voru invoi in casatori'a loru,
căci atuncea nun'a ia firmitatea.

Canonulu acest'a este incheierea celoru trei canóne de mai
susu, și dice, ca deaca fat'a cea supusa potestatii parintiloru seau
a Stapânului s'aru maritá fora voi'a parintiloru ori a Stapâniloru
ei, casatori'a ei se considera că curvi'a, și numai atunci se ia de
nunta legiuita, deaca și parintii ori Stapânii ei se voru invoi.

Can. 43. Cefa ce au datu deapropelui seu lovitura
de mórte, este ucigasiu. seau de au inceputu batai'a, seau
că s'au resbunatu.

Ori cine va lovi pe deaprópele seu, și in urm'a loviturei
va muri, este ucigasiu dupa acestu canonu, fia ca au inceputu elu
bataia, fia ca au vrutu, sa se resbune asupra lui.

Vedi Can. 66 apostol.— VI. 91. — Ancira 21, 22, 23.—
Vasil. 2, 8, 11, 13.

Can. 44. Diaconis'a, carea au précurvitu cu pagânu,
nu se lasa la rugaciuni cu credintiosii, dar lá proaducere
se primesce la alu sieptelea anu, de va viatiui in curatienie,

ear pagánulu, carele dupa ce au primitu credint'a, se va apropiá de sacrilegiu, adeca o va cere pe diaconisa spre conlocuire, se întórce la vomitura; ear noi trupulu diaconisei, cá consecratu, nu'lu lasamu mai multu in întrebuintiare trupeasca a lui.

De va curvi vre-o diaconisa cu pagánu, ea se segregaza dar se lasa la rugaciuni cu credintiosi, dar nu sî la dumnediescile misterii inainte de siapte ani a epitimiei, parasindu pecatulu curviei; eara deaca pagánulu, celu ce au traitu cu ea, va crede, sî dupa aceea aru vrea sa o iee in casatorie, elu se considera cá unulu, carele s'au întorsu la vomitur'a sea, sî de aceea nu se iarta diaconisei a se maritá nici cu elu, nici cu altulu.

Vedi Can. 25 apostol.— VI. 4, 21.— Cartag. 35.

Can. 45. Deaca cine-va, dupa ce au primitu numele Christianismului, ocaresce pe Christosu, n'are nici unu folosu din numire.

Cela ce crede in Christosu, sî se numesce crestinu, trebuie sa vietuiasca dupa invetiaturile lui Christosu, ear de va calcá cele ce au invetiatu Christosu, acela in fapta ocaresce pe Christosu, sî nici unu folosu n'are de numele crestinu, cáci dice Apost. Iacobu Capu 2, v. 18: „Ce folosu este Fratiloru! de are cine-va credintia, eara fapte n'are? au dóra póte credint'a a'lu mântui pe elu“.

Can. 46. Ceea ce s'au maritatu din nesciintia cu celu lasatu pe unu timpu de muierea sea, apoi l'au parasitu, cáci s'au întorsu la dânsulu cea demainainte, adeváratu ca au curvitu, in sa in nesciintia; deci de nunta nu se va opri, in sa mai bine este, de aru remáné asiá.

Acestu canonu fiindu de unu cuprinsu cu celu 93 alu Sinod. VI. ecum. vedi comentariulu acolo.

Can. 47. Eucratistii — infránatii — sî saccofagii — sacopurtatorii —, sî Apotactitii — lepadatii — supusi suntu

aceluiasi cuvântu, cá si Novatianii, căci pentru ei s'au edatu canonu, de si deosebitu, ear cele ce suntu in contra acestor'a, acele s'au trecut cu tacere, noi in sa cu unu cuvântu a doau'a óra ii botezamu pe unii cá acesti'a, ear de s'au opritu la Voi aceasta a dóu'a botezare, precum si la Romani pentru oare care economie, cuvântulu nostru sa aiba tarie, fiindca ieresulu loru cá unulu, ce este odraslire alu Marchionisciloru celoru ce se ingretiosiaza de nunta, si se intorcu de cătra vinu, si pe zidirea lui Dumnedieu o dicu, a fi spurcata, —nu-i primimu pe dânsii in biserică, de nu se voru boteza cu botezulu nostru, cá sa nu dica ei, ca in Tatalu, si fiiulu si sântulu Duchu se boteaza, celu ce cugeta pe Dumnedieu a fi facatoriulu releloru, intrecânduse cu Marchionu si cu celelalte ieresuri. Deci de va plecea această, trebuie cá mai multi Epipi sa se adune intr'unu locu, si asiá sa se compuna canonulu, si acela, celu ce va compune canonulu, sa fia afóra de periculu, si celu ce va raspunde, in respunsulu seu sa fia vrednicu de crediamântu.

Fericitulu Vasiliu in canonulu seu primu au disu, cá sa se primeasca botezulu Eucratistiloru, si a Novatieniloru, ceea ce au disu dupa pras'a bisericeii din Asi'a, ear in acestu canonu dice, ca pe toti infrânatii si sacoforii, si cei lapadati — vedi canonulu 95 alu Sinodulu VI ecum.—inca si pe Novatiani se cuvine ai botezá a dóu'a óra, si ca de si la parintii Asieni, si la Romani s'au opritu acestu feliu de anabaptismu, in sa, dice, ca sentinti'a lui trebuie sa aiba tarie si putere, fiinduca ieresulu loru este odrasla in ieresulu Marchionistiloru celoru ce se ingretiosiaza de nunta si de vinu; dreptu aceea de place loru sentinti'a dânsului, atunci sa faca Sinodu de Epipi, si cu impreuna intielegere sa aduca canonu.

Can. 48. Eara cea lepadata de barbatulu seu, dupa a mea judecata, trebue sa remâna, căci au disu Domnulu --Mateiu Capu 5. v. 32: „ca de va lasá cine-va pe muierea sea fora cuvântu de curvie, o face pe ea să pré-curvésca, si prin aceea o eschide pe ea din societate cu altulu; căci barbatulu cum póte fi vinovatu, cá causatoriu de adulteriu, car muierea sa fia nevinovata, carea se numesce adultera pentru conlocuinti'a cu altu barbatu?

In acestu canonu prescrie fericitul Vasiliu, ca muierea cea duduita de barbatulu seu fora causa de curvie, sa nu se marite cu altulu dupa cuvintele Domnului: „cela ce va lasá pe muierea sea fâra cuvântu de curvie, o face, sa preacurveasca, ca numinduo Domnulu de preacurva, aratatu este, ca o au opritu a luá pe altu barbatu, căci prin aceea se face vinovata, pentrucá pré-curvește, fiindu inca barbatulu ei celu dintaiu viu.

Can. 49. Stricarile, cele ce se facu de sila, nu suntu obiecte de acusatune. Deci si sclav'a, de se va sili de propriulu seu Stapánu, nevinovata este.

Muieriloru si feteloru nu li se socotesce de pecatu siluirea loru prin barbatu dupa acestu canonu, si dupa celu 2-lea alu S. Grigoriu Tavmaturg.

Can. 50. Pentru a treia nunta nu este lege; deci legea, nu aproba matrimoniulu alu treilea; pe cele cá a-cestea le vedemu cá nisce intinaciuni ale bisericeii, dar nu le supunemu condemnariloru publice, cá pe unele, care suntu mai alése decâtu curvi'a cea libera.

Canonulu acest'a prescrie cá nu esista canonu seau alta lege, care aru iertá casatori'a a trei'a si asiá nu se iarta. Daru fiindu cá casatori'a a trei'a este mai onesta de câtu curvi'a publica, totusi se suferé.

**Epistolă a treia a S. m. Vasiliu către același
Amfilochiu Eppu alu Iconiei, despartita în
25 canóne.**

Can. 51. Canónele s'au edatu pentru clerici cu deosebire, poruncindu, sa se hotareasca pedeaps'a pentru cei cadiuti, adeca spre amotiunea din ministeriu, ori de aru fi, ori si de aru asteptá in vre-o treapta vre-unu ministeriu, ce nu se da prin punerea mâniloru.

Aci dice S. Vasiliu, ca canónele atátu pe clerici hirotoniti, adeca pe ipodiaconi, diaconi, si presbiteri, câtu si cei ce au numai pecetea archiereasca, adeca pe cetitori, cântareti si pe cei mai jos ii pedepsescu, cându pecatuescu cu singura caderea din treapt'a, si servitiulu loru, nu pe cei mai mari cu mai grea, si pe cei mai mici cu mai usióra, ci deopotriva.

Vedi Can. 25 apost. — VI. 4, 21. — Cartag. 35 — Vasil 3, 32, 44.

Can. 52. Ceea ce n'au purtatu grija de fátulu seu celu nascutu in cale, deaca l'au pututu tineá, si l'au neglesu, ori cugetându, ca din aceast'a i-si va acoperi pecatulu, seau ca au si întrebuintiátu cugetare cu totulu animale si neómenósa, — sa se judece cá pentru o ucidere; eara de n'au pututu sa pórté grija de fetulu seu, si pentru singuralatea, si in lips'a lucrurilor necesarie au muritú fatulu, maicii sa i se dee iertare.

Casulu acest'a vine inainte si in Canonulu 33-lea alu S. Vasiliu, deci vedi acolo comentariulu.

Vedi si Can. 66 apostolescu.

Can. 53. Vaduv'a sclava n'au gresitu multu, alegându a dóu'a nunta in forma de rapire, deci nimicu nu tre-

bue a o invinovati pentru această, ca formele nu se judeca, ci voi'a. Si se intielege de sine, ca pedeaps'a nunții a dóu'a o asteapta pe ea.

Canonulu acest'a pe veduy'a sclava o dechiara, ca n'au gre-situ multu, deaca s'au maritatu a dóua óra, si această au facuto in form'a de rapire, căci nu formalitatea rapirei, ci voi'a fetieloru decide in asemenea casuri, si asiá astfeliu de veduva se supune numai pedepsei obicinuite de a dóua nunta.

Can. 54. De uciderile involuntarie sciu, ca cu câtva timpu mai nainte amu fostu scrisu Preasântiei Tale in cătu mi-au ajutoratu puterile, si mai multu nimicu nu potu să-ti dicu, si asiá este lucrulu intieptiunei tale, dupa imprejurari a lungi seau a scurtá pedepsele.

In canonulu seu alu 8-lea dicându S. Vasiliu pentru feliu-rimea uciderilor, si peste aceste neavându a mai dice nimicu, recomandá intieptiunei Eppului Amfilochiu dupa imprejurari sa lungeasca ori sa scurteze pedepsele referitóre la ucideri involuntarie.

Can. 55. Cei ce se punu in contr'a lotriloru, fiindu afora de Biserica, se oprescu dela impartasirea bunului, eara clerici fiindu, se depunu din trepta, ca dice „totu cela ce scóte sabie, de sabie va muri“ Mateiu Capu 26 v. 52.

Legiuiesce aci canonulu, ca cei ce omóre pe tâlhari, carii vinu asupr'a loru, mireni fiindu, se pedepsescu, adeca trei ani se oprescu dela Cuminecatura, ear clerici fiindu, cadu din treapt'a loru; se intielege de sine, de n'au potutu fugi si scapá dinaintea tâlhariloru, dar de au potutu fugi, si n'au fugitu, ci iau omoritu, atunci mai multu de trei ani capata epitimie.

Can. 56. Cela ce de voie au ucisu, si dupa acést'a

s'au caitu, douăzeci de ani va fi neimpartasitu de sântenie; eara acesti douăzeci de ani asiá se voru dispensá; patru ani este datoriu a se tângui, stându afora de usi'a Bisericei, si rugându-se de cei credintiosi, carii intra, cá rugaciunea sa faca pentru elu, marturisindusi faradelegea sea; dupa patru ani se primesce intre ascultatori, si cinci ani voru iesi cu acestia; ear siapte ani voru iesi cu cei ce cadu; in patru ani voru stá numai cu credintiosii, dar de proaducere nu voru fi partasi; eara implininduse acestea, voru fi partasi de misterii.

Can. 57. Cela ce au ucisu fora de voie, diece ani va fi neimpartasitu de cele sante; eara acei diece ani se voru dispensá pentru dânsulu asiá: doi ani se va tângui, trei ani va fi intre cei ce asculta, in patru ani va cadea, si intru unu anu numai va stá impreuna, si dupa aceea se va lasá la Cuminecatura.

Can. 58. Cela ce au preacurvitu, in cincispediece ani va fi neimpartasitu de cele sante, dar se voru dispensá acesti 15 ani asiá: in patru ani va fi tânguinduse, in 5 ascultându, in 4, cadîndu, in doi ani impreuna stându fora impartasire.

Can. 59. Curvariulu in siapte ani va fi neimpartasitu de cele sante; in doi tânguinduse, si in doi ascultându, si in doi cadîndu, si numai intr'unulu stându impreuna, ear in alu optulea anu se va primi la impartasire.

Vedi Can. 4 alu S. Grigoriu Tavmatúrgu.

Can. 60. Ceea ce au marturisu feciorie, si au cadiutu din apromisiune, va implini timpul peccatului celui

pentru précurvie in decurgerea vietii sale; asemenea si la cele ce apromitu viati'a manastireasca, si cadu.

Aci se legiuiesce pedeaps'a de 15 ani de eschidere dela Cuminecatura pentru monachine si monachi, carii voru curvi, ori se voru casatori.

Can. 61. Cela ce au furatu, deaca pocainduse, singuru pe sine se va osândi, unu anu se va opri dela S. cuminecatura; ear de se va vadi prin altulu, doi ani, si i se va impartii lui timpul in cadere, si in starea impreuna, si dupa aceea se va invrednici de cuminecatura.

Can. 62. Cela ce au facutu grozavie in partea barbatesca, cu timpul celui curvariu se va pedepsi.

Canonulu acest'a pe sodomleanulu intocma cá si pe curvariulu ilu supune pedepsei de 15 ani.

Can. 63. Cela ce in concubitulu celoru necuvéntátóre i-si arata impietatea seá, acela inca se pedepseste cu 15. ani.

Can. 64. Calcatoriulu de juramântu in diece ani va fi neimpartasitu, adeca in doi ani tânguinduse, in trei ascultându, in patru cadîndu, in unulu impreuna stându, si apoi se invrednicesce de cuminecatura.

Can. 65. Cela ce spune vrajitorii, ori fermecatorii, se pedepseste cu timpul ucigasiului asiá, precum au vaditu pe sine in fiesce care pecatu.

Can. 66. Sapatoriulu de morminte in diece ani va fi neimpartasitu, in doi ani tânguinduse, in trei ani ascultându, in patru ani cadîndu, in unu anu impreuna stându, si apoi se lasa la cuminecatura.

Can. 67. Amestecarea cu sor'a sea se pedepsește cu timpul ucigasiului voluntariu — cu 20 ani. —

Can. 68. Legatur'a spre nunt'a omeneasca a opritei rudenii de se va vadi, ca s'au facutu, cá un'a, ceea ce s'au facutu in pecatele ómeniloru, va primi pedeaps'a curvariloru.

Astfelu de nunta are a se desface, sî apoi fetiele devinu sub epitimie.

Can. 69. Cetitoriulu, deaca s'aru impreună cu logodnic'a sea mai nainte de nunta, unu anu fiindu opritu, se va primi spre a ceti, remâindu neinaintatu; eara déca fora dispensatiune pre ascunsu au avutu impreunare, va incetá dela servitiu, asemenea sî dela misteriu.

Can. 70. Diaconulu spurcându-se cu buzele, sî marturisinduse, ca pona aci au pacatuitu, se va opri de liturgie, dar se va socoti vrednicu a se impartasi de cuminecatura cu diaconii. Pentru aceast'a sî presbiterulu se va impartasi; dar de s'aru gasi, ca ceva mai multu aru fi pacatuitu, sa se depuna ori in ce treapta aru fi.

Legiuieste acestu canonu, ca diaconulu sî presbiterulu de va sarutá pe muiere straina, se spurca; ear de au facutu ceva mai multu, sa se depuna din treapta.

Can. 71. Carele au fostu consciu de pecatele mai susu espuse, sî nu leau marturisitu, ci vadinduse in atát'a timpu, in cátu s'au pedepsitu celu peccatosu, sî elu va fi pedepsitu alát'a.

Aci se randuieste, ca carele scie nisce pecate, sî nu le descopere, unde se cuvine, sî tacerea aceast'a a lui se vadesce, are

a primi aceeași epitimie, carea s'au dictatu și peccatosului, carele au facutu acele peccate.

Can. 72. Cela ce se predă pe sine vrajitoriloru, seau asemenea acestora, acela se pedepsește cu timpul ucișigiloru.

Adeca douăzeci de ani. vedi Canonulu 61, VI.

Can. 73. Cela ce s'au lapadatu de Christosu, și au calcatu misterulu mantuirei, aceluia i se suvine a plânge in totu timpul vietiei sale, și a se marturisi in timpul mortii sale, că sa se considere de vrednicu de a se cuminecă pentru credința indurarii divine.

Can. 74. Deaca însa fiesce carele din cei ce au fostu in peccatele cele dise mai susu, le va marturisi, și credinciosu se va arată, și celuia ce i s'au datu puterea legarii și a deslegarii prin benignitatea lui Dumnedieu, vedindu prea mare a lui pocaintie și indemnulu prescurtării epitimiei lui, nu va fi vrednicu de osânda, fiinduca ce este in istorii, aceea ne arata istoria, ca cei ce cu mai mare durere se marturisescu, mai de graba vinu la indurarea lui Dumnedieu.

Dupa ce fericitul Vasiliu au aratatu in canónele precedente pedepsele pentru feliuritele peccate, acum in acestu canonu predă Archiereiloru și Duchovniciloru, carii au potestate a legá și a deslegá pe pacátosi, și dice ca de voru vedé pe cei ce au peccatuitu ca intr'adeveru se caiescu,—le voru imputiná unora că acestora timpul epitimiei loru.

Can. 75. Cela ce impreuna s'au șpurcatu cu sor'a sea din tata, ori din maica, sa nu se lase a intrá in casa de rugaciune, pona cându nu s'aru departá de nelegiuit'a

sî neiertat'a fapta a sa; cara dupa ce va veni in simtirea infricosiatului pecatu, trei ani sa se tânguiasca lânga usi'a casei de rugaciune, standu sî rugându-se de poporu cându intra spre rugaciune, cá sa faca câtra Domnulu pentru dânsulu rugaciuni, indreptate; ear dupa acést'a alti trei ani sa se primeasca la singura ascultare, sî audîndu scriptur'a sî invatietur'a, sa se scóta afora, sî sa nu se tiena vrednicu de rugaciune. Apoi deaca cu lacrami au cerutu aceast'a, sî au cadíutu inaintea Domnului cu zdrobire de inima sî cu umíltie puternica, sa i se dee lui cade-rea in ceialalti trei ani, sî asiá cându va aratá frupte vrednice de pocaintia, in anulu alu diecelea la rugaciunea credinciosiloru sa se primeasca fora de proaducere, sî doi ani stându la rugatiune cu credintiosii, sa se invredniceasca de cuminecatura.

Vedi can. 67 alu acestui Sântu Parinte.

Can. 76. Aceast'a este decretatu sî pentru cei ce iau cumnatele sale.

Can. 77. Insa care lasa pe muierea sea, cu care legiuitu s'a casatoritu, sî aduce pe alta, se supune judecatii précurviei dupa hotarîrea Domnului, sî s'au pedepsitu de parintii nostrii, unu anu sa se tânguiasca, doi ani sa asculte, trei ani sa cadia, in alu siaptelea şa ste cu credintiosii, sî asiá de proaducere se va invrednici, de se voru pocai cu lacrami.

Vedi can. 87, VI.

Can. 78. Form'a aceast'a sa se observeze sî la cei

ce iau pe două surori în casătorie, de și în osebite timpuri.

Șapte ani după hotărîrea părinților celor vechi se pedepsește și se nimicesc căsătoriile lor. Neoces Can. 2.

Can. 79. Era cea ce se turbează spre măscările lor, se supună aceluiași canonu, carui se supună cei ce spre surorile lor se turbează.

Adeca douăzeci de ani după canonul 67 al lui Vasiliu.

Can. 80. Părinții au trecut cu tăcere peste Poligamie că pe o dobitoacească și de neamul omenesc străina ivire; era nouă ni se arată a fi mai mult ceva acestui păcat decât curvia, pentru aceea de cuvîntă este, ca unii că acești să se supună Canonelor, adică unu anu tînguinduse și în trei cădiendu, și apoi să fie primiți.

Aci s. Vasiliu sub „poligamie“ înțelege a treia și a patra căsătorie, ca părinții vechi așa au numit a treia nunta, dar n'au randuit despre ea nimicu, căci o socotea de unu ce înumanu. Dar totu mai adeseori întamplându-se au veduit S. Vasiliu a stăveri unu Canonu de patru ani. Spiritul timpului nostru, și dispunerea creștinilor noștri pretinde căsătorie a treia, și a patra cu dispensațiunea dela Arhiepiscopu, ceea ce se da, de nu suntu alte piedeci.

Can. 81. Fiindcă multi au calcău credința cea întru Dumnezeu în góna varvarilor, sevărșindu jurămînturi păgânesci, și gustându din ore care neiertate mîncări ale idolilor de însuși fermecătorii, acești să se tracteze după legile și canónele cele de părinți asiediate, că cei ce au rădatu cumplită nevoie de munci, și nesufe-

rindu durerile și tragându-se către lepadare, să nu fie primiti trei ani, și în doi să asculte, și în trei cadîndu, așa să se facă primiti la împărtășire; eara cei ce fora de mare nevoie au vîndutu credința cea în Dumnezeu și s'au atinsu de mas'a demoniloru și cu juramînturi elinesci s'au juratu, să se scôta adeca în trei ani, și în doi să asculte, eara intru caderea la pămîntu rugîndu-se în trei ani și în alti trei ani stîndu împreuna cu cei credincioși la rugăciune, așa să fie primiti la împărtășire.

Rînduiesce acestu canonu, ca cîti s'au prinsu în gón'a varvariloru și s'au lepadatu dela ortodocsie, și au juratu în dumnedieii loru, și au mîncatu din jertvele idoliloru, să se tracteze dupa canónele parîntiloru; și cîti muncindu-se cumplitu și nesuferindu durerile, s'au lepadatu de ortodocsie, trei ani să nu se primeasca în biserică, ci afora de usia să se tînguiască, doi ani să asculte, trei să cadă, trei să stee cu credincioși, așa să se cuminece.

Vedi Can. 14, I.—și 4, și 5. din Ancira.

Can. 82. Eara pentru calcatorii de juramîntu, deaca de silă și de nevoie au calcatu juramînturile, la mai usióra epitimie se supunu, încatu după siase ani negresitu să fie primiti; eara cei ce fora nevoie au vîndutu credința loru, în doi ani tînguinduse, și în doi ascultîndu, și în alu cincelea în caderea la pămîntu rugîndu-se, și în alti doi fora de proaducere la împărtășirea rugăciunei priminduse, și în fine pocaintia vrednică de cuvîntu arătîndu, se voru asiedia la împărtășirea trupului lui Christosu.

Fericitul Vasiliu în canonulu seu 64 nehotarātu vorbesce pentru epimi'a calcatoriului de juramîntu, acum intru acestu canonu face deschilinire între cei de voie și fora voie calcatori de juramîntu, și prefige pentru unii și pentru alti epimie, precum se vede din contextulu acestui canonu.

Can. 83. Cei ce vrajescu, și obiceiiloru pagânesci urmeaza, seau in casele loru бага pe órecarii spre aflarea vrajiloru și spre curatire, să cadia subtu canonulu de siase ani, unu anu tânguinduse, și unu anu ascultându, și in trei ani cadîndu, și unu anu cu credintiosii stându, asiá se voru primi.

Acestu canonu este analogu cu celu 24-lea din Ancir'a, cu aceea deosebire, ca acolo 5, ear aci 6 ani se prescriu pentru cei ce vrajescu.

Can. 84. Insa tóte acestea le scriemu, ca sa se e-samineze fruptele pocáintiei, ca negresitu nu dupa timpu le judecamu unele cá acestea, ci luámu aminte chipului pocáintiei; eara de voru fi unii, carii cu anevoie se lasa de naravurile loru, și vreau sa serveasca mai multu voluptatiloru trupului decâtu Domnului, și nu vreau sa duca viati'a dupa Evanghelie, — n'avemu cu ei nici unu cuvântu, căci noi fatia cu unu poporu neascultatoriu și contradicatoriu neamu invatiatu a audi: mântuindu mântuiesceti sufletuln teu.

Vedi Facerea Capu 19. v. 17.

Can. 85. Deci sa nu ne lasámu a peri cu unii cá acestia, ci temândune de osând'a cea grea, și luându in-aintea ochiloru infricosiata diu'a resplatirei Domnului, sa nu voimu a peri cu pecate straine, ca de nu ne-au invatiatu pe noi cele infricosiate ale Domnului, nici bataile cele mari nu ne-au adusu in simtire, ca pentru fora de legea nóstra ne-au parasitu Domnulu, și ne-au datu in mâ-nile barbariloru, și poporulu s'au dusu sclavu la vrajmasi,

sî s'au datu răsipirei, pentru ca acestea le indreznea a le face cei ce purtá numele lui Christosu, de óre ce n'au cunoscutu, nici au priceputu, ca pentru acestea au venitu asupr'a nóstra urgi'a lui Dumnedieu, — ce cuvântu comunu este nóuo câtra acestea? ci suntemu datori a marturisi loru diu'a sî nóptea, sî in publicu, sî particulariu, ca voimu, ai trage din reutatile loru, sî a ne rugá mai vârtosu, cá sâi câstigamu pe partea nóstra, sî sâi eliberâmu din curs'a vicleanului. Eara de nu vomu putea ajunge aceast'a, celu putinu sa ne sârguimu a mântuî sufletele nóstre de vecinic'a osânda.

Prin acestu canonu se sfatuiesce Archiereiloru, sî Duchovniciloru, cá sa se tema de judecat'a lui Dumnedieu, sî sa nu se dee pe sine veciniceiloru munci pentru pecatele unor'a, carii nu voiescu a se pocai, ci sâi invetie, sâi mustre, eara neputândui îndreptá, sa staruiasca a mantui sufletele loru proprii.

Insemnamu aci ca Zonara sî Vlastariu dicu, ca canónele sântului Vasiliu pona la acestu 85-lea se fineadia, eara cele de aci urmatóre, le numescu Epistolii canonice, precum sî in cartea cea tiparita in Parisu se numera numai 85 in tocm'a cá sî canónele Apostolesci, care inca cu numeru suntu 85. Insa fiindca sî canónele cele 85 de pona aci ale fericitului Vasiliu suntu epistolii canonice, pentru aceea noi continuamu sî urmatórele epistolii in forma de canóne, câci aceast'a pracsã aflamu sî in Pidalionu.

Un'a epistolie a S. marelui Vasiliu càtra Amfi- lochiu Eppu alu Iconiei despre feliurimea bucatelor.

Can. 86. Eara nobililoru Eugratisti — infránatici — la preclar'a loru propunere : de ce noi nu mâncamu tóte ? acestea sa li se dica, ca ne îngretosiâmu sî de escrementele

nóstre, căci verdetirile de iarba suntu la noi in loculu cârnurilor; eara precum dupa deosebirea celoru folositoare între verdetiuri deosebimu cea vatamatóre, asiá si între cârnuri cele folositoare le osebimu de cele vatamatóre, fiindu ca verdeatia este si cucut'a, precum carne este si cea de vulturu, dar insa precum omulu cu minte nu mananca matraguna—hyoseyamum—asiá nici de carne de câne nu s'aru atinge, de nu'lu silesce vre-o mare nevoie; dreptaceea care au mâncatu, n'au facutu neleguire.

Acestu canonu sta in strânsa legatura cu canonulu 51-lea apostolescu, si cu celu 92-lea alu Sinodului VI ꞑecumenicu, vedi acolo comentariulu.

Precuvântare la canonic'a Epistolie a S. mare-lui Vasiliu contra Diodoru Eppulu Tarsului.

Au venitu cătra Noi scrisori avându subscrierea lui Diodoru, ear cuprinsulu celalaltu aru fi cuvenitu altuia, dar nu lui Diodoru. Mi se pare, ca órecine din mester-siugitori fatiarnicinduse cu persón'a ta, au voitu asiá a se face pe sine, cá sa fia vrednicu de crediamântu de cătra toti, cei ce 'lu voru audi. Diodoru intrebânduse de oarecarii: de este iertatu, cá elu sa'si aduca spre nunta pe sor'a reposatei sale muieri? nu s'au spaimântatu de intrebare, ci cu blândetie au suferitu audirea, si inversiunat'a pofia fórte barbatesce, si cu nevointia o au respinsu; deci de mi-aru fi fostu de facia scrisóri'a, o asiu fi tramisu pe ea, si ar fi fostu de ajunsu, ati izbândi tie, si a-deverului; dar fiindca celu ce ne-au aratato, earasi o au luat, si cá unu semnu de triumfu asupra nóstra, carii

amu opritu din inceputu lucrulu, încóce sî incolea o purtá, dicáendu, ca are in scrisu in puternicire, sa scria acum mie, cá cu indoita mâna sa venimu noi asupra cuvântului ace- lui mincinosu, sî nici o putere sa nu'i remâna lui, cá sa nu póta valamá lesne pe cei ce l'aru intimpiná pe elu.

Se vede din precuvântarea aceast'a sî din Canonulu 23 alu S. Vasiliu, ca elu prin o epistola au opritu a nu luá unulu sî același pe sor'a reposatei sale muieri; eara Diodoru intrebatu de óre care, ca póte sa faca aceast'a? au respunsu in scrisu, ca i se iarta. Acum celu ce au intrebatu capatându in scrisu voia dela Diodoru, au aratatu marelui Vasiliu, pentru aceast'a Sântulu vrându a rusiná pe Diodoru, precumu dice Zonara, i scrie, ca aceea scri-sóre nu o privesce de adevarata a lui Diodoru, ci a altuia cuiva, carele vrându sa capete crediamântu, au subscrisu pe Diodoru; deci Vasiliu de sî au fostu scrisu lui Diodoru o epistola despre obiectulu cestionatu in Canonulu 23-lea, totusi i scrie sî a dóua óra, ca nu póte luá nime de sotie pe sor'a reposatei sale muieri

Can. 87. Deci mai intaiu, ceea ce este in asemenea lucruri de celu mai mare momentu, avemu a aminti, ca obiceiulu la noi are puterea legii, pentruca dela barbati sânti ni s'au predatu nóua legiuirile, eara obiceiulu este acestu feliu, déca cine-va stapaninduse cândva de patim'a necuratieinei aru cadé spre nelegiuita impartasire cu dóue surori, aceasta sa nu se socoteasca nici nunta, nici sa se primeasca in biserica mai nainte, pona cându nu s'au despartitu unulu de altulu; deci, déca nimic'a alta nu s'aru putea dice, ca spre evitarea reului ajunge obiceiulu, dar fiindca acel'a, carele au scrisu epistola, se nevoiesce a introduce in viatia acestu reu subt cuvântu adulteriu, este de lipsa, a nu ne abate de ajutorintiele ratiunei, de sî in

multe fórté evidente mai mare este presumptiunea de ratiune, caci este scrisu in Leviticonu Capu 10. v. 18: „múiereá preste sor'a ei sà nu o iai tíitóre, cá sà desco- peri rusinea ei peste dâns'a, inca fiindu via ea“ deci aratatu este din acés'l'a, ca se iarta a luá pe sor'a ei, dupa ce au reposatu ea. La aceast'a, dar aceea o dicu mai întâiu „câci câte legea le dice, celoru ce suntu in lege, le dice, fiindca asiá ne-amu supune sí taierii imprejuri, sí sâmbatei, sí ferirei de mâncâri, caci cu adevaratu, de amu gasi ceva, ce ajuta indulcirile nóstre, nu ne-amu supune jugului legii, eara de s'aru aratá ceva greu din cele ale legii, atunci amu alergá la libertatea lui Christosu. Amu fostu întrebati de se iarta dupa scriptura a luá de múiere sor'a múierii lui reposate? amu respunsu, ce este nóua siguru sí adevaratu, ce insa nu este in scriptura, eara a se socoti, ceea ce s'au facutu din urmatórea adaugire, este lucru de legiutoriu, carele nu dice cele ale legii, fiindca asiá aru fi cu putintia celui ce voiesce a indrazni, inca sí via fiindu múierea sea sà iee pe sor'a ei, caci sofism'a aceast'a se potrivesce sí la aceea, „ca s'au scrisu, dice“ nu o vei luá din tíitóre „ca n'au opritu legea a nu luá pe cea straina din zelotipie; eara celu ce apara patim'a, va dice, ca naravurile suroriloru suntu straine de zelotipie, deci deaca se ridica caus'a, pentru care astfeliu de nunta se opresce, ce póte opri, ca n'aru putea luá surorile? insa aceste nu suntu scrise, vomu dice, daru nici ca s'au hotaritu; dar priceperea consecintiei da potestate la amândóue; se cuvine insa a ne întórce la acele, care,

s'au disu in lege mainainte, si a le liberá de molestie; cáci se vede, ca legislatoriulu n'au cuprinsu feliurimea pecatelor, ci particulariu pecatele Egipteniloru le-au opritu, de unde s'au dusu Israilu; si pecatele Hananeiloru, la carii s'au mutatu, ca scrisu este asiá: „dupa obiceiurile Egiptului, in care ati nemernicitu, sa nu faceti, si dupa obiceiurile pamântului lui Hanaanu, intru care voi bagá pe voi, sa nu faceti, si dupa legile lor sa nu umblati“, încátu feliulu acest'a alu pecatului nu se usuá atunci la neamuri, pentru aceea legislatoriulu n'au avutu ansa a aduce lege in privinti'a lui, ci s'au indestulatu cu neinventiatulu obicei spre a despretiui criminatiunea, de vreme ce cum au opritu celu mai mare pecatu, au trecut cu vedere celu mai micu, cáci multor'a din cei iubitori de trupu li se parea, ca nu cumva trairu ei cu surorile reposateloru loru muieri, esemplulu Patriarchului sa le fia loru de impedecare; dara noi ce trebue sa facemu? cele scrise a le dice, ori cele tacute a le perscrutá? Este sciutu, ca nu se cuvine tatalui si fiului a tine de tiitore pe un'a si aceea si fatia, de si in legi aceasta nu se scrie; dar se acusa tare prin Prorocu, cáci dice: ca fiulu si tatalu intra la aceea si servitore“; dar câte alte feliuri de patimi scol'a diaboliloru le-au inventatu, si divin'a scriptura le-au trecut acele cu tacere, nevrându maiestatea sa cu numirile lucruriloru urâte sa si-o spurce, si au cuprinsu numai cu numiri generali acele necuratiunii, precum adevereadia Apostolulu Pavelu: „eara curvi'a si tota necurati'a sa nu se numeasca intru noi, precum se cuvine sântiloru“, in-

tielegându sub cuvântulu „necuratie“ faptele cele inver-
 siunată ale partiloru barbatesci și femeesci; de aceea ta-
 cerea nu da celoru desfrânati nici o potestate. Ear eu
 cugetu, ca partea aceast'a nu o potu lasá neatinsa, și
 despre legislatoriulu dicu, ca tare o au opritu; căci a-
 ceea „nu vei intrá câtra tóta rudeni'a trupului teu, spre a
 descoperi rusinea loru“ cuprinde în sine și feliulu acest'a
 de rudenie. Căci ce póte sa fia omului mai deaprópe ru-
 denie de muierea sea, seau mai bine a díce: de câtu
 trupulu seu? caci nu mai suntu mai multu doi, ci unu
 trupú; dreptu aceea prin muiere trece sor'a ei în con-
 sancuinitatea barbatului; precum dara pe maic'a muierii
 sale, nu o va luá, nici pe fiic'a acesteia, nici pe maic'a
 muierii sale, nici pe fiic'a acesteia, asiá nici pe sor'a muierii
 sale, nici pe sor'a sea. Si din contra, muierii nu-i va fi ier-
 tátu a locui împreuna cu rúdele barbatului seu, ca indeob-
 sce suntu la amândoua partile asemenea graduri de rude-
 nie. Eu dar marturisescu fiesce carui, ce se sfatuesce
 pentru nunta, „ca trece chipulu lumei acesteia, și timpulu
 este strámtoritu, cá și cei ce au muieri, sa fia cá cei ce
 n'au“; ear celu ce mi va respunde mie: cresceti, și ve in-
 multiti“ rádu de unulu cá acel'a, care nu deosebesce tim-
 pii legiloru. Leacu de curvie este nunt'a a dóua, dar nu
 merinde de inbuibare, căci díce: „de nu se infráneza, ca-
 satoreascase“, dar nu si casatorinduse, sa faca faradelege;
 eara carii nu se uita nici la fire, carii pe sufletu ilu vatama
 cu patim'a necinstei, care firea dela inceputu leau deo-
 sebitu cu numiri feliurite, cu care rudele pe cei nascuti

î voru numi, frati unii altora, ori nepoti î voru dice, ca amandóue se potrivescu loru pentru amestecarea. Sa nu faci o omule! pe matusia masticha a prunciloru, nici pe ceea ce in locu de maica este datóre ai ocroti, sa o inarmedi cu emulatiunile neinblânditóre, pentruca singura urâciunea mastichiloru sî dupa mórte negresitu produce vrajbi; mai alesu astfeliu de luptatori se impaca cu cei ce au muritu, eara mastechile dupa mórte incepu a urî. Cupriusulu scurtu alu celoru dise este: care postesce casatori'a dupa lege, acelui este deschisa tóta lumea, ear de este dispusatiunea lui perturbata, opreascase sî mai multu, „că sa se invelie a'si tiné vasulu seu in sanctificatiune, dar nu in patim'a postei. Mai multe vrându eu a dîce, me opresce masur'a Epistoliei, dara me rogu lui Dumnedieu, ca ori sfatuirea nóstra mai tare decâtu patim'a sa se arete, ori sa nu vina in Eparchi'a nóstra spurcaciunea aceea, ci sa remâna in acele locuri, în care au odrazlitu.

Dupa ce sântulu au incheiatu precuventarea sa, incepe a invatiá, ca unulu sî acelasi nu póte luá dóua surori, sî dice, ca intailea dovada pentru de a nu se face un'a cá aceast'a, este obiceiulu, ce tiene biseric'a, sî acestu obiceiu are puterea legii, caci obiceiulu acest'a este traditi'a sântiloru barbatu, apoi aceast'a o dovedesce Sântulu sî din amestecarea numiriloru, ce aru urmá dupa astfeliu de casatorie, sî ca pe matusi'a copiiloru sei unulu cá acest'a o face mama mascera loru, sî c. a. Leviticonu Capu 10. v. 18. — Romani Capu 3 v. 18. Leviticon acolo.— Leviticonu Capu 18 v. 3. — Amosu 2, v. 7. — Efes, Capu 5. v. 3. — Leviticonu Capu 18 v. 5. — Mateiu Capu 19, v. 5, — I Cor. Capu 7 v. 29 — Facerea Capu I. v. 18. — I. Cor. Capu 7. v. 9. — I Tesalon. Capu 4. v. 4. 5.

**Epistol'a canonica a S. Vasiliu catra Grigoriu
presbiterulu, cá sa se desparta de muierea
sea tinera.**

Can. 88. Amu cetitu scrisorile tale cu tóta rabdarea, sí m'amu miratu, cum, cându ai potutu respunde nóua prescurtu sí usioru sí prin insasi lucruri, in acele voiesci a remané, pentru care esti incusatu, sí cu lungi cuvinte te apuci sa vindeci cele nevindecabile. Nici cei dintâiu, nici singuri, o Grigoriu! n'amu legiuitu noi, cá sa nu traiasca muierile cu barbatii, ci cetesce canonulu celu asiediatu de sântii parintii nostri in sinodulu Niceii, carele opresce aratatu, sa nu fia tiitori, ca celibatulu intru aceast'a are frumseti'a sí onestatea, cá sa fia separatu de petrecerea sí societatea cu muieri, ca déca cine-va fagaduinduse cu numele, cu lucrulu aru face acele, ce le facu cei casatoriti, este aratatu, ca laud'a virginitatii o veneaza cu numirea, eara de urát'a voluptate nu se departeaza. Deci cu atât'a mai multu trebuia tu cu inlesnire a te lasá dupa postulatiunea nóstra, cu câtu dici, ca esci strainu de tóta patim'a trupeasca; ca nici credu, ca, celu ce este de siaptedieci de ani, aru trai impreuna cu femee in infocarea inimei, nici cá cum pentru vre-o fapta uráta s'aru fi facutu aceea, ce amu poruncitu, ci fiindca ne-amu invatiatu dela Apostolu — Romani Capu 14. v. 13.— „a nu se pune impiedecare seau scandalu fratelui „scimu, ca ceea ce de unii se face cu cuvântu sanatosu, aceea va fi altor'a de privilegiu câtra

pecalu; pentru această a amu poruncitu, urmându rânduelei Sântiloru parinti, sa te desparti tu de muiere. Si ce pâresci pe horeppulu, si pomenesci de vrajba vechie, si ce noua imputezi, ca amu fi aplecati a ascultá calumnii, si nu pe tine, carele nu te poti retiné dela conversatiune cu muiere? deci scóte-o din cas'a ta pe ea, si asiadia-o in manastire; fia aceea cu feciórele, si tu slujestete cu barbatii, „cá nu numele lui Dunnedieu sa se huleasca pentru voi“ Romani Capu 2. v. 24.— eara pona ce vei face acestea, indreptarile acelea, care tu le scrii prin epistolii, nu'ti voru folosi nimic'a, ci vei muri, nelucrându preoti'a, si vei da cuvântu Domnului pentru nelucrarea ta; eara de vei indrazni, neindreptându, a te tiené de sacerdotiu, vei fi totu poporului anatem'a, si cei ce te voru primi pe tine, lepadati se voru face de câtra tóta biseric'a.

Presbiterulu acest'a Grigoriu au avutu in cas'a sea o monachina, si ilu slujia, iau scrisu S. Vasiliu, ca sa o departeze dela sine, ear Grigoriu multu se desvinovati, de unde S. Vasiliu dintâiu ilu dojenesce si i dîce, ca putându in fapta si cu inlesnire a se desvinovati, cu departarea calugaritiei din cas'a sea, aduce inainte nenumerate cause infundate; a doilea dîce, ca nu dânsulu au legiuitu, cá preotii sa nu tiena muieri straine in casele lor, ci Sinodulu I. ecumenicu in Canonulu seu alu 3-lea, de aceea ilu indatoresce, cá numai decátu sa indeparteze din cas'a sea pe aceea monachina.

Epistol'a canonica a S. marelui Vasiliu eatra Horepiscopi.

Can. 89. Fórte me dóre, ca intr'atele, canónele Parintiloru au scadiutu, si s'au scosu din biseric'i tóta dis-

ciplin'a acurata, si me temu, cá nu cum-va pe incetu sporindu injuri'a pre calea aceast'a, sa devina lucrurile bisericesci in desevarsit'a confusiune. Pe cei ce administrá in biserici, in vechime era obicei, ce se observá in bisericile lui Dumnedieu, ii primea dupa ce de totu acuratu s'au aflatu probati, si cu ameruntulu se investigá tota viati'a loru de nu suntu ocátori? de nu suntu betivi? de nu suntu aplecati cátra gálcevi? de au cultivatu tineretiile loru, cá sa póta purtá sántieni'a, fora care nime nu va putea vedea pe Domnulu; si pe acesti'a i esaminau presbiterii, si diaconii, carii conversau cu ei, si ii aduceau la horeppi, carii primindu alegerile dela cei ce marturisea adevaratu, si aducându aminte Eppului, asiá se numerá in tagm'a celoru bisericesci; ear acum mai dintáiu dándune pe noi in laturi, si nici cugetându a ne insciintiá pe noi, tota auctoritatea o ati transpusu in voi. Apoi tractându lucrulu cu cea mai mare lenevire, ati lasatu presbiteriloru si Diaconiloru, sa introduca in bisericu pe carii vreau fora de a esaminá viati'a loru, si cu privire la rudenie si amicitie si pe cei nevrednici; si de aceea multi preoti se numera in fiesce care satu, dar nici unulu nu este vrednicu de servitiulu altariului, precum voi insive testificati despre aceast'a, si ca aveti lipsa de barbati pentru alegeri. Deci de vreme ce lucrulu decia au ajunsu la nevindecare, eara mai alesu acum, cei mai multi de fric'a militiei—regrutatiei— se dau pe sine spre servitiulu sacerdotalu, sum silitu a reinoi canónele Parintiloru. Si eata scriu Vóua, cá sami trimiteti indicele preo-

tiloru din fiecare satu, sî dela cine fiecare s'au introdusu, sî ce feliu de vlatia are? dar sa aveti sî voi la sine astfeliu de indice, cá sa se potrivésca ale vóstre cu cele ce se voru pastrá la noi, sî sa nu fia nimerui'a cu putintie a se scrie pe sinesi, cându va voi intráns'a. Asiá dupa intâiulu Indictionu de s'au introdusu oarecarii de presbiteri, se voru lepadá între mireni, sî pentru tóte sa faceti cercetare, sî de ii veti aflá de vrednici, sa se primeasca, ear de nu, sa curatiti biseric'a, scotindu dintráns'a pe cei nevrednici; sî decia cercetati pe cei cu vrednicie, dar nu-i numerati între preoti, mai nainte de a se aduce la noi; seau sa sciti, ea mireanu va fi, celce fora sentintí'a nóstra va fi primitu in servitiulu Bisericei.

Aci fericitul Vasiliu espune abuserile horeppiloru, ce le fácea la alegerea sî hirotoni'a clericiloru: sî fiindca in decurgerea timpiloru s'au alteratu diregatori'a loru, sî in locul loru s'au constituitu Protopresbiterii, sî despre institutul horeppiloru amu tratatu in 14-lea canonu din Neocesari'a, sî in celu 10-lea din Antiochia, pentru aceea vedi cómentarele acestoru canóne.

Epistoli'a S. m. Vasiliu cátra Episcopii de sub dânsulu.

Can. 90. Absurditatea lucrului, pentru care scriu, indata, ce s'au propusu, sî s'au desbatutu, au sî venitú in suspitiune, au umplutu inim'a mea cu durere, in sa asta data mi s'au parutu incredibilu. Deci scrisóra cea pentru aceast'a, celu ce se cunósce vinovatu, sa o primeasca de medicina, ear carele este nevinovatu, cá o cautela spre a se feri; apoi care este indiferentu, care

lucru, me rogu lui Dumnedieu, sa nu se alle între voi, cá o marturie. Dar ce este, ceea ce dicu? Spunu oare-carii, ca unii din voi luati bani dela cei ce se hirotonescu, si ca acoperiti lucrulu cu nume de pietate, si aceast'a este si mai reu, ca de face cine-va reulu sub pretextulu bunului, acela este vrednicu de indoita pedeapsa, cáci ceea ce nu este bunu, se lucreaza, si intrebuintiaza spre a savârsi peccatulu, cum aru dice cine-va, cu coajutoriu. Acestea de voru fi asiá, de acum sa nu se mai faca, ci sã se indrepteze, fiindca necese este a dice acelu, carele au primitu bani, ceea ce de Apostoli s'au disu celui ce au vrutu sa dee, cá sã cumpere darulu Sântului Duchu „argintulu teu cu tine sã fia intru pe-rire“—Fapt. Apost. Capu 8. v. 20—, ca mai putinu gre-siesce, carele din ignorantia va sã cumpere, decâtu ca-rele vinde darulu lui Dumnedieu; vândiarea s'au facutu, si ce ai primitu tu în daru, de l'aru vinde, cá si cum l'ai fi cumperatu dela Satana, te lipsesci de daru, cáci gramadesci cárcimarii in cele spirituali, si in bisericã, unde ni s'au incredintiatu Trupulu si Sângele lui Chri-stosu. Acestea a se face asiá, nu se cuvine; eara ceea ce este artificiulu loru, o voiú dice: Ei se considera, cá si cum n'aru peccatui, cáci nu primescu banii impreuna la hirotonie, ci dupa hirotonie; ear a primi este ori si cându se primesce. Pe voi dara Ve adhortezu, cá acestu venitu, seau mai bine dicându, acést'a cale ducatóre la geen'a, sa o lepadati, si nu spurcânduve mânile cu acestu feliu de aluãturi, sa ve faceti nevrednici de a savârsi sãn-

tele Misterii; și iertaciune, deaca dintâiu diceamu, ca nu credu, eara apoi ingrozescu, că și cum asi crede. Deacă cine-va dupa epistoli'a mea va face un'a ca aceast'a, se va departá dela alte rele, cele ce suntu aicea, și va cautá, unde cumparandu darulu lui Dumnedieu, va putea a'lu vinde, „ca Noi și bisericele lui Dumnedieu n'avemu unu obiceiú cá acest'a“ I. Corint. Capu 11 v. 16, și un'a mai adaogându voiu incetá; acestea se facu din iubirea de argintu, eara iubirea de argintu este radacin'a tuturoru re-
leloru, și idololatrie se numesce, deci nu cinstiti mai multu de cátu pe Christosu, pe idoli pentru putinu argintu, nici earasi lui Iud'a sâi urmati pentru castigu de a'lu vinde alu doilea pe cela ce s'au rastignitu pentru noi, fiinduca tiarinile și mânile celoru ce primescu rodurile acestea, acheldama se voru numi I. Tim. Capu 6. v. 10.—Colos. Capu 3. v. 6.—Mateiu Capu 27. v. 9.—Fapt. Capu 1. v. 19.

Loculu cumperatu cu banii, ce a luatu Iud'a vândindu pe Domnulu, s'au chieamatu „acheldama, seau pretiu alu sângelui; díce S. Vasiliu, asiá se voru numi și mânile Archiereiloru, carii voru vinde cele sânte.

**Epistol'a S. marelui Vasiliu din Capulu 27-lea
dintre cele catra Amfilochiu despre puterea
obiceiului traditionalu.**

Can. 91. Dintre dogmele, și predicatiunele, cele ce se pazescu in Biserica, pe unele le avemu din invatiatur'a cea in scrisu, eara pe altele le-amu primitu din traditiunea Apostoliloru, care amendóue au aceeași putere cátra pietate de Dumnedieu. Acestora nime nu va contradice

carele câtu de putinu aru fi iscusitu in esperiintia Ie-
 giuiriloru bisericesci, ca de ne-amu apucá a lasá cele ne-
 scrise din obicinuire cá pe unele, ce n'aru avea mare va-
 lôre, amu pecatui in contra lucruriloru principalí, si amu
 causá insasi Evangheliei dauna, seau celu putinu amu re-
 duce la nume simplu ceea ce s'au invatiatu. Voiu sa facu
 amintire mai dintaiu, ce este primu si comunu in deob-
 sce: cu chipulu crucei a ne insemná cei ce nadajduimu
 in numele Domnului nostru Iisusu Christosu, cine este,
 carele ne-au invetiatu prin scrisore ? câtra resaritu a ne
 întorce in timpulu de rugaciune, carea scrisore ne-au in-
 vetiatu ? Cuvintele invocarii binecuvântarii Duchului Sântu,
 a pânei Eucharistiei si a Pacharului, cine dintre Sânti
 ne-au lasatu in scrisu ? câci nu suntemu indestulati cu cele
 ce neau lasatu Apostolii nici cele ce Evangeli'a cuprinde
 in sine, ci unele le dicemu inainte, ear altele dupa aceea
 le dicemu, cá unele cele ce au mare tarie câtra misteriu
 din nescrisa invetiatura, si binecuvântamu ap'a botezului,
 si untulu de lemnu alu Chrismei, inca si pe celu ce se
 botéza din care scriptura amu invetiatu? nu din mistica si
 tacuta traditiune ? dara cea insasi ungere cu untulu de
 lemnu, care cuvântu in scrisu o au invetiatu? dar de trei
 ori a se afundá omulu botezându-se, de unde? Ci si câ-
 te'su la botezu, a se lepadá de satan'a si de ingërii lui,
 din care scriptura este? au nu din cea nepublicata si
 negraita invetiatura, pe carea parintii nostrii o au pazitu
 fora a investigá tacerea mai multu de cum se cuvenea;
 fiindu ei bine invetiati a observá cu tacere cele ce suntu

in misterii preamarite, si venerande, cele ce nu se potu trage la indoiala de câtra cei ce nu sântu initiati in misterii; de aceea cum aru fi cu putintia, cá doctrin'a acestor'a sa triumfeze in scrisori? si dupa altele, cuvântulu acest'a alu traditiunei celoru nescrise, nefiindu pre-cugetata cunoscintia a dogmeloru, se face lesne defaimatu la cei mai multi pentru obicinuire, ca altu lucru este Dogm'a si altulu predicatione, ca dogmele se pretacu, ear predicationele se publica, insa unu feliu alu tacerii este si obscuritatea, carea o intrebuintiaza scriptur'a, si carea ingreuneaza intielesulu dogmeloru spre utilitatea celoru ce le cetescu. Pentru aceast'a toti cu adeveratu privimu câtra resaritari in timpulu rugaciuniloru, dara putini sciu dintre noi, ca vechi'a nóstra patrie o cautamu, Raiulu, dicu, care l'au saditu Dumnedieu in Edemu catra resaritari, si rugaciunile le facemu stându intru un'a a Sâmbalei — duminec'a — eara cuvântulu — caus'a — nu 'lu scimu toti, ca nu numai cá unii cei ce amu inviatu impreuna cu Christosu, si suntemu datori a cautá cele de susu in diu'a cea de inviere de darulu celu datu nóua prin starea cea dela rugaciune ne aducemu aminte, ci ca si se vede, ca este icóna a veacului celui ce se asteapta; pentru aceea si inceputu fiindu alu dileloru, nu s'au numitu de Moise „intâilea“ ci „un'a“, „ca s'au facutu, dice, seara, si s'au facutu diminétia, di un'a“ ca un'a cá aceast'a se mai întórce de multe ori — Facere Capu I. v. 5. — deci aceasta di este si un'a si a opt'a si adeveratu un'a si adevaratu a opt'a, despre care si Psalmocântaretiulu in órecari Psalmi — 6-lea si 11-lea

au făcutu amintire, aratându cea viitoare stare după cea sevârsita, diu'a, carea nici cându nu va apune, și carei alt'a nu succede, veaculu celu din veci și neimbatrânitu. Este dar necesariu, că rugaciunile intru această di stându sa le sevârsimu, căci biseric'a asiá invatia pe fiii sei, că cu deasa aducere aminte despre viat'a cea neimbatrânitoare sa nu negligamu viaticulu pentru transmigratiunea ei. După aceea toate Rusalele inchipuescu monumentulu invierii, carea se astépta in veci. Acea un'a, și aceea di și întâ'a de siapte ori insieptinduse, implinesce saptamânile cele siapte a Sântitei Cincidiecimi, că începându dela cea întâie intru această se savârsiesce, prin cele asemenea întörse de cincideci de ori, de aceea și evulu imiteadia prin asemenare că și in miscare cîrculare incepe dela semnele acelea, in care și incheie, intru care chipulu celu de diminétia alu rugaciunei neau invetiatu pe noi tipiculu bisericeii din admonitiunea evidente, că și cum aru mutá mintea nóstra dela cele presente la cele viitoare, și in fiesce care aratamu in fapta și plecarea de gonunches, și sculare, ca prin pecatu in pamântu ne-amu aruncatu, și prin iubirea de ómeni a celui ce ne-au ziditu, in susu la ceriu ne-amu chiepmatu. N'aru ajunge mie diu'a, candu asi aminti toate misteriele nescrise ale bisericeii. Lasu pe cealalte. Dar pe insasi marturisirea credintiei, a crede in Tatalu, Fiulu, și in Sântulu Duchu, din care scripturi o avem? deaca din traditiunea botezului pentru consecuinti'a pietatii, precum suntemu botezati, asiá se cuvinea nóua și a crede, și a depune asemenea confesiune a

botezului. Nónua sa ni se ierte din aceasta consecuintia, asemené daru de credintia a ni se da. Earu deaca ei se leapada de chipulu docsologiei, cá de unu ce nescrisu, sa ne dee nónua in scrisu dovedile atátu ale marturisirei credintiei, cátu sî ale celorlalte, pe care leamu numeratu aci. Apoi atát'a fiindu nescrise, sî atát'a tarie avándu ele in misteriu bunei cinstiri, o dicere, ceea ce au venitu dela parinti pona la noi, nu ne voru iertá, pe carea noi din nemestersugita obicinuire o amu gasitu, ca au remasu in cele nerasvratite Biserici, care nu putinu cuvántu are, sî nu putina utilitate aduce puterii misteriuului.

Epistol'a S. marelui Vasiliu din Capulu 29 alu aceluasi opu despre traditiunile cele nescrise.

Can. 92. Earu despre cei ce dicu, ca docsólogi'a cea impreuna cu Duchulu nu este marturisita nici scrisa, dicemu aceast'a, ca deaca nici o alta nescriere nu se primește din cauza, cáci nu este scrisa, atunci sa nu se primeasca nici aceast'a; ear deaca cele mai multe mistice in societatea cristiana se afla fora sa fia scrise, sa se primeasca cu celelalte multe sî aceast'a, ca lucru apostolescu mi se pare a fi sî a remáné noi in traditiunile cele nescrise, „ca Ve laudu, dice Apostolulu, — I. Cor. Capu 1. v. 2, — pe voi, ca de tóte ale mele ve aduceti aminte, sî precum V'amu datu Vónua traditiunile, le tineti“; sî aceast'a — II. Tesalon. Capu 2. v. 15: „tineti traditiile, care le-ati luat, ori prin cuvántu, ori prin epistolii“, dintre care mai alesu un'a este sî aceast'a de

fatia, pe carea cei ce din inceputu au rânduitu, lasându-o celoru posteriori, și sporindu ea totdeauna cu timpulu în intrebuintiare, prin obiceiulu îndelungatu s'au înradăcinatu în biserici. Acum asiá dara cá și cându la judecata din lips'a probeloru în scrisu, amu aduce martori multi pentru noi, óre n'amu dobândi sentinti'a, ceea ce ni o amu propusu? Eu insa asiá judecu, căci în gur'a a doi zeau trei martori va stá totu cuvântulu, **II Lege Capu 19. v. 15.**—Eara deaca V'amu arată Vóua timpulu celu multu, care nóua este fórte aralatu, au nu ne-amu parea Vóua, ca dicemu cele probabile, cá sa nu se ierte aceast'a actiune în contrá nóstra, ca órecum venerânde suntu dogmele cele vechi, care cá unele batrânetie și vechimi au veneratiune în vechimea lor.

Canónele Sântului Grigoriu din Nis'a cu nume- rulu optu (*).

Epistol'a S. Grigoriu catra Litoiu Eppulu Melitinei.

Can. 1. Un'a este si aceast'a din cele ce confaptu-
escu la sânt'a serbare, sa intielegemu noi economi'a cea
legale si canonica asupra celoru ce au gresitu, ca in ce
chipu s'aru vindecá tóta ból'a sufleteasca, care s'aru fi
facutu prin oarecare pecatu. Fiindca insa acést'a serbatóre
este universale a creatiunei, care dupa rânduit'a întórcere
a circulului de anu in fiesce care anu, in tóta lumea im-
plininduse se sevârsiesce pentru scularea celui caditu,
—caderea este pecatulu, si scularea este resurectiunea
din cadere, bine aru fi, deaca in diu'a aceast'a nu numai

(*) Sântulu Grigoriu Eppu alu Nisei din Capadochia erá frate bunu alu ma-
relui Vasiliu, si deprinsu multu in arta Ritoricei, si casatorinduse cu Teosevi'a
s'au facutu Eppu, si remânendu veduvu, pierderea sotiei sale o au purtatu barba-
tesce; insa putinu dupa ce se facuse Eppu, s'au izgonitu prin Ualentu din scau-
nulu seu pentru zelulu celu infocatu, si au umblatu in deosebite locuri de a e-
vitá dusmaniile arieniloru. Dupa ce Ualentu la a. 378 murise, de Gratianu au fostu
chiamatu inderetu la scaunulu seu; au luat parte la Sinodulu din Antiochi'a; s'au
fostu trimisú de acestu Sinodu la Arabi'a, si cu acelu privilegiu au cercetatu si Je-
rusalimulu, si s'au ingretiosiatu vedindu in locurile acelea multe neorânduielei,
despre care scrie in canonulu seu întâilea cátra amiculu seu Litoiu Eppu alu Me-
litinei. Elu au fostu si la Sinodulu localu din Constantinopole la a. 394. si ca-
nónele lui au capatat puterea universale prin alu doilea Canonu alu Sinodului
VI ecumenicu.

pe cei din nascere de a dóu'a facuti nesticaciósi sái, aducemu lui Dumnedieu prin darulu scaldarii, ci sî pe cei ce prin pocaintia inca sî prin întórcere dela faptele cele mórtse se întoreu earasi cátra calea cea via, sî pe acesti'a de mâna a-i duce la speranti'a mântuitoare, de care s'au instrainatu pentru pecatu. Si nu este lucru micu a aflá cuvintele cele pentru acestea la judecal'a dreapta, sî probata dupa cele ce díce profet'a, se cuvine a face in judecata cuvinte, „cá sà nu se clateasca in veacu, sî intru pomenirea vecinica va fi dreptulu“ Psalmu 111. v. 5, 6, ca precum la vindecarea trupeasca este unu institutu alu artei medicei, cá bolnavulu sà se faca sanatosu, sî modulu lecuirei este feliuritu, — căci dupa feliurimea bóleloru se întrebuintiaza potrivitulu sî metodulu medicinei la bólele singuratice, asiá fiindu multa sî feliurimea patimiloru in ból'a sufleteasca, feliuritu este sî neamulu vindecarii. Si asiá vomu luá cuvântu, ca dóra se va aflá vreunu metodu technicu pentru deslegarea problemei, ce sta inainte. Trei suntu cele ce se vedu in sufletulu nostru dupa întâilea impartire; cuvântulu, post'a, sî mâni'a; intru acestea suntu faptele acelor'a, carii viaza dupa fapt'a buna, sî caderea celoru ce curgu spre reutate; pentru aceea se cuvine celui ce voiesce sa aduca potrivit'a vindecare partii cei bolnave a sufletului, cá mai dintaiu sà examineze in care parte s'au intaritu patim'a? sî apoi partii patimasie sà-i aduca vindecarea potrivita, cá nu eum-va pentru neaflarea metodulu potrivitulu doftorescu, alta adeca sa fia partea ceea ce bolesce sî alt'a ceea ce primesce vindecarea. Precum cu adevaratu vedemu pe multi din doftori,

care din ignorañia partii bolnavitióse, mărescê ból'a prin medicamentele sale, ca ból'a de multe ori fiindu in urm'a fierbintiei, este de lipsa medicin'a cea inferbântátóre și incalditóre, ca ceea ce se aduce acestora dupa cuvântu, aceeași aducându-o fora consideratiune și celoru ce ardu intru fierbintiale imoderate, facu, cá boal'a sa fia cu greu curabile. Precum asiá dara se cere dela medici, cá sa cunosca insusirile elementelor, cá fiesce carui'a din cele ce afla bine ori reu, sa se indrepte celu ce se afla bolnavu; asiá și noi nazuindu la impartirea aceloru ce se privescu in sufletu, inceputu și fundamentu vomu face prin contemplatiune generale a vindecarii. Deci dara in trei precum am dîsu, despartinduse insusirile misicariilor sufletului in cuvântu, in concupiscentie, și in ura. Ispravile cuvântului suntú esistimatiunea evlaviósa de Dumnedieu, sciint'a deosebitóre a binelui și a reului, și opiniunea chiara și lemurita despre natur'a lucrurilor, ce este adeca de alesu intru cele ce suntú de urátu și de feritu ; si earasi din contra, negresitu se va privi cu mintea reutatea ceea ce este in partea aceast'a, cându va fi adeca necinstire pentru dumnedieire, și nedeosebire pentru binele celu adeváratu, și esistimatiunea schimbata și gresita pentru firea lucrurilor, de a pune lumin'a intunerecu, și intunereculu lumina, precum dice scriptur'a — Isai'a Capu 5, v. 20. — eara a concupiscentiei este miscarea din virtute, deaca la aceea, ce este intr'adevaru de doritu, și in adevaru frumosu și onestu, se desteapta desideriu, și deaca este in noi vre-o facultate și afectiune

amatoria, tóta in aceea se concentradia, cá se credemu, ca nu este nimicu mai multu de doritu, afora de virtutea si de natur'a, carea produce virtutea; eara abaterea sî pecatulu partii acestei'a este, cându cine-va va mutá concupiscenti'a sea catra marirea desiarta, ori catra flórea cea vapsita pe trupuri, de unde urmeadia iubirea de bani sî iubirea de marire, sî de desmerdare, sî tóte de acestu feliu, câte atárna de neamulu acest'a alu reutatii; sî earasi a mâniei este isprava, urâciunea cea asupr'a reutatii, sî resboiiulu celu asupr'a patimiloru, sî a ascuti sufletulu câtra barbatie, de a nu se inspaimântá de cele ce multi tienu de infricosiate, cí pona la sânge a stá in contr'a pecatului, sî a despretiui ingrozirile de mórte, sî durerile muncitoriloru, sî despartirea de lucruri placute, sî de tóte, ca odata tóte sa dicu, câte pentru oare care obicei, sî opiniune presoncepta pe multi i tiene in voluptate, mai presusu sa se considere, luptându-se pentru credintia sî virtute. Eara caderile acestei parti suntu tuturoru invederate: pizm'a, urâciunea sî mani'a, ocar'a, gâlcevile, plecarile cele prigonitóre, sî izbânditóre, cele ce multu timpu mâna spre aducerea aminte de reu, sî la multi la ucideri sî in sân-giuri se incheie, ca neaflându cugetulu celu neinveliatu, unde sà'si intrebuintieze arm'a spre folosu, întórce asuprasi ascutitulu fierului, sî arm'a cea nóua data dela Dum-nedieu spre aparare, se face spre pierzare celui ce o intrebuintiaza reu.

Sântulu trimisá aceast'a epistola pe timpulu Serbatórei Pa-sciloru, de aceea sî dice, ca un'a, ceea ce se potrivesce cu serba-

tórea acést'a este, cá noi sa socotimu pentru vindecarea bóleloru sufletesci a pecatosiloru cu chipu legiuitu, sî canonicu, cáci fiindca serbatórea acést'a de a tóta lumea a Pasciloru se sevârsiesce pentru caus'a scularii trupesci a lui Adamu celui dintâiu cadiutu, eara caderea sufleteasca este pecatulu, precum sî scularia sufleteasca este ridicarea cea din pecatu, pentruca asemenarea acést'a este potrivita cu Serbatórea Pasciloru, ca nu numai se aducemu lui Dumnedieu pe cei ce spiritualminte s'au facutu nesticati prin sântulu botezu,— cáci la Pasci se boteaza cathecumenii — ci sî sa povatuiumu câtra mântuire pe cei ce prin pocaintia sî prin indepartare dela faptele cele rele se intorcu câtra calea cea via a faptei bune, sî a.

Can. 2. Aceste astfeliu deschilininduse, câte pecate adeca se facu din partea cea cuvântátóre a sufletului, s'au judecatu de Parinti a fi mai mari, sî mai vrednicé de mai mare sî mai deplinita, sî mai ostanitóre întórcere; precum de s'au lepadatu cine-va de credintia cea in Christosu ori catra iudaismu, ori câtra idololatrie, ori câtra manicheismu, seau alergându câtra altu óre care reu de acestu feliu, apoi osândinduse pe sínesi, tímpu de pocaintia are in tóta decurgerea vietii sale, ca nici odinióra, cându se sevârsiesce rugaciunea mistica, nu se va socoti vrednicu sa adoreze pe Dumnedieu impreuna cu poporul, ci deosebi a'lu rugá, eara de impartasirea misterii-loru va fi cu totul strainu, dar in ór'a iesirii sale din aceasta viatia va fi partasiu de cuminecatura. Insa de s'aru intamplá, ca elu preste sperantia sà remána in viatia, in aceeasi judecata va petrece, sî earasi pona la mórte va fi strainu de impartasire. Eará cei ce cu necadiuri, sî cu munci cumplete s'au chinuitu, ei s'au pe-depsitu unu tímpu hotaritu, sântii Parinti au avutu câtra

unii că acești'a îndurare, că și cum sufletulu n'aru fi cadiutu, ci slabiciunea numai trupearca, care n'au pututu sa reziste în contr'a chinurilor; pentru aceea cu masur'a celoru ce au cadiutu în curvie, s'au masuratu la întórcere calcarea de porunc'a cea cu sila și cu durere.

Dupa ce Sântulu dice în canonulu precedente, care sunt reutatile fiescearei parti a sufletului, în acestu canonu cuprinde elu și canonisirile acelu reutati, dîcându: ca peccatele partii cei cuvântatóre, sântii Parinti leau judecatu a fi mai rele decâtu ale celoralalte parti, și prin urmare suntu vrednice de mai multa și mai obosítóre pocaintia, și canonisire; pentru aceea rânduiesce câtu timpu sa se opreasca de cuminecatura, și cu ce chipu cei ce cu voi'a loru s'au lepadatu de Christosu, și câtu cei cu sila și cu frica.

Can. 3. Eară cei ce se ducú la descântatori, seau vrajitori, seau cei ce se apromitu a lucrá prin draci óre care bunatati seau reutati, aceia stránsu sa se întrebe și esamineze, de, vrându ei a remáne în credinti'a cátra Christosu, s'au inpinsu ei la acestu peccatu din vre-o necesitate? seau din órecare superare și paguba nesuferibile au facutu pe ei prepornirea aceast'a, seau ca defaimându ei cu totulu marturi'a cea incredintiata de noi, au alergatu la ajutoriulu draciloru? ca deaca au facutu aceea pentru surparea credintiei, și pentru a nu crede, ca este Dumnezeu, caruia crestinii se inchina, se voru supune judecatii celoru ce au calcatu credinti'a; eară deaca vre-o nesuferibile necesitate, seau vre-o sperantia amagitóre au biruitu sufletulu loru pusilanimu, și l'au impinsu la acést'a, asemenea va fi și asupra loru iubirea de ómeni dupa a-

semenarea celoru ce n'au pututu sa stee in contr'a munciloru in timpul confesiunei.

Descântarile si vrajitoriele le pedepsece Sântulu prin canonulu acest'a, care suntu pecatuiuri ale partii celei cuvântatôre, dicându, ca cei ce mergu la descântatori si la vrajitori, seau ceice apromitu, cá sa i curatiasca cu lucrarea draceasca, de bólele seau de nenorocirile, seau de ocarile, trebue sa se intrebe, si deaca cu statornicie voru remâne in credinti'a lui Christosu, si din vre-o mare nevoie s'au imputinatu cu sufletulu, amaginduse, ca voru dobandi cererea loru, sa se pedepseasca in tognai cu cei ce siliti fiindu s'au lepadatu de credinti'a lui Christosu, adeca 9 ani, eara deaca au alergatu la ajutoriulu duchuriloru necurate, sa primeasca epitimi'a celoru ce se leapada de ortodocsie de buna voie.

Vedi can. 61, VI.

Can. 4. Eara impartirea pecatelor, ce se facu din pofta si indulcire, este aceast'a: unulu adeca se chiama précurvie, — adulteriu — si altulu curvie — fornicatiune. Unor'a insa din cei ce suntu mai subtili le-au placutu a esistimá si pecatulu curviei de pecatu alu preacurviei, cáci unic'a este insotirea legale a barbatului cu muier, si a muierii cu barbatu; deci ce nu ieste dupa lege, negresitu este afora de lege, si celu ce n'are alu seu, are strainu la tóta intamplarea, ca omului, un'a i s'au datu dela Dumnedieu ajutatôre, si muierii unu capu i s'au impreunatu; dreptu aceea, deaca cine-va — Facerea Capu 2. v. 20. — I Tesalu. Capu 4, v. 4, — pe însusi vasulu seu, precumu 'lu numesce divinulu Pavelu, si-aru castigá siesi, i iarta legea firei intrebuintiarea justa, si care aru conversá afora de alu seu propriu va fi totu cu strainu, cáci fiecarui este acel'a strainu, ce nu este

alu lui propriu, de sî acést'a nu o aru marturisi, care este stapánu; deci dar nu este departe de pecatulu précurviei sî curvi'a celoru ce treab'a o esameadia mai stránsu, fiindca dîce dumnedieieasc'a scriptura“, nu fii multu cu cea straina—Pildele Capu 5, v. 20.—dar in sa fiindca pentru cei mai neputinciosi s'au facutu de cátra Parinti óre care indulgintie, s'au distinsu pecatulu cu aceea deósebite generale, ca curvi'a sà se dica implinirea oarecarei cupiditati, carea se intampla fora injuri'a cuiva; eara preacurvi'a care se face cu curse sî injuria cuiva; eara în aceast'a se socotesce a fi bestialitatea sî pederasti'a, câci sî aceste suntu précurvie a firei, pentruca in celu strainu, sî afora de fire se face nedreptatea, fiindca dara aceast'a deschilinire se face in feliulu acest'a alu pe catului, lecuirea universale este, cá omulu curatu sa se faca prin pocaintia de astufeliu de indulciri, in sa fiinduca cei ce s'au spurcatu in curvie, n'au comisu nici o injurie cu acestu pecatu, de aceea timpulu indoitu se prescrie pentru conversiunea acelor, carii in adulteriu s'au intinatu, sî in celelalte pecate oprite, precumu in bestialitate, sî pederastie; in acesti'a, precum amu disu, se indoiesce pecatulu, un'a, câci in voluptate oprila, sî alta, câci consista in injuri'a altui'a. Apoi este oarecare deosebire in cuvântulu pocaintiei fatia cu cei ce au pe catu in voluptate; câci care s'au impinsu la marturisirea pe catului seu, sî au vrutu sa se faca incusatoru de buna voie de pecatele sale, cele ce leau facutu pre ascunsu, cá unulu, carele au sî inceputu a se meliorá, sî a da

semnu spre indreptare, acela mai usioru se va pedepsi; eara carele s'au gasitu in pecatu, si prin óre care prepusu, ori prin acusatiune s'au vaditu fora voi'a sea, ace-lui'a i se va dá unu timpu mai indelungatu pentru întórce-rea sea, cá din destulu curatinduse sà se póta lasá la cuminecatura. Deci canonulu este de acestu feliu, in cátu cei ce s'au spurcatu in curvie, trei ani cu totul sa fia scosi dela rugaciuni; eara trei sa se impartiasca numái de ascultare, eara in alti trei ani sa se róge intru pocain-tia cu cei ce cadu la pamântu, si atuncea sa se imparta-siasca de cuminecatura, fiindca pentru cei ce intrebuinta-za întórcerea mai diligente si cu viati'a dovedescu in-dreptarea, este iertatu celui ce dispenseaza a contrage timpulu ascultarii din privinti'a utilitatii bisericesci, si mai ingraba ai aduce la intorcere, si earasi si acestu timpu alu prescurtá, si mai curându ai da impartasire, precum va prejudecá dispositiunea celui ce i se aduce medela, ca precum este opritu a aruncá margaritariulu inaintea por-ciloru, asiá si a lipsi de cinstitul margaritariu prin ne-impartasire, pe omulu celu ce acum s'au curatitu, prin neimpartasire, aru fi unu ce absurdu. Eará cei ce in a-dulteriu si in celelalte feliuri de necuratienie s'au spur-catu, totu asiá se voru pedepsi, cá si cei curvari, numai cu timpu indoitu; dar se va luá aminte dispensatiunea ce-lui ce se pocaieste, cá si la cei curvari, încátu ori mai curându ori mai târdiu sa li se faca loru impartasirea cu celu Bunu.

Pentru pedepsirea pecatelor din pofta, legiuiesce Sântulu,

ca curvi'a se socotesce cá sî preacurvia, căci deaca preacurvi'a este pecatu cu straina muiere, atunci sî curvi'a cu straina muiere făcânduse, se socotesce cá sî preacurvia, s. c. a. Vedi can. 7. Vasiliu. 16 Canonu Anciranu.

Can. 5. Remâne inca, cá sa espunemu partea cea de mânie a sufletului, cându va cadé in pecatu indepartânduse dela bun'a intrebuintiare a mâniei, ca multi sunt, cei ce lucreaza din mânie pecatulu sî totu feliulu de reutai, au placutu órecum Parintiloru nostrii, in unele a nu face multe cuvinte, sî in altele a nu socoti lucrulu vrednicu de multu studiu, spre a vindecá tóte gresielele provenite din mânie; de sî scriptur'a nu numai opresce lovitur'a cea mai usiora, ci sî tóta ocar'a, sî hul'a sî ori ce de acestu feliu, ce mâni'a produce, — Colos. Capu 3. v. 8 — sî numai despre crim'a, care prin ucidere se produce, au pusu prin pedepse precautiune. Se imparte acestu feliu de reu cu deosebire celui de buna voie, sî a celui fora de voié, in care uciderea de buna voie este, cându cine-va cu gându tare s'au hotarátu a sevârsi aceea crima; apoi sî mâni'a aceea se considera de voluntaria, cându cine-va intru gâlcevire lovindu aru aduce asupr'a altui cu mân'a sea lovire de mórte, căci celu odata stapânitu de mânie sî facându pornirei mâniei voi'a, nimicu nu-i vine lui aminte din cele ce aru putea impededá fapt'a rea, de aceea sî urmarea bâtaii, ce din gâlceava provine, se dice fapta voluntaria, sî nu casuale. Earu uciderile cele fora de voie au semnele loru invederate, cându cine-va se silesce a face altui paguba, sî din întâmplare i causeaza reulu celu mai mare. Aci uci-

derea voluntaria se estinde in intreitu timpu pentru cei ce se vindeca prin întórcerea de pecatulu voluntariu, ca de trei ori câte nóue suntu anii la fiesce care treapta, fiindu rânduitu numerulu de 9 a aniloru, încátu celu pusu subt anatema sa fia opritu de biserica in timpu de 9 ani, ear alti atât'a ani sa se invredniceasca a remâne intru ascultarea invetiaturiloru și a scripturiloru, eara intru a trei'a noime sa fia rugându-se cu cei ce cadu la pamântu, și asiá sa vina la impartasirea sântieniei, adeca și la unulu cá acest'a aceeași luare aminte va fi de cătra celu ce administreaza Biserica; și in privinti'a întórcerii impreuna se va scurtá lui și timpulu epitimiei, in câtu in locu de 9 ani intru fiescecare treapta sa fia ori optu, ori siapte, ori siase, ori numai cinci, deaca marimea întórcerii aru invinge timpulu, și aru intrece cu sârguinti'a întórcerii pe cei ce mai indelungatu timpu petrecu cu lenevire de a se curati de intinaciuni. Earu pecatulu involuntariu s'au judecatu de iertatu, dar nu de laudatu, și aceast'a o amu disu, cá sa se scie, cumca de și cine-va aru cadé in spurcaciunea uciderei involuntarie, totusi cá unulu, carele s'au intinatu de acestu pecatu, canonulu au hotaritu, sa fia lepadatu din darulu preotiescu, și pe câtu este timpulu curatiei pentru simpl'a curvie, atât'a s'au judecatu a fi bine și la cei ce fora de voie au ucisu, adeca și la acesti'a sa se cerceteze chipulu celoru ce se pocaescu, încátu de s'aru face întórcere in chipu vrednicu de crediamântu, intr'atátu sa nu se pazeasca numerulu aniloru, ci lungimea timpului sa se pre-

scurteze, ei sa se restituie Bisericei, si sa se lase la cuminecatúra; eara déca cine-va neimplinindu timpulú celu hotarátu de canóne, aru iesi din viatia, demanda bunatatea Parintiloru, ca impartasitu cu Sántieniile, si nu lipsitu de viaticulu calatoriei sale sa se trimita in acea mai preurma si departata calatorie; eara déca impartasínduse de Sántienie, earasi s'aru întórce in viatia, sa remána timpulú celu hotarítu, fiindu in acea treapta, in carea erá mainainte de impartasirea cea data lui de necesitate.

Pentru pecatele din manie rânduiesce canonulu, ca santií Parinti n'au aflatu de bine a espune cu deamaruntulu tóte peccatele, ce provinu din manie, ci numai uciderea au pedepsitu. Insa Sántulu Grigoriu espune aci tóte peccatele, care se nascu din manie, si randuiesce vindecarea lorú, cum sa se urmeze.

Can. 6. Eara celalaltu feliu alu slujirei de idoli.—cáci Apostolu Colos. Capu 5, v. 5 asiá numesce lacomi'a de avutii—nu şciú cum nevindecatu s'au trecutu cu vederea de Parintii nostrii, de si se pare acestu feliu de reu, a fi patima a starii celei a treia in sufletu, ca si cugetulu deosebirei binelui gresíndu, i se nêlucisce, ca binele este in materie, neuitânduse la frumseti'a cea nemateriale; si pof'ta curge cátra cele de josu, abatânduse dela lucrulu celu cu adevaratu de pof'titu, si plecarea de prigonire si de mânje ia din acestu feliu de prihana multe privilegiuri, si totulu dicându, se potrivisce boala a ceast'a cu hotarire apostolica despre lacomi'a de averi, cáci divulu Apostolu I. Timot. Capu 6. v. 10, ceast'a o numesce nu numai de idololatrie, ci si radacin'a înturorú reutatiloru, si cu tóte acestea acestu feliu de reu alu bólei s'au trecutu cu vederea necercetatu

sî neluatu in bagare de seama de sântii parinti; pentru
aceast'a sî se inmultiesce in Biserici acestu feliu de bo-
lire, sî nimine nu cerceteaza pe cei ce se aducu in cleru,
nu cumva s'au spurcatu cu acestu feliu de idololatrie; noi
despre acesti'a, pentru ca s'au trecutu cu vederea de
parintii nostrii, socotimu a fi din destulu, cá cu publicu
cuvântu alu invetiaturei pe acesti'a să-i vindecamu, sî câtu
s'aru putea, cá pe órecare bóle din nesatiu provenite sa
se curatie prin rugaciuni, sî numai furtulu, sî separea
mormânturiloru sî furarea de cele sante le socotimu crime,
pentru ca parintii neau lasatu noao aceast'a cá o tradi-
tiune; insa in dumnedieeasc'a scriptura se oprescu sî da-
rea de dobânda, sî cameta, sî luarea lucruriloru straine cu
viclesiugu, de sî s'aru întâmplá aceste in urm'a vre-
nui contractu, ori negotiatiuni. Deci fiindca puterea nó-
stra nu este vrednica, sa ajunga puterea canóneloru, in
cele ce deosebitu s'au opritu, vomu adaoge lângá cele ce
dice canonic'a judecata despre cele cu adevaratu o-
prite; s'au impartitu dara furtulu in lotrie—tálcharie—sî
in spargerea de ziduri, sî intentiunea amânduroru un'a sî
aceeasi este, adeca râpirea celoru straine, ear in sufle-
tulu loru este mare diferentie; cáci lotrulu se face sî uci-
gasiu, deaca asiá pretinde ajungerea scopului lui, sî a-
tunci cade sub judecat'a ucigasiloru; de aceea lotrulu u-
cigasiu vrându a se întórce la biserica, se tracteaza in
urm'a pedepsei de ucigasiu; eara celu ce prin rapire a-
scunsa fura cele straine, apoi pecatulu facutu ilu marturi-
sesce duhovnicului, sî cugetulu seu de crime si-au schim-

batu spre indreptare, acela va vindecá ból'a, dicu adeca, prin impartirea averii sale între seraci, ca dându cele ce are, se arata, ca elu se vindeca de boal'a lacomiei de áveri; eara de n'are nimicu, sí aru avea numai trupulu, demanda Apostolulu, ca prin osteneal'a trupului sa se vindece acestu feliu de patima; eara dicerea este asiá: Cela ce fura, sa nu mai fure, ci mai vârtosu sa se osteneasca lucrându binele, cá sa aiba a da celui ce are trebuintia". Efes. Capu 4. v. 28.

Can. 7. Eara spargerea de morminte inca se imparte in pecatu iertatu, si neiertatu; ca deaca cine-va iertându cuviosiei mortiloru, sí trupulu acoperitu ilu va lasá nevatamatu încátu sa nu se arete sórelui rusinea firei, nisce pietri aruncate in mormântu le va intrebuintiá spre facerea vre-unui lucru, de sí fapt'a acést'a nu se póte laudá, totusi din obiceiú se iarta, cându materialulu deacolo scosu se va intrebuintiá spre ceva mai bunu, sí spre unu scopu mai folositoriu republicei; ear pulberea trupului ingropatu, ce s'au facutu pamântu, a o rescoli, sí ósele a le mutá din loculu loru in sperantia de a dobândi vre-un'a scula din cele ingropate cu mortulu, fapt'a aceast'a criminale se pedepsece cá sí curvia simpla, precumu s'au disu in cuvântulu de mai nainte, cumpanindu adeca Economulu seau Dispensatorele din viati'a pecatosului vindecarea acestui'a spre a scurtá terminulu epitimiei celei hotarite de canóne.

Spargerea mormintelorú au fostu din vechime o crima mare, dar se facea deosebire, precum vedemu din acestu canonu, între

scopulu acestei fapte; si adeva cându cine-va sparge mormântulu fora de cea mai mica despoiere a mortului, ci cá sa adune de acolo nisce pietri, i se ierta, de si nu se lauda, deaca cu acele pietri zidea vre-o zidire spre obscescu folosu; din contra cându cineva cu cugetu talharescu desgropa mormântulu cu scopu, de a furá din trânsulu nisce scule scumpe, se pedepsea dela biserica cu pedeaps'a curviei simple, adeva 9 ani. Vedi si 63 canonu alu marelui Vasiliu.

Can. 8. Eara furarea de cele sante in scriptur'a cea din inceputu s'au judecatu cá si osândirea uciderii, cá asemenea si celu ce se prinde in ucidere, si celu ce ia cele lui Dumnedieu consântite suferu pedeaps'a cea prin uciderea cu pietri; eara in obiceiulu bisericescu nu sciu cum s'au facutu abatere dela marimea pedepsei, incátu mai usioru sa se socoteasca vindecarea acestei felii de bóle, si adeva in mai putinu timpu decâtu a précurviei, traditiunea Parintiloru aurânduitu pedepsirea acestor'a; pretutindenea insa la feliulu greşelii mainainte de tóte aceást'a sa se iee aminte, ce feliu este plecarea celui ce se vindeca, si sa nu se esistime, ca timpul epitimiei ajunge spre vindecarea bólei, cáci care vindecare s'aru face din timpu? — ci inim'a si dispusatiunea acelu, care se întórce, sa se considere. Acestea dar tie, omule lui Dumnedieu! cu multa diligintia leamu compusu, ca se cuvine a ascultá poruncile fratiloru, care cu ingrijire ti-amu trimisu. Eara tu, cá unu fiu bunu sa nu lipsesci a aduce lui Dumnedieu pentru noi obicinuitele rugaciuni; ca esci datoriu celui ce teau nascutu dupa Dumnedieu cu purlarea de grija cea prin rugaciuni dupa porunc'a, ceea ce dice: „Cinstesce

pe parinti, cá sa fie bine tie și sa aibi viatia indelungata pe pamântu“. Si este invederatu inca, ca vei primi cá unu Simbolu sântitu scrisórea mea, și nu vei despretiui servitiulu meu hospitalu, de aru și fi mai micu, decâtu bunatatea cea inalta a ingeniului teu.

Acestu Canonu legiuiesce, ca Jerosili'a—Sacrilegiulu— adeca furarea lucrurilor și a averii bisericesci, manastiresci și in deobsce celoru lui Dumnedieu consântite, se pedepsece cá și uoidea voluntaria, adeca cu pietri se ucide, precum se vede ceaasta din istori'a lui Aharu, carele au furatu din jafurile consantite lui Dumnedieu ale Ierihonului, și pentru aceea s'au ucisu cu pietri dimpreuna și famili'a sea. Iisusu Navi Capu 7. v. 25. — Insa obiceiulu bisericescu au pedepsitu acestu pecatu mai usioru, decâtu celu alu preacurviei dupa traditiunea Parintiloru.

Vedi Can. 72 Apostolescu.

Sântulu Grigoriu Teologulu despre cârtile, care se cuviniu a le ceti (·).

Santulu Grigoriu Teologule despre cartile, care s'au primitu si s'au prescrisu pentru cetire.

Pentru cá sa nu fie mintea ta insielata de cârti straine căci multe scripturi se afla mincinóse, și falsu intitulate, primesce Iubitule! aceasta a mea dreapta nume-

(·) Grigoriu Teologulu fiindu contipuranu cu marele Vasiliu, s'au hirotonitu de elu Eppu alu Sasimiloru, și parasindu acestu scaunu, au luat asuprasi purtarea de grija a Bisericeii din Nazianz patri'a sea, petrecându in ascultare cátra Grigoriu tatalu seu. La a. 379 au fostu trimisu la Constantinopole de cátra Sinodulu din Antiochi'a, cá sa se grijeasca pentru ortodocsi, și lasându scaunulu

rare de cârti istorice, și ale întieptiunei cei vechi evreesci, și suntu doaspredece: Intêiu Facerea; apoi Iesirea, Leviticonulu, dupa acestea Numerile, adou'a Lege, Iisusu alui Navi, și Judecatorii; a opt'a Rutu; a nou'a și diecea carte este a Imparatiloru, Paralipomenonu, și cea de pre urma Ezdra; carti compuse din Stichuri cinci; cea întâilea a lui Iovu, dupa aceea alui Davidu, și pe urma trei a lui Solomonu; Eclesiastulu, Cântarea Cântariloru și Pildele; asiderea cinci carti ale duchului profeticu, într'o carte seau tomu se afla aceste douăspredece: Osiu, Amosu și alu treilea Michea, apoi Joilu, dupa acestia Iona, și Avdiu, Naumu, Avacumu, Sofoniu, Aggeiu, apoi Zacharia și Malachia; aceast'a este o carte; eara a două a lui Isaia, dupa aceea a lui Ieremia celu chiamatu din pruncie, asemené a lui Iezechiilu și darulu lui Daniilu. Eata ca amu insemnatu eu aicea douădieci și două cârti din Legea vechie de o potrivă cu numerulu literiloru evreesci. Eară dupa acestea numera cârtile testamentului nou, Mateiu au scrisu minunile lui Christosu pentru evrei; eară Marcu pentru Italiani, Luc'a pentru Ahaia, eară Ioannu marele invatiatoriu și suitoriulu la ceriu, pentru toti. După acestea se cuvine a ceti faptele

archierescu din Constantinopole, ce incredintiasă lui Imperatulu Teodosiu celu mare, înainte Sinodului alu II ecumenicu, au venitu la Arianzu satulu celu mai aprópe de Nazianzu, au scrisu multe versuri; apoi in anulu 391 ierá elu de 91 de ani batránu și au reposatu. Scrierile lui s'au retiparitu la Parisu, și de și canonulu alu 2 lea alu Sinodului VI ecumenicu tóte scrierile lui le-au aprobatu, și leau datu lorú valóre ecumenica, totusi in Pandecte se afla numai versurile lui despre acele carti, care suntu primite in Sânt'a scriptura, și care noi aicea le reproducemu.

intieptiloru Apostoli, patrusprediece epistoliei ale lui Pavelu, siepte sinodali, din care este un'a a lui Iacobu, doue a lui Petru, dupa aceste trei ale lui Ioanu, eara a siaptea a Iudei; si asiá tóte le ai si de mai suntu care-va a fora de acestea, nu suntu adevarate.

Vedi Can. 85 apostol.

~~~~~

Sântulu Amfilochiu Episcopu alu Iconiei câtra Seleucu Episcopulu, despre cârtile primite si prescise pentru cetire. (·)

Mai alesu ti se cuvine a sci si aceast'a, ca nu ori ce carte, care au primitu numele venerabilu alu Scrip-turei, este adevarata, fiindca se gasescu uneori carti cu nume mincinóse, altele de midilocu, seau cum au disu órecare aprópe de cuvintele adevarului, eara altele suntu plastografe—schimonosite—si fórt gresite, precum spre esemplu, monetele cele prefacute si mincinóse, de si au

---

(·) Sântulu Amfilochiu au fostu in timpul Imparatoru Valentinianu, si Valentu in a. 374, si stalucea cu diligintia in invetiaturi teologice, si in fine s'au facutu Episcopu alu Iconiei, si au fostu aparatoriu alu Sântei Treimi. Elu au luat parte si la Sinodulu aln II. ecumenicu, si se lupta cu cei un'a suta si cincidieci de Parinti in contra lui Macedoniu luptatoriului de Duchulu sântu, si in-contra arieniloru, carii se mai aflá intr'unu numeru micu pe timpul Sinodului II ecumenicu. Elu au induplecatu pe Imparatu Valentu de a opri ténerea adunariloru din partea iereticiloru, si de a disputá despre firea si fiinti'a lui Dumnedieu, si de a se pedepsi ori si cine, care va calcá legea imparateasca adusa pentru pacea credintei ortodoxe. Deci Amfilochiu era unu Archiereu invatiatu si lumina-tu, si cu cunoscintiele sale au facutu Bisericii lui Christo su mare folosu si e-minentu servitiu.

unele din acestea inscriptiunea regeasca, in sa dupa a lor materie se dovedescu false; pentru aceast'a dar anume voiu să-ti arêtu fiesce care din cartile cele de Dumnedieu insuflata, și pentru că sa cunosci tu deosebirea acelora, mai întâiu aratu seau numescu cârtile cele din Legea vechie, și anume cinci carti, care cuprindu: Facerea și Iesirea, și cea din midilocu carte a Leviticonului, dupa ea Numerile, și pe urma a doua Lege; câtra aceste adaoage pe Iisusu a lui Navi, și Judecatorii, apoi Rutu, patru carti a Imparatorilor, și două Paralipomenonu; dupa aceea se cuvine a Ezdrei întâni'a și a două carti; mai departe voiu numi tie cinci carti compuse in versuri: a lui Iovu celu incununatu cu nevointiele feliuriteloru patimiri, și cartea Psalmiloru cu cântari, care este tamaduitorea sufleteloru, trei carti ale preaintieptului Solomonu, Pildele, Ecclesiastulu, și cântarea cântariloru; se mai adaoage la acestea și cei doispredeice Profeti; celu întâiu Osiu, apoi Amosu, Micheia, Avdia, Iona chipulu invierii celei de a trei'a di; dupa dânsii Naumu, Avacumu, apoi pe celu alu noulea Sofoniu, Aggeiu și Zacharia și preamaritulu vestitoriu Malachia; in urm'a lor cunósce pe cei patru Profeti: pe marele Isaia, celu ce cu indraznire au prorocitu, pe Ieremi'a multu patimitoriulu, pe Iezehiilu tainuitoriulu, eara mai preurma pe Daniilu, celu in fapte și cuvinte preaintieptu; câtra acesti'a oarecarii socotescu a fi și Estiru. Timpulu dar mi este a numi și cârtile Testamentului celui nou, sa primesci numai pe cei patru Evangelisci: pe Mateiu, pe Marco, pe Luc'a,

sî pe Ioanu, cu timpul alu patrulea, dar intâilea cu inaltimea dogmeloru; deci pe dreptu ilu numescu pe elu fiulu tunetului, carele cu mare marime au resunatu pe Dumnediou Cuvântulu; primesce sî a dóu'a carte a lui Luc'a, faptele Apostoliloru, cele generali; prelânga acestea dupa aceea sa potrivesci pe vasulu alegerii, pe Pavelu, invatietoriulu sî Apostolulu neamuriloru, carele cu intieptiune au scrisu câtra biserici cele patrusprediece epistolii; un'a câtra Romani, pe lînga care se cuvine a aláturá dóue câtra Corinteni, câtra Galateni, câtra Efeseni, dupa acé-s't'a câtra cei ce vietuiescu in Filipi, apoi cea scrisa câtra Coloseni, dóue câtra Tesalonicheni, lui Timoteiu dóue, câtra Titu sî Filimonu câte un'a fiesce caruia, sî un'a numita câtra Evrei, de unii neadevarata, de sî nu o numescu bine, câci intru dânsa este darulu celu adevaratu. Ce voi dice in fine pentru sobornicescile epistolii? unii dicu, ca siapte dintrânsele se cuvine a primi, eara altii numai trei? un'a a lui Iacobi, un'a a lui Petru, sî un'a a lui Ioanu; insa unii primescu cele trei ale lui Ioanu, sî osebitu de aceast'a cele dóue a le lui Petru, sî cu cea a siaptea a lui Iud'a. Earu Apocalipsulu lui Ioannu oarecarii ilu judeca intre sântele cãrti, eara mai multi ilu socotescu neadevaratu. Deci acestu prea nemincinosu Canonu sa fia alu scripturiloru celoru de Dumnediou insuflata.

Precum invetiatur'a Sântulu Grigoriu teologu despre cãrtile de cetitu este compusa in versuri iambice, asiá sî invetiatur'a S. Amfilochiu este scrisa dupa acelasi obiectu in versuri iambice, sî fiindca aci acele se reproducu in prosa in chipu lesne de intielesu, de aceea n'amu facutu acolo, sî nici aici nici unu comentariu.

Canónele cele 18 cu întrebări și răspunsuri ale lui Timoteiu Archiepiscopu alu Alesandriei (·).

Întrebarea 1-lea. Deaca unu copilu Catechumenu, fiindu de siapte ani, seau omu desavârsitu catechumenu aru aflá órecare timpu indemánaticu, și facându-se proaducere, fora sa scia, s'aru impartăși, ce trebuie facutu cu elu?

Răspunsu:

Trbuie a se luminá, căci de Dumnedieu s'au chiamatu.

La întrebarea: deaca unu copilu de siapte ani, seau vericare barbatu caticumenu s'aru gasi in biserica, cându se tieneliturgia, și s'aru impartasi fora sa scia, ce face, raspunde fericitul, ca trebuie sa se boteze, căci se socotesce a fi chiamatu de Dumnedieu, de vreme ce n'au fostu opritu nici de crestini, carii se afla in biserica, nici de preotulu carele l'au impartasitu.

(·) Timoteiu alu Alesandriei aflându-se in timpul Imparatului Valentu in a. 372 au urmatu lui Petru fratelui seu, pe carele Valentu l'au scosu din scaunulu arhierescu pentru credinti'a cea din Nicea, și au statutu Archieppu in Alesandria, și au fostu alu dóuedieci și patrulea in rândulu Archiereiloru din Alesandria. In sinodulu alu 2-lea ecumenicu adunatu in a. 381 au fostu fericitul, și au invetiatu despre dumnedieirea Sântului Duchu; eara in alu siaptelea anu dupa acestu Sinodu, au muritu, și iau urmatu Teofilu. Au scrisu elu vietile multoru aparatori ai ortodocsiei, apoi și întrebările și răspunsurile acestea, care s'au redigatu in canóne. Aceste scrieri ale lui au capatatu valórea universale in Biseric'a lui Christosy prin Canonulu alu 2-lea alu Sinodului ecumenicu VI.

Intrebarea 2. Deaca catechumenulu aru fi indracitu, si aru cere insusi, seau rudele lui, cá sa se boteze, trebuie sa iee botezulu, seau nu, si mai alesu cându este spre mórte?

Respunsu: Deaca celu indracitu nu se va curati de necuratulu duchu, nu va putea sa iee sântulu botezu; eara fiindu la iesire din viatia, se boteaza,

Intrebarea 3. Deaca vre-unu credintiosu se indracesce, póte fi partasiu de sântele misterii?

Respunsu: Deaca nu descopere, nici defaima misteriu, sa se impartiasca, in sa nu in fiesce care di, cáci destulu este lui numai duminecele.

Se intielege de sine, ca in acelu timp, cându se cumineca, trebuie sa fia liberu de ori ce bantuiala spirituale.

Intrebarea 4. Deaca vre-unu catichumenu fiindu morbosu, siau pierdutu mintile, si nu póte marturisi insusi credinti^a, si rudele lui se róga, cá sa iee sântulu botezu, este datoriu a'lu luá, seau ba?

Respunsu: este datoriu sa'lu iee, de nu se bántuiesce de duchu necuratu.

Intrebarea 5. Deaca muierea aru petrece cu barbatulu seu nóptea, seau barbatulu cu muierea sea, si ei aru face impreunare, potu sa se cuminece seau nu?

Respunsu: nu potu, cáci Apostolulu striga: Sa nu ve lipsiti unulu pe altulu, fora numai cu impreuna intielegere pona la unu timp, cá sa ve indeletniciti in rugaciune, si earasi sa ve impreunati, cá sa nu ve ispi-

teasca pre voi satana pentru neînfrânarea vóstra. I. Corint. Capu. 7. v. 5.

Intrebarea 6. Deaca vre-o muiere, carea se catechisesce, siau datu numele seu, cá sa se boteze, insa in diu'a botezarii sale i s'au facutu ei cele dupa obiceiulu muierescu, datoresce ea a se luminá in acea di, ori a se intarziá, si cátu sa se intârzie ?

R e s p u n s u : este datóre a intârzia pona ce seva curati.

Intrebarea 7. Deaca o muiere va sci, ca are cele obicinuite muieriloru, este datóre a se apropiá la sântele misterii in diu'a aceea, seau nu ?

R e s p u n s u : nu este datóre a se apropiá la sântele misterii, pona nu se va curati.

Intrebarea 8. Muierea, carea au nascutu, este datóre a ajuná si a nu bea vinu la Paschi, ori ca se dispenseaza de ajunare si de vinu ?

R e s p u n s u : ajunarea s'au socotitu pentru umilirea trupului; deci de este trupulu bolnavu, dupa masur'a puteriloru trupesci are a se hrani muierea, carea au nascutu, cu hrana si beutura.

Intrebarea 9. De este datoriu clericulu a se rugá fiindu de fatia Arieni, seau alti ieretici, seau de nu'lu vatama pe elu nimicu, cându face rugaciune si proaducere ?

R e s p u n s u : Diaconulu la liturgie striga mainainte de sarutare: cei neimpartasiti esiti; deci nu li se cade a fi de fatia la rugaciunile crestiniloru arienii, si iereticii, fora numai deaca apromitu a se pocai si a fugi de ieresu.

Intrebarea 10. Deaca cine-va este foarte slabu si bolnavu de multu timpu, si santele Paschi voru veni, este datoriu unulu cá acest'a sa ajune negresitu, ori ilu va dispensá pe elu preotulu, cá sa manance, ce póte, seau si untu de lemnu, si vinu pentru multa slabiciunea lui?

Respunsu: de lipsa este a dispensá pe bolnavulu de hrana si de beutura, incátu póte tiené, ca cu dreptulu este, ca acela sa fia partasiu de untu de lemnu, carele este slabu.

Intrebarea 11. De va chiamá cine-va pe unu preotu, spre a binecuvántá nunt'a, si va intielege, ca nunt'a intentionata este nelegiuita, ori nunt'a de matusie, adeca mireas'a aru fi sor'a muiirii sale reposate, cea ce voiesce a o luá, de este preotulu datoriu a urmá, seau a face proaducere?

Respunsu: cu unu cuvántu diceti, ca de va audi preotulu, ca nunt'a este nelegiuita, elu nu este datoriu astfeliu de nunta sa o binecuvánte, cá sa nu se faca partasiu de pecate straine.

Intrebarea 12. Deaca mireanulu, carele au visatu, aru intrebá pe preotu, óre este datoriu a-i dá lui voie la cuminecatura, ori há?

Respunsu: de este supusu postei de muiere, nu este datoriu; eara deaca satan'a i'lu duce la tentatiune, cá prin aceea sa'lu instraineze de impartasirea dumnedieesciloru misterii, este datoriu a'lu impartasi. Nici

va incetá a navali pe acel'a ispititoriulu, cându i'lu va impartasi.

I n t r e b a r e a 13. Celoru insotiti cu nunta, in care dile ale septamánei trebuie a li se propune, sà se fereasca de impreunare unulu cu altulu, si in care dile sa aiba voie?

R e s p u n s u: Cele ce mai inainte amu dîsu, si acum le dîcu : Apostolulu dice **I. Corint. Capu 7. v. 5:** sà nu ve lipsiti unulu de altulu, fora numai la unu timpu de consensu reciprocu, cá sà petreceti in rugaciune, si earasi sà ve impreunati, cá sà nu ve duca satan'a in tentatiune pentru neînfrânarea vóstra. De lipsa este a se ferí Sâmbat'a si Duminec'a, pentru ca in aceste dile se aduce Domnului sacrificiulu spiritualu.

I n t r e b a r e a 14. Deaca cine-va nefiindu la minte, s'au omoritu, — ucisu —, seau dintr'o înaltîme mare s'au precipitatu, de se face pentru elu proaducere, seau nu?

R e s p u n s u: pentru acést'a preotulu este datorîu a deosebí, de au facutu aceast'a, fiindu cu adeveratu iesitu din minte, ca de multe ori rudeniile celui ce au patimitu acést'a, vrându a'lu noroci de proaducerea si de rugaciunea cea pentru elu, mintiescu, si dîcu, ca erá lip-situ de minte. Une-ori din bântuirea ómeniloru, seau si altmîntrelea óre-cum din scârba o au facutu acést'a, si nu trebuie a se face proaducerea pentru elu, ca s'au facutu ucigasiu de sine ; deci negresitu preotulu trebuie a cercetá cu deamaruntulu, cá sa nu cadia in pecatu.

Adeca pentru celu ce s'au omoritu de voie, nu se face pomenire, nici liturgie.

Întrebarea 15. Deaca vre-o muiere avându duchi necuratu, încâtu sa pôrte sî fiéra, eara barbatulu aru dice, ca nu potu a me infrâná, sî voiescu a luá alt'a, trebue a luá alt'a, ori ba ?

R e s p u n s u : la intamplarea acést'a vine in mi-diulocu adulteriulu, sî pentru acést'a n'amu, nici aflu ce a respunde.

Întrebarea 16. Deaca cine-va ajunându spre a se impartasí, sî spalându-se in gura, seau in scaldátóre fiindu au inghititu apa fora voie, se póte a se impartasí ?

R e s p u n s u : asiá, pentru ca satan'a aflându pri-legiu de a-lu oprí dela impartasíre, mai adesu o va face aceast'a.

Întrebarea 17. Adese-ori audiendu cuvântulu lui Dumnedieu, sî nefacându-lu, óre suntemu sub osândire ?

R e s p u n s u : de-sî nu'lu facemu, dara nu se póte a nu ne mustrá pe sine, ca audiendu nu ascultámu, căci este o parte de mantuire, cându cine-va mostra pe sine.

Întrebarea 18. Dela care vârsta se judeca dela Ddieu pecatele ?

R e s p u n s u : Dupa cunoscinti'a sî intielepciunea fiesce-cărui'a, unii din vârsta de 10 ani, eara altii sî dela mai mare vârsta.

Cele patrusprediece canóne ale lui Teofilu Archiepiscopu alu Alesandriei (·).

Can. 1. Sî obiceiulu sî cuviintî'a cere dela noi, cá sa onorâmu tóta Duminec'a sî sà o serbâmu, fiindca in aceast'a Domnulu nostru Iisusu Christosu au datu nóue invierea cea din morti, pentru carea in sântitele Scripturi sî intâi'a s'au chiamatu, sî a opt'a, cá un'a, carea coversiesce Sabatismulu Iudeitoru; deci fiindu ca s'au intamplatu a fi di de ajunare a dumnedieesciloru aratâri pentru aceea o dispensâmu, sî câtra amendóue sà mergemu intieptiesce, cá impartasîndu-ne cu putiene finice, sà ne ferimu lotu odata sî de ieresurile celoru ce nu onoreadia dîu'a invierii Domnului nostru Iisusu Christosu, sî ceea ce este de datorie sà dâmu dílei cei de ajunare, asteplându adunarea cea de sear'a, carea voîndu Dumnedieu, se sevârsiesce aicea; deci sà ne adunâmu aici dela ceasulu alu nóuelea.

(·) Teofilu celu ce pe la a. 389 au statutu Archieppu alu Alesandriei, barbatu cu talente mari, invetiatu, sî intieptu, sî dreptu; elu mai intâiu au eliberatú Alesandri'a de idololatria, căci nu numai aratá amagitiloru elini momelele popiloru pagâni, ce le faceau intrându in statuele idoliloru, sî vrajea din ele precum voiau; ei inca sî pe idolulu lui Serapidu l'au zdrobitu, despre carele se tiené, ca deaca se va clatí elu, atunci pamentulu se va cutremurá. In urma din caus'a monachiloru, celoru de pe lînga Amonu pornindu lupta in contr'a lui Chrisostomu, s'au facutu urátu la multi. Deci murindu ne-au lasatu scrierile lui, in forma de epistolii, care aci se espunu cá 14. Canóne.

Fiindca dñu'a ajunului Bobotezei s'au intamplatú in anulu, cându scrisese Teofilu canónele acestea, intr'o Dumineca, pentru aceea invatia, cá sà fia cu pază a tiené sî sântieni'a Duminecei, sî à ajunului Bobotezei, sî cu deslegarea postului sà cinstimu dñu'a Duminecei, adeca a invierii Domnului, sî sà scapâmu de ieresurile celoru ce nu primescu dñu'a Duminecei.

Can. 2. Despre cei ce s'au impartasitu cu arienii, sî pona acum tienu bisericile, sà se faca precum este obiceiulu, asiá in sa, cá alii sa se constitue, carii marturisescu ortodocsie, sî acei'a sa remâna. Intru acestu chipu sà se administreze sî acestea, precum sî in cele-lalte cetãti au facutu Eppii ortodocsi cei din Tivaid'a. Eara cei ce au fostu constituiti de Apolonu Eppulu, sî s'au impartasitu cu arienii, carii avusera bisericile, sà se pedepseasca, de o au facutu aceast'a cu voi'a loru, ear deaca au ascultatu de propriulu loru Eppu, sa remâna, de-sî n'au cunoscutu, ce este justu. Sî deaca tóte popórele se leapada de ei sî de cei'a-lalti, cu carii s'au impartasitu, alii sa se hirotoneasca; eara de-i apera pe ei impreuna cu acei'a, cu carii s'au impartasitu, sa se examineze sî aceast'a dupa acela'si obicei, pe care l'au intrebuintiatu toti Eppii ortodocsi din Tivaid'a.

Canonulu acest'a cuprinde in sine unu comonitoriu alu lui Teofilu cátra Amonu pentru Lico despre osândirea ieresului lui Ariu, sî dispune, ca ortodocsii acei'a, pe carii iau asediatu Apolonu Eppulu, de s'au impartasitu cu arienii cu a loru buna voie, sa se puna sub epitimie, eara deaca au facutu aceast'a la indemnulu Eppului loru, atunci sa aiba impartasire cu cei'a-lalti Eppi, pentru cá voinđu a pazi ascultarea cátra Eppulu loru, n'au potutu sa cunósca, ce este dreptu: sî deaca tóta multimea poporului se întorce despre unii cá acesti'a, fiindca s'au impartasitu cu

arieni, atunci alti ortodocsi sa se hirotoneasca loru de Eppi in locul acelor'a; cara de i primescu pe ei, si pe arieni, cu carii s'au impartasitu, sa se primeasca dupa form'a cea intrebuintiata de câtra Eppii din Tivaid'a. Vedi si can. 68 apostol.

Can. 3. Pentru Vistu, celu ce s'au asediatu in Erega de presbiteru, sa se examineze, si deaca pe vre-o muiere lasata, fiindu viu barbatulu ei, o au silitu, sa nu i se ierte sa fia presbiteru, câci nici cá unui mireanu nu i se cuvine cuminecatur'a, si biserica s'au obicinuitu pe unii cá acesti'a a-i desparti; insa aceast'a nu causeaza Eppului Apolonu nici o gresiala, deaca din nesciintia l'au asediatu pe elu, poruncindu Sântulu Sinodu I ecum. in Can. 9-lea, ca cei ce dupa hirotoni'a loru s'au aflatu de nevrednici pentru vre-o crima, sa se scótia din gradulu loru.

Vistu presbiterulu se dice, ca au luat u la sine o muiere maritata, a cârei barbatu inca traiá, apoi de Apolonu s'au hirotonitu de preotu nesciindu, ca Vistu traiesce cu astfelu de muiere. Deci legiuiesce canonulu, ca caus'a sa se examineze, si constatându-se Vistu sa se depuna, ear Eppulu Apolonu sa remâna nevinovatu, deaca n'au cunoscutu impregiurârile casnice ale lui Vistu.

Can. 4. Eara despre Suru, fiindea Eppulu Apolonu au adeveritu, ca elu si pe acest'a l'au indepartatu, si l'au facutu strainu de biserica, fia asiá, precum Eppulu au hotaritu; de sine se intielege, ca acel'a póte sa intrebuinteze defensiunile sale, deaca voiesce, si sa incuse sentinti'a Eppului.

Suru acest'a au fostu clericulu Eppului Apolonu, si a fostu lepadatu si scosu din biserica. Canonulu dara dice, ca sentinti'a

Eppului are a remané in valóre, si osânditul preotu pôte apelá, si pári sentinti'a Eppului seu.

Can. 5. Apoi pentru Paunfu, carele de Diaconu s'au pusu in Lico, trebue sà se cerceteze, si de s'au aflatu pentru elu, ca in timpul, cându se catechisá, au primitu in impartasire de nunta pe nepoat'a, adeca pe fiic'a fratelui seu, eara dupa ce s'au botezatu, s'au inaintatu in cleru, remâne in cleru, de au muritu aceea, si dupa botezu cu ea n'au avutu amestecu; eara cându au fostu credinciosu, si elu s'au casatoritu cu nepót'a sea, sà fia strainu de preotie; nu este aceast'a Eppului Apolonu spre prejuditiu, deaca pe elu din nesciintia l'au preotitu.

Vedi Can. 19. apostol. — Can. 9. I.

Can. 6. Despre Iacobu se cuvine cercetare; ca deaca cetitoriu fiindu si s'au aratatu vinovatu in delictulu curviei, si de câtra presbiteri s'au scosu, apoi acest'a s'au hirotonitu, elu sa se scótia, dupa ce se va face esact'a cercetare, dar nu dupa suspiciunea, ceea ce se nasce din sioptiri si vorbe rele; ear de nu se va aflá vinovatu, sa remâna in cleru, câci nu se cade a luá in consideratiune clevele cele desiarte.

Can. 7. Despre cei ce voru sa se hirotoneasca, aceast'a sà fia form'a: cá tóta preotimea sa consimta si sà-i aleaga, si atunci Eppulu sà-i examineze, si consimtiendu-se cu elu preotimea, in midiuloculu bisericei sa se hirotoneasca de fatia fiindu si poporulu, si dicându cu voce inalta Eppulu, de pôte si poporulu sa marturiseasca

pentru ei. Hirotoni'a in sa nu se faca pre ascunsu, căci biseric'a avându pacea, se cade, că hirotoniele sa se savârsiasca de fatia fiindu sântii — clerulu și poporulu —; eara in parochiele, deaca suntu unii, carii cu ieretici s'au impartasitu, intr'altu chipu sa nu se faca hirotoniele, decâtu cei ce suntu intr'adevaru clerici ortodocși sa se esamineze, de fatia fiindu earasi Eppulu, care cu tonu inaltu sa dica poporului de fatia, sa marturiseasca, ca sa nu se intample vre-o insielatiune.

Canonulu acest'a espune form'a hirotoniei, carea in parte și astadi se observa, și adeca preotimea sa consimta, și sa aleaga pe celu ce are se sânti de Diaconu, ori presbiteru, și Eppulu sa'lu esamineze, și apoi sa urmeze hirotoni'a lui, sub care Eppulu provoca pe poporulu presentu, sa marturiseasca despre celu nou-sântitu, dicându: Vrednicu este; și poporulu dupa consciinti'a sea raspunde: este ori nu, vrednicu; de unde se vede, ca hirotoniile nu se potu face clandestinu. Marturisirea poporului din inceputu s'au introdusu spre evitarea ori cărei insielaciuni cu barbatulu, care se sântiesce.

Can. 8. Cele ce se aducu subt cuvântu de sacrificiu, dupa cele ce se consuma in intrebuintiarea misterieloru, clericii sa le imparta, și celu ce se catechisesce, nici cum sa nu se impartasiasca din ele, nici sa bea, ci numai clerici și cu ei cei credinciosi frati.

Acestu canonu dispune, ca proaducerile poporului la liturgie—prescuri, vinu—, care prisosescu preste trebuintiele misterieloru, sa se impartiasca intre clerici și crestini, că sa manance și sa bea dintr'ânsele, dar nu și între catichumeni, și nebotezati.

Vedi Can. 3. apostol.

Can. 9. Fiindca Ieracsu au incusatu pe oarecarele pentru pecatulu curviei, ca n'aru trebui sa se sufera in

clericatu, ear Eppulu Apolonu atunci au afirmatu, ca la hirotoni'a lui nici unu incusatoriu nu s'au ivitu in contr'a lui; aceast'a sa se cerceteze, si de se va aflá vre-unu incusatoru vrednicu de crediamantu, si se va dovedi delictulu prin marturii, sa se scótia din biserica; eara de este vrednicu de clericatu, si despre probitatea lui se voru aduce marturii, remáne in aceast'a.

Can. 10. Cá cu sentinti'a preotimei intregi sa se constitue altu economu, pentru carele si Eppulu Apolonu s'aru invoi spre a chieftui la cele de trebuintia ale Bisericei.

Can. 11. Veduvele si seracii, si calatorii straini sa aiba tóta odichn'a, si nime cele ale bisericei sa nu le intrebuintieze cá ale sale.

Can. 12. Au aratatu mie Pietatea ta, ca órecarii din cei ce se numescu pe sine curati, voiescu sa vina la Biserica, deci de vreme ce sinodulu, celu ce s'au facutu la Nicea de cátra fericitii parintii nostrii au hotarátu, cá sa se hirotoneasca, cei ce vinu, voiesci, cá dupa chipulu acest'a sai hirotonesci pe cei ce vinu la biserica, deaca viati'a loru este dreapta, si deaca nu le sta loru nimic in cale.

Canonulu acest'a este cá unu respunsu a Sântului Teofilu cátra Eppulu Afrigiu pentru cei ce se dicu curati, si voiescu sa vina la ortodocsie, adeca Novatienii; deci dice, ca Sinodulu I ecumenicu au hotaritu primirea celoru ce vinu in sánulu ortodocsiei, si asiá si elu póte sa primeasca pe aceia, dar mainainte sa esamineze viati'a loru de mainainte, si de nu le va stá loru ceva in contra, ii póte primi.

Can. 13. Macsimu dicea, ca nesciindu legile bisericesci, in contr'a caroru aru fi elu facutu casatoria oprita, si fiinduca ilu turbura pe elu, ca n'au lucratu bine, afirma, ca elu din nesciintia au facutu ilegalitatea aceast'a, si ca din convingere se va indrepta de nelegiuit'a convietuire, ceea ce voiesce si dânsa. Deci de vei cercá, ca facu aceast'a cu invoirea loru, si nu amagescu, fiindu ca timpul este de diece ani; si de vei aflá de bine, cá de asta data sa se adune ei impreuna cu catechumenii, Tu astfeliu sai dispensezi. Ear de vei pricepe, ca vreau sa amageasca, si ca cele pentru dânsii, au lipsa inca de asprime, fa aceea, ce ti va arata Dumnedieu, si ce este in obicei, si in vigore, ca in locul acela aflându-te, mai bine poti sci gândurile loru.

Aci S. Teofilu serie Eppului Agatonu pentru ore care Macsimu, carele cu aceea se desvinovatesce pentru casatori'a lui nelegiuita, ca o au facutu din nesciinti'a legiloru bisericesci, dar adage apoi, ca elu cu invoirea sotiei sale este gata sa se desfaca de acea casatorie ilegale. Si asiá Teofilu da lui Agatonu aceea indreptare, cá sa prejudece lucrulu, cum ilu invatia Ddieu, si sa se acomodeze obiceiului locului, care elu aflându-se de fatia acolo póte sci, ca gândulu lui Macsimu si a sotiei lui este sinceru, seau nu?

Can. 14. Legiuitu lucru au facutu presbiterii din Satulu Geminu, de este adeveratu, ceea ce au adusu scri-sórea lui Eustatiu, ca dice: ca pe Curadiu l'au departatu dela Cuminecatura, căci facea gâlcevi si injurii, si dela aceste n'au vrutu sa inceteze. Deci fiindu ca amu aflatu, ca Curadiu voiesce sa se indrepte, si a primi s. cuminecatura, fa cele ce suntu necesarie, cá intaiu sa se lase de injurii, si in inim'a sea sai para reu, cá apoi intielegându

tu acesté, să'lu lasi cu poporul celalaltu sa se cumi-
nice.

Canonulu acest'a este o invatiatura indreptata câtra Eppulu Mina pentru Curadiu, pe care presbiterii din Satulu Geminu l'au fostu scosu din biserica pentru gâlcevile și injuriile lui, ce le fa-
cea între crestini. Deci Teofilu Archieppulu scrie câtra Eppulu Mina, ca de este lucrulu acest'a asiá, care prin Eustatiu l'au in-
tielesu, presbiterii bine au judecatu. Dar fiindca Curadiu se apro-
mite, ca voiesce a se indreptá; pentru aceea da Eppulu Min'a
acelu consiliu, ca pe Curadiu sa'lu induplece, mai dintaiu a se
lasá de nedreptati, de defaimari și injurii, apoi a întórce cele ce
au luatú dela straini, și a se pocai, și numai asiá sa'lu lase la s.
cuminecatura.

~~~~~

Cele cinci canóne ale Sântului Cirilu Archiepis- copu alu Alesandriei, in care se cuprindu epistoliiele lui câtra Domnu Patriarchulu Antiochiei, și câtra Episcopii Liviei (·).

—————

Can. 1. Fiesce care lucru alu nostru, cându purcede

(·) Sântulu Cirilu nepotulu sântului Teofilu la a. 412 s'au constituitu Ar-
chieppu alu Alesandriei, și urmatoriulu unchiului seu, și precum Teofilu, asiá și
elu erá inamiculu lui Ioanu Chrisostomu, dar mai târdiu convinganduse, dupa ce
S. Ioannu Chrisostomu s'au ucisu de inimici, cumca n'au avutu dreptu cu anti-
pati'a sea ai fi lui Chrisostomu inamicu, l'au inserisu in dipticulu seu între Ar-
chiereii reposati, apoi și elu au finitu cursulu vietii sale la a. 444. și au lasatu
multe opuri, care la Parisu la a. 1638. au fostu tiparite în siapte tomuri, între
care se afla și epistol'a lui cea catra Domnu Patriarchulu Antiochiei, și câtra
Eppii Liviei impartita in patru canóne, ear dupa altii in cinci canóne; noi ur-
mamu celoru ce le impartiescu in cinci canóne. Scrierile Sântului Cirilu din A-
lesandria suntu petrecute in 2-lea Canonu alu Sinodului VI. ecumenica, și au
valóre de ecumenitate.

dreptu dupa ordinulu canonicu, nu produce in noi nici o
turburare, ci ne scapa pre noi de grairea de reu a óre-
earor'a, eara mai vârtosu ne aducu laude dela aceia, earii
pricepu o invatiatura sanatósá, cáci cine n'aru primi o
sentintia impartiale, care s'aru face dela cine-va? seau
mai vârtosu se va laudá acela, care dreptu si justu au
judecatu? Si acestea acum le scriu, cáci Pietatea Ta in
scrisorile cele trimise si cátra mine, si cátra précuviosulu,
si de Ddieu iubitoriulu, fratele si coneppulu nostru Pro-
clu, numindu Eppu pe pré evlaviosulu si pré religiosulu
Petru, carele se plângea, si dicea, ca nelegiuitu s'au
scosu din biseric'a cea incredintiata lui. Erá insa consen-
tanu, ca ori sa aiba in fapta numele preotiei, ori deaca
n'au fostu vrednicu sa numai stee la altariu, de insasi
numire de Eppu sa nu se bucure. Dar póte s'aru para
Pietatei Tale, oarecum aspru, si strainu de comiseratiune
fratiasca acestu cuvântu alu meu; dar nu este asiá; cáci
noi socotimu póte, ca miluimu pe batrânulu, deaca i la-
samu lui numele; dar eu dicu, ca multu mai bine aru fi
a considerá si altele. Ca dice, ca aru fi potutu intári o-
norulu seu, dar n'au avutu timpu de a se desvinovati,
nici i s'au propusu lui ascultarea canonica, eara de i
s'aru fi facutu ceva de acestu feliu, insasi aratare a ac-
teloru lui l'aru fi vaditu pe elu ori prinsu in crima, ori
vinovatu osânditu, si carele n'aru fi mai avutu a dice
spre viitoriu, ca este neindreptatitu, seu elu aflânduse
nevinovatu, i s'aru fi iertatu, ca sa fía inaintestatatoriu alu
Bisericej, carea au avutu-o mai nainte in mân'a sea. Eara

nefacându-se un'a cá această, despre lucrulu ce striga cu inalta voce, ca nesuferibile nedreptate i s'au causatu, si pe nedreptu s'au scosu, adaogându, ca i-s'au rápitu toti banii, ce i se cuvenea lui. Deci Cuviosi'a Ta intielegându si ceea ce socotescu Canónele divine si ceea ce se cuvine bisericei si celoru rânduiti la sântit'a liturgie, eara pe lângă aceste inca si de scrisorile nóstre fiindu rugatu, supprime lacramile batrânului; si de s'aru socoti, a se judecá cu cei ce au adusu asupr'a lui invinuirile, sa se judece dupa obiceiul inaintea Preacuviosiei Tale, fiindu impreuna adunati si ceilalti Eppi de subt mân'a ta, afora de unii, pe carii iarú socoti, ca suntu suspecti; ca cu adevaratu nici pe unulu dintre Eppi nu credemu, ca aru cugetá vrajmasie asupr'a fratelui. Insa cá pretextulu acest'a sa nu invalide judecat'a viitoare pentru elu, cá si cum nu s'aru fi facutu pe dreptate, nimicu nu supera, cá sa nu fia in adunare unii din cei ce suntu in prepusu.

Dice sântulu, ca totu lucrulu bisericescu, cându se face dupa intielesulu divinului canóne, nu numai nu se causeaza nici o turburare, si ocară, ci mai alesu se lauda dela cei intiepti, căci este sciutu, ca o sentintia dreapta si fundata in canóne, se lauda peste totu. Aceste dara au scrisu s. Cirilu lui Domnu Archieppului din Antiochi'a, pentru ca in scrisorile, ce leau trimisu lui Proclu Patriarchului din Constantinopole, numesce pe Eppulu Petru de cuviosu, eara Cirilu din contra, desi Petru s'au dusu la Cirilu si i s'au plânsu, ca pe nedreptu este scosu din scaunulu seu. Apoi adaoge, ca eu cuviintia aru fi fostu, cá ori să aiba numele Episcopiei, si insasi Eppie, ori de nu erá vrednicu de episcopie, si de archierie, nici numele de Eppu sa nu'lu pórte; eara deaca Domnu din Antiochia va gasi, ca sentinti'a lui, adeca a lui Cirilu, este prea aspra si inhumana, atunci sa tiena Sinodu, si acolo să tracteze obiectulu cu lasarea a fora a Eppiloru, carii aru fi suspecti, s. c. a.

Can. 2. Eară banii, cei ce cu nedreptate s'aru fi luat de la elu, este cu dreptulu, a i se da inderetu in doue chipuri; intaiu, cã nici trebuiá, sa se faca un'a cá aceast'a, si ca vatama prea tare, si mâchnesce pe toti Eppii din lume, ca dela ei sa se ceara rebonificarea chieltueleuru itinerali, seau din veniturile bisericesci, seau din vre-o dobânda, ca fiesce carele din noi pentru timpurile sale va da cuvântu Judecatoriului tuturoru, ca odorele, si averile cele nemiscátore trebuie sa se pazeasca nestramutate pentru biserici, eară Eppiloru, carii pre acelu timpu administreaza preoti'a divina, sa se incredintieze administratiunea chieltueleuru curente.

Acestu canonu este continuarea celui precedentu, ca dice, ca cu dreptu este a se restitui Eppului Petru banii, ce i s'au rapitu, pentru doue cause, a) pentruca de la inceputu au fostu nedreptu lucrul, a i se rapi banii lui; b) pentruca multu se vatama Eppii, cându vedu, ca averea loru private se rapesce in urm'a unoru volnicii, si se rãsipesce, s. c. a.

Can. 3. Libelulu de renuntiatiune nu l'au datu de buna voie, ci din sila si de frica si de ingrozirea órecãrora; inse este si altu lucru, care legiuiriloru bisericesci neplacutu este, a dá libele de renuntiatiune de oficiulu sacerdotalu, ca de suntu vrednici a liturgisi, fia intru aceast'a, eară de suntu nevrednici, sa nu se scotia sub cuvântu de renuntiatiune, ci mai vartosu osânditi fiindu pentru lucruri, de care cine-va aru fi facutu mare sgomotu asupra, cá de nisce lucrari afora de tóta consecuinti'a. Sãluta pe fratimea cea de lângã tine, cãci cea impreuna cu Noi Te salutã in Domnulu.

Se vede, ca Eppulu Petru instrãmatoratu fiindu de impre-

jurari, n'au asteptatu finitul procesului, ce s'au intentatu in contr'a lui, ci si-au datu renuntiatiunea la postulu seu, ceea ce Sântulu Cirilu desaproba.

Can. 4. Pentru totu, ce este de trebuintia si necesariu spre zidirea popóreloru, si spre buna esestimatiune a sânteloru Biserici, trebuie sa avemu purtare de grija, cáci scrisu este—Leviticonu, 15, 31—evlaviosi faceti pe fiii lui Israilu. Deci oare carii parinti din manastirile Eparchiei Tiveiloru, barbati religiosi, si minunata vietuire avându, si venindu in Alesandri'a, si intrebându-se de câtra Noi pentru starea manastiriloru de acolo, neau spusu, ca multi se smintescu in privinti'a aceast'a. Unii, carii nu de multu s'au insuratu, si cá si cum din camerile nuntiei aru fi iesitu, amagescu pe unii Eppi, si nimine ne descoperindu loru despre aceia, se hirotonescu de clerici, ori de presbitéri. Ear altii din Monastiri cá nisce necuviosi se scotu, earasi alearga câtra hirotonie, si facându-se clerici, intra earasi la manastirile, de unde s'au scosu, si vreau sa proaduca, si sa plineasca, câte suntu clericiloru obicinuite, si acestea le facu asiá, încátu si unii, carii din cei ce ii sciu pe ei, se lapada si de Biseric'a, si nu suferu a se impartasi, cându aceia liturgiseaza. Deci fiindu precumu amu disu, tóte trebuie sa se faca de câtra noi spre zidirea popóreloru, Pietatea Vóstra sa iee aminte de acestea, si de urmeaza a se hirotosi vre-unu clericu, sa se cerceteze viati'a lui, si de are muiere, seau nu? si cum, si cându o au luat? si de s'au parasitu de ea? si de este vre-unulu din cei lepadati prin vre-unu Eppu, seau din vreo manastire? si atunci neintinatu aflându-se

sa'lu hirotoneasca; ca asiá ne vomu pazi si cugetulu nostru curatu si misteriu lu sacru si venerabilu.

Canonulu acest'a l'au indreptatu Sântulu Cirilu câtra Eppii Liviei si ai Pentapolei, si le dice: ca Archiereii sa porte grija pentru lucruri bisericesci, ca prin administrarea canonica sa fia spre zidirea crestinilor, si spre bun'a esestimatiune a Sânteloru lui Ddieu biserici. Apoi le da lor consiliu pentru sustinerea rândului bunu-pela Monastiri, si cu deosebire, pentru cei ce se primescu la manastiri.

Can. 5. Iara de suferu oarecarii despartire, pedep-sinduse pentru pecate, si fiindu catechumeni, sa bolnavescu spre mórte, sa se boteze, si sa nu se duca din aceast'a vietia neimpartasiti de daru, adeca necuminecati, câci se vede si aceast'a a fi dupa legiuirile bisericeii.

Prin acestu canonu se legiuiesce, ca deaca unii din catechumeni, pentru nisce pecate s'au segregatu dela catechumenii cei ce vinu la biserica, si s'au scosu din porticu, unii cá acesti'a devoru fi bolnavi spre mórte, au a se botezá, si a se cuminecă potrivit cu canónele si pracs'a bisericeii.

Canonulu Sântului Genadiu Patriarchulu Constantinopolei și alu Sinodulu patriarchalu din locu câtra toti Mitropolitii și Pap'a Romei despre simonieni (·).

Dumnedieu, și Stapanulu nostru și Mantuitorulu Iisusu Christosu, incredintiându sântiloru sei invetiacei, predicarea Evangheliei, și trimitiendu-i pe ei în tóta lumea înveliatori ómeniloru, le-au poruncitu arafatú: cá darulu, ce l'au luatú dela Elu, sà'lu dee ómeniloru în daru, necastigându pentru acelu daru nici unu banu, ori auru, ori argintu, ori avutii, ori care alta avere materiale ori pamânteasca, căci darurile ceresei și spirituale n'au nici unu amestecu cu cele pamântesci și temporale. Porunc'a aceast'a nu numai acelor'a, ci și Nóue prin acei'a neau predat'o, pe carii neau invrednicitu a intrá în treapt'a și

(·) Sântulu Genadiu au traitu în dilele Imperatului Leonu celu mare, carele și Marcelu se numea. Fiindu presbiteru mai întâiu în Constantinopole, s'au rădicatu și la scaunulu patriarchalu de acolo la a. 458 dupa mórtea lui Anatolin celui ce au fostu în Sinodulu IV ecumenicu, și au midiulocitu, de Marcianu s'au întorsu din sect'a celoru curati la ortodocsie, și l'au facutu Economu spre impartirea prinóseloru între preoti, clerici și seraci. Elu nu hirotonea pe nime, deaca nu sciá de rostu psaltirea. Elu au muritu la a. 471; elu prelânga scrierile lui, au compusu și canonulu susu espusu în form'a unei scrisori canonice și cerculare câtra Eppi, Mitropolitii, și Pap'a Romei despre simonieni în an. 459 cu împreuna întielegere a 75 Eppi, și prin Canonulu 2-lea alu Sinodulu VI, ecumenicu au capatatu valórea unui canonu ecumenicu.

in loculu loru ; si trebuie precum aceia atunci, asiá si Noi acum acuratu si conscientiosu sa o observámu, si sa nu mestecámu metechne sofisticice in cele ce nu permitu in-sielaciunea sofisticica ; „in daru, díce, a'ti luatu, in daru dati, sa nu castigati nici arama, nici argintu, nici auru la bránele vóstre“ — Mateiu Capu 10. v. 8. — Simplu si chiaru este cuvántulu poruncei acesteia, nimic'a avádu pestrítitu, ori cu dificultate de întielesu, nici avádu trebuintia de comentariu sofisticu. Dela mine a'ti primitu dignitatea sântieniei, de mi-a'ti datu mie ce-va pentru ea, ori micu ori mare, si acestea s'au vándutu Vóue de cátra mine, vindeti si voi pe ea altor'a ; dar de o a'ti luatu pe ea in daru, dati-o si voi altor'a in daru. Ce este mai chiaru, decâtu porunc'a aceast'a ? Si ce este mai utilu pentru aceia, carii acésta porunca o implinescu ? Vai cu adeveratu celoru ce socotescu a cumperá cu bani darulu lui Dumnedieu, ori a'lu vinde acel'a ! ca spre veninu de amáritiune, si spre legatur'a de nedreptate suntu unii cá acesti'a, dupa sentinti'a Apostolului Petru, suntu tînuti de a loru avaritie. Dreptu aceea si Canonulu celu pentru aceast'a alu cuviosiloru, si fericitiloru parinti cei adunati in Sinodulu IV ecumenicu in Chalcedonu se potrivescu cu legea domneasca, care Canonu asiá suna : „Deaca vre-unu Eppu aru face hirotonie pe bani, si aru lasá in vándiare Darulu, celu ce nu se póte vinde, si aru hirotoni cu bani Episcopu seau presbiteru, seau diaconu, seau pe altulu óre-carele din cei ce se numera in cleru, seau aru inaintá cu bani Economu, seau De-

fensoru, seau paramonariu, seau ori-ce din cleru, pentru alu seu mârsiavu castigu, celu ce s'aru vadi, ca au facutu aceast'a, sa se primejduiasca de treapt'a sea, si celu ce se hirotonesce, nimic'a sa nu se foloseasca din hirotoni'a cea pentru negotiu, seau din inaintare, ci sa fia strainu de vrednici'a, seau de purtarea de grija, carea o au dobanditu cu bani; ear deaca cine-va s'aru aflá midiolocindu pentru aceste mârsiavii, si nelegiuite vata-mâri, si acest'a de va fi clericu, sa cadia din treapt'a sea, eara de va fi mireanu seau monachu, sa se anatemiseasca⁴. Prea bune si venerabile suntu poruncile Canonului Sântiloru Parinti, ca impingu si taia tóta sataniceasc'a navalire, si diabileasc'a apucatura, ceea ce se pórtá in contr'a duhovnicescului daru, ca nu voiesce nici decum sa se faca prin bani inaintarea hirotoniei, seau a se primí nici de celu ce o lucreaza pe ea, nici de celu ce primesce inaintarea hirotoniei, nici dupa ce s'au finitu hirotoni'a, nu iarta a se dá bani pentru hirotonie, cáci desevársitu au opritu mit'a cea pentru lucrulu acest'a. Insa fiindca acum, cu tóte ca aratatu suntu oprite acestea, s'au vaditu unii din tiar'a Galateniloru nebagându in seama si calcându pentru mârsiavulu castigu si avaritie poruncile acestea mántuitoré si iubitoré de ómeni, amu judecatu si Noi, ca este bine, insesi aceste earasi a le innoi dimpreuna cu sântulu Sinodu, ce se afla in aceasta imparateasca cetate in Rom'a nóua, cá fora nici o gândire si fora de totu pretextulu, si fora de tóta sofism'a, să taiemu de sevársitu

obiceiulu celu pagânescu și urâtu, care, nu știu cum au intratu în presântitele Biserici, că cu adevaratu necârmarita și curata sa se faca de Archierei hirotoni'a asupra celor ce se sântiescu, că să vina de susu Darulu Sântului Duchu, precum acum nu știu, deaca facându ei prin bani înaintarea, și nu curatu lucrându mân'a, devine asupra celui ce se hirotonesce, și de nu se strânge mai vârtosu Darulu sântului Duchu ; deci sa știi tôte, pré-cinstitoriule de Dumnedieu, ca totu, ori-carele va fi vaditu în vre-un'a că aceast'a, ori Eppu, ori horeppu, ori Incungiaratoriu, ori presbiteri, ori diaconu, ori altulu din canonici, ori mireanu, cu obsceasc'a dogma a Archiereilor, ori cu obsceasc'a sentintia se osândesce, precum despre aceast'a și Canonulu Sântiloru Parinti apucându dice, ca trebue Darulu sa fia Daru, și nicairi la elu să nu se midiuloceasca argintu, fia dara și este lepadatu și strainu de tóta sacerdotal'a vrednicie și liturgie, și blasphemului, anatemei supusu, atâtu celu ce socotesce, ca'lu va castigá acest'a prin bani, câtu și celu ce apromite a'lu dá acest'a prin bani, ori clericu de aru fi ori mireanu, seau de s'aru vadí, seau de nu s'aru vadí, ca au facutu aceast'a ; ca nu este cu putintia, a se invoí cându-va cele neinvoite, nici a conglasui pe mamon'a cu Dumnedieu ; și aceast'a este sentinti'a domneasca necontradisa : „nu puteti sluji lui Ddieu și lui mamon'a“. În aceste nadajduindu noi dupa putintia, și aceste ascultându-le împreuna cu celu ce le-au disu acestea ; ingrijeasca-se dara și a ta cuviosia, a le face acestea cu tóta observarea, și a le

aratá prin prescrieri sî préiubitoriloru de Dumnedieu Eppi, sî Circuitoriloru celoru de subt sine, sî tuturoru celoralalti, cá cu unu Duchu, sî cu unu sufletu toti credinciosii ingradindu-ne, sà ne inarmâmu impreuna cu Dumnedieu asupr'a vrajmasiului universalu, cá sa taiem radacin'a avaritiei cea sadita de acel'a in noi dimpreuna cu tóte ramurile reutâtiloru ei. Salutâmu intru Christosu pe tóta fratimea cea impreuna cu tine; fii sanatosu intru Domnulu, sî te róga pentru noi, iubitoriule de Dumnedieu frate. — Acésta epistola impreuna cu Patriarchulu Genadiu au subscrisu siapte-dieci sî trei Eppi, ear dupa altii, optu-dieci sî unulu.

Sinodulu patriarchalu localu din Constantinople se vede, ca s'au infricosiatu de simoni'a, carea se latise intre membrii Ierarchiei bisericesci; sî asiá au compusu sî au trimisu Eppiloru sî Papei dela Roma acésta epistola lucrata in intielesulu Cuvintelor Mântuitoriului, spre a se pune stavila abusuriloru la hirotonnii cu bani, de-sî Sinodulu IV ecumenicu prin unu anumitu canonu au tractatu asupr'a simoniei, sî iau osânditu pe toti cei ce se pateaza cu ea.

Canónele cele 35 ale lui Ioanu Postnicului (·).

Can. 1. A imputiná noi anii pocaintiei, precum socotescu eu, nu s'aru para, ca nu este cuvântu mân-

(·) Sântulu Ioanu numitu postnicu, căci in neprerupta postire au petrecutu, se află in a. 580. ajungându trei Imparati, pe Iustinu, pe Tiveriu sî pe Mauriciu; pentru purtarea sea religiósă s'au conumeratu elu in cleru, si s'au alesu de Patriarchu alu Constantinoplei, sî erá alu patrulea Patriarchu intre cei ce se numiá „Ioanu“. Elu au fostu celu dintâiu, carele cá Patriarchu s'au numitu

tutoriu la cei ce dreptu cugeta, ca de vreme ce nici de marele Parinte Vasiliu, nici inca de cei mai vechi dumnedieesci parinti ai nostrii nu s'au hotaritu vre-o ajunare, seau priveghiere, seau numeru de plecâri de genunche pentru cei ce pecatuescu, fora numai departare de sântit'a impartasire. Amu socotitu, ca noi trebuie pentru cei ce cu curatie se pocaescu, si cu sârguintia i'si chinuescu trupulu cu aspre petreceri, si cu multumire i'si schimba viati'a in contr'a reutâtii celei de mainainte, sa cumpanimu pentru dânsii dupa mesur'a infrânarei si imputinarea timpului pocaintiei, adeca, deaca cine-va aru primi a nu bé vinu in dile rânduite, amu judecatu a iertá lui unu anu din anii certării cei rânduite de Parinti pentru gresial'a lui; asiderea de aru indelungi infrânarea de carne pona la unu timpu, altu anu amu socotitu ai iertá; eara deaca de brânza si de óue, seau de pesce seau de untu de lemnu, si asiá pentru fiesce-care infrânare din feliurile cele cá acestea, unu anu sa-i iertámu; asiderea si de va alege cu dese plecâri de genunche a inblanzi pe Dumnedieu, sà facemu asemene, si mai alesu de va aratá aplecare cátra milostenie, si nu'si va opri vointi'a cea dupa putere; eara deaca dupa pecatuire au luat cine-va si viatia singuratica, si iubitoare de Dumnedieu, inca mai scurta sa-i facemu lui iertarea, amu socotitu a

„ecumenica“, si din caus'a acest'a au avutu multe nevoi cu Papii din Rom'a; si de atunci toti patriarchii din Constantinopole usuaza epitétulu „ecumenicu“, insa fora vre-o hotarire sinodale. Elu au muritu la a. 619, si au lasatu aceste canóne, care la valóre de ecumenice s'au dechiaratu prin Canonulu 2-lea alu Sinodului VI. ecumenicu.

fi bine cu acestu feliu de petrecere potrivita, a petrece viati'a in viitoriu cu patimire rea.

In acestu canonu Sântulu desfasiura cauzele, care l'au indemnatu spre a imputiená unoru pecatosi timpulu epitimiei lor, adaogându, ca nime nu se va scandalisi pentru aceast'a, ca scie si cunosce cauzele, ce l'au indemnatu pe elu la astfelu de tractamentu cu pecatosii. Apoi Sântulu spre rectificarea sea pomene-se, ca nici S. Vasiliu nici ceialalti parinti n'au rânduitu celoru pecatosi vre-o pedépsa cu postu, cu priveghiere, seau cu ingenunchieri, ei numai cu oprire dela cuminecatura; pentru aceea elu au aflatu de bine a imputiená timpulu pocaintiei la cei ce cu curatie se pocaiescu, si se silescu a-si chinui trupulu cu feliu de feliu midiulóce aspre.

Can. 2. Navalirea dulcetii prin gânduri in inima, cá unu pecatu inca nefacutu, nu póte fi obiectulu pedepsirei.

Navalirea aceast'a a dulcetii se arata intâiu in simtiuri din launtru; la aceast'a dice Sântulu, ca la unu pecatu nefacutu nu póte urmá pedeapsa, prin urmare, deaca navalirea dulcetii se arata in fapta complinita, atunci póte si trebuie sa fia obiectulu pedepsirei, pentru ca s'au facutu cunoscute si au trasu dupa sine sminteala.

Can. 3. Invoirea se spala cu 12. metanii.

Subt invoirea intielege Sântulu, cându sufletulu primesce navalirea vre-unei dulceti cu gândulu, ce i se infatisiaza, adaogându, ca invoirea este obiectulu epitimiei, si se vindeca cu 12 metanii.

Can. 4. Lupt'a este vrednica ori de cununi, ori de certare.

Lupt'a, dupa Sântulu Ioanu scarariu este o putere a sufletului de o potriva cu gândulu celu ce se lupta, dupa care, de voiesce sufletulu, biruesce pe gându, eara de nu voiesce, se biruiesce de

elu; deci sî Sântulu Ioanu postnicu dîce: ca lupt'a această se face căușa, că ori să se incunune sufletulu, de va birui gîndulu celu reu, ori că sa iee munca, de se va birui de elu.

Can. 5. Induplecarea este caus'a sî inceputulu epiti-miei.

Induplecarea este aplecarea sufletulu de a face după gîndulu seu, de unde se dice sî inceputulu pecatulu, sî alu pedepsei.

Can. 6. Celu ce s'au intinatu in somnu cu patim'a scurgerii, o di se scôte dela impartasire, sî psalmulu 50-lea cîntîndulu, sî 49 metanii facîndu, asiá se crede, ca s'au curatitu de intinaciune.

Vedi 1-lea Canonu alu S. Grigoriu din Nis'a, carele altcum judeca despre scurgerea firei, adeca, nu o considera de obiectu alu epitimiei.

Can. 7. Iara celu ce s'au intinatu, desteptu fiindu cu trupulu, siapte dile se opresce dela cuminecatura, psalmulu 50-lea in fiecare dî cîntîndulu, sî facîndu 49 de metanii.

Can. 8. Celu ce au facutu malachie, 40 de dile se pedepsesce, petrecîndu cu mîncare uscata, sî in fiecare dî o suta de metanii facîndu.

Can. 9. Amestecarea cu altii, că un'a, ceea ce malachie o face indoita, pona la 80 de dile primesce epitimie aratata.

Can. 10. Deaca vre-unulu dintre clerici, mainainte de a se sânti, au caditu in patim'a malachiei, nesocotindu póte, ca pentru miculu acest'a pecatu va fi opritu dela hirotonia, mai nainte primindu potrivita epitimie, asiá

sa vina la hirotonie, eara deaca s'au prinsu cu acestu peccatu dupa hirotonie, pe unu anu sa se opreasca dela lucrarea preotiasca, si intieptinduse cu obicinuitele canonisiri, sa se întórca la preotie; insa deaca si dupa cunoscenti'a peccatului a dóua, seau a treia óra o aru face aceast'a, atunci incetându despre preotie, sa vina in treapt'a Cetitoriloru.

Can. 11. Dar si din muieri, care au venitu in sarutari de barbatu, si intru pipairi, nestricându in sa, un'a ca aceast'a primesce certarea malachiei.

Can. 12. Fiecarui monachu, seau mireanu, carele au curvitu, i punemu lui timpu de doi ani a nu se impartasi, deaca se va sârgui a intrebuintiá mâncare uscata dupa ceasulu alu 9-lea, si a face 250 de metanii in fiecare di, eara in lenevire petrecându, sa astepte inchierea timpului, care l'au hotaritu Parintii.

Can. 13. Pe précurvariulu dupa trei ani ilu invrednicimu a se cuminecá, de nu se va opune mâncarii uscate dupa ceasulu alu 9-lea, si a face si 250 de metanii in fie care di; eara cu lenevire petrecându sa astepte inchierea timpului, care Parintii l'au hotaritu.

Can. 14. Celu ce s'au turburatu asupr'a sororei sale, dupa trei ani poruncimu a se invrednici de cuminecatura, de va primi a posti pona sear'a, si a mâncá bucate uscate si a face in fiecare di cincisute de metanii.

Can. 15. Pe celu ce cu cumnat'a sa va peccatui, in doi ani ilu scótemu dela cuminecatura de va mâncá bucate uscate dupa alu 9-lea ceasu, si de va face in fie-

care di câte 300 de metanii; eara de va servi 'lenevirei, plineasca anii cei hotariti de Parinti.

Can. 16. Acestoru epitimii se supune si celu ce se turbeaza asupr'a sócrei sale, de muierea lui nedespartin-duse dupa legea, ce dice: Cele din inceputu adeverite, de câtra cele ce se intampla, nu se strica.

Can. 17. Muierile, cele ce au curgerea de sânge cea obicinuita loro, de nimicu din cele sante sa nu se atinga pona la a siaptea di, demânda Canonulu alu 2-lea alu Sântului Dionisiu, si celu alu 7-lea a lui Timoteiu; aceast'a si legea cea vechie o demanda, si nici iarta a se impreună cu barbatii, ca se intampla din aceast'a a se face slabi si neintariti prunci; de aicea si divinulu Moisi pe tatalu copilului leprosu l'au ucisu, câci pentru neinfrânarea sea n'au asteptatu curatirea muierii; eara ceea ce va defainá in timpulu necuratiei sale, si se va atinge de dumnedieescile misterii, 40 de dile poruncescu a fi neimpartasita.

Can. 18. Celu ce se turbura asupr'a partii barbatesci, s'au socotitu a se opri trei ani dela impartasire, plân-gându si ajunându, si câtra seara uscatura mâncându, si 200 de metanii facându; eara de iubesc mai multu le-nevirea, sa plineasca cei 15 ani.

Pedeaps'a aceast'a de 15 ani este dupa canonulu 62-lea alu marelui Vasiliu.

Can. 19. Copilulu, de se va strică de cine-va, nu vine la preotie, ca de si acel'a pentru nevârstnicie n'au pecatuitu, dar vasulu seu s'au rumptu, si spre sântitulu

servitiu s'au facutu neaptu ; eara de au primitu scurge-
rea pe cópse, potrivitu canonisinduse, nu se va opri a se
radicá la preotie.

Can. 20. Uciderea voluntaria in 5 ani, eara involun-
taria in trei ani o scótemu dela impartasire, deaca in sa
dupa ajunarea cea pona seara ucigasiulu celu cu mân'a
sea va intrebuintiá prea amaruntita uscata mâncare, si se
va sili a face in fie care di trei sute metanii, eara cu
lenevire petrecându, plineasca hotarirea Parintiloru.

Can. 21. Cele ce strica cu mestesiugiri pe prunci
in pântece, si cele ce iau buruene, cá sài piardia, si ne-
gat'a facu sa cada pruncii, noi hotarimu, acestea a se pe-
depsi pona la 5 ani, seau si pona la trei celu putinu.

Can. 22. Ceea ce fora de voie au pierdutu prun-
culu, intr'unu anu primésca canonisirea.

Can. 23. Eara ceea ce asupr'a pruncului adoarme,
si 'lu inneaca, dupa trei ani se invrednicesce impartasi-
rei, departându se in dile rânduite de mâncarea cárnuri-
loru, si de brândia, si celelalte cu osteneala savársindule;
eara deaca din lenevire, seau din neinfrânarea parinti-
loru s'au intamplatu pruncului aceast'a, se potrivesce cu
uciderea voluntaria; eara deaca din bântuirea vrajmasiu-
lui, este lucrulu vrednicu de iertare; in sa si aceast'a are
trebuintia de amasurata canonisire, ca pentru alte gresiele
s'au facutu parasirea aceast'a.

Can. 24. Murindu copilulu nebotezatu din nepurta-
rea de grija a parintiloru sei, in trei ani se scotu pa-
rintii dela impartasire, mâncându uscatu intru acesti'a, si

inblândindu pe Dumnedieu cu plecari de genuinichi, cu plângere și cu milostenie dupa putere, facându și in fiecare di 40 de metanii.

Can. 25. Vre-o calugaritia, sciindu pe altele, ca preacurvescu, seau ca au stricatu pruncii, și nearatându Igu-menisei, asemene are canonisire cá ceea ce au facutu reulu, dupa canonulu 71 alu marelui Vasiliu.

Can. 26. Pe cele ce'si leapada pruncii loru pe la intrarile bisericeloru, cá pe nisce ucigasie le pedepsesce legea, de și órecarii luândui pe ei, learu purtá de grija.

Can. 27. Pe furulu, celu ce de buna voie se po-caesce, ilu oprimu pona la 40 de dile dela impartasire; eara pe celu ce s'au vaditu, pona la siase luni, mândându uscatu pona la alu noalea ceasu, și in fiecare di facându pona la un'a suta de metanii.

Can. 28. Celu ce s'au prinsu furu publicu in furtisiaguri ce se dicu de capu, nu vine la preotie ; dar deaca și dupa preotie aru cadea in patim'a aceast'a, de preotie se desbraca, dupa celu 25-lea Canonu apostolescu.

Can. 29. Celu ce sparge morminte, hotarimu, sa fia neimpartasitu unu anu, dupa a nóulea ceasu mândându uscatu, și facându in fiecare di câte 300 de metanii.

Can. 30. Furarea de cele sântite in mai putinu timpu se pedepsesce decâtu preacurví'a dupa sântulu Grigoriu din Nis'a; se iconomisesce in sa pona la alu treilea anu.

Can. 31. Celu ce au calcatu jurământulu de voie ori fora de voie, socotimu, ca trebuesce timpulu de unu

anu a le prelungi împartásirea, dupa alu 9-lea ceasu mâncându uscatu, și in fiecare di facându câte 250 de metanii.

Can. 32. Celoru ce marturisescu de sinesi pecatulu vrajitoriei, seau de farmece, la trei ani le scurtamu iconomi'a pocaintiei, deaca se voru osteni in fiecare di mai multu să ajuneze, și dupa alu 9-lea ceasu sa intrebuintieze hrana putina și uscata, încátu numai sa fia vii ; dar și inchinaciuni 350 sa faca cu evlavie, plecândusi fruntea pona la pamântu; cu aceste indreptâmu și pe muierile, cele ce facu baere, și intrebuintiaza vraji.

Can. 33. Muierea fia calugaritia, fia mireana, pentru ori ce feliu de gresiala nu se desparte dela biserică, ca dice canonulu, ca aceast'a o facemu, pentruca multe se omóra pe sine de rusine, precum nici presbiterulu, nici diaconulu, pentru ceea ce se dice: nu vei izbândi de dóne ori pentru un'a și aceeași gresiala.

Can. 34. De va cadea in putiu vre-unu lucru necuratu, seau in untu de lemnu, seau in vinu, celu ce va gustá din acelea, in trei dile de carne, și de brândia sa nu se atinga, eara siapte dile sa nu se impartasiasca.

Can. 35. Celu ce au vârsatu dupa dumnedieeasc'a împartásire, 40 de dile se opresce dela Cuminecatura, cântându in fiesce care di psalmulu 50-lea și facându câte 50 de metanii, ori și cum s'aru întâmplá aceast'a, ca de și nu s'aru socoti, ca insusi au datu ansa, dar insa pentru alte órecare gresiale ale sale i s'au intamplatú aceast'a in adevaru.

Insemnare. Intr'o condica manuscrisa s'au aflatu cartea canonica a Postnicului, carea au cuprinsu canonisirile mai de josu, afora adeca de cele amintite de Vlas-taru. Pentru duhovnici cu deosebire suntu necesarie aceste canónisiri sa le scie, de-si acele pecate a rare ori se intampla; si ádeca :

1. De va cadea cine-va cu master'a sea, trei ani se canonisesce, postindu adeca pona la seara, si uscatu mancându, si in fie-care di facându 500 de plecări de genunchi.

2. De va cadé impreuna cu maic'a si cu fiic'a, patru ani se canonisesce, uscatu mancându dupa alu 9-lea ceasu, si in fie-care di facându câte trei sute de metanii mari.

3. De va face cine-va cu doi frati pecatulu sodomiei, asemenea se canonisesce.

4. De va face cine-va sodomie cu ginerele seu cumnatulu seu, patru ani se canonisesce, uscatu mancându dupa alu 9-lea ceasu, si câte dóue sute de metanii mari in fie-care di facându.

5. De va face cine-va sodomie cu fratele seu, optu ani se canonisesce, mancându uscatu dupa alu 9-lea ceasu, si facându in fie-care di patru sute de metanii mari.

6. Deaca vre-unu frate mai micu s'aru spurcă cu acestu pecatu de fratele seu celu mai mare, fora a'lu face si elu acestu pecatu, trei ani se canonisesce, uscatu mancându dupa alu 9-lea ceasu, si facându in fie-care di câte un'a suta de metanii mari.

7. De va cadea cine-va cu fiic'a sea odata, cinci ani se canoniscesce ; eara de va cadea mai de multe ori, siase ani, si siapte mancându uscatu dupa alu 9-lea ceasu, si in fie-care di facându cinci sute de metanii mari.

8. De va cadea cine-va cu maic'a sea odata, siapte ani se canoniscesce ; eara deaca mai de multe ori, doisprediece ani mancându uscatu dupa alu 9-lea ceasu, si câte cinci sute metanii mari facându.

9. De va cadea cine-va cu fiic'a sea cea din sântulu botezu odata, optu ani se canoniscesce ; eara de mai multe ori, diece ani, mâncându uscatu dupa alu 9-lea ceasu, si câte cinci sute de metanii mari facându.

10. De va cadea cine-va cu cumetr'a sea, se canoniscesce optu ani, mancându uscatu dupa alu 9-lea ceasu, si facându in fie care di trei sute de metanii mari.

11. De va cadea cine-va in pecatu cu dobitocu de multe ori, avându si muiere, optu ani se canoniscesce ; eara de n'are muiere, si odata, seau de dóue, seau de trei ori au cadiutu, trei ani se canoniscesce, mancându uscatu dupa alu 9-lea ceasu, si facându trei sute de metanii mari.

12. Aceste canonisiri sa le iee si muierea de va pecatui cu dobitocu.

13. De va cadea cine-va cu var'a sea primare, doi ani se canoniscesce, mancându uscatu dupa alu 9-lea ceasu, si facându in fie-care di câte cinci sute de metanii mari.

14. De va cadea cine-va cu muiere de altu neamu,

adeca cu evreica, ori turcõica, ori sî ieretica, neavându muiere legiuita, trei ani se canonisese, mancându uscatu dupa alu 9-lea ceasu, sî facându in fie-care di câte dóue sute de metanii mari. Asemenea se canonisese sî muierea, care n'are barbatu legiuitu, de va pecatui cu unii cá acesti'a. Earã barbatulu, carele are muiere legiuita, sî muierea, carea are barbatu legiuitu, de va cadea cu nisce fetie cá acestea, patru, seau cinci ani se canonisescu, mancându uscatu dupa alu 9-lea ceasu, sî facându câte 250 de metanii mari.

15. Earã muierea presbiterului, seau a diaconului, de aru précurvi, trei ani se canonisese, mancându uscatu dupa alu 9-lea ceasu, sî facându in fie-care di trei sute de metanii mari, mai greu adeca se pedepsese, decâtu alla précurva, pentru ca ucide pe barbatulu seu, câci elu din vin'a preotesei sale se segregheaza, deaca mai voiesce a o avea de sotie sî spre viitoriu; earã de va voi a avea preotie, se desparte de ea mainainte de a se impreună cu ea dupa preacurvie, dupa canonulu 8-lea dela Neócesari'a.

16. Earã deaca vre-o muiere aru cadea in curvie cu doi frati, trei ani se canonisese, dupa alu 9-lea ceasu mancându uscatu, sî facându in fie-care di câte dóue sute de metanii mari.

17. Deaca vre-o muiere va cadea in pecatu cu vre-unu famenu, trei ani se canonisese, mancându uscatu dupa alu 9-lea ceasu, sî facându in fie-care di câte trei sute de metanii mari.

18. De va face cine-va peccatulu sodomiei cu mu-
 ierea sea, opflu ani se canonisesce, mancându uscatu dupa
 alu 9-lea ceasu, si facându in fie-care di câte dóue
 sute de metanii mari.

Epistol'a lui Tarasiu Patriarchulului din Con- stantinopole câtra Pap'a Adrianu din Rom'a (·).

In multe feliuri, si in multe chipuri evangelicesce,
 apostolesce si parintesce ne invetiâmu, cá sa avemu na-
 ravu neubitoriu de argintu la sântieni'a preotiei, si sa
 nu primimu auru si argintu la hirotoni'a vre-unui bar-
 batu sacerdotalu, precum vomu aratá aceast'a cu sentin-
 tiele aci aduse din scripturi divine, si din doctrinele pa-
 rintiloru, ca cei ce punu mânilé, suntu servitori ai sân-
 tului Duchu, eara nu vândietori ai lui, ca in daru luându
 Darulu sântului Duchu, in daru a'lu dá se îndatorescu dela
 dânsii celoru ce i'lu primescu, au pronunciatu acei'a, carii dela
 vocea Domnului au primitu aceast'a libertate, eara celu
 ce se va constatá, ca Darulu l'au vândutu cu auru, pe
 acel'a i'lu dechiara de depusu din treapt'a sacerdotale;

(·) Tarasiu au traitu in timpul Imparatiei lui Constantinu si a Irinei
 maicii lui, si la a. 795 cu sil'a Imparatesei Irinei si a poporului credinciosu s'au
 înaltiatu la scaunulu patriarchalu in 21. a lunei lui Decembre, patriarsindu 21
 de ani si 2 luni. Elu au esoperatu convocarea si tienerea Sinodului VII ecume-
 nicu, care erá alu 2-lea in Nicea. Pro lânga cele-lalte scrieri au scrisu si Epi-
 stol'a aceast'a câtra Adrianu Pap'a Romei despre Simonieni, fiindca la Rom'a
 sporea acestu reu, si epistol'a aceast'a in cinste mare o tiene întreaga biseric'a
 ecumenica, de aceea si noi amu datu ei locu aci.

ca desi cu numele au luat treapt'a preotiei, totusi in fapta se arata cuvântulu a fi minciunosu, căci nimine nu pôte servi lui Dumnedieu sî lui mumona, precum ne-amu inventiatu din Evangelia—Mateiu 6, 24—; sî fiindca amu auditu pe Dumnedieu prorocesce dicându: „Preoti, graiti in inim'a Ierusalimului“; sî earasi ingrozindu; „Pazitoriulu de va vedé sabi'a venindu, sî va trimbitiá cu trimbiti'a, sî poporulu nu se va pazi sî venindu sabi'a va luá dintre ei sufletu, sângele acelu'i'a din mân'a pazitoriului ilu voiu cere“ Isai'a 40, 1—Iezechiilu 33, 6— Cu frica pentru osândirea tacerii vestimu tuturoru întâiloru Siediatori ai Bisericeleorú nóstre, ca cu indrezneala dupa Apostolulu sà dicemu: „curati sântemu de sângele celoru ce calca rânduirile divine, sî multu mai vârtosu de alu acelora, carii au hirotonitu pentru bani, seau s'au hirotonitu,“ faptele Apostol. 20. 26.— Dumnedieesculu Apostolu Petru, alu caruia sî scaunulu l'au mositenitu fratiasc'a vóstra Sântienie, pe acesti'a, cá: pe Simonu vrajitoriulu stricându, pentru aceast'a nu ne sfiimu a vesti adevarulu padindu sî tinêndu cele date canonesce dela sântii Apostoli sî dela pururea pomenitii Parintii nostrii, sî de s'au calcatu de câtra ore carii ceva dintru acestea, ne ingretiosiamu. Deci fratiasc'a Vóstra Archierie cu caldura, sî dupa voi'a lui Dumnedieu ocarmuiesce sântieni'a sacerdotale, ce are vestita marire, ca au disu prin proroculu marele sî întâiulu Archiereu Christosu Dumnedieulu nostru: „Viu suntu eu, sî cei ce me preamarescu pe mine, ii voiu preamari sî eu pe ei; ca sciú barbate alu Doririloru Duchului! ca

mai suferitu este ieresulu necinstitoriului Macedoniu și alu luptatoriloru de Duchu celoru impreuna cu dânsulu, ca acei'a bârfindu, ca Duchulu sântu este zidire și robu a lui Dumnedieu Tatalui, acesti'a, precum li se parea, ilu facu robu alu loru pe acesti'a; ca totu stapânulu ori ce aru avea, de aru voi, vinde, ori robu, ori alta din cele ce are; asisiderea și cela ce cumpara, vrându a fi stapânu celui cumparatu, prin pretiu de argintu aceast'a o capata. Asiá cei ce facu aceast'a nelegiuita vândiare, pogóre pe Duchulu celu sântu intocma pacatuindu, cu cei ce hulea, ca Christosu cu Veelzevulu scoté pe draci; seau cá mai adevaratu să dicemu, se asamana cu Iud'a vândiatoriulu, carele ucigasiloru de Ddieu evrei au vândutu pe Christosu cu pretiu de argintu. Deci cumca sântulu Duchu este de o fiintia cu Christosu Ddieulu nostru este fórte aratatu, ca si acesti'a a partii lui Iud'a voru li, precum s'au doveditu; eara de se vinde, — ca aratatu este, ca nici de cum nu se vinde — negresitu, nu este intru dânsii Darulu Duchului sântu, adeca sântieni'a preotiei, și nici o au luat, nici o au. Aducasi aminte de sântulu Petru, carele câtra celu ce s'au ispítitu a o face aceast'a, au dîsu asiá: „nu este tie parte nici sórte intru cuvântulu acest'a“, faptele Aposioliloru 8, 21 — ca de se vinde vrednici'a preotiei, apoi de prisosu este a se cere dela dânsii cinsti'a petrecere a vietii, și vietuirea cea intru curatienie, și intru fapt'a buna; apoi de prisosu este dupa dânsii și Pavelu dumnedieesculu Apostolu, carele invetia: „se cade Eppului sa fia fora de prichana,

treazu, întregu la minte, cucernicu, invetiatoriu, infrânatu, tînduse de credinciosulu cuvântu alu invetiaturii, că puternicu să fiă și a mângaiă cu invetiatur'a cea sanatoasă, și a muștră pre cei ce dicu in contra.“ — I. Timot. 3, 1. — Tóte acestea se indeparteaza dela vândiatoriulu, și cumparatoriulu de preotie. Deci întrebuintiările cele dise de Sântulu cele ce stau de fatia, hotarescu strainu cu totulu de preotie pe celu ce órecându au datu, seau au luat, ori in ce timpu, ori mainainte de hirotonie, ori și dupa hirotonie, căci luarea este luare ori cându; inca și tóte inaintarile bisericesci se ridica pentru darea baniloru.

Canonulu 29 alu sântiloru Apostoli.

„Deaca vre-unu Eppu prin bani aru apucă vrednicia' a aceast'a, seau presbiteru, seau diaconu, să se segregze și elu, și celu ce l'au hirotonitu, și de savársitu să se taie dela impartasire, că Simonu vrajitoriulu de mine Petru“.

Din cartea faptelor Apostoliloru Capu VIII. v. 18.

„Eara Simonu vândîndu, ca prin punerea maniloru Apostoliloru se da Duchulu sântu, au adusu loru bani dicându: dati și mie aceast'a stapânire, ca ori pe carele voi pune mânia, să iee Duchulu sântu; eara Petru au disu cătra elu; argintulu teu sa fiă cu tine intru pierdiare, căci ai socotitu, ca Darulu lui Dumnedieu cu bani se agoniseșce, nu ieste tie parte nici soarte intru cuvântulu acest'a, pentruca inim'a ta nu este dreapta inaintea lui

Dumnedieu, pocaiesce-te dreptaceea de reutatea ta aceast'a, si rógate lui Dumnedieu, ca dóra s'aru iertá tie cugetulu inimei tale, ca in amariciunea fierii si in legatur'a nedreptátii te vedu ca esci“.

Din a trei'a a Imparatoriloru, Capu XIII. v. 33.

„Si nu s'au intorsu Ierovoamu dela reutatea sea, si earasi au facutu dintr'o parte din popóru preoti celoru inalte, celu ce vrea umplea mân'a lui, si se facea preotu la cele inalte, si au fostu cuvântulu acest'a spre pecatu casei lui Ierovoamu, si spre peire, si stângere de pe fati'a pamântului“.

Din a patr'a a Imparatoriloru Capu V. v. 15, 27.

„Si s'au intorsu Neemann la Eliseiu, elu si tóta taber'a lui, si au venitu si au statutu inaintea lui, si au disu: eata ca amu cunoscutu, ca nu este Dumnedieu in totu pamântulu, forã numai in Israilu si acum ia multiamita dela robulu teu; si au disu Eliseiu: Viu este Domnulu, inaintea cârui'a stau, de voiú luá; si l'au silitu, sà iee si n'au vrutu. Si dupa putiene; si au disu Ghiezi slug'a lui Eliseiu: eata au lasatu Domnulu meu pe Neemanu Sirulu acest'a de s'au adusu, si n'au luatú din mân'a lui nimic'a din cele ce au adusu. Viu este Domnulu, ca voiú alergá dupa elu, si voiú luá dela elu ce-va. Si au alergatu Ghiezi duga Neemanu. Si dupa putiene, si au disu Neemanu: Ia doi talanti de argintu; si au luatú doi talanti de argintu in doi saci, si dóue rânduri

de haine. Si dupa altele, si au disu câtra elu Eliseiu : de unde vini Ghiezi? si au respunsu Ghiezi: N'au umblatu slug'a ta incóce si incolo; si au disu câtra dânsulu Eliseiu: au n'au mersu inim'a mea cu tine? si au vedutu, cându s'au intorsu omulu din carulu seu inaintea ta; si acum ai luatú argintulu, sà cumperi cu elu grâdini si maslinisiuri, si vii, si oi, si boi, si slugi, si slujnice, si lepr'a lui Neemanu se va lipi de tine, si de seminti'a ta in veacu; si au iesitu dela fati'a lui leprosu cá zapad'a“.

A marelui Vasiliu din tâlculu celu la Isaia
i'a Capu VIII. v. 30.

„Legea au dat'o spre ajutoriu, cá sa diciu, ca nu vocea aceast'a a vorbitoriului din pân-tece, ca nu s'au aflatu spre amagire, precum acelea, ci este instructiva a adevarului, si acei'a vrajescu adeca pentru argintu; si aceast'a este lucrulu celu de risu, ca si argintu le dau lor, plata a minciunei, cei ce se amagescu; eara vocea aceast'a a legii nu este acestu feliu, cá sa dee bani pentru ea, ca nimine Darulu nu'lu da inapoi,“ in daru, dice, a'ti luatú, in daru dati. — Mateiu X, 8 — Vedi, cum s'au mâniatu Petru asupr'a lui Simonu, celui ce aducea argintu pentru Darulu Duchului: „argintulu teu, dice, fie cu tine intru pierdiare, ca ai sócotitu a castigá Darulu lui Dumnedieu prin bani“. Deci nu este cuvântulu Evangeliei cá si vocele vorbitoriloru din pân-tece, cele ce se vându, ca ce resplatire aru dá cine-va vrednica de ea? asculta pe Davidu — Psalm. 115. v. 2 — carele

nu se dumeresce sî dice: „ce voiu respalá Domnului pentru lóte, câte mi-au facutu mie“; pentru aceea nu este cu putintia a dá daruri vrednice din partea sea pentru Darulu lui Ddiu. Unu singuru daru este vrednicu, adeca pazirea acelu daru, ce i s'au datu lui. Celu ce ti-au datu tie vistierie, nu cere dela tine pretiulu ei, ci pazire vrednica a lucrului celui datu.

A lu aceluasi din Epistol'a cea cátra Eppi cei de subt elu, care este Canonu 90-lea.

„Li se pare loru, ca nu pecatuescu, pentru cá nu iau indata, ci dupa hirotonie; eara a luá este aceea, ori cându se ia; rogume dara, acestu venitu, eara mai bine a dice, introducerea cea spre geena, lepadat-o, sî nu spurcându-ve mânile cu acestu feliu de aluatari, sà ve faceti nevrednici de a sevârsi sânteles misterii“.

Din viati'a Sântului Ioanu Chrisostomu.

„Au venitu la noi Eusebiu, pricinuatoriulu de lunga cuvântare tuturoru Eppiloru, sî incusatoriulu celoralalti siase Eppi, rugându-se a se primí la impartasíre, despre care in contr'a dîcu unii din Eppi, ca nu trebuie sà se primeasca elu, cá unu clevetoriu; pentru aceast'a se rugà dîcându: fiindca judecat'a cea mai mare parte in doi ani s'au cercetat, si cu martori s'au facutu apelati'a, me rogu iubirei vóstre de Dummedieu, astadi indata sà se dee martorii, ca de-sî Antoninu Eppulu celu ce au luat aurulu, sî au facutu hirotonii, s'au sevârsítu, dar in sa cei ce au datu, sî s'au hirotonitu, suntu remasi; au socotitu cu dreptulu acestu Sinodu, cá sa esamineze

lucrulu, și sa inpace caus'a din cetirea harthiiloru facute de mainainte. Au intratu martorii; au intratu și cei siase din cei ce au datu și s'au hirotonisitu; la inceputu tagaduia; staruindu in sa martorii, unii fiindu mireni, eara alții presbiteri, in carii li s'au parutu loru a indrasni mai dintăiu tagaduia; eara dupa ce martorii ii vedea, aducându-le loru aminte și de locuri, și de timpuri, spuindu și feliurile depoziteloru, și sum'a, aflându-se nu prea bine și consciința loru, marturisescu de sine fora de multa sila, ca amu datu, și ne-amu facutu, socotindu, ca prin astfelu de urmare sa ne liberămu de servitiulu celu publicu mirenescu, și acum ne rugămu, de este cu putința sa fimu noi in servitiulu Bisericei, seau celu putienu aurulu, ce l'amu datu, să'lu luămu inderetu, ca ore-care scule ale muieriloru noastre amu datu. Ioanu — Chrisostomu — despre aceste au apromisu sinodului: Eu, dîcea, pe ei ii voi eliberá, rugându pe Imparatulu, voi in sa demandati, cá să iee dela clironomii lui Antoninu aceea, ce au datu. Deci au poruncitu Sinodulu, să'si iee ei aurulu dela clironomii lui Antoninu, și sa se impartiasca in launtru altariulu, dar să fia scosi dintre preoti, cá nu aceast'a iertându-se sa se faca obicei iudaicescu, seau egiptenescu, de a vinde și de a cumpará preoti'a, ca dîcu, ca pierdiatoriulu și minciunonumitulu, Patriarchulu Iudeiloru, in fiesce care anu vinde seau și afora de anu, pe mai marii Sinagogeloru prin adunare de argintu; asiderea și rávnitoriulu acestui'a Patriarchulu Egipteniloru, cá sa plineasca dîcerea cea pro-

roceasca: preotii lor pentru daruri raspundea, si pro-
rocii pentru argintu vrâjea“. Miheia 3. 11.

Aici se aduce spre marturie si Canonulu 2-lea alu
Sinodului IV ecumenicu.

Din cercularea epistola a Patriarchului
Genadiu.

„Deci fia dara ca si este lepadatu si strainu de
tota vrednici'a sacerdotale si de liturgie si supusu blas-
temului anatemei atatu celu ce socotesce, ca va castigá
preoti'a aceast'a cu bani, catu si celu ce apromite a i-o
dá aceast'a cu bani, ori clericu de aru fi, ori mireanu,
seau de s'aru vadi, seau de nu s'aru vadi, facându-o
aceast'a, ca nu este cu putintia, cá cându-va sa se in-
voiasca cele neinvoite, nici a se conglasui mamon'a cu
Dumnedieu, ori cei ce slujescu acelu'a, a sluji lui Dum-
nedieu; si aceast'a este hotarirea domneasca, carei nu se
pote contradice: „Nu puteti sluji lui Dumnedieu, si lui
mamon'a“. Mateiu VI, 24.

Canonulu 22 alu Sinodului VI. ecumenicu.

„Cei ce pre bani se hirotonescu, ori Eppi, seau
ori carii din clerici, si nu dupa esaminare si dupa ale-
gere a vietii, demandamu, a se depune, inca si cei ce
iau hirotonitu pe ei“. Sa audimu acestea toti, si in urechi
sa le luamu, nu numai Archiereii, ci si cei ce suntu
numerati in cleru, si toti cei ce locuescu in lume,“ ca
trebuie mai multu a lua noi aminte la cele ce audimu,
ca nu eum-va sa ne alunecamu, ca nu cu argintu seau
cu auru, care se strica, neamu mantuitu de viati'a no-

stra cea predanisita de stramosi, ci cu cinstitu sângele lui Christosu, cá alu unui mielu nevinovatu, si neintinatu. Asiá pe noi invatia-ne, Barbate Preasântite, si ne supune demandatiuniloru din Scripturi, din Evangelii, din Apostoli si din Canónele parintiloru, cáci bucurosu ne subordina-mu graiuriloru gurei vóstre. „In munte inaltu suete, inaltia intru tarie vocea ta; mergi intru desfatara“ Isai'a 40, 9 — ; predica cu indrasneala, cá sa se ridice din midiulocu si intru pierdiare sa se duca hirotoni'a cea prinbani, si totu ori ce feliu de iubire de argintu, si nedreptate, si negotietorie urmeaza pentru mársiavulu castigu, ca aceast'a impreuna cu cele ce se intarescu in dâns'a ridicându-se din poporulu celu alesu, cu numele lui Christosu numitu, si carele in daru castiga mântuire, tóte spurcaciunile cele ce urmeadia cu reutatea, se voru taiá din radacina si preotii cá finicii se voru inflóri, buna mireasm'a lui Christosu o voru insulá in cei ce se mântuescu, si bisericei cântarea de biruintia voru cântá : „stersau Domnulu dintru tine nedreptátile tale“; — Sofoniu III, 16 — ; dar inca indulcindu si pe cei ce secerá rodurile loru, si inmultiendu-i pe ei intru batrânetie unse, si aratându-i pe ei mostenitori a fericitei acei'a, si nestricatei vieti.

Canónele cele 37 ale Sântului Niceforu Patri- archu alu Constantinopolei (*).

Can. 1. Deaca din nesciintia se va spalá sântulu Antimisu, nu'si pierde sântieni'a, nici se face necuralu, pentru ca s'au spalatu.

Can. 73 apost. — VII. 7.

Can. 2. A dóu'a nunta nu se binecuvânta cu cununi, ci se canonisescce a nu se impartasí doi ani, eara nunt'a a trei'a, trei ani.

Apostolescu 7.

Can. 3. De va mâné cine-va in pridvorulu bisericeii de nevoie, si in putiena vreme, nu se osândescce; eara de va face aceast'a in multu timpu, elu sà se scólia de acolo cu certâri, eara biserice'a sa'si iee earasi dreptâtile sale, adeca a nu se face casa de obsce si nebagala in seama.

Can. VI. 97.

Can. 4. Se cuvine a se primí milosteniele cele ce se facu pentru sufletele celoru ce au muritu fora a'si

(*) Celu dintra sânti Parintele nostru Niceforu marturisitorulu, fiindu boieru mare, in urma s'au facutu monachu, apoi au statutu patriarchu alu Constantinopolei dupa reposarea lui Tarasiu in a. 815. Elu alu scrisu 37 Canóne spre deslegarea unoru nedumeriri atingátore de bun'a rânduiala bisericeasca; in fine prin Imperatulul Leone, care erá luptatoriu asupr'a icóncloru, s'au isgonitu din scaunu; ear amintirea lui aniversale este in 13 Martiu. si in 2 Iuniu.

face testamentu și despusatiune pentru lucrurile lor, deaca ei fiindu vii aveau cugetu, și voia să faca pentru dânsii acestu feliu de milostenie, și chiaru dicea, ca au voie sa miluiasca.

Can. 5. De se va intamplá Bun'a-vestire in Joi'a seau Vinerea mare, nu pecatuimu, de vomu deslegá atuncea la vinu și la pesce.

Can. 69 apostol.—

Can. 6. Presbiterulu, carele are rugaciune de Igu-menu—hirotonie de Iguмену—, póte să hirotonésca Cettoriu și ipodiaconu in Manastirea sea.

Can. 7. De au vietluitu cine-va in desfrânare, 20 de ani, seau și mai multu, apoi va face lucruri de fapte bune, acest'a nu se cuvine a se hirotoni de preotu, fiindca sântulu altariu este curatu, și neintinatu.

I. 19.— Neoces. 12.

Can. 8. Copiii, câti se voru nasce din concubine seau din parinti de a dóu'a, ori de a trei'a nunta, și au viatia vrednica de preotie, se facu preoti.

VI. 37.—

Can. 9. Sa cuvine, cá preotulu sa impartasiasca pe celu ce se primejduiesce la mórte, și dupa ce au mân-catu.

Can. 10. Se cuvine a plecá genunchele pentru sarutare Duminec'a și in tóta Cincidiecimea, in sa nu a face obicinuitele metanii mari.

I. 20. — VI. 90. — Petru 15. — Vasil. 91.

Can. 11. Nime nu pacatuieste, deaca pentru trei ómeni impreuna proscomideste dintr'o prescura, seau de aprinde un'a candela.

Can. 21 din Laodic.

Can. 12. Nu se cuvine, cá preotulu sà faca pecete la sântulu potiriu in rugaciunea Scevofilachionului.

Vedi Comentariulu Canonului 21-lea din Laodicea.

Can. 13. Nu este iertatu preotului, sà liturgiseasca fora caldura, afora in sa de mare nevoie; si de nu se afla acolo nici o caldura.

Preotulu mai nainte de a incepe sà liturgiseasca, trebuie sà aiba grija pentru tóte, cáte se ceru la sânt'a liturgie, si fiinduca la cântarea chinonicului — priceasnei — are lipsa neincungiurabile pentru apa calda, ceea ce se tórna in potiriu, pentru aceea de timpuriu sa se ingrigeasca pentru apa calda, adeca pentru unu vasu de arama, in care se incaldiesce ap'a, si pentru focu; ap'a calda trebuie atátu sà fia calda, cá totu potirulu dinpreuna cu vinulu, ce este intrânsulu sálu incaldiasca, si ap'a aceast'a calda este simbolulu credintei invapaiate; preotii aceia tare pacatuiescu, carii tórna la priceasna in potiriu ap'a rece, cá si la proscomidie, si prin archiereu se pedepsescu.

Can. 14. Se cuvine monachului, carele au lepadatu schim'a, adeca chipulu celu monachalu, cându se va întórce, si se va pocaí, cá sà se imbrace earasi cu monachal'a schima, de care s'au desbracatu, fora in sa a i se ceti earasi rugaciunile schimei lui.

Can. 15. Calugaritiile potu intrá in sântulu altariu spre a aprinde luminari, si candelu, si spre a'lu meturá.

Adeca in bisericelu manastiriloru loru, deaca barbati servitori nu se afla. VI. 69.

Can. 16. Nu se cuvine, ca monachii in postulu mare se faca slujbe plugaresci, cá apoi din caus'a aceast'a sà se deslege la vinu sî la untu de lemnu, fiindca acestea suntu lucruri ale lacomieii de pântece.

Can. 69 apostolescu.

Can. 17. Pentru trei cause se iarta monachului a parasí monastirea sa; 1. de este igumenulu iereticu: 2, de intra muieri la monastire; sî 3, de invatia copii mirenesci in monastire carte, fiindca este cu necuviintia prin copiii acesti'a a se arată lumeniloru, câte se facu in monastire.

VII. 21.

Can. 18. Calugariloru, celoru ce suntu sub canonu, li se cuvine a mîncá impreuna cu ceialalti monachi, sî impreuna a se rugá, sî binecuvântata pâne—Anafora—a mîncá, impreuna cu marturisirea loru.

Canonulu alu 10-lea a lui Nicolau dice, cá Calugarii cei opritu de dumnedieeasc'a impartasire sà nu mînânce nici anafora, dar Canonulu 8-lea alu lui Teofilu iarta monachiloru de sub epitimie a primi anafora, prelânga care judecata se alatura sî Niceforu pentru marturisirea loru.

Can. 19. In postulu Sântiloru Apostoli, sî a sântului Filipu—a nascerii Domnului — se cuvine monachiloru celoru ce siedu in monastire, a mîncá odata in di Miercurea sî Vinerea; eara cei ce se afla in servitiuri, a mîncá de dóue ori dupa alu siaselea ceasu, sî sear'a.

Can. 20. Calugeriti'a de se va stricá de ómeni varvari sî fora rânduiala, sî viati'a ei cea de mainainte aru fi fostu curata,

sà se canoniseasca numai patrudieci de zile a nu se impartasi; eara deaca viati'a ei cea de mainainte au fostu intinata, cá o preacurva se canonisesce, adeca trei ani a nu se impartasi dupa canonulu 13 alu lui Ioanu postnicu.

Grigoriu Neocesar. Can. 2. — Vasiliu 49.

Can. 21. Carele din temere, ca ilu voru luá la óste seau din alta órecare viclenie s'aru imbracá in schima monachale, batjocoríndu-o, acest'a desbracânduse de chipulu monachalu, dupa ce iau trecutu fric'a, si dupa factiarnici'a acést'a si vicleni'a, sà se canoniseasca cu un'a suta dóuedieci de zile cu oprirea dela impartasire.

Can. 22. Deaca vre-unu Ieromonachu tânaru aru sluji la Calugaritie, si liturgisindu le aru impartasi pe ele, nu ni se cuvine a ne impartasi dela elu cu dumnedicescile taine.

Incidentele acestui canonu cu greu este alu aflá, afora de aceea imprejurare, ca Ieromonachii tâneri sà nu se imbulzeasca a sluji in bisericile Calugaritieloru.

Can. 23. Nu se cuvine, cá Igumenulu pe monachulu vrându sà 'lu scóatia din manastire, sài iee camilavc'a, si asiá a'lu goni din manastire.

Se întielege de sine, ca aceast'a nu o póte face Igumenulu, deaca in contra monachului nu s'au adusu sentintia de degradare prin fratime, si nu s'au aprobatu prin Eppulu locului.

Can. 24. Nu se cuvine, cá cine-va sà primeasca in cas'a sea pe monachulu, carele au lepadatu schim'a calugareasca, si nu se indrepteaza, nici sà'lu primeasca de herede.

 IV. 7.— 12. Neocesar.

Can. 25. De va fi cine-va bolnavu, si va cere a se botezá, sean a se calugari, se cuvine fora de întârdiere de timpu, săi damu daruul botezului, si alu chipului monachalu, si să nu'lu oprimu.

 Neocesar 12.

Can. 26. Nu se cuvine Ieromonachului a liturgisi fora mantie.

Aci sub „liturgisire“ se întielege ori care servitiu bisericescu, la care nu este trebuintia de felonu, asiã dara astfeliu de servitiuri bisericesci, precum suntu : rugaciunile de sear'a, de dimineati'a si dela ceasuri, Ieromonachulu nu le pôte sevarsi fora să aiba manti'a pe sine.

Can. 27. Se cuvine Duchovnicului, ca pe cei ce i marturisescu lui pecate ascunse, să-i opreasca de dumnedieeasc'a impartasire, insa să-i lase a intrã inlauntrulu Bisericei, si să nu arete pecatele loru ci să-i sfatuiasca cu blândetie, să remâna intru pocaintia si rugaciune, si să hotareasca epitimiele, ce se cuvine fiesce cârui'a, dupa buna chipsuial'a sea.

Can. 28. Preacurvarii, si cei ce pecatuiescu cu dobitoce, si ucigasii, si alti de acestu feliu, de 'si voru marturisi pecatulu, ce l'au facutu de buna voi'a loru, fiindu ascunsu la cei multi, se oprescu de dumnedieeasc'a impartasire, si primescu canonulu pecatelor loru, intrându insa in biserica, să stee pona la rugaciunea celoru ce se catechisescu, si apoi se iase; eara de suntu pecatele loru aratate la alii, atunci se canonisescu dupa legile Bi-

sericei, adeca a nu intrá in Biserica, ci a sta cu ceal'a celoru ce se tânguiescu afora de usi'a bisericei, si cu a celoru, carii asculta in porticu.

Can. 29. Deaca vreunu omu mireanu cu voi'a sea isi va marturisi peccatele sale, duhovnicesculu parinte póte sai faca lui epitimie dupa buna chipsual'a sea.

Can. 30. Cu iertarea Arhiereului si preotulu póte sa faca Stavropigionu, adeca infigere de cruce.

Canonu 31 apostol.

Can. 31. Nu se cuvine nici unui preotu, a impartasi pe cei ce iau dobândi, nici a mânca cu ei, de voru rămânea in aceasta nelegiuire.

Can. 32. Se cuvine monachiloru a ajuná in Miercu-rea si Vinerea Saptamânei brândiei, si dupa ce se va sfârsi preasântit'a liturgie, (ca se face atunci cea maina-
inte sântit'a intru aceste dile, precum si Simeonu alu Te-
salonicului aceast'a o dice; si vedi pe celu 49 alu celui din Laodicea) sa manânce brândia ori unde s'aru aflá petrecându, adeca ori unde s'aru intamplá a fi spre spur-
carea ieresului Iacobiteniloru si a Tetraditiloru.

Iacobitii si Tetraditii suntu un'a cu armenii.

Can. 33. Celu ce are concubina, si nu voiesce nici a o lasá, nici a se cununá cu ea dupa lege, acelui'a nu i se cuvine ai primi proaducerile, ce voiesce a le face bisericei, câci legile ei prin fapte le defaima, si le oca-
resce.

Can. 17. apostol.—25 Ancir.

Can. 34. Deaca vre-unu monachu va lepadá chipulu

monachalu, si va mâncă carne, si va luá muiere, se cuvine unulu cá acest'a să se anatemiseasca, deaca nu se va întorce, si cu sil'a să se imbrace in schim'a monachala, si să se inchidia inlauntrulu manastirei.

IV. 7, 16.—

Can. 35. Ceta ce de si numai odata de au curvitu, nu se cuvine a se face preotu, chiaru de au si lasatu pecalulu, ca dice marele Vasiliu, ca unulu cá acest'a chiaru si mortu de aru invia, preotu nu se face.

Can. 36. Cându dice Apostolulu: de va fi vre-unu frate numitu curvari, cu unulu cá acest'a nici sa mâncați—I. Corint. Capu V. v. 11.—se vede, ca dice, nu cu acel'a, pe care ilu scie unulu seau doi, ca curvesce, ci cu acel'a, pe care ilu sciu toti, ca curvesce, si ca cu unulu cá acest'a, care de toti asiá se numesce, fiindca câte pecate se facu cu nerusinare, si scandalu comunu, acele au si mai multa pedeapsa, de câtu cele ce se facu in ascunsu.

Can. 37. De va nasce muierea, si prunculu se primejduiesce să móra fiindu de trei seau cinci dile, prunculu are a se botezá, dara alla muiere botezata si curata se cuvine a plecá pe pruncu, si maic'a lui nici se lasá a intrá acolo, unde este prunculu, nici macaru alu apucá in mâni, pona ce desevarsitu se va curati dupa 40 de dile si va luá dela preotu deslegare prin rugaciune.

Se intielege de sine, deaca se afla alt'a muiere de a aplecá pe pruncu, altcum póte si maic'a pruncului.

Prin tradițiuni vechi se afla și alte șapte canoane dela Sântulu Niceforu in Pidalionu, care și noi le publicâmu, precum urmeaza.

Can. 1. Nu se cuvine, că cine-va fora nevoie mare să calatoreasca in dîu'a Duminecei.

Can. 2. Nu se cuvine, că noi sa primimu Apocalipsulu lui Pavelu, și cele ce se dîcu „Vrontologi'a, Selinodromi'a și Calandalogi'a“ fiindca suntu necurate.

Selinodromi'a — drumurile lunei — nu se întielegu cele ce se povestescu pentru fireasc'a miscare, nascere și crestere și impunitare a lunei, ci cele ce spunu, ca de se va întâmplá să fia lun'a dreapta, insemneadia biruintia, eara de va fi culcata, insemneaza rezboiu. — Subt Calandalogi'a se întielegu oarecare prevestiri, ce se facu in Calende, la inceputulu luneloru.

Can. 3. Nu ni se cade, să primimu Apocalipsulu lui Esdra, și alu lui Zozim'a, și cele dóue mucenii ale sântului Georgiu, și muceniile cele dóue ale Sântiloru mucenici Chiricu și Iudit'a și cartea lui Marco, și a lui Diadochu, fiindca aceste suntu leparate și neprimite.

Marcu, despre a cărui carte se face amintire, s'au tienutu de ieresulu Gnosticiloru.—Diadochu au scrisu in un'a suta capete, dar aci nu aceast'a carte a lui se opresce, ci cea sub numire de „Teorie“.

Can. 4. Nu se cade, să lucre cine-va in Septamân'a luminata, nici a cântá „fericiti cei fora prichana“ in Sâmbat'a Septamânei luminate, nici să tiena Joile.

Septamân'a cea luminata este Septamân'a Sânteloru Pasci, cându nu se iarta a lucrá ceva greu, sî intréga Septamâna nu se iarta a cântá „fericiti cei fara prihana— Psalm. 118, câci intréga Septamâna luminata nu se cetesce psaltirea.—Din oare care obiceiiu desiertu s'au obicinuitu crestinií a se retiené de lucruri in tóte Jolite dela Pasci pona la Inaltiarea Domnului; acestu obiceiiu Sântulu Niceforu reprobeadia, sî 'lu opresce.

Can. 5. Celu ce va omori pe tatalu seu de buna voie, sà se canoniseasca treidieci sî cinci de ani.

Can. 6. De nevoie sî monachulu simplu sî neprocopsitu boteaza pe copilu, asiderea sî diaconulu.

Can. 7. Pruncii cei nebotezati, cându nu este de fatia preotulu, se cade ai botezá ori cine s'aru intamplá, de sî insusi tatalu loru, seau altulu ori ce feliu de omu, numai sà fia crestini, sî nu pecatuieste.

~~~~~

**Intrebari ale unoru Monachi, carii se nevoiá
afora de Cetate, sî respunsuri la ele dela
Sinodulu celu din Constantinopole, fiindu
Patriarchu Nicolae, sî impartasindu
Alecsiu Comninu.**

Intrebarea 1-ea: Cuvinese Monachului sà intre in sântulu altariu? ca aceast'a o opresce Canonulu 33 alu Sinodului VI ecumenicu, carele nu iarta a cântá seau a ceti pe amvonu celui ce n'are pecéte, seau vre-unui monachu; asemene sî celu 15 din Laodicea, sî 14, VII.

R e s p u n s u : A face monachulu servitiurile Ceti-
torului pe Amvonu fora de hirotésie, este opritu, ear a
intrá in s. altáriu, cá sa aprinza luminari si candelé, mo-
nachalu, care de nici unu pecatu nu s'au facutu vinovalu,
socotescu, ca nu se cade a se opri, pentru onorulu chi-
pului monachalu.

I n t r e b a r e a 2-a: Cuvinese a nu plecá cineva
genunchele Sâmbat'a, precum nu pleaca Duminec'a, si
in Cincidiecime?

R e s p u n s u : De canonu nu s'au opritu acést'a;
cei multi in sa fiindca Sâmbat'a nu urmeadia ajunare, prin
urmare nici genunche nu pleaca.

Nu totu, ce nu este opritu, se iarta, dice Balsamonu.

I n t r e b a r e a 3-a: Cuvinese, cá postulu lui Au-
gustu sà'lu postimu?

R e s p u n s u : Au fostu mainainte postulu lui Au-
gustu, eara apoi s'au mutatu, cá sà nu cadie impreuna cu
posturile altoru popóre, care ele le facu in acestu timpu;
insa si acum multi ómeni postescu postulu acést'a.

I n t r e b a r e a 4-lea: Cuvinese a se impartasi, celu
ce se indracesce, pentru ca Timoteiu intr'altu chipu au disu;
si divinii Apostoli earasi intr'altu chipu, si earasi cei mai
dia urma intr'altulu?

R e s p u n s u : De patimesce cine-va de negrulu ve-
ninu, asiá de multu, in câtu se pare din aceast'a, ca este
indracitu, nu se opresce de a se impartasi; eara de cu
adevaratu se indracesce cine-va, nu se póte impartasi; pen-
truca nici ó impartasire n'are lumin'a cu intunereculu.

I n t r e b a r e a 5-ea : De se cade preotului a mîncá cu ne deosebire, si cum voiesce cele in biserica aduse, prescuri adeca si altele? si de se cuvine a le mîncá cá pe o pâine de obsce? si ce se cade sà faca, cându prescurele, si cele cá acestea s'aru aduná multe?

R e s p u n s u : Partile ce remánu din prescurea ceea ce s'au inaltiatu, nu se cade a se mîncá intr'altu locu fora namai in biserica, pona ce se voru chieltui tóte, ori câte aru fi ; eara partile ce remánu din celelalte prescuri, care nu s'au inaltiatu, se cuvine a se mîncá si afora de Biserica, in sa nu cu lapte, si cu brândia, si cu pesci, cá o pâine de rándu, ci singure, fora de alta mîncare.

I n t r e b a r e a 6-lea : De s'aru tunde cine-va de monachu ori in ce locu aru fi, apoi se vatama acolo sufletesce, si vrándu a se duce de acolo pentru vatamarea, aru luá legatura dela Igumenulu sà nu fuga, ce trebuie a face? Sà defaime sufleteasc'a vatamare, ce i se face, ori sà defaime legatur'a Igumenului?

R e s p u n s u : Se cade mai intaiu sà spuna Igu-
menului caus'a, de carea se vatama, si deaca vatamarea
aceast'a arata si sufleteasca primejdie, trebuie a fugi
deacolo, si a nu purtá grija de legatur'a Igumenului.

I n t r e b a r e a 7-lea : Deaca cum-va murindu
vre-unu Igumenu, si au lasatu in loculu seu pe altu Igu-
menu, dándui legatura a nu se duce din monastirea aceea,
apoi mostenitoriulu acest'a alu Igumerului acelu'a, mustratu
de consciinti'a sea cá unu slabu si neputinciosu de a o-
carmui monastirea, s'aru duce, ce trebuie dara sà faca pen-
tru legatur'a aceea?

R e s p u n s u : Legatur'a aceast'a este fora de cuvântu, si pentru aceast'a este si invalida; dreptu aceea legatur'a aceea se dezleaga, de va merge la Archiereu, si 'si va arata ale sale.

I n t r e b a r e a 8. Preotulu celu ce se va depune pentru ale sale vinovatii canonice, seau de voi'a sea se va lasa de preotie, mustratu fiindu de consciinti'a sea, se cuvine a dice: Bine este cuvântatu Dumnedieulu nostru; seau: Christosu, adeveratulu Dumnedieulu nostru; seau a tamâia cu tamaitore; seau a se impartasi in sântulu altariu?

R e s p u n s u : Ba; tote acestea nu se cuvine a le lucra nici unulu, nici altulu, ci se va randui in loculu mireniloru.

I n t r e b a r e a 9-a : Ce vrea sa dica aceea, ce voiesce a dice marele Vasiliu la certarile cele mici dupa masur'a si osebirea gresielei, adeca aceast'a : fia dela binecuvântare ?

R e s p u n s u : a se lipsi cine-va de binecuvântarea aceea, ce se da in Biserica.

I n t r e b a r e a 10-lea : Cuvinese a mâncá prescuri inaltiate acelu, cei ce suntu opriti de impartasire ?

R e s p u n s u : In viati'a sântului Teodoru Sicheotului aflamu scrisu : ca suntu opriti unii cá acesti'a, si de a mancá acestu feliu de prescuri, adeca anafora.

Vedi Can. 18 alu S. Niceforu.

I n t r e b a r e a 11-lea : Se cuvine a canonisi pe

cine-va dintre cei ce se pocaiescu, dupa Canónele post-nicului ?

R e s p u n s u : Fiindu ca canonicésc'a aceast'a carte intrebuintiaza multa blândetie, au pierdutu pe multi; deci cei ce au cunoscinti'a binelui, si nu'lu pazescu pe acest'a, trebue a se îndreptá.

Epistol'a Sinodului alu III ecumenicu câtra Sinodulu partialu din Pamfili'a pentru Eustathiu Mitropolitu.

Fiindca de Dumnedieu insufflat'a scriptura dice — Pild. Capu 25, 29. si Sirachu Capu 32, v. 29: „Tóte cu sfatu sà faci, mai vârlosu celoru ce au primitu sórtea sântitei dregatorii, se cade cu tóta scumpetatea sà faca cercetare pentru tóte, cele ce se cuvine sà faca; pentruca cei ce voiescu a petrece viati'a, asiá feliu urmeadia, adeca cá ei allânduse in buna sperantia despre cele ale loru, cá de unu norocosu vântu se pórtá dupa pornirea dorintiei loru. Cuvântulu acest'a are mare verosimilitudine cu asertiunea aceast'a; dara uneori se întâmpla, ca intristarea, ceea ce iute si nesuferitu au ingreunatu mintea, cumplitu o turbura, si mutându-o dela vânarea celoru trebuincióse, o indupleca la cele nepotrivite fiintiei sale; cá cum aru vedé ceva folosito.iu.

Ceva de acestu feliu amu vediutu pe cucerniculu și iubitoriulu de Dumnedieu Eustathiu, ca s'au hirotonitu dupa canóne, precum se marturisesce, turburatu in sa fi-
 indu, precum dice, de câtra unii, carii in neasteptate im-
 prejurari incapându, apoi din fôrte mult'a neiscusintia
 obosindu, de a mai stá asupra purtariloru de grija, ce-
 loru ce vinea asupr'a sea, și neputându opri ocarile, cele
 ce i se aducea asuprasi, — au adusu, nu scimu in ce
 chipu, carte de renuntatiune; căci trebuia, cá unulu, ce
 odata i se incredintiase archiereasc'a purtare de grija, de
 aceast'a să se tine cu vitejie duhovnicésca, și a se
 gati, să sufera de buna voie ostenelele și sudorile cele
 cu resplaire.

Fiindca dupa ce odata s'au aratatu pe sine a fi ne-
 grijitoriu, ceea ce au patimitu-o mai multu din neiscusin-
 tia, de câtu din lenevire, și trândavire, a vóstra evlavie
 de necesitate au hirotonitu pe cucerniculu și iubitoriulu
 de Dumnedieu pe fratele nostru și Coepiscopulu Teodoru,
 purtatoriu de grija alu Bisericei, ca nu era cu cuviintia,
 cá Biseric'a să remâna veduva, și turmele Mântuitoriului
 să petréca fora de pastoriu.

Insa fiindca au venitu câtra noi plângându nu des-
 pre cetate, nici despre Biserica, prigoniutu disulu Eppu Eu-
 stathiu au cerutu cinste de Eppu și numire, ni-au durutu
 Noao tuturoru inim'a pentru batrânulu, și Noi socotindu,
 cu lacramile lui generali, Ne-amu silitu a aflá, de an su-
 feritu disulu depositiune legiuita? adeca ori de s'au adusu
 asupr'a lui de câtra órecarii, ce au bârfitu in contr'a

cinstei lui óre-care muștrâri pentru fapte necuvincioșe? și amu aflatu, ca nimic'a de aceste n'au lucratu, ci in locu de vre-o crima, ce i s'aru putea imputá, au datu resignatiune. Dreptu aceea nici pietatea Ta nu o prihanimu, căci ai hirotonisitu in loculu lui pe amintitulu eucerniculu Teodoru de Eppu.

Fiindu dar ca pentru neiscusinti'a barbatului nu urmeadia a ne disputá multu, trebuia inșu mai vârtosu a ne fi mila de betrânulu, fiindu departatu asiá multi ani și din Cetatea, ceea l'au tienutu pe elu, și din parintescile lacasiuri, — amu judecatu și amu hotaritu, cá sa aiba fora tóta contradicere numele episcopiei și cinstea și impartasirea, asiá inșu, încátu elu nici să hirotoneasca, nici vre-o biserică apucându, să nu liturgiseasca cu auctoritatea propria, ci deaca impreuna s'aru luá, adeca dându-se voie, de s'aru intamplá, de cătra vre-unu frate și Coeppu dupa asiediare sufleteasca, și dragostea cea in Christosu. Iara de ve-ti voi ce-va mai bunu pentru elu, ori acum ori in viitorime, și aceast'a va placea sântului Sinodu.

Din epistol'a aceast'a sinodale se vede apriatu, ca Eppulu Eustathiu din Pamfili'a, intristatu și machnitu pentru clevetirile, cele ce unii au intrebuintiatu in contr'a lui, au datu resignatiunea sea de Eppu actualu; ceea ce s'au primitu de cătra Sinodulu eppescu alu mitropoliei respective, și s'au alesu in loculu lui Teodoru de Eppu. Și fiindca Eustathiu au asteptatu dela Sinodulu eppescu alu mitropoliei, ca acest'a i'lu va consolá cu atát'a mai multu, căci clevetele nu s'au investigatu, și nu s'au dovedita, dar s'au insielutu; asiá au recursu la Sinodulu ecumenicu alu III, și acest'a i-au lasatu lui cinstea și numirea de Eppu,

sî servitiulu dumnedieescu a-lu putea tiené cá Eppu cu invoirea respectivului Eppu eparchialu.

~~~~~

Epistol'a I. a Sinodului intregu din Afric'a trimisa cãtra Bonifatiu Eppulu Bisericei Romaniloru prin Faustinu Eppulu, prin Filipu sî Asellu Presbiterii, cá Locotiitorii Bisericei Romane.

Fiindca au placutu Domnului, ca pentru cele ce impreuna cu noi au lucratu preásántii fratii nostrii, Faustinu, Coeppulu, sî Copresbiterii Filipu sî Asellu, — nu lui Zosimu Eppului celui intru fericit'a amintire, prin carele cãtra noi s'au adusu scrisori sî porunci, ci Cinstiei Tale, urmatoriului lui, umilitatea Nóstra sà scrie sî sà raspunda cele ce s'au incheiatu cu cointielegerea nóstra a amânduroru pârtiloru, sî in privinti'a celoru ce datorimu a le dechiará prin scurte cuvinte, eara nu precum s'au lucratu, prin lungi periode ale acteloru, sî prin cuvinte sucite, intru care padiendu-se dragostea, le-amu trasu nu fora mica osteneala a indoeleloru, judecãndu cele ce se atingu de lucru, a le pune in acte. Cãci sî acel'a, de aru fi inca in trupulu acesl'a mai cu bucurie aru fi primitu ceea ce aru fi vediutu, ca mai cu pace s'au incheiatu, Domnule Frate!

Apiariu presbiterulu, pentru a cãrui'a hirotonie sî neimpartasire, sî sorocire la judecata s'au ivitu nu mica sminteala nu numai Bisericei diin Sichi, ci sî celei diin

tota Afric'a pentru toate, pentru câte au fostu retacitu, cerându iertare, și s'au reasiediatu earasi intru impartasire; ca întâiu Coeppulu nostru Urbanu alu Sichiei, pre câtu atârna dela elu, fora indoiala s'au indreptatu; dar fiindca de pacea și liniscea bisericéasa nu numai acum, dar și de aci înainte trebuiá, să se faca ingrijire, ca multe de acestu feliu au urmatu mainainte, cá din cele asemenea, seau și mai grele, de cele din urma sa ne pazimu mainainte. Au placutu Nóue, ca dela Biserica cea din Sichi sa se scóta presbiterulu Apiariu, pastrându-i-se cinstea trepteii sale, și luându epistolie dupa Cănone ori unde aiurea aru voi și aru putea, să slujeasca datorintei celei ce se cuvine unui presbiteru; și toate acestea leamu datu lui la cererea sea fora nici o greutate. Dar mainainte de a se dá causei acestei astfelu de hotărîre, Apiariu au cerutu, cá pentru actele bisericesci sa ceremu dela fratii Nostrii, Coeppulu Faustinu, și Copresbiterii Filipu și Asellu, cá sa aduca înainte cele ce s'au demandatu loru, celu putienu oralmente. Eara Noi cerându-le in scrisu prin comonitoriu, acele le-au și adusu înainte, și cercetându-se de Noi, s'au alaturatu lângă actele cele ce și de către Noi se aducu prin ei acum, intru care s'au rânduitu, patru óre care de facutu impreuna cu Noi, I, despre apelatiile Eppiloru către Iereulu Bisericeii Romaniloru; II. cá către comitatu Eppii, asiá, precum pona acum s'au întâmplatu, sa nu calatoreasca de ceea-lalta parte a mării; III, cá causele presbiteriloru și ale diaconiloru să se caute de Eppii vecini,

deaca acesti'a cu sumetie aru fi lepadati dela impartasire de câtra Eppii loru; IV. pentru Urbanu Eppulu celu scoșu dela impartasire, carele s'au chiebatu la Rom'a, deaca nu va indreptá cele datornice de indreptatu.

Din care tóte pentru cele din intâilea și a trei'a hotarire, urmeaza, cá sa nu fia iertatu a apelá la Rom'a, și ca causele clericiloru sa se decida prin Eppii eparchiali.

Acum in anulu trecut, Ne-amu sârguitu a aratá a-celulia'si Zosimu de vecinica amintire, cá acestea fora de vatamarea lui vremu să le padimu pona ce va face cercetarea hotaririloru Sinodului din Nice'a, și acum inca ceremu dela sântieni'a Ta, ca in ce chipu acestea in Nice'a de Parinti s'au facutu și s'au hotaritu, asiá sa faci, cá și de Noi acestea sa se padiasca; și dispune, cá sa se esaminedie cele ce suntu in insusi comonitoriu de acolo la Voi, adeca, de s'aru prihaní vre-unu Eppu, și Eppii cei adunati din eparchii aru judecá scóterea lui din treapt'a sea, și i s'aru para, ca trebue sa apeledie, și sa nezuiasca câtra préfericitulu Eppulu Bisericeiloru Romaniloru; atunci cuvine-se Eppului Romei, a ascultá pe unulu cá acest'a, și a dispune, cá judecat'a lui să se re-inoiasca, și a scrie Eppiloru celoru din eparchii vecine, cá ei tóte cu sârguintia nóua să le cerceteze, și asiá caus'a sa o decida finalminte?

Eara deaca și celu ce se róga, cá caus'a lui să se asculte din inceputu, și cu rugamintea sea la Eppulu Romei, cá dela jurulu seu să trimeata vre-unu presbi-

teru cu putere a unui Eppu, carele aru judecá cestionat'a lui cauza. Si de s'aru hotari cei ce suntu datori de fatia impreuna cu Eppii sa judece, carii avându imputerire dela celu ce iau trimisu pe ei, va remâne pre a sea judecata; eara de va crede, ca suntu de ajunsu Eppii spre a decide lucrulu, va face ceea ce va parea préintieptului consiliului seu. Asemenea pentru presbiteri si diaconi, deaca vre-unu Eppu mániosu, ceea ce in sa nu fia, cu graba, seau cu asprime s'aru porni asupr'a vre-unui presbiteru, ori diaconu sie-si subordinatu si aru voi, pe acest'a a'lu scóte din bisericá, de lipsa este de ingrigire, cá unulu cá acest'a cu nedreptate sa nu se osândeasca, seau sa nu piarda impartasirea. Decisa aiba putere celu scosu, cá sa vina la cei vecini, si caus'a lui sa se asculte, si mai cu deamaruntulu sa se esamine die, cáci este datorie a ascultá pe celu ce se róga; si Eppulu acel'a, carele ori dreptu, ori nedreptu l'au scosu pe elu, cu rebdare are a primi cercetarea lucrului, cá ori sa se intareasca, ori sa se indrepte judecat'a primitiva a Eppului.

Aceste s'au alaturatu la acte pona la sosirea esemplareloru genuine ale Sinodului din Nice'a, care deaca acolo se cuprindu cu chipulu celu din insusi Comonitoriulu celu aratatu Nóue prin fratii trimisi dela apostolesculu scaunu, de se pârescu si la Voi cu aceeasi rânduiala la Itali'a, atunci Noi nu vomu face mai multu amintire de unele cá acestea, nici vomu fi siliti a rabdá, ci vomu erede, ca ajutându mil'a Domnului Dumnedieului nostru,

fiindu Sântieni'a Ta Proestosulu Bisericei dela Rom'a, nu vomu mai suferi spre viitoriu asemenea frica, ci se voru pazi pentru Noi cele ce, si negraindu noi, suntu datore a se pazi cu dragoste fratiasca, care dupa intielepciunea si dreptatea, ceea ce celu preainaltu o au daruitu Tie, intielegi, ca si Noi datori suntemu a ne pazi, deaca cum-va intru acestu chipu voru fi canónele Sinodului din Nice'a; câci noi prea multe cârti intimpinându, nicairea n'amu ceditu la Sinodulu din Nice'a cele ce ni s'au scrisu in Comonitoriulu trimisu Nóue din Rom'a. Insa fiindca aicea nici intr'o carte greceasca din bisericile resaritene n'amu potutu gasi acele, cele ce se dîcu a fi hotariri ale Sinodului din Nice'a, si inca originale, care multu amu dori, cá sà se aduca la Noi; pentru aceea si rugâmu pe Cucernici'a Ta, cá sa scrii insusi, si inca sà rogi pe Iereii pârtiloru acelor'a adeca pe ai Bisericei din Antiochi'a, din Alesandri'a, din Constantinopole, si altor'a inca, cá sa se infatisiedie Sântieniei Tale, cá dela Voi sa vina si la Noi Canónele sântiloru Parinti din Nice'a, fiindca Sântieni'a Ta mai cu deosebire cu ajutoriulu Domnului aduni binefacerea aceast'a pentru tóte bisericile apusene, ca cine se indoiesce, ca esemplarele Sinodului din Nice'a suntu in cele grecesci, care dela asiá osebite locuri, si dela renumite biserici grecesci adunându-se si aleturându-se se consuna; care, pona cându se va face, cele in mai susu disulu Comonitoriu celu adusu la Noi pentru Eppii cei apelati la Iereulu Bisericei române, si pentru causele Clericiloru cele ce suntu datori a se hotari

de Eppi eparchiali, Noi marturisiru pona la intarire, si credemu, ca Fericirea Ta, vrându Dumnedieu, va ajutá Nóue la aceast'a. Eara cealalte lucrute si adeverite in Sinodulu nostru, fiindca fratii nostrii cei mai susu disi, Faustinu Coepulu, Filipu si Asellu Presbiterii le aducu cu sine, de veti binevoí, cunoscute le voru face Sântieniei Tale.

Domnulu nostru sà Te pastreze Nóue la prea multi ani, preafericite Frate! s'au subscrisu de Alipiu, Augustinu, Possidiu, Marinu si ceialalti Eppi.

Epistol'a II a Sinod. din Afric'a câtra Pap'a Celestinu.

Ne rugâmu lui Dumnedieu, ca in ce chipu Sântieni'a Ta au aratat bucuri'a pentru venirea lui Apiariu, trimitiendu scrisori prin Copresbiterulu nostru Leone, in același chipu si Noi avem bucurie trimitiendu-Ve scrisorile acestea pentru curatirea aceluiasi; căci erá si a Nóstra, si a Vóstra dorintia mai intarita, nici se parea a fi necesariu, de a intrebá despre unu lucru cunoscutu generalminte.

Deci viindu câtra Noi preasântitulu fratele si Coepulu nostru Faustinu, amu adunatu Sinodu, si amu crediutu, ca pentru aceea este trimisu la Noi, ca precum prin a lui silintia Apiariu s'au faculu presbiteru, acum

prin a lui lucrare acel'a sa se pota curati din atâtea in-
 vinovatiri, cele ce dela cei din Tavrachin'a s'au pusu asu-
 pra'si, a cârui'a necuviintiele cele atâtu de multe sî mari,
 alergându multimea Sinodului nostru, au aflatu in susu
 disulu Faustinu mai multu protectiune decâtu judecata,
 mai multu apararea cea cu sârgnintia, decâtu dreptatea
 potrivita unui esaminatoriu; ca mainainte tare au statu
 in contr'a intregului Sinodu, feliuri de ocâri punendu
 asupra-i, sî aparându privilegiile Bisericei din Rom'a, sî
 vrându, cá acel'a sa se primeasca de Noi la impartasîre,
 pe carele Sântieni'a Ta primindu-lu intru impartasîre, iai
 concesu apelatiunea, sî elu pâr'a sea n'au putut'o dovedi.
 Insa mai putienu pentru dânsulu s'au facutu aceast'a, câci
 din cetirea celoru lucrute in privinti'a lui vei cunósce
 mai multu, sî ca osteniciós'a judecata de trei dîle s'au
 facutu, pona cându feliurile de invinovatiri cele puse asu-
 pr'a lui le-amu cercetatu. Damnedieu dreptu judecatoriu
 fiindu, celu tare sî indelungu rabadatoriu spre lungirile
 Coeppului nostru Faustinu, sî spre incurcaturile ale lui
 Apiariu, cu care se sumetiá a acoperi reutátile sale ne-
 legiuite, — le-au taiatu pre scurtu, sî urât'a sî prépu-
 turós'a impletire o au stricatu, precum sî nerusînarea ne-
 gatiunei, prin care voiá a confundá noroiulu atâtoru des-
 mierdâri. Eara Dumnediulu nostru strâmtorându con-
 sciinti'a lui, sî pecatele cele ascunse in inim'a lui, cá in
 noroiulu crimelor, fiindu acum osândite, publicându-le
 inaintea tuturoru ómeniloru, s'au aruncatu de náprasna
 vicleanulu tagaduatoriu spre marturisirea tuturoru invinui-

riloru puse asupr'a lui, sî abia óre-cum s'au vaditu de voie pe sine pentru tóte ocârile cele de crediutu, sî asemenea insasi speranti'a Nóstra, cârei'a l'amu sî incredin-tiatu, dorindu, cá din intinaciunile cele asiá de rusinóse sa se póta curati, o au intorsu in suspinuri, sî intris-tarea acést'a a nóstra o singura mangaiere o au potolitu, câci sî pe Noi de osteneal'a neinctetului plânsu Ne-au inmoiatu, sî pentru ranele sale câtusi de câtu vindecare, de-sî fora de voie sî de consciinti'a sea in sine luptându-se, marturisindu, mainainte s'au vaditu, Dom-nule Frate!

Mai întâiu implinindu datori'a cuvenitei inchinaciuni, Ve rugâmu, cá de acum inainte pe cei ce vinu de aicea câtra audiurile Vóstre, sà nu-i primiti cu lesnire, nici pe cei de Noi departati dela impartasîre, sa nu-i primiti de acum inainte la impartasîre, fiindca s'au hotaritu aceast'a sî in Sinodulu din Nice'a, ceea ce lesne va aflá Sântie-ni'a Ta; ca, deaca sî pentru cei mai de josu Clerici sî pentru mireni se vede acolo, ca se padiesce, cu câtu mai multu aceast'a pentru Eppi trebuie sà se observe. Deci cei ce in Eparchi'a loru s'au departatu dela impartasire, sà nu se vadia, ca de a Ta Sântienie cu sârguintia, sî cum nu se cade, sà se asiedie intru impartasire; sî pri-begirile cele fora de rusine a presbiteriloru si a cleri-ciloru, precum se cade Tie, le vei goni dela Sântieni'a Ta, fiindca nu prin oarecare hotarire a Parintiloru s'au opritu aceast'a dela Biseric'a din Afric'a, ci hotaririle Si-nodului din Nicea pe clericii treptei inferiori, sî pe insusi

Eppi iau trimisu la Mitropolitii loru, ca intieptiesce si cu dreptate au sciutu, ca ori ce feliu de pricini s'aru nasce, acestea suntu datóre a se decide in locurile loru, căci n'au socotitu, ca vre-unei Eparchii i s'aru lipsi darulu Sântului Duchu, prin care daru se vede dreptatea, si se sustine cu statornicie de Iereii lui Christosu, mai alesu, ca fiesce căreia i s'au iertatu, ca deaca pentru judecat'a cercetatoriloru i s'aru pareu lui a apelá câtra sinodulu Eparchiei sale, seau si câtra Sinodulu ecumenicu, aceast'a sa o póta face.

Dar cine este carele va crede, ca Ddieulu nostru insufla dreptatea judecatiei numai in unulu, eara Iereiloru celoru nenumarati, ádunati la Sinodu, o aru denegá? Si cum oare va fi adeverata judecat'a aceast'a de preste marea, câtra care persónele cele necesarie ale martoriloru nu se potu infatisiá parte pentru neputinti'a firei, si a batrânetieloru, parte pentru multe alte impedecári, ca pentru a se trimite unu intregu Sinodu alu Parintiloru in partile nóstre, nu aflamu, ca s'aru fi hotaritu, fiindca asiedimentulu, celu ce de multu prin Faustinu Coeppulu nostru Ni s'au trimisu, cá si cum din partea Sinodului din Nicea, cá sa vedemu cele mai adeverate prescrieri ale aceluiasi Sinodu niceanu, pe care le-amu primitu dela preasântitulu Cirilu alu Bisericei Alesandriniloru, si dela vredniculu de cinste Atticu alu Bisericei Constantinopolitane in Chipu autenticu, si nu suntu aceste uniforme cu esemplariulu, ce l'amu primitu prin Faustinu Coeppu, si care inca mainainte de aceast'a prin Inocentiu Presbiterulu, si

prin Marcelu Ipodiaconulu de câtra Noi s'au trimisu vrednicului de cinstit'a memorie Eppului Bonifaciu predecesorelui Sântieniei Tale.

Deci Clericii esecutori sà nu trimiteti aicea, nici sà le dati voie, cá sà cugetamu, ca se introduce mândri'a cea fumurósa a lunei in biseric'a lui Christosu, carea lumin'a simplicitatii, si diu'a umilintiei o aduce tuturoru celoru ce dorescu a vedé pe Ddieu, ca vredniculu de plânsu Apiariu acum de fratele Nostru Faustinu, dupa ale lui nelegiuite reutali, scotinduse din Biseric'a lui Christosu, suntemu fara de grija, ca de acestu lucru cu cercarea, si punerea la cale a Sântieniei Tale, padindu-se fratiasca dragoste, mai multu nu va suferi nici cându Afric'a.

Dumnedieulu nostru pe Sântieni'a Ta sà o pazeasca intru lungu timpu.

La aceste amandóue Epistolii câtra Papii Romei Bonifatiu si Celestinu au datu ansa presbiterulu din Sichi, anume Apiariu, carele de câtra sinodulu mitropoliei, de carea s'au [tenu, au fostu judecatu spre degradare pentru crimele patrate de elu; acest'a in sa au plecatu la Pap'a Bonifatiu pentru nimicirea sententiei sinodali, si Pap'a razimatu pe óre care privilegiu, apelat'a o au primitu, pe degradatulu Apiariu l'au lasatu la impartasire si pe Eppulu Faustinu l'au trimisu cu inca alti doi presbiteri spre a cercetá si decide caus'a din nou. Sinodulu intregii Africei s'au simtitu vatamatu de aceast'a dispusatiune a Papiloru, carea o au consideratu de anticanonica, si provocânduse la hotaririle Sinodului I. ecumenicu din Nicea au respinsu dela sine ori ce influentie a Papei in administrarea Bisericeii dela Afric'a, si intr'altele au rescrisu Papiloru amintiti, cumca Sinodulu din Afric'a nu crede, ca Dumnedieu sà insufle unui singuraticu Eppu mai mare lumina de drep-

tate, decâtu Eppiloru celoru adunati in Sinodu, sî ca provocările la hotaririle sinodului niceanu, care Papii le facu, nu suntu genuine, caci nu consuna cu esemplarele autentice, care Biseric'a din Afric'a posede dela Patriarchulu Alesandriei, sî alu Constantino-polei, sî in fine se provóca Papii, a se tiené strânsu de canónele din sinodulu I ecumenicu dela Nicea, caci numai asiá se va putea sustiené pacea, sî dragostea fratiasca intre bisericile lui Christosu din Afric'a, sî Apusu.

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
2017

